3 1761 07978308 0

Digitized by the Internet Archive
in 2011 with funding from
University of Toronto

http://www.archive.org/details/scholiainciceron00hild

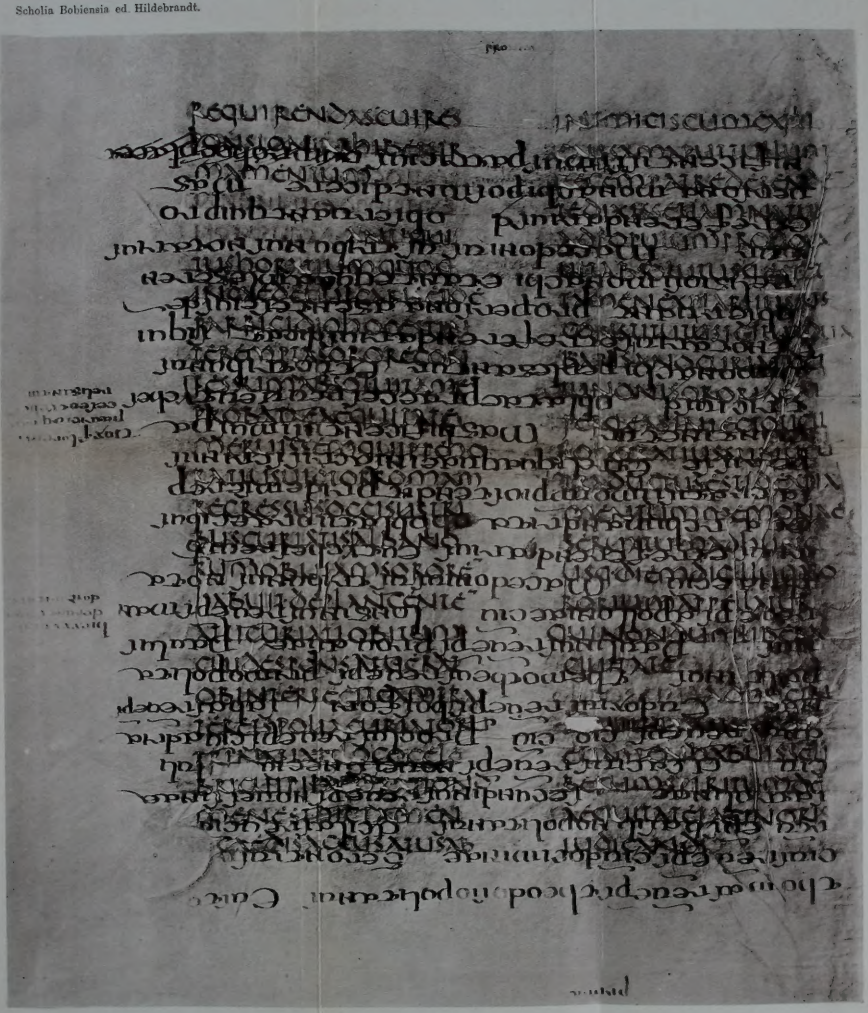

Codicis Vaticani pag. 233 (= ed. 63,8—64,9) lectu facillima.

684 ny
h

SCHOLIA
IN CICERONIS ORATIONES
BOBIENSIA

EDIDIT

PAULUS HILDEBRANDT

ADIECTAE SUNT DUAE TABULAE PHOTOGRAPHICAE

2112 45
H:4:27

LIPSIAE
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI
MCMVII

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEUBNERI

FRANCISCO EHRLE

PRAEFECTO BIBLIOTHECAE VATICANAE

S.

PRAEFATIO.

Codex membranaceus, in quo nobis servata sunt scholia ad Ciceronis orationes conscripta Bobiensia, olim in bibliotheca monasterii Bobiensis a S. Columbano septimo saeculo constituti exstitit.[1]) Ipso eodem saeculo septimo exeunte vel octavo ineunte tres librarii librum ita constituerunt, ut actiones synodi Chalcedonensis et monumenta ad historiam illius concilii spectantia membranis, quibus scripta antiqua latina continebantur, lautis, abrasis, politis imponerent. Atque constat[2]) unumquemque librarium ex suo scrinio sua manuscripta veterum scriptorum deprompsisse ita, ut primus Frontonis epistulis et scholiis ad Ciceronem pertinentibus novum textum inponeret, secundus Gothicis, Arianis, Persio, Iuvenali, tertius Symmacho. Duae partes huius codicis exstant: una anno MDCXVIII Romam in bibliothecam Vaticanam, altera Mediolanum in bibliothecam Ambrosianam ablata est, tertia aut periit aut adhuc latet. Invenit in his reliquiis libri manuscripti veterem scripturam ediditque cardinalis Angelus Maius.

Ex hoc codice rescripto nunc denuo publici iuris fiunt scholia Bobiensia ad Ciceronis orationes conscripta. De his optime meruisse Maium, cum ea non solum indaga-

1) De hoc codice nuper uberrime egit et eius partem Romae servatam edidit *P. Ehrle*, Vaticanae bibliothecae praefectus, v. *Codices e Vaticanis selecti phototypice expressi. vol. VII. Mediolani MDCCCCVI.* — Ante eum partem Mediolanensem recensuit *Reifferscheid* in *Bibliotheca patrum Latinorum Italica. Vindobonae 1871, II, 22—25 (extr. ex: Sitzungsberichte der Wiener Akad. LXVII [1871], 486 sqq.).*

2) *Ehrle, l. l. pag. 20.*

verit, sed etiam, quantum potuit tot tantisque occupationibus distractus, accuratissime legerit et ediderit[1]), patet. Post eius tempora codex a Zieglero tantum denuo collatus est: itaque editiones ab Heinrichio Crameroque[2]), a Schuetzio[3]), ab Orellio[4]) factae et partes a Beiero[5]) et

1) *M. Tullii Ciceronis trium orationum in Clodium et Curionem, de aere alieno Milonis, de rege Alexandrino fragmenta inedita; item ad tres praedictas orationes et ad alias Tullianas quatuor editas commentarius antiquus ineditus, qui videtur Asconii Pediani; scholia insuper antiqua et inedita quae videntur excerpta e commentario deperdito eiusdem Asconii Pediani ad alias rursus quatuor Ciceronis editas orationes: omnia ex antiquissimis mss. cum criticis notis edebat Angelus Maius. — Mediolani 1814.* (Haec est pars Mediolanensis, quam priorem detexit Maius.) — *M. Tullii Ciceronis sex orationum partes ante nostram aetatem ineditae cum antiquo interprete ante nostram item aetatem inedito, qui videtur Asconius Pedianus, ad Tullianas septem orationes. Accedunt scholia minora vetera. Editio altera, quam ad codices Ambrosianos recensuit, emendavit et auxit ac descriptionem codicum CXLIX., vita Ciceronis aliisque additamentis instruxit Angelus Maius. Mediolani MDCCCXVII. — Classicorum auctorum e Vaticanis codicibus editorum tomus II. Complectens Ciceronis antiquum interpretem, item Ciceronis orationum fragmenta nuperis temporibus reperta, item orationum in C. Verrem partes ex antiquissimo palimpsesto Vaticano. Cum duabus tabulis aeneis. Curante Angelo Maio. Romae. MDCCCXXVIII.*

2) *M. Tulli Ciceronis orationum pro Scauro, pro Tullio, pro Flacco partes ineditae cum scholiis ad orationem pro Scauro item ineditis invenit, recensuit, notis illustravit Angelus Maius. Cum emendationibus suis et commentariis denuo ediderunt Andr. Guil. Cramerus et Carol. Frid. Heinrichius. Kiliae 1816.*

3) *M. Tullii Ciceronis opera quae supersunt omnia ac deperditorum fragmenta recognovit ..... Chr. G. Schütz. Lipsiae MDCCCXIV—XXIII.* Excerpta Bobiensa exstant in vol. I, pag. 383 sqq. Scholia Ambrosiana tom. XVI, p. 111.

4) *M. Tullii Ciceronis opera quae supersunt omnia ac deperditorum fragmenta recognovit et singulis libris ad optimam quamque recensionem castigatis .... edidit Io. Casp. Orellius. vol. V, pars II. Turici MDCCCXXXIII.*

5) *M. Tulli Ciceronis orationum pro Tullio, in Clodium, pro Scauro, pro Flacco fragmenta inedita ex membranis palimpsestis bibliothecae R. Taurinensis Athenaei eruta et cum Ambrosianis earumdem orationum fragmentis coniuncta ab Amedeo Pey-*

Halmio[1]) editae coniecturas tantum attulerunt. Deinde Zieglerus codice relecto in Museo Rhenano[2]) et in programmate gymnasii Maximilianei[3]) Mai textum multis locis correxit emendavitque. In Hermae volumine XXXI[4]) viginti quattuor annis post, quae codice Ambrosiano denuo inspecto invenerat, cum eis coniunxit, quae ipse scripserat et quae interim publicata erant ita, ut commentarium criticum continuum conficeret. Interea Stanglius etiam ipse partibus Ambrosianis collatis ea quae vel legendo correxisse vel emendando enucleavisse sibi videbatur duobus locis explicavit.[5]) Praeterea Gaumitzius[6]) et Schillingius[7]) et ego[8]) scholia ita tractavimus, ut aliis quaestionibus ad commentarium pertinentibus operam daremus, textum ipsum paene neglegeremus. Aliquod autem adiumentum ad formam codicis litterarumque cognoscendam dederunt Bond et Thompson tabula photographica publi-

---

rone . . . cum huius integris, cum superiorum editorum selectis et cum suis annotationibus tum emendatiora tum auctiora separatim edidit Carolus Beier. Cum speciminibus codicum et Ambrosianorum et Taurinensis lithographis. Lipsiae MDCCCXXV.

1) *M. Tullii Ciceronis orationes superiorum interpretum commentariis suisque adnotationibus explanavit Carolus Halm. Vol. I. I. Oratio pro Sulla. II. Oratio pro Sestio. III. In P. Vatinium testem interrogatio. Lipsiae MDCCCXLV.*

2) *Rheinisches Museum N. F. XXVII (1872), 420 ff.*

3) *Beiträge zur Textkritik des Scholiasta Bobiensis zu Ciceronischen Reden. Programm des K. Maximiliansgymnasiums. München 1873.*

4) *Hermes XXXI (1896) 19 ff., 278 ff.*

5) *Rheinisches Museum N. F. XXXIX (1884) 231 ff., 428 ff. Bobiensia. Neue Beiträge zur Textkritik und Sprache der Bobienser Ciceroscholien. Programm des K. Luitpoldgymnasiums. München 1894.*

6) *Programm des Vitzthumschen Gymnasiums. Dresden 1884.*

7) *De scholiis Bobiensibus. Dissertatio inauguralis Lipsiensis. Dresdae MDCCCXCII. (Inest etiam in programmate gymnasii Vitzthumensis anni 1892.)*

8) *De scholiis Ciceronis Bobiensibus. Dissertatio inauguralis Gottingensis. Berlin 1894.*

cata et accuratius descripta.[1]) Iam, cum novam editionem omnes hi quos commemoravi viri docti non confecissent, ego a Friderico Leone monitus ut perficerem et eius opera atque benignitate a regia societate litteraria Gottingensi adiutus sum. Stanglius vero apographo collationis codicis Ambrosiani a Zieglero factae ut uterer liberalissime concessit atque etiam ut eam describerem, permisit. Itaque inde ab anno MDCCCVC usque ad MDCCCCIII quotannis bibliothecam Vaticanam aut Ambrosianam adii et palimpsesti duas partes contuli. Interim Brakmannius collato et codice Vaticano et Ambrosiano emendationes suas publici iuris fecit[2]), ego eas recensui.[3]) Deinde, cum iam hanc editionem brevi tempore prodituram esse putarem, ipse emendationes publicavi.[4]) At per complures annos gravi morbo impediebar, ne opus ad finem perducerem. Atque si quis haec, quae edidi, comparabit cum eis, quae Zieglerus publicavit, sane pauca a me legendo correcta esse intelleget. Neque tamen quemquam nisi oculis Studemundianis et facultate divinandi pari praeditum nunc in illo palimpsesto novi quicquam inventurum puto. Etenim tinctura a Maio adhibita in Vaticana parte, quae Vat. 5750 significatur, multa, in Ambrosiana — E. 147 sup. — plura multo ita evanuerunt, ut nobis amissa plane videantur. Praeterea graecae litterae ab amanuensi scriptae paene omnes perierunt: quomodo lacunae compleantur, raro vestigiis calamo impressis, multo saepius omnino non perspici potest. Atque quantum scripta ipsa obscurata sint, eo intellegitur, quod saepius viri docti vestigia litterarum sibi detexisse videbantur, quae vel numquam extiterunt vel in verso folio scripta et transpecta aciem oculorum fefellerunt. Tamen hoc animadvertendum est fragmenta Vaticana multo melius conservata

1) *Paleographical Society, facsimiles of manuscripts and inscriptions. London 1873—83. 1 Serie vol. II, plate 112.*

2) *Bobiensia scripsit C. Brakmann. Traiecti ad Rhenum. MDCCCCIIII.*

3) *Zeitschr. für österreich. Gymnasien LV (1904), p. 757 ff.*

4) *Rheinisches Museum N. F. LIX (1904), p. 239 ff.*

esse multoque minore opera legi posse quam Ambrosiana; neque id solum eo efficitur, quod clariore luce in bibliotheca Vaticana uti licet, in Ambrosiana magno spatio interiecto difficillime in obscuritate litterae internoscuntur, quodque Maius immoderatius tinctura Mediolani quam Romae usus est, sed etiam eo quod folia Vaticana cura praefecti P. Ehrle ex compage soluta ac novo quodam atque excellenti modo restaurata sunt. Primum enim accuratissime levigata sunt ita, ut membrana multis locis antea contracta cautissime distraheretur, deinde folia tenta charta solida circumdata sunt, ne rursus vi sua contraherentur. Ita factum est, ut et multo facilius commodiusque folia dissoluta legerentur et accuratius litterae cognoscerentur. Ultimo anno deinde codex phototypice expressus atque publicatus est.[1]) Contra Mediolani liber adhuc manet neglectus, nisi quod e compage solutus est. Singula folia secundum ordinem a Maio constitutum servantur. Maxime vero dolendum est adhuc in bibliotheca Ambrosiana nihil pro hoc manuscripto factum esse atque sperandum nunc virum doctum qui ei praeest palimpsestum maiore cura tractaturum esse. Neque enim dubitari potest, quin conservando atque publicando palimpsesto praefectus bibliothecae Vaticanae litterarum studiis maxime inserviverit. Etenim folia tinctura obruta et totiens collata atque tractata etiam si cautissime tangas, saepissime vel franguntur vel dilacerantur; sin membranam distrahas, certissime violantur.

Scriptus est codex Bobiensis, cuius reliquiae supersunt, duabus columnis mediocriter angustis; complectitur unaquaeque linea, quarum vicenae quinae in singulis columnis exstant, senas denas litteras circiter; nullam, si latinas litteras numerabis, plus quam viginti duas, nullam minus quam duodecim continere invenies. Exceptae sunt eae lineae, quarum fines ob interpunctionem vacuae relictae sunt; de hisce certa regula poni nequit. De litterarum quae unciales sunt forma haec animadvertenda puto:

---

1) Vide supra p. V, nota 1.

Ⱥ pars sub ductu transverso posita angustissima in lineolam excedit, quae sub linea ipsa terminatur.

B pars superior multo angustior est quam inferior.

C et G litterarum pars superior curvata non est; si littera, quae sequitur, ductu vel recto vel transverso incipit, hae litterae cum illa parte longiore paene coniunctae videntur.

Ꝺ ductu transverso scribitur.

Є lineola in duas partes dividitur, quarum superior multo minor est. Linea rotunda superior in punctum excedere videtur.

F medio ductu in partes paene aequas dividitur, quarum inferior sub lineam perducitur. Lineola summa paulum in sinistram partem litterae excedit.

Ł eo tantum ab I differt, quod maius est quodque et infra et supra curvatur.

M prima pars recta est, non curvata.

N ductus recti eandem magnitudinem habent, nisi quod prior sub linea incipit.

P et Q sub lineam perducuntur; summa pars illius litterae angustissima est, huius simillima C.

R pars curvata angustissima est, ultima parva; hac linea cum littera, quae sequitur, coniuncta videtur.

S partibus angustissimis minimum spatium occupat.

T lineola librata paululum ab utraque parte rectam excedit; fundamentum litterae leniter angusteque curvatum est.

U prior pars curvata, posterior recta est.

Compendiis non multis neque inusitatis librarius usus est. Ut omittam lineolam vocalibus in fine lineae superpositam: Ⱥ‾ (-am *vel* -an), item Є‾ I‾ O‾ U‾ et O minus litteris appositum *e. g.* I° has contignationes librarius posuit:

Ꜵ (ae) non solum in terminatione vel in uno verbo, sed etiam in duobus: ⱭЄUⅠꜴT | Ambr. 409, 9 sin. in fine lineae; etiam in media linea.

N (-nt) et in media linea et in fine.

δ (-os) semel in terminatione: Vat. 220, 1 dext. in fine lineae ANNδ |

ꝯ (-os) semel medio in verbo: Ambr. 172, 25 dextr. in fine lineae GRATIꝯU‾ ||

ꝶ (-ul) semel in medio verbo: Vat. 38, 9 dextr. in fine lineae.

ꝰ *vel* ꝰT (-unt) passim: e. gr. Ambr. 55, 22 dextr. 173, 24 dextr. semper in fine lineae.

ꝶ (-ur) passim: e. gr. Vat. 223, 25 dextr. 250, 18 dextr. semper in fine lineae.

ꝯ (-us) passim: e. gr. Ambr. 49, 6 dextr. Vat. 254, 19 sin. etiam media in linea: Vat. 217, 2 dextr.

In syllaba -ens bis litteram n omisit librarius signo posito:

FUGIЄ˜S Vat. 236, 8 sin. UЄhЄMЄ˜S Ambr. 194, 15 sin.

Has syllabas per notam scripsit amanuensis:

B· (-bus) non solum in dativi vel ablativi terminationibus, sed etiam in verbo *tribus*; e. gr. Vat. 171, 22 dextr.

q· (que, quae).

Punctum post has notas sollemne est; etiam post signa numerorum ponitur. Semel

N· *pro* -num adhibitum est: Vat. 51, 2 sin. media in linea in verbo *tribunum*.

Haec verba per notas scripta sunt:

Praenomina exceptis: Appius, Aulus, Decimus, Manius, Sextus, Tiberius. Tiberius semel (Ambr. 37, 2) per notam TЄB· scriptus est. Cetera praenomina aut per notas scribuntur aut perscribuntur.

COS· *i. e.* consules Vat. 129, 7 dextr. 182, 4 sin. Ambr. 120, 1 dextr.; semel CONS· Ambr. 167, 12 dextr.

h·ð· *i. e.* hic deest (semel: de hoc loco vid. p. XII).

IUð· *i. e.* iudices *et casus obl*; hoc verbum etiam perscribitur.

LIB· *i. e.* libro (semel cum numero: Ambr. 187, 24 sin.); hoc verbum ceteris locis perscribitur.

PL· *i. e.* plebis; TR· PL· tribunus plebis; etiam post *tribunatus*.

P· *i. e.* publicus: res p.; etiam pecunia p. (semel: Ambr. 415, 18 sin.).

P· C· *i. e.* patres conscripti.

R· *i. e.* Romanus *post* populus, eques, civis; hoc verbum etiam perscribitur.

S· C· *i. e.* senatus consultum.

Hic addendi sunt duo loci:

Cl· = Clodius; haec nota scribitur in Ambr. 16, 8 sin. in fine lineae octodecim litterarum.

q = quam in Vat. 133, 19 sin. in fine lineae viginti litterarum.

Verisimillimum mihi videtur librarium ob eam rem hic verba abbreviasse, quia modum XXI litterarum excedere nolebat.

Denique duo loci exstant, quibus librarius extra lineas litteram K addidit. Hoc signo novam lineam incipere amanuenses demonstrare voluisse Traubius[1]) multis exemplis allatis probavit. Adiectum est in Vat. 226, 18 dextr. (= edit. 65, 8), ubi lemma incipit excedente littera G modum lineae; praeterea 218 inter lin. 5 et 6 dextras (= edit. 67, 3. 4. 5): **SEQUITURINTERMORTU | AECONTIONES-QUASSUS**. Atque has notas ex manuscripto, ex quo descriptus est codex etiam ipsas desumptas esse minime dubium videtur. Etenim priore loco iuxta illam litteram G, qua initium lemmatis aperte significatum est a librario, K plane superfluum est; altero loco, quid sibi velit, non perspicere possum, nisi amanuensis demonstrare voluit a verbo *intermortuae* novum lemma incipere. Tamen plurimis locis librarius principium verborum Ciceronianorum non indicat. Iam etiam illis locis K illud adicere oportebat, si his rebus corrigendis omnino opera data esset; restat igitur, ut has notas ex antiquiore exemplari desumptas esse statuamus.

De interpunctione a librario adhibita certa regula statui non potest. Lemmata a scholiis interdum puncto

---

1) *Neues Archiv der Gesellschaft für ältere deutsche Geschichtskunde XXVII, p. 270 sqq.*

spatioque vacuo secernuntur, interdum spatio puncto omisso, interdum omnino non seiunguntur. Saepius etiam ita verba Ciceronis significantur, ut prima littera spatium lineae excedat. Praeterea vestigia interpunctionis apparent inter enuntiata singula scholiorum vel lemmatum positae Vat. 236, 23 sin. (= edit. p. 61, 7). 236, 10 dextr. (= edit. p. 61, 11). 235, 6 sin. (= edit. p. 61, 19). 233, 13 dextr. (= edit. p. 64, 4). 226, 6 dextr. (= edit. 65, 3)[1]). 218, 6 sin. (= edit. p. 66, 15).

Graeca fere omnia non atramento ut latina, sed minio scripta sunt; item tres primi versus prooemii orationum omnium. Haec igitur cum per se difficile sit legere, tinctura a Maio adhibita ita corrupta sunt, ut omnino perspici nequeant.

Tituli orationum et in subscriptionibus exstiterunt et in margine superiore orationum scripti sunt minore scriptura. Atque ita divisi sunt, ut prior pars in sinistra, posterior in dextra pagina exarata sit: *e. g.* PRO — PlANCIO; CUM SENATUI — GRATIAS EGIT; DE AERE ALIENO — MILONIS similiter. Incuria librarii in quibusdam paginis titulus desideratur. Si commentarius in eadem pagina incipit, in qua praecedentis orationis confectus est, in margine superiore titulus plerumque sequentis exstat.

Correctores nactus est codex ipsum librarium et in Miloniana alterum, de quo postea dicemus. Librarius ita correxit, ut litteras omissas paulo minore scriptura super textum adderet vel falso scriptas aut expungeret aut lineolis perductis deleret aut utroque modo aut omnino non extingueret. Puncta illa aut supra litteram posita sunt aut inter litterae partes aut inter litteram falsam et sequentem *e. g.* Vat. 26, 16 sin. (= edit. p. 117, 5) ΔU·UBI = alibi; Ambr. 12, 12 sin. (= edit. p. 29, 9) TU-UISSET·CLODIU. Verum si poterat librarius, litteram cor-

1) Nisi hic verba *orator* et *inferam* inter se seiunguntur a librario, ne *oratori* legatur.

rigendam non delevit, sed rectam illi inscripsit, *e g.* ꞧ ꞧ ꞧ. Semel signo ·· usus est: Vat. 34, 7 sin. (edit. p. 99, 9) ꝺЄCЄ-ꝺЄ·· | RЄT = deceret. Semel signum ' adhibuit: Ambr. 174, 8 dextr. (*vid. ad* edit. p. 133, 8) ЄORU¯ | QUIB·FUЄRANT hOSTIꞮI' | INCURSIONЄUЄXATIAꝺ | FUITIGITURCAЄSAR'QUЄ | Verba QUIB· usque ad CAЄSAR ex prioribus errore repetita sunt: post verbum CAЄSAR signum ' iure posuit librarius; alterum signum falso post hOSTIꞮI positum est, cum post ЄORU¯ collocari debuerit. Neque tamen vitium grave videtur, cum hOSTIꞮI infra ЄORU¯ in fine lineae sequentis scriptum sit. Semel lineam, cuius oblitus erat, librarius in inferiore paginae margine minore scriptura addidit: Vat. 26, 13 sin. (*vid. ad* edit. p. 117, 3) scriptum est:

hꝺ
Q·ANChARIUS ЄT·C·QUIA. Infra lineam 25 eiusdem columnae leguntur verba: FANNIUSAUTЄMNONЄRATAꞮI -- et in margine hꝺ repetitum est. Denique amanuensis puncto vel supra litteram vel inter litteras posito duobus locis ordinem litterarum mutandum esse demonstravit: Vat. 47, 11 sin. (= edit. p. 93, 3) IṖSO *pro* PISO, Vat. 136, 24 sin. in fine (= edit. p. 82, 27): CI·A· | CЄRONЄ scriptum est.

Plane aliter se res habet in altero correctore quem C_2 nominavi. In commentario enim Milonianae nonnullae adnotationes ab eo non eadem scriptura, qua codex ipse exaratus est, sed semiuncialibus litteris scriptae additae sunt: Inveniuntur:

Vat. 236, 13, 14 dextr. (*vid. ad* edit. 61, 13) TIB·CONUOCATOSЄNA TUꝺЄCRЄTUMЄSTCAЄꝺЄ¯. In margine C_2 scripsit: . . dinvenatu | caed . . . .

Vat. 235, 24. 25 dextr. (*vid. ad* edit. 62, 6) verbum graecum ἀντεγκλήματος iam correctoris temporibus ita obscuratum erat, ut in margine Q (= quaere) adderet.

Vat. 234, 3. 4 sin. (= edit. 62, 10 sq.) QUAЄЄTINSЄNATU AB | INIMICISꝺIXITIAMꝺЄ |. Incipiens supra verbum AB C_2 in margine addidit abinimiciv vaepeiac tatavunt namquod |.

Vat. 234, 6. 7 sin. (= edit. 62, 11) TORITATЄMMAꞮAЄUO ꞮЄNTIAЄЄTQUOꝺAꝺꝺI |. Incipiens supra verbum MAꞮAЄ

C_2 in margine addidit: **cuıpoτeѴτpr⁀opτerѴımuʅτατeѴ |ın-eѴѴeѴτu|dıum|**.

Vat. 234, 14 sin. (= edit. 62, 16) C **GRAUATUR** habet; C_2 supra **TU** addidit: **ba**.

Vat. 233, 3 dextr. (= edit. 63, 17) C_2 supra verbum **REGEM** a C scriptum **hoѴτıʅıum** addidit.

Vat. 226, 21 sin. (= edit. 64, 19) C_2 supra verbum **IN** addidit **ıd**.

Vat. 226, 2. 3 dextr. (= edit. 65, 1 sq.) C habet: **ET IPSIquAMuISAʅIquA¯|TUMʅEUIETFABUʅOSO**. C_2 supra **ET** addidit: **quod**, antea iam C_1 correxerat: **ʅEUEETFABUʅOSUM**.

Vat. 226, 11 dextr. (= edit. 65, 5) **SEδqui** C_2 **d** addidit, ut *quid* legeretur.

Vat. 226, 24 dextr. (= edit. 65, 11) in fine lineae C scripsit: **TRAhITq** Cum **q** contra morem suam C sine puncto scripsisset, C_2 **υαε** addidit.

Vat. 224, 6 dextr. (= edit. 69, 4) erravit C *id periculum* pro *in periculum* scribens; C_2 **n** super **δ** addito correxit.

Vat. 223, 1 sin. (= edit. 69, 14) C_2 in verbo **CONITITUR** a C scripto **n** duplicavit.

Vat. 223, 5 sin. (= edit. 69, 15) verbo **NO|TAM** a C scripto C_2 **τα** in fine lineae addidit, ut *notatam* legeretur.

Vat. 223, 8 sin. (= edit. 69, 16) C scripsit: **FACIENδI CAUSAFACIENS**. C_2 supra verbum **FACIENS τenuѴ** addidit neque vero quicquam correxit.

Vat. 214, 8 dextr. (= edit. 70, 20) C habet: **CONUER|TEBATUR**; C_2 litteris **UER** deletis **pʅecτε** suprascripsit.

Vat. 214, 16 dextr. (= edit. 70, 23) C habet **TAMUE|TUSTA**; C_2 supra litteras **UE** **εn** scripsit; hoc ego ante paucos annos vidi; in ultimo itinere non perspicere potui.

Vat. 214, 24 dextr. (= edit. 71, 3) in C scriptum est: **AʅTERUM**; litteras **TERUM** C_2 delevit et **ıud** superscripsit.

Vat. 213, 22. 23 sin. (= edit. 71, 11) **FACTUMUESIT** in C exstat: deleto **UE** superscripsit C_2 **nε**.

Vat. 219, 1 sin. (= edit. 72, 18) verbum **ѴAʅuam** C_2 supra **UOʅUNT** addidit.

Quaestio oritur, utrum has correcturas et adnotationes C_2 ex alio vel eodem atque C manuscripto desumpserit an meris coniecturis nisus textui a C constituto adscripserit. Ad hanc solvendam imprimis loco Vat. 214, 24 adiuvamur. Ibi enim ad § 15 Milonianae adnotat C *alterum* praeiudicium Ciceronem discutere ab adversariis prolatum, rogationem Pompeianam scilicet, C_2 voce *alterum* deleta *aliud* suprascripsit. Iam elucet C_2 non duo praeiudicia in Miloniana distinguere, sed plura: addi potest plura quam tria; nam si de tribus cogitaret, non *aliud*, sed *tertium* C_2 correxisset. De tribus autem rebus Cicero, antequam ad ipsam enarrationem venit, disserit: contenderunt adversarii Milonis fas non esse homini, qui hominem necavisset, vivere; praeterea senatus consulto iam damnatum eum esse; denique Pompeium ipsum de causa rogatione sua contra Milonem iudicavisse. Itaque patet recte illud *alterum* C posuisse; *aliud* vero quomodo intellegatur explicari non posse. Neque enim, quod accusatores negaverant Milonem vivere posse, quia hominem occiderat, id *praeiudicium* scholiasta appellare potuit. Quid *praeiudicium* sit, scholiasta expressis verbis non dicit, tamen ex verbis eius in commentarii ad orationem in Clodium et Curionem scripti praefatione (20, 12 sqq.) evincitur accusationem ipsam *praeiudicium* eum non appellare. Iam afferam, si necesse est, duos locos Quintiliani, quorum altero, quid sit praeiudicium, enarratur, altero hanc accusationis partem ab illo inter *praeiudicia* non numerari apparet. V, 2, 1. *Praeiudiciorum vis omnis tribus in generibus versatur: rebus, quae aliquando ex paribus causis sunt iudicata, quae exempla rectius dicuntur . . . iudiciis ad ipsam causam pertinentibus . ., qualia in Oppianicum facta dicuntur et a senatu adversus Milonem: aut cum de eadem causa pronuntiatum est.* IV, 2, 25 *. . nisi forte M. Tullius in oratione pulcherrima, quam pro Milone scriptam reliquit, male distulisse narrationem videtur tribus praepositis quaestionibus: aut profuisset exponere, quo modo insidias Miloni fecisset Clodius, si reum, qui a se homi-*

nem occisum fateretur, defendi omnino fas non fuisset, aut si iam praeiudicio senatus damnatus esset Milo, aut si Cn. Pompeius . . . . tamquam adversus ei timeretur. Neque scholiasta ipse primam accusationis partem verbo *praeiudicii* 63, 6 denotat. His ratiocinationibus iam demonstravisse mihi videor illud *aliud* a C_2 coniectura inventum esse. Idem evincitur et Vat. 223, 1 et 223, 8. Etenim alterum *N* in verbo *coniti* plane a priorum temporum usu abhorrere Ritschelius[1]) demonstravit: ne in commentario quidem Bobiensi umquam duobus *N* scribitur. Altero loco verbum omnino non a scholiasta usurpatum *tenus* C_2 ita lineae inseruit, ut homines docti quid eo facerent nescirent. Scholiasta illo loco hoc tantum dicere voluit SC illo factum ipsum damnatum, quod aliquid per vim commissum sit, non Milonem. C_2 cum quid verbo *faciens* falso post *faciendi causa* posito faceret nesciret, mera coniectura nisus *tenus* suprascripsit, quod neque Maius neque Orellius, cum ab librario codicis verbum scriptum crederent, interpretari potuerunt. Id autem verbum errore librarii ex *faciendi* iteratum esse manifestum est. Itaque cum iam demonstratum sit C_2 non ex alio manuscripto scholiorum textum emendavisse, eius correcturae pluris aestimandae non sunt eis coniecturis, quibus viri docti nostrorum temporum scholia locupletaverunt, nisi quod consentaneum est hunc correctorem Milonianae commentarium integrum legisse, id quod et verbo *nam* in adnotatione eius ad Vat. 234, 3. 4 facta et eo elucet, quod locis, quibus hodie folia amissa sunt, nihil animadvertit. Atque hoc etiam confirmatur conputatione temporis facta. Non multum spatii nobis relictum esse eo evincitur, quia, ut postea videbimus, scholia ipsa saeculo V scripta sunt, aetas scripturae concilii ad saeculum VII extremum vel VIII spectat. Itaque, cum ipse parum peritus in temporibus litterarum definiendis essem, Traubium per litteras adii, ut me sua scientia adiuvaret.

1) *opusc. II, 449.*

Hic mihi benignissime respondit se, quamquam semiunciales litterae simillimae eis sint, quae posterioribus temporibus scribantur, tamen ex quibusdam parvulis differentiis concludere de litteris in Italia saec. VI scriptis agi. Restat, ut quaeramus, cur C_2 Milonianae tantum initium correxerit: quam quaestionem, cum nemo solvere possit, lectorem aliquem codicis textui coniecturas apposuisse opinor.

De aetate codicis scholiorum viri docti inter se dissentiunt. Omnes enim, qui post Maium de eis scripserunt, VI saeculo eum exaratum putant, Bond vero et Thompson, quibus Ehrle assentitur, V saeculo scholia attribuunt. Atque textu ipso ad quaestionem solvendam nihil adiuvamur. De locis ad archetypum pertinentibus infra[1]) dicam: nunc exponendum puto, qua ratione utatur librarius in syllabis dividendis; quare haec exempla afferam:

c|t: fac|tos Vat. 172, 22 dextr. affec|tuim Ambr. 185, 17 dextr. induc tionem Ambr. 186, 9 sin. pac|ti Vat. 259, 12 dextr. auc|tore Ambr. 167, 10 dextr.

g|n: mag nis Vat. 161, 12 sin. ig noramus Ambr. 126, 22 dextr. cog nomentum Ambr. 118, 14 sin.

n|s: reprehen|sio Ambr. 317, 20 sin. cen|sore Ambr. 131, 5 sin.

p|s: ip|se Ambr. 39, 15 dextr.

p|t: sup tilitati Ambr. 177, 13 sin. inscrip|tam Ambr. 192, 5 sin.

s|c: res|culpit Ambr. 10, 7 dextr. pros|cidit Vat. 261, 8 dextr. ses centas Vat. 51, 2 sin. os|cillare Ambr. 169, 14 dextr.

s|p: res pondit Ambr. 1, 10 sin. as piritate Ambr. 1, 21 sin. des pesisse Vat. 53, 15 sin.

s|t: tes tis Ambr. 46, 2 sin. ins|tauratum Ambr. 16,1 sin. res titui Vat. 136, 19 dextr. ins|tituerat Vat. 136, 7 sin. quaes toria Ambr. 4, 23 dextr. *contra* **quȣ STuS** Ambr. 183, 16 dextr.

---

1) p. XXIII.

x *ad secundam syllabam trahitur:* ma|ximarum Ambr. 40, 9 sin. ma|xime Ambr. 38, 13 sin. se|xagensimum Ambr. 120, 9 dextr. *Semel tantum cum priore syllaba coniunctum invenitur in praepositione:* ex|oratus Vat. 170, 11 dextr.

Ex coniunctionibus trium consonantium haec exempla afferantur:

bs|c: obs|curius Ambr. 160, 18 sin. obs|curata Vat. 252, 7 sin.

mp|s: sump|serit Vat. 43, 2 dextr. contemp|sisse Vat. 53, 5 sin.

mp|t: emp|tae Vat. 178, 21 sin.

nc|t: func|tus Ambr. 41, 12 sin.

n|cr: con|crepuerit Ambr. 49, 20 dextr. CO¯|CRETUM Ambr. 54, 16 dextr.

ns|c: cons|cientiam Ambr. 40, 23 sin. ins|cribitur Vat. 229, 6 dextr. cons|cium Vat. 42, 19 sin. *contra semel scriptum est* con|scientia Vat. 262, 3 dextr.

ns|g: trans|geritur Vat. 221, 2 dextr.

ns|p: cons|piratio Vat. 134, 15 dextr. cons|piratione Ambr. 153, 22 dextr. cons|piratae Vat. 31, 18 dextr. *contra* CO¯|SPIRATIONE Vat. 224, 10 sin. CO¯|SPIRATA Vat. 129, 14 dextr.

ns|t: cons|tituendum Vat. 217, 15 sin. cons|tat Vat. 42, 22 dextr. cons|tantissime Vat. 17, 22 dextr. cons|tituat Ambr. 186, 1 dextr. ins|tinctum Ambr. 409, 11 dextr. *contra* CO¯|STANTIAE Vat. 212, 18 sin. CO¯|STERNATUS Vat. 235, 18 sin. CO¯|STITUTA Ambr. 33, 13 sin.

s|cr: pros|cripserat Ambr. 183, 18 sin. pros|cribebantur Vat. 169, 23 dextr.

s|tr: inlus|tribus Ambr. 36, 20 sin. inlus|trat Vat. 35, 8 sin. magis|tratus Ambr. 188, 7 sin. nos|tri Ambr. 47, 10 sin. praes|tructio Vat. 216, 6 sin. subminis|trari Vat. 271, 21 dextr. *contra* PR&|STRUERE Vat. 215, 6 dextr.

Etiam quattuor consonantium exempla praebet codex haec:

b|scr: sub|scribserat Vat. 253, 6 sin. sub|scriptoris Vat. 261, 14 sin.

d|scr: ad|scribtum Ambr. 119, 6 sin.
ds|cr: ads|cripsi Ambr. 122, 19 sin.
ns|cr: cons|cribtos Vat. 257, 1 dextr.
ns|tr: demons trat Vat. 36, 6 sin. ins|trumentum Vat. 273, 13 sin. mons|tri Ambr. 36, 15 sin. *contra* CO¯|STRICTA Vat. 244, 7 dextr. ÐEMO¯|STRATIUAE Vat. 231, 5 sin.

His exemplis plane evinci credo librarium omnino non Prisciani[1]) doctrinam a graecis manuscriptis derivatam sequi, sed priorum temporum consuetudinem. Etenim paene omnibus locis, quibus dissensit ab ea, vel contignatione vel vi praepositionis adductus est, ut illam neglegeret.

Atque cum iam syllabarum partitione ad V saeculum relegemur, verisimillimum fit hoc tempore codicem exaratum esse et toto habitu et forma litterarum, quibus manuscripta Livii[2]) et Plinii[3]) simillima sunt et ipsa saeculo V scripta. Itaque ipse cum Traubio etiam hunc codicem V saeculo exaratum puto.

His constitutis iam, quid de librario et de illo exemplari, ex quo scholia descripsit, enucleari possit, videamus. Ac primum quidem concedendum est librarium, qui exemplar quod tenemus scripsit neglegentissime opus suum perfecisse. Neque enim solum multis locis, quid in archetypo fuerit, non accurate perscrutatus est, sed etiam ipse vel sequentibus vel antecedentibus litteris deceptus alia verba in scribendo omisit aut plane corrupit, alia iteravit. Pauca exempla afferam: 9, 29 *temporibus* post *superioribus* omissum est; 12, 12 *cuius* post *Antonius* deest; 27, 23 post *crediderunt* certum est multa verba excidisse; 40, 11 post *quo* mihi nonnulla verba praetermissa esse videntur; 69, 1 a priore *qui* ad alterum transsiluit amanuensis; item 85, 14 deceptus est similitudine verborum *pararet* et *parceret*;

---

1) *lib. II, cap. I. II.*
2) *Vid. Paleographical society etc. plate 183.*
3) *Vid. Chatelain, paléographie des classiques latins pl. CXXXVI*

89, 7 syllabas *que* et *so* in unum verbum contraxit; his tribus locis totum enuntiatum non descriptum est. Corrupit librarius verba ita, ut partem omitteret: 99, 19 sentia *pro* sententia; 106, 23 nobilibus *pro* notabilibus; 113, 10 plus *pro* pulsus; 121, 29 nem *pro* neminem; 123, 15 copiossimam *pro* copiosissimam; 127, 16 horibus *pro* honoribus; etiam in duobus verbis idem factum est; 78, 18 cruentissimetiones *pro* cruentissimae dimicationes; 107, 2 sedulitates *pro* sed utilitates; saepe praecedentia verba librarius cum sequentibus confudit vel sequentia cum praecedentibus; 24, 13 indicuntur *ante* induci, 33, 6 adiurationem *post* adfectent, 68, 13 conspiraret *post* conspiratione *pro* postularent, 89, 9 uecultius *post* uero, 142, 25 fortunae *post* fortunae *pro* pecuniae, 143, 17 possimus *post* potest *pro* velimus. Quibusdam locis amanuensis singula aut plura verba iteravit ut 105, 26. 125, 21. 27. 133, 8. 136, 3. 141, 15. 142, 29. 147, 1. Sed quamquam dubitari nequit, quin librarius neglegentissime in codice describendo versatus sit, tamen corruptelae plures sunt, quam ut sola incuria amanuensis explicentur. Ac primum quidem paene innumeris locis litteram *m* scribendo vel omisit vel falso adiecit: a *pro* am exstat: 28, 27. 30, 14. 68, 7. 82, 14. 93, 22. 103, 20. 104, 1. 125, 7. 126, 17. am *pro* a: 8, 22. 9, 20. 12, 2. 27, 20. 32, 4. 37, 1. 48, 28. 54, 4. 10. 75, 28. 84, 2. 88, 20. 90, 6. 97, 8. 106, 9. 110, 17. 145, 26. 147, 6. 152, 5. 158, 1. multo saepius e *ct* em inter se confunduntur, rarius u *ct* um. Hoc eo explicari, quod in exemplari, quo amanuensis usus est, *m* illud omissum vel falso adiectum lineola significatum erat, manifestum est. Universam terminationem etiam puncto tantum notatam fuisse verisimile eo fit, quod in *C* TRIBUN· exstat; itaque his duobus modis codicem illum usum esse puto. Etiam in littera *s* scribenda eum similiter egisse ei loci spondent, quibus *s* omissum vel falso additum est: 10, 4. 37, 13. 75, 4. 81, 9. 82, 4. 89, 1. 96, 17. 102, 25. 118, 26. 125, 20. 126, 3. 127, 2. 145, 16. 147, 18. 160, 14. 162, 7. 26; 18, 20. 47, 15. 74, 17. 83, 21. 124, 13. 21. 125, 20. In hac quoque littera *C* exemplum exhibere

videtur eiusdem rationis, qua librarius pristini illius manuscripti usus est: 120, 3 *ipsi* scriptum est, cui *s* parvum adscripsit; si talia in illo exemplari inerant, facilius intellegitur etiam *m* et *s* inter se confusa esse 35, 18. 59, 25. 79, 15. 106, 20; 122, 3. 151, 14, nisi syllabae *um* et *us* per notas scriptae erant.[1]) Litteram *n* non solum in fine verborum, sed etiam medio in verbo lineola expressam fuisse spondent loci 22, 16. 29, 23. 79, 24. 93, 10. 95, 23. 103, 18. 146, 24. 152, 11, quibus *n* omissum est et 22, 4. 24, 26. 41, 25. 42, 3. 48, 24. 102, 20. 111, 13. 116, 3. 117, 20, quibus abundat. Praeterea pronomina plane ut in *C* abbreviata fuisse 70, 23 demonstratur, ubi *cum Quinto* pro *cumque* scriptum est, praeterea 103, 28 (*quae* pro *Q.*), 133, 17 (*neque* pro *in Q.*), 159, 25 (*quem* pro *Q.*). Antequam ad alias notas accedam, hoc explicandum puto, codicem illum, in quo scholia Ciceroniana inerant, litteris uncialibus scriptum fuisse. Hoc mihi quidem corruptelis evinci videtur, imprimis 104, 17, ubi *in invidiam* pro *in vincla* habet *C* et 112, 5. 6., ubi pro *ad Antiochum* scriptum est *aclantiodum*; etenim *d* facillime in uncialibus litteris cum *cl* confunditur, in capitalibus hoc fieri quasi non potest. Tamen, quamquam hoc certum puto, dubitanter alias notas, quas in illo codice extitisse arbitror, proferam: etenim quibusdam locis corruptelae, nisi verba per compendia scripta esse credimus, explicari posse non videntur; librarium vero, qui *C* conscripsit, notarum peritum fuisse evincitur 61. 10. In antiquo exemplari enim fuit ΔP·, quod $\overline{\Delta P}$· legit et *aput* descripsit, postea correxit. Iam singulos locos videamus: 68, 12 *qui* pro *cum* scriptum est, quod quomodo ortum sit, neminem intellegere puto, nisi notas $\overset{\text{I}}{\text{q}}$ et C' inter se confusas esse conicimus. 84, 1 *non* pro *nunc* exaratum est: $\overline{\text{N}}$ pro $\overset{\text{c}}{\text{N}}$. 163, 7 *quiaeloquipila*. Mitto, quod in litteris *aelo* reliquiae tantum

1) hoc verisimile fit corruptela 130, 2 ΔΔTULLIUM pro ΔΔTULIMUS, quam ex ΔΔTULIM' ortam puto.

verbi *alveolo* latent; hoc dico neminem illud *qui* pro *quantum* librarium scripsisse concessurum, nisi compendia ϥⲓ· in pristino illo exemplari fuerunt, quae falso interpretatus est. Accedunt 52, 24 *prodere* pro *perdere* (ⲣ pro ⲣ). 54, 11 *praeditum* pro *perditum* (ⲣ̀ pro ⲣ). Haec constare inter omnes mihi videor; cetera verisimilia esse: 59, 28 *vero ut* pro *verum* (ⲟ̊ⲩ̅ⲩ̅ pro ⲩ̅ⲩ̅). 70, 23 *tam* pro *tamen* (ⲧⲁⲙ̅) *cf.* 84, 1. 80, 14 *necesse est* pro *ne esset* (ⲛ'ⲉ̅ⲉ̅ⲉⲥⲧ pro ⲛⲉⲉ̅ⲉ̅ⲧ̅). 80, 21 *posuit* pro *positis* (ⲣⲟⲥⲓⲧ·). 100, 20 *quodam* pro *quodammodo* (ϥⲩⲟⲇⲁⲙ pro ϥⲩⲟⲇⲁⲙⲙ̊). 126, 24 *praecipaliter* pro *principaliter* (ⲣ̀ pro ⲣ̀).

His quamquam alia addere possum, tamen satis iam ad meam sententiam illustrandam attuli. Neque vero hoc neglegendum arbitror verisimillimum esse illum pristinum codicem non perspicue et clare scriptum fuisse, cum non solum in graecis verbis sed etiam in latinis librarius codicis Bobiensis tantopere erraverit, ut id semper eius neglegentia factum esse credi nequeat. Unum exemplum pro multis afferam: 115, 8 *prohabere* pro simplicissimo verbo a scholiasta in quavis pagina usitato *probare* scriptum est; hoc correctura in illo codice facta ortum esse patet.

Sed transeamus ad tempus illius codicis definiendum: percommode enim accidit, quod librarius codicis summa diligentia quantum potuit scholia descripsit: ita enim etiam notas in antiquo illo exemplari ad magistratus significandos adhibitas nobis servavit. Sunt hae: *cos.* 82, 12. 125, 19. 159, 1. *cons.* 146, 21. Iam scimus[1]) notam *cos.* post saeculum quartum neque in titulis neque in manuscriptis inveniri, ipso saeculo quarto perraro, primo, secundo, tertio saepissime. Notam *cons.* vero aetate Diocletiana ita geminatam esse constat, ut postea *cons.* unum, *conss.* duo consules significet. Itaque his notis evincitur archetypum

---

1) *Rossi, inscr. christ. praef. XXIII. Sitzungsberichte der Berliner Akademie der Wissenschaften 1868, p. 158. Anm. (Mommsen).*

illum tertio saeculo ad finem vergente vel maxime quarto saeculo ineunte scriptum esse. Atque cum demonstratum sit[1]) commentarii indolem et doctrinam quarti saeculi usum indicare, verisimillimum est in illo exemplari, quo librarius codicis Bobiensis usus est, primum scholia, quae nobis praesto sunt, conscripta fuisse.

Ex exemplari Bobiensi scholiorum nobis servata sunt XXXXVIII folia et VI dimidia; horum XX folia et III dimidia Mediolanum, XXVIII et III dimidia Romam lata sunt. Maxima eorum pars ita rescripta est, ut in versa pagina scholiorum recta concilii exhiberetur; nonnulla eorum foliorum, quae Mediolani asservantur, librarius non invertit: haec in tabula quae sequitur asterisco significavi. Animadvertendum praeterea est nihil interesse, quo modo folia ipsa flexa sint (e. g. utrum 35. 36⌣45. 46. an 45. 46⌣35. 36.), cum hoc factum sit prout librario opus fuit, qui descriptionem concilii commentario Ciceronis imposuit. Neque id hodie Romae perspici potest, cum unumquodque folium charta tenta circumdetur. Consentaneum vero est in iis foliis, quibus inversis monachus usus est, maiorem numerum praecedere minori, quia numerus ipse libri est descriptionem concilii continentis. At in exemplari Ambrosiano duae series numerorum sunt: una arabica plane ut in Vaticano paginas descriptionis concilii significans, altera Romana: haec rectum ordinem scholiorum sive casu sive conputatione facta inventum significat. Quam quis adiecerit, mihi quidem dubium videtur, cum Maius ipse numerorum ordinem non sequatur, verum orationem Sullanam in pagina I incipientem post orationes in Clodium et Curionem in pagina VI, de aere alieno Milonis in pagina LXVIII, de rege Alexandrino in pagina XXXIII, pro Archia in pagina LXXIX incipientes in omnibus editionibus ponat. Itaque in fragmentis Ambrosianis iuxta numeros arabicos Romanos, qui easdem paginas significant, apposui.

---

1) *Cf. dissert. meae cap. III.*

Numeri codicis Ambrosiani hi sunt:

1. 2⌣15. 16.*	XXI. XXII⌣XXVI. XXVII.
3. 4⌣13. 14.*	XIX. XX⌣XXIX. XXX.
5. 6⌣11. 12.*	XVII. XVIII⌣XXXI. XXXII.
7. 8⌣9. 10.*	XXIII. XXIIII⌣XXV. XXVI.
33. 34⌣47. 48.*	V. VI⌣XI. XII.
35. 36⌣45. 46.*	XV. XVI⌣I. II.
37. 38⌣43. 44.*	IX. X⌣VII. VIII.
39. 40⌣41. 42.*	III. IV⌣XIII. XIV.
49. 50⌣51. 52.*	XXXIII. XXXIV⌣XXXV. XXXVI.
117. 118⌣131. 132.	LXXXVI. LXXXV⌣LXXXIV. LXXXIII.
119. 120⌣ - -	LXXX. LXXIX.
121. 122⌣ - -	LXXVIII. LXXVII.
125. 126⌣ - -	LXXXII. LXXXI.
139. 140⌣141. 142.	L. XIL⌣XLIIII. XLIII.
153. 154⌣159. 160.*	LIII. LIIII⌣LV. LVI.
167. 168⌣177. 178.	LXII. LXI⌣LXIIII. LXIII.
169. 170⌣175. 176.*	XLI. XLII⌣LI. LII.
171. 172⌣173. 174.	XLVI. XLV⌣XLVIII. XLVII.
183. 184⌣193. 194.	LXXIIII. LXXIII⌣LXXII. LXXI.
185. 186⌣191. 192.	LX. LIX⌣LXVI. LXV.
187. 188⌣189. 190.	LVIII. LVII⌣LXVIII. LXVII.
315. 316⌣317. 318.	LXX. LXIX⌣LXXVI. LXXV.
409. 410⌣415. 416.	XXXVIII. XXXVII⌣XL. XXXVIIII.

Paginae 142. 170. a librario concilii non inscriptae sunt.

Numeri codicis Vaticani sunt hi:

17. 18⌣27. 28.	49. 50⌣ - -
19. 20⌣25. 26.	51. 52⌣ - -
21. 22⌣23. 24.	53. 54⌣55. 56.
31. 32⌣45. 46.	129. 130⌣139. 140.
33. 34⌣43. 44.	133. 134⌣135. 136.
35. 36⌣41. 42.	161. 162⌣171. 172.
37. 38⌣39. 40.	163. 164⌣169. 170.
47. 48⌣ - -	181. 182⌣183. 184.[1])

1) Haec series a Maio 177. 178⌣187. 188. nominabatur, ab Ehrle l. l. recte numerata est.

211. 212⌣225. 226.
213. 214⌣223. 224.
215. 216⌣221. 222.
217. 218⌣219. 220.
229. 230⌣239. 240.
231. 232⌣237. 238.
233. 234⌣235. 236.
243. 244⌣257. 258.
245. 246⌣255. 256.
247. 248⌣253. 254.
249. 250⌣251. 252.
259. 260⌣273. 274.
261. 262⌣271. 272.
263. 264⌣269. 270.
265. 266⌣267. 268.

Numeri quaternionum nobis servati in codice Ambrosiano leguntur:

in pagina 52: XLVIII.
- - 160: LXVIIII.
- - 176: LXV . . ., quod debet esse LXVIII.
- - 189: LX., quod debet esse LXX.

in codice Vaticano:

in pagina 251: LIII.
- - 267: LIIII.
- - 239: L., quod debet esse LV.
- - 211: LVIII.
- - 139: LXII.
- - 55: LXIII.
- - 43: LXIIII.
- - 23: LXVI.
- - 183: LXVII.

Subscriptiones orationum, quae hodie leguntur, hae sunt:

in codicis Ambrosiani pag. 6, lin. 23 sin.: INC. IN P. CLAUDIU‾ in lineis 20. 21. 22. 24. 25. nihil legitur.

in codicis Vaticani pag. 229, lin. 20 sin.: PRO FLACCO EXP. lin. 21 vacua est; lin. 22: INCIPIT CUM lin. 23 vacua est; lin. 24 SENATUI GRATIAS EGIT. lin. 25 vacua est.

in codicis Vaticani pag. 232, lin. 19 sin.: CUM POPULO supra lin. 17 signo finiti commentarii orationis praecedentis iterato occupata est, in lin. 18 nihil legitur; infra in lin. 20 ad 25 nihil legitur.

in codicis Vaticani pag. 129, lin. 16 sin. PRO MILONE

lin. 19: EXP. INCIPIT lin. 22: PRO SESTIO lin. 14 signo finiti commentarii orationis praecedentis iterato occupata est; lin. 15, 17, 18, 20, 21, 23, 24, 25 vacuae sunt.

in codicis Vaticani pag. 23, lin. 11 dext.: EXPLICIT INCIPIT lin. 17: FELICITER lin. 19 signo subscriptionis finitae iterato occupata est; item lin. 4 signo commentarii finiti; in reliquis lineis nihil legitur.

in codicis Ambrosiani pag. 189, lin. 17 sin. in fine: INCIPIT lin. 12 signo commentarii finiti occupata est, in lin. 13 ad 16, initio 17, 18 ad 25 nihil legitur.

in codicis Ambrosiani pag. 121, lin. 18 dext.: EXPLICIT lin. 21: INCIPIT lin. 25: FELICITER lin. 17 signo commentarii finiti iterato occupata est; in reliquis lineis nihil legitur.

in codicis Ambrosiani pag. 117, lin. 24: E I I E, ita ut inter singulas litteras singularum litterarum spatium relinqueretur.

Omnes hae subscriptiones vel minio vel atramento vel partim minio partim atramento scriptae sunt; iam elucet in eis lineis, in quibus hodie nihil legitur, a librario minio scriptas litteras evanuisse. Atque hoc quidem constat, formulam sollemnem librarii fuisse compositam ex subscriptione orationis praecedentis et inscriptione sequentis, qualis exstitit servatis omnibus verbis duobus locis, incompleta tribus. In prima quam descripsi subscriptione verisimile est inscriptionem orationis in P. Clodium habitae subscriptionem Sullanae antecessisse, cum in tribus lineis, quae inscriptionem praecedunt, nihil cognosci possit. Contra certum videtur subscriptionem orationis in senatu habitae a librario omissam esse, cum spatium lineae 18 verbo INCIPIT tantum sufficiat supplendo. Verbum FELICITER in quibusdam subscriptionibus legitur. Ab omnibus subscriptionibus eam differre, quae in fine Archianae posita est, eo elucet, quod nonnullae litterae eiusdem verbi atramento, scilicet eae, quae adhuc leguntur, aliae minio scriptae sunt. Hoc verbum FELICITER fuisse patet. Praeterea vero spatium, in quo librarius verba formulae

scripsit, angustius videtur quam in aliis subscriptionibus; tres enim lineas complectitur. In his et subscriptio Archianae et inscriptio insequentis orationis fuisse non potest, nisi hoc loco plane aliis verborum spatiis atque in reliquis formulis librarium usum esse vis. Iam, cum in paginis, quae cum ultimis commentarii Archianae cohaerent, librarius commentarii nihil scripserit, id quod a more eius ne unam quidem paginam intermittentis plane differt, dubium non est, quin commentarius Archianae libri Bobiensis ultimus fuerit. Itaque cum finem commentarii nos tenere certum sit, non solum quis ordo orationum fuerit, perspicere, sed etiam quantus fuerit commentarius, computare possumus. Atque primum quidem, quae singulae paginae complectantur ita enarrabo, ut numeros paginarum et linearum editionis meae numeris paginarum codicis apponam[1]):

Ambros. p. 45 continet p. 7, 1 *ad* 7, 22 periculum.
- - 46 - - 7, 22 *ad* 8, 20 opponi.
- - 39 - - 8, 21 *ad* 9, 9 praedamnatio.
- - 40 - - 9, 9 sit *ad* 10, 1 seve-
- - 33 - - 10, 1 rior *ad* 10, 24 depraecatus.*
- - 34 - - 10, 24 est *ad* 11, 14 consulem.
- - 43 - - 11, 15 *ad* 12, 6 ergo.
- - 44 - - 12, 6 se *ad* 12, 27 exemplis.
- - 37 - - 12, 27 maiorum *ad* 13, 21 illi.
- - 38 - - 13, 21 ad *ad* 14, 18 fratrem.
- - 47 - - 14, 18 propter *ad* 15, 7 si.
- - 48 - - 15, 7 eum *ad* 15, 29 Torquati.
- - 41 - - 15, 29 mutuatur *ad* 16, 18 osten-
- - 42 - - 16, 18 dens *ad* 17, 8 nobilis-
- - 35 - - 17, 8 simo *ad* 18, 1 ἀγανα-
- - 36 - - 18, 1 κτήcεωc *ad* 18, 23 veri-*
- - 5 - - 18, 25 conversus *ad* 19, 17 in-
- - 6 - - 19, 17 vidiam *ad* 20, 4 des-

1) *In tabula quae sequitur verbis a textu dissentientibus asteriscum apposui.*

Ambros.	p.	3	continet	p.	20, 4 cendisse *ad* 20, 23 iudi-
-	-	4	-	-	20, 23 cium *ad* 21, 14 creber- rimis.
-	-	1	-	-	21, 14 eum *ad* 22, 7 invi-
-	-	2	-	-	22, 7 diae *ad* 22, 29 gestiret.
-	-	7	-	-	22, 30 *ad* 23, 23 elocutionem.
-	-	8	-	-	23, 24 *ad* 24, 14 sen-
-	-	9	-	-	24, 14 tentia *ad* 25, 7 opor-
-	-	10	-	-	25, 7 teat *ad* 25, 27 esse.
-	-	15	-	-	25, 27 id *ad* 26, 16 intro-
-	-	16	-	-	26, 16 ierat *ad* 27, 5 Pullio.
-	-	13	-	-	27, 5 et *ad* 27, 26 se.
-	-	14	-	-	27, 26 ferret *ad* 28, 15 testimo-
-	-	11	-	-	28, 15 nium *ad* 29, 4 se-
-	-	12	-	-	29, 4 natoribus *ad* 29, 24 iudicum.
-	-	49	-	-	29, 27 *ad* 30, 21 quidem.
-	-	50	-	-	30, 22 *ad* 31, 15 modo.
-	-	51	-	-	31, 17 *ad* 32, 6 vo-
-	-	52	-	-	32, 6 luntate *ad* 32, 26 caram.
Vaticani	-	256	-	-	33, 2 *ad* 33, 22 iudicaturi.
-	-	255	-	-	33, 23 *ad* 34, 13 iudicia-
-	-	254	-	-	34, 13 ria *ad* 35, 7 eorum.
-	-	253	-	-	35, 7 resculperet *ad* 35, 30 Lentulum.
-	-	248	-	-	36, 1 *ad* 36, 21 animadver- tendum.
-	-	247	-	-	36, 21 puto *ad* 37, 21 in-
-	-	246	-	-	37, 21 nocentiae *ad* 38, 17 haec.
-	-	245	-	-	38, 17 omnis *ad* 39, 9 dicen-
-	-	250	-	-	39, 12 *ad* 40, 4 sum-
-	-	249	-	-	40, 4 ma *ad* 40, 26 enim.
-	-	244	-	-	40, 26 parte *ad* 41, 19 faciebant.
-	-	243	-	-	41, 20 *ad* 42, 15 id.
-	-	274	-	-	42, 15 sutores *ad* 43, 8 quae.
-	-	273	-	-	43, 8 nec *ad* 44, 4 tabulas.
-	-	260	-	-	44, 6 neque *ad* 44, 25 totius.
-	-	259	-	-	44, 25 Asiae *ad* 45, 17 ante.

Vaticani p. 258 continet p. 45, 17 συγχώρηειν *ad* 46, 8 II*
- - 257 - - 46, 8 quod *ad* 47, 3 Fry-
- - 252 - - 47, 3 ce* *ad* 47, 22 vim.
- - 251 - - 47, 23 *ad* 48, 12 vincuntur.*
- - 266 - - 48, 13 *ad* 49, 4 frau-
- - 265 - - 49, 4 dis *ad* 49, 25 litterarum.
- - 272 - - 49, 26 *ad* 50, 23 fa-
- - 271 - - 50, 23 ceret *ad* 51, 13 poten-
- - 262 - - 51, 15 *ad* 52, 9 subsignandi.
- - 261 - - 52, 10 *ad* 53, 2 egis-
- - 268 - - 53, 2 se *ad* 53, 22 here-
- - 267 - - 53, 22 ditatis *ad* 54, 14 rerum.
- - 230 - - 54, 14 ac *ad* 55, 7 indicia.
- - 229 - - 55, 7 *ad* 56, 4 igitur.
- - 240 - - 56, 6 *ad* 57, 3 tspannum.*
- - 239 - - 57, 3 insectatur *ad* 57, 26 inimicos.
- - 232 - - 58, 1 tu* *ad* 58, 17 dignitate.
- - 231 - - 58, 17 dissenserit *ad* 59, 9 convictum.
- - 238 - - 59, 9 iudicium* *ad* 60, 2 λό-
- - 237 - - 60, 2 γουc *ad* 60, 20 glo-*
- - 236 - - 60, 24 cho *ad* 61, 17 cernen-*
- - 235 - - 61, 17 dam *ad* 62, 7 rela-
- - 234 - - 62, 9 trae* *ad* 63, 7 potissimum.
- - 233 - - 63, 8 *ad* 64, 9 iudicandi.
- - 226 - - 64, 11 turninum* *ad* 65, 11 interficien-
- - 225 - - 65, 11 di *ad* 66, 11 suspica-*
- - 218 - - 66, 13 Milone *ad* 67, 13 de.
- - 217 - - 67, 13 potentia *ad* 68, 9 hanc.
- - 224 - - 68, 9 a *ad* 69, 13 enim.
- - 223 - - 69, 14 *ad* 70, 8 quaereretur.
- - 214 - - 70, 8 sed *ad* 71, 3 utilitatem.
- - 213 - - 71, 3 suam. *ad* 71, 22 eiusdem.
- - 220 - - 71, 22 pollicitationis *ad* 72, 18 rem p.

Vaticani p. 219 continet p. 72, 18 volunt *ad* 73, 15 invi-*
- - 212 - - 73, 17 esse *ad* 74, 7 *lac. 3 lin.*
- - 211 - - 74, 7 *lac. 1 lin. ad* 74, 24 sub-
- - 216 - - 74, 26 genter *ad* 75, 18 in.
- - 215 - - 75, 19 *ad* 76, 13 commemo-
- - 222 - - 76, 13 rationis *ad* 77, 9 summam.
- - 221 - - 77, 9 quaestionis *ad* 78, 1 docere.
- - 270 - - 78, 3 rebus *ad* 78, 24 quia.
- - 269 - - 78, 24 non *ad* 79, 18 con-
- - 264 - - 79, 20 *ad* 80, 12 Clodius.
- - 263 - - 80, 13 *ad* 81, 6 properat.
- - 130 - - 81, 8 simi *ad* 82, 1 cuius.
- - 129 - - 82, 1 interitus *ad* 82, 18 ar-
- - 136 - - 82, 18 matorum *ad* 83, 9 Crassus.
- - 135 - - 83, 10 *ad* 83, 27 iteremus.
- - 164 - - 83, 29 *ad* 84, 20 Sestius.
- - 163 - - 84, 20 cum esset *ad* 85, 14 incita-
- - 170 - - 85, 14 mento *ad* 86, 10 iam.
- - 169 - - 86, 10 diximus *ad* 87, 6 columnam.
- - 134 - - 87, 8 *ad* 88, 1 implevit.
- - 133 - - 88, 2 *ad* 88, 24 existimetur.
- - 140 - - 88, 25 *ad* 89, 22 ta-
- - 139 - - 89, 22 citurnitate *ad* 90, 16 *lac. 2 lin.*
- - 54 - - 90, 16 etiam *ad* 91, 6 futurum.
- - 53 - - 91, 6 quamvis *ad* 92, 3 exerci-
- - 48 - - 92, 3 tus *ad* 92, 26 ad.
- - 47 - - 92, 26 portas *ad* 93, 22 fru-
- - 52 - - 93, 22 mentaria *ad* 94, 24 ius*
- - 51 - - 94, 24 est. *ad* 95, 22 obsecutus.
- - 50 - - 95, 22 est *ad* 96, 21 ipse.
- - 49 - - 96, 21 enim *ad* 97, 10 aratro.
- - 56 - - 97, 12 alio *ad* 98, 11 existimabantur.
- - 55 - - 98, 12 *ad* 99, 6 feminam.

Vaticani	p.	34	continet	p. 99, 6 sororem *ad* 100, 2 quaedam.
-	-	33	-	- 100, 3 *ad* 100, 26 inmu-
-	-	32	-	- 100, 26 nes *ad* 101, 16 unus.*
-	-	31	-	- 101, 16 Scipionis *ad* 102, 10 post.
-	-	42	-	- 102, 10 haec *ad* 103, 2 fugitivos.
-	-	41	-	- 103, 3 *ad* 103, 24 tri-
-	-	40	-	- 103, 24 bunatu *ad* 104, 18 con-
-	-	39	-	- 104, 18 sulares *ad* 105, 11 quod.
-	-	38	-	- 105, 11 ait *ad* 106, 2 reus.
-	-	37	-	- 106, 2 de *ad* 106, 25 volneren-
-	-	36	-	- 106, 25 tur *ad* 107, 18 quam.
-	-	35	-	- 107, 19 *ad* 109, 2 fefel-
-	-	46	-	- 109, 2 lit *ad* 110, 8 de.
-	-	45	-	- 110, 8 Themistocle *ad* 111, 9 sapientiam.
-	-	44	-	- 111, 9 praepositus *ad* 112, 11 commemora-
-	-	43	-	- 112, 11 tionem *ad* 113, 13 renunti-
-	-	22	-	- 113, 16 bavit *ad* 114, 13 forum.
-	-	21	-	- 114, 13 mutum *ad* 115, 7 vi- debatur.
-	-	28	-	- 115, 8 *ad* 116, 5 tuum.
-	-	27	-	- 116, 5 latus *ad* 116, 28 Vati-
-	-	26	-	- 116, 28 nium *ad* 117, 21 illo.
-	-	25	-	- 117, 21 obsessu* *ad* 118, 15 proposu-
Ambros.	-	410	-	- 118, 15 erat *ad* 119, 4 Ro- mulum.
-	-	409	-	- 119, 4 duodecim *ad* 120, 6 subornas-
-	-	416	-	- 120, 6 sent *ad* 120, 28 ac-
-	-	415	-	- 120, 28 cusantibus *ad* 121, 19 pulla.
Vaticani	-	20	-	- 121, 19 accumberes *ad* 122, 7 cavebatur.

Vaticani p. 19 continet p. 122, 9 *ad* 122, 28 gratio-
- - 18 - - 122, 28 se *ad* 123, 23 Sa-
- - 17 - - 123, 23 binis *ad* 124, 14 tri-
- - 24 - - 124, 14 bunatu *ad* 125, 5 consiliorum.
- - 23 - - 125, 5 societas *ad* 125, 18 feliciter.
- - 182 - - 125, 19 *lac. 3 lin. ad* 126, 8 Clodii.
- - 181 - - 126, 8 tribuni *ad* 126, 27 men-
- - 184 - - 127, 1 gatos* *ad* 127, 21 h ...*
- - 183 - - 127, 21 habere *ad* 128, 17 adversus.
Ambros. - 169 - - 128, 17 Tusculanos *ad* 129, 8 portiun-
- - 170 - - 129, 8 culas *ad* 130, 2 sediam.*
- - 142 - - 130, 2 nos *ad* 130, 24 cum.
- - 141 - - 130, 24 illi *ad* 131, 15 sep-
- - 172 - - 131, 15 timum *ad* 132, 8 gratiosum.
- - 171 - - 132, 8 fuisse *ad* 132, 26 turbulentissi-*
- - 174 - - 132, 28 *lac.* $4^1/_4$ *cm. ad* 133, 14 senatus.
- - 173 - - 133, 14 in *ad* 134, 7 praeco-
- - 140 - - 134, 7 nibus *ad* 134, 28 pronun-
- - 139 - - 134, 28 tiando *ad* 135, 16 senio-
- - 175 - - 135, 16 ris *ad* 136, 6 agebatur.
- - 176 - - 136, 7 *ad* 136, 25 iud.*
- - 153 - - 136, 25 haberet *ad* 137, 20 con-
- - 154 - - 137, 20 victus *ad* 138, 8 se-*
Vaticani - 172 - - 138, 10 suffragium *ad* 139, 2 pluri-
- - 171 - - 139, 2 morum *ad* 139, 23 congruentium.
- - 162 - - 139, 23 suffragiorum *ad* 140, 13 postulet.
- - 161 - - 140, 14 *ad* 141, 4 historicus.

Ambros. p. 159 continet p. 141,6 partim *ad* 141,25 Campa-
- - 160 - - 141,25 niam *ad* 142,17 esse.
- - 188 - - 142,17 Laterensem *ad* 143,8 qui.
- - 187 - - 143,8 refert *ad* 143,24 conscribens.
- - 186 - - 144,1 gatum *ad* 144,21 dignam.*
- - 185 - - 144,21 talis *ad* 145,11 ad-
- - 168 - - 145,11 severat *ad* 146,5 in.
- - 167 - - 146,5 quo *ad* 146,26 decre-
- - 178 - - 146,26 visse *ad* 147,17 pol-
- - 177 - - 147,17 liceretur *ad* 148,10 quasi.
- - 192 - - 148,10 asperius *ad* 149,5 in.
- - 191 - - 149,5 multis *ad* 149,25 suae.
- - 190 - - 149,27 serabiliter* *ad* 150,21 patres.
- - 189 - - 150,22 *ad* 151,10 as-
- - 316 - - 151,10 peram *ad* 152,2 interro-
- - 315 - - 152,2 gato* *ad* 152,21 Milonem.
- - 184 - - 152,23 ber *ad* 153,13 *lac.* $5^1/_4$ *cm.* † *un. lin.*
- - 183 - - 153,13 *lac. 2 cm. ad* 154,7 con-
- - 194 - - 154,9 adversarii *ad* 155,3 hoc.
- - 193 - - 155,3 enim *ad* 155,25 hominis.
- - 318 - - 155,27 lium *ad* 156,14 adver-
- - 317 - - 156,14 sarium *ad* 157,10 pira-*
- - 122 - - 157,12 turae* *ad* 158,5 Clodio.
- - 121 - - 158,5 restitutus *ad* 158,16 feliciter.
- - 120 - - 158,17 *lac. 3 lin. ad* 159,10 Papia.
- - 119 - - 159,10 quae *ad* 159,30 convenire.
- - 126 - - 160,1 *ad* 160,21 sci-

Ambros.	p. 125	continet	p. 160, 21	entia *ad* 162, 2 bel-
-	- 132	-	- 162, 2	lum *ad* 162, 24 argumento.
-	- 131	-	- 162, 24	deficiebatur *ad* 163, 19 sepulchri.
-	- 118	-	- 163, 20	*ad* 164, 19 tribui.
-	- 117	-	- 164, 19	sed *ad* 165, 11 occupatis*.

Nunc quo ordine orationes nobis in codicis Bobiensis reliquiis servatae sint, videbimus et quot paginas quaeque occupaverit, conputabimus. Atque cum ex numeris quaternionum aut ex titulis orationum eluceat, ubi ceteri quaterniones ponendi sint, duo integri nullo numero adiecto servati sunt, qui commentariorum ad orationem pro Sulla et in Clodium et Curionem scriptorum reliquias continent. Itaque oritur quaestio, utrum in lacuna inter orationem de rege Alexandrino et pro Flacco an ante orationem de rege Alexandrino ponendi sint. Etenim numerus XLVIII in huius orationis commentario invenitur, LIII in pagina 251 codicis Vaticani, hoc est in media oratione pro Flacco habita; itaque cum in pagina 245 numerus quaternionis adnotatus non sit neque haec pagina cum 250 cohaereat cumque inter 253 et 248 lacuna sit, necessarium est inter 245 et 250 duas paginas excidisse et inter 52 et 256 tres quaterniones et unum folium amissum esse. Iam si orationes pro Sulla et in Clodium et Curionem hoc loco ponendas esse censemus, in quaternione IL finem commentarii orationis de rege Alexandrino et initium commentarii Sullanae a librario scriptum esse concedendum est, deinde nos tenere quaterniones L et LI scilicet eos, in quibus orationes pro Sulla et in Clodium et Curionem habitae insunt. Si hoc ita est, inter pag. 12 codicis Ambrosiani et 256 Vaticani unum folium amissum est. Neque vero hoc spatium ultimae parti commentarii orationis in Clodium et Curionem habitae et primae Flaccianae suppetit. Etenim in pag. 12 commentarius finitus nondum est, in

pag. 256 non initium commentarii tenemus. Itaque pars saltem paginae, quae 12 sequebatur, commentario orationis occupata erat et pars paginae, quae 256 antecedebat, item commentario occupata erat. Etiamsi has singulas partes singularum tantum columnarum fuisse censemus cum subscriptione, spatium duarum columnarum praefationi commentarii Flaccianae suppetivisse credi nequit, cum ne Archianae quidem tres columnae suffecerint, Milonianae praefatio vero plus quam quattuor paginarum spatium occupaverit. Hac ratiocinatione facta illi quaterniones ante orationem de rege Alexandrino ponendi sunt.

Commentarii orationis Sullanae ambitus certis terminis circumscribi non potest; servati nobis sunt XVII paginae et XVIIII lineae. Neque etiam quantum spatium commentarius orationis in Clodium et Curionem habitae complexus sit, diiudicari potest; servatae sunt XIV paginae et una columna. Tertia oratio, cuius ambitus non definiri potest, de rege Alexandrino est. Hanc certum est plus quam unum quaternionem occupavisse, quia in extrema pagina folii quod tenemus signum quaternionis a librario scriptum est. Inter hanc et Flaccianam tres quaterniones amissi sunt; quarti non nisi duo folia restant, quae secundum et tertium esse iam antea demonstravi. Partibus Flaccianae servatis explentur novem et viginti paginae et una columna; cum in pag. 251 et 267 numeri quaternionum servati sint et inter 273 et 260 atque 271 et 262 lacuna hiet, certum est quaternionis LIII intimum folium, quaternionis LIIII duo intima folia amissa esse. Continuit ergo commentarius integer, de cuius initio et praefatione iam dixi, paginas saltem L. Flacciana excipitur ea oratione, qua Cicero post reditum senatui gratias egit. Ex hoc commentario tenemus duas paginas et duas columnas; sequitur oratio, qua populo gratias egit. Atque peropportune accidit, quod in pag. 232 haec illam in senatu habitam excipiat; ita enim conputari potest, quot paginis hae orationes constiterint. Initium huius quaestionis petendum est ex numero quaternionis in pag. 211

servato: est LVIII. Inter hoc folium et extremum quaternionis LV duo folia supersunt; ex his paginae prioris continentis finem commentarii orationis in senatu et initium orationis apud populum habitae cohaerent ita, ut intimum quaternionis esse debeat. Alterum continens praefationem et partem commentarii orationis Milonianae, cum neque numerum quaternionis inscriptum habeat neque partes cohaereant, secundum vel tertium quaternionis fuit. Iam patet hoc folium ad quaternionem LVII, illud ad LVI pertinere. Atque recte Maius[1]) hoc folium secundum fuisse censuit, quia inter pag. 233 et 226 pauca tantum desint. Immo initio praefationis Milonianae paucissima deesse ex contextu perspicuum fit: itaque equidem non dubito, quin in prima pagina quaternionis LVII commentarius orationis post reditum ad populum habitae confectus sit. Certum igitur est integrum commentarium orationis in senatu habitae XX paginas cum duabus columnis continuisse, verisimillimum commentarium orationis apud populum habitae ex X paginis et una columna constitisse, e quibus supersunt tres paginae et una columna. Milonianae commentarius, si haec recta esse existimamus, integer LXXX paginas et unam columnam amplexus est, e quibus XXV paginae et una columna suppetunt. Ad finem enim perducitur Miloniana in pag. 129, quae cum 130⌣140. 139 folium extremum quaternionis LXII efficit. Inter hoc folium et pag. 211 duo tantum folia servata sunt: alterum intimum quaternionis, alterum secundum vel tertium. Ex oratione elucet illud in quaternione LIX, hoc, quia ad § 49 pertinet, pag. 130 ad § 101, in quaternione LX ponendum esse. Difficilis est quaestio, utrum secundum an tertium folium sit: ego, cum spatium VIII paginarum ad interpretandas §§ 32 ad 36 non sufficere credam, tertium folium nos tenere puto. Subsequitur commentarius Sestianae, cuius maxima pars extat in palimpsesto, nempe XXXVI paginae

1) *Auct. class. II, p. 91, nota 2.*

et una columna. Neque vero accurate definiri potest, quantum desit. Etenim orationis commentarius in extrema quaternionis LXIV pagina (43) ad finem perductus non est, quaternio LXVI vero Vatinianae partem continet. Itaque in quaternione LXV amisso et finis Sestianae et initium Vatinianae scriptum erat: unde elucet neque huius neque illius commentarii integri spatium certo conputari posse.[1]) Tamen Maio assentiri non dubito, qui, cum in Sestiana pauca desint, in Vatiniana et prooemium et commentarii pars ad §§ 1 ad 4 pertinens desideretur, illius quattuor, huius duodecim paginas amissas esse coniecit. Itaque credo Sestianae commentarium integrum L paginas et unam columnam occupavisse', Vatinianae in extrema pagina quaternionis LXVI desinentis XXVIII. Sequitur hunc Planciana coepta in prima pagina quaternionis LXVII (Vat. 182), ad finem perducta in columna priore ultimae paginae quaternionis LXX (Ambros. 198). Continuit igitur integer commentarius LXIII paginas et unam columnam, e quibus supersunt XXXV paginae et una columna. Hae quibus locis ponendae sint, dubitari nequit. Excipiuntur oratione de aere alieno Milonis, quae integra quantum spatii continuerit, ob eam rem decerni nequit, quia inter paginam 317, ultimam quaternionis LXXI — nam pagina 189 excipitur pag. 316 — et 122, primam quaternionis non signati, pars commentarii intercidit, haec vero quanta fuerit diiudicari non potest. Neque vero plus quam unum quaternionem excidisse verisimile est; ne dicam hanc invectivam ex iurgio conscriptam haud longam fuisse probabile esse — hoc certum est Ciceronem tres tantum accusationes Clodii refutare, e quibus duas iam in fragmentis, quae lacunam antecedunt, diluit, de tertia vero non multum proferre poterat. Itaque non mihi persuadere possum commentarium plus quam XXXIIII paginas et unam columnam continuisse. Ex his supersunt X paginae et una columna,

1) *Auct. class. II, p. 167.*

quae quibus locis ponantur, dubium non est. Iam ultimis commentarii paginis oratio Archiana a scholiasta explicatur. Dubium fortasse esse potest, an haec illam de aere alieno Milonis habitam subsecuta sit. At et Maius testis oritur, qui in pag. 121 subscriptionem hodie evanidam legit, quae cum inscriptione Archianae coniuncta erat, et librarius, qui antequam ipsum commentarium descripsit, titulum posuit: cum supra pag. 121 *De aere alieno* scripsisset, paginae 122 *Milonis* inscripsit, postea vero ea ad describendum initium Archianae usus est. Commentarius, quem integrum tenemus, VIII paginas occupat.

His exploratis de ambitu totius operis hoc dici potest: verisimillimum est codicem Bobiensem, cuius reliquiae nobis servatae sunt, LXXIII quaterniones habuisse, e quibus restant paginae CCIIII; inter eas quaterniones integri IIII supersunt, unus praeterea ex parte tantum descriptus (ultimus): itaque ne quintam quidem partem scholiorum tenemus. Hac de causa mihi persuadere non possum fore, ut etiamsi tertia pars codicis reperta sit, scholiorum reliqua pars in illa detegatur.[1])

Nunc ordinem foliorum his ratiocinationibus inventum enarrabo[2]):

Ambrosiani	45. 46‿35. 36 39. 40‿41. 42 33. 34‿47. 48 43. 44‿37. 38	Quat. x. Pro Sulla I.
Ambrosiani	5. 6‿11. 12 3. 4‿13. 14 1. 2‿15. 16 7. 8‿ 9. 10	Quat. x + 1. Pro Sulla II. In Clodium et Curionem.
Ambrosiani	49. 50‿51. 52 - - ‿ - - - - ‿ - - - - ‿ - -	Quat. XLVIII. De rege Alexandrino.

1) *cf. Ehrle l. l. p. 6.*

2) *In tabula quae sequitur numeri quaternionum non servati uncis inclusi sunt, folia amissa lineolis libratis significata sunt.*

Vaticani	-	- ⌣ -	-	
	256.	255⌣246.	245	Quat. (LII).
	254.	253⌣248.	247	Pro Flacco. I.
	-	- ⌣ -	-	

Vaticani	250.	249⌣252.	251	
	244.	243⌣258.	257	Quat. LIII.
	274.	273⌣260.	259	Pro Flacco. II.
	-	- ⌣ -	-	

Vaticani	266.	265⌣268.	267	
	272.	271⌣262.	261	Quat. LIIII.
	-	- ⌣ -	-	Pro Flacco. III.
	-	- ⌣ -	-	

Vaticani	230.	229⌣240.	239	
	-	- ⌣ -	-	Quat. LV.
	-	- ⌣ -	-	Pro Flacco IV. Cum
	-	- ⌣ -	-	senatui gratias egit. I.

Vaticani	-	- ⌣ -	-	Quat. (LVI).
	-	- ⌣ -	-	Cum senatui gratias
	-	- ⌣ -	-	egit II. Cum populo
	232.	231⌣238.	237	gratias egit I.

Vaticani	-	- ⌣ -	-	
	236.	235⌣234.	233	Quat. (LVII).
	-	- ⌣ -	-	Cum populo gratias
	-	- ⌣ -	-	egit II. Pro Milone I.

Vaticani	226.	225⌣212.	211	
	-	- ⌣ -	-	Quat. LVIII.
	218.	217⌣220.	219	Pro Milone II.
	224.	223⌣214.	213	

Vaticani	-	- ⌣ -	-	
	-	- ⌣ -	-	Quat. (LIX).
	-	- ⌣ -	-	Pro Milone III.
	216.	215⌣222.	221	

Vaticani	-	- ⌣	-	-	Quat. (LX). Pro Milone IV.
	-	- ⌣	-	-	
	270.	269 ⌣	264.	263	
	-	- ⌣	-	-	
	-	- ⌣	-	-	Quat. (LXI). Pro Milone V.
	-	- ⌣	-	-	
	-	- ⌣	-	-	
	-	- ⌣	-	-	
Vaticani	130.	129 ⌣	140.	139	Quat. LXII. Pro Milone VI. Pro Sestio I.
	136.	135 ⌣	134.	133	
	-	- ⌣	-	-	
	164.	163 ⌣	170.	169	
Vaticani	54.	53 ⌣	56.	55	Quat. LXIII. Pro Sestio II.
	48.	47 ⌣	-	-	
	52.	51 ⌣	-	-	
	50.	49 ⌣	-	-	
Vaticani	34.	33 ⌣	44.	43	Quat. LXIIII. Pro Sestio III.
	32.	31 ⌣	46.	45	
	42.	41 ⌣	36.	35	
	40.	39 ⌣	38.	37	
	-	- ⌣	-	-	Quat. (LXV) Pro Sestio IIII. In Vatinium I.
	-	- ⌣	-	-	
		- ⌣	-	-	
	-	- ⌣	-	-	
Vaticani	22.	21 ⌣	24.	23	Quat. LXVI In Vatinium II.
	28.	27 ⌣	18.	17	
	26.	25 ⌣	20.	19	
Ambrosiani	410.	409 ⌣	416.	415	
Vaticani	182.	181 ⌣	184.	183	Quat. LXVII. Pro Plancio I.
	-	- ⌣	-	-	
	-	- ⌣	-	-	
	-	- ⌣	-	-	

Ambrosiani	169.	170 ⌣ 175.	176	Quat. LXVIII. Pro Plancio II.
	142.	141 ⌣ 140.	139	
	172.	171 ⌣ 174.	173	
	-	- ⌣ -	-	
Ambrosiani	153.	154 ⌣ 159.	160	Quat. LXVIIII. Pro Plancio III.
	-	- ⌣ -	-	
	-	- ⌣ -	-	
Vaticani	172.	171 ⌣ 162.	161	
Ambrosiani	188.	187 ⌣ 190.	189	Quat. LXX. Pro Plancio IIII. De aere alieno Milonis I.
	-	- ⌣ -	-	
	186.	185 ⌣ 192.	191	
	168.	167 ⌣ 178.	177	
Ambrosiani	316.	315 ⌣ 318.	317	Quat. (LXXI). De aere alieno Milonis II.
	-	- ⌣ -	-	
	184.	183 ⌣ 194.	193	
	-	- ⌣ -	-	
	-	- ⌣ -	-	Quat. (LXXII). De aere alieno Milonis III.
	-	- ⌣ -	-	
	-	- ⌣ -	-	
	-	- ⌣ -	-	
Ambrosiani	122.	121 ⌣ (128.	127) [1]	Quat. (LXXIII). De aere alieno Milonis IIII. Pro Archia.
	120.	119 ⌣ (130.	129)	
	126.	125 ⌣ (124.	123)	
	132.	131 ⌣ 118.	117	

Orationes servatae hoc ordine in commentario dispositae sunt:

692 Pro Sulla.
693 In Clodium et Curionem.
698 De rege Alexandrino.
695 Pro Flacco.
697 Cum senatui gratias egit.

1) *Paginae uncis inclusis adiectae non commentario Ciceronis occupatae sunt.*

697 Cum populo gratias egit.
702 Pro Milone.
697 Pro Sestio.
697 In Vatinium.
700 Pro Plancio.
702 De aere alieno Milonis.
692 Pro Archia.

Huius ordinis quae sit ratio, equidem diiudicare non possum: secundum temporis rationem orationes non dispositas esse numeri annorum, in quibus habitae sunt, adiecti spondent; manifestum est praeterea orationes privatas et publicas hic confusas esse; ne earum quidem, quae ad eandem personam spectant, unam ab altera excipi orationibus Milonianis disiectis demonstratur. Orationes pro Sestio et in Vatinium, praeterea eam, qua senatui et qua populo gratias egit, etiam in hoc commentario inter se cohaerere ad quaestionem ipsam quam tractamus nihil valet. Iam cum sciamus[1]) in vetere commentario, ex quo decerpta sunt scholia quae habemus orationes Ciceronianas ex temporum ratione dispositas fuisse, certum est ordinem illius a scholiasta ita confusum esse, ut intellegere non possimus, qua ratione dispositionis usus sit.

Hic mihi subsistendum est. Neque enim ea, quae in dissertationis capitibus II et III tractavi, repetere possum. Quae si non omnia, at certe ex maxima parte etiamnunc recte disputata esse credo neque eis, quae Gurlittius[2]) et Schillingius[3]) contra illa protulerunt, de sententiis meis me deiectum esse confiteor.

Praemisi commentario Bobiensi scholia ex codice Lugduno-Batavo lat. Voss. Quart. 138 (olim 152) sumpta, quae denuo in bibliotheca Berolinensi accurate contuli.[4]) Haec

1) *Cf. dissertationis meae pag. 10.*
2) *Berliner philologische Wochenschrift 1895, S. 554 ffg.*
3) *Jahrbücher für klassische Philologie 1895, S. 129 ffg.*
4) *Codicem accuratissime descripsit Stanglius: Der sogenannte Gronovscholiast zu 11 ciceronianischen Reden. Leipzig-Prag 1884, S. 4 ffg.*

ex Bobiensibus excerpta in dissertatione mea[1]) demonstravi. Atque quamquam Gurlittius putat hanc sententiam me certis testimoniis non evicisse, persuasum habeo neminem dubitaturum esse, si modo perlectis quae ibi exposui genus dicendi, quo scholiasta utitur, cum eo comparabit, quod in illis excerptis adhibetur; cui rei indicem verborum apposui.

His explicatis iam restat, ut omnibus, qui de hac editione bene meruerunt, gratias quam maximas agam: imprimis Friderico Leoni, qui magistri nomine mihi pie colendus non solum me consilio sed etiam opere adiuvit, deinde Francisco Ehrle, qui benevolentissime operam dedit, ut me in codice iterum atque iterum legendo sublevaret, denique Maximiliano Treu et Ewaldo Krause, qui mecum plagulas correxerunt. Neque liberalitas bibliopolae clarissimi silentio praetermittenda est, qui et editionem large instruxit duabusque tabulis phototypicis ornavit nec patientiam per tot annos temptatam perdidit.

Eos vero, qui hunc libellum legent, precor, ut varios errores excusent, qui in textum irrepserunt. Etenim manifestum est me, quotienscumque in morbum incidi, non satis accurate plagulas corrigere potuisse; aliquot locos iam typis expressos denuo in codice contuli atque corrigendos intellexi; nunc opinor tabula subiecta omnes locos, in quibus aut typotheta aut ego erravimus, contineri.

1) *p. 4 sqq.*

ADDENDA ET CORRIGENDA.

11 appar. critic. 20 *lege* 21.
15 „ „ 1 *post* παρασκευὴν? *adde* sed *C.*
„ „ „ 11 *post* tribunos *Cmo adde* 16 coniurationis *C.*
18 „ „ 1 *lac. 4 cm. = 16 litt.* lege *10 litt.*
20, 17 *post* atque *adde* ita.
20, 21 periit, cum . . . [est] *lege* periit. Cum . . . est.
20 appar. critic. *post* omnia *adde* 12 relieionibus *C.*
28, 19 *post* eiusdem *adde* Clodii.
32, 23 apud *lege* aput.
49 appar. critic. 1 *lege* 2.
50 appar. critic. 7 *om. rell. codd.* lege *om. codd.*
51, 8 Ministratorem [his] enim dicit *lege* Ministratorem hic enim dicit (*coll. 56*, 22).
60, 14 *ante* populo *adde* a.
61 appar. critic. 17 | lege ‖
62, 25 appar. critic. 25 bAE^{C}ITAq· *lege* hAE^{C}ITAq·
65, 15 aliut *lege* aliud.
65 appar. critic. 1 *ante* lEU|E *adde* 2.
65 appar. critic. 13 *post* ἐναντία *suppl. mo adde* aliut *C.*
66 appar. critic. 16 illut *C* quaerulis *C lege* quaerulis *C* illut *C.*
67 appar. critic. 23 *lege* 22.
69 appar. critic. 16 CAUSA FACIENS^{τenuſ} | δISPLICUERIT FACIENδI
lege FACIENδI CAUSA FACIENS^{τenuſ} | δISPLICUERIT.
71 appar. critic 2 *lege* 3.
72, 10 exstat *lege* extat.
73, 5 Romanum *lege* R.
76, 10 Non derivandi *lege* ⟨Non derivandi⟩.
76, 23 destitutus misere *lege* destitutus est misere.
77 appar. critic. *ante* 12 *adde* 10 q.
77 appar. critic. 21 uoluptatem *mo* lege *Cmo.*
78 *infra textum additum est* 25: lege 24.
79, 15 *Romano* lege *R.*
81, 7 *IV* lege *XX.*
81 appar. critic. *ante* 29 *adde* 27 esse et *C.*
82, 8 EXPl. lege EXP.
82 appar. critic. *ante* 4 *adde* 3 IUδ.
83, 10 L. *lege* C.
83 appar. critic. *ante* 13 *adde* 10 L. *Cmo.* C. *Meyer.*
86 *infra textum additum est* Quintil. VIII 6, 80. *lege* 6, 50.
86 appar. critic. *post* 24 [in] *Müller adde* 25.

87, 23 sed *lege* set.
87 appar. critic. *ante* 4 *adde* 3 defeneratus *C.*
87 appar. critic. 11 *lege* 9.
88 appar. critic. 24 oratio *St. lege St. Zg.*
90 appar. critic. 8 *lege* 7.
94 appar. critic. *in fine adde* 25 TRIBUN.
99 appar. critic. 9 δЄCЄδ̈Є RЄT *lege* δЄCЄδЄ ¯| RЄT.
102 appar. critic. *in fine adde* 30 triumpis *C.*
103 appar. critic. *post* copiis *Zg. adde* Mithridate et copiis *Leo.*
104, 5 opportune *lege* oportune.
108 appar. critic. 7 Corcyraeo *C. lege* Corcyreo *C.*
108 appar. critic. 9 Corcyraeos *C. lege* Corcyreos *C.*
108 appar. critic. 12 *ante* Xersex *adde* quadrigenta *C.*
109, 5 Piraeum *lege* Piraeeum.
109, 9 Corcyam *lege* Corcyram.
112, 16 *in margine adde* § 144.
114, 23 L. *lege* C.
120 appar. critic. *ante* 9 *adde* 7 perpetum *C.*
128, 18 impertiri *lege* inpertiri.
147 appar. critic. *ante* est qui *C adde* 8.
148, 10 spectant *lege* pertinent.
152 appar. critic. *ante* 10 *adde* 9 interrogati *C.*
156, 2 existimarentur *lege* extimarentur.
158, 21/22 adscriptus *lege* adscribtus.
168 *s. v.* adfectus *tolle* -uum movendorum 145, 8.
170 *post* aeternum *adde* affectuum movendorum 145, 8.
177 *s. v.* commovere: *tolle* -vetur peroratio 54, 15.
177 *post* comprehendere 112, 9 *adde* comprensus 92, 7.
178 *post* conloquium 84, 16 *adde* conmovetur peroratio 54, 15.
180 *s. v.* copia *lege* copiam 1, 20 habere 32, 11.
185 *s. v.* destruere: -xisse *lege* -cxisse.
194 extimarentur 156, 2 *adde*: *(erratum!)*
195 *s. v.* facere: -ceramus . . . mentionem 117, 15 *lege* 117, 1.
200 *s. v.* hic *post* 44, 25 *adde* 51, 8 *(erratum!)*.
201 *s. v.* his: *tolle* [51, 8].
208 *s. v.* inpugnaretur: 29, 5 *lege* 69, 5.
208 *s. v.* inquit: 120, 20 *lege* 102, 20.
228 *s. v.* pertinere: -ent 99, 10 *adde* 148, 10 *(erratum!)*.
248 *tolle* spectant ad 148, 10; *lege* spectes.
253 *verbum* temtat *e. q. s.* insere post *verbum* tempus.
267 *post* Andro Sestullius *e. q. s. adde* Anficthyon, antiquus rex Atheniensium 91, 16.
276 *s. v.* Corinthius *nom. pl.* lege *gen. sg.*
278 *post* Erechtheus *insere* Erichthonius.
284 A. (Licinius) Archias *lege* (A. Licinius) Archias.
285 T. Manlius Torquatus *lege* (T.) Manlius Torquatus.

CONSPECTUS NOTARUM.

pag. 1—6.

C = prima manus codicis Lugduno-Batavi lat. Voss. Quart. 138.
C^a = eadem in repetitione.
C$_2$, *C*$_4$ = aliae manus codicis.
edd = omnes editiones.
g = editio Gronoviana.
gr = editio Graeviana.
s = editio Schuetziana.
Gr = coniectura Graevii.
Or = coniectura Orellii.
St = coniectura Stanglii.
Gron = Gronovius.

pag. 7—165.

C = Codex palimpsestus Vat. lat. 5750 et Ambros. E 147 sup.
C$_1$ = correcturae primae manus codicis.
C$_2$ = secunda manus codicis.
V = cod. Vat. H 25
S = cod. Salisb. 34 nunc Monac. 15734
T = cod. Tegernseensis 18787
codd. Cic. = consensus codicum
F = editio Faerni
} orationum Tullianarum.
m = editio scholiorum Maiana a. 1828.
o = editio scholiorum Orelliana.
Mai = coniectura Mai.
Or = coniectura Orellii.
Zg = coniectura Ziegleri.
St = coniectura Stanglii.
lac. = lacuna; indicatum est, quot centrimetros (= *cm.*) et quot litteras (= *litt.*) contineat. (Animadvertendum est in fine et initio linearum id accurate fieri non posse.) Si in compluribus lineis litterae legi nequeunt, signo + posito singularum spatia inter se divisa sunt.
[ ] = delenda.
⟨ ⟩ = supplenda.
| = finem lineae codicis indicat.
‖ = finem columnae codicis indicat.

EXCERPTA BOBIENSIA
(SCHOLIA GRONOVIANA)
AD ACTION. IN VERREM II LIB. I.

. . . ponere sine illis localibus faleris melius est. Nam § 45.
tanto maior fides adquiritur nostris criminationibus, quanto videmur tragoedia praetermissa veluti nuda propositione esse contenti. Velim tamen et in hac brevitate perspicias non abesse Ciceronis studium τῆς αὐξήσεως. Id enim egit, ut quamvis proponeret ⟨tantum⟩, tamen acerbitatem mali facinoris extolleret. *Ignem* parum erat dixisse: subiecit *ex lignis viridibus,* quod est intolerabilius; addidit etiam *umidis,* quo spiritus magis magisque auferri solet; superposuit *in loco angusto,* ubi densior fumus animas haurientes urget. Post haec deinde intulit *hominem ingenuum domi, nobilem, p. R. socium atque amicum, fumo excruciatum semivivum reliquit.* Totum, si gradatim consideres, αὐξητικὸν est. Et nihilominus visus est tantum proposuisse, non et exaggerasse, cum robustius non potuerit augere. Ita, si rem spectes, magna copia est, si verba numeres, summa brevitas.

Eaque in onerariam navem suam coicienda § 46.
curavit.

Copiam rapinarum et signorum multitudinem de modo navis ostendit; quippe, si ad haec spolia templi avehenda oneraria navis admota est, apparet quantitas oneris de alvei magnitudine.

---

1 proponere *St* 2 quando *s* 3 *fort.* quanto ⟨magis⟩ 5 αὐξησεος *C* 6 id enim *St:* idem *C* tantum *inserui coll. v. 15* 10 augeri *C, corr. Leo* 11 urgeret *C, corr. Leo* 12 p̄r *C* 16 non *del. St* 23 albei *C*

Tum subito tempestates coortae sunt.

A consequentibus signis argumentatur ad divinum quoddam testimonium et magis invidiosum reum facit, quod non humanis probationibus, sed indiciis numinum deprehensus sit.

Ita magni fluctus eiciebantur.

Enniano hemistichio usus est ex ea tragoedia, quae ʿAchillesʾ inscribitur.

Signa Apollinis reperiuntur.

Expedita βραχυλογίᾳ usus est, ut gratissime multa concluderet. Sed et ipsa velocitas magnam habet virtutem probandi, nam consequetur, ut violentiae tempestatis illa causa fuerit, quod Verres templum Apollinis spoliasset, cum redhibitis omnibus tranquillitas restituta sit.

§ 47. Apollinemne tu Delium.

Decore amplificationem prosecutus est, quasi plus sit Apollinem Delium violasse quam quemcumque alium, propterea quod apud hanc insulam maior illi quaedam non tantum numinis, verum etiam nativitatis religio debeatur. ʾΑφορμὴ praeterea elegans animadvertenda est, quemadmodum veterem fabulam sic intulerit, ut Verrem admoneret puerilis eruditionis, ne levius fieret hoc *non erit Λατος* induceretur.

§ 48. Apollinem Dianamque peperisse.

Huic opinioni repugnare videtur Herodotus. Nam cum res Aegyptias persequeretur, sic ait: ʾΑπόλλωνα δὲ καὶ ῎Αρτεμιν Διονύσου καὶ ῎Ισιος λέγουσιν εἶναι παῖδας. Λητοῦν δὲ τροφὸν αὐτοῖς καὶ σώτειραν γενέσθαι.

---

7 Enn. tr. r. 9 R. 26 Herod. II 156.

---

1 cohorte *C* 5 dēphensus *C* 7 emistichio *C* 9 *lemma in textu omissum in summa pagina suppl. C* signa illa A. *codd. Cic.* 10 expedi *Cg* βραχυλογεια *C* 12 ut C_2 *supra lineam suppl.* 13 Apollonis *C* 17 quemcumq; |ālia *(sic!)* p̄terea· *C, corr. Or* 18 quedam *ex* quemdam *eraso* m *C corr.* 22 *verbis corruptis C in mg.* q̄ *adscripsit* hoc, si non illiteratus *s* neu περιέργως *Leo* 26 persequitur *gr* ʾΑπολλονα *C* 27 ʾΑρτεμην *C* καιΗσιοδοσδεγουσειναι *C* 28 Λητοῦν *codd. Herod.* τουσιν *Cggr* σωτιραν *C*

Ut ne Persae quidem.

Δεινῶς μετὰ παραδείγματος. Exemplo invidiosissimo reum deprimit, quod legatus p. R. id apud socios admiserit, quod etiam Persarum hostile ingenium recusavit.

Tenem ipsum. § 49.

Συλλογιστικῶς καὶ μετὰ ἐπιμονῆς obstinate inmorando huic parti, quo magis videatur universam Tenedum diripuisse auferendo simulacrum conditoris, ut, quoniam ipse urbis auctor fuisset, in eo existimaretur Verres totius oppidi statum depopulatus esse.

Non ad praetorem, sed Romam deferri oportere. § 50.

Vigilanter, ne videretur iudicio Neronis C. Verres absolutus, cum fanum Iunonis Samiae diripuisset, ait illum non de innocentia Verris pronuntiasse, ⟨sed⟩ iudicium omne ab se ad senatum removisse.

Contra sectorem quaestoremque pugnare, § 52.

quoniam bona proscriptorum sectores mercabantur et eorum pretia quaestores in aerarium referebant.

Eoque se absolutum.

Παραδειγματικῶς praeiudicatum dicit esse de criminibus legati absoluto Charidemo, quem [cum] Samii apud Chios reum fecerant; qui eo potissimum defensus sit, quod ostendisset omnem illam direptionem ad populi R. legatum pertinere.

---

2 Δινος *Cggr* δεινός *Grs, corr. o* παραδιγματος *C* 3 p̄r *C* 5 Tenen *Cgo, corr. gr* 6 συλλογιστικος *C* ἐπιμονες *C verbis graecis in mg.* q̄ C_2 *apposuit* 7 pasci *C, corr. I. F. Gron.* uniuersum *C* tenedum *ex* tenendum *corr. C* universum *ggr, corr. s* 11 psed *C* 14 innocentiae *C* innocencia C^a *(vid. ad 19)* sed *suppl. Or* 16 quaestorem sectoremque *codd. Cic.* 17 proscriptorum *ex* proscreptorum *corr. C, recte* C^a *(vid. ad 19)* 18 praetia *C*, C^a 19 eoque absolutum *C, post repetit verba* 3, 13 cum fanum *usque ad* 3, 19 C^a, *sed recte lemma* 3, 19 *scribit* 20 παραδιγματος *C, corr. I. F. Gron.* 21 quem̃ *(sic!)* cum Samii *C, in mg.* q̄, *corr. s* quos rerum *C, corr. J. F. Gron.* 23 illu¯ *C* populoru¯ legata *C, corr. I. F. Gron.*

§ 53. Plaustris avecta exportataque esse.

Animadvertamus plerasque apud M. Tullium conpositiones non lascivire, sed ad rigorem vetustatis inferri. Quod autem pertineat ad virtutem partis huius, non intulit nominatim signa, quot abstulisse Aspendo videbatur, sed cum generaliter dixisset *plostris*, ait *exportata esse*, ut de qualitate vehiculorum appareret multitudo eorum quae plostris avecta sint.

Aspendium citharistam.

Simulacrum dicit huius citharistae abstulisse Verrem. Fuisse autem fertur tantae subtilitatis, ut non exerta manu nervos citharae inpelleret, sed perquam occultis motibus, ac propterea proverbialiter dictus est 'in se canere' solitus. Simulque orator χαριέντως, *ut illum ipsum*, inquit, *artificio superasse videatur* callidiorem videlicet ostendens hunc in furando quam illum in psallendo.

§ 54. Quae, malum, est ista audacia atque amentia?

Ne infrigescat impetus accusationis, postquam breviter multa proposuit, adicit locos vehementes ad augendum, ut iudex, postquam didicerit, inflammetur; congregata enim debent esse haec officia dicentis et maxime in accusationibus, ut indignationi calor subiciatur.

Neque in suburbana amicorum.

Hortensium praecipue videtur significare, qui huiusmodi signis et tabulis pictis familiariter delectabatur. Id manifestius in Hortensio ostendit dialogo: *Cum in villa Luculli *bellum esset omni apparatu venustatis ornatum.*

---

1 evecta *codd. Cic.* 2 animauertamus *C* 5 quod *C, corr. Gr*ti 6 plostri *C* 12 inpellere *C, corr. o* morbus *C* 13 proverbio aliter *C, corr. I. F. Gron.* intus canere *Grs* 14 χαριεντος *C, corr. I. F. Gron.* 15 superase *C* 17 ista tanta *codd. Cic.* amentiâ *C* 21 officia dicentis *ex* officia et dicentis *corr. C* 27 velum *Jac. Gron.* cum in villam Luculli ventum esset omni (omnia *C, corr. I. F. Gron.*) a. v. ornatam *Madvig*

Vereor, ne haec forte cuipiam nimis antiqua et iam obsoleta videantur. § 56.

Aput ineruditos iudices exempla de vetustate prolata minus efficaciae habent, quoniam videri possunt ab oratore confingi. Hoc etiam Demosthenes κατὰ Ἀριστογείτονος in consilio habens ita dixit: καὶ τί δεῖ λέγειν περὶ τῶν παλαιῶν, ἀλλὰ τοὺς ἐφ' ὑμῶν αὐτῶν ἀναλογίσασθε et reliqua.

P. Servilius.

Collega fuit in consulatu Appio Claudio bellumque gravissimum in Cilicia gessit; inter cetera etiam Phaselida et Olympum subiecit; unde rebus bene gestis Isauricus cognominatus est.

Vidi conlucere omnia furtis tuis. § 58.

Vehementi παραπροσδοκίᾳ καὶ μετὰ μεταβολῆς *conlucere omnia furtis* illius vidisse se dixit, quasi non esset ornatus fori, sed confessio rapinarum.

Qui se iudiciorum dominos dici volebant, harum cupiditatum esse servos.

Ἐκ τῶν ἀντιθέτων aspere laceravit Hortensium, cum illum dicat habuisse in iudiciis dominationem, eundem tamen pati significet in his luxuriae apparatibus quandam libidinis servitutem.

Ex suis templis ablata in foro venerabantur. § 59.

Graecorum quidem mentes cerimoniosas et deorum observantissimas ostendit, invidiam tamen hoc ipso Verris accumulat, quo magis illos miserabiles facit, qui Romae simulacra deorum recognoscentes venerarentur, ut, quamvis

---

5 Dem. κατ' Ἀρ. II 7.

---

3 apud *I. F. Gron.* rapuit *C* 5 Ἀριστογιτονος *C* 6 *sqq.* καιγιδειλετειναπεριτον ... λεοναλλοτουσεφιμωαυτοναναλογισασται *C spatium est un. cm.* 9 ·P· *inseruit* C_2 11 Phaselida C_4 *in mg.; C in textu* priuselida 12 olumpum *C* 14 furtis *ex* srrtis *corr. C* 15 παραπροσδοκιαν *C, corr. St* μεταταεσβουλης *C, corr. Gr* μετὰ ἐπιβολῆς *St* 20 τοναντιθετον *C, corr. Gr* 23 liuidinis *C* 24 fanis sublata *codd. Cic.*

effigies sacrae locum mutassent, nihil tamen de officio suo animi religio perdidisset, quominus illi ubicunque inventos adorarent quos apud se colere consuessent.

In foro p. R. et reliqua.

Senatores hac in parte proscindit, quibus exprobrat infamiam iudiciorum, quod in foro libere et sine metu magistratuum furta publicentur, ubi damnari potius oporteret.

§ 60. Mercator signorum publicorum tabularumque pictarum missus est.

⟨Μετ'⟩ εἰρωνείας καὶ κατὰ συγχώρησιν infertur hic quaestio στοχαστικοῦ ζητήματος. Nam cum sit coniecturaliter tractaturus omnia illa non emisse C. Verrem, sed diripuisse, concedit interim per qualitatem, quasi emisse concedat, et hoc, magistratui Romano per provincias agere ⟨licere⟩ mercaturam. Verum post haec ἄτεχνος πίστις opponitur, inartificialis probatio, de citatione tabularum, in quibus emptio non inveniretur.

§ 62. Quo facilius ad Siciliam possim.

Oratorie simulat ad principalem causam Siciliae, de qua sine dubio dici oportet, se festinare, nimirum, ut quaequae retro ἐκ τῆς παρασκευῆς dicta sunt et altius ad praeparandum repetita, necessario dixerit, non studio loquacitatis ingesserit.

§ 63. Oppidum est in Hellesponto Lampsacum.

Alta ἐπιδιήγησις. Utcumque praesentis causae ratio postulavit, videmus ele ...

---

3 adorare *C, corr. Gr* 4 p̄r *C* 5 exprobat *C* 8 publicarum *C, om. codd. Cic.* 10 ειρωνιας *C, suppl. Gr* σινχορησιν *C, corr. Gr cf. Ps. Asc. 175,1* in p̄turah ... quaestio *C, spatium un. cm.: in mg.:* q̄ importatur haec quaestio *Grso* στοχαστικον *C* ζηδινατος *C* ζήτημα *Grso* 12 ḡ *C* 15 ⟨licere⟩ *Leo* mercaturum *C, corr. s* πιστεις *C, corr. Gr* 20 sinēbio *C* 21 queq; *Cg* quaeque *grso, corr. St* 22 duxerit *C, corr. Garatoni* 25 επιδικτησεις *C, corr. Leo* ἐπίδειξις *edd.* 25 26 *interpunxit Leo*

SCHOLIA BOBIENSIA.

⟨PRO SYLLA INCIPIT.⟩

... ⟨ne sibi⟩ videatur adsciscere, ait se non periculum communicare, sed laudem, nec ut plures periclitentur, sed ut multi aequaliter glorientur. § 9.

'In Autronium testimonium dixisti', inquit, 'Syllam defendis' et relicum. § 10.

Acutissimum torquet ... prope ad vim dialecticorum, ut adversarii propositio utrimque conclusa teneatur. 'Dixisti', inquit, 'in Autronium testimonium et quodammodo nunc deficis a constantia tua, qui P. Syllae patrocinaris'. Huic ita factae propositioni opponitur, ut animadvertis, acuta responsio. 'Si minus integre', inquit, 'testimonium dixi, nec defensioni meae, quam nunc adgredior, inesse debet auctoritas; si vero fides constitit mihi testimonium dicenti, cur non ab eadem fide etiam defensionis huius aequitas descendat?' Et hic iam se animis iudicum latenter insinuat, ut praesens defensio in testimonii vicem cedat.

Videor enim iam non solum studium ad defendendas causas, verum etiam opinionis aliquid et auctoritatis adferre.

... valde, ne odium quoddam nimiae huius adseverationis incurrat. Facit enim periculum inpudentiae qui, cum patronus sit, velit testis videri.

---

5 ed *C* 6 *lac. 4 cm. = 9 litt.* cυλλογιcμόν *suppl. Halm* 10 propositione *C* 11 inquid *Cm* 13 sin *mo* 18 defendendas *codd. Cic.* defendendam *C* defendendum *mo* 21 *lac. 3½ cm. = 8 litt.* εὐλαβῶc *suppl. Zg* adseruationis *C*

§ 11. Duae coniurationes abs te, Torquate, constituuntur.

Coniuratio diversi generis infertur geminata propositione et fit a M. Tullio consultissima et non incuriosis lectoribus admiranda discretio, ut solum tempus ipse defendat coniurationis eius, quae se consule deprehensa sit, illud vero superius Hortensio patrocinante fateatur dilucide peroratum. Ita nec fit ulla iactura defensionis, quod illud superius tempus omittat, quoniam defendit Hortensius, et cum hoc sibi potissimum velut privatim et peculiariter vindicet ad diluendum, magis existimatur testimonio niti quam probatione defendens ea scilicet, quibus ipse consul interfuit.

§ 12. Ergo istius coniurationis crimen defensum ab eo est, qui interfuit.

Non contentus sibi uni vindicare testis auctoritatem etiam in illo praecedentis coniurationis tempore, quoniam se non potest, vel ipsum testem constituit Hortensium. Sic contra iniuriam temporis utriusque non defensiones duorum, sed testimonia videntur opponi.

Non modo animo nihil comperi, sed ⟨vix⟩ ad auris meas istius suspicionis fama pervenit.

Obnixe negando de illa superiore coniuratione nihil se comperisse hoc persuadere conitur omnia sibi in consulatu suo fuisse manifesta.

§ 14. Multa, cum essem consul, de summis rei p. periculis audivi, multa quaesivi, multa cognovi; nullus umquam de Sylla nuntius ad me, nullum indicium, nullae litterae pervenerunt, nulla suspicio.

Haec vero non patroni magis quam testis oratio est. Quibus enim verbis praeterquam his uti posset qui testimonium rogaretur? Mira ergo . . . optinens . . . quasi ex-

---

6 depraehensa *Cm* 11 existimetur *Cmo* 21 ⟨vix⟩ *codd. Cic.* 22 famam *C* fama non *mo* fama *codd. Cic.* 23 allegando *St* 32 *lac. 4 cm. = 9 litt. lac. 1½ cm. + un. lin. + 4 cm = 28 litt. vel un. lin. + 4 cm. = 25 litt.*

spectandum iam non sit, ut probet, quoniam credi debeat rei p. conservatori.

Sed ego nondum utor ad hunc defendendum.

Moderate et consulte facit, quo magis mereatur obtinere testis auctoritatem, quam sibi ipse non vindicet.

Quae enim fuit Autronii causa, quae Syllae est? § 15.

... dissimilitudinem duorum, P. Syllae et Autronii, facta comparatione prosequitur, ne huius praedamnatio sit illa sententia, quae in Autronium dicta est. Necessario igitur ostendit numquam similes fuisse, ut per hoc facilius Syllam persuadeat innocentem.

Illum Allobroges, maximarum rerum verissimi indices. § 17.

Oratoria suptilitate adserit hic et confitetur Allobrogum fidem, quos 'verissimos indices' dicit; a quibus Syllam nominatum non esse constabat.

Hic contra ita quievit, ut eo tempore omni Neapoli fuerit.

Quoniam videri poterat P. Sylla damnatus conscientia detecti criminis sui ab oculis omnium secessisse et urbem Romam reliquisse, trahit orator ad verecundiae argumentum dicens eapropter sub oculis esse civium noluisse, quod erubesceret in *aliquo vitae suae honorem defloratum dignitatemque mutilatam. Nec moverit nos, quod ita loquatur de Sylla Cicero, quasi damnatus crimine ambitus habuerit Romae demorandi facultatem: habuit enim secundum legem Calpurniam. Nam superioribus ⟨temporibus⟩ damnati lege Cornelia hoc genus poenae ferebant, ut magistratuum petitione per decem annos

---

26 (vid. 10, 4) *cf.* Ascon. 66, 21. 79, 9.

---

3 utor hac voce *codd. Cic.* 6 Autroni fuit *codd. Cic.* 7 *lac. 2 lin.* + *2 cm.* = *36 litt.* ἐνθύμημα ἀπὸ τοῦ ἀνομοίου κατὰ σύγκριcιν? 10 *punctum post* necessario *ponit m* 20 conscientiam *C* 21 hominum *Or* 24 fastigio *Leo* 25 dignitateque *C* mutilitam *C* 29 ⟨temporibus⟩ *mo* 30 magistratum *C*

abstinerent. Aliquanto postea severior lex Calpurnia et pecunia multavit et in perpetuum honoribus iussit carere damnatos; habebant tamen licentiam Romae morandi. Postea, iam damnatis Sylla et Autronio, poenam de ambitu graviorem consules C. Antonius et Cicero sanxerunt, ut praeter haec veteribus legibus constituta etiam exilio multarentur.

Et locus est ipse non tam ad inflammandos calamitosorum animos, quam ad consolandos accommodatus.

. . . Neapolitanam civitatem procul fuisse ab omni contagio illius coniurationis ac propterea delectam P. Syllae, ut ibi non sceleratus lateret, sed miser conquiesceret.

§ 18. Veniebat enim ad me et saepe veniebat Autronius.

Salubriter institit huic parti, multis et inpensis precibus auxilium defensionis commemoratis amicitiae veteris officiis Autronium postulasse multosque alios ad hoc impetrandum pro se deprecatores adhibuisse nec tamen extorsisse, ut patronus ei et defensor adsisteret: ne hoc dicere adversarius posset: 'Idcirco Autronium non defendisti, quod non satis egerit, ut a te defenderetur.' Sed si hoc impensissime deprecatus est nec impetravit, videri iam potest idcirco ad defendendum Syllam venire, quod de eius innocentia certus sit.

§ 21. Quod tandem, Torquate, regnum? Consulatus, credo, mei; in quo ego imperavi nihil.

Cumulaturus invidiam Torquatus in personam M. Tullii et hoc dixerat, quodam illum spiritu velut regiae potestatis exposcere, ut Sylla innocens iudicetur. Itaque . . .

---

1 *sqq. cf.* Ascon. 61, 11.

---

2 multafuit *C* 4 damnati *C* 5 sanserunt *Cm* 11 *lac. un. lin.* + $2^1/_2$ *cm.* = *21 litt.* ἐνθόμημα ἀπὸ τοῦ τόπου? 17 PRΔЄCIB· 20 depraecatores *C* 24 depraecatus *C* 31 *lac. 4 cm.* = *10 litt.* ἐξ ἐναντίου?

statim ... consulatum suum talia edidisse moderationis et continentiae et virtutis exempla, ut non ipse rex, sed aliis regnum adfectantibus esset inimicus. Qua exsecutione simul et invidia liberat auctoritatem suam et impenetrabilius facit quod ad Syllae victoriam locuturus est.

An tu in tanto imperio, tanta potestate non dices me fuisse regem, nunc privatum regnare dicis?

A maiore ad minus ..., ut, quod nunc privatus in defendendo reo innocentissimo faciat, non sit regiae superbiae, sed fidei religiosae, qua non putet innocentes esse damnandos, nec cadat suspicio regiae cupiditatis in privatum senatorem, quae non ceciderit in consulem.

Si falsum dixerim, te in eosdem dixisse; si verum, non esse hoc regnare, cum verum iuratus dicas, probare.

In altero ... est, in altero ... 'Aut invidiae mecum particeps', inquit, 'videberis, si quid in eo regaliter feci, quod in sceleratos homines testimonium dixi, quoniam et te in eosdem dixisse manifestum est: aut, si fides et religio incorrupta in illis omnibus testimoniis fuit, non potest rex videri, qui testimonio adserit veritatem.' In parte igitur percussit Torquati verecundiam, in parte diluit regalis animi proprietatem.

Uter tandem rex est, isne, cui innocentes § 22.
homines non resistunt, an is, qui calamitosos non deserit?

... praemiserat enim Torquati propositionem valde insolentissimam et liberae civitatis odio dignam: 'Nisi tu

---

1 *lac. 4 + 3 cm. = 16 litt.* παρασκευάζεται? 5 impetrabilius *Cmo* Syllam uictoriae *C* 7 tum *codd. Cic.* tantaque *codd. Cic.* 8 dicis *codd. Cic.* 10 *lac. 3 cm. = 6 litt.* τόπος *suppl. Zg* 14 caeciderit *C* 15 sin *codd. Cic.* 18 *lac. un. lin. + 3 cm. = 21 litt. lac. 4 cm. = 9 litt.* ὁρισμός? 19 quit *C* fecit *C* 20 dixisset *C* 29 *lac. 3 + 5 cm. = 18 litt. aut 5 cm. = 12 litt.* συλλογισμός?

defendisses P. Syllam, nemo defenderet.' Cui statim ... in forma concessiva occurrit. 'Ut', inquit, 'alios concedam patrocinium denegaturos fuisse, in quem iustius derivabitur animi regalis cupiditas: in me, qui protego innocentes, an in te, qui subveniendum non putas innocentibus?' Non tantum ergo se liberavit, sed Torquatum multo acerbius proscidit.

At hic etiam facetus esse voluisti, cum Tarquinium et Numam et me tertium peregrinum regem esse dixisti.

Novitatem Ciceronis multi quidem per illa tempora contumeliis agitare voluerunt, ut Catilina et Clodius et ipse, quamvis collega fuerit, C. Antonius: ⟨cuius⟩ virtutibus obtrectare non poterant, eius humilitatem natalium maledica insectatione carpebant. Notissimum est autem fuisse Ciceronem natione Vulscum Arpino municipio: unde illi quaedam peregrinitatis ab invisoribus concinnabatur infamia. Nec in praesentis causae iudicio Torquatus pepercerat facta mentione regum peregrinorum Tarquinii et Numae. Fuerat enim Pompilius Curibus Sabinis ortus, Tarquinius vero Priscus Demarati Corinthii filius, qui fugiens dominationem Cypseli in Italiam se Tarquinios contulerat ibique liberos procreaverat. Animadvertamus tamen, quantis aculeis asperitatis talionem M. Tullius referat hic Torquato, quem partim despiciendo plus abicit et humillimum facit, partim maiore insectatur invidia, quod in exemplis maiorum illius haereat invidia tyrannidis.

---

11 *sqq. cf.* Ascon. 84, 4 *sq*

21 *sqq.* Cic. Tusc. V 37, 109 Demaratus quidem, Tarquinii nostri regis pater, tyrannum Cypselum quod ferre non poterat, fugit Tarquinios Corintho et ibi suas fortunas constituit ac liberos procreavit.

---

1 defendere *C* *lac.* $5\frac{1}{2}$ *cm.* = *13 litt.* κατὰ συγχώρησιν? 2 formam *C* currit *C* 12 uoluerint *C* 13 ⟨cuius⟩ *o* ⟨nam quia⟩ *m* 14 maledicat *C* 20 Popilius *Cm* 21 Demarthi Corinthi *C* 24 tallionem *Cmo, corr. St* 27 hereat *Cm*

'Hoc dico', inquit, 'te esse e municipio.' Fa- § 23.
teor et addo etiam: ex eo municipio, unde iterum iam salus huic urbi imperioque missa est.

... magna cum gloria subdidit consensionem amplectens municipii sui Arpinatis egregiam nobilitatem: unde et C. Marius exstiterit, bellorum maximorum strenuissimus victor, et ipse, cuius consulatus ad opprimendam Catilinae coniurationem salutaris inluxerit.

Nemo istuc M. Catoni seni, nemo Tiberio Coruncanio, nemo Manio Curio.

M. Cato ille Censorius et Tib. Coruncanius fuerunt e municipio Tusculano; Manius porro Curius, qui de Samnitibus triumfavit, Sabinis oriundus videtur, ubi etiam foculo adsidens aurum, sibi quod hostes optulerant, repudiavit confessus votum sibi esse praecipuum, non ut ipse opibus adflueret, sed ut pecuniosis hostibus imperaret.

Est enim ipse materno genere municipalis. § 25.

Quos in totum destruere non potuit, ex parte destruxit. Nam familiae Manliae veteris egregia nobilitas eminebat, sed maternum genus humilitare conatus est, quasi non sit illi ad originem parentis utriusque dignitas vetustatis aequalis.

Honestissimi generis, sed tamen Asculani.

Asculum civitas est in Piceno, unde etiam principia belli socialis arserunt.

---

11 *sqq.* Cic. pro Plancio VIII 20 Num quando vides Tusculanum aliquem de M. Catone . . ., num de Ti. Coruncanio municipe suo ... gloriari?

12 *sqq.* Cic. Cato maior XVI 55 M'. Curius, cum de Samnitibus . . . triumphasset, consumpsit extremum tempus aetatis . . . ad focum sedenti magnum auri pondus Samnites cum attulissent, repudiati sunt; non enim aurum habere praeclarum sibi videri dixit, sed eis, qui haberent, imperare.

24 *cf.* Liv. per. LXXII.

---

1 inquid *Cm* ex *codd. Cic.* 4 *lac. un. lin.* = *16 litt.* συγχώρησις. αὔξησις? 10 Mario *C* 11 Teb. *C* Conuncanius *C* 13 trifauit *C* 14 quod sibi *mo* 17 ipse a *codd. Cic.* 18 quo sin *mo* quod in *Or* dextruxit *C* 19 aegregia *C* 25 exarserunt *St*

Nisi forte regium tibi videtur ita vivere et relicum.

Decore et hoc cum sublimitate maximae laudis impletur . . . ea ostendens inesse moribus suis, quae non congruentia, sed contraria sint regiae cupiditati.

§ 26. Ego tantis a me beneficiis in re p. positis si nullum aliud mihi praemium ab senatu populoque R. nisi honestum otium postularem, quis ⟨non⟩ concederet?

Gloriose in hunc locum decurrit orator laudibus suis plurimis demeritis erga rem p. tribuens, quod tantis iam perfunctus periculis honeste posset ab omni labore requiescere, nisi animus patriae devotissimus nullo posset otio consenescere. Et hic, quantum mea opinio est, imitatus est C. Gracchum: sic enim et ille De legibus promulgatis, ut ipsius etiam verborum faciam mentionem, *Si vellem,* inquit, *aput vos verba facere et a vobis postulare, cum genere summo ortus essem et cum fratrem propter vos amisissem, nec quisquam de P. Africani et Tiberi Gracchi familia nisi ego et puer restaremus, ut pateremini hoc tempore me quiescere, ne a stirpe genus nostrum interiret et uti aliqua propago generis nostri reliqua esset, haud ⟨scio⟩, an lubentibus a vobis impetrassem.*

§ 28. Etenim, in qua civitate rem tantam gesserim, memini, in qua urbe verser, intellego. Plenum forum est eorum hominum, quos ego a vestris cervicibus depuli, iudices, a meis non removi.

. . . quidem in orationibus plurimis frequentata Ciceroni, qua velut divino quodam mentis instinctu imminentem sibi providebat invidiam et ex ea periculum, quod evenit. Verum mihi altius consideranti hanc omnem, quam localiter

15 Fragm. or. Rom. ed. Meyer² p. 234 sqq.

3 maxime *C* 4 *lac. 2 lin. = 32 litt.* ἐκ τῶν ἀντιθέτων συλλογίζεται? 9 ⟨non⟩ *codd. Cic.* 11 plurimisque meritis *Frotscher* plurimis de meritis *Or* 21 interire *C* 23 ⟨scio⟩ *mo* 24 res tantas *codd. Cic.* 28 *lac. 4 + 1½ cm. = 13 litt.* μαντεία *suppl. Halm* χρησμολογία?

intulit ..., occurrit vehemens et ad causam P. Syllae salubriter pertinens virtus. Nam cum in praesenti exsecutione testetur extinctis iam plurimis hostibus patriae superesse tamen innumerabiles, qui sibi nocere votis ardentibus cupiant, hoc sine dubio relinquit iudicum tacitis cogitationibus, numquam se ad defendendum Syllam processurum fuisse, si eum vel tenui aliquo argumento sensisse cum hostibus rei p. suspicaretur, cui minuendus esset illius coniurationis numerus, ne plures in posterum sibi reservet inimicos.

Quod cum is tribunus pl. facit, qui unus videtur § 31.
ex illis ad lugendos coniuratos relictus, nemini mirum est; difficile est enim tacere, cum doleas.

Insectatur invidia maiore Torquatum et, cum sit ab illo ipse reprehensus quasi mutato proposito voluntatis, qui Catilinae oppresserit coniurationem, reis tamen eiusdem criminis patrocinetur, versa quodammodo vice ipsum Torquatum quasi defensorem coniurationis insimulat et dicit imitari eum tribunum pl., qui moleste poenas hostium publicorum ferat. Significat videlicet L. Calpurnium Bestiam sive — nam et hoc suspicari possumus — Q. Metellum Nepotem. Post quod exemplum ... in fine sententiam posuit, quod genus in Tullianis orationibus rarum est. *Difficile est,* inquit, *tacere, cum doleas.* Dolor enim quibusdam tormentis animi laborantis effusus ad inpatientiam vocis erumpit.

Qui filium suum vita privavit, ut in ceteros § 32.
firmaret imperium.

De familia Torquati mutuatur exemplum, quo validius ad consensum redigeretur, puniendos ab re p. fuisse hostes intra moenia deprehensos, cum per contextum sui generis recordaretur extitisse, qui filium capite puniret. Et hoc

---

1 *lac. 3 cm.* = *7 litt.* παρασκευήν? 10 reseret *C* reservaret *mo, corr. St* 11 tribunus *codd. Cic.* tribunos *Cmo* 19 hominum *Cmo, corr. Or* 22 *lac. 4 cm.* = *10 litt.* ἀπὸ κοινοῦ *suppl. Zg* ἐπιφώνημα? 30 ad *C* a *mo, corr. St* 31 depraehensos *C* 32 recordatur *C* recordetur *mo, corr. St*

in loco Manlium significat, qui cum P. Decio functus est consulatum. Ex virtute cognomen Torquati habuit, quod uno de Gallis hostibus interfecto torquem sibi velut spolium superati hostis induerat. Ab hoc comperimus filium non ob aliquod criminosum, sed gloriosum et militare facinus interemptum, quod contra patris interdictum cum hoste quamvis feliciter dimicasset.

§ 34. Atque etiam illud addam, ne qui forte incipiat subito te amare, Torquate.

. . . ista dicit insidiosa quadam benignitate proscindens adversarium.

§ 36. Ab Allobrogibus nominatum Syllam esse dicis. Quis negat? Sed lege indicium et vide, quemadmodum nominatus sit.

. . . facta ab indicio Allobrogum et . . . inlata propositione, ⟨ne⟩ sensio in contrarium vergeret, vigilantissime ἀπὸ τοῦ τρόπου ipsius indicii modum tractare adgressus est [et] ostendens quaesisse Gallos de L. Cassio Longino, quemadmodum Sylla esset animatus, et hoc eos fecisse, non quod de eius moribus et proposito voluntatis aliquid audissent, sed quod facta mentione P. Autronii, quem consortem fuisse praecedentis illius de ambitu damnationis audierant, existimassent aliquid etiam de coniuratione quaerendum. Deinde vincenter subicit responsum Cassi illud unum respondentis nihil se de P. Sylla scire pro certo. Ibidemque statim . . ., quod nos a pari dicimus, defensionem complectitur dicens huiusmodi responsum Cassi pro eo habendum, atque si negasset P. Syllam sceleris huius esse participem, quoniam is, qui de omnibus instructissimus fuerit, de hoc ideo nihil scierit, quod Sylla innocens esset.

---

1 est *del. St* 2 ⟨hic⟩ ex *mo* 10 *lac. 3 + 1½ cm. = 10 litt.* εἰρωνικῶς? quodam *C* 15 *lac. 4 cm. = 6 litt.* ἀφορμή? *lac. 4½ cm. = 10 litt.* γυμνῶς? 16 ⟨ne⟩ *Or* 17 18 est et ostendere *mo, corr. Zg* 20 quo *Cmo* 21 mentionem *C* 23 existimasse *C* 26 ibidemquae *C* *lac. 3⅛ cm. = 7 litt.* ἐξ ἴσου *suppl. Zg* 28 cassum *C* 30 scierit *Mai* scripserit *Cmo*

Si respondisset idem sentire et secum facere Syllam.

... ad formam concessivam revocans argumentationem: etiamsi quaerentibus Gallis respondisset L. Cassius P. Syllam huius initi contra rem p. sceleris esse participem, valere non debuisse pro crimine, quando facile crederetur illum, quo spem robustiorem Gallis daret, de nobilissimo viro non dubitasse mentiri. Quae ... multum proficiet ad illud, quod negaverat Cassius se comperisse, quid animi Sylla haberet, ut tale genus responsionis absolute purgaverit innocentiam.

Nisi forte veri simile est P. Syllae nomen in memoria Cassio non fuisse. § 37.

... Verisimilia contrahit argumenta per qualitatem personae, quam generis nobilitas inlustrabat, ut se etiam non quaerenti Cassio potuerit offerre nec tamen aliquid ille se dixerit comperisse.

Sed ego in quaestionibus et indiciis non hoc quaerendum arbitror, num purgetur aliqui, sed num arguatur. § 39.

... et perquam exercitata respondendi facultate propositioni accusatoris occurrit non illud spectandum in indiciis, an defensus sit aliqui, sed an nominatus, quoniam videri possit etiam stulta defensio id quod non accusetur velle purgare.

Exclusus hac criminatione Torquatus rursus in me inruit, me accusat; ait me aliter ac dictum sit, in tabulas publicas rettulisse. O dii immortales! et relicum. § 40.

---

3 *lac. un. lin.* + $3^1/_2$ *cm.* = *24 litt.* ἀπὸ τοῦ ἐναντίου καθ' ὑπόθεσιν? 4 ⟨ait⟩ etiamsi *Halm* 5 initii *C* 8 *lac.* $4^1/_2$ *cm.* = *12 litt.* προκατάληψις? 10 absolutae *C* 14 *lac.* $5^1/_2$ + *4 cm.* = *20 litt.* ἀπὸ τοῦ εἰκότος τόπος? 16 efferre *Cmo, corr. Niebuhr* 17 CO¯|PERISSE 18 in iudiciis et in quaestionibus *codd. Cic.* 21 *lac. 4 cm.* = *8 litt.* δυνατῶς? 22 exspectandum *Cmo, corr. St* 23 ALIQUI|SEDAN aliquis, an *Zg*

. . . iuxta dignitatem personae. Μετ' ἀγανακτήςεως κατὰ γένεςιν. In excessum locus totus effunditur cum indignatione vehementi. Fit enim coniectura incidens, an P. Syllae nomen subtraxerit Cicero et id egerit, ne in tabulas publicas referretur. Non debuit ergo humiliter et timide hanc defensionem, sed cum impetu flagrantissimae indignationis implere, quasi monstri simile sit in tanto consule aliquid potuisse fraudis existere. Hae sunt defensiones, quae in personis inlustribus quendam spiritum laudis imitantur.

§ 41. Institui senatores, qui omnia iudicum dicta,
§ 42. interrogata, responsa perscriberent. At quos viros! non solum summa fide, sed etiam, quos sciebam memoria, scientia, celeritate scribendi facillime quae dicerentur persequi posse.

Ad diluendam quaestionem, quae, ut diximus, incidens nata est, an falsum consul in tabulas publicas rettulerit, inferuntur haec exempla validissima, quod ad scribendum omne, quod iudices pronuntiarent, idoneos admoverit senatores. Et vigilanter duo illis praecipua et quae ad instrumentum fidei necessaria sunt adscribit: animi integritatem et velocitatem scribendi, ut fides non deceperit veritatem . . .

(Desunt XVI paginae.)

. . . conversus.

§ 91. O miserum, infelicem illum diem.

Oratorie deplorat etiam illud tempus, quo damnatus est ambitus crimine, ut in eo desinat invidiosus esse, in quo miserandus existimetur.

§ 92. Vos reiectione interposita nihil suspicantibus nobis repentini in nos iudices consedistis ab

---

1 *lac. un. lin.* + *1 cm* = *18 litt.* ἐκφώνηcιc κατὰ δείνωcιν? iusta *C* ...‖KTHCЄѠCKΔTΔГЄ ...|CIN *altera lac. 4 cm.* = *16 litt., altera 1 cm.* = *2 litt. vestigia verborum suppl. perspiciuntur* 6 flagrantissime *C* 11 constitui *codd. Cic.* 12 ad *C* 20 duos *C* strumentum *Cm(sic!)o, corr. St* 21 adscribat *C* 23 **UЄRI**‖ veritatem *mo* 26 miserum et infelicem *codd. Cic.* 27 oratoriae *C*

accusatoribus delecti ad spem acerbitatis et relicum.

Sensus quidem multae obscuritatis est; cuius intellectus sic aperietur: Per illud tempus, cum esset alius praeter Syllam reus, qui causam de vi lege Plautia diceret, omni labore conisus est L. Torquatus, ut ante iudicum reiectio fieret ad eam cognitionem, quae de illo quoque futura erat, qui huiusmodi reatu petebatur, et hoc nimirum eo consilio et calliditate perfecit, ut melioribus et iustioribus ad illam causam iudicibus electis, qui superessent inmitiores et asperi iudices, quique ab illorum numero fuissent reiecti, de P. Sylla iudicarent pro naturae suae videlicet asperitate hunc vel innocentem damnaturi. De reo metuens orator in orationis exitu praecavet et invigilat, ut iudicibus, quorum asperitatem metuit, incutiat verecundiam, priusquam ad ferendas sententias eant, ut metuentes invidiam nimiae duritiae, si reum poenae addixerint, iam pro illo sentire cogantur. Et ne hoc ipso tamen animos eorum laederet, communicavit fortunam temporis sui et consulatus, in quo et ipse contraxerat quasi nimis acerbae severitatis invidiam dicitque in commune omnibus consulendum, ut severitatem nimiam, quam temporis necessitate susceperunt, praesenti humanitate mitificent.

⟨PRO SYLLA EXPL.⟩
INC. IN P. CLAUDIU⁻

. . . aput Graecos . . . nominantur continentia ferme laudes et vituperationes. Non enim rei postulantur a Tullio vel C. Curio vel P. Clodius, sed quoniam habuerant in senatu quandam iurgiosam decertationem, visum Ciceroni est hanc orationem conscribere plenam sine dubio et

---

12 fuisse *C* 14 PRAECADETVT 21 quas *C* dicitquae *C* 26 *Haec est subscriptio in C; at supra paginas commentarii* IN P· CLODIUM ET CURIONEM *legitur* 27 *lac. 3 lin. = 48 litt. latt. lac. 2½ cm. + un. lin. = 20 litt.* ⟨huiusmodi genera orationum⟩ aput Graecos ⟨ἐπαινοῦντα καὶ ψέγοντα⟩ *mo*

asperitatis et facetiarum, quibus mores utriusque proscindit et de singulorum vitiis quam potest acerbissime loquitur. Sed enim principium huius offensae fertur a P. Clodi reatu descendisse. Nam visus est in domo pontificis maximi C. Caesaris eiusdemque praetoris incestum fecisse cum eius uxore Pompeia [cum] eo tempore, quo per Vestales virgines et matronas honestissimas in operto Bonae Deae sacrificium viris omnibus inaccessum fiebat. Unde elabso tamen Clodio magna invidia percrebruit et infamia caerimoniarum, ut senatus decernere cogeretur omni diligentia consulum pervestigandum, si quod esset publicis religionibus inlatum flagitium. Accedebat huc etiam praeiudicium quoddam C. Caesaris ipsius pontificis, qui uxorem suam ilico repudiavit. Post quod reus de incesto factus est P. Clodius accusante L. Lentulo, defendente C. Curione patre. Nam tres illis temporibus Curiones inlustri nomine extiterunt atque in libris adhuc feruntur: Curio avus, qui Servium Fulvium incesti reum defendit, et hic C. Curio pater, qui P. Clodio adfuit, et tertius ille Curio tribunicius, qui bello civili Pompeiano in Africa periit, cum esset partium Caesaris, oppressus [est] ab equitibus Iubae regis. Sed hactenus de Curionibus dictum sit. Multum diuque habitis concertationibus ante iudicium P. Clodius a turbulenta multitudine, ne causam diceret, non sine impetu seditionis adiutus est auctore huius conspirationis Q. Fufio Caleno tribuno pl., cuius mentionem creberrimam Tullius in Filippicis orationibus facit. Obstinante vero paene universo senatu pro sanctimonia religionum adversus crimen incesti iudices tamen ad ex-

---

19 *sqq.* Ascon. 65, 19 C. ⟨Curio pater⟩ Curionis adulescentis eius, qui bello civili Caesaris fuit partium.
27 Phil. VIII 11 *sqq.* X 3 *sqq.* XI 15. XII 1.

---

4 ratu *C* incestu *m* iratu *o, corr. Or* 6 *corr. m* 11 omnia *C* 21 ⟨nam⟩ cum *m* cum ⟨enim⟩ *mo* ⟨qui⟩ cum *Müller* est *del. Beier* 22 ⲁⲉϥⲙⲓⲧⲓⲃ· 27 ⲟⲃⲥⲧⲓⲛⲉ¯|ⲧⲉ obstante *mo, corr. St* 28 pene *C*

tremum dati sunt. Et primo quidem ab senatu praesidium petiverunt, ⟨ut⟩ de Clodio, potentissimo homine, liberius iudicaretur. Verum ita res cecidit, ut in eum multi grave testimonium dicerent: quorum in numero Marcus ipse Tullius interrogatus ait ad se salutatum venisse ipsa die Clodium, qua se ille contenderat Interamnae fuisse millibus passuum ferme LXXXX ab urbe disiunctum; quo scilicet videri volebat incesti Romae committendi facultatem non habuisse. Et post haec ab iudicibus XXV damnatus est. Praevaluit tamen ad eius victoriam maior eorum numerus, qui absolverunt, nam XXX et una pro eo sententiae latae sunt. Inde igitur kapitalis inimicus in M. Tullium coepit efferri et, cum illo anno potestate quaestoria fungeretur, aput populum creberrimis eum contionibus lacessebat; minas quin immo praetendens ad familiam se plebeiam transiturum, ut tribunus pl. fieret, denuntiabat. Quibus minacissimis illius vocibus vehementi et acerrimo spiritu hac oratione Cicero respondit .... duorum, tam ipsius quam Curionis.

EXPLANATIO

Statueram, P. C., quoad reus esset P. Clodius, nihil de illo neque apud vos neque alio ullo in loco dicere. Frgm. I

Facere videtur hoc ... gravitatis et modestiae suae, verum summa cum asperitate, quamvis absolutus sit Clodius, tamen incestum vere commisisse adhuc adseverat. Hoc enim testificando, se omni humanitate et patientia reo P. Clodio pepercisse, sine dubio ... confirmat veritatem sui testimonii, ut omnia de illo cum fide dixerit, cui per illud tempus reatus parcendum putaverit.

---

1 dati *C* empti *Leo* 2 ⟨ut⟩ *mo* 3 caecidit *C* 6 Interamne *C* 12 laetae *C* 13 efferari *Schütz* testate *C* 17 illius *Cmo* territus *Schütz* 18 respondit ⟨perstringendo mores⟩ *St* 19 Curionis ⟨verba proscindens⟩ *suppl. Halm* mores proscindens *suppl. Zg* 20 ΕΧ .... *legi* 21 staturam *C* 24 *lac.* $3^1/_2$ *cm.* = *10 litt.* προοίμιον? 25 summae *C* aspiritate *C* 28 *lac.* $2^1/_3$ *cm.* = *5 litt.* βιαίως *vel* δεινῶς?

Frgm. II Ac furiosis contionibus indixerat.

Opportune et acriter furiosum Clodium dicit, ut in eum suspicio conveniat incesti, cuius ingenium furore iactetur.

Frgm. III Quod simul ab eo mihi et rei p. denuntiabatur.

Et suae dignitati plurimum dedit et Clodium vehementius accusavit; nam gloriae Ciceronis accedit, quod seiungi ab re p. non potest; invidiae autem P. Clodii adstruitur, si odisse videatur in Cicerone rem p.

Frgm. IV Nihil me addere ad alterius periculum.

Satis agit, ut in dicendo testimonio non existimetur esse mentitus.

Frgm. V Sin esset iudicatum non videri virum venisse, quo iste venisset.

Amaritudo stomachi est in hac sententia, qua perstringit mores P. Clodi scilicet inpudicos ita dicendo: *non videri virum venisse, quo iste venisset,* quasi hoc pronuntiaverint, qui eum sententiis suis liberaverunt, non ut incestum sibi probari non potuisse dicerent, sed ut ipsum virum negarent.

Frgm. VI Ut ille iudicio tamquam e naufragio nudus emersit.

⟨Hoc⟩ in loco et ipsorum iudicum perstringit infamiam, quorum sententiis fuerat absolutus. Nam partim trecena millia, partim vero, secundum opiniones aliorum, quadringena accepisse dicuntur.

Frgm. VII Syriam sibi nos extra ordinem polliceri.

Diximus in argumento per illud tempus Clodium fuisse quaestorem. Opimas igitur provincias cupiditati suae blandientem dicit in animo habuisse, quasi hoc ab senatu consequi posset, quod ipse rapinarum meditatione gestiret.

Frgm. VIII Creditoribus suis spem ostentare provinciae videretur.

Et defaeneratum hac in parte significat.

---

26 *vid.* 21, 13.

---

2 opportunae *C* 4 denuntiabantur *C* 7 ΙΝUΙ‖ΙΝUΙδΙΔϵ 9 adere *C* 13 quom *Halm Müller* 16 pronuntiaverit *C* 19 illo e *Müller* 21 ⟨hoc⟩ *Niebuhr mo* ⟨isto⟩ *St*

Augent magnum quendam cumulum aeris alieni, Frgm. IX

quod non posset nisi omnium provinciarum spoliatione dissolvi.

Ingemuit gravius timidior quidam creditor. Frgm. X

Ne quaesieris eius personam, de quo videtur hoc dicere. Nam generaliter fingit, ut desperatio pecuniae recuperandae consternaverit creditores eius metuentes scilicet revertendi tarditatem.

Confirmat se comitiis consularibus Romae futurum. Frgm. XI

Aculeus est asperitatis, nam plerisque in locis interversas ab eodem Clodio criminatus est pecunias candidatorum.

Tanto prius ad aerarium venit, ut ibi ne scribam quidem quemquam offenderet. Frgm. XII

Aput aerarium sortiri provincias et quaestores solebant et scribae, ut pro certo appareret, in quam provinciam vel cum quo praeside proficiscerentur. Ardorem quendam nimiae cupiditatis volens exprimere festinasse ad aerarium dixit, ut etiam scribarum praeveniret adventum.

Qui omnia sacrificia nosset. Frgm. XIII

Ut incestum significaret, medie suspendit elocutionem, non ut religionem praetenderet, sed ut crimen.

Cum se ad plebem transire velle diceret, sed misere fretum transire cuperet. Frgm. XIV

Quoniam patriciis non licebat tribunatum pl. accipere, idcirco se Clodius denuntiaverat in plebeiam familiam transiturum, ut adeptus hanc potestatem de suis inimicis vindicaretur. De 'freto' autem quod ait, illud significat, quo Sicilia ab Italia separatur: in qua se provincia sub C. Vergilio gratularetur idem futurum esse quaestorem.

---

5 quadam *C* 23 significare *C* medies *C* mediam *mo, corr. Kroll* 25 dicere *C* 29 TRANSITUTRUM 30 illut *C* 32 eidem *Or*

Frgm. XV Hanc loquacem Siciliam non despexit.

Loquacem videtur *Siciliam* dicere, quod plerosque de pecuniis repetundis accusaverant, *sed ut scimus ipsum C. Verrem.

Frgm. XVI Accesserunt ita pauci, ut eum non ad contionem, sed sponsum diceres advocasse.

Aere alieno gravatum et supra dixerat Clodium; solebant autem versuram facientes quasi ad spem solutionis futurae sponsores dare. Verum hic volens eius perfidiam denotare ait non aliter paucos ad rostra venisse, quam si convocasset eos, qui pro se sponderent. Multos enim fefellerat, cum periculo sponsionis adstringeret.

Frgm. XVII Cuius satisdationes semper dicuntur induci.

Satisdationes dicit rescindi sententia praetoris. Et hoc in loco significat viros, qui stulte timerent, ⟨ne⟩ pro Clodio mutuante pecuniam spondeant, cum saepenumero experti sint multos sponsores eius hoc nexu liberatos, cum se circumventos illius fraude docuissent.

Frgm. XVIII Primum homo durus ac priscus invectus est in eos, qui mense Aprili aput Baias essent.

Consuetudo erat multis ineunte verno ad aquarum, quae sunt in Campania, velut fomenta salubria convenire. . . . igitur intulit personam Clodii quasi priscae severitatis et continentiae viri, cui displiceant et quae non ad delicatam voluptatem, sed ad valetudinis optinendae curam fieri soleant, cum sit ipse omnium libidinum cupiditatibus deditus. Et hinc fiet gradus ad ipsius Ciceronis Puteolanas possessiones, in quas devertere ad oblectamentum solebat.

---

7 *vid.* 22, 30 *sqq.*

---

3 repetundiis *C* accusaverat *m* accusaverunt *Or* et *m* *ante* sed *lac. statuit Zg* sed ut *C* velut *Leo* *post* sed *aliquid excidisse videtur* *pro* ipsum primum *proponit Or* 8 spem *Niebuhr mo* . . ΙЄ⁻ (uЄ⁻?) *lac. 1 litt.* fidem *m, Beier* 10 ion *C* 13 SΔTISΔδΔ | TIONES indicuntur *C* indicantur *Beier* 15 ⟨ne⟩ *St* 16 spondere *mo* 18 si *C* 23 *lac. un. lin.* = *16 litt.* μετ' εἰρωνείας *suppl. Zg* μετὰ χαριεντισμοῦ? 26 sint *C*

Removit ergo inpudentiam reprehendentis a moribus suis, ne vel superbus vel nimium delicatus habeatur.

Per quem hominibus maioribus natu ne in suis quidem praediis tunc, cum Romae nihil agitur, liceat esse valetudinique servire. Frgm. XIX

Congesta et copiosa defensio est in ipsa propositione, ut eorum moribus nihil oporteat exprobrari, qui certo tempore anni salubres aquas petant, vel quia aetate provecti sint, quae ferme valetudo parum fida est, vel quia in suis praediis demorentur, quod est legitimae honestatis, vel quia eo tempore, quo sint Romae omnia quietissima, ne quis hoc ad fugiendum laborem civilium rerum facere videatur, vel quod sit omnimodo valetudini serviendum, quae non minus ipsis senatoribus quam rei p. necessaria sit, ut fortius possint obire omnia, quae gerenda sunt.

Ita fuit caecus, ut facile appareret vidisse eum, quod fas non fuisset. Frgm. XX

...; de Appi enim Caeci familia genus trahebat. Et praecipitem volens significare atque temerarium resculpit infamiam illius incesti, quod fecisse in operto Bonae Deae videbatur, quo viris ingredi non liceret, quasi poenam criminis sui luere iam coeperit nihil providendo quod dicat.

Illum patronum libidinis suae. Frgm. XXI

C. Curionem, qui de proscribtione Syllana fundum emerat in Campania, qui C. Marii nuper fuerat et ipsius Arpinatis. Quo se exemplo facillime Cicero purgavit non esse id in se reprehendendum, quod municipi suo C. Mario consulari numquam fuerit infame.

Nam rusticos ei nos videri minus mirandum est, qui manicatam tunicam et relicum. Frgm. XXII

Mixta responsio et facetiis urbanitatis et asperitatis violentia non sine .... Definit enim rusticos et ur-

---

2 delictus *C* 7 exprobari *Cm* 13 omnino *St* 18 *lac. un. lin.* + *2 cm.* = *19 litt.* ἀμφιβολία ἀπ' ὀνόματος? 27 repraehendendum *Cmo* 29 sei *C* 31 facetis *C* 32 uideolenitie *C* virulentia *mo, corr. Zg* *lac. un. lin.* + *1½ cm.* = *19 litt.* συγκρίσει καθ' ὁρισμόν? χλευασμῷ *suppl. mo* χλευασμοῦ σχήματι *suppl. Zg*

banos ita, ut in se ingenium sobriae virtutis, in Clodio indicia foeditatis et dedecora proscribat.

Frgm. XXIII Tu, qui indutus muliebri veste fueris.

Videtur enim Clodius habitu muliebri sexum mentitus penetrasse domum C. Caesaris, ut incestum sub hac fraude committeret. Id describitur . . ., ut omnia liniamenta turpitudinis detegantur.

Frgm. XXIV Cum calautica capiti accommodaretur.

. . . genus, quo feminae capita velabant, hoc nomine ferebatur. Et Afranius meminit in Consobrinis ita dicens: *Cum mithris, calauticis.* Inpudico igitur habitu erubescendi dedecoris quaedam figura describitur. Atque ita se et in historia temporis huius commemoratio habet: C. Caesaris pontificis maximi praetoris domi sacrificium sollemne pro populo fiebat. Huc vir ornatu muliebri quod introierat, sacrificium instauratum est. Res ad senatum delata est. Patres conscribti decreverunt, ⟨ut⟩ de ea re non aliter quam de incestu quaereretur. Eo crimine reus factus est P. Clodius Pulcher delatore L. Lentulo, qui consul fuit post cum C. Marcello, subscribentibus Cn. et L. Lentulis. Aurelia, Caesaris mater, testis in iudicio audita est. Ea pro testimonio dixit suo iussu eum esse dimissum; idem dixit Iulia, soror Caesaris. Et tamen post haec absolutus est.

Frgm. XXV Credo, postquam speculum tibi adlatum est, longe te a pulchris abesse sensisti.

Festivissime simul et nobilitatem generis infamatam et mores femineos in speculi contemplatione detexit, quo ferme ad explorandam curae suae diligentiam mulieres uti solent. Ergo et inliberalem figuram probro dedit et maiorum suorum dissimillimum contestatus est. Nam fuit hoc Claudiae familiae cognomen inlustre. Quippe anti-

---

2 perscribat *St* 5 incaestum *C* 6 *lac. un. lin. = 16 litt.* διατυπώσει προσώπου? 8 capit *C* 9 *lac. 2½ cm. = 7 litt.* κόσμου *suppl. Zg* 12 decoris *Cmo, corr. St* 17 ⟨ut⟩ *Niebuhr mo* 18 incaestu *C* 19 Cl. *Cmo* 22 audita *Zg* ita *C* in iudicium citata *mo Beier* 25 speculo *C* 29 figurae suae *Beier*

quitus P. Claudius Appi Caeci filius primus ex isto genere Pulcher appellatus est. Hic consul aput Drepanam adversus auspicia Poenis classe conflixit. Ea pugna Romanorum naves perierunt CXX. Ob id factum dies ei dicta est perduellionis a Pullio et Fundanio tr. pl. Cum comitia eius rei fierent et centuriae introducerentur, tempestas turbida coorta est; vitium intercessit. Postea tr. pl. intercesserunt, ne idem homines in eodem magistratu perduellionis bis eundem accusarent. Itaque actione mutata, iisdem accusantibus, multa inrogata populus eum damnavit aeris gravis CXX millibus.

'At sum', inquit 'absolutus!' Novo quidem hercle more, cui uni absoluto lites aestimatae sunt. Frgm. XXVI

. . . victoriam quoque iudicii orator convertit in dedecus inopinata inlata huiusmodi responsione. Lites autem damnatis reis aestimabantur, cum taxatio pecuniae fiebat, quae illis adplicaretur. Quoniam ergo non probatione innocentiae sed corruptis iudicibus fuerat Clodius absolutus, idcirco ait absoluto lites aestimatas, hoc est poena quidem liberatum, sed pecunia quodammodo multatum, quam iudicibus pro absolutione numerasset.

Quasi ego non contentus sim, quod mihi quinque et XX iudices crediderunt, . . . qui sequestres abs te locupletes acceperint. Frgm. XXVII

Notemus verborum medietates elegantissime ab oratore suspendi. Nam cum prae se ferret Clodius victoriam iudicii, quod liberatus sententiis pluribus videretur, ait Tullius ad confirmandam testimonii sui religionem XX et quinque sibi iudices credidisse, illos videlicet, qui reum damnaverant; sed etiam illos, qui pro reo sententiam dixerint, ipsi Clodio nihil credidisse, quando ab senatu

---

2 h1^{c} Drapanam *Cmo* 3 confixit *C* 14 *lac.* $1^1/_2 + 4$ *cm.* = *12 litt.* διαcυρμός *suppl. Zg* παραπροcδοκία? indicii *C* 15 milites *C* 17 adpliceretur *C, corr. Zg* 20 pecuniam *C* 23 *lac. Mai statuit* ⟨tibi⟩ *Niebuhr* ⟨XXXI tibi nihil crediderunt⟩ *Müller: etiam* qui ab senatu praesidium petierint *deesse Leo monet*

auxilium petierint et aput sequestres idoneos illam deponi pecuniam voluerint, ne frustrarentur ea spe, quam reo paciscente praesumserant. Et has ergo sententias, quae videbantur Clodio aliquid honestatis adquirere, in vituperationem convertit, ut pars iudicum damnarit incestum, pars vero privatum lucrum praeposuerit religioni. Et hic subest . . . postulasse iudices ab senatu praesidium, non ut fortiter et libere iudicarent, sed ne illam sibi pecuniam reus absolutus eriperet.

Frgm. XXVIII Divortium pontificis maximi.

Praetexuntur argumenta, quibus incestum P. Clodii potuerit facillime probari, nisi pecunia intercessisset. Nam C. Caesar pontifex diebus illis repudiarat uxorem; feminae quoque, quae illi sacrificio interfuerant, de interventu virili testimonium dixerant; servi etiam, cum peterentur in quaestionem, alienati fuerant et in diversas provincias ab domino missi: quinque etenim servi, in quos maxime suspicio congruebat, partim missi sunt ad Appium Claudium, qui frater eiusdem fuerat et in Graecia tunc agebat, partim ad vilicum Diogenem nomine, qui trans Alpis morabatur. Nec non etiam ancillae in tormenta sunt postulatae, quae propiores ministerio fuerant Pompeiae, uxoris Caesaris. Quarum fuit e numero Habra quaedam nomine, cuius in cellam P. Clodius confugisse arguebatur. De stupro autem scelerato quod ait, illud videtur incestum significare, cuius infamia circa sororem Clodiam pervolgabatur.

Frgm. XXIX Quattuor tibi sententias solas ad perniciem defuisse.

Ne quam habeat Clodius absolutus innocentiae dignitatem, facta comparatione numeri ostendit prope eandem portionem fuisse, quae damnarit incestum, nec illi inte-

---

5 incaestum *C* 7 *lac.* $2+3^{1}_{3}$ *cm.* = *13 litt.* παραπροσδοκία? 11 INCAESTU— 12 potuerat *St* 19 eiusdem de *C* eiusdem P. *mo* 22 propriores *C* 23 Hibera *Cmo, corr. Niebuhr coll. Plutarchi Caes. X.* 27 Clodia *C* 30 ABSOlUTA 32 incaestum *C* ne *Mai Schütz*

gritas sua, sed cuiusdam perexigui numeri felicitas patrocinata sit.

Nam L. quidem Cotta. Frgm. XXX

Hic fuit auctor iudiciariae legis Aureliae, qua senatoribus abrogata est summa potestas iudicandi et communicata cum Romanis ⟨equitibus et tribunis⟩ aerariis ita, ut in iudiciis esset minor numerus senatorum.

Ut posthac lege Aurelia iudex esse non possit. Frgm. XXXI

Paene quidem verisimile non est, quod prae se tulisse Clodium dicit pecuniam se recepturum, qua sententias emerat eorum, qui se crimine liberassent. Quid enim esset hoc stultius, cum semet ipsum hac praedicatione damnandum fuisse confiteretur, nisi iudices corrupisset? Sed non abhorret a fide hoc dixisse Clodium eo tamen proposito, quo significaret innocentem se principum vi et inimicorum potentia laborasse et eapropter pecuniam dedisse iudicibus, ut quoquo modo illorum manibus eriperetur, qui se opprimi vellent. Id ergo hic . . . negat iudices illos Tullius pecuniam, quam acceperint, reddituros, ne postea in numero iudicum lege Aurelia esse non possint: sive quod se pecuniam reddendo faterentur esse corruptos, sive quod amissis trecenis vel quadringenis millibus, quae a reo acceperant, in egestatem revolverentur ac propterea in iudicum . . .

(Incertum est, quantum desit.)

⟨INCIPIT DE REGE ALEXANDRINO.⟩

. . . privatis erubescendum.

4—7 *cf.* Ascon. 15, 8. 59, 15.

---

5 abrogat *C* 6 ⟨equitibus⟩ Romanis ⟨et tribunis⟩ *mo* Romanis ⟨equitibus et tribunis⟩ aerariis *St* 7 minus *C* 9 TuUSSET· tulisse P. *mo* 10 pecuniae *C* quae *C* 15 propositio *C* 18 oprimi *C* *lac.* $3\frac{1}{2} + 2\frac{1}{2}$ *cm.* = *13 litt.* προληπτικῶς? negat Tullius iudices illos *mo* 21 possunt *C* 23 acceperat *C* 24 iudicum ‖ *C* iudicum ⟨numerum posthac referri non possent⟩ *mo*

Frgm. I Ut rapiat, ut latrocinetur.

Vehementibus et invidiosis verbis utitur: non enim dixit: ut exposcat hereditatem, ut sibi vindicet, sed, quo vel maxime pudor consterneretur audientium, *ut rapiat,* inquit, *ut latrocinetur,* quae sine dubio non iuris verba, sed sceleris ab huiusmodi cupiditate deterreant.

Frgm. II Si hercle in nostris rebus tam acres ad pecuniam, tam adtenti, tam avari soleremus esse.

Dicere quidem generaliter videtur, etiamsi in privatis pecuniis avari homines essent, in publicis tamen disceptationibus non oportere tantam cupiditatem pecuniae profiteri; sed procul dubio nihil aliud agit, quam ut M. Crassi mores denotet, de quo praeter historiam praeterque exitum mortis eius, in quam praeceps quodammodo ruit, cum ad diripiendas Parthiae urbes opulentissimas Eufratem transisset, etiam ipse Tullius auctor est libro tertio de officiis, cuius verba inferam, quo magis, quid de moribus eius iudicarit, appareat. Sic enim mihi textum recordor: *Itaque si vir bonus habeat hanc vim, ut si digitis concrepuerit, possit in locupletum testamenta nomen eius inrepere, hac vi non utatur, ne si exploratum quidem habeat, id omnino neminem umquam suspicaturum.* Deinde subicit: *At dares hanc vim M. Crasso, ut digitorum percussione heres posset scriptus esse, qui re vera non esset heres, in foro, mihi crede, saltaret.*

Frgm. III Sed tamen quae sunt nostra iudicia.

Temptaverat Crassus adseverare non semel de hac Aegypti hereditate, sed frequentissime praeiudicatum, ac primo quidem illo tempore, quo pecunia repetita esse ab Tyriis et advecta Romam videbatur seposita iam nuper

17 III 19, 75.

4 maximus *C* consternaretur *St* 5 et latrocinetur *Cmo, corr. Zg* 7 adres *C, corr. Niebuhr* 12 aliut *C* 14 qua *C* 20 digitis *codd. Cic.* digitos *Cmo* 22 NEMINEM-quaM 28 seueritate *C, corr. Niebuhr* 29 APTIREISEδ, ab Tyro et *mo, corr. St Zg*

ab Alexa rege. Occurrendum est igitur, ut haec refutentur. Et in ipsa propositione ... insigniter facta est, quod his verbis ingredi coeperit:

Debent esse modestissima, quoniam quidem est hoc summi imperii nosmet ipsos de nostris rebus iudicare, Frgm. IV

nam vult orator intellegi paene inpudenter senatum de causa sua iudicare voluisse, cum sit naturale, ut unusquisque non possit aequitatem tueri de lucro suo potissimum cogitans, quod plerumque conitatur etiam cum inprobitate deposcere.

Qui ex hereditate tanta unum solum nomen agnoverimus. Frgm. V

Cito rapuit pro se argumentum iudicasse quodammodo ...

(Desunt XII paginae.)

... ut bellum gerendum esse censeret, qui mentionem pecuniae fecerat.

Sic est iusta causa belli, sicuti Crassus commemoravit cum Iugurtha fuisse. Frgm. VI

Notissimum est Micipsa rege Numidiae mortuo trifariam inter Atherbalem et Hiempsalem et Iugurtham regnum esse divisum. Quos tamen duos idem Iugurtha partim vi partim vero insidiis interfecit. Haec illi fuit causa praecipua bellum gerendi adversus populum R. Qui tamen post multos imperatores graviter adflictos ad extremum C. Mario imperatore superatus est.

Non patiar hanc exaudiri vocem huius imperii: 'Ego te, nisi das aliquid, hostem, si quid dederis, socium et amicum iudicabo.' Frgm. VII

Ad tuendam rationem pudoris exsequitur non decere populum R. has potestates regias nundinari, ut obiecta

---

2 *lac.* $1^1/_2 + 4$ *cm.* = *12 litt.* μικτὴ διαίρεσις *vel* διαίρεσις *suppl. Zg coll.* Rhett. min. *ed. Halm* 115, 1 *sqq.* προπαρασκευή?
3 coepit *Müller* 7 paenae *C* 10 cogitatur *Cmo* conatur *Mai, corr. St* 19 si *Niebuhr* 21 nouissimum *C*

quadam senatui facie turpitudinis id vel maxime faciendum esse persuadeat, quod sit congruens honestati.

Frgm. VIII Cum ille rex sit interfectus, hunc puerum in Syria fuisse.

. . . haec sumuntur de locis coniecturalibus, qui sunt primi videlicet in huius status divisione, a voluntate et facultate .... Nam quod pueritiae facit mentionem, voluntatis est non potuisse Ptolomaeum kapitalibus odiis dissidere, quem puerilis infirmitas ab huiusmodi obstinatione recovaret; facultatis est autem, quod ait in Syria fuisse, ut absens copiam non habuerit illius interficiendi, quem dicebatur interemisse.

Frgm. IX Atque illud etiam constare video: regem illum, cum reginam sororem suam, caram acceptamque populo, manibus suis trucidasset, interfectum esse impetu multitudinis.

Congestis valde praeparationibus fidem fecit . . ., ut hanc caedem a populo magis Alexandrino factam probaret, non Ptolemaeo iubente commissam. Notemus enim gradatim fieri augmenta, quae praegravent suspicionem ad populares impetus pertinentem. Nam coepit ad hunc modum: *Atque illud etiam constare video,* ut de veritate non sit ambigendum, si constet apud omnes. Dein subdidit: *cum reginam sororem suam,* ut atrocitas parricidii et multo maior in exitio reginae omnibus fuerit horrori. Post haec adiecit eandem *caram* . . .

(Desunt L paginae.)

---

6 *cf.* Quintil. VII 2, 27.

---

1 quodam *C* quodammodo *St* 4 Syriam *C* 5 *lac. un. lin.* + *6 cm.* = *30 litt.* στοχασμὸς ἀπὸ προσωπικῶν κεφαλαίων *suppl. Zg* 7 *lac. 1 cm.* + *un. lin.* + $5\frac{1}{2}$ *cm.* = *32 litt.* i. e. ἀπὸ βουλήσεως καὶ δυνάμεως *suppl. Zg* i. e. *delenda sunt* peritiae *Cmo, corr. Or* 16 impetum *C* 17 *lac. 6* + $2\frac{1}{3}$ *cm.* = *20 litt.* λύσει κατ' ἀνατροπήν? 18 POPuLO·R· 19 iubentem *C* 22 illum *C* 23 aput *C*

⟨INCIPIT PRO FLACCO.⟩

... ⟨subscri⟩bentibus L. Balbo et Apuleio Deciano, quos § 2.
vult obtrectatores intellegi invidos gloriae huius Valerii Flacci magisque cupientes destruere virtutem quam ullum crimen ostendere; quorum personas onerat invidia, quasi nihil aliud adfectent quam coniurationem illam Catilinae, quae hoc adiutore oppressa sit, vindicare.

Si umquam res p. consilium, gravitatem, § 3.
sapientiam iudicum imploravit, hoc, hoc, inquam, tempore inplorat.

... Vehementer congeminavit, ut attentiores animos iudicum faceret, quo magis universae rei p. providerent, ne bene meritis civibus virtus sua non gratiam praemii sed materiam periculi compararet. Est ergo ... invigilari oportere, ne omnes, quicumque rei p. profuerunt, similibus calumniae periculis opterantur. Iam enim coeperat invidiosus consulatus esse Ciceronis aegre ferentibus plerisque quod indemnatos cives R. iussisset in carcere strangulari.

Non estis de Lydorum aut Mysorum aut Frygum, qui huc corrupti concitatique venerunt, set de vestra re p. iudicaturi.

Haec omnia congessit eo studio, quo et illos destrueret, qui accusabant Flaccum, et omnem diligentiam iudicum ad utilitatem rei p. flecteret. Nam quo magis in planum deducerentur, qui accusabant, non dixit Asiam provinciam, sed diduxit in species nationum barbararum, ut Lydos et Mysos et Frygas diceret: et vocabula ipsa quendam impetum barbariae ferocientis ostentant. Nec suffecit hoc modo auctoritatem destrucxisse; adiecit etiam illud

---

2 ‖BЄNTIB · *suppl. mo* 6 adiurationem *Cmo, corr. Mai* 9 *post* sapientiam *add.* providentiam *codd. Cic.* 11 *lac. 4 + 3 cm. = 16 litt.* cυναθροιcμός *vel* ἀναδίπλωcιc *suppl. Zg* κατὰ cυναθροιcμόν? 12 facere *C* 13 praemiis *C* 14 *lac. 2 lin. = 36 litt.* προτροπὴ παθητικὴ εἰc δικαστάc *suppl. Zg* 16 operantur *C* 17 aegrae *C* 20 MYRSORU⁻ 21 compulsi *codd. Cic.* 27 barbarum *C*

qui huc corrupti concitatique venerunt, ut duplici modo fide careant: vel quia barbari, vel quia redemti sint ad obsequium mentiendi. Est hic . . .

§ 4. Quem enim appellem, quem obtester, quem inplorem?

. . . Oratorie interiacit addubitationem, quasi omnium periclitantium animus aestu quodam magnae sollicitudinis inquietetur: ut incertum sit, cuius ordinis potissimum imploret auxilium, cum in huiusmodi rebus ita singuli periclitentur, ut clades omnibus comparetur.

Iudicabitis principes eius ordinis quinquaginta, quid cum omnibus senseritis.

Lex enim Aurelia iudiciaria ita cavebat, ut ex parte tertia senatores iudicarent, ex partibus duabus tribuni aerarii et equites R., eiusdem scilicet ordinis viri.

§ 5. Condemnatus est is, qui Catilinam signa patriae inferentem interemit.

Gaius scilicet Antonius, collega Ciceronis, M. Caelio Rufo accusante non tantum pecuniarum repetundarum crimine, verum etiam ob hanc coniurationem non ita pridem damnatus fuerat. Nec ignoramus praefuisse exercitui, quo Catilina superatus est: quamvis ipse Antonius vel pedum valetudine vel conscientia retardatus Petreium legatum suum miserit, qui cum hoste confligeret.

Cur sibi confidat is, qui ea proferenda et patefacienda curavit?

. . . haec ad semet ipsum refert periculi etiam sui gradu quodammodo adiecto, ut omnes, ⟨qui⟩ coniuratos

18 *sqq. cf.* Cic. pro Caelio XXXI 74.
20 *sqq. cf.* Cass. Dio XXXVIII 10.
21 *sqq. cf.* Sall. Cat. LIX 4 Cass. Dio XXXVII 39, 4 (Livius?).

1 compulsi *codd. Cic. ut supra* et *Cmo, corr. Or* 3 et *Cmo lac. 3 cm. + un. lin. = 23 litt.* 4 enim alium *codd. Cic.* 6 *lac. 3 + 2 cm. = 13 litt.* ἀπορία *suppl. Zg* κατὰ διαπόρηcιν? oratoriae *C* omnibus periclitantibus *Leo* 15 aequites *C* 16 damnatus *codd. Cic.* 18 Caius *Cmo* Caecilio *Cmo, corr. Or* 27 *lac. 1 + 3 cm. = 9 litt.* αὐξητικῶc? 28 GRΔδU¯|QUOδΔMMOδOΔδ.ЄC|TOUİ†T *inter* δ *et* Є *fuit* I *aut* F gradu . . . adiecto *mo* gradu . . . adtexto *Zg* ⟨qui⟩ *mo*

obnixe persecuti sint, poenae videantur quodammodo destinati, dum singulis crimen aliquod et invidia conflatur.

Strangulatos maluit dicere. Frgm. I

Adfectata et oratoria quadam calliditate hoc uti verbo Decimum Laelium accusatorem voluisse denotat Cicero, ut memoriam videlicet eorum resculperet, qui cum Lentulo in carcere poenas dederant post indicia litterarum.

Quid sibi meus necessarius Caetra voluit? Frgm. II

Subscribserat hic inter ceteros Decimo Laelio accusatori.

Quid vero Decianus? Frgm. III

Et hic subscriptor fuit, Apulei Deciani filius iam nuper damnati, cum tribunus pl. esset et in ultionem Apulei Saturnini nec minus etiam C. Servilii Glauciae multa improbe seditioseque committeret: quam tamen damnationem passus in Pontum se et ad partes Mithridaticas contulit. Quo ipso infamiam generis eius perstringit orator, ut imitatus quodammodo patrem omnia pro hostibus sentire videatur.

Utinam esset proprie mea! Senatus igitur magna ex parte. Frgm. IV

Mire hic respondit ... Remotionem facturus in auctoritatem senatus, quo decernente puniti sint Catilinae socii, amplectitur quoddam votum, quasi potuerit etiam gloriose confiteri auctorem se illius fuisse supplicii; magis enim ex hoc remotioni firmitas adquiretur, si potuerit esse etiam ipsius de se laudanda confessio.

Dii, inquam, inmortales! Lentulum ... Frgm. V

(Desunt IV paginae.)

---

1 obnixae *C* 10 quod *Cmo, corr. Or* Chaerea *Or* 14 16 Apulaei *Cmo* 17 improbae *C* seditiosae *C* 18 PARTЄ¯|MITHRIDATICOS 24 mirae *C* *lac. 2 cm.* + *un. lin.* = *21 litt.* μετάθεcιc *suppl. Zg* εὐχῇ καὶ μεταστάcει?

. . . *tirent fuisse testatur. Sed ne originem civitatis eiusdem nude trascucurrisse videamur: antiquissimis haec temporibus Tantalis vocitata est. Quam terra ipsa consumpsit hiatu scilicet interceptam ibique postea oppidum constitutum, cui Sipylo nomen inditum. Pleraeque aliae maris inundatione demersae sunt: quarum fuit Leucadia, Antirrhion, Hellespontus, Bosphori duo; ut Pyrrham et Antisam circa Maeotin paludem Pontus abstulit, ut Helicem et Buram sinus Corinthius devoravit. Satis autem oratorie commemorans istius civitatis devotissimam circa Romanos fidem minuit opes eius et exigua moenia et parvum numerum civium dixit, quibus tamen maximos regis Mithridatis impetus propulsaverit, fide et amore scilicet quam virium facultate robustior. Et est quaedam laudativa sententia . . .

Frgm. VI Sed si neque Asiae luxuries infirmissimum tempus aetatis.

Mores inlustrantur eius, quem non potuerit Asia multiformi voluptate corrumpere. Similis et in L. Murenae defensione sententia est. Verum, quod hic magis animadvertendum puto, consideremus omnium horum capitum transitus oratorie factos. Ita enim sibi conectuntur, ut gradus honorum cum quadam testificatione cognitae simul et

---

2 Plin. N. H. II sect. 90 *sqq.* . . . perrupit mare Leucada, Antirrhium, Hellespontum, Bosporos duos . . . ipsa se comest terra. Devoravit . . . Sipylum in Magnesia et prius in eodem loco clarissimam urbem, quae Tantalis vocabatur . . . Pyrram et Antissam circa Maeotim Pontus abstulit, Helicen et Buram sinus Corinthius, quarum in alto vestigia apparent.

20 Cic. pro Mur. V 11 Obiecta est enim Asia; quae ab hoc non ad voluptatem et luxuriam expetita est, sed in militari labore peragrata.

---

3 Tantis *Cmo, corr. Mai* 6 inundationem *C* quarum ⟨in numero⟩ *Zg* 7 Anthirrioni *C* Pyrram *Cmo* 8 Meotin *Cmo* 9 Biram *Cmo* 10 oratoriae *C* 12 quibus *mo* cuius *C* 14 facultatem *C* 15 *lac. 2 cm. + un. lin. = 21 litt.* γνώμη ἐγκωμιαστική *suppl. Zg* 16 luxuriaes *C* 18 potuerunt *C* 19 Murene *C* 22 oratoriae *C*

probatae integritatis extollat. Praemisit quippe in Asia nullam Flacci fuisse luxuriam; dein sequenti capite

Ex hoc, inquit, aetatis gradu se ad exercitum C. Flacci patrui contulit; Frgm. VII

et statim subicit:

Tribunus militaris cum P. Servilio, gravissimo et sanctissimo cive, profectus, Frgm. VIII

laudatio enim P. Servilii magnum testimonium Flacco ad indicium vitae honestioris adquirit. Post haec etiam cum esset quaesturae mentionem facturus, ita subiecit:

Quorum amplissimis iudiciis ornatus quaestor factus est. Frgm. IX

Omnis haec ergo enumeratio magistratuum quos gessit ita pendet ex se, ut laus praecedentium consecutis honoribus suffragata sit et in nullo fuerit gratia fortuita, cum in omnibus censura meriti haberetur.

M. Pisone, qui cognomen frugalitatis nisi accepisset, ipse peperisset. Frgm. X

Vigilanter omnes hos, qui Flacco in primis magistratibus praefuerunt, laudativa ... orator exornat, ut quod viris tam inlustribus placuit, exploratae innocentiae testimonium sit. Verum quod ad Pisonem pertineat: plurimi quidem ex hac familia cognomentum frugalitatis habuerunt, sed enim primus hoc meruit L. Piso, qui legem de pecuniis repetundis tulit et fuit C. Graccho capitalis inimicus, in quem ipsius Gracchi exstat oratio maledictorum magis plena quam criminum.

---

26 Cic. pro Font. XVII 39 Extat oratio C. Gracchi; qua in oratione permulta in L. Pisonem turpia ac flagitiosa dicuntur. At in quem virum! qui tanta virtute atque integritate fuit, ut ... solus ... Frugi nominaretur. — in Verr. III 84, 195 legem de pecuniis repetundis ... tulit *cf.* IV 25, 57 off. II 21, 75 Brut. XXVII 106.

---

1 Asiam *C* 10 quaestura *C* 13 omni *C* 20 *lac.* $2^1/_2$ *cm.* = *5 litt.* γνώμη *suppl. Mai* 21 iuris *C* ЄIN LUSTRIB· 26 Graccho *C*

Frgm. XI Idem novum bellum suscepit atque confecit.

Q. Metellus detrectante collega suo Q. Hortensio administrationem provinciae Cretae ipse suscepit et ibidem confecto bello cognomentum ex virtute, ut supra diximus, Cretici meruit. Coeperat quidem ante illum orae maritimae praepositus M. Antonius piratas persequi, sed rebus nondum confectis morte praeventus est.

Frgm. XII Non Asiae testibus, sed accusatoribus contubernalibus traditus.

Vigilanter subtrahit auctoritatem provinciae, qua Flaccus opprimi poterat, et subdit accusatores contubernales. Hoc enim prope nihil optinet auctoritatis, si contubernales ad obsequium mendacii obtemperaverint accusatori, illud contra pro validissimo acciperetur, si accusatio provinciae totius incumberet.

§ 6. At a testibus laeditur.

Exsecutio haec omnis hanc optinet quaestionem, an testibus credendum sit. Et priusquam adgrediatur orator . . . destruere personam Graecorum et nationem gentili quadam levitate praecipitem, statim prima conflictatione . . . opponit praecedentium magistratuum: in quibus bene cognitum et gloriose probatum L. Flaccum non oporteat his cum maxime testimonio pugnantibus addici, cum plura sint, quae laudi proficere debeant, quam quae nunc crimini fidem faciant.

Nullam in re familiari sordem.

Notabile hoc, quod singulari numero *sordem* dixit, cum de moribus ad cupiditatem pecuniae promtioribus

2 *cf.* Xiphil. p. 3 R. Steph.

5 *cf.* Cass. Dio XXXVI 19, 3 Flor. I 42, 6 (2—5 *Livius?*).

5 *cf.* schol. ad Iuv. 8, 105 (pag. 295 Iahn, corr. Bücheler) Antonius trium Antoniorum corruptus ille. Sallustius 'qui orae maritimae qua Romanum esset imperium.' contrarius piratis (5—7 *Sallustius?*).

2 Metello *C* 13 ad ad *C* mendaci *Cmo* 19 *lac. 3 cm. + un. lin. = 24 litt.* ἀπὸ προσώπων καὶ ἀπὸ γένους? 20 *lac.* 3½ *cm. = 7 litt.* ἔπαινον *suppl. Or* 21 magistratum *C* 27 notabilem *C*

secundum numerum pluralem consuetudo celeberrima sit sordes dicere. Hoc igitur de verbis rarioribus adnotemus.

Non quo nationi huic ego unus maxime fidem derogem. § 9.

Localiter .. impleturus Graecis testibus non esse credendum, quo sibi contra invidiam mederetur, praemisit hoc ... quod aput Graecos ... dicitur. Tanto enim maiore auctoritate proscindet illorum in testimoniis dicen-⟨dis levitatem⟩ ...

(Desunt II paginae.)

... sas privatae indignationis ulcisci, qui moleste ferant se Flacco iudicante perpessos.

Qui comitatus in inquirundo! comitatum dico? immo verò quantus exercitus! § 13.

Gestit persuadere iudicibus praeter levitatem Graecorum plurimum valuisse Laeli accusatoris sive potentiam sive gratiam, ut illis mentiendi non tantum voluntas insinuarètur, verum etiam necessitas inrogaretur.

Lege hac recenti ac nova certus est inquisitioni comitum numerus constitutus.

Legem iudiciariam videtur significare sive a P. Vatinio tribuno pl. sive ab Q. Fufio Caleno perlatam. Pertinebat autem ad iudicum reiectionem, quae fiebat secundum legem Aureliam ex tribus ordinibus senatorum, equitum Romanorum, tribunorum aerariorum. Igitur ea lege praefinitum videbatur, quot numero comites habere deberent qui in provincias irent, ⟨ut⟩ accusationem de pecuniis repetundis instruerent. Hunc ergo Laelium videri vult supergressum legis istius praescripta inciviliter multa fecisse.

---

6 *lac. 4 cm. = 9 litt.* ἀνασκευήν *suppl. Zg* ἀπὸ γένους? 8 *lac. 2¼ cm. = 5 litt.* σχῆμα *suppl. Mai* *lac. 4 cm. = 9 litt.* πρόληψις? 9 dicen‖ *C, suppl. Mai* 12 ‖sas *C* offensas *mo* causas *Mai* 18 mentiendis *C* insuaretur *C* 27 quod *C* 28 ⟨ut⟩ *mo* 29 ero *C*

§ 14. Sermo est tota Asia dissupatus Cn. Pompeium, quod L. Flacco esset inimicus, contendisse ⟨a⟩ Laelio, paterno amico.

Summa diligentia, cum intellegat orator obesse reo plurimum posse auctoritatem Cn. Pompei, si accusatoribus contra reum favere videatur, eripere temtat hanc persuasionem, quasi Laelius falsi huius rumoris auctor extiterit, nihil vero Pompeius in Flacci perniciem cogitaverit. Sed enim quod paternum amicum Cn. Pompei Laelium dicit, opinor ad tempus belli Sertoriani esse referendum, quo ... Ibidem Laelius, pater huius, ab Hirtuleianis interfectus est, ut ait Sallustius: *receptis plerisque signis militaribus cum Laeli corpore.*

Et praedonum et regum bello liberavit.

Scimus Gabinia rogatione victos esse ab Cn. Pompeio imperatore piratas. Quod ad reges pertineat ab eodem superatos, Tigranem significat Armeniae et Mithridatem Cappadociae regem.

Adiuncxit illa, ut eos, qui domo exire nolebant, testimonii denuntiatione terreret; qui domi stare non poterant, largo et liberali viatico commovebat.

Calumniosa Laeli ostenditur accusatio, quod ei se testes non ultro secundum fidem veritatis obtulerint, sed ab eo vel minis compulsi sint vel pecunia corrupti. In superiore enim parte nolentes Romam proficisci territos ab illo dicit denuntiatione veniendi, ut cogerentur ea de Flacco mandare, quae nollent. Verum in sequenti parte obscurius aliquanto locutus est. Ait enim: *qui*

---

12 fragm. hist. II 16 D.

18 Cic. pro Flacco 25, 61 cum L. Flacco consuli portas tota Asia claudebat, Cappadocem autem illum (*scil.* Mithridatem) vocabat.

---

1 dissupatum *C* 2 vehementer inimicus *codd. Cic.* ⟨a⟩ *mo* a D. *codd. Cic.* 9 Pompeium *C* 11 *lac. significavi* quo idem *Mai* quod ibidem *Dietsch* quo quidem *Leo* quo ⟨d in Hispania Pompeius gessit;⟩ ? 21 commoveret *codd. Cic. cf.* 41, 1 27 ab|lo *C* ab Laelio *mo, corr. Zg* 28 mandarent *C* 29 aliquando *C* quo *C*

domi stare non poterant, largo et liberali viatico commovebat. Hos significat pauperes et egentes, qui nullo patrimonio sustinerentur, ac propterea pecuniae largitione ad falsum testimonium provocatos; nam stare eos dicebant veteres, qui habebant idoneam rem familiarem. Similiter et in oratione, quae habita est aput populum post fugam Catilinae *si stare* inquit *non possunt, conruant, sed ita, ut non modo civitas sed ne vicini quidem proxumi sentiant.*

Non iure iurando constricta, sed porrigenda manu. § 15.

Hanc Graeci ... dicunt. Itaque ... morem nationis plurimum dissentire a fide et religione testium confirmat ex hoc, quod non iurare soleant in aliquam rem, sed tantum porrecta manu consentire, ex quo praeceps temeritas colligi potest.

Sedentis contionis. § 16.

Plerumque enim Graeci in theatro consulebantur et ita decreta faciebant.

Tum optime meritos civis e civitate eiciebant.

Legimus enim duces maximos et inlustres in exilium relegatos ab Atheniensibus vel etiam in vinculis necatos ut Miltiadem, Themistoclem, Aristidem, Alcibiadem.

Caesus est virgis Cymaeus ille Athenagoras, qui in fame frumentum exportare erat ausus. § 17.

Graviter et congeste valuisse causam ostendit, quare potuerit Athenagoras ad mentiendum provocari: propter

---

7 Cic. in Cat. II 10, 21.

23 Cic. de rep. I 3, 5 ... Miltiadem ... vitam ex hostium telis servatam in civium vinclis profudisse et Themistoclem patria, quam liberavisset, pulsum.

---

1 instare *C* commoveret *codd. Cic.* 6 orationem C 7 istare *C* 12 *lac.* $4\frac{1}{2}$ *cm.* = *9 litt.* χειροτονίαν *suppl. Mai* *lac.* $5\frac{1}{2}$ *cm.* = *13 litt.* ἀπὸ τοῦ ἔθους? 17 contentionis *C* 20 se *C* 23 Militiadem *C* Temistoclem *C* 24 Athenachoras *C* 25 erant *C* 26 uoluı . . є *spatium 1 cm.* = *2 litt.*

indignationem verberum, quibus fuerat castigatus, et iustitiam Flacci praetoris, qui propter huiusmodi audaciam existimaverit puniendum. Ita utrumque fit: ut testi auctoritas defloretur et Flacci iustitia comprobetur.

Qui multitudinem illam non auctoritate sua, sed sagina tenebat.

De Mithridate Pergameno loquitur, a quo vehementer adseverat testes esse corruptos. Et quo magis eorum levitas et paene obsequium servile detegeretur, *quam multitudinem,* inquit, *non auctoritate sua, sed sagina tenebat,* ne quid fidei hominibus adsit, qui parasitorum in modum vel solo possint ventre corrumpi, ad gylae blandimenta venales.

Quod se velle dixit, id sutores et zonarii conclamarunt. Hoc testimonium est civitatis?

... ωc in clausula pronuntiandum est ... quid sit testimonium. Ad quod destruendum ... ab oratore praemissa est dicendo sutores et zonarios, ut volgaribus et sordidis artificiis appareat humilitas personarum nec ullum genus publicae maiestatis obtineat.

§ 19. Quibus odio sunt nostrae secures.

Εἰρωνικῶc. Magna cum invidia exaggeratae sunt causae, quibus utique verisimile sit Graecos contra Flaccum voluisse mentiri, quod e⟨a om⟩nia, quae in provinciis exerceantur, habuerint semper onerose et ea gravate tulerint, odio iam non praetoris unius, sed Romani im-

---

3 existimauerint *C* 4 ut ⟨et⟩ testi *Zg* devoretur *Cmo, corr. Or* derogetur *Halm* 10 laeuitas *C* 17 ... ⟍ ... ωC *altera lac.* $1^1/_2$, *altera* $1^3/_4$ *cm. continet = 3 et 4 litt.* ἐνεργῶc? *lac.* $6^1/_2$ *cm. = 13 litt.* τοῦτο τὸ ἐρώτημα *suppl. Zg* 18 *lac.* $3^1/_2$ *cm. = 10 litt.* ἀναcκευή *suppl. Zg, mihi videntur ultimae litterae esse* OC 21 genium *Cmo, corr. Leo* ingenium *Or* patrocinium *St* 23 ЄIPω ... *lac.* $2^1/_2$ *cm. = 5 litt., vestigia cum litt. suppl. consentiunt* 25 Єα ... ⟍ ⟍Iα *lac. un. cm. = 1 vel 2 litt. latt., suppl. m* 26 onerosae *C* grauatae *C* 27 tulerunt *C*

perii. Similiter et de Gallis pro Fonteio. Est autem potentissimum, si ab unius persona deflectatur intentio iudicum, ut publico nomine *recenseant testibus moleste haec obsequia tolerantibus.

In aerario nihil habent civitates, nihil in vectigalibus. § 20.

Ἀπὸ ... materiam nullam habuisse praedandi Flaccum in istis civitatibus, quas invenerit opibus exhaustas et quae nec versuram fecisse nec viritim tributum contulisse dicantur.

Quam vero falsas rationes in tabulas inferre soleant.

Sollertissime invigilavit, ne quid Graeci etiam tabularum recitatione firmarent. ... Praemittit hanc insimulationem, ut, si quod instrumentum probationis attulerint, pro falso accipiatur, et confirmat hoc ... interponendo auctoritatem Cn. Pompeii et Hypsaei, quorum litteris indicabatur perfidia Graecorum. Et statim sub eodem ... in clausula ponitur eos, qui de Pompeio et Hypsaeo mentiti sint, nec de insimulanda Flacci innocentia potuisse dubitare.

Triduo lex ad praetorem deferri iubet. § 21.

... lege enim cavebatur, ut accusatores de pecuniis repetundis omnia instrumenta tabularum et intra diem

---

1 XV 33: an vero dubitatis, iudices, quin insitas inimicitias istae gentes omnes et habeant et gerant cum populi Romani nomine? XV 35 ... cumque inimici M. Fontei vobis ac populo Romano minentur ....

---

2 PERSONAEFLEC|TATUR persona flectatur *mo, corr. Zg* 3 succenseant *Or* re⟨dditum testimonium deberi⟩ censeant *Leo* 7 *lac.* $3^1/_2$ *cm.* + *un. lin.* = *24 litt.* ἀπὸ τοῦ εἰκότος ἐνθύμημα? 10 *Lemma in codd. Cic. sic legitur:* Quam vero facile falsas rationes inferre et in tabulas ... referre soleant 13 *lac.* 4 + 6 *cm.* = *25 litt.* ἐνθύμημα ἀπὸ τοῦ ὁμοίου? 15 *lac.* 3 + $2^1/_2$ *cm.* = *13 litt.* παραδείγματι? 17 *lac.* 2 *lin.* + 5 *cm.* = *44 litt.* παραδείγματι ἐνθύμημα ἀπὸ τοῦ μείζονος εἰς τὸ ἔλαττον? 20 TRIδUOALEX|ẊAṄδRAE-TOREM 21 *lac.* $4^1/_2$ *cm.* + *un. lin.* = *29 litt.; in priore linea* .. O .. *scriptum est; prior lac. un. lin. altera* 4 *cm.* = *10 litt. continet:* τόπος ἀπὸ τοῦ χρόνου ....? ͨhABEBAN̄TLR N *superscriptum non certum est* habebatur *mo, corr. St* accusatori C

tertium ad praetorem deferrent et omnia iudicum anulis obsignarentur. Hos contendit post diem tricensimum obsignandas tabulas edidisse, ut videlicet hoc intervallo potuerint habere largum tempus easdem tabulas . . .

(Desunt IV paginae.)

§ 33. . . . neque fratris sui laudem decerpat et quod Flaccus egerit, rectissime factum esse persuadeat. Quintus enim Cicero successor eius non imperaverat Asiae pecuniam classis nomine conferendam, Flaccum vero imperasse constabat. Igitur non in totum concessit fratrem suum hanc speciem praetermisisse, set ad tempus necessarium reservasse. Ergo non damnavit quod praecessor fecerat, sed distulit quod ipse non imperabat. Praeter hoc etiam . . . per absolutam qualitatem salva religione fraterna liberat causam Flacci, quod nulli umquam crimini datum sit id quod successor aliter fecisse videatur, propterea quod exempla praecedentium sequenda sint, successorum praedivinari voluntates et consilia non possint.

§ 34. Procedit unus Asclepiades.

. . . satis, quoniam praeco legatos Acmonenses excitaverat et de Acmonensibus unus Asclepiades prodierat, arripuit accusaturus malitiosam criminationem Graecorum, qui uni homini auctoritatem quandam multitudinis darent. Impleta ergo responsione generali contra auctoritatem totius Asiae transitum facit ad singulas civitates; et hic primo gradum figit destruens etiam ipsius Asclepiadis personam, ut nihil ad optinendum valeat vel numero, quod solus, vel moribus, quod infamis.

§ 35. Nam fratres quidem consortes sunt mendicitatis.

Festivissime . . . subiecit destruens hominum personas, qui ob egestatem nimiam nec habuerint, quod

---

4 tabulas] *C* tabulas ⟨corrumpendi⟩ *mo* 11 praetermisisse set *Or* praetermisisset *C* 13 *lac.* $5^1/_2$ *cm.* = *14 litt.* κατ' ἀντίληψιν *suppl. Zg* ⟨defendit⟩ *et* 14 libertate *mo* libertatem *C* 20 *lac.* $4^1/_2$ *cm.* = *10 litt.* εἰρωνικῶς? citaverat *St* 26 fugit *C* 31 *lac. 1 + 5 cm.* = *15 litt.* χαριεντισμὸν?

amitterent; eo etiam illud accedere, quod praesentes non sint ad dicendum testimonium, a quibus se pecuniam sumpsisse Asclepiades dicat, quam Flacco datam criminabatur.

Tu vero tibi habeto istam laudationem [de- § 36.
crevisse].

Eam temtaverat accusator falsam dicere. Et oratorie hoc ipsum Cicero concessit, ut Graecorum mores atque perfidia etiam ab ipso accusatore damnata sit, qui ab eorundem maxime testimonio nititur. Utiliter itaque facit iacturam civitatis unius multarum quae accusant deminuturus auctoritatem.

Ut Flacco absenti aliquid civitates tribuisse dicantur, Laelio praesenti per se agenti vi legis, iure accusationis, opibus praeterea suis terrenti ac minanti nihil obsignasse videantur.

Cum paulo ante cvγχώρηcιν fecerit sponte concedens Acmonensium videri falsam laudationem, tamen sequenti kapite animadverte, quam vivaciter laudationem suam videri velit integri fuisse iudicii et ⟨e⟩ contrario calumniosa eorum testimonia, qui pro accusatore consentiant. *Absenti* inquit *Flacco* decreta laudatio est; ergo nihil invitis extorsit vel gratia vel potestate, cum absens esset. At ceterae civitates *praesenti Laelio*, cogenti opibus magnis et obstinata necessitate suadenti magis ... est, ut succubuerint ad obsequium mendacii. Sic et deprimitur fides accusantium et veritas laudationis aggeratur.

---

5 habeto istam *codd. Cic.* habetotam *C* decrevisse *om. codd. Cic.* 7 oratoriae *C* 10 pac|tiacturam *C* 11 q· accusabant *Zg* 15 iure *codd. Cic.* iuris *Cmo* 17 ... u ... OΔNTЄ *altera lac. 4 cm. = 8 litt. latt. continet, inter* u *et* O *una litt. lat. excidit* .... CIN *lac. 3 cm. = 7 litt.* 20 iudicia *Cmo, corr. St* et ⟨e⟩ *St* e *Cmo* 24 ad *C*

25 ⟨multo verisimile⟩ *St* 27 lΔuδΔTIONIS|ΔCCЄR ... R *lac. 1½ cm. = 3 litt. totum spatium sec. lin. est 3½ cm. = 9 litt. — Haec et sequentia tinctura Maiana ita pessumdata sunt, ut vix vestigia cognosci possint.*

§ 37. Obsignata erat creta illa Asiatica.

Τόπος ... κατὰ τὸ ... Πιθανῶς valde veluti quodam ... consuetudine ... qua solebant instrumenta ita signare, ut non cera, sed ... creta quadam candida uterentur. Et adhuc videtur frequentari haec consuetudo. Instrumentum igitur laudationis creta obsignatum proferebatur; tabulae vero, quibus illi ad criminandum utebantur, signa habebant cerae ⟨inpressa⟩. Quod ergo secundum morem factum sit, id vult esse veritatis; illud contra falsum, quod dissenserit a perpetua consuetudine.

§ 39. O pastores nescio quos cupidos litterarum!

... pertinens ad coniecturalem quaestiunculam ... verisimile non esse, ut incursu latronum tabulas in itinere perdiderint, cum soleant non hoc genus praedae, sed alia captare; quando tabulae causis tantum et probationibus instrumento sint, praedonibus lucro esse non possint. Probare vult igitur non tabulas in itinere amissas, set domi nullas esse conscribtas.

Bellissimum putaverunt dicere amissas.

Quid causae secuti sint, ut tabulas non proferrent, ratiocinatione facta per coniecturam revocavit omnem suspicionem vel ad metum poenae, quam legibus suis passuri essent, si falsas protulissent, vel ad probationem innocentiae Flacci, si veras protulissent, in quibus nullum indicium criminis inveniretur; ut potius color iste quae-

---

2 *sqq. lac.* $1 + 2^1/_2$ *cm.* = *7 litt.* εἰκότος? *lac.* $1^1/_2$ *vel* $2 + 2^1/_2$ *cm.* = *10 vel 8 litt.* εἰκός *suppl. Leo* ἐναντίον? — *totus locus ita se habet:* QUODAMIE ... O ... | ... UALIDESTA .. |TO ... AD (vel O) .... | TIO ..., CONSUETUDI | NEINT ... QUASO | LEBANT *sqq. prima lac.* $1^1/_2$ *cm.* = *4 litt., altera 2 cm.* = *5 litt., tertia* $^1/_2$ *cm.* = *2 litt., quarta 3 cm.* = *7 litt., quinta* $3^3/_4$ *cm.* = *9 litt., sexta 2 cm.* = *4 litt., septima 2 cm.* = *5 litt., octava 3 cm.* = *7 litt. continet; litterae supplendae latt. sunt.* legati consensu valide stabilitur tota ratio ... fictionem e consuetudine intellegi ait, qua *sqq. suppl. Leo* 4 *lac. duar. litt. latt.* ut? *verbum* creta *Maius legit; hodie* .... A *tantum cognoscitur* 8 ⟨inpressa⟩ *Leo* ⟨insolitae⟩ *mo* II ...|| *lac. 2 cm.* = *4 litt. latt.* 10 perpetuo *C* 12 *lac.* $2^1/_2$ *cm.* = *7 litt.* εἰρωνεία *suppl. Zg lac.* $3 + 6^1/_4$ *cm.* = *21 litt.* στάσιν συντελικήν *suppl. Zg* στοχασμὸν ἐμπίπτοντα? 12 uerissimi *C* 24 et *Cmo, corr. St*

situs sit, ut viderentur perdidisse, ne aut ipsi periclitarentur aut reo nocere non possent.

Quin ab hoc ignotissimo Fryge nobilissimum civem vindicetis. § 40.

Utrumque vehementer et ad deprimendum adversarium et ad extollendum reum, ut tantum in illo obscurata sit quantum in hoc inlustrata persona.

Homini enim Frygi, qui arborem numquam vidisset, fiscinam ficorum obiecisti. § 41.

... valde. Summa cum festivitate discussit inridens veneni criminationem, quod hic videretur unus de numero accusatorum Flacci repentina morte defunctus. . . . interposita est aviditatis et intemperantiae barbari hominis, quem poma inusitata distenderint. Notemus igitur quasdam criminationes non pugnaci argumentatione, sed etiam festiva urbanitate dissolvi.

Flacco vero quid profuit? qui valuit tam diu, dum huc prodiret, mortuus est aculeo iam emisso ac dicto testimonio.

Leve putavit orator diligentissimus hanc suspicionem veneficii sola urbanitate discutere; conclusit etiam breviter argumentatione validissima nullum Flacco emolumentum fuisse in eius interitu, qui iam testimonium dixerat et vim criminationis ediderat. Unam autem occidendi fuisse rationem, antequam testimonium diceret, dicto autem iam testimonio magis potuisse crimen augeri quam periculum declinari.

Totoque Mithridatico crimine.

Eleganter et oratorio stomacho: *Mithridatico crimine* quasi Mithridatico bello. Id autem crimen significat, quod Mithridates ille Pergamenus intenderat.

Et qui ita sit ambitiosus, ut omnis vos nos-⟨que⟩ cotidie persalutet. § 42.

---

3 FRY‖CE 4 vindicetis *codd. Cic.* condonetis *C* 8 arborem *CV* arborem fici *rell. codd. Cic.* 9 uidisset *codd. Cic.* uidisse *C* obiecisti *codd. Cic.* obiecisse *C* 10 *lac. 3 cm. = 7 litt.* ἀστείως? 12 *lac. 2 + 3 cm. = 12 litt.* διατύπωσις? 14 non ⟨solum⟩ *Mai* 15 ARGUMENTATIONES|DETAM 16 PRO|FUIT 24 antequam *mo* et quam *C* 30 et *Cmo codd. Cic. corr. Baiter* 31 ⟨que⟩ *codd. Cic.* persalutet *codd. Cic.* persalutem *C*

Ambitiosum dicit demisse et officiosa quadam veneratione blandissimum, unde intellegere possis inproprie ambitiosos de adrogantibus dici; ambitio est enim favoris alicuius supplex et cum lenocinio humilitatis adfectatio gratiosa.

Turpissimis iudiciis.

Famosis, ut saepe iam dictum est.

§ 43. Et furti et pro socio damnatus est.

Per omnem decursum partis huius destruit personas testium singulorum, quo minus his credendum iudices arbitrentur, quibus nulla vitae honestas patrocinetur. Pro socio autem damnantur, qui aput arbitrum infideliter in societate gessisse convincuntur.

Nam Lysanias adeptus est ordinem senatorium, sed cum rem p. nimium amplecteretur peculatus damnatus est.

Eleganti verbo usus est: *amplecteretur*; est enim dubium, nam et qui diligit, amplectitur et qui spoliat et intercipit aliquid ex aerario.

§ 44. Quattuor mensaris.

Actus in Caria plerumque videtur per has personas et officia decurrere. Sed mensarios dicit, quos illi τραπεζίτας vocant.

Ex tanto numero deductus est nemo.

Ἀπὸ τῶν ἀπόντων συλλογισμός. Ex iis argumentatur, quae desunt accusatoribus ad probationem et quae omni modo constare deberent, si quid vere criminarentur.

§ 45. Quem iudicatum duxit Hermippus.

Persona hominis defloratur, ne quam possit auctoritatem testis aut religionem sibi vindicare, cuius pudor tanta ignominia profligatus sit: iudicati enim ducebantur.

Ultroque iis sumtum intulit.

Id est: etiam erogationem sumtus inputavit.

---

7 et pro furti *C* 12 uincuntur *Cmo, corr. Mai* 15 est *CV* et *rell. codd. Cic.* 17 quo diligit *C* 19 mensariis *codd. Cic.* 21 ΤΡΑΠΕΖΕΙ | . . . *lac. 1 cm. = 3 litt.* 23 hoc tanto *codd. Cic.* 24 CΥΛ| . . . MOC *lac. 2½ cm. = 5 litt.* argumentantur *C* 27 hic duxit *codd. Cic.* 28 personam *C*

Heraclidam istum Temni postea nemo vidit.

Ἀπὸ τῶν ἔργων καὶ ἀπὸ τῆς πίστεως τοῦ ἀντιδίκου. Consequentia in argumentum deduxit eius, qui sibi huius fraudis conscius auxilium fugae petierit.

Qui tamen credidit P. Fulvii Nerati lectissimi § 46.
hominis fide.

Eleganter, ne quid sibi ad testimonium probatae integritatis adsumeret Heraclides, pecuniam creditam illi, sub aliena tamen fide et promissione dicit, ut ille quidem male notus fuerit, aliis tamen oppositis, ⟨ut⟩ sibi pecunia crederetur, effecerit.

Hic hercle 'cornici oculum', ut dicitur.

Proverbio celeberrimo usus est, cuius et pro Murena mentionem facit. Cornix autem avis genus est, quod esse fertur acutissima visione et, quando aliquod ad cadaver offendit, praecipue invadere in oculos dicitur. Volens ergo significare Hermippum hominem callidissimum ab hoc eodem Heraclida esse deceptum ait non aliter iam accidisse, quam si cornici oculos effodias, cum ipsa vesci soleat alienis.

Habebat discipulos, quos dimidio redderet stultiores quam acceperat.

. . . Inludit personae rhetoris inperiti hanc eruditionem discipulorum fuisse in eius schola dicens, ut in ea nihil aliud disceretur praeter ignorantiam litterarum.

Infatuare. § 47.

Verbi novitatem consideremus.

---

13 pro Mur. XI 25 Inventus est scriba quidam, Cn. Flavius, qui cornicum oculos confixerit . . .

---

1 *verbi* ἔργων *legitur* . . . ργων *lac. un. litt.* — *verbi* ΠΙ|CΤЄѠC *syllaba* ΠΙ *evanuit* 5 P. *codd. Cic.* L. *Cmo* 7 probate *C*

9 tantum *Or* 10 oppositisibi *C* 12 hCIЄRClЄ hic ercle *mo* ocumulum *C* 21 habebat discipulos *Cmo* habebat enim rhetor iste adulescentes quosdam locupletes *codd. Cic.* 23 *lac. un. cm.* + *un. lin.* + $1\frac{1}{2}$ *cm.* = *22 litt.* μετὰ χλευασμοῦ *suppl. Zg* χαριέντως παρὰ προσδοκίαν? 25 aliut *C*

§ 48. Homo audacissimus pertimuit, loquacissimus ommutuit.

Vehementer expressit vim conscientiae, cum et loquacissimo verba defuerint et inpudentia nihil audacissimo patrocinata sit.

§ 49. In duplum iret.

Dupli sponsionem faceret.

§ 51. Qui tunc te nudus delectaverat, semper nudum esse voluisti.

Asperrime hoc in mores Deciani, ut avaritiam probro illi daret et inpudicitiam, quippe dicit eundem Lysaniam efebum placuisse Deciano propter gratiam corporis nudum eundemque postea omnibus fortunis spoliatum; utrumque igitur aspergit infamia.

Eum spe recuperandi fundi paterni venire ad testimonium dicendum coëgisti.

Artificialiter et dignitatem personis testium derogat et falsum dicendi causas interponit, ut nihil in totum religiosae fidei relinquatur.

Quidnam sit dicturus, exspecto.

. . . Praevenitur ab oratore imminens testimonium, ut aut nihil conari ad mentiendum audeant aut, priusquam dixerint, refellantur. Suspendit tamen et ipse responsionem, ne absurdum faceret copiosius exsequendo eam rem, quae non erat ab teste prolata.

§ 52. Trallianos causam publicam Maeandrio, homini sordido, commisisse.

Ὑπέκβαcιc fit ad refutandum publicum testimonium Trallianorum. Et bene praemisit orator habere quandam se et fratrem suum cum eodem populo necessitudinem, ut, quidquid adversus eos dixerit, necessitate fidei coactus dixisse videatur. Acutissime praeterea omnis auctoritas publica, quae adesse poterat civitati, deducitur in planum,

---

1 pertimuerit *C* 7 qua *vel* quoniam *codd. Cic.* tunc *C* tum *F om. rell. codd. Cic.* 19 si *C* 20 *lac. 4 + 2 cm. = 15 litt.* πρόληψιc *suppl. Zg* προθεράπευcιc? 25 Meandro *C* *lemma in codd. Cic. sic legitur:* Trallianos Maeandrio causam commisisse, homini egenti, sordido *sqq.*

cum solus Maeandrius ad testimonium dicendum processerit nullis ornamentis vel morum vel dignitatis instructus. Ita quod validum esse contra Flaccum poterat, ex contemplatione publici testimonii pro abiecto accipiendum videbitur uno loquente et eo, qui non sit aliqua honestate subnixus.

Quasi ministrator aderat. § 53.

Μεταφορικῶς accipe. Ministratorem [his] enim dicit, qui tela gladiatoribus suggerit; ad quem modum vult intellegi etiam ab hoc accusatoribus crimina subministrari.

Quare si hunc habent auctorem Tralliani doloris sui.

... Poten ...

(Desunt VIII paginae.)

... tem ad consulatum usque pervenerit, ille vero de- § 77.
posita tribunicia potestate damnatus sit; et firmamentum adicit huic argumentationi ... hunc quoque Decianum nihil aput animum Flacci resedisse ex illis inimicitiis credidisse, quandoquidem non dubitaverit sub eodem tribuno militare.

Cum prodire nollet; non est hoc in absentem, § 78.
sed in latentem.

... Breviter et expedite per definitionem probavit nihil inique iudicasse Flaccum, quando se non absentem fuisse probet eo tempore, quo sententia dicta sit, sed prodire noluisse fateatur se de conscientia malae causae.

Mitto, quod aliena, mitto, quod possessa § 79.
per vim.

---

1 Meandrius *Cmo cf. ad* 50, 26 4 adiecto *C* adfecto *mo, corr. Zg* 7 ministratur *C* 8 MINISTRATORE¯| HIS ENIM DICIT ministratorem is enim dicit *m, corr. Or* ministrator is enim dicitur *Zg* 13 ..ATH....H *prior lac. un. litt. altera* $3^1/_2$ *cm.* = *6 litt. continet* poten‖ *C* potenter *vel* potentissime *suppl. St* 17 *lac. 4 cm.* + *un. lin.* = *24 litt.* ἀπὸ τῶν ἔργων τοῦ ἀντιδίκου? 21 nolles *codd. Cic.* nolet *C* 23 *lac. 5* + *2 cm.* = *16 litt.* σχῆμα ὁρισμοῦ *suppl. Zg* τόπος ἀφ' ὁρισμοῦ? 26 sed de *C om. m* scilicet de *St* de *Zg*

. . . quo genere figurae creberrime utitur; et idcirco semel atque iterum demonstratum iam in ceteris etiam sua sponte lector adgnoscet.

Subsignari aput aerarium aut aput censorem possint.

De iure loquitur praediorum, in quae per vim et iniuriam videbatur invasisse Decianus. Praedia autem, quae iure legitimo non habentur, neque aput aerarium subsignari neque aput censorem possunt. Et subsignandi haec solebat causa ⟨esse, ut⟩ aut qui vectigalia redimeret aut qui pro mancipe vectigalium fidem suam interponeret, loco pigneris praedia sua rei p. obligarent, quoad omnem pecuniam redemtores vectigalium repensarent.

§ 82. Ut duceret iudicium?

Ut protraheret causae cognitionem.

Invidisti ingenio subscriptoris tui; quod ornabat facete locum quem prenderat.

Haec . . . Cicero dicit infantissimos oratores et nulla eloquentiae praeditos dignitate volens significare, quos nec pecunia corruptos ab aliquo suspicari quisquam debeat, quorum ingenium despici magis quam timeri oporteret.

§ 83. Et eum tu accusas avaritiae, quem dicis sestertium viciens voluisse perdere?

Cum stomachi asperitate proscidit Lucceium, qui tam nullius eloquentiae sit, ut Flaccus eam pecuniam fuerit perditurus eo parcente, qui tam inani esset ingenio, ut etsi maxime cuperet, tamen nocere non posset.

§ 84. Nihil potest de tutela legitima nisi omnium tutorum auctoritate deminui.

---

1 *lac. 6 cm. = 14 litt.* παραιώπηcιc *suppl. mo* 5 possent *C* possint *codd. Cic.* 6 que *C* 10 causa ⟨esse ut⟩ *St* ⟨esse⟩ causa ⟨ut⟩ *mo* 14 iudicum *C* 17 facete *codd. Cic.* facile *C* 18 *lac. 4 cm. = 9 litt.* μετ' εἰρωνείαc *suppl. Zg* εἰρωνικῶc? 23 auaritie *C* dicens *C* 24 perdere *codd. Cic.* prodere *Cmo* 25 Laelium *Cmo* 26 eum *C* 29 nihil enim *codd. Cic.* nisi *C* sine *codd. Cic.*

. . . Negotialem quaestiunculam facit proponente adversario inciviliter egisse Flaccum, quod bona cuiusdam Valeriae possederit, quae Androni Sestullio, marito suo, in manum convenerat. Hoc autem iuris observabatur, ut loco filiarum haberentur, quae in manum viris convenissent. Verum fuit haec Valeria de libertis Flacci, ac propterea in legitima tutela quasi aput patronum habebatur, nec videri poterat iure in manum convenisse, cum hic ei tutor legitimus auctor non fuerit, et ideo hereditas ad Flaccum legitimo iure pervenerit.

At istius hereditatis iam Globulo praetore Flacci nomine petita possessio est. § 85.

Responsio contra illud adhibetur, quod accusator obiecerat, non debuisse ipsum Flaccum de causa sua, hoc est hereditate ad se pertinenti iudicare, quoniam nemo sit iudex, qui de negotio suo non ita iudicet, ut sibi potissimum faveat. Itaque ... intulit plurimorum, qui, cum provincias administrarent, hereditates sibi vindicaverint et ... alii quam plurimi vindicaturi sint, quibus similiter obvenerit. Sed ut omni invidia liberaretur Flaccus, ait P. Globulum, decessorem illius, de portione huius hereditatis ante adventum Flacci iudicasse, quo magis appareat nihil incuriose decretum, cum id iudicaverit Flaccus, quod fuisset quivis alius, si de eadem causa cognosceret, iudicaturus.

An legationes liberas? § 86.

Eas nunc commeatus appellamus.

Nunc denique materculae suae festivus filius, aniculae minime suspiciosae, purgat se per epistulam. § 91.

---

1 *lac. un. lin.* + $2^1/_2$ *cm.* = *22 litt.* ζήτημα πραγματικόν?

3 Sextilio *codd. Cic.* 11 ad *C* 14 obicerat *Cmo* NEBUISSE$^{\delta}$ 17 *lac. 5* + *1 cm.* = *16 litt.* παραδείγματα? 19 *lac. statui* ⟨mimine dubitat, quin⟩? ali *Cmo, correxi coll. 104, 22* et ali⟨berta arreptam hereditatem defendit⟩ quam *Leo* 23 dicauerit *C* 26 legationes sumere liberas *codd. Cic.* 28 festius *C*

... fidem Falcidio, qui per luxuriam consumto patrimonio litteras calumniose compositas de avaritia Flacci ad matrem suam miserit, ut prodigos mores huiusmodi mendacio coloraret. Facit ergo μετάθεσιν, qua illi ostendat egestatis causam vitio suo accidisse, non huius iniquitate praetoris.

§ 92. Magnum erat ei certamen. Iste unus totam Asiam magnitudine poculorum bibendoque superavit.

Χαριέντισμα. [Ἡ] παραπροσδοκία. Iucundissime hoc contra opinionem intulit helluonem quendam et summa luxuria perditum volens ostendere, cui hoc unum genus exercitationis et gloriae fuerit conpotores suos ebrietate superare.

§ 94. Videtis, quo in motu temporum, quanta in conversione rerum ac perturbatione versemur.

Κατὰ προσοχήν. Conmovetur iam peroratio magnitudinem beneficiorum L. Flacci complexa, quae pendent ex consulatu ipso Ciceronis, quo videtur magno usui rei p. fuisse investigata coniuratione Catilinae et deprehensis in ponte Mulvio Allobrogum legatis. Proficiet igitur ad consilium compensativae defensionis, quam vult orator in hac causa non mediocriter valere, ut etsi alicuius suspicionis videatur obnoxius, tamen contemplatione insignium meritorum ab huius damnationis periculo protegendus sit. Praeterea in toto contextu huius epilogi et de ⟨se⟩ ipse Tullius plurimum dicit, quasi per communionem rerum, quas pro patriae salute gesserunt, ambo rei et ambo absolvendi sint.

---

18 Sall. Cat. XLV 1 Cicero per legatos cuncta edoctus L. Valerio Flacco et C. Pomptino praetoribus imperat, ut in ponte Mulvio per insidias Allobrogum comitatus deprehendant. *cf.* Cic. in Cat. III 2, 5 *sqq.*

---

1 ЄPISTUlΔM ... O ... |TO ... FIδЄ FΔlCIδIO *sqq.* *prima lac.* $2^1/_2$ *cm.* = *5 litt. latt., altera 1 cm.* = *2 litt. latt., tertia 3 cm.* = *6 litt. latt. continet* hic destruit *suppl. Zg* bene (ridens *Leo*) orator destruit? fidem *corr. Z* 3 mendicatio *Cmo* 4 quam *Cmo, corr. Zg* 9 *lac.* $2^1/_2$ *cm.* = *5 litt.* 10 summam *C* 11 praeditum *Cmo, corr. Leo* 15 non mouetur *C* 16 ꝙ· 18 IИUЄSTIGΔTIÒΔ 21 suspicioni‖ *Cmo* 24 et *om. mo* ⟨se⟩ *mo* ipso *m* 25 quasi *C*

M'. Aquilium patres nostri. § 98.

Commemorationem facit huius Aquilii et in Verrinis orationibus, qui bellum in Sicilia contra fugitivos gessit et gloriose multa confecit. Horum igitur enumeratio exemplorum πρὸς τὴν ἀντίστασιν operatur, ut, cum illis omnibus causam dicentibus gloriae suae profuerint, huic etiam Flacco prodesse debeat, quod coniurationis indicia deprehenderit.

Quem posthac tam amentem fore putatis? § 105.

Οἰκτιρμός. ⟨Ut⟩ magis moveret, addidit conservandos bene de re p. meritos viros, ut ceteri huius devotionis imitentur exemplum.

Huic, huic misero puero. § 106.

... intulit secutus videlicet suam consuetudinem et artis oratoriae disciplinam, ut lacrimosis adfectibus prope sententiam iudices impleantur.

PRO FLACCO EXP·
INCIPIT CUM
SENATUI GRATIAS
EGIT.

Oratio⟨num ordo⟩ Tulli⟨anarum⟩ ... ⟨pos⟩tulabat, ut praecedentis commentario eam subiceremus, quae inscribitur: Si eum P. Clodius legibus interrogasset, quae oratio videtur post mortem eius inventa. Sed quoniam plurimae consequentur, in quibus ⟨eadem⟩ paene omnia dicturus est, eximendam numero arbitratus sum,

2 Cic. in Verr. V 2, 5 Quid dicis? an bello fugitivorum Siciliam virtute tua liberatam? ... nos enim post illud bellum, quod M'. Aquilius confecit, sic accepimus, nullum in Sicilia fugitivorum bellum fuisse.

1 M'. *Lambinus* M. *codd. Cic. Cmo* 10 ... K .. PM ... *prima lac. et altera* ½ *cm.* = *2 litt. continent, tertia* 1½ *cm.* = *4 litt.* ⟨ut⟩ *mo* 14 *lac. 6 cm.* = *14 litt.* ἐμπαθῆ ἐπίλογον? 21 *uncis inclusa suppl. mo prior lac. 5 cm.* = *13 litt. latt., altera 5 cm.* + *un. lin.* = *21 litt. latt.* ⟨a nobis pos⟩tulabat *mo* 25 eadem *inserui coll. 58, 13* pene *Cmo* 26 omnia *Cm* omnia (communia?) *o*

quando rebus nihil depereat, quae sine dubio in aliarum tractatione reddentur; nam plurifariam et de consulatu suo et de exilio et contra eundem Clodium locuturus est. Consideremus igitur . . .

(Desunt XII paginae.)

§ 15. . . . non esse deceptum hac simulatione Pisonis, quem penitus cognitum habuerit, propter generum suum scilicet C. Pisonem, qui erat ex eadem familia; sed populum vel maxime deceptum, qui vultui magis eius quam rebus crediderit, ut consulem designaret. Quod vero ait de materno sanguine Transalpino, aequo plenius in ea oratione, quae in Pisonem habita est, continetur. Non vult ergo iudicio populi consulem factum videri, sed errore.

§ 16. L. Piso.

. . . Insectatur non tantum mores eius, sed etiam liniamenta voltus et omnem habitum, quo gravitatem non praeferat, sed mentiatur. Oratio cum acerbitate stomachi concepta, ut ipsis verborum qualitatibus animus irascentis appareat.

Sed ne luctu quidem ac vestitu rei p. subvenire.

Cum decrevisset enim senatus vestis mutationem, videlicet adiuturus causam Ciceronis, ab iisdem consulibus

---

10 in Pis. fragm. 10 Hic cum a domo ⟨profectus⟩ Placentiae forte consedit et paucis ⟨post annis⟩ in eam civitatem . . . ascendit. Prius enim Gallus, dein Gallicanus fuit, ad extremum Placentinus haberi coeptus est. fragm. 14 . . . tua illa nescio quibus a terris apportata mater . . . 23, 53 o familiae non dicam Calpurniae, sed Calventiae, neque huius urbis, sed Placentini municipii, neque paterni generis, sed bracatae cognationis dedecus! 26, 62 . . . o paterni generis oblite, materni vix memor! ita nescio, quid istuc fractum, . . . inferius etiam est, quam ut Mediolanensi praecone, avo tuo, dignum esse videatur.

---

6 ‖non *C* ⟨Ait se⟩ non *mo* 7 paenitus *Cmo*

11 TRANSALPINAEQUO 15 *lac. 5 + 4 cm. vel 4 cm. = 21 vel 9 litt.* χλευασμός *vel* χλευασμῷ *suppl. Zg*

coactus est habitum suum pristinum, laetiorem scilicet, recuperare. Et se igitur amplificat, qui tantum dolorem omnium meruerit, et hunc quasi tyrannum insectatur, qui senatui nec lugere permiserit.

Capuaene te putabas? § 17.

Fuit enim Piso natione Campanus. Βαρέως itaque Capuensibus adscribit vitium superbiae, quod ipsum et in ea oratione facit, quam habuit contra legem agrariam, copiosius multo et effusius.

Te misericordem fuisse? Quo verbo ceteros demonstrabas crudeles fuisse.

Ἐκ τοῦ ἐναντίου. Syllogismo usus est breviter a contrario, ut qui se misericordem dixerit, crudelitatem senatui exprobraverit.

Tu misericors me adfinem tuum constrictum inimicis tradidisti.

Εἰρημένον εἰς εἰπόντα. In eundem Pisonem retorsit invidiam crudelitatis, qui nec sibi contemplatione adfinitatis opem tulerit magis consentiens actionibus Clodianis.

Nondum palam factum erat occidisse rem p. § 18.

Haec etiam μεταφορὰ est ab hominibus iam demortuis et deploratis, de quibus dicitur ‘palam factum’, cum mors eorum nuntiatur. ‘Arbitria’ vero funeris sumtus dicit illos, qui ad exhibitionem funeris inpenduntur per eos, qui expediendae sepulturae curam sustinent. Et hos ergo inimicos . . .

(Desunt VI paginae.)

---

8 Cic. de lege agr. I 6, 18 Qui locus (*scil.* Capua) propter ubertatem agrorum abundantiamque rerum omnium superbiam et crudelitatem genuisse dicitur *sqq.* 7, 20 . . . nata inibi esse haec (*scil.* superbia) ex Campanorum fastidio videtur.

---

3 meruit *Cmo, corr. Or* TSPΔNNu¯‖ 6 NΔTIONEM PΔNuS BΔPIΩC 10 te semper *codd. Cic.* ceteros *Cmo* senatum atque omnes bonos *codd. Cic.* 11 crudeles demonstrabas fuisse *codd. Cic.* 15 tulum *C* 16 inimicis rei publicae *codd. Cic.* 17 . . . P . . . .|MENONEICC . . . T . . . *prima lac. et altera 1 cm. = 2 litt. continent, tertia $1^3/_4$ cm. = 4 litt., quarta 1 cm. = 2 litt.* 21 METΔΦORIΔ 25 coram *C*

§ 38. ... senatu decernente cum filio exolavit et in Africa delituit aliquamdiu, postea vero bello civili exorto, quod adversum sę Cn. Octavius et L. Cinna gesserunt, in Italiam rediit victorque et adeptus consulatum septimum cum eodem Cinna dominationem gravissimam exercuit et plurimos consularium proscribtos interfici iussit.

⟨INCIPIT⟩
CUM POPULO ⟨GRATIAS EGIT⟩

... superiore commune est. Restitutus enim M. Tullius, quod eandem causam beneficii videbat in suam dignitatem prope omnium favore conlati, cum gratias egisset senatui, etiam populo consequenter agendas arbitratus in contionem processit et eadem paene, quae aput patres conscriptos dixerat, nunc etiam populo audiente percenset magis, ut opinor, gloriae suae consulens, ut existimetur omnium ordinum consensu restitutus nec ulla ⟨pars⟩ populi ab sua dignitate dissenserit: quo videlicet honestius gloriatur necessarium se tuendae patriae iudicatum. Et hic igitur demonstrativae qualitatis implet exsecutionem simul et beneficia commemorans et vim querellae in invidiam conferens inimicorum, quia sive auctores fuerant exolandi sive quia diu facultatem non permiserant revertendi.

EXPLANATIO

§ 1. Quod precatus a Iove optimo maximo.

Sponsionem quandam votorum suorum perquam oratorie facit in exordio, ut non humanitus modo, verum etiam divinitus de restitutione sua iudicatum intellegi velit, quandoquidem sic eum constet omnia in praeteritum pro

---

1 *sqq. cf.* Liv. per. LXXVII. LXXIX. Flor. II 9, 8.
6 *cf.* Oros. V 19, 19 (1—6 *ex Livio?*).

---

1 senatu *mo* ‖tu *C* 2 exortu *C* quo *C* 3 CINNA¯| 9 *lac. 3 lin. = 54 litt. latt.* ⟨argumentum huius orationis Tullianae prorsus cum⟩ *mo* 16 consensus *C* ⟨pars⟩ *mo* 19 exsecutione *C* 20 quaerellae *C* 21 qui *Cmo, corr. Mai* 23 C\.lA\NATIO *lac. litt. suppl. congruens*

patriae incolumitate sensisse, ut numquam de suo periculo laboraret, cum exilium non meruerit aeternum, sed mature in patriam et decretis senatus et consensu populi restitutus sit.

Miseram profectionem.

Vigilanter medellam pudori suo adhibuit dicendo tristem magis profectionem quam ignominiosum illud exilium fuisse, ut non sit infame, quod solam habuerit iniuriam.

Eius devotionis me esse convictum iudicio deorum.

Vetuste locutus est: voti enim convictos dicimus eos, qui ad effectum perveniant eorum, quae sibi evenire semper optaverint. Convictum ergo se dicit.

Non tantae voluptati erant suscepti, quantae nunc sunt restituti. § 2.

Concepte posita sententia. Etenim cum manet inlibata felicitas, minor est gratulantium fructus; cum vero ab dolore intercedentis iniuriae ad prosperitatem fortunae revocatur, pressiore iudicio sensus felicitatis accipitur.

Sed tamquam bona valetudo iucundior est iis, qui ⟨e⟩ gravi morbo recreati sunt. § 4.

Ἀπὸ τοῦ ὁμοίου ἐπιχείρημα. Et supra copiose et hic abundantissime dilatavit sententiam volens ostendere plus esse gratulationis mala depulisse quam fortunae incommoda numquam sentire potuisse, quippe sensus incommodorum commendabilia facit illa, quae prospera sunt. Qualis sententia Vergiliana est: 'Forsan et haec olim meminisse iuvabit.' Verum Plato in πολιτείᾳ his, ut opinor, verbis

---

27 Aen. I 203.
28 IX 9, 583 CD.

---

2 maturae *C* 5 professionem *C* 6 medellam *Cmo*
9 iudicium *C* 11 conuictus *C* 12 q· SIBIUЄNIRЄ
14 tanta voluptate . . . quanta *codd. Cic.* 16 conceptae C 21 ⟨e⟩ *codd. Cic.* 22 ЄΠ . . . HMΔ *lac.* $1^3/_4$ *cm.* = *5 litt.* 25 SЄNSU¯| 27 FORSIΔN forsitan *mo*
28 iuuauit *C* verum *St* uero ut *C* vel ut *mo* ΠΩΛЄITIΔ

eandem conceptionem sententiae posuit: ‘ἆρ᾽ οὐ μνημονεύεις τοὺς τῶν καμνόντων λόγους, οὓς λέγουσιν, ὅτε ἂν κάμνωσιν, ὡς οὐδὲν ἄρ᾽ ἐστιν ἥδιον ⟨τοῦ ὑγιαίνειν, ἀλλὰ σφ⟩ᾶς ἐλελήθει πρὶν κάμνειν ἥδιστον ὄν;’ et Isocrates: ‘⟨Κα⟩ὶ γὰρ τ⟨ῆς⟩ ὑγι⟨είας⟩ πλείς⟨την ἐπιμέλει⟩αν ἔχομεν, ὅτα⟨ν τὰς λύπας τὰς ἐκ τῆς ἀρρω⟩στία⟨ς ἀναμνησθῶμεν⟩.’

§ 5. A parentibus, id quod necesse erat, parvus sum procreatus, a vobis natus sum consularis.

Popularis magis quam pressa et gravis haec sententia videtur, sed facit ad aures volgi, ut cum parentes procreaverint hominem, ipsi provexisse et quodammodo gradibus honorum conroborasse videantur, *senatoriam dignitatem*. Et hoc totum facit ... cum populi gratia conferendo beneficia divina, ut eo libentius dicentem populus audiat plus populo consecutum quam aput ipsos deos inmortales habuerit optatum.

§ 6. Non enim pro meo reditu ut pro Popili.

... Conparatione facta reditus sui cum P. Popilio, qui C. Graccho cesserat, et cum Q. Metello, cui Apuleius Saturninus causa exilii fuerat, ostendit se maiorem gloriam ...

(Desunt VII paginae.)

⟨INCIPIT PRO MILONE⟩

(Deest una pagina.)

...cho esset, utrimque inter servos oborta est iurgiosa certatio et ad gladios usque processum, ut metu per-

---

4 πρὸς Δημόνικον § 35.

25 *sqq. cf.* Liv. per. CVII *ex quo Schilling putat locum descriptum esse. At cf.* Cass. Dio XL 48, 2.

---

1 οὐ *codd. Plat.* ΟΥΝ| 2 ΚΑΜΝΟΝΤΩ 3 ΟΥΔΔΕΝ *uncis inclusa in lac. 3 + 4 cm. perierunt* 5 *sqq. uncis inclusa in lacc. congruentibus perierunt* 7 ΡΑRUUSCU¯| 12 senatoriam dignitatem *Cmo* senatoriam ⟨ad⟩ dignitatem *St* 13 *lac. 1 + 4½ cm. = 11 litt.* συγκριτικῶς *suppl. mo* 14 ΩΤ (Ω *ex* Ε *corr.*) consecutus *Cmo* consecutum se *Or, corr. St* 16 POPüU P. Popilii *mo* P. Popili *codd. Cic.* 17 *lac. 2 lin. + 5½ cm. = 45 litt. ultimae duae litterae videntur esse* ΙΝ. *His 1 cm. occupatur* συλλογισμὸς ἀπὸ παραδειγμάτων κατὰ σύγκρισιν? 19 ostendit se *mo* ostendisse C. 20 glo‖ *C* gloriam adeptum *mo* 24 obhorta *Cmo*

agitatus ad Bovillas in cauponulam quandam P. Clodius fugiens concederet. Quem secuti non sua sponte, ut in hac defensione Tullius loquitur pro sui officii necessitate, sed iussu domini, qui hoc maxime praeoptaverat, servi Milonis interemerunt. Post quod facinus perpetratum et nuntio Romam perlato vehemens in Milonem invidia commota est. Adlato etiam cadavere nobilissimi senatoris et popularis viri, post denique iniecto in curiam Hostiliam faces subiectae sunt ab turbulenta et sordida multitudine, cui et vita P. Clodi nimium fructuosa in praeteritum fuerat et tunc mors acerba erat. Quibus turbis et seditionibus adversus Milonem flagrantibus convocato senatu decretum est caedem in Appia via contra rem p. esse commissam. Cn. etiam Pompeius, qui tunc sine collega tertium consulatum gerebat, tulit legem, ut de eadem caede extra ordinem quaereretur. Ac primo quidem iudices consederunt in aede Saturni. Et gerendam causam pro debita necessitudine nec minus voto, quo inimici sui interitum gratulabatur, Cicero suscepit. Sed quoniam et turbulenta res erat et confessa caedes et ad seditionem populus inflammatus et circumpositi iudicio milites et non longe praesidens consul ipse Pompeius obnixe studens in damnationem Milonis, perferri defensio ista non potuit, nam metu consternatus et ipse Tullius pedem rettulit et exstat alius praeterea liber actorum pro Milone, in quo omnia interrupta et inpolita et rudia, plena denique maximi terroris agnoscas. Hanc orationem postea legitimo opere et maiore cura, utpote iam confirmato animo et in

---

1 CAMPONULLAM 5 interemerint *Cmo, corr. St* 6 inuidiam *C* 7 *post* est *C punctum habet* 8 POPULARIS‖ UIRI HOSTILIAM 10 CUIERITAPUTCLODI| FRUCTUOSA R *ex* L *correcto* 11 *post* erat *C punctum habet* 12 FLAGA¯|TIB· 13 *iuxta verba* convocato — caedem C_2 *in marg. scripsit:* ... **dinſenatu**|caeð ... 17 CERNE¯|ðAM *Cmo, corr. St* orandam *Or* 19 *post* suscepit *C punctum habet* 21 et *mo* sed *C* 22 obnixae *C* 25 exsistat *C* exsistit *mo, corr. Zg*

securitate conscribsit. Sed enim, cum ratio defensionis huius ordinaretur, quonam modo et secundum quem potissimum statum agi pro Milone oporteret, M. Brutus existimavit κατὰ ἀντίcταcιν pro eo esse dicendum, quae a nobis nominatur qualitas compensativa. Hoc enimvero Ciceroni visum est parum salubre, nam maluit ἀντεγκλήματοc specie, id est rela . . .

(Desunt VIII paginae.)

§ 7. . . . vestrae quaestionis, videntur ea esse refutanda, quae et in senatu ab inimicis

dixit: iam detraxit illi decreto auctoritatem . . . malevolentiae. Et quod addidit statim

iactata sunt

non decreta, non statuta, non iudicata, verbo usus est efficaciter ad detrahendum pondus illi senatusconsulto, quo reus gravatur. Post haec etiam significaturus legem Pompeiam

Et in contione ab inprobis

inquit. Molestum namque fuisset, si a populo adiceret: *ab inprobis* maluit, ut ne illud plebiscitum pro gravissimo ducendum sit, quod inprobi et studentes iniuriae conceperunt. Ad extremum tertio gradu in hunc exitum desinit:

Et paulo ante ab accusatoribus.

Omne enim, quod accusatores comminiscuntur, non aequitatis iudicio, sed nocendi proposito moliuntur. Haec

---

3 *cf.* Ascon. in Milon. 30, 9 *sqq.* Quintil. III 6, 93.

---

4 *verba graeca C atramento scripsit* 6 ἀντεγκλήματοc *Zg* . . . Є . . . Λ . . . | . . . C *prima lac.* $1^1/_2$, *altera 1, tertia* $1^1/_2$, *quarta* $1^1/_2$ *cm. continet, spatia litt. suppl. congrua in mg. addidit* C_2 q 9 ‖ trae *C* 10 *post verbum* senatu *a* C_2 *addita sunt:* ab inimicis saepe iactata sunt. nam quod 11 *post verbum* auctoritatem *a* C_2 *addita sunt:* cui potest propter simultates inesse studium *ego lacunam statui* ⟨insimulatione⟩? malaeuolentiae *C* 13 iacta *C, corr. mo*

16 GRAUATUR (ba) 18 contentionem *C* 20 illut *C*

24 QUOδ | ~~AB~~ ACCUSATORES 25 bAЄITAQ (c) |

itaque vivacitas M. Tullio propria est, ut antequam argumentationis impleat, victoriam praelibet in ipsis propositionibus.

Negant intueri lucem esse fas ei, qui a se hominem occisum esse fateatur.

Hoc primum adgressus refutare in omnibus caedibus non confessiones esse damnandas, sed causas potissimum requirendas. Cui responsioni adhibet firmamentum ... antiquitus Horatium quoque non caede vulgari, set de parricidio, hoc est interempta sorore confessum absolvi tamen probata aequitate meruisse. Quippe Horatius victor Romam regressus occisis tribus Curiatis Albanorum obviam sororem habuit deplangentem Atti Curiati obitum, cui desponsa fuerat. Ob ⟨id⟩ interfecit eam frater et spolia Curiatiorum trina fixit loco celebri, cui pilae Horatiae nomen est. Hic tamen caedis accusatus ab inimicis, cum capitis causam aput Tullum regem patre defendente dixisset,

---

11 *sqq. cf.* Festus s. v. sororium tigillum (M. p. 105) cum ... Horatius noster exsuperasset victorque domum reverteretur, obvia soror cognita morte sponsi sui fratris manu occisi aversata est eius osculum, quo nomine Horatius interfecit eam. *cf.* Liv. I 26, 2 *sqq.* cui soror virgo, quae desponsa uni ex Curiatiis fuerat, obvia fuit; ... flebiliter ... nomine sponsum ... appellat.

15 *sqq. cf.* Liv. I 26, 10 senex ... spolia Curiatiorum fixa eo loco, qui nunc pila Horatia appellatur, ostentans.

16 *cf.* Liv. I 26, 6 *sqq.* raptus in ius ad regem ... auctore Tullo.

17 *sqq. cf.* Festus *l. c.* damnatusque provocavit ad populum.

---

1 UIUØCITAS (A) 4 *syllabae* NIB· *verbi* propositionibus *C in sinistro marg.* K *adscripsit* 8 athibet *C lac. 2 cm.* + *un. lin.* + *4 cm.* = *33 litt.* ἐκ τοῦ ὁμοίου παραδείγματι κεκριμένῳ? 9 ⸸NCAEδE (ON) 11 probatae *C* MERUISSE~~M~~ 12 OCCIS~~U~~S (I) 14 ⟨id⟩ *mo* 15 Curiatorum *Cmo (sic!), corr. St* oratio *C* 17 CAPTIS (I) *C* TULLUM|REGEM (hostilium)

damnatus ad populum provocavit absolutusque est et tamen expiari iussus. Constitutis igitur duabus aris Iano Curiatio et Iunoni Sororiae superque eas iniecto tigillo Horatius sub iugum traductus est. Id expiamentum memoriae servatum ad hunc usque diem tigillum soro- 5
rium appellatur.

Qui nondum libera civitate.

... adhuc in servitio fuisse rem p. et tamen habuisse liberum spiritum de aequitate facinoris iudicandi.

(Desunt II paginae.) 10

§ 8. ... Saturninum et Servilium Glauciam Capitolio deductos interfici iussit. Senatus denique M. Tullio consule Lentulum ceterosque in carcere puniendos censuit. Necessario igitur hanc enumerationem facit, qua plenius doceat nonnumquam caedes iure optimo fieri posse. 15

Eum, qui patris ulciscendi causa matrem necavisset.

Μυθῶδες hoc exemplum videri poterat, de Oreste scilicet, a quo adultera mater occisa est: noluit in primo constituere nec in postremo, sed in medio, ut utrimque 20

---

1 *sqq. cf.* Liv. I 26, 12 absolverunt . . . imperatum patri, ut filium expiaret.

2 *sqq. cf.* Festus *l. c.* duo tigilla tertio superiecto, quae pater eius constituerat, velut sub iugum missus subit, consecratisque ibi aris Iunoni Sororiae et Iano Curiatio . . .

5 *cf.* Liv. I 26, 13 id hodie quoque publice semper refectum manet; sororium tigillum vocant.

11 *cf.* Appian. b. c. I 32. Plutarch. Marius 30 (*ex Livio? cf.* perioch. LXIX).

---

1 dAMNATUS d *ex* I correcto set *Halm* 2 CON STITUTIS ARISANO 4 *post* est *C punctum habet* 5 TIGILLUM 8 *lac. 4 + 3½ cm. aut 3½ cm. = 17 aut 9 litt.* ἀπ' ἐλάττονος τόπος? REMP. 11 ‖turninum *C* ⟨hic consul Sa⟩turninum *mo* 13 NECESSA|RIOS 18 ⟨quia⟩ μυθῶδες *mo* 19 id C_2 *supra* in *suppl.* 20 UTRUMQ.

firmitatem de exemplis verioribus mutuetur: tamen et ipsi, quamvis aliquantum levi et fabuloso, consideremus quanto ingenio firmitatem pariat orator ita inferens: *itaque hoc, iudices, non sine causa etiam fictis fabulis.* Levitatem habent summam fictiones fabularum, sed quid adiecit? *Doctissimi homines memoriae prodiderunt*; ut scriptorum peritia det exemplo quamvis minus idoneo firmitatem.

Gladium nobis ad hominem occidendum ab ipsis porrigi legibus. § 9.

Βιαίωϲ auctoritatem XII tabularum ad defendendam confessionem Milonis trahit, quae grassatoris interficiendi potestatem faciunt per diem, si armatus veniat, noctu vero, quoquo modo venerit. . . . huic argumentatio est in illa oratione, quae Pro M. Tullio inscribitur. Ibi quippe, quoniam aliut praesentis negotii condicio poscebat, ipsas quoque XII tabulas adseveravit excubare pro hominum salute, quae hanc interemendi potestatem non facile permiserint.

Atqui si tempus est ullum iure hominis necandi.

---

14 Cic. pro Tullio 21, 49 *sqq.* istae . . . leges . . . significant, quam noluerint maiores nostri . . . hominem occidi. Quid ad hanc clementiam addi potest, qui ne hoc quidem permiserint, ut domi suae caput suum sine testibus et arbitris ferro defendere liceret?

---

1 FIRMI|TATEδE (M) TAMEN|ET (quod) ⟨cui⟩ tamen et *mo* lEUIE (E *ex* I *correcto*) ETFABULOSØUM| 3 *post* orator *C punctum habet* itaque *codd. Cic.* atque *Cmo* 4 IUδ · SINE (NON) 5 FICTIONE~~M~~ (S) quid| 6 PRO|δIδERUNT (UT) SCRIPTORU¯| *diiudicari nequit, utrum* C_1 *an* C_2 ut *scripserit* 7 EXEMPLU (O *ex* U *correcto*) idoneam *C* 8 *iuxta* gladium *in sinistro margine C adscripsit* K ad *codd. Cic.* ab *C* 11 quae 12 FACI~~E~~UNT vere *C* 13 *lac.* $3^1/_2$ *cm.* = 7 *litt.* ἐναντία *suppl. mo* 16 AδSEUERABIT (u) EXCUBA|R~~A~~ (E)

. . . Pertinenter et cito a genere ad speciem prolapsus est hoc iam confirmaturus alio exemplo et iudicato insidiatorem P. Clodium interfici a Milone potuisse, quando etiam miles in exercitu C. Mari de tribuni sui interemptione confessus imperatoris ipsius iudicio liberatus sit. Fuit autem C. Lusius tribunus militum, sororis filius C. Mari, qui bello Cimbrico P. Trebonium sive Arruntium, militem suum, liberali facie praeditum cum partim minando partim praemio offerendo ad consensum stupri non potuisset inlicere, nocte intempesta pro potestate vocari eundem iussit. Ille causam suspicatus . . .

(Desunt II paginae.)

. . . ⟨cum⟩ Milone sensissent.

§ 12. Declarant huius ambusti tribuni pl.

Titum Munatium Plancum significari manifestum est. De cuius contionibus querulis et invidiosis illud confirmat orator adeo universum senatum Miloni favisse, ut de potentia nimia sive gratia Ciceronis idem tribunus pl. in contione quereretur, quasi eo dante operam fieret, ut proclivior senatus esset ad liberandum Milonem. Hunc vero 'ambustum tribunum pl.' eapropter dicit, quod aut

---

6 *cf.* Val. Max. VI 1, 12. Plut. Marius 14. Quint. III 11, 14 *(ex Livio?)*.

15 Ascon. (ad h. l.) 37, 12 T. Munatius Plancus et Q. Pompeius Rufus . . . contionati sunt eo ipso tempore plebemque in Milonem accenderunt, quo propter Clodi corpus curia incensa est, nec prius destiterunt, quam flamma eius incendii fugati sunt e contione. . . . Ob hoc T. Munatium ambustum tribunum appellat.

---

1 *lac. 2 cm. + un. lin. = 22 litt.* τόπος ἀπὸ γένους *suppl. Zg malim* τ. ἀ. γ. ἐπὶ εἶδος spectem *C* 2 ex *Zg* 4 etia *C* 6 CLUSIUSTRIBUNI 8 facile *C* 11 suspica‖ *C* 15 *post* est *punctum habet C* 16 illut *C* quaerulis *C* 17 FUISSE 19 quaereretur *C* 20 LIBERANDUM 21 UORO

videri hoc velit ipso instigante incensam curiam aut eundem ardentis curiae incendio esse deterritum, quominus diu contionaretur. Et plane ... quod sequitur:

Intermortuae contiones,

quas suspicari possumus consternatas vicinitate flammarum.

Quae quidem si potentia est appellanda.

... definiens multifariam non illam potentiam fuisse Ciceronis, sed iustissimam gratiam, quam semper officiorum sedulitate meruisset.

Appelletur ita sane [potentia], dum ea nos utamur pro salute bonorum contra amentiam perditorum.

... concessit aliquid de potentia, sed vigilanter subiecit exceptionem per ... omnem vim dicens potentiae suae in perniciem malorum pro bonis constanter operatam.

Cuius enim de incesto stupro iudicium de- § 13.
cernendi senatui potestas esset erepta, de eius interitu quis potest credere senatum iudicium novum constituendum putasse?

... Hoc firmare contendit per coniecturam de animo senatus: nihil eum ad ulciscendum mortem P. Clodi voluntatis habuisse. Set ut magis eum gravaret, qui interemptus est, exemplum de criminibus eius adsumpsit: quod, cum intra caerimonias Bonae Deae incestum cum pontificis uxore fecisset, nihil novae quaestionis potuerit senatus

---

1 IP|SOSTIGANTE 3 CON|SONARETUR *C* *in lac.* $5^3/_4$ *cm.* = *14 litt. legitur* Є *vel* C *vel* O *ita, ut ante* $4^1/_4$, *post 1 cm. vacua sint* μεταφορικῶς? 4 *syllabae* ae *verbi* intermortuae *in sinistro margine C* K *adscripsit* 5 SUS|SUSPICARI 8 *lac.* $2 + 4^3/_4$ *vel* $4^3/_4$ *cm.* = *17 vel 13 litt.* ἀφορισμὸς *vel* διορισμὸς *suppl. Zg* καθ' ὁρισμόν? 11 sane potentia dum *Cmo* sane dummodo *codd. Cic.* 12 CONTR 13 *lac.* $2^1/_2$ *cm.* + *un. lin. aut un. lin.* = *23 aut 17 litt.* κατ' ἐπιτροπήν *suppl. Zg* κατὰ συγχώρησιν? 14 *lac. 4 cm.* = *11 litt.* ἀνθορισμόν? 15 OPERATUM 16 de illo incesto *codd. Cic.* incestu *Cmo* 17 erepta de *codd. Cic.* ereptae *C* 20 *lac. 5 cm.* = *12 litt.* στοχασμός *suppl. Zg* coniectura *C* 21 Clodio *C* 23 habuisset *C* habuisse et *mo, corr. Zg* 24 incaestum *C* 25 uxoreffecisset *C*

decernere, cum hoc maxime vellet. Ita in hac parte Tullius et confirmat iuris veteris auctoritatem et adhuc odio dignam ⟨personam⟩ facit eius, qui de incesto fuerit infamis.

Cur igitur incendium curiae, oppugnationem aedium M. Lepidi, caedem senatus contra rem p. factam esse decrevit?

. . . utebatur accusator ex eo videlicet adseverans vere hanc a senatu caedem praedamnatam, cum decreverit contra rem p. commissum videri, quod exarsisset curia quodque domus M. Lepidi oppugnata esset. Nam M. Aemilius Lepidus cum interregno fungeretur et plerique inita conspiratione hoc ab eo postularent maxime urguentibus Milonis competitoribus, ut haberet comitia consularia, respondit civiliter non posse per se comitia haberi, quoniam primus interrex illo tempore esset proditus biduo post interemptionem P. Clodi; et erat in

8 *sqq.* Ascon. (ad h. l.) 37, 25 Post biduum medium quam Clodius occisus erat, interrex primus proditus est M. Aemilius Lepidus. Non fuit autem moris ab eo, qui primus interrex proditus erat, comitia haberi. Sed Scipionis et Hypsaei factiones . . . cum contra ius postularent, ut interrex ad comitia consulum creandorum descenderet, idque ipse non faceret, domum eius per omnes interregni dies (fuerunt autem ex more quinque) obsederunt. . . . Post quae supervenit Milonis manus et ipsa postulans comitia; cuius adventus fuit saluti Lepido: in se enim ipsae conversae sunt factiones inimicae, atque ita oppugnatio domus interregis omissa est.

1 cernere *Cmo, corr. Or* 2 ullius *C* nullius *mo, corr. Zg* et *C Zg* esse *mo* veteris *Zg* ceteris *C* scilicet *mo* certi *Or* 3 dignum facit eum *mo* dignam f. ⟨memoriam⟩ eius *Or, similiter Zg* incaesto *C* 6 caedem hanc ipsam contra rem publicam senatus factam *codd. Cic.* 7 facta *C* 8 *lac. 5 cm. = 12 litt.* κεκριμένῳ? utebantur accusatores *mo* adseuerantes *Cmo, corr. St* 9 praedam *C* 10 commissam *mo* QUOEXAR|SITSETCURIAQUOQ · ⟨incendium dicit⟩ quo exarsit ⟨non solum Clodii pyra⟩ sed curia quoque *mo* 11 Laepidi *C* 12 · M · AE|MILIUSLAEPIDIUSQUI| cum M. Aemilius Lepidus *mo, corr. St* 13 postularent *mo* conspiraret *C* 14 haberetet *C*

vetere consuetudine, ut non is ⟨qui primus interrex esset, comitia haberet, sed⟩ qui loco secundo crearetur. Non obsequens tamen illi conspiratae multitudini, quam Plautius Hypsaeus et Metellus Scipio concitaverant, in periculum deductus est, ut domus eius inpugnaretur et obsidionem dierum quinque pateretur. Cui ad extremum sola factio Milonis auxilio fuit, qua decertante cum adversaria perfectum est, ut exueretur periculo, quo artissime premebatur.

Quia nulla vis umquam est in libera civitate suscepta inter civis non contra rem p.

Nimium . . . Adversus propositionem partis adversae facta responsio est tenuiter et anguste. Hoc enim probare conititur illo decreto senatus non factum Milonis praedamnatum, set generaliter ipsam vim notatam, quae inter duos evenerat, ut remota faciendi causa displicuerit senatui aliquid per vim inter cives esse commissum, ita tamen, ut non ademerit Miloni facultatem reddendae rationis, cur ab se facinus illud admissum sit. Et hoc munit exemplis pluribus eorum, quos ex usu rei p. constabat occisos, ut nihilominus in isdem caedibus vis execranda fuerit, licet pro communi utilitate suscepta.

Itaque ego ipse decrevi. § 14.

. . . retinenda hic pronuntiatio est, ut illud sapiat: ego ipse, qui P. Clodio inimicus fui, qui Miloni praeter ceteros faveo. Nihil eius causae obfuit illud decretum, ut ei non sim etiam ipse refragatus.

---

1 is ⟨qui primus interrex sed⟩ qui loco secundo crearetur ⟨comitia haberet⟩ *mo* 4 I$\overset{n}{\delta}$ 7 ΑδUЄR|SΑRI 8 PЄRICULU| O *ex* U correcto 12 *lac. 3 cm. = 6 litt.* ἰcχνῶc? propositione *C* 14 CO$\overset{n}{N}$ITITUR 15 NO$^{\tau\alpha}$|TΑM que *C* 16 CΑUSΑ FΑCIЄ$\overset{\tau\epsilon nu\iota}{N}$S|δISPLICUЄRIT FΑCIЄNδI facie tenus d. *mo* facto tenus d. *Or* 21 ut *scripsi* et *C* set *Zg om. mo* NIhILOMNI|BUS hisdem *Cmo* uisuis *C* 24 *lac.* $2^1/_2$ *cm.* = *5 litt.* δεινῶc? PRONUNTIΑTI$\overset{\epsilon}{O}$ST 24 illut *C* 27 ЄNTIΑM

Decernebat enim, ut veteribus ⟨legibus⟩, tantum modo extra ordinem quaereretur. Divisa sententia est postulante nescio quo.

Sensus hic in obscuritate est; illud enim in proposito habet Tullius docere ab senatu nihil contra Milonem statutum et primo quidem ita conceptam fuisse sententiam, ut de illa caede veteribus legibus extra ordinem quaereretur, sed e diverso extitisse alium, qui contradiceret — sive Fufium Calenum sive alius ille fuerit, videbimus — postularetque, ut sententiae divisio fieret. Hoc autem solebat accidere, cum videbatur aliquis per saturam de multis rebus unam sententiam dixisse; et habebat nonnumquam conexio huiusmodi rerum multarum fraudulentas captiones, ut rebus aequis res improbae miscerentur atque ita blandimentis quibusdam obreperent ad optinenda ea, quae si per se singulariter proponerentur, displicere deberent. Desiderabatur itaque, ut fieret sententiae divisio, hoc est, ut de singulis, non de pluribus una sententia diceretur. Et illa ergo sententia, quae ⟨de⟩ causa Milonis ferebatur, quasi non erat simplex; nam duo conplectebatur: ut et veteribus legibus et extra ordinem quaereretur. Huic sententiae dicit M. Tullius intercessum atque ita factum, ut extra ordinem quidem quaereretur, non tamen vetusta, sed nova lege Pompeia. Pro Milone autem obnixe laborasse Q. Hortensius videbatur.

9 Ascon. (ad h. l.) 39, 14 ex Actis: invenimus Fufium, qui diceret 'Divide'.

25 Ascon. (ad h. l.) 39, 10 ex Actis: cum Hortensius dixisset, ut extra ordinem quaereretur ...

1 UTERIB· ⟨legibus⟩ *codd. Cic.* 4 illut *C* 9 Fufium Caelenum *Cmo, corr. Or* Fufius Calenus *Zg* 13 huiusmodo *C* 14 MISERENTUR 15 obreperet *mo* ЄΔṪ 18 δl CEṄSRETUR 19 ⟨de⟩ *St* 20 CONUCR|TEBΔTUR 23 TΔMUЄ|TUSTΔ *ego, quamquam antea* en *additum vidi, nunc nihil perspicere possum* 24 OBNØXΔЄ

At enim Cn. Pompeius rogatione sua de re et § 15.
de causa iudicavit.

Alterum praeiudicium discutit ad utilitatem suam revocaturus ipsam rogationis Pompeianae lationem, qua cum vellent accusatores videri praedamnatum Milonem, Tullius in respondendo satis vivaciter argumentatur, cum caedes in confesso teneretur, numquam laturum fuisse Cn. Pompeium consulem huiusmodi rogationem, ut de eodem facinore quaereretur, nisi animadverteret aequitatem subesse, quae facile pro reo posset aput iudices optinere.

Quid porro quaerendum? factumne sit? at constat. a quo? at paret.

. . . Haec ..... sibi familiaria concatenavit inquisitione praemissa et subdita responsione. Quae ratiocinatio hoc explicat nihil contra Milonem statuisse Pompeium.

Tribunus pl. M. Drusus occisus est. § 16.

Et in hac responsione contra praeiudicium multis et fortibus exemplis inmoratur; ac primo quidem Livio Druso. Qui consulibus Sexto Caesare et Filippo cum partes senatus in tribunatu suo contra plebem suscepisset, idem vero postea volens gratificari sociis et Latinis civitatem Romanam promisisset, ad extremum eiusdem pollicitationis implendae desperatione praeventus in atrio domus suae incertum quo percussore confossus est.

---

19 *cf.* Oros. V 18, 1, 2.
19 20 *cf.* Liv. per. LXXI. Flor. II 5, 4.
22 *sqq. cf.* Liv. per LXXI. Vell. Paterc. II 14, 1. Oros. V 18, 7. Flor. II 5, 9 *(Livius)*.

---

1 et de re *codd. Cic. praeter TS* 2 ALTERUM 4 eipsam *Cmo* QUA|CUMQUE 10 subesset *C* QUAE 11 quaerendum est? *codd. Cic.* FACTUMNE ad constat *C* 13 *lac. 1 cm.* + *un. lin.* + *3 cm. vel un. lin.* + *3 cm.* = *27 aut 25 litt.* συλλογισμός. σχῆμα διαλεκτικόν? *lac. statui* ⟨secundum artis oratoriae praecepta⟩? 18 LUUIO 21 poste *C* Latinis, ⟨iis⟩ *Or* 24 incerto *Cmo* ⟨a⟩ quo *Halm* confusus *C*

Cum P. Africano domi suae conquiescenti.

Hic P. Scipio Aemilianus, ut in proxumae orationis commentario iam locutus sum, cum Latinorum causam societatis iure contra C. Gracchum triumvirum eiusque collegas perseveranter defensurus esset, ne ager et ipsorum divideretur, repentina morte domi suae interceptus est non sine infamia et ipsius C. Gracchi et uxoris suae Semproniae. Qui excessit vita sex et quinquaginta annos natus, in eiusque faucibus vestigia livoris inventa sunt. Super eius laudibus exstat oratio C. Laeli Sapientis, qua usus videtur Q. Fabius Maximus in laudatione mortui Scipionis; in cuius extrema parte haec verba sunt: *Quapropter neque tanta diis inmortalibus gratia haberi potest, quanta habenda est, quod is cum illo animo atque ingenio hac e civitate potissimum natus est, neque ⟨tam⟩ moleste atque aegre ferri quam ferundum [eum] est, ⟨quod⟩ numero mortem obiit et in eo tempore periit, cum et vobis et omnibus, qui hanc rem p. ⟨salvam⟩ volunt, maxime vivo opus est, Quirites.*

§ 17. Proinde quasi Appius ille Caecus viam muniverit, non qua populus uteretur, sed ubi inpune sui posteri latrocinarentur.

Quoniam et augere poterat invidiam Milonis et commendabilem facere memoriam P. Clodi Appiae viae mentio,

---

6 *sqq. cf.* Liv. per. LIX.
8 *sqq. cf.* Vell. Pat. II 4, 5 (7. 8 *ex Livio*).
12 *sqq.* Fragm. orat. Rom. ed. Meyer[2] p. 175.

---

1 conquiescendi *C* quiescenti *codd. Cic.* 5 et *om. mo* 7 ϵUTUXORIS 9 FAUCIB · uestiga *C* 12 quia propter *Cmo, corr. Or* 14 quate *C* 15 hAϵCIUITATϵ ⟨tam⟩ *Zg* ⟨ita⟩ *mo* 16 acre *C* ~~MI~~FϵRRI FϵRUN|δUM~~ϵUM~~ CUMϵO|MORBORUMTϵMOUIT *corr. Leo* eo morbo obiit *m* eo morbo mortem obiit *o* eo modo mortem obiit *Gaumitz* 17 eodem *Cmo, corr. Meyer* petuit *C* 18 salvam C_2 *supra lineam addidit* esset *Meyer* 19 illae *C*, C_1 *correxisse videtur* muniuerit *codd. Cic.* IN|UϵNϵRIT 23 facerem *C* APPAϵ

in qua maiorum eius titulus eminebat, omnem hanc materiam cuiusdam taciti favoris defloravit orator, quasi ea non monumentum familiae suae P. Clodius habuerit, sed quoddam scelerum devorsorium, in qua occidisse Marcum etiam Papirium videbatur, equitem Romanum, eo scilicet tempore, quo decertatio ibidem ⟨inter⟩ Pompeianos et ipsius factionem commissa est. Cum per fraudem emisisset e custodia Tigranis filium nuper ex Armenia per Cn. Pompeium sorte captivitatis abductum eique potestatem discedendi liberam permisisset, videtur e numero Pompeianorum M. Papirius interemptus.

Conprehensus est in templo Castoris servus P. Clodii, quem ille ad Cn. Pompeium interficiendum conlocaverat. § 18.

Moventer hoc exemplo utitur nec sine aculeis invidiae ...

(Desunt II paginae.)

... esse testatur, quomodo iustitiae cultor sit. § 22.

Dederas enim, quam contemneres populares insanias, iam inde ab adulescentia documenta maxima.

... Orationem converterat ad L. Domitium quaesitorem. Cuius animum sine dubio ut efficacius Miloni adiuvando conciliaret adversus impetum seditiosorum, commonefecit eum constantiae suae, cuius exempla edidisse nuper in adulescentia videbatur. Nam cum C. Manilius post annum tribunatus sui, quem turbulentissime gesserat, causam de maiestate dicturus esset accusante Cn. Minucio, id egit, ut per multitudinem conspiratam obsideret eundem Cn. Minucium accusatorem suum. Cui obsesso auxi-

---

6 *sqq. cf. Ascon. ad § 37: pag. 41, 24 sqq.*

---

2 eam *mo* 6 ⟨inter⟩ *mo* 9 sortem *C* 10 permisisse *C* 11 emptus *C* 15 invidiae *Zg* inui‖ *C* 17 *lac.* $3\frac{1}{2}$ *cm.* = *7 litt.* ... cum esse *mo* IUSTITIΔΘ Θ *ex* U *correcto* 19 inde *om. codd. Cic.* 20 maxime *C* 21 *lac.* $4\frac{1}{2}$ *cm.* = *9 litt. videtur esse paenultima littera* Φ ἀποστροφή *suppl. Zg* 27 Municio *Cmo, corr. Or* 29 Municium *Cmo, corr. Or* obsessu *C*

lium tulit adgregata bonorum multitudine L. hic Domitius, ad quem loquitur et quem vult in praesentia rerum exempla illius pristini vigoris imitari.

§ 23. Quam ob rem, iudices, ut aliquando ad causam crimenque veniamus, si neque omnis confessio facti est inusitata.

Hoc et rei ... quam brevissime, quae supra in illarum quaestionum refutatione disseruit transitum sibi ad narrationem parans, cui hic locus oportunior dabitur.

§ 24. P. Clodius cum statuisset omni scelere in praetura vexare rem p.

Vigilantissime praeparationibus instructa narratio est, cuius quidem secundum morem sibi familiarissimum a persona sumit exordium, quae disciplina habilior ad docilitatem id est πρὸς ... videtur. Consideremus itaque ad coniecturam duplicem sic praemunitam διήγησιν, ut et personam P. Clodi ad locandas inimico insidias idoneam faciat et causas faciendi validissime instruat et alia semina futurarum quaestionum ad defensionem Milonis pertinentium ἐκ τοῦ ... praemuniat sollertissime, utque ita moderatus nec ullo emolumento provocatus ⟨non⟩ existimetur illud facinus cogitasse. Haec explorato per totum cursum narrationis istius et multo altius adiecta cogitatione invenies ita narrari, ut et hanc relationem, cui duplex coniectura sub ...

(Desunt VI paginae.)

§ 28. ... genter ... Simul et ad innocentiam Milonis et ad cogitationem sceleratam P. Clodii ferenda praestructio

---

1 adgreta *C* adcreta *m* 2 praesentiarum rerum *Cmo, corr. Or* facti est *codd. Cic* facie sit *C* 7 *lac. 1 cm. + 4 lin. + 2 cm. = 78 litt.* 8 SUREFUTATIONE 10 omne *Cm* 14 ϥ· 15 *lac. 5½ cm. = 13 litt.* εὐμαθίαν *suppl. Zg* 16 διήγησιν *Zg* Δ ... Η ... *altera lac. 2, altera 2½ cm. continet, spatia litt. suppl. congrua* uter persona *C* 17 inimicos *C* 20 *lac. 5 + 4½ cm. = 23 litt.* προσώπου καὶ ἐκ τῆς αἰτίας? utquae *C* moderetur *Or* moratus *St* ne *Or* 21 molumento *C* illut *C* 24 sub‖ *C* subest *mo* 26 ‖genter *C* diligenter *Zg* vincenter *St* *lac. 4 + 4 cm. = 18 litt.* προπαρασκευάζεται? 27 referenda *St*

est, quoniam facilius ille iuxta limitem possessionis suae potuerit caedem facere quam Milo in alienis regionibus deprehensus; cumque hora undecima dicat eum profectionem coepisse, magis derivabitur in suspicionem insidiarum, quando eo tempore proficisci coeperit, quo alii ad destinatum locum pervenire consuerunt, die paene finito.

Hora fere undecima aut non multo secus. § 29.

... ov fecit ipsa addubitatione, quod non undecimam horam quasi pro certo dixit adseveranter; nam hoc additamentum *aut non multo secus* verisimilitudini plurimum dedit.

Statim complures in hunc faciunt de loco superiore impetum.

Pars haec narrationis aliquanto turbatior est; sine dubio in ea multa finguntur, verum hanc omnem confusissimam permixtionem cursim praetervolat: non enim debent cum mora protrahi, quae videri iudicibus possunt aliquod habere figmentum, ne orator, si laciniosus sit, in mendacio deprehendatur.

Adgressi raedarium occidunt.

Quos nunc vulgo muliones dicimus, eos scilicet, qui iumenta vehiculis subiuncta moderantur et regunt, eos veteres, ut animadvertis, raedarios dicebant, muliones autem proprie eos, qui negotiationem lucri sui causa in huiusmodi iumentis exercebant. Quamvis et in Filippicis mulionem Ventidium dixerit eapropter, quod de publico redemerat iumentorum praebitionem, quae esset aput exercitum necessaria.

---

25 *locus in Philippicis non extat:* fragm. 3.

---

3 cumque *mo* cum quinto *C* protectionem *C* 4 magi *C* 6 pene *Cm* 7 ferae *C* 8 *lac.* $2^1/_2 + 1^1/_2$ *cm.* = *8 litt.* ἀμφίβολον? 9 adsueueranter *C* 10 ut *C* multu C 11 addit *Or* 12 complures cum telis *codd. Cic.* 16 cursum *C* 18 in‖in *C* 20 adgressi *Cmo* adversi *codd. Cic.* redarium *C* 23 ut *mo* et *C* redarios *C* 27 umentorum *C* 28 necessariam *C*

Partim recurrere ad raedam, ut a tergo adorirentur Milonem.

Ἐνάργεια coacervatur plena sine dubio falsae adseverationis, quippe vult ita praestruere, ut servi nihil imperante domino fecerint. Et considerato statim miram prudentiam, quod ita narrationem summaverit: Cum dominum crederent interemptum,

Fecerunt id servi Milonis,

deinde κατὰ γένεσιν

Non derivandi criminis causa, sed ut factum est: nec imperante domino nec sciente;

ibidemque continuo κλέμμα subiunxit, id est furtum quoddam invidiosae commemorationis, quoniam consequens erat, ut diceret: 'occiderunt inimicum domini sui'. Sed cautius multo existimavit λεληθότως hoc perstringere sic desinendo:

Fecerunt id, quod suos quisque servos ...

... subtracta est, qua reus potuisset onerari.

§ 30. Haec, sicut exposui, ita gesta sunt, iudices.

Finita narratione subicitur egressio, quam παρέκβασιν Graeci vocant, quae quidem ... miserationem conciliat reo, invidiam gravissimam P. Clodio quamvis interempto. Hic enim quasi destitutus misere et infeliciter vindicatus, ille quasi grassator et paene tyrannus inducitur.

Vi victa vis vel potius oppressa virtute audacia est.

---

2 Milonem adorirentur *codd. Cic.* 3 ἐνέργεια *C, corr. Zg* coacerbatur *C* coacervatio *m, corr. o* 5 fecerunt *C* 9 κατὰ γένεσιν *scripsi* κατὰ γένοσιν *C* κατὰ γένος in *mo* κατ' ἐπένθεσιν *Zg* 10 ⟨dicam enim aperte⟩ *suppl. Zg ante lemma ex oratione* nec imperante nec sciente nec praesente domino *codd. Cic.* 12 κλείμμα *C* 13 inuidiosa *C* 14 dicerent *Cmo, corr. Or* 17 18 seruo subtracta est *C* servos subtracta re *mo* servos subtracta αἰτία qua *Or* servos ⟨in tali re facere voluisset. Sic invidia⟩ subtracta est *Zg* 19 si ut *Cmo cod. Iul. Vict. (416, 35) codd. Quintil. (IV 4, 2)* sicuti *codd. Cic.* expotui *C* 21 *lac. 5 cm. = 10 litt.* 23 miser *Cmo, corr. St*

Cautius multo correxit ἐπανορθώσει. Nam cum primo fecisset κατὰ τὸ ἴσον vim vi esse depulsam, prudentissime statim vim Clodio adscripsit, virtutem Miloni, quoniam virtus emendatae vitae et honesti animi professio est, vis plerumque corporalis est et saepe grassatoribus congruentior.

Num quid igitur aliud in iudicium venit, nisi § 31.
uter utri insidias fecerit?

Constituit in medio κεφάλαιον τοῦ κρινομένου et summam quaestionis brevissime conprehendit . . . diducens in utramque personam coniecturalem disceptationem, quae dividetur secundum artis oratoriae legem locis duplicatis . . . id est voluntatis . . . facultatis scilicet per conparationem. Cumque sit in arte praeceptum, ut nosmet ipsos ante purgemus, tunc adversarium criminemur, quod est antiquius et sine dubio magis naturale, in hac oratione Tullius ante arripit locum voluntatis ad arguendum Clodium, post deinde transgreditur ad defendendum Milonem. Nec istud inconsulte facit, sed necessario; quippe animadvertens plus sibi ipsi fiduciae in illo accusando, maluit exordium confirmationis ab eo capere, ut in hominem sceleratissimum magis congruere insidiandi voluntatem et causas habuisse praecipuas eum potissimum diceret, cui expediret interfici Milonem, ne in praetura gerenda haberet inpedimento inimici sui consulatum.

---

13 *sqq. cf.* Quintil. VII 2, 27.
14 *sqq. cf.* Quintil. VII 2, 21.

---

1 ἐπανορθώσει *Zg* .....|ΡΘΩCΕΙ *lac. 2½ cm. litt. suppl. congrua* 2 dixisset *m* iecisset *o* κατα το ι *minio*, cov *atramento scr. C* ui *C* 6 aliut *C* 8 κεφάλεον *C* 9 *lac. un. lin.* + *3 cm.* = *24 litt.* κατὰ στοχασμὸν ἀπὸ προσώπων? 12 *lac. 3½* + *2 cm.* = *15 litt.* ἀπὸ βουλήσεως *suppl. Zg lac. 6 cm.* + *un. lin.* + *6 cm.* = *46 litt.* καὶ ἀπὸ δυνάμεως ἐνθυμήμασι κατὰ σύγκρισιν? ⟨et⟩ facultatis *mo* 13 CO¯|PARATIONEM 15 antiquius et sine dubio *mo* antiquius et |ne dubio *C* antiquius sine dubio *Or* et antiquius sine dubio *St* hoc oratione *C* hoc oratorie *mo, corr. Zg* 17 transgeritur *Cmo, corr. Or* 19 ipae *C* esse *mo, corr. St* 21 uoluptatem *mo, corr. Or* 23 interficit *C* pretura *C*

§ 32. Satis est in illa quidem nefaria belua docere.

(Desunt X paginae.)

§ 36. . . . rebus confirmat et ex eo praecipue tempore, quo idem Tullius exolare compulsus sit.

Quae fuisset igitur iusta causa restituendi mei, nisi fuisset iniusta eiciendi?

. . . Mira brevitate ab iudicato publico et a sequenti contrario colligit probaturus per vim se civitate depulsum, cum postea meruerit restitutionem.

§ 38. Quem si interficere voluisset, quotiens et quantae occasiones, quam praeclarae fuerunt!

. . . καιρῶν. Opportuniorum temporum prosequitur enumerationem, quibus Miloni facile factu esse potuerit interimere P. Clodium, cum et occasiones opportunas et causas honestas haberet. Quod tamen ipsum cum facere noluerit, procul dubio verisimile non sit, ut hoc inportune adgressus sit.

P. Sextio, collega suo, volnerato.

Hae cruentissimae dimicationes fuerunt per eos dies, quibus actum est de restitutione Ciceronis.

§ 39. P. Lentulus, restitutor salutis meae.

⟨De⟩ Lentulo Spinthere loquitur, qui et ante consulatum amicissimus Ciceroni fuit. Hoc declarat ipse Tullius in epistula quadam ad eundem Lentulum scribens: *Quia non solum temporibus his, quae per te sum adeptus, sed iam olim nascenti prope nostrae laudi dignitatique favisti.* In Albanum Lentulus idem pro Cicerone contenderat ad Pompeium deprecandum, qui nimis alienatus a protegendo Tullio videbatur.

---

25 *sqq.* ep. ad fam. I 7, 8.

---

1 tam audaci tam nefaria belua *codd. Cic.* 7 *lac.* $4\frac{1}{2}$ *cm.* + *2 lin.* = *45 litt.* κατ' ἐνδόξου κρίσιν καὶ ἐκ τοῦ παρεπομένου ἐναντίου? ab *o* ad *C* a *m* 8 ciuitatem *C* 11 quantae quotiens *codd. Cic.* occansiones *C* 12 *lac. un. lin.* = *17 litt.* καιρῶν *scripsi* καιρ . . . *C lac.* $1\frac{1}{2}$ *cm.* = *2 litt.* στοχασμὸς ἀπὸ καιροῦ *suppl. Zg* καταρίθμησις τῶν καιρῶν? 13 factum *C* 14 occansiones *C* 15 faceret *C* 18 cruentissimetiones *C, corr. m* 20 mae *C* 21 ⟨de⟩ *mo* 23 quam *Cmo, corr. St* ad *mo* in *C* scribit *mo* 25 nostri *C*

Septem praetores, octo tribuni pl.

Praetorum ⟨e⟩ numero unus defuit Appius Claudius, tribunorum e numero Q. Numerius et Atilius Serranus, qui restitutioni Ciceronis adversati esse traduntur.

Cum ⟨in⟩ Cn. Pompeium pro Milone dicen- § 40.
tem impetus factus est.

Id tempus et hic significatur, quo Miloni diem dixit P. Clodius, quod gladiatores adhibuisset, ut rogationem posset de Cicerone perferre.

Nuper vero cum M. Antonius.

Hoc quoque inter facultates opportuniores enumerat, quas cum habuerit Milo, abstinuerit tamen caede faciunda. Sed de M. Antonio quod ait, et in Filippicis secunda oratione hoc idem contestatur his ut opinor verbis: *Quidnam homines putarent, si tum occisus esset, cum tu illum in foro spectante populo Romano gladio insecutus es negotiumque transegisses, nisi ille in scalas tabernae librariae se con⟨iecisset⟩?*

(Desunt IV paginae.)

. . . progressus existimetur, quam ut hereditatis causa § 46.
in urbem properaverit, de qua sibi relicta et olim comperisset et nihil ex ea, si remoraretur, amitteret.

Scitis fuisse qui in hac rogatione suadenda § 47.
dicerent Milonis manu caedem esse factam, consilio vero maioris alicuius.

Interrupit exsecutionis cursum facta ... propter suam personam, de qua infamiam severant, quasi auctor et consiliarius

---

2 *sqq.* Ascon. ad Pisonianam (§ 35) 10, 17 frater ille ... Ap. Claudius ... significatur, ⟨qui⟩ fuit praetor. Duos tribunos ... Sex. Atilium Serranum et Q. Numerium significat.
14 *sqq.* Phil. II 9, 21.

---

2 ⟨e⟩ *mo* defuita *C* 5 ⟨in⟩ *codd. Cic.* Milonem *C* 15 occisum *C* 16 spectante *codd. Cic.* inspectante *Cmo* negotiumquae *C* 18 se *ante* ille *ponunt codd. Cic.* 22 rememoraretur *C* 23 scitis iudices *codd. Cic.* suadendo *C* 24 dicerent *codd. Cic.* diceret *Cmo* 26 *lac. 5 cm. = 12 litt.* παρεκβάσει *suppl. Zg* 27 δεiquα *C*

Miloni fuisset in necem Clodii. Hoc brevissime purgat, si constet non in via futurum, sed magis in Albano fuisse mansurum.

§ 48. Nam occurrit illud: 'Igitur ne Clodius quidem de insidiis cogitavit, quoniam fuit in Albano mansurus.'

. . . Invigilat partibus coniecturae duplicis, ne quid ex hoc adversarii promoverent, quod mansurus in Albano Clodius nullam caedis adgrediendae voluntatem praesumsisse videri poterat, ibidemque fit incidens statim . . . ⟨de⟩ adventante potius Milone quam de Cyro nuntiatum. Et hoc ratiocinationibus validis inplet subnectens ad hunc modum:

Nam quid de Cyro nuntiaret, quem Clodius proficiscens reliquerat morientem?

Hoc ne esset intra nudam propositionem, adiecit suum testimonium, qui testamentum Cyri signaverat. Et ⟨cum⟩ posset adversariis esse alia responsio, ut allegarent, etsi certissimus de morte Cyri et de facto testamento . . . *cavisset, adiecit orator sollertissimus:

Testamentum palam fecerat et illum heredem et me scripserat.

Quibus vincenter positis confugit ad temporis qualitatem, quod hora decuma nuntiatum sit, quae opportunior esset magis caedi quam profectioni.

§ 49. Primum nihil erat, cur properato opus esset.

Verbum hoc properandi non sum nescius aput quosdam indifferenter accipi ac solere unum videri festinare et properare. Visum est igitur mihi propter eos, quibus aliquod studium proprie loquendi est, auctore ipso M. Ca-

---

3 illut *C* 6 *lac.* $4\frac{1}{2}$ *cm.* = *10 litt.* πρόληψις *suppl. Zg* 9 *lac.* $3 + 5\frac{1}{2}$ *cm.* = *22 litt.*, στοχασμὸς . . . *suppl. Zg* ⟨de⟩ *mo* 10 pontius *C* 12 NU¯|TIARETHOCRATIOCINA|TIONIB· *Cm, corr. o* 13 Roma proficiscens *codd. Cic.* 14 ne esset *Halm* necesse est *Cmo* ne cassum esset *Zg* 15 et posset *mo* et ⟨ne⟩ p. *St* 16 esset *C* 17 mortem *C* *lac. statui* ⟨fuisset, tamen de hereditate Clodium⟩ cavisse? 18 soltertissimus *C* 19 testamentum autem palam *codd. Cic.* 21 posuit *Cmo, corr. Halm* 23 essed *C* 24 erat nihil *codd. Cic.* 27 properare propellare *C* mibi *C* 28 proprio *C*

tone haec verba distinguere. Quippe aliud esse properare, aliud festinare ipse nos, ut dicebam, Cato docuit in oratione, quae inscribitur De virtute sua contra Thermum; eius igitur verba ponamus. Qui sic ait: *Nam aliud est ʿproperareʾ aliud ʿfestinareʾ: qui unumquodque mature transigit, properat ...*

(Desunt IV paginae.)

⟨Vos, vos appello, fortis⟩simi viri. § 101.

Ἀναδίπλωσις. Ἀποστροφὴ in ipsos circumstantes milites facta est, ut, qui maximo terrori erant, idem nunc in favorem Milonis provocentur volentes esse sine dubio iusta praemia fortitudini.

Quid respondebo liberis meis? quid tibi, § 102. Quinte frater?

Αὔξησις. Opportunissime fortunam Milonis per totam domum suam familiamque communicat, ut congregata per multos miseratio magis commoveat adfectus. Frater autem Ciceronis Q. Tullius legatione tunc in Gallia aput exercitum Caesaris fungebatur.

Quid me reducem esse voluistis? § 103.

... Exilium quoddam sibi praerogatum videri vult, cum relegatio Milonis immineat, a quo separari nihil aliud sibi quam poenam contestatur esse graviorem.

Utinam di inmortales fecissent (pace tua, patria, dixerim)!

... ιν. Elegantissime declinavit invidiam dicturus, ut sibi videbatur, id quod esset inprosperum rei p.: si Clodius viveret. Nec magis veritus est hoc dicere quam prospexit illud futurum pro Milone, si inter extremas

5 Catonis quae extant ed. Iordan p. 44.

1 2 5 *bis* aliut *C* 6 maturae *C* 9 ἀναδίπλωσις *Zg* ΔΝΔΝ ... Ω ... *altera lac. 1¼ cm. altera ¾ continet = 2 et 3 litt. errasse videtur librarius scribendo* Ν *pro* ΔΙ circumstante *C* 20 me reducem *codd. Cic.* mercedem *C* 21 *lac. 3 cm. = 8 litt.* ὑπερβολή? quodammodo *Or* 23 aliut *C* 26 *lac. un. lin. + 3½ cm. = 27 litt.* ιν *Zg* in *C* δεινῶς ἐκφώνησις κατ' ἐπένθεσιν? 29 illut *C*

calamitates eum civem referret, cuius interitus felicitati publicae adiudicetur.

§ 105. Vos oro obtestorque, iudices, ut in sententiis ferundis, quod sentietis, id audeatis.

Desiturus orator ibi finem posuit, ubi maxime necessarium videbatur, ne iudices in pronuntiando Pompeium timerent, quem praesentem intuerentur.

PRO MILONE EXPL.
INCIPIT PRO SESTIO.

P. Sextius amicissimus erat Ciceronis ... in collegio tribunorum pl., qui fuerunt P. Lentulo Spinthere Quinto Metello Nepote cos. Obstinate igitur et ipse se dediderat in consensum partis eius, qui dignitatem suam M. Tullio restituere gestiebant. Sed enim P. Clodio repugnante et conspiratam seditiose multitudinem congregante, ne quis istis ad revocandum Ciceronem daretur effectus, ad dimicationem usque processum est, ut P. Sestius gravissime et paene letaliter volneratus necessario cogeretur etiam ipse armatorum manum gladiatoriam, quod Milo iam fecerat, adhibere, praesidii scilicet gratia; sic enim potuit effici, ut actionem, quam pro Tullio instituerat, optineret. Postquam tamen Cicero ab exilio rediit, accusare de vi P. Clodius Sextium coepit inmisso velut principe delationis P. Albinovano et testimonium dicente P. Vatinio, ut hoc praecipue crimini daret, quod supergressus civilem modum rogationem suam non aequitate persuaserit, sed armis optinuerit. Cui opponetur huiusmodi a Cicerone defensio

---

2 publice *Cmo, corr. St* iudicetur *Cmo* 4 audeati *C* 5 desiiturus *C* destiturus *mo, corr. St* 7 uerentur *Cm, corr. Leo* verebantur *Or* 10 AMICISSI|...RA...ON?...|...|LEGIO *prima lac. 1¾ cm. = 4 litt. latt. continet, altera 1¾ cm. = 5 litt. latt., tertia 1 cm. = 4 litt. latt., quarta un. lin. = 17 litt. latt.* familiarissimusque Ciceronis fuit in collegio *mo utrum* Ciceronis *an* Ciceroni *scribendum sit, diiudicari nequit* 11 p. qui *Cmo* 12 obstinatae *C* 14 conspirata *C* 15 multitudine *C* 18 laetaliter *C* 20 efficit *C* 22 uii *C* 23 Sextius *C, corr. m* 27 opponitur *o* CI·A·|CERONE DEFENSIO C·

per qualitatem speciei duplicis .... Nam relativum hoc erit, iuste et merito habuisse armatorum praesidia P. Sestium, ut Clodianos impetus ab illa dimicatione, quam facere coeperat, submoveret; illud vero ad compensationem refertur, pro bona causa et rei p. necessaria, etiamsi armatos habuerit, inpunitum esse debere, cum bene meritum de salute patriae civem restitui vellet omnium favente consensu. Hanc igitur eandem causam plurimi defenderunt, in quis fuit Q. Hortensius, M. Crassus, L. Licinius Calvus partibus inter se distributis, quas in agendo tuerentur. Itaque Tullius ea peroravit, quae sibi fuerant explicanda nec, ut plerique arbitrati sunt, extra causam vagatus est. Quamvis enim sciamus ... multa Ciceronem vel iratum vel dolentem de passionibus suis ultra paene quam res posceret exaggerare solitum, tamen quod hic prolixa quadam turbulentissimi temporis descriptione multum voluminis occupat, non mediocriter videtur ad praesens negotium pertinere. Ostendendae sunt enim P. Clodii seditiosae turbulentaeque illius temporis actiones et iniuriae, quas ipse Cicero perpessus sit, et utilitates, quas in illius restitutione patria consecuta sit, ut recte ac necessario P. Sestius armatos habuisse videatur ⟨ac⟩ propterea sit maxime praesentis criminis invidia liberandus. Multa quidem in orationis cursu praetermittemus, quae propter similitudinem causae in commentario proxumae orationis ostendimus: ergo ne expectaveris, ut, sicubi inciderit, eadem rursus iteremus.

(Desunt II paginae.)

... facere, quam separatim sibi depoposcerat exequendam. Quippe si responsioni criminum ab iis, qui § 5.

---

1 species *C* *lac. 6 cm. + un. lin. = 32 litt.* ἀντεγκλήματος καὶ ἀντιστάσεως *suppl. Zg* 13 *lac. 5½ cm. = 12 litt.* ἐν παρεκβάσει *suppl. Zg* 15 poceret *C* 16 descriptionem *C* 17 uolumnis *C* 19 turbulentae qui *C* 20 ed *C* CCERO sis *C, corr. Zg* 21 restitutiones *C* 23 ⟨ac⟩ *St* 27 *hic in C linea vacua est*

ante egerant, satisfactum est, nunc tam voluit ea quae remota essent in negotio dicere, quam illa noluit, de quibus alii perorasse iam videbantur, iterare.

§ 6. Reliquis honoribus non tam uti voluit quam dignus videri.

Διήγησις. Ad commendationem personae proficiens narratiuncula suptiliter adquirit personae, quod deesse videbatur. Nam P. Sesti pater ad tribunatum usque processerat; ne videretur indignus ceteris honoribus fuisse, *non tam uti voluit,* inquit, *quam dignus videri,* ut *summae continentiae virtutisque quod meruit.*

§ 7. L. Scipionis filiam.

L. iste Scipio, de quo loquitur, fuit in consulatu C. Norbano collega. Uterque autem pro partibus C. Marii et Cn. Carbonis contra Syllam fecerant. Verum post bellum civile per conloquium fraudulentum desertus est ab exercitu suo L. Scipio, cum milites ad Syllam deficerent, idemque postea in exilio Massiliensi aut aput Stoechadas insulas supremum vitae diem functus est.

§ 8. Quam multa P. Sestius, cum esset cum collega meo, senserit, ad me detulerit.

Subamare loquitur de collega suo Antonio; et sane visus est non caruisse suspicione coniurationis. Ergo inter merita P. Sestii et hoc ponit, quod, cum quaestor eius esset, multa sibi de eius cogitationibus nuntiaverit.

§ 10. Ut iam puerilis tua vox possit aliquid significare.

Opportunissima haec apostrofe ad P. Sesti filium, quo magis causam faceret gratiosam accedente etiam com-

---

1 nunc *scripsi* non *Cmo* tamen *Cmo, corr. Mai* 2 in *Cmo* a *Or* illam *C* 6 ... IH ... C ... *prima lac. un. litt., altera un. cm., tertia un. cm. continet, spatia litt. suppl. congrua* 7 deesse *mo* esse *C* 8 nam ⟨quia⟩ *mo* 10 ut ⟨sit⟩ *mo Krause* 11 continentiae ⟨videatur quod abstinuit⟩ *Leo ante* quod *Zg lac. statuit* continentiae virtutisque ⟨quod noluit,⟩ quod meruit *Krause* quod meruit *Cmo* quod otium maluerit *Halm* laudem meruerit? 12 calamitosissumi viri filiam, L. Scipionis *codd. Cic.* 15 steterant *Or* 19 Eochadas *C* 23 suspicionem *C* 28 postrofe *C*

mendatione puerili, qua ei bonam spem de pietatis officiis auspicetur. Καὶ μετὰ *ἀτειδείας denuntiat inesse illi talia virtutis insignia, ut possit reatus paterni ultor existere.

Qui extremis diebus consulatus mei res eas, § 11.
quas gesseram, vexare cupiebant.

Tribunos pl. L. Bestiam et Q. Metellum Nepotem significat, contra quos illi de rebus consulatus sui habita decertatio est.

Quos stimulos admoverit homini studioso § 12.
fortasse victoriae.

Notissimum est in historiis C. Antonium exercitui praepositum, qui contra Catilinam duceretur. Et eleganter hic omne victoriae meritum derivat in P. Sestium quaestorem, quasi eius incitamento factum sit, ut Antonius ... parceret, subdidit μετὰ κολακίας: *homini studioso fortasse victoriae;* nam *fortasse* dubitativum est. Ita et dicendo studiosum victoriae Antonium pepercit et dubitando laceravit.

Si M. Petrei.

Hic eodem bello Antoni legatus fuit. Quem praemiserat cum exercitu ad edendam dimicationem, cum ipse consul retardari pedum valetudine videretur, re autem vera hostibus congredi nollet.

Cuius ego nuper in Macedonia vidi vestigia. § 13.

Eo tempore scilicet, quo exul Thessalonicae demoratus est.

In quo colligendo ac reficienda salute com- § 15.
muni.

---

20 *cf. ad* 34, 21.

---

1 quae in bonae *C, corr. Leo* quae in ⟨eo⟩ bonam *mo* 2 ἀτειδείας *Cmo, atramento scr. C* ἀδείας *Halm* ἀπειλῆς *Leo* 4 qui tum *codd. Cic.* 7 cantra *C* 13 hoc *Cmo* 14 Antonius parceret *Co* Antonius vinceret *m* Antonius ⟨arma caperet. Huic ut⟩ parceret *Or* Antonius proeliaret *St* sit. Ut Antonio parceret *Zg* ut Antonius ⟨decertare pararet⟩, et subdidit *Krause* ut Antonius ⟨pararet decertare. Verum ut illum perstringeret simulque ei⟩ parceret, subdidit? 15 ἀμφιβολίας *Halm* 17 debitando *C* 18 SEMPEREI adiutorei *mo, corr. Madvig* 20 exercitum *C*

Aptissumis verbis et congruentibus, quoniam naufragium dixerat, custodivit sequentiam; quod ipsum nobis in omnia ἀλληγορικὰ servandum est.

§ 16. Vel, ut ego arbitror, exoratus vel, ut non nemo putabat, iratus.

Prudenter κατὰ διαπόρησιν non vult exerte conqueri de C. Caesare; et tamen querellam sapit ipsa dubitatio.

Fraternis flagitiis, sororiis stupris.

Et Appius Claudius maior natu infamis in eundem Clodium fuerat et soror Clodia, ut saepe iam diximus.

§ 17. Quid dicam? consules? Hocine ut ego nomine appellem?

. . . de Gabinio et Pisone, magis eos rei p. hostes quam consules iudicando, quoniam haec dignitas plus animo quam habitu censeatur.

§ 18. Alter unguentis afluens.

. . . Summa cum stomachi acerbitate proscindit mores Gabinii χλευασμῷ quodam, ut liniamentis omnibus inpudicitiae denotetur.

Vexatores aetatulae suae.

. . . usus est teneriorem volens ostendere pueritiam, quo magis ad stupra vendibilior videretur.

Puteali et faeneratorum gregibus inflatus, a quibus conpulsus olim, ne in Scyllaeo illo aeris alieni tamquam in freto ad columnam adhaeresceret, in tribunatus portum perfugerat.

---

3 *cf.* Quintil. VIII 6, 80.

---

3 in omni ἀλληγορίᾳ *Or* 6 διαπόρησιν *Zg* ΔΙΔ| . . . *lac.* $3\frac{1}{2}$ *cm.* = *8 litt.* 7 Caesarem *C* quaerellam *C* 8 sororis stupriis *C* 11 hocine *codd. Cic.* hocne *C* 13 O . . . MOC *lac.* $1\frac{3}{4}$ *cm.* = *4—5 litt.* ὀνειδισμός *Leo suppl., neque vero spatium suppetit* 17 *lac.* $1\frac{1}{2}$ + *2 cm. aut 2 cm.* = *7 aut 5 litt.* ΧΛΕ . . . . . *lac. 4 cm.* = *6 litt., suppl. Zg* 21 *lac.* $6\frac{1}{2}$ *cm.* = *17 litt., cuius initio* ΥΠΟ *legere mihi videor* ὑποκοριστικῷ ὀνόματι *suppl. Halm* ὑποκοριστικῷ *suppl. Zg* 23 putaeali *C* GRΔEGIB· 24 [in] *Müller* adheresceret *Cm* tamquam *om. cod. Cic.* 26 perfugeret *C*

Non est in hoc mediocris obscuritas. ... Dicit factum Gabinium superbiorem illo praecipue, quod esset aere alieno defaeneratus. Et utitur ambiguis locorum nominibus, nam puteal vocabatur locus in vicinia fori, ubi erat columna etiam Maenia, aput quam debitores a creditoribus proscribebantur. Scimus praeterea columnam ...

(Desunt II paginae.)

... los magis rei p. quam sapientes praeesse debere. § 23.

Eos autem, qui dicerent dignitati serviendum.

Δόγμα hoc Stoicorum est et Platonicorum dissentiens ab Epicuri auctoritate.

Ut, si gladium parvo puero. § 24.

... inperitos administrandi consulatus omne hoc officium suae potestatis in rei p. perniciem convertisse, quamvis nihil ipsos habentes virtutis, tamen ad nocendum praecipue iure subnixos.

Pro uno cive et bonos omnes et universum § 27. senatum mutasse vestem.

... quidem videtur illorum temporum memoriam recensere, sed plurimum ad praesentem defensionem P. Sesti valet; quippe si omnes ordines statim post expulsum Ciceronem de eius reditu laborarunt, non tantum excusatione, sed laude dignus videbitur Sestius, qui praesidiis quibuscumque posset enisus sit, ut P. Clodii conspiratio vinceretur.

Si dixisset haec solum. § 28.

Ἀπ' ἐλάττονος ἐνθύμημα. In quo vel sola verba criminosa essent, in eodem multo scelestiora videri facta debebunt.

---

1 *lac. un. lin.* + *5 cm.* = *28 litt.* ἐκ τοῦ ἐναντίου τόπος. ἀμφιβολία? 4 uicinea *C* UBERAT 5 Menia *Cmo* 8 los *C* illos *mo* 11 esse serviendum *codd. Cic.* 13 *lac. 6* + $3^1/_4$ *cm.* = *21 litt.* ἐνθύμημα ἐκ παραβολῆς? 14 rep. *C* 16 praecipuae *C* praecipuo *Halm* 19 *lac. 5 cm.* = *12 litt.* ἐν παρεκβάσει *suppl. Zg* 22 EIUSEDITUM 23 laudes *C* estius *C* 27 ΑΠΕ ... ΟΝΟCΕΝΘΥ|ΜΗΜΑ *lac. 2 cm.* = *4 litt.* 28 multa *C*

Et notabiliter media verbi parte subtracta non implevit omnibus syllabis: dixisset, sed dixet. Inveniuntur aput veteres pleraque huiusmodi.

§ 29. Quod ausus esset pro cive, pro bene merito cive, pro amico, pro re p. deprecari.

Insigniter et βιαίως hanc αὔξησιν determinavit gradatim procedentibus augmentis, ita tamen, ut preces Lucii huius Lamiae sic patrocinari voluerint Ciceroni, ut magis pro re p. laboraret.

§ 30. Nihil acerbius socii et Latini ferre soliti sunt quam se ex urbe exire a consulibus iuberi.

Huiusmodi leges ferri dicebantur de civibus redigendis. Qualem tulerat L. Licinius Crassus et Q. Mucius Scaevola, ut redire socii et Latini in civitates suas iuberentur. . . . Probat asperiorem multo poenam Romanis equitibus inrogatam, ut eicerentur sua urbe, cum hoc aegerrume pati etiam Latini soleant in sua oppida reversuri.

§ 31. Vereor, ne quis vestrum forte miretur, quid haec mea oratio tam longa aut tam alte repetita velit.

Cχῆμα . . ., quippe et multa iam dixit et plura dicturus est; intercurrens ergo correctio sanat obtrectationem, ut ratio magis defensionis quam loquacitas .... existimetur.

§ 39. Non verebar, ne quis aut vim vi depulsam reprehenderet aut perditorum civium mortem maereret.

---

11 *cf.* Ascon. 59, 24 *sqq.*

---

4 esset ausus *codd. Cic.* 5 depraecari *C* 7 praeces *C* 8 Lame *C* 10 sint *C* 11 q|SЄ 15 *lac.* $2^1/_2$ *cm.* + *un. lin.* + $3^1/_4$ *cm.* = *34 litt.* ἀπὸ τοῦ ἐλάττονος εἰς τὸ μεῖζον ἐνθύμημα? 16 ΔЄqUITIB· rogatam *mo, corr. Halm* 17 aegerrumae *C* PΔTIЄNTIΔ¯ 19 forte vestrum *codd. Cic.* 20 longam *C* raepetita *C* 22 CXH . . .|. . . .| *lac.* $^3/_4$ *cm.* + *un. lin. vel un. lin.* = *20 vel 17 litt.* προδιορθώσεως cχῆμα *suppl. Halm* ἀμφιδιορθώσεως? 23 obtrectatione *C* 24 oratio *St* defensio *Zg lac. statui* ⟨inesse verbis Ciceronis⟩? 27 maereret *codd. Cic.* derideret *C*

Mire sub commemoratione temporis sui defendit etiam causam P. Sesti, qui videtur similia fecisse, et proficit . . ., ut licuisse videatur vim vi repellere.

C. Caesar, qui a me nullo meo merito alienus esse debebat, inimicissimus meae saluti ab eodem dicebatur.

Haec omnia latentes que⟨rellae sunt Ciceronis de Pompeio et Cras⟩so et Caesare, quos non ambigitur partim manifestius, partim vero occultius id egisse, ut urbe Tullius eiceretur. Sed ϵ . . ., quoniam viri potentes sunt, non audet exertius queri, sed ipsum Clodium talia de illis iactitasse confingit, ut, quod ex sua persona haberet offensam, sub aliena moderatius delitiscat.

Unum habere exercitum. § 40.

C. Caesarem, de quo iam dictum est.

Me vero non illius oratio, sed eorum taciturnitas movebat, in quos illa oratio conferebatur.

. . ., quid de Pompeio et Crasso et Caesare sentiat; nam si hanc P. Clodi adseverationem non refutarunt, sine dubio auctores se fuisse ad exterminandum patria Ciceronem vel ipsa taciturnitate confessi sunt.

Acta prioris anni labefactari a praetoribus.

De actis loquitur, quae habuit in consulatu C. Caesar inauspicato, ut videbatur, qua de re adversus eum egerant in senatu C. Memmius et L. Domitius praetores. Et ipsius Caesaris orationes contra hos extant, ⟨quibus⟩ et sua acta defendit et illos insectatur. Dat ergo causam C. Caesaris, ut videatur eapropter et Clodio tribuno et

---

1 defendi *C* 2 fecisset *C* 3 *lac. 6 cm. = 17 litt.* ἐν παρέργῳ *vel* ἐν παρόδῳ *vel* διὰ μέσου *suppl. Halm* τόπῳ ἀπὸ τοῦ ὁμοίου? esse meae *codd. Cic.* 7 quaeso *C* que⟨rellae sunt de Pompeio, Cras⟩so *mo* que⟨rellae de Pompeio et Cras⟩so *St* 9 uecultius *C* urbem *C* 10 ϵ *atramento scr. C lac.* $3\frac{1}{2}$ *cm. = 8 litt.* εὐλαβῶς *vel* εὐστόχως *suppl. Halm* 11 quaerii *C* 12 CONFINGITR confingitur ⟨ut⟩ *m* 17 movebat *om. codd. Cic.* (*antea* movit) 19 *lac.* $4\frac{1}{2}$ *cm. = 11 litt.* σημαίνει *suppl. mo* σχηματίζει? 23 anni superioris *codd. Cic.* 27 ⟨quibus⟩ *mo* 29 Caesari *Or*

consulibus Pisoni et Gabinio in perniciem M. Tulli consensisse, ut ea, quae in consulatu gesserat, permanerent.

§ 42. Intenta signa legionum existimari cervicibus vestris falso, sed putari tamen.

Consultissimo temperamento et C. Caesarem perstringit invidia et tamen nihil accusat exerte. Hac enim . . ., qua dicit multos sic opinatos, ostendit verum fuisse, et medetur sibi, ne offendat, dum adicit falso quosdam locutos. Sic nec omittit acerbitatem et honorem personae debitum servat.

§ 43. Cum quidam in contione dixisset.

Videtur istic vel ipsum Pisonem vel, quod ab aliis proditum est, Gabinium significare.

§ 45. Te, te, patria, testor et vos, penates patriique dii.

. . . Etiam ex hoc laudem discessui suo et gloriam veluti denuo conservatae rei p. temptat adsciscere, quod maluerit urbe decedere quam dimicationis obire fortunam. Quanta haec igitur vis oratoria est, ut exilium quoque magis virtutis eius quam poenae fuerit.

§ 47. Ut alii dicerent animos hominum ⟨sensus⟩que morte restingui, alii autem tum mentes maxime sapientium ac fortium virorum, cum ex corpore excessissent, sentire ac vigere?

Plenissime tractantur haec et ab ipso Cicerone in primo disputationum Tusculanarum, in quo de morte disseritur, et a Platone vel maxime in dialogo περὶ ψυχῆς ἢ Φαίδων, ubi copiosissime moriturus disputat Socrates non illum interitum sui, sed animae potius esse discessum,

---

5 ut *C, corr. mo* 6 inuidiam *C* haec *Cmo* 8 *lac.* $1^1/_2 + 1^1/_4$ *cm.* = *8 litt.* ἀμφιβολία *suppl. Halm* 9 ΝΕC Ο⁻|ΜΙΤΤΙΤ 14 te te inquam *codd. Cic.* patrique *C* 16 *lac. 2 lin.* = *35 litt.* ἀναδίπλωσις. ἀποστροφή ....? 19 quantam *C* 21 ⟨sensus⟩ *mo* 22 quae *C* 23 maxime mentes *codd. Cic.* 23 ex *codd. Cic.* eo *C* e *mo* 27 28 περὶ ψυχῆς ἢ Φαίδων *Zg* ΠΕΡ ...|... *altera lac. un. litt., altera un. lin.* = *16 litt.*

quo scilicet ad divinitatis suae originem referretur. Fuerunt tamen plerique filosoforum, qui dissoluta hac velut harmonia corporis animique dicerent omne istud, quod in nobis concretum esset, extingui; quidam tamen statim cum ipso corpore, alii vero interiecto quodam temporis spatio animae quoque obitum futurum, quamvis corpori supervixerit.

Mortem, quam etiam virgines Athenis Erec- § 48.
thei filiae contempsisse dicuntur.

. . . Gloriosam quandam facit animi sui professionem, quod non tantum exilium, verum etiam mortem potuerit habere contemptui, quam virgines etiam viriliter despexisse tradantur. Fuit autem rex antiquissimus Atheniensium Erectheus, non longe a principalibus, qui in eadem civitate regnaverant. Nam primus omnium fuit Cecrops, dein Cranaus, tertio Anficthyon, post hunc Ericthonius; qui feruntur ex terra editi; item Pandion et hic, de quo Cicero mentionem facit, Erectheus. Cuius filiae virgines, cum gravi bello Athenae oppugnarentur nec ulla spes salutis ostenderetur, sumtis infulis ad aram steterunt; nam ita responsum erat, ut salus patriae iam desperata hoc genere piaculi compararetur. Auctor est exempli Varro libro ⟨rerum⟩ humanarum secundo.

---

2 *sqq.* Cic. Tusc. I 9, 18 Sunt enim qui discessum animi a corpore putent esse mortem; sunt qui nullum censeant fieri discessum, sed una animum et corpus occidere, animumque in corpore extingui. Qui discedere animum censent, alii statim dissipari (*scil. Dicaearchus et Aristoxenus, cf.* § 51), alii diu permanere (*scil. Stoici, cf.* § 77), alii semper. — 10, 19 Aristoxenus . . . ipsius corporis intentionem quandam (*scil. putat animum s.e*), velut in cantu et fidibus quae ἁρμονία dicitur.

---

1 qua *C* quae *mo, corr. Zg* diuinatis *C* 4 tamen statim cum ipso corpore, alii vero interiecto quodam *bis scr. C* 8 Erectae *Cmo* 10 *lac. 2¼ cm. + un. lin. = 20 litt. vel un. lin. = 17 litt.* παραδείγματος σχῆμα *suppl. Halm* 12 despesisse *C* 14 Recthaeus *C* qui in *mo* quin *C* 16 Anfictyon *C* 17 edi *C* 19 ΔTHENEOOPPUGNARE⁻|TUR 20 intulis *C* 23 ⟨rerum⟩ *Krause*

Eius civitatis essem, ex qua C. Mucius.

Iam supra mihi enarrata memini exempla Deciorum, patris et filii, qui ambo se pro exercitus Romani salute voverunt. Et de C. Mucio Cordo non ignobilis historia est: Qui solus adulescens vigore animi strenuissimus, cum Porsinnam, Etruscorum regem, vellet occidere, deceptus similitudine habitus purpuratum eius occidit comprensusque virtutis miraculo dimissus est.

Patrem huius M. Crassi, fortissimum virum.

De P. Crasso dicit, qui victoribus L. Cinna et C. Mario proscriptus, cum ad mortem quaereretur, sua se dextera interfecit, vir inlustris et qui de Hispania triumfaverat.

§ 49. Bis rem p. servavi, semel gloria, iterum aerumna mea.

Notabiliter singulari numero, non plurativo aerumnam dixit referens ad exilium scilicet, cuius patientiam inter glorias suas conputat.

§ 51. Quare moneo vos, adulescentes.

. . . Excedit in cohortationem virtutis, quam boni viri debeant pro patriae salute suscipere. Hoc proficit et ipsius Ciceronis laudibus et P. Sestio, qui reus est. Armatos enim dicitur adhibuisse, verum hoc, si ⟨ex⟩ re p. factum sit, non oportere damnari.

§ 52. Si erit id, quod debetur, persolutum.

Id est: si fuerint Piso et Gabinius condemnati.

Neque erit iusta causa ad portas sedenti imperatori.

Et hic est aculeus non mediocris . . . ⟨in⟩ Caesarem, cuius hac in parte mentionem facit, quod eatenus ante portas

---

12 *cf.* Ascon. 13, 3.

---

1 essem civitatis *codd. Cic.* 3 quambo *C* 7 COM PRESUSQ· *Cmo, corr. St* 10 ⟨a⟩ victoribus *Halm* 19 *lac.* $1^1/_2$ + *3 vel 3 cm.* = *11 vel 9 litt.* προτροπή *suppl. Halm* ἀποστροφή? 22 ⟨e⟩ *mo* 24 erit iis *vel* is *codd. Cic.* 26 sedenti *codd. Cic.* sedendi *Cmo* 29 *lac.* $1^1/_2$ *cm.* + *un. lin.* = *20 litt. vel un. lin.* = *17 litt.* ἐπικερτομήσεως ir *suppl. Zg*

cum exercitu permanserit, quatenus in exilium Cicero discederet.

Gener, et Piso gener. § 54.

Non otiose additamentum nominis fecit, in invidiam scilicet L. Pisonis, qui nec propinquitate commotus adfini suo temperavit.

Legum cum earum quae latae, tum vero quae promulgatae fuerunt. § 55.

Saepe hanc ostendi promulgatae legis et latae differentiam. Nam trinundino proponebantur, ut in notitiam populi pervenirent: quo exacto tempore ferebant iuris validi firmitatem.

Ut censoria notio.

Clodianarum legum facit enumerationem, quarum fuit et haec: ne liceret censori praeterire aliquem in senatu recitando, nisi eum, quem damnatum esse constaret.

Ut remissis senis et trientibus quinta prope pars vectigalium tolleretur.

Antea quidem Gracchus legem tulerat, ut populus pro frumento, quod sibi publice daretur, in singulos modios senos aeris et trientes pretii nomine exsolveret. Sed hic anno suo P. ⟨Clodius tr. pl.⟩ frumentariam legem tulit, ut

---

10 *cf.* Cic. Philipp. V 3, 8.

14 Ascon. 8, 5 *(P. Clodius tulit legem)* quartam, ne quem censores in senatu legendo praeterirent . . ., nisi qui apud eos accusatus et . . . damnatus esset.

19 *cf.* Liv. per. LX: C. Gracchus . . . aliquot leges tulit, inter quas frumentariam, ut senis et triente frumentum plebi daretur.

20 Ascon. 7, 25 *(P. Clodius tulit legem,)* ut frumentum populo, quod antea senis aeris ac trientibus in singulos modios dabatur, gratis daretur.

---

3 IPSO 4 odiose *C* ΔδTΔ|δIMЄNTUM 7 legum multitudinem *codd. Cic.* .letae *C* 10 proponebatur *C* 11 uris *C* in iuris *mo, corr. Zg* 13 notia *C* 17 remisis *C* TRIBЄ¯|TIB· 19 ⟨C.⟩ Gracchus *Halm* 21 PRΔЄTIº| 22 frumentaria *C*

gratuito populus acciperet. Per hoc igitur ab eo deminuta vectigalia criminatur.

§ 56. Brogitarum.

De hoc iam locutus sum.

Reducti exules Byzantium.

Hos etiam lege sua revocaverat Clodius, quamvis fuissent iure damnati. . . . igitur . . . ingessit invidiam restitutos tunc eos, qui damnati legitime fuerant, cum ipse indemnatus Cicero in exilium fuisset eiectus.

§ 57. Ptolemaeus, qui si nondum erat a senatu socius appellatus, erat tamen frater eius.

. . . hunc etiam Ptolemaeum regem Cypri amicum quodammodo a senatu appellatum fuisse, quandoquidem frater eius, qui in Aegypto regnabat, consecutus iam societatis et amicitiae honorem videretur. Ferente autem rogationem Clodio publicatum fuerat eius regnum, quod diceretur ab eo piratas adiuvari.

Ut sedens cum purpura et sceptro.

Δεινότερον facere voluit exprimens maiestatem regiam per ipsa habitus liniamenta, quae venerationi esse debuerint.

§ 58. Antiochum Magnum.

Hic victus a L. Scipione angustiores etiam regni habere terminos iussus est.

§ 59. Cum videant per tribunum aliquem et sescentas operas.

---

23 Cic. pro Deiot. XIII 36 Etenim, si Antiochus Magnus ille, rex Asiae, eum, posteaquam a L. Scipione devictus est, Tauro tenus regnare iussus esset, ...

---

3 Brogitaro *codd. Cic.* 7 *lac. 3 + 1 cm. = 11 litt.* παραδείγμασι? *lac. 3¼ + 1½ cm. = 13 litt.* ἐκ τοῦ ἐναντίου? 10 Prolemaeus *C* . 12 *lac. 4½ + 1½ cm. = 14 litt.* ἀπὸ τοῦ ὁμοίου? 13 senatum *C* 17 ad eo *C* 19 ειvοτερον *atramento scr. C* 20 ueneration *C* deberint *C* deberent *mo, corr. Or* 24 |S||

... non sine pernicie hoc exemplum de Ptolomaeo in posteritatem processurum, quoniam fieri possit, ut reges alienentur a fide ac societate. Sed ut omnem auctoritatem Clodianae rogationis everteret, *per tribunum aliquem et sescentas operas* inquit, quo manifestius sit de hoc non populum Romanum iudicasse, sed factionem quandam perditorum.

M. Catonis. § 60.

Et de hoc dictum est, qui legatus Cyprum fuerat, *quorum publicarentur.

Quae et in tempestate saeva quieta est et lucet in tenebris.

..., quoniam de Catone loquitur, Stoicae sectae viro. Dicit ergo virtutem nullius iniuriae vel contumeliae sensum admittere, cum sit ab omnibus fortunae incursibus libera.

Quasi vero ille non in alias quoque leges § 61. iuraverit.

... discutere voluit, qua dici poterat: adeo probavit rogationem Claudiam de bonis Ptolomaei publicandis M. Cato, ut consenserit in legationem. Temporibus obsecutus est, non aliter quam fecerat, cum in leges quasdam iuraret, quae illi displicuerant. Significat autem Iulias C. Caesaris leges, in quas cum diu perseverasset

---

23 *sq. cf.* Dio Cass. XXXVIII 7, 5 Plut. Cato XXXII.

---

1 *lac.* $2^1/_2$ *cm.* + *un. lin.* + *2 cm. vel un. lin.* + *2 cm.* = *29 vel 22 litt.* σημαίνει *suppl. Halm* ἀπὸ τοῦ ἐκβησομένου ἐνθύμημα? 1 2 PTOLOMAEINPOSTERITA|TEMPROCESSERUNT *corr. Zg* (*Halm* ad) Ptolemaeo posteritati processerit *m* Ptolemaeo ad posteritatem prodi asserit *o* 2 greges *C* 3 a societati *C* 4 unum *C* 9 cum regnum publicaretur *m* quo regnum publicaretur *o* quo ⟨vendente bona Ptolemaeo⟩rum *Leo* 11 et *om. codd. Cic.* 13 *lac. 3 cm.* + $1^1/_2$ *cm.* = *12 litt.* δόγμα Στωικόν *suppl. Halm* 19 *lac.* $5^1/_2$ *cm.* = *14 litt.* ὑποφοράν *suppl. Halm* quia *mo* 20 *verba a* Claudia *(sic!)* de *usque ad* in legationem *bis scr. C* Ptolemaei *C, in repetitione verborum* Ptolemaei 23 coniuraret *Cmo, corr. Leo* non iuraret *St* DISPLICUERAT

non iurare, ad extremum coactus suasionibus plurimorum videtur accommodasse consensum.

§ 62. Meministis illum diem, cum templo a collega occupato.

Q. Metellus Nepos tr. pl., cum plerasque leges per seditionem ferret et praecipue duas: unam, ut absens consul Cn. Pompeius fieret, tempore scilicet Mithridatici belli, quod ab eodem Pompeio gerebatur; et alteram, ut praesidio Italiae veniret adversus arma Catilinae, contradixit ei pleraque nobilitas et ipse vel maxime collega suus Cato, cum tamen C. Caesar praetor Metello tr. pl. adsisteret.

Adiit periculum ob eam causam, quae quanta fuerit, iam mihi dicere non est necesse.

Prudentissime suppressit mentionem legum, quas Metellus de Pompeio tulerat, ne ipsum scilicet offenderet, de quo latae videbantur.

§ 63. Qui superiore anno senatu caruisset.

Consule C. Caesare, cuius actionibus Cato nec adversari destrictius volebat nec tamen consentire poterat.

Ut sententia sua condemnata.

Ipse enim Cato tribunus pl. designatus Lentulum et Cethegum et ceteros censuerat kapite puniendos.

§ 68. Magno squalore, sed multo etiam maiore maerore.

Distinxit haec verba eleganti proprietate: squalor enim ad habitum vestitus refertur, maeror ad animi angorem. Dicit ergo fratrem suum per omnia lugubrem sustinuisse fortunam.

§ 71. Exierunt duo vulturii paludati.

Direptores provinciarum, Macedoniae scilicet et Syriae, Pisonem Gabiniumque volens pressius ostendere, congruentissima hac ... volturios nominavit: rapax animal et cruentissimum et ferme cadaverum lacerationibus pastum.

---

6 praecipuae *C* 10 suos *C* 12 adiit tum *codd. Cic.*
15 POMIO PE *C* 17 caruisse *C* 18 aduersarii *C* 19 destructius *C* 20 ut *Cmo* tum *codd. Cic.* 30 expressius *Or*
31 *lac. 4 cm. = 10 litt.* μεταφορᾷ *suppl. Mai*

Ut illa ex vepreculis extracta nitedula rem p. § 72.
conaretur adrodere.

Sine dubio Q. Numerius Rufus. Hic fuit unus e collegio tribunorum restitutioni Ciceronis obnixe adversatus. Cuius personam despiciens, quod esset non tantum statura depressus, verum etiam colore rubidus, nitedulam nominavit, quod videtur esse muris genus, ut apparet ex verbo in clausula huius capitis, quod dixit *adrodere.*

Alter vero, non ille Serranus ab aratro.

(Desunt VI paginae.)

. . . ⟨nollem idem⟩ alio loco dixisset: Oderint § 102.
dum metuant.

Et hoc eiusdem poetae est: *oderint, dum metuant.* Quam sententiam detestatur quasi tyrannicam et inauspicatam liberae civitati.

Tabellaria lex. § 103.

Hanc L. Cassius tulit, ut non voce suffragium pronuntiarent, sed tabellae inscriberent, quasi securo et liberiore iudicio.

Agrariam Tiberius, frumentariam C. Gracchus ferebat:

Ille, ut ager publicus Romanae plebi divideretur, quae lex ei magnam conflavit invidiam; C. autem, frater eius, illam frumentariam, de qua supra locuti sumus: ut senis aeris et trientibus modios singulos populus acciperet.

---

14 Ribbeck trag. Rom. fragm. p. 162 (v. 203. 4).
18 *sqq. cf.* Ascon. 69, 13 *(ex Cicerone?).*
24 93, 19 *sqq.*

---

1 uepraeculis *C* 2 CONATUADRODORE 4 obnixae *C.* 8 clausulam *C* 10 altero *C* 12 ‖alio *C* ⟨nollem idem⟩ *ex codd. Cic. addidi* 19 tabella *Cmo, corr. Or* 21 G. *Cmo lemmatis partes scholiasta ex duabus sententiis multum distantibus coniunxit* frumentariam legem *codd. Cic.* 24 comflauit *Cm*

§ 110. An, sicubi aderit Gellius, homo et fratre indignus.

L. Marcius Filippus, vir honestissime cognitus, qui etiam collega Cn. Lentulo Marcellino in consulatu fuit, fratrem hunc habebat uterinum L. Gellium et ipsum, quantum apparet, Ciceronis inimicum. In quantum igitur laudem Filippi fratris eius extulit, in tantum hunc defloravit, qui dissimilis extiterit.

§ 113. Fuit collegium nuper tribunicium, in quo tres minime, duo vementer populares existimabantur.

De collegio videtur loqui tribunorum, qui fuerunt C. Caesaris et M. Bibuli consulatu; sed obnixae popularitatis duos intellegere debemus: P. Vatinium et C. Alfium, qui vehementer actiones Caesaris adiuverunt. Tres autem, quos minime populares ait, Cn. Domitius Calvinus et Q. Ancharius et C. Fannius; ex quibus iam duo praetores erant designati, tertius eandem spem sibi honoris pollicebatur, C. Fannius scilicet.

§ 114. Quid? populares illi duo.

C. Alfius et P. Vatinius. De Alfio tamen clementer loquitur, magis quasi de viro insapiente quam de malo; asperius aliquantum de P. Vatinio, sed utrumque honorem, quem petere instituerat, nullo modo consecutum populo refragante, quod iudicaret indignos.

§ 116. Qui ludos apparatissimos fecisti.

De aedilitate M. Scauri et opulentia ludorum plenissime dixit in ea oratione, qua ipsum quoque M. Scaurum defendit.

---

28 *locus amissus est.*

---

1 indignius *C* 5 hunc *C* hic *mo puncto post* fuit *posito* 5 ipsuum *C* 7 legem *Cmo, corr. Halm* frater *C* extulerit *C* 10 uaementer *C* 16 17 Cn. Domitium Calvinum et Q. Ancharium et C. Fannium *mo* 24 consecutum *Zg* constitutum *C* (uterque honorem *sqq.* obtinuit *mo*) 26 magnificentissimosque fecisti *codd. Cic.* 28 quia *C*

Ipse ille maxime ludius.

Hoc et relicum de P. Clodio dicitur, cuius infamiam et dedecora in vario genere flagitiorum plurimae orationes Ciceronis iam nota et invulgata fecerunt.

Qui omnia sororis embolia novit.

Clodiam, generis patricii feminam, sororem huius, cum qua et ipse infamis erat, veteres litterae tradunt studiosam fuisse saltandi profusius et inmoderatius quam matronam deceret. Hoc enim significatur isto verbo, quo ait: *omnia sororis embolia novit,* quoniam pertinent ad gestus saltatorios.

Vix vivus effugit.

Ea scilicet die, qua spectatum venerat ludos Honoris atque Virtutis, qui celebrabantur in memoriam et honorem C. Marii, a quo res bello Cimbrico feliciter gestae sunt. Isdem ludis etiam populus dignitati Ciceronis ad restitutionem suffragatus est.

Lacrimantes gaudio. § 117.

Celebratissima Terenti comici haec sententia est ex persona patris de filii sui continentia gratulantis, nisi fallor, iisdem verbis: *Lacrimo gaudio.*

Nam cum ageretur togata. § 118.

Afranii scilicet. Quo in tempore gloriatur tantum populi fuisse consensum, ut et maledicis vocibus ⟨Clodium⟩ insectaretur et votum suum de Ciceronis reditu fateretur.

Et quaeso hoc in loco, iudices, ne qua levitate me ductum ad insolitum genus dicendi labi putetis. § 119.

---

2 *imprimis* in Clodium et Curionem *et* pro Milone.

7 Sall. Cat. 25, 2 (Sempronia) psallere et saltare elegantius, quam necesse est probae.

21 Ter. Adelphoe 409 (III 3, 55).

---

7 ipsa *Halm* 9 δЄCЄδЄ̄RЄT 14 celebrantur *Cmo, corr. St* memoriae honorem et *C, corr. mo* 19 comcii *C* sentia *C* 21 gaudeo *C* 24 malediciis *C* ⟨Clodium⟩ *Or* 26 in *om. codd. Cic.*

Necessario facta προθεράπευσις, quoniam videri poterat a civili et iudiciali genere deficere et quaedam fabulosa contexere de rebus sine dubio scenicis et quasi volgaribus locuturus. Sed oratorie ad iudicium publicae voluntatis reflectit haec omnia, quibus populus animum suum pro Cicerone nudaverit.

§ 120. De illo senatus consulto, quod factum est in templo Virtutis.

Re vera quidem S. C. de Cicerone revocando factum esse in Capitolio dicitur; quo magis movemur adseveratione Ciceronis, qui nunc dicat in templo Virtutis hoc esse decretum, cum tempore ludorum, qui Virtutis et Honoris dicebantur, adclamationes populi reditum M. Tulli flagitaverint, senatus vero nihil ibidem statuerit, nisi si et ibi forte decretum est.

Summus artifex.

Actor illis temporibus nobilissimus tragicarum fabularum Aesopus egisse videtur Accii fabulam, quae inscribitur Eurysaces ita, ut per omnem actionis cursum tempora rei p. significarentur et quodammodo Ciceronis fortuna deploraretur. Ex quo illud probare contendit, omnes prorsus homines etiam infimae plebis restitutioni suae promptissime suffragatos.

§ 122. O immunes Grai!

Et haec verba sunt de tragoedia, in qua verbum istud inmunes ingratos significat, quemadmodum ... munificos dicebant eos, qui grati et liberales exstitissent. Ergo versus omnes tragici ad ipsum Ciceronem ... convertuntur, ut aliud quidem in opere poetico fuerit, aliud vero in ipsius actoris significationibus.

---

24 Ribbeck trag. Rom. fragm. p. 183 (v. 364).

---

4 oratoriae *C* 13 adclamationis *C* 17 auctor *C* nouissimus *C* nobilissimus *mo Leo* notissimus *St* flagitarum *pro* fabularum *C* 18 scribitur *Cmo, corr. Or* 19 Eurysace *Cmo, corr. Gaumitz* 20 quodam *C* quidem *mo, corr. Or* 26 *lac. un. lin. = 17 litt.* λειτουργούς *suppl. Halm* καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου? 28 *lac. 3 cm. = 7 litt.* πλαγίως *suppl. Leo* 29 ut aliut *C*

Non enim ingrati, sed miseri.

Hoc subiecit . . . non sine quadam ἐπιδιορθώσει magis iniquitate temporis oppressum populum R. quam ingratum et inmemorem bene meriti civis fuisse.

Poëtae, quorum ego semper ingenia dilexi. § 123.

Non tantum lectionibus eorum frequentandis, sed etiam versibus conscribendis manifestum est amatorem poëticae rei Tullium fuisse, quamvis ad oratoriam, qua maxime praestitit, non videatur in versibus par sui fuisse.

Nominatim sum appellatus in Bruto.

Haec etiam tragoedia praetextata; Brutus inscribitur. In qua nominatus quidem Tullius videtur, sed non idem ipse Cicero, quantum pertineat ad Accium poetam. Quantum ad actorem tamen, sine dubio per aequalitatem nominis utique significatio passionis eius eluxit.

Erat enim munus Scipionis dignum et eo ipso § 124. et illo Metello, cui dabatur.

Scipio hic, cuius facit mentionem, postea Cn. Pompei socer fuit; in exitu belli civilis sua manu interemptus. Adoptione tamen venit in familiam Metellorum et, cum illi fuisset nomen in praeteritum gentile scilicet et naturale Cornelio Scipioni, reformatum est, ut esset Q. Metellus Scipio. Ab hoc editum gladiatorium spectaculum dicit in honorem funebrem Q. Metelli.

Venit ab columna Maenia.

Haec in vicinia fori et iuxta comitium posita sic nominabatur, cuius et originem et causam nominis in tractatu orationum praecedentium me ⟨notam⟩ fecisse

---

18 19 *cf.* Val. Max. III 2, 13. Liv. per. CXIV.
20 *cf.* Dio Cass. XL 51, 3.

---

2 *lac.* $^1/_2 + 4^1/_2$ *vel* $4^1/_2$ *cm.* = *12 vel 10 litt.* .....|ωcει *lac. 2 cm.* = *5 litt.* 5 ergo *C* 10 suum *C* 11 etiam *Cmo* Accii enim *Halm* etiam Accii *Leo* 14 qualitatem *Cmo, corr. Zg* 16 unus *C* 17 Q. Metello *codd. Cic.* 22 naturae *Cmo, corr. St* esse *C* 25 ad *C, corr. St* a *codd. Cic.* 26 positia *C* 27 cuius et *mo* curset *C* 28 ⟨notam⟩ *Zg* fecisse *Cmo* explicasse *Gessner*

commemini. Copiosa igitur haec ... ex eo loco sunt argumenti, qui appellatur .... Nam multiplex ista ... numerationem habet iudicii publici de sua restitutione.

§ 126. Emergebat subito, cum sub tabellas subrepserat, ut 'Mater te appello' dicturus videretur.

Intulerat commemorationem conspiratae cuiusdam multitudinis adversus dignitatem suam instigante videlicet Appio Claudio praetore, quem scimus fratrem P. Clodii fuisse. Deinde post haec intulit versum de fabula Pacuviana, quae sub titulo Ilione fertur. In ea est quippe argumentum ita dispositum, ut Polydori umbra secundum consuetudinem scaenicorum ab inferiore aulae parte procedat et utatur hac invocatione matris suae, quam sordidatus et lugubri habitu, ut solent qui pro mortuis inducuntur, filius implorabat. Verum sub hoc exemplo intellegi vult Appium Claudium, male sibi conscium et populo graviter offensum, obscure solitum venire ad spectacula, ne iratae multitudinis impetus experiretur. Sic ergo veniebat, inquit, ut solent umbrarum figmenta subrepere.

Itaque illa via latebrosior, qua spectatum ille veniebat.

Εὐσήμως κατὰ .... Opportunissime fingit ipse Tullius illas partes itineris, qua soleret Appius commeare, ⟨Appiam viam vocatas. Re⟩ autem vera scimus viam, quae per Campaniam ducit, sub hoc nomine celebrari, quod Appius eam Claudius munierit.

§ 129. Qui tripertitas orbis terrarum oras tribus triumfis adiunctas huic imperio notavit.

---

1 *lac. 6 cm. = 14 litt.* ἐπιχειρήματα? 2 ...|... ΘΕΙΑ *prior lac. 2 cm. = 4 litt., altera* $1^3/_4$ *= 4 litt.* ἀλήθεια? *lac.* $3^1/_2$ *+ 1 cm. = 10 litt.* 3 publicii *C* 5 dicturus uideturus uidetur *C* 12 secum consuetudine *C* 13 aulaei *Halm* 14 martis *C* 15 uolent *C* 18 osfensum *C* 20 ueniebant *C* 22 latebrosor *C* 24 *lac.* $4^3/_4$ *cm. = 12 litt.* ὁμωνυμίαν *vel* ἀμφιβολίαν? 25 illa *C* 26 *pro verbis suppl.* ⟨re⟩ *habet mo*

Ἐνκωμιαστικῶς de Cn. Pompeio, quem constat ex Africa post oppressum Domitium Clupeanosque fugitivos, ex Ponto victis Mithridate et sociis, de Hispania post occisum Q. Sertorium et oppressum M. Perpernam Lusitanisque victis triumfasse.

Ne quis de caelo servaret.

Undiqueversum ..., hoc est iudicia publicae voluntatis de se habita congregat et inlustrat. Inter quae ponit et hoc esse decretum, ne de caelo servaretur, quoniam solebant actiones impediri, si fulgur nuntiaretur vel ostentu aliquo dirimerentur ea, quae ad populum ferebantur.

Atque idem, ad res redeuntis ut venirent, rogarentur.

Certa pars anni observabatur, qua nihil in urbe gereretur, quod ad res iudiciales et negotiorum sollemnia pertineret. Tunc igitur prolatio rerum fieri dicebatur, quo tempore exacto rerum actus redibat, id est, agi omnia secundum civilem consuetudinem et exerceri incipiebant. Dicit ergo suae dignitatis causa et hoc esse decretum, ut instaurato rerum actu cives Romam convenirent, qui decretum de sua restitutione firmarent.

Mecum absens beneficio suo rediit in gratiam. § 130.

Saepe dictum est Q. Metellum Nepotem, qui dissenserat a M. Tullio nuper in tribunatu, postea consulem depositis inimicitiis reconciliatum non obstitisse, quominus ab exilio reduceretur.

Gratissimum fratri suo fecit. § 131.

Q. scilicet Metello Celeri, qui proximo triennio decesserat infami etiam morte de veneficio, quod ei paratum

---

1 ЄN|KC . . . TI . . . C *lacc. cum litt. suppl. congruunt* 2 Cleppianosquae *C* Cleppianosque *mo, corr. Or* 3 ex *mo* et *C* uictisi *C* victo *mo, corr. Halm* Mithridate hocsi *C* Mithridate rege *mo* Mithridatis copiis *Halm* Mithridatae *vel* Mithridati copiis *Zg* 7 *lac. 4 cm. = 10 litt.* 10 ostento *Or* ⲁⲓⲓϥⲙⲟϥ· 11 ϥ· 12 adque *Cm* 14 obseruatur *Cmo, corr. Or* 18 incipiebat *Cmo, corr. St* 20 instaurato rerum actiones *C, corr. Leo* instaurata rerum actione *mo* Roma *C* 28 Q. *mo* quae *C* 29 beneficio *C*

vel aput Clodium fratrem vel aput uxorem Clodiam videbatur.

Cum ipsis Nonis Sextilibus.

Eas dicit, quae nunc Augustae nominantur. Et opportune κατὰ τὴν εὐκαιρίαν hunc diem significat et reversionis suae fuisse in coloniam Brindisinam et natalem filiae, etiam ipsius coloniae, quasi conflata omnium gratulatione communis quaedam votorum societas fuerit.

§ 132. Est enim verbum eius, a quo uno maxime P. Sestius se oppugnari videt.

Hic erat P. Vatinius, qui testimonio Sestium persequebatur quique solitus esset optimatium dicere nationem infami quodam vocabulo destruens amplissimorum hominum dignitatem.

Primum per indicem Vettium.

L. Vettius, homo perditissimae temeritatis, per illud tempus indicium detulerat ad senatum sibi per quosdam praepotentes et nobiles consulares caedem mandatam, ut ingredientes forum Cn. Pompeium et C. Caesarem interficeret. Complectebatur autem hoc indicio plurimos senatores, in quis fuit et ipse M. Tullius et C. Piso et duo Curiones et alii quam plurimi nominati. Sed enim coniectus in carcerem Vettius ibidem supremum diem vitae habuit ex eorum videlicet mandatu, quantum rumor ferebat, occisus, qui eum ad calumniosum illud indicium subornaverant.

§ 133. Ut illius meae proscriptionis.

Vigilantissime Claudiam legem, quae de exilio Ciceronis eiusdem lata fuerat, maluit proscriptionem nominare, quemadmodum multis locis fecit.

19 *cf.* Appian. bell. civ. II 12.

1 Clodia *C* 5 oportunae *C* oportune *mo* ...|ΤΔΤΗΝ ... ΚΔΙΡΙΔΝ *lacc. litt. suppl. congruentes* 6 Brindisim *Cmo, corr. Wesenberg* 9 verbum agnovi; est enim illius *codd. Cic.* 17 in iudicium *Cm* in indicium *o, corr. Or* 20 iudicio *C* 21 L. Piso *Cmo, corr. Schilling* 22 ali *Cm* 23 ΤΙΒΙδϵ¯| 24 mandato *m* 25 iudicium *C*

Neque putavi de uno sagittario me queri convenire.

De ipso Vatinio scilicet, quem sagittarium, quasi levi armatura subnixum hic appellat, qui timendus non videretur, cum maiora essent alia in exercitu C. Caesaris, quae magis Cicero timere deberet.

Acta mea sibi ait displicere. Quis nescit? qui legem meam contemnat.

Acute rapuit . . ., non ut se purgaret tantum, verum etiam ut in eundem P. Vatinium crimen huiusmodi retorqueret. Nam quod ait ab eo legem suam esse contemtam, significat eam, quae auctoribus consulibus eodem Cicerone et C. Antonio de ambitu lata est multo severior quam fuerat illa Calpurnia. Praescribebatur enim inter cetera, ne candidatus ante biennium quam magistratum petiturus esset, munus populo ederet, propter ambitum scilicet, ne hoc ipso popularis animus eblanditus designationi eius succumberet. Adversus hanc dicit Vatinium fecisse, cum maxime ambiret ad optinendum tribunatum.

Unus leo, ducenti bestiarii. § 135.

Cum Vatinius invidiam sibi magnam conflasset de apparatu gladiatorum, simulaverat se bestiarios potius habere quam gladiatores et unum gladiatorem confitebatur, cui nomen Leoni fuit. Hanc igitur stultitiam M. Tullius inridens unum leonem dicit, ducentos bestiarios, id est venatores; sine dubio volens intellegi omnem hanc manum gladiatoriam seditionis causa comparatam. Hoc etiam dictum de Leone Tullius Tiro, libertus eiusdem, inter iocos Ciceronis adnumerat.

---

14 *cf. ad* 10, 2.

---

1 quaeri *C* 7 displicere *codd. Cic.* displicere se *C* displicere sed *mo* 9 *lac. significavi* ⟨ἐπιχείρημα ἀπὸ τῶν ἔργων τοῦ ἀντιδίκου⟩? aberravit, non *Leo* 13 Ciceronem C laeta *C* SAEUERIOR E *ex* I *correcto* 16 dederet *Cmo, corr. Or* 18 UUATINIUM 21 comflasset *C* 26 OMNEMDICIT ~~DU~~|~~CENTOSBESTIARIOS~~|HANC *sqq.*

Solet enim tribunos pl.

Vatinius, cum reus de ambitu fieret, appellavit collegium tribunorum et maxime P. Clodium, quo intercedente effectum est, ut accusatio, quae suscepta fuerat, non posset impleri.

Caeciliam Didiam, Liciniam Iuniam contemsit.

Per haec omnia Vatinium proscindit legum paene omnium contemtorem. Caecilia est autem et Didia, quae iubebant in promulgandis legibus trinundinum tempus observari; Licinia vero et Iunia consulibus auctoribus Licinio Murena et Iunio Silano perlata illud cavebat, ne *clac aerario legem ferri liceret, quoniam leges in aerario condebantur.

Cum haec lex et ab illo socero eius et ab hoc adsecula neglegatur.

Legem Iuliam dicit, quam consul C. Caesar de pecuniis repetundis tulerat, cuius auctoritatem a P. Vatinio dicit esse contemtam et ab L. Pisone. Adsecula enim ipse Vatinius, socer vero Piso hic intellegendus est.

Non ea est medicina, cum sanae parti corporis scalpellum adhibetur.

De verbis notabilibus *scalpellum*. Verum hoc est ἐνθύμημα ἀπὸ τοῦ ὁμοίου κατὰ ὁρισμόν, quid sit medicina: non ut, quae sana sunt, volnerentur, sed ut, quae vexata, sanentur.

---

2 *sqq.* Cic. in Vat. XIV 33 ... appellarisne tribunos pl., ne causam diceres ..., appellarisne nominatim ... Clodium. Qui tamen cum iure, cum more, cum potestate iudicium impedire non posset, rediit ad illam viam et furorem suum ducemque se militibus tuis praebuit.

9 *cf. ad* 93, 10.

---

2 reos *C* 4 accusatione *C* 9 Caelia est *C* Caeciliam *mo, corr. Halm* Didiam *Cmo, corr. Halm* 10 iuuebant *C* iubebant *m, corr. o* 13 clam *mo* clauso *Klotz* clanculo *Krause* inferri *Halm* 15 optuma lex *codd. Cic.* 16 19 adsaecula *C* 20 intellegendum *C* intelligendus *mo* 21 sane *C* 23 NOBILIB· *Cmo, corr. St*

Accusatorem hunc igitur mederi aliquando voluisse rei p., sed utilitates eius labefactasse demonstrat.

Ii medentur rei p., qui exsecant pestem aliquam tamquam strumam civitatis.

Κατ... definiens aliter, quid sit mederi rei p.: incommoda scilicet ei et pericula detrahere. Sed quod ait *strumam civitatis* ... intellegere debemus; pertinet enim ad ipsum Vatinium, qui traditur fuisse strumosa facie et maculoso corpore.

Sed mihi oratio est cum virtute, non cum § 138.
desidia, cum dignitate, non cum voluptate.

... implet exhortationem bonae sectae ad conservationem rei p. pertinentis. Non aliter et M. Cato in legem Orchiam conferens ea, quae virtus ..., ut summae gloriae sint a virtute proficiscentia, dedecoris vero praecipui existimentur, quae voluptas suadeat non sine labe vitiorum.

L. Opimius indignissime concidit. § 140.

Et Sallustius auctor est in bello Iugurthino L. Opimium Mamilia lege damnatum, quod videretur in ea legatione, quam cum ceteris functus est aput Iugurtham, pecunia esse corruptus.

---

6 *sqq. cf.* Cic. ad Att. II 9, 2. Plut. Cic. 9. 26 *(ex Tironis libris de iocis Tullianis?).*

11 *sqq.* Catonis quae extant ed. Jordan p. 53.

17 Sall. Iug. 16, 2. 3 decretum fit, uti decem legati regnum, quod Micipsa obtinuerat, inter Iugurtham et Adherbalem dividerent. Cuius legationis princeps fuit L. Opimius. ... Eum Iugurtha ... accuratissime recepit, dando et pollicendo multa perfecit, uti famae, fidei, postremo omnibus suis rebus commodum regis anteferret. 40. Interim Romae C. Mamilius Limetanus, tribunus plebis, rogationem ad populum promulgat, uti quaereretur in eos, quorum consilio Iugurtha senati decreta neglexisset, quique ab eo in legationibus aut imperiis pecunias accepissent .... Cic. Brut. XXXIV 128 Nam invidiosa lege (Mamilia quaestio) ... L. Opimium ... Gracchani iudices sustulerunt.

---

2 sedulitates *C* 3 ЄXSЄOΔNT 5 *lac. 5½ cm. + 2 lin. + 3¼ cm. = 50 litt.* 6 CIUITΔ|CIUITΔ|TIS 7 *lac. 3 cm. = 7 litt.* πλαγίως *suppl. Mai* ἰδίως *Zg* 9 omnis oratio *codd. Cic.* 11 *lac. 5½ cm. = 14 litt.* μάλα παθητικῶς *suppl. Leo* exortationem *C* 13 *lac. indic. Mai* ⟨et quae voluptas hominibus comparet ita,⟩? 17 Iugurtino *Cm* 18 nea *pro* in ea *C*

§ 141. Quodsi aput Athenienses homines Graecos.

. . . Inlustrat vigorem animi virtutisque Romanae omnes periculorum incursus neglegentis; facta tamen commemoratione per differentiam virorum inlustrium, qui aput Athenienses extiterunt, quibus sine dubio strenuiores dicit Romanos esse debere. Intulit igitur commemorationem primo Themistocli: qui primum bello Corcyraeo praetor factus ex pecunia publica centum navium classem faciendam esse persuasit et Corcyraeos cum praedonibus vicit. Cumque mille et ducentas naves longas et duo millia onerariarum et septingenta millia peditum et equitum quadringenta Xerxes in Graeciam induxisset [et], ex responso Apollinis, quo praedictum erat, ut se Athenienses ligneo muro tuerentur, idem Themistocles oraculum explanavit ad praesidium navium pertinere, ut in eas confugerent et partim Salaminam partim Troezenam peterent, maiores

7 *sqq.* Nepos vit. Them. 2, 1 *sqq.* Primus autem gradus fuit capessendae rei publicae bello Corcyraeo; ad quod gerendum praetor a populo factus . . . . Nam cum pecunia publica . . . quotannis interiret, ille persuasit populo, ut ea pecunia classis centum navium aedificaretur. . . . primum Corcyraeos fregit, deinde maritimos praedones consectando mare tutum reddidit. Nam cum Xerxes . . . bellum universae inferret Europae; . . . huius enim classis mille et ducentarum navium longarum fuit, quam duo milia onerariarum sequebantur; terrestris autem exercitus DCC peditum, equitum CCCC milia fuerunt . . . . Deliberantibus Pythia respondit, ut moenibus ligneis se munirent. Id responsum quo valeret, cum intellegeret nemo, Themistocles persuasit consilium esse Apollinis, ut in naves se suaque conferrent. . . . sua omnia . . . partim Salamina, partim Troezena deportant; arcem sacerdotibus paucisque maioribus natu . . . tradunt, reliquum oppidum relinquunt.

1 quodsi *codd. Cic.* quod *C* ΑΡΥΤΗΕΝΙΕΝΣΕΣ (ΤΑ) 2 *lac. 2 cm. + 2 lin. + 4 cm. = 50 litt. Ziegler legit quaedam, quae hodie non perspiciuntur. Initio fuisse contendit* ΚΑΤΑCΥ . . κατὰ cύγκριcιν παραδείγματα παρασκευάζεται· τόπος ἀπ᾽ ἐλάττονος? vigore *Cm* rigore *o* uirtutisquae *C* 3 commemorationem *C* 7 Corcyraeo *C* 9 Corcyraeos *C* 10 ille *C* 12 Xersex *C* induxisset et *Cmo, corr. St*

natu in arce relinquerentur. Astute praeterea Xerxem fefellit, quasi futurum esset, ut pons qui ab ⟨illo⟩ Hellesponto erat inpositus, rescinderetur; atque ita ille fugam maturavit. Egregio eiusdem Themistocli consilio triplex aput Piraeum portus constitutus est. Idem muros Atheniensium restituit contra quam pactum convenerat cum Lacedaemoniis; idem tamen ostracismo damnatus; quod erat aput Athenienses proditionis absens damnatus, Corcyam demigravit. Inde deductus et expositus clanculo, ne in manus incideret Atheniensium, ab Epheso ad Xerxem venit sive, ut quidam putant, ad Artaxerxem, aput quem, quod fuit mirabile, Persico sermone usus est, quam linguam anno meditatus fuerat. Amicissime ab rege susceptus est. Domicilium postea sibi Magnesiae

1 *sqq. ibid.* 5, 1 *sq.* Themistocles . . . certiorem eum fecit id agi, ut pons, quem ille in Hellesponto fecerat, dissolveretur .... Itaque . . . minus diebus XXX in Asiam reversus est . . ..

4 *sqq. ibid.* 6, 1 *sqq.* huius consilio triplex Piraei portus constitutus est. — Idem muros Atheniensium restituit.

7 *sqq. ibid.* 8, 1 *sqq.* . . . testularum suffragiis e civitate eiectus Argos habitatum concessit. . . . Lacedaemonii legatos Athenas miserunt .... Hoc crimine absens proditionis damnatus est. . . . Corcyram demigravit.

9 *sqq. ibid.* 8, 5 *sqq.* (Admetus) . . . Pydnam eum deduci iussit. . . . in navem escendit. . . . Inde Ephesum pervenit (*scil.* dominus navis) ibique Themistoclen exponit. Scio plerosque ita scripsisse, Themistoclen Xerxe regnante in Asiam transisse. Sed ego potissimum Thucydidi credo .... Is autem ait ad Artaxerxen eum venisse.

12 *sqq. ibid.* 9, 4 *sqq.* . . . te autem rogo, ut . . . annuum mihi tempus des. . . . Ille omne illud tempus litteris sermonique Persarum se dedit; ... magnis muneribus ab Artaxerxe donatus ... domicilium ... Magnesiae sibi constituit. Namque hanc urbem ei rex donarat ..., quae ei panem praeberet ...; Lampsacum autem, unde vinum sumeret; Myunta (Myntam *P* Myntham [mintham] *ABMR*), ex qua obsonium haberet. .... (Thucydides) illum ait Magnesiae morbo mortuum .... Idem ossa eius clam in Attica ab amicis sepulta.

1 in carcere *C* 2 ab *om. mo* 4 egregia *C* eius *C* 7 Lacaedaemoniis *C* ostrcismo *C* damnatus *om. mo* damnationis genus *Or* 9 ductus *Cmo, corr. Or* 10 clauculo *C* cideret *C* caderet *mo, corr. Mai*

constituit, quam illi rex addixerat cum Lampsaco et Myunte, unde illi necessaria victus exhiberentur. Denique aput Magnesiam decessit. Ossa eius occulte in Attica sepulta sunt ab amicis. Alii vero existimaverunt eundem venientem ad oppugnandas Athenas cum Persico exercitu hausisse taurinum sanguinem atque ita vitam finisse.

Nec Miltiadi calamitas.

Quoniam curiosius de Themistocle diximus eorum gratia, qui litteris etiam secretioribus delectantur, breviter consideremus et Miltiadi stemma. Qui fuit Atheniensis, Cimonis filius. Idem ex oraculo Apollinis colonos Cherronesum deduxit velut praepositus regia potestate, Lemnum vero in dicionem Atheniensium redegit et Cycladas insulas. Cumque rex Darius exercitum induxisset in Graeciam equitatu peditatuque maximo et navalibus copiis instructus, in campo Marathone dux idem Miltiades Persicos exercitus vicit. Verum postea in offensam civium deductus pecunia multatus est. Quam cum non posset exsolvere, in carcerem coniectus ibique defunctus est.

---

4 *cf.* Cic. Brut. XI 43. Plut. Them. 31.

10 *sqq.* Nep. Milt. 1, 1. 3 Miltiades, Cimonis filius, Atheniensis. . . . accidit, ut Athenienses Chersonesum colonos vellent mittere. . . . Pythia praecepit, ut Miltiadem imperatorem sibi sumerent . . . . Hoc oraculi responso Miltiades . . . Chersonnesum profectus.

13 *sqq. ibid.* 2, 4 *sqq.* . . . Lemnum revertitur . . . . Cares . . . demigraverunt. Pari felicitate ceteras insulas, quae Cyclades nominantur, sub Atheniensium redegit potestatem.

14 *ibid.* 4, 1 *sqq.* Darius . . . classem quingentarum navium comparavit . . . ducenta peditum, decem equitum milia dedit. . . . copias in campum Marathona deduxerunt.

17 *ibid.* 7, 4 *sqq.* Quo factum est, ut . . . Miltiades . . . magna cum offensione civium suorum rediret. Accusatus . . . pecunia multatus est. . . . Hanc pecuniam quod solvere . . . non poterat, in vincula publica coniectus est ibique diem obiit supremum.

---

1 Iamipsaco *C* 2 Myunte *Gaumitz* Mynda *C* deniquae *C* 3 occultae *C* 4 amiciis *C* 7 militia *C* 10 Militiadi *C* 11 CHERRONESCUM 17 posteam *C* offensum *Cmo, corr. Zg*

Neque Aristidi fuga.

Nec hunc de viris inlustribus placet silentio praeterire. Lysimachi filius Atheniensis fuit, aemulus praecipue Themistocli, quo accusante in exilium decennii actus est. Sexto tamen anno restitutus est, cum Graeciam Xerxes infestaret; aput Plataeas rem bene gessit superato Mardonio, barbarorum duce. Fuit autem summae iustitiae, unde etiam [Aristides] cognominatus est. Cumque Lacedaemonio Pausaniae ob sapientiam praepositus auctor fuisset indicendae civitatibus pecuniae ad classem fabricandam et exercitus instruendos, summa prudentia et virtute rem gessit ex ea pecunia his omnibus dispensando; quae facta per civitates conlatione Delum conferebatur. Obiit mortem in summa paupertate, cui rei hoc argumento est, quod eius filiae dotem de publico acceperint.

Hunc sui cives e civitate eiciunt. § 142.

Poenus Hannibal, cum multos per annos Italiam gravissimis [cum] cladibus adfecisset, ad extremum in

3 *sqq.* Nep. Arist. 1, 1 Aristides, Lysimachi filius, Atheniensis, aequalis fere fuit Themistocli. Itaque cum eo de principatu contendit: namque obtrectarunt inter se. ... a Themistocle collabefactus, testula illa exilio decem annorum multatus est. ... Postquam Xerxes in Graeciam descendit, sexto fere anno ... in patriam restitutus est. 2, 1 Idem praetor fuit Atheniensium apud Plataeas in proelio, quo Mardonius barbarorumque exercitus interfectus est.

7 *sq. ibid.* 1, 2 ... adeo excellebat Aristides abstinentia, ut unus Iustus sit appellatus.

9 *sqq. ibid.* 3, 2 ... ad classis aedificandas exercitusque comparandos quantum pecuniae quaeque civitas daret, Aristides delectus est, qui constitueret, eiusque arbitrio quadringena et sexagena talenta quotannis Delum sunt collata.

13 *sqq. ibid.* 3, 2 *sq.* ... in tanta paupertate decessit, ut, qui efferretur, vix reliquerit. Quo factum est, ut filiae eius ... de communi aerario dotibus datis collocarentur.

3 praecipuae *C* 4 decenni *Cmo* 7 8 IUSTITIAEUNDEM ETIAMARTISTIDES Aristides *unc. incl. o* 9 Pausania *Cm* indicemde *C* 12 hIS dispensandis *Cmo* 13 conferebantur *C* 16 eiciuntur *C* eiecerunt *mo codd. Cic.* 18 cum *del. Mai*

Africam decreto Karthaginiensium revocatus congressione aput Zamam facta superatus a P. Scipione, cum vereretur, ne merces pacis ipse populo R. dederetur a suis civibus, aufugit et absens damnatus est; bona publicata, domus diruta est. Ipse vero primo se ad Antiochum in Syriam contulit; inde, cum parum fideret Antiochi animo, defugit ad Prusiam in Bithyniam ibique hausto veneno decessit Romanis imminentibus, qui eum comprehendere gestiebant. Omnibus itaque peregrinis exemplis subicit Romanorum documenta breviter et congeste quasi eminentioris gloriae commemorationem: ad quos imitandos provocari debeant ingenia iuventutis. Nec tamen recedit usquam a P. Sesti defensione, quoniam et ipsum pro re p. videri studet ad restituendum dignitati suae Tullium laborasse.

Cui superior annus idem et virilem patris et praetextam populi iudicio togam dederit.

Ἐνπαθῶς τὸν ἐπίλογον facit vehementius adfectum miserationis aput iudicum animos commoturus omnium

---

1 *sq.* Nep. Hann. 6, 1 *sqq.* Hinc . . . revocatus . . . cupivit . . . bellum componere, quo valentior postea congrederetur. . . . apud Zamam cum eodem conflixit.

2 *sq. ibid.* 9, 1 . . . verens ne dederetur . . . . (?)

3 *sqq. ibid.* 7, 6 . . . legati Carthaginem venerunt. Hos Hannibal ratus sui exposcendi gratia missos . . . in Syriam ad Antiochum profugit. . . . Poeni . . . bona eius publicarunt, domum a fundamentis disiecerunt, ipsum exulem iudicarunt.

7 *sq. ibid.* 10, 1 . . . ad Prusiam in Pontum pervenit. 12, 2 Patres conscripti . . . legatos in Bithyniam miserunt . . . . 5 . . . venenum . . . sumpsit.

---

3 NECȻ· pacis ipse *scripsi* CΔPISCIPIO *om. mo* 4 CIUILIB· afuit *Cmo, corr. Gaumitz* 5 ipso *C* 5 6 aclantiodum *C* 7 deficit *Cmo, corr. Or* ad Prostani Bityniam *C* 11 congestae *C* 13 usquae *C, om. mo, corr. St* ΔPSЄNTI a P. Sestii *mo* a praesenti *Zg* 14 dignitatis *C* 17 ЄNTΠΔ . . . ON *lac. un. litt. et 4 + 1½ cm. = 15 litt.* ἐνπαθητικὸν *Zg*

commemoratione, quos dignitatis suae dicit fuisse auctores. Verum hic de P. Lentuli filio loquitur, qui eodem anno, quo togam virilem a patre sumpserit, etiam auguratus praetextam iudicio populi adeptus duplicaverit votum [a] familiare maturato sacerdotio.

Rogationis iniustissimae subiit acerbitatem. Rogationem dicit tribuniciam, quae lata fuerat adversus hunc eundem P. Lentulum. Repetenda igitur paulo altius enarratio est, ut omnia dilucidius appareant. Ptolomaeus regno pulsus, cum gratiose impetrasset, ut senatus eum restitui in suum regnum iuberet idque negotium P. Lentulo dedisset, videbantur decemviri libris Sibyllinis inspectis renunti . . .

(Desunt XVI paginae.)

⟨INCIPIT IN VATINIUM.⟩

. . . ⟨pro⟩ bavit nulli displicuisse illam defensionem, quam ⟨pro⟩ Cornelio susceperit, cum sit non ita multo post consulari honore donatus. § 5 vel 6.

Omniaque me pudenter vivendo consecutum, § 6. quae tu inpudenter vaticinando sperare te saepe dixisti.

Ineptissimam Vatinii et paene furiosam . . . consulatum iuraverit, qui primum sibi nec auderet optare. Hanc ergo vaticinationem nominat spem, videlicet honoris quasi per dementiam cogitati.

---

4 tiplicauerit *C* duplicaverit *m* triplicaverit *Mai* multiplicaverit *Zg* [a] *Leo* 6 subitam *codd. Cic.* 10 plus *C* 16 ‖bauit *C* comprobavit *mo* 17 ⟨pro⟩ *m* 19 ea me *codd. Cic.* quae *C* 20 ꝙ· tu *codd. Cic.* tuum *C* uatiginando *C* 22 furiosam ⟨vaticinationem deridet etiam Catullus poëta, quia per⟩ consulatum *m* f. ⟨vaticinationem deridet Tullius, quod per tertium⟩ c. *Or* f. *item sed* alterum *Halm* 23 quem *m* 24 uatiginationem *C*

§ 7. Cum ei patriae peperci, quam servaveram.

Multis in locis et in plerisque orationibus prae se fert hanc exilii gloriosam patientiam, quam videri volebat non gravate suscepisse, ne populi dissensio propter se commoveretur.

§ 8. Cuius desiderio forum mutum fuit.

Haec et talia possis aput M. Tullium quasi nimium superbe dicta reprehendere. Quamvis mereatur hoc testimonium tam insignis et nobilis eloquentia, tamen multo rectius fuit moderari huic de semet ipso praedicationi, cum aliubi dicat, cum omni ⟨in⟩ re odiosa sit superbia et iactantia, tum ingenii atque eloquentiae multo videri molestissimam. Non potest autem dici forum mutum fuisse eius discessu, ut non ipsius eloquentia videatur in iudiciis omnibus desiderata.

§ 10. De te autem homines quid sentiant, in honore experti sumus, in salute expectamus.

. . . congeminatum ex contrario secundum utramque personam, Vatinii et suam: sibi et consulatum velociter ⟨delatum et redditam⟩ dignitatem, contra vero huic Vatinio et honorem quaesturae post omnes novissimo loco datum et adhuc damnationis eius nutare fortunam. Reus postulatus erat accusatore L. Licinio Calvo.

Ut aliquando ista, quae sunt inflata, rumpantur.

---

10 Cic. div. in Caec. XI 36 Nam cum omnis arrogantia odiosa est, tum illa ingenii atque eloquentiae multo molestissima.

---

1 ei *codd. Cic.* et *Cmo* peperci quam servaveram *codd. Cic.* pepercissem serueueram *C* pepercissem quam servaveram *mo* 3 hanc *bis C* 4 granata *C* 6 maestum *codd. Cic.* fuit *om. codd. Cic.* 10 ipse *C* praedicationem *C* 11 aliiubi *C, corr. Zg* alibi *mo* alicubi *St* ⟨in⟩ *mo* 12 INGENIITAQ· 14 ut *Cmo* cum *St* 18 *lac. 3 lin.* + $3\frac{1}{2}$ *cm.* = *59 litt.* στοχασμὸν διπλοῦν κατὰ πρόσωπα ἐκ τοῦ ἐναντίου παρασκευάζεται? 20 *uncis inclusa Zg suppl.* v. delatum ⟨et salutem redditam⟩ *mo* 22 instare *Halm* ⟨nam⟩ reus *Mai* 24 aliquanto *C*

Ad superbiam quidem et nimium tumorem animi eius referens hoc dixit; ἰδίως tamen notare voluit insulsitatem cervicum eius: inmodicum fuisse corpulentas traditur.

Habeat hoc praemii tua indignitas; adulescen- § 11.
tiae turpitudo obscuritate et sordibus obtegatur.

Haec ... oratorie perstringere maluit quam copiose iisdem detexendis inmorari, sive quod nimis laciniosum videbatur, sive quod probare non poterat. Asperius tamen in tacito reliquit quam si copiosius exaggerasset, ut videantur haec omnia dedecora et crimina in personae humilitate latuisse.

In eo magistratu cum tibi aquaria provincia § 12.
sorte obtigisset.

*Quaestore ... *lege Titia provinciam tacitam et quietam.* Hic igitur Vatinius aquariam sortitus erat, id est, ut aquae curam sustineret. Insimulat eum sordide et rapaciter Puteolis esse versatum, cum sibi officium ab ipso Tullio consule inpositum magis ad fructum avaritiae quam ad fidei et industriae laudem converteret.

Ego te quaecumque rogabo, de te ipso rogabo § 13.
neque te ex amplissimi viri dignitate, sed ex tuis tenebris extraham.

Consultissime facit locuturus de tribunatu eius, in quo omnia pro C. Caesaris potentatu Vatinium gessisse manifestum est. Hac ... temperat acerbitatem insectationis,

---

2 *sqq. cf. ad pag.* 107, 7.
13 Cic. pro Murena 8, 18.

---

2 ΙΔΤΩC *atramento scripsit C* 3 ⟨quas⟩ inmodicum *mo*
4 PRΔEMI dignitas *C* indignitas ut *codd. Cic.* 5 sordibus tuis *codd. Cic.* 6 *lac.* $4\frac{1}{2} + 2$ *cm.* = *16 litt.* ἐν παραλείψει *suppl. Halm* κατὰ παραιώπησιν? oratoriae *C* copiosae *C* 8 prohabere *C, corr. Zg* prohibere *mo* 13 *lac. significavit Halm* quaestor e lege *mo* ⟨obtinebat⟩ quaestor lege *Or* quaestori e lege *St* ⟨obtinuerat enim Sestius⟩ quaestor e lege *Gaumitz* quaestore⟨s ex lege Titia provincias suas sortiri solebant. Cuius rei meminit Cicero in ea oratione, quam pro Murena habuit dicens eum habuisse quaestorem⟩?
14 *post* quietam *Halm lac. significavit* 17 uarietatiae *C*
24 *lac.* $1\frac{1}{2}$ *cm.* = *4 litt.; incertissimum est, an quicquam in ea scriptum fuerit.* εὐλαβείᾳ *suppl. Halm, cui spatium non suppetit*

ut salvo honore illius et citra offensam viri huius privatim persona laedatur. Etiam simul decore ... locutioni ornamenta quaesita sunt, cum ita dicat:

Omniaque mea tela sic in te coicientur, ut nemo per tuum latus, quod soles dicere, saucietur.

Id est: Sic in te fiet invectio, ne quid de Caesaris honore minuatur.

§ 14. Tu, qui te Pythagoreum soles dicere.

Hoc ipsum plenissime purgavit atque defendit et non sine laude praetulit in ea oratione, quam pro ipso Vatinio scribere adgressus est. Fuit autem illis temporibus Nigidius quidam, vir doctrina et eruditione studiorum praestantissimus, ad quem plurimi conveniebant. Haec ab obtrectatoribus veluti actio minus probabilis iactitabatur, quamvis ipsi Pythagorae sectatores existimari vellent.

Auspicia contemseris.

Iam dictum est servante de caelo Bibulo consule hunc Vatinium legem tulisse de imperio Caesaris, ut exercitum et Illyricum et Gallias du .... ceret.

§ 15. Primum quaero, num senatui causam tuam permittas, quod facit Caesar.

Eadem ratione qua supra vult insectationem Vatinii non pertinere ad contumeliam Caesaris. Commiserat autem senatui causam suam C. Caesar, id est, ut de lege agraria patres iudicarent. Ibi enim habitae sunt tres illae orationes contra Domitium et Memmium. Male sibi ergo conscium Vatinium redarguit, qui de rebus ab se gestis in tribunatu iudicem senatum habere non audeat.

§ 16. Ex iis erant, quos cotidie sciebas servare de caelo.

---

1 et *Zg* ut *Cmo* 2 decor *Cmo*, *corr. St* *lac. 4 cm. = 10 litt.* μεταφορᾷ, *cui verbo supplendo prima littera convenire videtur* 3 dicant *C*, *corr. Or* 4 quae *C* 8 Pythogoraeum *C* 10 protulit *mo* 17 auspicio *C* 20 pér Illyricum et Gallias *mo* et ⟨in⟩ Illyricum et ⟨in⟩ Gallias *Zg* du⟨as provincias habere ei lic⟩eret? 21 numtu *codd. Cic.* 23 oratione *C* 26 bi *C* ille *C* 30 iis tres erant quos tu *codd. Cic.*

Mentionem horum feceramus et in Sestiana defensione. Servasse enim de caelo tunc videntur Domitius Calvinus et Q. Ancharius et C. Fannius; ⟨fas⟩ autem non erat aliquid cum populo agi eo tempore, quo de caelo servaretur. Et hoc alibi notissimum feceramus.

E quibus hos praetextatos sedentis vides.

Domitium scilicet ⟨et⟩ Ancharium.

Te praetextam togam, quam frustra confeceras, vendidisse.

Acerbissime humilitatem personae orator expressit Vatinium dicendo non impetrato honore statim post repulsam non deposuisse praetextam sed *vendidisse,* quo verbo vel inopiam ostenderet eius, qui praetextae togae pretium desideraret, vel ex eo desperationem, quod honorem suffragiis populi obtinere non possit ac propterea sibi praetextam putaret minime necessariam.

Tertium scis ex illo obsesso atque adflicto tribunatu consularem auctoritatem hominem esse adulescentem consecutum.

Hac in parte C. Fannium sive Memmium significat. Verum quod ait: *ex illo obsesso tribunatu* tempus intellegi vult seditiosissimum, quo cum tribuni pl. obsisterent actionibus et P. Vatini et C. Caesaris, pulsati per vim concitatae multitudinis foro cesserant, cum violentiae pares esse non possent.

Sedentibus in templo duobus non consulibus, sed proditoribus. § 18.

Hoc manifestum est de Pisone et Gabinio dici; hi enim Caesari et Bibulo successerunt. Quorum anno omnia contra M. Tullium gesserat Clodius.

---

1 *cf. pag.* 98, 15 *sqq.*

---

1 et *mo* sed *C* 3 *verba* Fannius autem non erat ali *in fine columnae addidit C signo* hδ· *supra verbum* C. *et iuxta lineam suppletam adiecto* ⟨fas⟩ *Zg* 4 quod *C* 5ⲁⲓⲓ·ⲙⲃⲓ 6 de quibus duos *codd. Cic.* praetestatos *C* 7 ⟨te⟩ *mo* 8 te aedilitiam *codd. Cic.* 13 ϥⲙⲟδ 14 praetium 17 ⲁδϥ· 18 hominem *codd. Cic.* neminem *Cmo* 20 hanc *C* sive Memmium *del. Schilling* 21 obsessu *C* 22 quod *C* tribunus *C* 24 cum *Cmo* qui *Halm* 28 Bibulu *C*

§ 19. Augur fieri in Q. Metelli locum.

Q. Metellus Celer, unus e numero augurum, non ita pridem vita excesserat. Cuius in locum P. Vatinius auguratum petierat. Et hic proscindit audaciam eius, qui fuerit indignus et auguratum consequi et Metello substitui.

§ 21. Et a tabula Valeria collegae tui mitti iuberent.

Hic collegae intercesserant P. Vatinio iubenti M. Bibulum in vincla duci. Quod vero ad tabulam Valeriam pertinere videatur, loci nomen sic ferebatur. Quemadmodum ad tabulam Sestiam, cuius meminit pro Quintio, ita et ad tabulam Valeriam dicebatur, ubi Valerius Maximus tabulam rerum ab se in Gallia prospere gestarum proposuerat ostentui vulgo.

Consul populi R. moderatissimus sublato auxilio, exclusis amicis, vi perditorum.

Congesta ... Magnum cumulum fecit invidiae et a persona, quod consulem, et ab eiusdem moribus, quod prohibito amicorum praesidio et per violentiam seditiosae multitudinis opprimere conatus sit eum potissimum, qui auspicato et rite omnia fieri gestiebat.

§ 22. Ut consuli domus exilium esse non posset.

Non tantum miserabilem fecit hac necessitate M. Bibulum, verum etiam summa invidia laceravit Vatinium, qui velut damnatam consulis maiestatem primo in latebras coegerit, deinde occultantem se, ne periculum salutis incideret, extrahere domo sua contenderit, ut perditorum manibus addiceret nec habere consul exilium domi suae tutum posset.

§ 23. Eam rem ⟨p.⟩, quae auspiciis constituta est.

---

12 Cic. pro Quinctio 6, 25.

---

9 hi *mo* 10 in inuidiam *C* in vincula *Or* in custodiam *Zg* 14 Galliam *C* 18 *lac. 2 lin.* + $4^1/_2$ *cm.* = *42 litt.* ἐποικοδομήσει *suppl. Halm* ἀνασκευὴ ἀπὸ προσώπου καὶ ἀπ' ἤθους κατὰ συναθροισμόν? 20 oditiosae *C* 26 latebra *C* 27 capitis *Halm* 31 ⟨p.⟩ *codd. Cic.* auspiciis inventis *codd. Cic.*

Notissimum habemus auspicante Romulo, qui Palatium ceperat, et Remo, qui Aventinum, priusquam Roma conderetur, auspicia esse captata primumque sex vultures Remum vidisse, dein postea Romulum duodecim, atque ita et Romam conditam et ipsos reges appellatos: illum, quod prior auspicium cepisset, Romulum vero, quod maius.

Etiam inter Syllana arma vixerunt.

⟨De⟩ legibus dicit Aelia et Fufia, quae non sinebant prius aliqua de re ad populum ferri quam comitia haberentur ad designandos magistratus. Saepe harum feci mentionem. Vixisse autem leges ... dixit, quod multo tolerabilius est, quam si ... ne modum ... est mortuas, quod dictum ab Hortensio elevasse et pro inepto inrisisse Tullius videbatur.

Fuerisne tanta crudelitate, ut delectos viros, § 24.
principes civitatis, delere tua rogatione conarere.

De hoc tempore locuti sumus in oratione, quae hanc praecedit, L. Vettium, perditae ... hominem, instinctu

---

1 *sqq.* Liv. I 6, 4 *sqq.* Palatium Romulus, Remus Aventinum ... capiunt. Priori Remo augurium venisse fertur, sex vultures, iamque nuntiato augurio cum duplex numerus Romulo se ostendisset, utrumque regem sua multitudo consalutaverat: tempore illi praecepto, at hi numero avium regnum trahebant. ... condita urbs conditoris nomine appellata.

12 *sq.* Cic. in Verr. V 18, 45 noli metuere, Hortensi, ne quaeram, qui licuerit aedificare navem senatori; antiquae sunt istae leges et mortuae, quemadmodum tu soles dicere, quae vetant.

18 *cf. pag.* 104, 16 *sqq.*

---

3 quꝺ ... ЄX|UULTURЄSRЄMUM .... |ꝺISSЄ *codex laceratus praebet: in lacc. perierunt reliqua a Maio lecta* 4 duodecem *C* ꝺꝺq· *Cm* 5 CONꝺITOS (ꝺ̄ supra) illum *mo* et illud *C* scilicet illum *Zg* 8 ⟨de⟩ *St* ꝺЄllꝺ&T|FUSIꝺ qui *C* 11 *lac.* $3^1/_2$ *cm.* = *10 litt.* μεταφορᾳ? 12 dolorebilius *C* QUꝺMSI| ..... I¯| .. O ... NЄMOꝺU¯| ..... ЄSTMORTUꝺS| ... ꝺꝺICTUM *sqq. prima lac. est* $6^1/_2$ *cm.* = *16 litt. latt., secunda 1 cm.* = *3 litt. latt., tertia* $1^1/_2$ *cm.* = *4—5 litt. latt., quarta 2 cm.* = *5 litt. latt., quinta* $1^1/_4$ *cm.* = *3 litt. latt.* 15 et principes *codd. Cic.* 18 ⟨temeritatis⟩ *St* perditum hominem *mo* perditae ⟨audaciae⟩? instinctum *C*

Vatini professum esse aput senatum se indicaturum plerosque nobilissimos viros de interficiendo Pompeio inisse coniurationem idque negotium sibi mandasse; hunc tamen Vettium in carcerem coniectum atque ibidem necatum ipsis potissimum auctoribus, qui eum ad mendacium subornassent.

C. Curionem, perpetuum hostem inproborum.

Et hunc L. Vettius nominasse inter ceteros videbatur velut mandatae in Pompeium caedis auctorem. Qui tamen Curio honorifice nunc a Tullio nominatur, cum vehementer et aspere laceratus sit ab eodem in oratione, qua et ipsum et P. Clodium lacessivit.

§ 25. Qui duos nefarios patriae proditores legibus exterminarat.

De Lucio Aemilio Paulo dicit, qui consulatum postea cum M. Marcello gessit ante annum quam bellum civile Pompei et Caesaris exardesceret. Hic igitur Paulus accusare instituerat de vi L. Catilinam et, ut quidam memoriae tradiderunt, C. Cethegum. Sed enim Catilina deficiens ab re p. se ad arma contulerat, Cethegus quoque in eadem perseveratione consumtus est.

§ 27. Spoliaretur beneficio et aequitate legis tuae.

Legem quidem hanc non inprobabilem videbatur P. Vatinius in tribunatu suo perrogasse, ut alternorum iudicum reiectio fieret. Sed acute detrahit ei laudem, quam de aequitate legis consequi poterat, eo scilicet, quod id egerit, ut C. Antonius, qui collega M. Tulli fuerat in consulatu, ante reus fieret accusantibus Q. Fabio Maximo et M. Caelio Rufo, quam lex Vatinia de reiectione iudicum perferretur, ut posset aequissimo iudicio reus Antonius privari, cum praesertim esset illi Vatinius idem

---

3 IδNЄq· 5 IPSI^{s} 9 UЄl veluti *mo* mandate *C* 15 Balbo *C* 19 Caethegum *C* 21 coniuratione *m* perseverans ratione *vel* perseverans coniuratione *Or* 26 aequitatem *C* 26 27 quod degerit *C* quod egerit *mo, corr. St* 30 ut *Co* ne *m* 31 eaperiri *C* ea feriri *mo* frui *Niebuhr m* ea fieri *Halm*

adfinitate coniunctus: filiam M. Antonii fratris eius habuerat in matrimonio.

Illo ipso anno, quo lex lata est de pecuniis repetundis. § 29.

Locupletatum interversa pecunia p. et spoliatis etiam publicanis Vatinium dicit, ut ex paupertate ad summas divitias perveniret. Non sine quadam ... in C. Caesarem, cui acceptissimus erat, eo, inquit, *anno* ditatus est, *quo lex de pecuniis repetundis lata est,* ab ipso scilicet Caesare: ut videatur et ille inpudenter Vatinio favere contra leges etiam Iulias committenti.

Cui totiens maledicas, quotiens te illi adfinem esse dicis.

Propter matrimonium videlicet Antoniae, quam Vatinius habuit uxorem. Nec ignoramus C. Caesari fuisse quandam cum illis adfinitatem; quippe M. Antonius, qui postea triumvir fuit, matre Iulia censebatur, L. Caesaris sorore.

Ut in epulo Q. Arrii, familiaris mei, cum toga pulla accumberes. § 30.

De hoc et supra dictum est: epulum dedisse Q. Arrium, cui epulo solus Vatinius atratus, hoc est cum toga pulla interfuerit, cum solerent adusque tempus balnearum atrati esse, postea vero candidiorem habitum sumere. Sed occurrebat illud, ut Vatinius diceret eapropter se in tristiore habitu perseverasse, ne ratae viderentur supplicationes, quas decerni postulaverat C. Pomptinus rebus in Gallia prospere gestis, cum etiam triumfum peteret, quem honorem obtinere non potuit impedientibus amicis C. Caesaris, qui omnem laudem pacis atque victoriae studebant ad neminem alium nisi ad Caesarem pertinere. Igitur ne Vatinio hoc prodesset ... idcirco se atratum fuisse, ne supplicationes nomine C. Pomptini ratas habuisse et festa facie religiosas

---

1 adfinitatem *C* 7 *lac.* $3^3/_4$ *cm.* = *9 litt.* ὑπονοίᾳ *suppl. Halm* 12 cum tu ei contumeliosissime *codd. Cic.* 14 Antonia *C* 17 Tullia *C* 18 aepulo *C* 20 aepulum *C* 22 adrati *C* 24 autinius *Cmo, corr. Or* 29 nem *C* 31 *lac. significavi* ⟨ut diceret⟩? 32 facere *Cmo, corr. St* religiosa *mo*

probasse videretur, occurrit e diverso Tullius non oportuisse etiam illo convivii tempore a ceterorum habitu dissentire, ne coetus epulantium unius veste lugubri contaminaretur.

§ 33. Postulatusne sis lege Licinia ⟨et Iunia⟩.

Crimine de sodaliciis Vatinius coeperat accusari, de quo puniendo iis legibus cavebatur.

Appellarisne tribunos pl., ⟨ne⟩ causam diceres.

Argumentum conscientiae invenit, . . . quam iudicio probare nihil ab se contra leges esse commissum. Vigilantissime praeterea non collegium tribunorum, sed tantummodo P. Clodium dicit ab eo appellatum, quoniam diffideret scilicet auxilio ceterorum et in uno spem haberet, qui etiam confessis criminibus opitulari soleret.

§ 34. Num quis reus in tribunal sui quaesitoris escenderit ⟨eumque⟩ vi deturbarit, subsellia dissuparit, urnas deiecerit.

Haec facta sunt, cum reus esset de vi P. Vatinius accusante C. Licinio. Nam cum praetor C. Memmius quaesitorem sortito facere vellet et Vatinius postularet, ut ipse ⟨et⟩ accusator suus mutuas reiectiones de quaesitoribus facerent — ipsius etenim Vatinii lege, quam tulerat in tribunatu, non satis aperte neque distincte apparebat, utrum sorte quaesitor esset deligendus an vero mutua inter adversarios facienda reiectio — conspirati quidam pro ipso Vatinio inmissi tribunal conscenderunt et sortes, quae intra urnam continebantur, dispergere adgressi sunt. Atque ita effectum est gratiose per P. Clodium, ut omnia secundum voluntatem suam Vatinius obtineret.

---

3 epulantius *C* 5 et Iunia *codd. Cic.* 8 tribunus *C* ⟨ne⟩ *mo* 9 *lac. signific. o, suppl. Halm* ⟨quia noluit⟩ iudicio *m* qua (*vel* quo) iudicio *Zg* 10 probaret *Zg* 14 cumfessi *C* 15 quit *C* quaestoris exciderit *C* 16 ⟨eumque⟩ *codd. Cic.* subselia *C* 21 ⟨et⟩ *Osenbrüggen* QUAESTORIB· 22 faceret *mo* 23 apertae *C* distinctae *C* 25 reiectione *Zg* 28 ΔδQ·

Iudices quaestionum.

Eosdem et quaesitores nominabant, praepositos scilicet et ipsis iudicibus, quorum certus numerus de causa pronuntiare debebat.

Ut legati ex eius ordinis auctoritate legarentur. § 35.

... Nullo iure Vatinium dicit in legationem esse profectum, cum soleat hoc a senatu peti, ut praesides provinciarum possint quos velint amicos suos habere legatos; hunc igitur summa inpudentia non auctoritatem senatus expectasse, sed quodam iure privato tantam licentiam sibi depoposcisse.

Ut non nuntios pacis ac belli, non oratores, non interpretes.

Haec et reliqua usque ad finem copiosissimam habent ... varie describto legationis officio, ut hoc idem munus in omnibus recognoscas.

Post idem fecit in duobus prodigiis Clodius. § 36.

In consulibus Pisone et Gabinio scilicet. ... in invidiam P. Vatinii confertur, quasi huius temeritatis ipse Clodio dederit exemplum.

Neminem tribum Sergiam perdidisse.

Haec enim constabat ex Sabinis et Marsis et Paelignis; quae suffragium tamen pro Vatinio, tribuli suo, non tulit. Et hoc ait Tullius pro gravissimo iudicio habendum, ut ab iis potissimum repulsam meruerit, quorum praevalere suffragio debuisset, nisi iuste omnibus displiceret.

Cum ego legem de ambitu tulerim. § 37.

Hac lege, quae auctoribus M. Cicerone et C. Antonio de ambitu lata est multo severior quam fuerat ante Calpurnia, L. etiam Murena causam dixerat. Contra quam

---

? ? 2 quaestiores *C* nominarent *C* 3 ipsos *Halm* 7 .....| TΔTHNC ..... *lacc. 5½ cm. = 16 litt. et 5½ cm. = 8 litt.* 14 interpraetes *C* 15 copiossimam *C* 16 *lac. 4 cm. = 10 litt.* αὔξησιν *suppl. Halm* uariae *C* 18 fecit idem *codd. Cic.* 19 *lac. 4½ cm. = 12 litt.* παράδειγμα? 22 neminem *Cmo* nec quemquam *codd. Cic.* 28 ambitum *C* 30 seueriore *m*

tamen P. Vatinium fecisse arguit, cuius ipse legibus in tribunatu quamvis contra auspicia latis tamen obtemperasse videatur.

§ 38. C. Caesarem Aquileiae, cum de quibusdam esset mentio facta, dixisse C. Alfium praeteritum permoleste tulisse.

Et hic tr. pl. actiones C. Caesaris consulis contra M. Bibulum obnixe adiuverat; qui repulsam meruit in praeturae petitione.

Graviterque etiam se ferre praetorem aliquem esse factum, qui a suis rationibus dissensisset.

Domitius Calvinus praetor fuerat designatus, qui cum tribunus pl. esset, C. Caesari constantissime repugnaverat.

Illum respondisse Vatinium in tribunatu gratis nihil fecisse.

Vehementer . . . iudicatum id ⟨ab⟩ ipso C. Caesare de indignitate P. Vatinii, ut eum iustissime repulsam tulisse is etiam pronuntiaverit, qui ei maximam gratiam debuit, ob tribunatum videlicet, in quo se Vatinius emancipaverat Caesaris voluntati. Summae igitur aequitatis hanc repulsam facit, quae nec C. Caesari displicuerit.

§ 40. Ab illa taeterrima furia productus.

A P. Clodio, cum reum ... Vatinius, qui adversus Milonem testimonium diceret, quod habuisse armatos videretur eo tempore, quo Cicero restitutus est. Sed hoc . . . graviter in Vatinium retorsit, quod oblitus inprobitatis pristinae Milonem nunc laudaverit nuper suo testimonio lacessitum.

§ 41. Labeculam.

Notabile .... Sic tamen veteres et aetatulam et nubeculam dixerunt. Sed hic consultius per deminutionem

---

4 Caesarem nuper *codd. Cic.* 8 obnixae *C* adiuuaret *C* 9 praetura *C* 13 Caesaris *C* 14 ipsum *codd. Cic.* 16 *lac. un. lin. = 16 litt.* ⟨ab⟩ *mo* 21 Caesaris *C* 22 filia *C* 23 *lac. significavi* coarguit Vatinium *m* †cum reum Vatinium *o* . . . ⟨inimi⟩cum reum Vatinius *Zg* cum reum ⟨faceret P. Sestium, productus est ad populum⟩ Vatinius? 25 restitus *C* *lac. un. lin. = 17 litt.* 29 *lac.* $4^1/_2$ *cm. = 10 litt.* ὑποκόρισμα *suppl. Zg*

dixit, quam ... dicere maluisset: ut Milonis tam consummatam et invictam virtutem proferat, quae non possit abiecti hominis obtrectatione maculari.

Cum ⟨in⟩ re p. administranda Tito Annio cum P. Sestio consiliorum societas fuerit.

Mire complexus est causam duorum, Milonis et Sesti, eam per omnia simillimam fuisse, ut cum Vatinius laudaverit Milonem, nunc inpudenter contra P. Sestium testimonium dicat, qui ab rebus gestis collegae sui Milonis nulla in parte dissenserit nec patiatur hoc ratio veritatis id in hoc acçusari, quod in Milone laudatum sit.

Dixerisne in eum testimonium de vi, quem negaveris reum omnino de vi fieri debuisse?

... Evertit funditus auctoritatem testimonii eius, qui sibi repugnantia dixerit, quod est vitium in teste praecipuum.

⟨IN VATINIVM⟩ EXPLICIT. INCIPIT ⟨PRO PLANCIO⟩ FELICITER.

... ⟨Ap⟩pio Claudio cos. etiam pro hoc Cn. Plancio dixit, qui reus de sodaliciis petitus est lege Licinia, quam M. Licinius Crassus, Cn. Pompei Magni collega, in consulatu suo pertulit, ut severissime quaereretur in eos candidatos, qui sibi conciliassent ea potissimum de causa, ut per illos pecuniam tribulibus dispertirent ac sibi mutuo eadem suffragationis emptae praesidia communicarent. Huic factioni coërcendae legis lator Crassus existimavit etiam genus iudicii multo periculosius comparandum, ut aput iudices editicios accusarentur, id est, ut pro voluntate

---

1 *lac. signific. St* ⟨si labem⟩? 3 ⟨in⟩ *codd. Cic.* 5 consiliorum omnium *codd. Cic.* 6 mirae *C* 7 eam *Cmo* testando *St* ⟨testando⟩ eam *Zg* simillima *C* 9 collega *C* 14 *lac.* $5\frac{1}{2}+3\frac{1}{2}$ *cm.* = *21 litt.* ἀναςκευῆ *suppl. Zg* εἰρημένον εἰς εἰπόντα? 18 *lac. 3 lin.* = *54 litt.* M. Tullius orationem luculentam L. Domitio et Appio *suppl. mo* 20 sodalicii *C sed cf. ad lin. 21* 21 *post verbum* Crassus *verba inde a* Cn. Plancio *usque ad* de sodaliciis *iterat C* 27 comparandum *post* editicios *iterat C*

accusatoris ederentur tribus, ex quibus unam tantummodo reicere posset reus, de reliquis autem iudices haberentur utique infestissimi causam dicentibus, utpote quos accusator ad voluntatem suam praelegisset edendo eas potissimum tribus, quas reo minus aequas fore arbitraretur. Sed enim Cn. Plancio summa et religiosa cum M. Tullio familiaritas erat beneficiis non mediocribus copulata. Nam cum P. Clodii, tribuni plebi, inimici sui, lege aqua et igni interdictus urbe cessisset et Macedoniam petisset nullis opem ferentibus, qui Clodianam potentiam graviter extimescebant, prolixa benignitate et fide non minore quaestoris Cn. Plancii sustentatus est. Illo quippe anno sub L. Apuleio praetore quaestura Plancius in Macedonia fungebatur. Quamdiu igitur Thessalonicae fuit, auxilio eius ab omni periculo insidiarum Cicero defensus est. Dein postea restitutus inter ceteros et ipsi gratias egit iis orationibus, quarum alteram in contione, alteram vero habuit in senatu. Causa pendet ex aedilitatis petitione, in qua designatus est Plancius repulsam ferente Iuventio Laterense, patriciae familiae, senatore, nec minore facundia quam generis nobilitate praedito. Qui nunc etiam reum de sodaliciis facit, invidioso crimine et reis metuendo propter iudices editicios, de quorum condicione supra diximus. Principaliter quidem coniecturalis defensio est . . . videlicet oratore nitente Plancium non pecuniae largitione, sed integritate morum et rerum gestarum men . . .

(Desunt XII paginae.)

---

17 Cic. post red. in sen. XIV 35.
23 *pag.* 125, 28 *sqq.*

---

3 δICENTIṠBUS 4 uolumtatem *C* 12 ille *C* 13 annos *C* 14 diu *Cmo, corr. Zg* 17 altera *C* 22 facti *C* 24 PRΔE|IN|CIPΔUTER 25 *lac.* $4^3/_4$ *cm.* = *14 litt.* cτoχacμῷ *suppl. Zg* cτoχacτικῶc? Planciae *C* 27 men‖ *C* mentione *mo*

... suffragatos municipibus suis velut iam pridem huius- § 19.
modi dignitate saturatos; istos vero, qui Atinate oppido venirent, exoptasse ornari Plancium, quod ea res non minus etiam ad honorem suum pertineret, cum paucissimos de suis civibus haberent senatoriis magistratibus honoratos. Praeterea et hinc istis civitatibus adicit differentiam, quod Atinates semper civibus suis faverint, Tusculani plurimum livoris naturaliter etiam circa municipes suos habuisse videantur. Sic et M. Cato ille Censorius pro maligno et invido habitus est nec aliter etiam Lucilius de eorundem moribus sentit hoc dicens: *Prima Papiria Tuscolidarum.*

Nam malevolos non esse certo scio.

Hoc dicitur ab eo ἐν ἤθει; quippe cum diversum intellegi velit, simulat circa Tusculanos verecundiam malevolentiae negatione.

Quorum honoribus agri ipsi prope dicam § 20.
montesque favebant.

... hoc dixisse videatur, nisi interposuisset vigilantissime temperamentum praecedentibus verbis, quod ait: *prope dicam;* nam neque agri ⟨neque⟩ montes possunt habere ullum sensum favoris, sed ... quae sunt, vim sententiae de hac moderatione sumserunt.

At si in aliquem Arpinatem incideris, erit tibi fortasse etiam de nobis aliquid, sed certe de C. Mario audiendum.

---

9 *cf.* Liv. XXXVIII 54.
11 Lucilii rell. ed. Lachmann p. 121 v. 1094.

---

1 ‖fragatos *C* ⟨ait Tusculanos minus esse suf⟩fragatos *mo* 2 dignitatem *C* isto *C* 3 no *C* 6 offerentiam *C* 9 Gensorius *C* 11 tu solidarum *Cmo, corr. Wunder; in C sequitur linea vacua, in qua nihil scriptum fuisse videtur* 12 maleuolus *C* 13 dici *C* quispe *C* 15 negationem *C* 16 ħORIB· 17 quae *C* faverunt *codd. Cic.* 18 *lac. 1 + 3½ vel 3½ cm. = 10 vel 9 litt.* ὑπερβολικῶς *suppl. mo* 19 RЄCЄδЄNTIB· *Cmo, corr. Mai* intercedentibus *Wunder* recidentibus *Or* 20 ⟨neque⟩ *mo* 21 ħ . . .‖ħΔBЄRЄ *post prius* ħ *laceratus C lac. 3 cm. = 8 litt.* ἀναίσθητα *suppl. mo* 23 at in quemcumque *codd. Cic.* etiamsi nolis erit tamen *codd. Cic.*

... sed de C. Mario multo liberius et erectius. Ex quo etiam suo honori plurimum dedit, de quo aliquanto demissius et verecundius dixerat.

§ 21. Tui municipes sunt illi quidem splendidissimi homines, sed tamen pauci.

... Etiam hic Atinatium suffragia praetulit Tusculanis, cum illi et pauci et invidi, hi vero et plures et benigni.

Quam quidem nunc multitudinem videtis, iudices, in squalore et luctu supplicem vobis.

Miscuit ..., non tantum quo doceretur iudex, verum etiam quo moveretur. Adfectus enim coloravit ad misericordiam secundum Plancium permovendam ex habitu civium luctuoso, quasi ipsi sollicitudinem ⟨et⟩ molestiam pro suo cive succeperint.

§ 22. Non fucosa.

Verbum et hoc notabile inter alia, quae sunt aput veteres rariora, referendum est. ... adversus Tusculanos. Ne hanc laudem nude impertiri Atinatibus arbitreris: quos ita extollit, ut illorum malevolentiam deprimat.

§ 23. Quibus e municipiis vix iam, ⟨qui⟩ carnem Latinis petant, reperiuntur.

Oppida commemoraverat Lavicanum et Gabinum et Bovillas prope iam vacua et populi exiguitate deserta, quae Laterensem non tantopere suffragiis suis potuerint adiuvare. Quod vero mentionem petendae carnis fecit, pertinet ad consuetudinem sacri anniversarii. Nam Latinae feriae a quo fuerint institutae, dissentiunt plerique auctores. Alii ab L. Tarquinio Prisco, rege Romanorum, existimant, alii vero a Latinis priscis. Atque inter hos ipsos causa

---

1 *lac. un. lin. = 16 litt.* ψιλῶς περὶ αὐτοῦ? sed *Cmo* scilicet *St* rectius *Cmo, corr. Or* 6 *lac.* $5^1/_4$ *cm. = 13 litt.* κατὰ σύγκριcιν? 7 illi *Co* hi *m* 7 hi *Co* illi *m* 10 *lac.* $3^1/_2$ *cm. = 10 litt.* ὑποτύπωcιν? 13 ⟨et⟩ *mo* modestiam *Cmo, corr. Or* 16 interealia *C* 17 *lac. 4 cm. = 10 litt.* ἔγκληcιc *suppl. mo* 20 ⟨qui⟩ *mo* 21 repperiuntur *Cm* 22 Gabinium *C, corr. Or* 28 existima|bant *Cmo, corr. Or*

sacrificii non convenit. Nam quidam id initum ex imperato Fauni contendunt, nonnulli post obitum Latini regis ⟨et⟩ Aeneae, quod ii nusquam comparuerant. Itaque ipsis diebus ideo oscillare instituerunt, ut pendulis machinis agitarentur: quoniam eorum corpus in terris non esset repertum, ut animae velut in aëre quaererentur. Feriarum Latinarum sacrificio solebat hoc observari, ut . . . hostia civitates adiacentes portiunculas carnis acciperent ex Albano monte secundum veterem superstitionem. Verum tam exiguum in illis civitatibus numerum hominum significat, ut desint etiam, qui carnem petitum de sollemni more mittantur.

Adiungamus, si vis, id, quod tu huic obesse etiam putas, patrem publicanum.

Transitus fit ad quaestiunculam, qua humilitas generis obiciebatur Plancio, ut eapropter largitus pecuniam videretur, quoniam consequi aedilitatem familiae suae dignitate non posset. Publicanorum itaque Tullius ordinem necessario adserit, qui tunc ex equestri ordine accedebant ad vectigalium redemtionem.

Quod fuerit publicanus, vel quod ab sociis unice diligebatur, vel quod diligentissime rogabat, vel quia pro filio supplicabat. § 24.

. . . Cumulavit gratiam suffragationis de paterno etiam favore, cui publicanorum societas adfuerit, ut filius eius ad optinendam aedilitatem potius adiuvaretur.

---

2 *sqq. cf.* Festus *s. v.* oscillantes (p. 194 Mueller) *(totum scholion e Varrone desumptum putat Schilling).*

---

1 initium *C* 2 ⟨et⟩ *mo* 3 comparauerant *C* 7 *lac. significavi* ut hostiam *m Wunder* ut hostia ⟨adducta⟩ *Or* ut ⟨de⟩ hostia *Zg* 11 desit *C* 13 adiungam *codd. Cic.* abesse *C* 16 ut *bis. scr. C* ELARGITUS 21 quod erat pater is, qui est princeps iam diu publicanorum *codd. Cic.* quod is *codd. Cic.* SOCIIS S *superscriptum incertum est* 22 unicae *C* 24 *lac. un. lin.* = *16 litt.* κατὰ συναθροισμόν *suppl. Zg*

Aliquid praeterea — timide dicam, sed tamen dicendum est: aliquid adtulimus etiam nos.

Necessario temperavit gratiam suam non mediocriter Plancio profuisse, quando vir consularis testimonium beneficiorum in se conlatorum perhibens ⟨pro⟩ candidato multum potuerat promovere. Hoc vero ne esset insolens ⟨et⟩ superbum, praemisit adlegationem verecundae timiditatis.

Ultro mehercule se mihi etiam offerentes, ultro pollicentes rogavi.

Admirabiliter nec humilem se fecit in precibus et tamen plurimum adiuvisse testatus est: sic et pro reo satis causae facit et dignitatis suae ornamenta custodit dicendo non defuisse preces suas, quibus populus verecunde obsecutus sit ultro se etiam offerens gratiae referendae ad eum promtissime designandum, cui vir tam bene de re p. meritus suffragaretur.

§ 25. Nec, si vir amplissimus, cui nihil est quod roganti concedi non iure possit, de aliquo, ut dicis, non impetravit.

Sagacissime animadvertit, quid a parte diversa posset opponi: non mirum, si nihil pro Plancio Tullius valuisse videatur, cum pro alio sibi coniunctissimo candidato vir potentissimus nihil promoverit, cum illi designando studeret. Significare autem candidatum videtur T. Ampium, suffragatorem vero Cn. Pompeium. De quibus, tam se quam Pompeio, ... sic vult accipi Tullius suspicionem, ut ipse quidem pro Plancio valuerit miserabiliter et demisse petendo, Pompeius non item pro Tito Ampio utique

---

1 timidae *C* 2 adtulimus etiam *codd. Cic.* ad Tullium sed iam *C* 5 perfidens *C, corr. Niebuhr* ⟨pro⟩ *Or* 7 ⟨et⟩ *mo* 9 mehercule *codd. Cic.* mercule *C* 11 PRAECIB· et *scripsi* nec *Cmo* 14 proces sua *C* 16 designatum *C* 22 non nihil *Wunder* aliquid *Garatonius* 23 uiro *C* 24 studeret? *St* 26 duobus St 27 *lac. 2 + 5½ cm. = 18 litt.* κατὰ (*melius* κατὰ τὴν) cύγκριcιν (*vel* κατ' ἀντίθεcιν) *suppl. Zg* 28 demissae *C*

pro sublimitate nominis et potentiae superbius hoc sibi aput populum vindicando.

Rogatio haec semper est gratiosissima.

Quoniam ... verbum est et interdum potest rogationem id est ... significare, idcirco hic admonendum lectorem putavi rogationem a Tullio cum maxime petitionem significari, quae facta sit pro candidato.

An Minturnenses coloni, quod C. Marium e civili ferro atque ex impiis manibus eripuerunt. § 26.

Iam narratum a me hoc exemplum plenissime scio C. Mari, qui Syllanis armis cedens cum filio in Minturnensium paludibus latuit. Inde emissus, quoniam non potuisset occidi, navigio inpositus in Africam pervectus adusque dirutae Karthaginis fines. Inde armis Cinnanis in Italiam restitutus et adeptus denique septimum consulatum.

Quod me vel vi pulsum vel ratione cedentem.

Prudenter hoc suspendit, ne aut damnatus aut exul fuisse umquam videretur. Et vis enim proprior est iniuriae quam accusationi et ratio, qua se dicit maluisse urbe recedere, respectum habuisse potest utilitatis publicae: ne periculosa multis seditio moveretur.

Hic est enim, qui adulescentulus cum Aulo Torquato profectus in Africam sic ab illo gravissimo viro dilectus est. § 27.

Ante actae vitae officia recensentur quadam subiecta ... numerante oratore, quibus locis quibusque temporibus et cuiusmodi virorum iudicio Cn. Planci mores comprobati sint. Quod ipsum statim vigilanter erga personam Torquati facit, cuius gravitatem et sanctimoniam

---

10 *cf. pag.* 58, 1.

---

2 uindicandi *C* vindicans *m Wunder* 3 haec *Cmo* ipsa *codd. Cic.* 4 *lac.* $4^3/_4$ *cm.* = *11 litt.* ἀμφίβολον *suppl. mo* 5 *lac. 4 cm.* = *7 litt.* ψήφισμα *suppl. mo* 6 ⟨per⟩ rogationem *mo* 8 Minturnensem *C* 11 C. Mario *C* ⟨de⟩ C. Mario *mo* C. Mari *St* caedens *C* 15 restitus *C* 25 acta *Cm, corr. Mai o* 26 *lac.* $5^1/_4$ *cm.* = *13 litt.* ἀναδιπλώσει *suppl. mo* καταριθμήσει? enumerante *Or*

non otiose testificatus est, sed quo magis Plancius ornaretur, quem familiariter ille dilexerit. Et quoniam Torquatus idem praesens non erat, in eius patruelem conferendam putavit vicem testimonii, ut perinde haberetur atque si adesset is, cuius validior esset auctoritas.

F u i t i n C r e t a p o s t e a c o n t u b e r n a l i s S a t u r n i n i, p r o p i n q u i s u i, m i l e s h u i u s Q. M e t e l l i.

Gratiosum fuisse videri poterat, si adseveraret eum Saturnino, propinquo suo, placuisse: maluit ad iudicium Q. Metelli confugere, ut vere cognitis virtutibus Planci existimaverit adulescentem per omnia spectatissimum. Significat autem Q. Metellum, qui Creticus cognominatus est bello aput Cretam feliciter gesto. Omnia haec sunt ...

§ 28. T r. p l. f u i t n o n f o r t a s s e t a m v e h e m e n s q u a m i s t i, q u o s t u i u r e l a u d a s, s e d c e r t e t a l i s, q u a l e s s i o m n e s s e m p e r f u i s s e n t, n u m q u a m d e s i d e r a t u s v e h e m e n s e s s e t t r i b u n u s.

Nihil egerat in tribunatu suo Plancius aliqua praestanti laude dignissimum, quin immo etiam videbatur hac potestate segnius functus. Quoniam nullas ergo virtutes eminentissimas habuit, quas de illo praedicaret, idcirco aliquid ei volens adquirere ad suspicionem ignaviae repellendam *non tam vehemens,* inquit, *tribunus fuit quam* ceteri, et vivaciter conclusit: *quales si omnes semper fuissent, numquam desideratus vehemens esset tribunus* id volens intellegi, per seditiosos et turbulentissimos ...

(Desunt IV paginae.)

§ 31. ... hoc factum est ... nec videlicet, quod saepius iterat valde inpiam Laterensis propositionem, qui candidato plus inpedimenti ex persona patris esse debuisse dixerit quam favoris pro religione naturae. Quod autem

---

2 dixerit *C* 5 ΔδQ· 8 GRΔTİSU̅ ⟨quoniam⟩ gratiosum *m* 9 maluit ⟨itaque⟩ *Wunder* 13 *lac.* $3^1/_2$ *cm.* + *2 lin.* = *42 litt.* ἐνθυμήματα ἀπὸ τοῦ προσώπου κατὰ τὸ ἐναντίον? 15 sede *C* 17 ueaemens *C* 25 esse tribunis *C* 26 turbulentissi‖ *C* 28 *lac.* $4^1/_4$ *cm.* = *11 litt.* *lac.* *4 cm.* + *un. lin.* = *25 litt.* 29 candidatos *C* 31 pro regio *C* privilegio *mo*, *corr. Zg*

de patre dicit, illud est: Cum princeps esset publicanorum Cn. Plancii pater et societas eadem in exercendis vectigalibus gravissimo damno videretur adfecta, desideratum est in senatu nomine publicanorum, ut cum iis ratio putaretur lege Sempronia et remissionis tantum fieret de summa pecuniae, quantum aequitas postularet, pro quantitate damnorum, quibus fuerant hostili incursione vexati. Adfuit igitur Caesar causae publicanorum eorumque desideriis: contradixit pro vigore duritiae suae M. Cato et diem totum prolixitate orationis suae occupavit, ut senatus decernendi spatium non haberet. Id tempus ergo Laterensis denotaverat invidiosum Plancio esse debuisse, quominus fieret aedilis, quando pater eius quaedam liberius et exertius adversus quosdam primores senatus in publicanorum allegatione dixisset. Id revocat orator . . . ⟨ad⟩ defensionem, licuisse dicens unicuique de suis iniuriis libere conqueri.

Ego publicanorum in Q. Scaevolam, virum omnibus ingenio, iustitia, integritate praestantem, aspere et ferociter dicta commemorem? Consuli P. Nasicae praeco Granius medio in foro, cum ille edicto iustitio domum decedens rogasset Granium, quid tristis esset; an quod reiectae auctiones essent: 'Immo vero', inquit, 'quod legationes!' § 33.

. . . Potentissime ab exemplis qualitas absoluta firmatur: licuisse Plancio seniori quaedam liberius dicere pro societate publicanorum, qui etiam in Q. Scaevolam, omni virtute praestantissimum virum, fiduciam suae libertatis

---

9 *cf.* Val. Max. II 10, 7.

---

6 pecunia *Cmo, corr. Mai* 8 adit *C, sed vide postea* ЄORU¯| QUIB · FUЄRANTHOSTIU' | INCURSIONЄUЄXATIAδ | FUITIGITUR CAЄSAR' QUЄ | 15 *lac.* $2^3/_4$ + *3 cm.* = *12 litt.* κατ' ἀντίληψιν *suppl. Zg* defensionem *Cmo* defensione *Zg* 17 in Q. *mo, codd. Cic.* neque *C* 19 ferociter et libere *codd. Cic.* 21 dictustitio *C* 22 quid tristis *mo, codd. Cic.* quintius quis *C* 25 *lac. un. lin.* + $^3/_4$ *cm.* = *20 litt.* ἀντίληψις ἀπὸ παραδειγμάτων *suppl. Zg* (*melius:* ἀντίληψις· παραδείγματα) 27 quae *C*

erexerint. Inde transcendit ad exemplum famosi quondam praeconis Q. Granii et adprime dicacissimi. Quem cum *edicto iustitio*, id est praedicto in re p. tempore, quo nihil ageretur civilium negotiorum, Nasica consul compellavisset obvium sibi forte venientem dixissetque ioculariter: 'Grani, quid tristis es? An quod auctiones reiectae sunt?' — scimus enim praeconibus auctiones fructui esse, quod per eos omnia distrahantur; illo autem iustitio nec ipsae poterant exerceri — huic P. Scipioni e contrario non sine morsu stomachi respondisse Granium dicit: 'Immo ideo tristis sum, quod legationes reiectae sunt.' Voluit autem pudorem Nasicae consulis perstringere hoc amarissimo dicto. Nam legationes ab externis populis missae ad senatum solebant ordinari pro voluntate consulum. Quas plerumque gratia, nonnumquam et accepta pecunia consules ordinabant, ut introduci ad senatum possent.

Idem tribuno plebi potentissimo, M. Druso.

Et haec dicacitas praeconis istius non minus urbanitatis habuisse videtur quam asperitatis. Nam M. Livius Drusus, cum multa seditiose in tribunatu suo contra quam esset rei p. utile moliretur, adventantem Granium sic compellavit: 'Grani, quid agis?' Ad hoc ille isdem verbis, sed cum magna asperitate respondit: 'Immo tu, Druse, quid agis?' hoc est: quae et quam periculosa et quam patriae metuenda conaris?

Nunc usque eo est oppressa nostra adrogantia civitas.

. . . factum est ita pronuntiando: *nostra adrogantia,* quoniam si vestra adrogantia vel quorundam superbia dixisset non adfingendo sermoni suam societatem aliquid offensae aput quosdam praepotentis contrahere potuisset.

---

1 exeruerint *Or* 2 adprimae *C* 3 qui *Cm, corr. o* 8 ipse *C* 9 exercere *C* 11 legationis *C* sint *Cmo, corr. St* 17 tribuni *C* potentissimo homini *codd. Cic.* 18 preconis *C* 19 Licinius *C* 20 MULTASSEDITIOSE 26 USQUOEST 28 *lac.* $4\frac{1}{2}$ *cm.* = 8 *litt.* εὐλαβῶς? 30 SERMONE⁻|SUAE 32 potuissent *C*

Ut, quae fuit olim praeconi in ridendo, nunc equiti R. in plorando non sit concessa libertas. ... facta. Simul ... Nam gravius ferri debere hoc ⟨a⟩ praecone dictum quam ab equite Romano, gravius praeconem cum inrisione quam Romanum equitem cum dolore dixisse, cum dolor excusatus sit impetu cogentis iniuriae, risus immoderatam plerumque contumeliosae audaciae licentiam praeferat.

Ego quia dico aliquid aliquando non studio § 35. adductus, sed aut contentione dicendi aut lacessitus, et quia, ut fit in multis, exit aliquando aliquid si non perfacetum, at tamen fortasse non rusticum, quod quisque dixit, me id dixisse dicunt.

Et oratorie totum hoc explicat invidiosius quasi de nimia libertate Cn. Plancii senioris quosdam loqui quam veritas ipsa patiatur. Ad quod optinendum contra insimulationes inimicorum subnectit exemplum Cicero ipse de se, quem non ignoramus multum facetiis et urbanioribus dictis indulsisse, id quod locis pluribus in Verrinis orationibus potuimus adgnoscere. Hoc ergo ait: Quoniam soleo quaedam non ingrata festivitate secundum sales urbanitatis dicere, idcirco plerique huiusmodi omne, quod dicitur, etiam si ab alio dictum sit, in me conferunt. Quare nihil mirum est, si quaedam falso etiam de Planci libertate iactentur.

Nam quod primus scivit legem de publicanis tum, cum vir amplissimus consul illi ordini per populum dedit, quod per senatum, si licuisset, dedisset.

---

3 *lac. 2 cm.* + *un. lin.* = *21 litt. vel un. lin.* = *16 litt.* cύγκριcιc χρόνων? *lac. 2½ cm.* + *2 lin.* + *4½ cm.* = *50 litt.* cυγκρίcει *suppl. mo* ἐνθύμημα ἀπὸ τοῦ ἐλάττονος κατὰ πρόcωπα καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου? GRAUIUS . ERRI *in lacuna* F *periit, quod Zg supplevit* ⟨si⟩ hoc *m* ⟨a⟩ *mo* 4 dictum ⟨sit⟩ *m* dicto *o* quam ⟨si⟩ *m* 5 CUMINRISIONEMCU¯|INRISIONE 20 induxisse *C* 27 sciui *C* 28 illi id *codd. Cic.*

Paulo supra locutus sum nihil obtineri potuisse per C. Caesarem, cum publicanis aput senatum patrocinaretur, contradicente scilicet M. Catone. Verum postea consul idem C. Caesar legem tulit ad publicanorum commoda pertinentem, cui favore promptissimo Cn. Plancii pater sine dubio adstitit, quoniam res utilitatis suae agebatur. Hoc ergo, quidquid esset reprehensionis, . . . removetur in ipsum Caesarem legis auctorem perlatae.

§ 36. Neque enim quicquam aliud in hac lege, nisi editicios iudices secutus es.

. . . Ad ea, quae sunt necessaria, conclusis prioribus transit et potuisse Laterensem de ambitu accusare significat, nisi maluisset idcirco reum lege Licinia facere, ut haberet iudices editicios, de cuius formae acerbitate iam sumus in argumento praelocuti. Diffidentia igitur accusatoris ostenditur ideo invadentis in legem Liciniam, quod ambitus probari non possit, de quo iudices ex reiectione haberi soleant: aequalem scilicet numerum reicientibus tam accusatore quam reo. Verum specta diligentius omnem contextum huius . . ., ut intellegas oratorem movere speciem quandam . . . in modum praescriptivum: facta senatus consulti mentione, qui secundum legem Liciniam quattuor edi tribus ab accusatore voluerit, ex quibus reo liceret unam repudiare, ut de tribus reliquis iudicum haberet editionem; tamen ab accusatore sic fieri

---

1 133, 8 *sqq.*
15 125, 28 *sqq.*

---

3 SCILICETCONTR·M· 5 proptissimo *C* 7 *lac.* $5^3/_4$ *cm.* = *15 litt.* κατὰ μετάθεσιν *suppl. Zg* κατὰ μετάστασιν? 8 AUCTORE¯| REPERLATAE auctorem nuper latae *mo, corr. St* 9 aluit *C* 10 es secutus *codd. Cic.* 11 *lac. 5 cm. + un. lin. +* $4^1/_4$ *cm.* = *43 litt. vel un. lin. +* $4^1/_4$ *cm.* = *29 litt.* ἀπὸ τῶν ἔργων καὶ ἀπὸ τῆς πίστεως τοῦ ἀντιδίκου? 14 forma *C, corr. Niebuhr* 15 differentia *Cmo, corr. Or* 17 probare *C* 19 licentius *Cm, corr. Niebuhr* 20 *lac. 5 + 1 cm. = 14 litt.* συλλογισμοῦ? oratorem more *C* oratorio more *mo* oratorem more ⟨suo⟩ *Zg* 21 *lac. 3 +* $3^1/_2$ *cm. = 15 litt.* μεταλήψεως? 22 mentionem *C* quae *C* quo *m, corr. Wunder* 25 IUD·|

voluisse, ut eas ederet, quas corruptas a candidato criminaretur. Hic vero Laterensis noluerat ipsas edere, quibus dicebat pecuniam datam, utique consulte, ne reo, a quo pecuniam sumpserant, favore tacito patrocinarentur. Quasi negare itaque temptavit accusari posse lege Licinia Plancium, quando sint aliae tribus editae nec illae potissimum, quae sumpsisse pecuniam dicerentur et quas ideo vel maxime senatus edi voluisset, ut et iudicarent et testimonium vel contra reum vel pro reo ex ipsa veritate perhiberent, quia sine dubio, quid esset aput tribules suos gestum, optime scirent.

Aput eosque me ne quinque quidem reiectis, quod in proxumo reo de consilii sententia constitutum est, cogas causam dicere. § 40.

Iam de sodaliciis causam dixerat P. Vatinius eodem defendente M. Cicerone. Cuius exemplo negat iniquitate Laterensis esse Plancio permissum quinque saltem iudices reicere, quo manifesta sit inprobitas obstinate conitentis inimici, ut reus innocens opprimatur conspiratione magis iniquorum iudicum quam criminis veritate convictus.

Non enim si aut Plancius ita vixit, ut offenderet sciens neminem, aut tu ita errasti, ut eos ederes inprudens, ut nos invito te tamen ad iudices, non ad carnifices veniremus, idcirco ista editio per se non acerba est. § 41.

Periculosius aliquantum fuerat evectus, ut hoc dicendo: 'voluisti Plancium, Laterensis, aput inimicos iudices accusari' offenderet animos eorum, qui erant de causa pronuntiaturi. Vigilanter itaque illum quidem hoc animi habuisse testatus est, ut reus iniquis iudicibus uteretur, sed fortunam multo prosperius secundasse, ut viri spectatae humanitatis et incorruptae religionis in hanc cognitionem venirent, quae innocenti reo obesse non posset.

---

3 reu *C* 4 pauore *C* 5 accusare *C* 8 uoluisse 10 quia *mo* qui *C* 16 Ciceronem *C* iniquitatem *C* 23 ederens *C* at *C* 24 ut *pro* ad *C* 25 aeditio *C* 31 spectate *C*

Iudices ergo non laesit et propositum malitiosi accusatoris ostendit.

An vero nuper clarissimi cives nomen editicii iudicis non tulerunt.

Adhuc eandem, quantum rebus ipsis apparet, inculcat iniquitatem iudicii, quod Laterensis ut ex editiciis haberet, maxime laboraverat. Et hac in parte commemorationem videtur facere Tullius eius temporis, quo Servius . . .

(Desunt IV paginae.)

§ 50. . . . suffragium tulisset, eum totius populi consensione gratis designatum esse manifestum sit.

Numquam enim nobilitas, integra praesertim atque innocens, a populo supplex . . .

. . . exprobrare identidem superbiam, quod nimia fiducia nobilitatis dedignatus sit populo supplicare ac propterea non impetraverit aedilitatem, quae a Plancio verecundius atque demissius peteretur.

§ 51. Avus vero tuus et P. Nasicae tibi aediliciam praedicaret repulsam.

Totum hoc . . . sufficienter implevit . . ., quoniam fecerat ille quaestiunculam, ut ambisse Plancium ex hoc probaretur, quod praepositus esset nobilissimo senatori. Hic ergo quasi ex persona patris eius et avi de aliis etiam nobilibus intulit mentionem, quos repulsos ab honore constabat. Illo igitur contendit argumentationis effectus, eos vel maxime, qui blande et suppliciter petant, facilius designari solere, quando superbia nobiliorum ad invidiam sive odium proclivior esse consuerit.

---

3 editicii *codd. Cic.* editicium *Cmo* 5 adhunc *C* 8 SЄ‖ Servius Sulpicius *mo coll. Cic. pro Murena 23, 47* 12 enim fere *codd. Cic.* 13 populo Romano *codd. Cic.* supplex probrare *C* supplex ⟨repudiata fuit⟩. Exprobrat *mo* supplex ⟨repudiata est. Hac in parte Tullius videtur Torquato⟩ exprobrare? 17 ⲁδϥ· 18 Nasica *Cmo* Nasicae *codd. Cic.* ibi *C* 20 *lac. 3 + 1½ cm. = 8 litt.* ἐνθύμημα? *lac. 5 + 4½ cm. = 25 litt.* παραδειγμάτων καταριθμήσει? 21 hⲁ°C 22 ϥuO$^{\delta}$ PRⲁЄ|POSITITUIЄSSЄT nobilissime *C* 23 ⲁuIⲁЄδЄ

Quos tamen omnis consules factos scimus esse. § 52.
. . . exsecutus congestis nominibus plurimorum videtur mihi aliquid et ad consolandum Laterensem facere, ne diffidat reliquis honoribus post aedilitatis repulsam, quando illi hac specie honoris non inpetrata provenerint tamen ad fastigium consulare.

Noli enim existimare non magnum quendam motum fuisse petitionis tuae, de qua ne aliquid iurares, destitisti.

Tacite quidem subiecit causam, quae Laterensi vel maxime obfuisse videatur, quod eum dicat aliquid noluisse iurare ac propterea inpugnatum, quo magis repulsam ferret. Existimamus igitur eum legem Iuliam significare, quam Caesar consul agrariam tulerat de ⟨XX⟩ viris creandis et per seditionem, quantum se habet fides historiae, et M. Bibulo servante de caelo. In hanc Laterensis videtur iusiurandum suum dicere noluisse. . . . tamen M. Tullius non expressit ipsam legis Iuliae mentionem, ne Caesaris animus laederetur.

An te illa argumenta duxerunt? 'Dubitabitis', inquit, 'quin coitio facta sit, cum tribus plerasque cum Plotio tulerit Plancius?'

Ex parilitate congruentium suffragiorum nitebatur probare Laterensis conspirationem quandam fuisse, quando et hic, qui reus est, et Plotius per easdem tribus designati sint. Respondetur a Tullio non esse mirandum, quippe cum designatio in duobus eandem habuerit aequalitatem suffragantium. Puncta enim hic non aliter quam in defensione Murenae suffragia significat. Et magis . . .

---

29 pro Mur. 34, 72.

---

2 *lac.* $1^3/_4$ + *3 cm.* = *13 litt. vel 3 cm.* = *8 litt.* cυναθροιcμὸν? 3 ne *mo* non *C* 5 hanc speciem *C* proueneris *C* pervenerint *mo* 8 uotum *C* 14 ⟨XX⟩ *Or* 17 iusurandum *mo* usurpandum *C* *lac.* $2^3/_4$ + $1^3/_4$ *cm.* = *8 litt.* εὐλαβῶc? 20 dubitatis *codd. Cic.* 26 sin *C* 29 significant *Wunder* *lac. 6 cm.* = *15 litt.*

id confirmat paratum, ut aediles sortirentur, quoniam discerni huiusmodi magistratus nisi sorte non possent.

§ 55. Cur non eius damnatione aliquid ad hoc iudicium praeiudicii comparasti?

. . . Probat ipsum adversarium iudicasse nihil omnino suspicionis esse, quod in Plancium posset oboriri ex persona eius, qui divisor fuisse videatur, quoniam eundem neque reum fecerit neque ullam vel tenuem probationem habere adversus eum potuerit, quo damnato sine dubio consequenter videretur de Plancio praeiudicatum.

§ 56. Quibuscum me, iudices, pugnantem more meo pristino non videbitis; non quo mihi fas sit quicquam defugere, quod salus Plancii postulet.

Figmento quodam verecundiae declinat eam partem, quae difficultatis aliquid habere videatur adversus quorundam testimonia contendi et non sine . . ., qua se omnem Plancio sollicitudinem debere testatur. Sic et religioni, quam magnis beneficiis eius debet, satisfacit et pedem refert ab insectatione testium, quibus dicit esse parcendum.

§ 58. In quo, Cassi, si tibi ita respondeam nescisse id populum R. neque fuisse, qui id nobis narraret, praesertim mortuo Congo.

Iuventiae familiae, ex qua Laterensis contextum generis habebat, probaturus veterem nobilitatem Cassius praeiactaverat hunc aedilem primo ante alios loco fieri debuisse. . . . igitur in eundem Cassium facta M. Tullius negat populum, id est vulgus inperitorum iudicare penitus de familiae clarioris nobilitate potuisse, ut nonnisi peritiores vetustatis et qui antiquitatem per historias

---

3 damnatione *codd. Cic.* damnationi *Cmo* 5 *lac. un. lin.* + *4 cm.* = *26 litt.* ἐπιχείρημα ἀπὸ τοῦ καιροῦ *suppl. Zg* ἀπὸ τῆς πίστεως τοῦ ἀντιδίκου? 12 pristinon *C* 15 ꝙ· 16 contendendi *Wunder* *lac.* $3^3/_4$ + $1^3/_4$ *cm.* = *14 litt.* συγχωρήσει? qua *St* quae *Cmo* 20 ita tibi *codd. Cic.* 21 quid *pro* qui id *C* 22 Congo *codd. Cic.* Conco *Cmo* 24 NOBILITEM 25 desuisse *C* 26 *lac. 2* + *1 cm.* = *10 litt.* ἀποστροφῇ *suppl. Zg* factam *C* facta M. *Wundero* facta *Zg* 27 paenitus *Cmo*

legerint, haec scire facillime possint. Atque ideo mentionem Congi videtur interposuisse, qui per illud tempus decesserat, homo curiosus et diligens eruendae vetustatis; nam historicus . . .

(Desunt IV paginae.)

. . . partim malitiosis fraudibus deprehensum ideo § 63.
tantum negavit ab se statim puniri, quod iratus esset; quippe vir sapientia praeditus altiore non putavit . . . iudicii futurum quidquid fecisset iratus.

Non vereor, ne mihi aliquid, iudices, videar § 64.
adrogare, si de quaestura mea dixero.

Ut se Laterensis ostenderet aedilitate fuisse Plancio digniorem, commemoraverat se aput Praeneste ludos edidisse, Cyrenis etiam summa liberalitate in publicanos egisse, in socios denique fuisse iustissimum. Quae omnia iactantius ab illo dicta quam eleganter elevet et abiciat M. Tullius, consideremus. Persuadere vult namque omnia illa, quae foris gesserit, aput conscientiam populi R. latere potuisse. Ac ne acerbius animum laederet audientis . . . de quaestura sua egit non sine figura . . ., quod cum Lilybaeo decedens Puteolos adventasset, omnes eum ignoraverint primo ex provincia, tunc deinde ex Sicilia, ad extremum ex Lilybitana venire; quibus ipse varia sciscitantibus novissime cum permistione quadam stomachi responderit se ad aquas potius in Campaniam venisse, ut interrogationes eorum ab se respueret, quos moleste ferebat ignaros esse quaesturae, quam se meminerat magna cum laude gessisse. Proficit ad illam responsionem multa Romae ignorari, quae foris gesta sunt a senatoribus, ac propterea Laterensem

---

6 *sqq. cf.* Cic. Tusc. IV 36, 78. Val. Max. IV 1, ext. 1.

---

2 Conci *C ut supra* 6 depraehensum *C* 8 *lac. significavi* ⟨integri⟩? 10 uideas *C* 15 fuisse denique fuisse *C* denique fuisse *mo* fuisse denique *St* 19 *lac. 4 cm. = 10 litt.* 20 *lac. 1 + 3½ cm. = 10 litt.* cyγκρίceωc *suppl. mo* ἀcτειcμοῦ? 21 Libyae *C* 22 de *pro* ad *C*

frustra in illis, quae extra urbem gesserat, habuisse fiduciam. In extremo tamen fine huius capitis aliquanto obscurius dixit:

§ 66. Sed ea res, iudices, haut scio an pluris mihi fuerit, quam si mihi tum essent omnes gratulati.

Hoc ait: Magis laetatus sum ignorasse multos, ex qua provincia venirem, ⟨quam⟩ si venienti mihi gratularentur. Perstringere enim voluit invidiam praesidum, qui spoliatis provinciis revertantur, ac propterea eos amici sui cum gratulatione suscipiant, quod divites evenerint.

§ 67. Eadem igitur, Cassi, via munita Laterensi est, idem virtutis cursus ad gloriam, hoc facilior fortasse, quod ego huc ab me ortus et per me nixus ascendi.

Nota gratificationem molestam et cum magnis amaritudinis aculeis interpositam. Dicens namque non aliter ad honores adipiscendos perventurum esse Laterensem, quam Tullius ipse pervenerit, valde ... subiunxit testificando se non generis nobilitate, sed virtute ad omnis magistratus pervenisse, Laterensem hoc amplius adiumenti habiturum, quod nobili familia ortus in candidam veniat. Sibi ergo adiudicavit non lenocinia generis, sed praestantiam virtutis, illi vero spem de maioribus dedit, quod suffragium scimus esse fortunae.

§ 68. Quamquam dissimilis est pecuniae debitio et gratiae.

... qui adgreditur, quae proficient et ad coniecturae statum et ad [illum] compensativum. Nam ... valebit gratia ipsius Ciceronis et eorum, qui propter illum Plancio

---

4 aut *C* plus *codd. Cic.* 5 profuerit *codd. Cic.* 7 ⟨quam⟩ *mo* 8 praesidium C spoliatiis *C* 12 virtuti *codd. Cic.* 13 ab *Zg* ad *C* a *mo, codd. Cic.* 17 quem *C* 18 *lac. 6 + 2½ cm. = 22 litt.* εἰρωνικῶς ἐπιδιόρθωσιν? 22 laenocinia *Cmo* 25 pecuniae *codd. Cic.* fortunae *C* 27 *lac. 2½ cm. + un. lin. + 1½ vel un. lin. + 1½ cm. = 28 vel 22 litt.* ἀπὸ τοῦ ἐλάττονος τόπος? 28 *lac. 2¾ + 4 cm. = 9 litt.* στοχασμός *suppl. Zg* 29 Ciceronis ipsius Ciceronis *C* Ciceronis ipsius *mo* ipsius Ciceronis *St* illo *C*

fuerint adiumento ad impetrandam aedilitatem. Nec non etiam per hoc ... id est compensatio implebitur, ut iudices reo maxime prodesse patiantur ad inpunitatem praesentis huiusce discriminis ea beneficia, quae Ciceroni praebuerit exolanti, ut haberet in integro civem patria, quem reposceret. Verbum hoc quoque non incuriose adnotemus, quod debitionem pecuniae dixit.

Gratiam autem et, qui refert, ⟨habet et, qui⟩ habet, eo ipso, quod habet, refert.

Locus etsi generalis de animi religione, qui debitam pro beneficio gratiam referat, tamen causae praesenti plurimum patrocinabitur ad favorem copiosius ratiocinante M. Tullio, nec non etiam iuxta praecepta sapientium, qui animos ingratorum non parum cuidam crimini obnoxios arbitrantur, quando et parentibus et amicis et protectoribus salutis nostrae hoc testimonium debeamus, ⟨ut⟩ nos, in quantum potest, gratos adprobare velimus. De officiis idem lib. I sic ait: *Quodsi ea, quae utenda acceperis, maiore mensura, si modo possis, iubet reddere Hesiodus, quidnam beneficio provocati facere debemus?* Accedit huc etiam, quod genus maximi criminis aput Persas fuisse traditur, si qui extitisset ingratus, meminitque rei Xenofon Κύρου παιδείας libro primo secundum haec verba conscribens: ...

(Desunt II paginae.)

---

18 Cic. de off. I 15, 48.

23 Xen. Κύρου παιδ. I 2, 7 δικάζουσι δὲ καὶ ἐγκλήματος οὗ ἕνεκα ἄνθρωποι μισοῦσι μὲν ἀλλήλους μάλιστα, δικάζονται δὲ ἥκιστα, ἀχαριστίας, καὶ ὃν ἂν γνῶσι δυνάμενον μὲν χάριν ἀποδιδόναι, μὴ ἀποδιδόντα δέ, κολάζουσι καὶ τοῦτον ἰσχυρῶς. οἴονται γὰρ τοὺς ἀχαρίστους καὶ περὶ θεοὺς ἂν μάλιστα ἀμελῶς ἔχειν καὶ περὶ γονέας καὶ πατρίδα καὶ φίλους.

---

1 fuerit *C* 2 *lac. 4 cm. = 9 litt.* ἀντίστασις *suppl. Zg* 8 ⟨habet et qui⟩ *codd. Cic.* 9 in eo *codd. Cic.* 12 ratiocinanti *Cmo, corr. St* 16 ⟨ut⟩ *mo* 17 velimus *mo* possimus *C* 18 *distingni non potest, utrum* I· *an* II· *C scripserit* 19 iuberet *C* 23 Κύρου παιδείας *suppl. mo in lac. 5½ cm. = 13 litt.* 24 *lac. 5½ cm. + 9 lin. mo locum ex Xenophonte petitum habent*

§ 72. . . . ⟨obli⟩gatum velit temere beneficium, quod non acceperit, confitendo.

At id etiam gregarii milites faciunt inviti, ut coronam dent civicam et se ab aliquo servatos esse fateantur.

. . . Inductionem sollertissime facit ex iis militibus, qui protecti a commilitonibus suis veluti testimonium gratiae referant iisdem coronam civicam dando, quam traditur de gramine fieri solitam. Et mire extenuavit gregarium militem dicendo invitum hoc facere, ut offerens coronam civicam ⟨se⟩ debitorem beneficii constituat. Quod igitur anxie et moleste gregarius miles patitur, id nullis acceptis beneficiis onus verecundiae suae non inponeret vir consularis.

§ 74. Nolo cetera, quae a me mandata sunt litteris, recitare.

Suffecerat enim de ea oratione dixisse, qua vel senatui vel populo gratias egit. Nunc autem et de versibus suis facere mentionem videtur, quos intempestivum sit in iudiciali disceptatione recitare. Non potuit tamen in totum de is tacere. Nam de consulatu suo scripsit poëtico metro, quae mihi videntur opera minus digna talis viri nomine.

§ 75. Nam istius verbi: 'quo usque' poterat haec esse invidia: 'Datus est tibi ille; non facis finem?'

. . . valde, quominus inpudens videretur haec compensativa defensio dicente Laterense: 'quousque vis servatos esse quos diligis? Et pro Cispio causam dicente sic rogasti et precibus tuis ambitum paene movisti!' opposuit acutissimam responsionem merito haec ab eo dici potuisse, si pro illo impetrasset, porro autem, cum pro Cispio non optinuerit, vel pro hoc obtinere debere, qui et innocens

---

1 ‖gatum *C* obligatum *mo* emere *Cmo, corr. St* ementiri *Niebuhr* 6 *lac. 2 lin.* + $5\frac{1}{2}$ *cm.* = *45 litt.* ἀπὸ τοῦ ἐλάττονος ἐνθύμημα. παράδειγμα κατὰ μείωσιν? 9 mirae *C* 11 se *ante* debitorem *St suppl., post* debitorem *mo* 13 inponeret uir *mo* inponeretur *C* 20 consulatuo *C* metro *Cmo* more *St* 21 operam *C* δIG⟩Δ¯| 22 haec poterat *codd. Cic.* 24 *lac.* $4\frac{1}{2}$ *cm.* = *10 litt.* πρόληψις *suppl. Zg* παθητικῶς? unde *Cmo, corr. St* 27 rogastis *C* PRΔЄĈIB·

sit et de salutis suae conservatione bene meritus. Animadverte, quo modestiae temperamento haec exsequatur, ut nihil inpudentiae, multum religionis habeat oratio.

Sic enim dixisti: 'Vidi ego tuam lacrimulam.' § 76. . . . Laterensis in Tullium dixerat epilogos eius inridens, quos eum constat nimium flebiles et miserationis plenos in iudiciis semper habuisse. Et in Oratore suo eandem affectuum movendorum sibi praestantiam vindicavit. Ac ne haec lenocinia potius adhibere fallendis iudicibus quam vere secundum animi sui motum facere existimetur, adseverat Cispium hoc suae orationis adfectu non indignum fuisse, cum quo post amicitiae reconciliationem ita participatu fortunae suae dolorem senserit, ut inpense diligi mereatur.

Sed me, cum tantum iam Plancio deberem, § 77. Racili beneficiis fuisse contentum.

Extenuaturus merita Cn. Plancii, quae intulisse in M. Tullium videretur, de L. etiam Racilio quaedam Laterensis commemoraverat, qui magis adiumento Ciceroni fuisse videbatur, cum Plancius in tribunatu suo non tantopere sit pro eiusdem restitutione conisus. Ne hoc igitur ei deesset ad gratiam, confitetur animo promtissimo etiam hunc Plancium erga restitutionem suam fuisse; sed quoniam omnia per Racilium videbantur impleta, non expetisse se dicit, ut etiam ille ex superfluo laboraret, qui tantum sibi in quaestura Macedonica praestitisset. Exstat

---

7 Cic. Orator 37, 130 Quid ego de miserationibus loquar? quibus eo sum usus pluribus, quod, etiam si plures dicebamus, perorationem mihi tamen omnes relinquebant; in quo ut viderer excellere, non ingenio sed dolore assequebar.

---

5 *lac. 4 cm. = 8 litt.* 7 iudicii *C* 8 affectuim *C* 9 laenocinia *Cmo* 12 cum quo *Cmo* cum is *Mai* 13 inpensae *C* 14 meretur *C, corr. Leo* mereretur *mo* 16 beneficiis *codd. Cic.* beneficii *C* 20 uideatur *Cm, corr. Mai* 22 deesse *C* 24 Raciuum *C* 25 laborare *C* 26 quae STURAM MACEDONICA

autem libellus eiusdem Ciceronis, qui ita inscribitur: Edictum Lucii Racilii tribuni plebi, quod sub nomine ipsius Cicero scripsit in invectionem P. Clodi.

§ 78. Illo S. C. quod in monumento Marii factum est. In templo scilicet Honoris et Virtutis, in quo actum primum videtur de restitutione Ciceronis.

Quo quidem etiam magis sum non dicam miser — nam hoc quidem abhorret a virtute verbum — sed certe exercitus.

. . . Hanc sententiam secundum illos filosophos intulit, qui existimaverunt semper beatos esse sapientes, numquam [non] miseros existimandos ac, si quid adversi prudentibus eveniret, non poenam magis et calamitatem quam exercitationem esse fortunae.

§ 83. Hic etiam addidisti me idcirco mea lege exilio ambitum sanxisse, ut miserabiliores epilogos possem dicere.

Varia cavillatione Laterensis exercuerat asperitatem stomachi sui in M. Tullium, ut etiam ea, quibus illius oratio maxime floruit, elevare . . . perseveraret. Nec ignoramus auctore ipso Cicerone et C. Antonio cons. legem severiorem de puniendo ambitu scriptam, cuius meminit pro Murena; nam clementior aliquatenus videbatur lex fuisse Calpurnia. Hinc ergo mutuatus est occasiunculam quandam amarius lacessendi, ut videretur atrociorem poenam eapropter adversus ambitum decrevisse, ut pro reis multo lacrimosius peroraret. Non minus tamen urbane et ipse respondet denotans nimiam Laterensis et inmoderatam contumeliosae audaciae insulsitatem dicendo: *Sed haec nescio quomodo frequenter in me congessisti sane-*

---

23 Cic. pro Murena 3, 5. 32, 67.
24 *cf. ad p.* 10, 1.

---

3 inscripsit *Cmo, corr. Garatonius, Niebuhr* 10 *lac. 3 cm.* = *6 litt.* γνώμη? 12 non miseros *C, corr. Mai* vero miseros *St* 20 *lac.* $2^1/_4 + 2^1/_2$ *cm.* = *10 litt.* σαρκασμοῖς? 24 hic *Cmo, corr. St* 28 urbanae *C* 30 concessisti *C*

que in eo creber fuisti, ut haec inmodica ... et ab inpudentiae temeritate venientia.

'Rhodi enim', inquit, 'ego non fui' — me § 84.
vult fuisse —.

Et verissime constat in prima adulescentia Rhodum navigasse M. Tullium, ut arte oratoria, in qua insigniter praestitit, erudiretur aput nobilissimum rhetora et magistrum illius aetatis, Apollonium [est], qui Molo cognominatus est.

In eo me reprehendisti, quod nimium multos defenderem; utinam et tu, qui potes, et ceteri, qui defugiunt, vellent me labore hoc levare.

Mira cum verecundia et moderatione et ceterorum ingenia depressit et suam in dicendo praestantiam omnibus anteposuit, quando graviores causas illi declinaverint non sufficientes implendae defensioni, ipse vero confidentissime susceperit; quo agente reus innocens indubitatam sibi spem victoriae polliceretur.

Admonefecisti etiam, quod in Creta fuisses, § 85.
dictum aliquod in petitionem tuam dici potuisse.

Scolastica levitate quasi mimica spectantem huiusmodi iocos M. Tullium videbatur denotasse Laterensis, quod multa, quae facetius dici possent cum aliqua figurandi suptilitate, non praetermitteret. Itaque hoc eum dicto perstrincxerat habuisse materiam de vocabulo Cretae insulae aliquid in se ioculariter dicendi nec tamen id excogitasse. Constabat enim Laterensem fuisse in Creta provincia, et solebant omnes candidati alba creta oblinire cervicem, ut populo notabiliores essent. Ergo ... dixit eum iocari

---

1 INMODICACREBERFUISTIET creber fuisti *del. Zg lac. significavi:* inmodica ⟨dicat⟩ *sqq. Leo* inmodica [creber fuisti] ⟨demonstret⟩ et? 6 quam *C* 7 nouissimum etora *C, corr. Leo* notissimum *mo* est qui *C, corr. Zg* ⟨hic⟩ est qui *mo* ⟨iste⟩ est qui *vel* scilicet qui *St* 18 admonuisti *codd. Cic.* fuisse *C* 19 tum *C* 20 ⟨ad⟩ scolasticam levitatem ⟨et⟩ *mo* quasi nimica spectante h. locus *C* quasi mimicam spectat h. locus *mo* quasi mimice spectantem h. iocos *St, corr. Leo* 23 suptilitati *C* 26 LATEREMSEM Cretam *C* 27 obliniri *Cmo, corr. Zg* 28 dicit *Cmo* *lac. 5 + 1¾ cm.* = *18 litt.* μετὰ χλευασμοῦ *suppl. St* μετὰ χαριεντισμοῦ?

potuisse, si ad hoc adiecisset ingenium, ut id inveniret, quod poterat occurrere. Sed acute rapuit ex eodem proposito validam responsionem, ut magis eum cupidum lacessendi ostenderet, qui sibi ea ultro suggereret, quae potuisse dici fateretur nec tamen dicta sint.

Te aiebas de tuis rebus gestis nullas litteras misisse, quod mihi meae, quas ad aliquem misissem, obfuissent.

Haec omnia non ad reum, sed ad [omnem] Ciceronem spectant quasi asperius a Laterense proposita. Nam significari scio epistulam non ad mediocris instar voluminis scriptam, quam Pompeio in Asiam de rebus suis in consulatu gestis miserat Cicero aliquanto, ut videbatur, insolentius scriptam, ut Pompei stomachum non mediocriter commoveret, quod quadam superbiore iactantia omnibus se gloriosis ducibus anteponeret. Hoc igitur vult esse purgatum dicens nuntiasse se Cn. Pompeio patriae conservationem nec inscienter de semet ipso gloriatum. Obfuerunt autem re vera: nam sic effectum est, ut ei Pompeius contra Clodianam vim non patrocinaretur.

§ 86. Quorum alter exercitum perdidit, alter vendidit.

Haec iam saepius dicta sunt de Pisone et Gabinio, qui actionibus P. Clodi tribuni pl. in perniciem M. Tulli consenserant habituri provincias ⟨Piso⟩ Macedoniam, Gabinius Syriam. Sed hic exercitum perditum a Pisone,

---

22: *p.* 89, 29*sqq.* 96, 30. 117, 27*sqq.*

---

2 eundem *C* 5 potuisset *C* 9 ad omnem Ciceronem *Cmo, corr. Zg* ad ipsum C. *St* 10 significat *Cmo* 11 ⟨quantum⟩ scio *St* ad mediocrem instar *C* mediocrem ad instar *mo* 12 inscriptam *C* 23 *distinxi:* . ΔЄ ... ΔЄ ... | ΔICTΔSUNTΔЄ ... O ... ЄTĠΔ | BINIOquIΔCTIONIB · | CIOΔITRIBUN ... INPЄR | NICIЄM · M · T ... SЄ. | SЄRINT *sqq. lacc. primae lin. 1 litt.;* $2\frac{1}{2}$ *cm. = 5 litt.; secundae* $1\frac{1}{2}$ *cm. = 3 litt.; 1 cm. = 2 litt.; quartae* $1\frac{1}{2}$ *cm. = 3 litt.; quintae 4 cm. = 7 litt.; 1 litt. latt. Maius omnia legit* 25 ⟨Piso⟩ *mo* 26 ⟨alterum⟩ exercitum *mo* exercitum ⟨alterum⟩ *St*

alterum a Gabinio venisse significat, scilicet quod regem Ptolemaeum acceptis decem millibus talentum per vim militarem exercitus Romani restituisset in regnum suum. Et simul in hoc epichiremate adhibet eundem colorem iam sibi in multis orationibus frequentatum, idcirco se cedere urbe maluisse, ne quid seditiosae dimicationis cum multorum exitio moveretur.

Quem quidem saltator ille Catilinae consul proscribtionis denuntiatione terrebat. § 87.

Ἰδίως pro stomachi sui acerbitate Gabinium lacerat quasi famosae inpudicitiae, quem minitatum proscribtionem equestri ordini eapropter dicit, quod illius edicto fuisset L. Aelius eques R., cui familiaris amicitia cum M. Tullio fuerat, relegatus.

Iustissimos omnium Metellorum et clarissimos triumphos gloria et laude superavit. § 89.

Cum semet ipsum praepositurus sit Q. Metello Numidico, et illum tamen copiosissime laudat et ad quoddam egregium specimen virtutis amplificat, quod maluerit in exilium ⟨ire⟩ quam iurare in agrariam legem tribuni pl. Apulei Saturnini. Verum sibi, ut coeperam dicere, ipse Tullius maximam laudem praestruxit, qui ad tutelam salutis publicae patientiam discessus illius, quamvis non mediocri cum dolore, susceperit, ut multo sit laudabilior Metello, qui non tam pro vigore sententiae suae . . .

(Desunt II paginae.)

. . . miserabiliter intellegatur, qualis ferme lugentium maeror est, quos impetus nimiae karitatis exagitat. § 99.

---

2 *sq. cf.* Cic. pro Rabir. Post. 8, 21.
12 *sqq. cf.* Cic. in Pis. 27, 64. Ascon. 9, 4.
19 *sqq. cf.* Cic. pro Sestio 16, 37.

---

4 epiciremate *C* 6 secedere *mo, corr. Or* seditiose *C* 12 dicto *C* 13 INEQUES·R· illustris eques R. *St* 16 gloria et laude *Garatonius* gloriae laude *C codd. Cic.* 20 ⟨ire⟩ *mo* ⟨ire⟩ in exilium *St* 23 publice *C* 27 ‖serabiliter *C suppl. mo*

Thessalonicam me in quaestoriumque perduxit.

Hospitium quaestoris significans proprie secundum vocabulum magistratus etiam loco ipsi nomen dedit. Nunc autem . . . omnia, in quibus variae dignitatis praesides habitent, praetoria nominantur.

§ 101. Siquidem ego tibi vivus non prosum, qui fortasse mortuus profuissem.

Lacrimosis lemmatibus iam perorat adfectus animi sui cum varia miseratione promens, ut tantum auxilii reus habeat, quantum suo dolori patronus adiecerit.

§ 102. Salutem tibi idem dare possunt, qui mihi reddiderunt.

Nimis . . . ωc. Ad permovendos iudices procliviorem facit inpetrandi facilitatem constituens in eorum misericordia firmamentum salutis Cn. Plancii, per quos ipse sit reditum consecutus. Ita eleganter et pro se gratias agit et huic pares humanitatis eventus deprecatur.

Mecum vos simul hic miserrimus et optimus obtestatur parens et pro uno filio duo patres deprecamur.

. . . valde. Copulatis utrimque personis et in patre sine dubio plurimum constituit miserationis et sibi eandem vim sollicitudinis vindicavit, quasi utergue Cn. Plancio pater sit, alter natura, alter officio gratiosus.

---

5 *lac. 4 cm. = 8 litt.* καθ' ὅλου? 9 lEGMΔTIB· *post* perorat *spatium* $4^1/_2$ *cm. = 12 litt. vacuum est* 10 proluens *Cmo* provolvens *Mai* promens *Madvig* 14 nimis hos *C* eximius locus *mo graecum verbum hic latere iam Or vidit* παθητικῶc? 18 depraecatur *C* 20 mecumque *codd. Cic. legi* hI ... |M ... ERRIMUSETOPTI ...|... TESTATUR *sqq. lac. primae lin. un. litt., secundae 1 cm. = 2 litt.; 2 cm. = 3 litt.; tertiae 1 cm. = 2 litt.* 23 *lac. 2 + 1 cm. = 6 litt.* παθητικῶc *Zg* δεινῶc?

INCIPIT ⟨ΔE ΔERE ΔLIENO MILONIS⟩.

... et Hypsaeus, quo anno etiam P. Clodius Pulcher, inimicus eius, in praeturae candidam venerat; idem cum petitioni Milonis adversaretur et comitia multo et vario ambitus genere turbaret, quo magis Hypsaeus et Scipio consules designarentur, Milo autem repulsam ferret, per hos dies senatus convocatus est. Aput quem P. Clodius invectionem sibi non tantum contra Milonem, verum etiam contra ipsum M. Tullium contumeliosam simul atque asperam depoposcit, ut ambitum moveri ab eo diceret, quoniam multis erga rem p. meritis praevaleret, vim moliri etiam per armatos homines criminaretur, ad extremum longe minus, quam haberet, aeris alieni esse professum: nam sestertium sexagies in aere alieno se habere professus Milo secundum veterem consuetudinem fuerat. Cum igitur obnixe contenderet Clodius non oportere ⟨consulatum petere⟩, qui magno aere alieno defaeneratus praedae videretur habiturus esse rem p., contradixit eius insectationi M. Cicero, qui familiaritate praecipua Milonem diligebat ob id vel maxime meritum, quod restitutionem suae dignitatis ab eodem tribuno pl. meminerat adiutam. Quanto autem odio habuerit P. Clodium, iam compertum est ex orationibus illius, quibus eius vitam moresque dilacerat. Ex iurgio itaque, quod inter se moverant, oratio ista composita est; cuius inscriptionis titulum, priusquam commentari adgrediar, explanandum puto non ab re existimans futurum [non] lectoribus,

---

2 *lac. 3 lin. = 54 litt. latt., in quibus hodie nihil distingui potest* ⟨in eundem annum consulatum petierunt T. Annius Milo et Q.⟩ Metellus Scipio *mo* 8 inquisitionem *Niebuhr* 14 professus *C* 16 TUEBAT obnixae *C* 17 ⟨consulatum petere⟩ *Zg* ⟨petere⟩ *Niebuhr mo* 20 diligebat *mo, ego in spatio* $4^1/_2$ *cm. nihil legi* 22 aiutam *C* quamto *C* 23 illius plurimis *mo* illius aliis *St mihi post* illius *spatium un. cm. in fine lineae vacuum videtur* 27 NONLECTORIB· nostris lectoribus *m, corr. o*

si orationis titulum non indocte perspexerint. Quippe inscribitur: Interrogatio de aere alieno Milonis. Interrogationis autem non una species erat, sed variae, ut alia significaret accusationis denuntiationem; qualis illa praescribtio est orationis eius, qua usurus fuit, si eum P. Clodius legibus interrogasset; legibus etenim sic interrogabantur inquirente accusatore, an omnia secundum legum praescripta gesserit is, cui crimen intendebatur. Erat alia praeterea interrogatio testium, sicut ipse M. Tullius P. Vatinium testem interrogavit; proprie namque interrogatio dicebatur, qua testes redarguebantur. Tertia haec est interrogandi species, ut Sinnio Capitoni videtur, pertinens ad officium et consuetudinem senatoriam: quando enim aliqui sententiam loco suo iam dixerat et alius postea interrogatus quaedam videbatur ita locutus, ut refutari posse iustissime viderentur, postulabat ille, qui iam sententiam dixerat, ut sibi liceret interrogare, hoc est illum redarguere, cuius sententia in multis quasi mendax et calumniosa redargui posset. Quoniam ergo dixerat Clodius et minus professum aeris alieni Milonem . . .

(Desunt II paginae.)

Frgm. I . . . *ber animose confidens.

. . . in Clodium convertit, ut huiusmodi obsequia humilitatis plenissima in eum verius et probabilius conferantur, qui abiecta omni dignitate ordinis sui Pompeium demissis precibus oraverit, ut ab eo in gratiam reciperetur.

Frgm. II Non pudet? Sed quid pudeat hominem non modo sine rubore, verum omnino sine ore?

---

2 interrogato *C* 3 uarie *C* varia *mo, corr. Or* 5 quam *C, St* si *Zg* in *Cmo* 7 interrogabatur *mo* 10 PVTATINIM .... TESTEM *lac. 2 cm. = 4 litt.; emendationis causa hoc spatium vacuum esse videtur* 11 testis *Leo* redarguebatur *C Leo* 14 aliquis *mo* aliquid *C* aliqui *St* 16 refutare posset *C* 18 *post verbum* sententia *lac.* $^3/_4$ *cm. = un. litt. est* 24 *lac. 4 cm. = 10 litt.* εἰρημένον? convertitur *C* convertitur ⟨ut⟩ *mo* 27 PRAECIB· 29 rubore *Niebuhr mo* pudorem *C* pudore *Müller*

Multa cum acerbitate insurrexit et inpudentiam et sive infamem turpitudinem sive deformitatem voltus volens exprobrare non tantum *sine rubore,* verum etiam *sine ore* P. Clodium dixit: nam traditur forma inliberali is fuisse.

Sic enim homines egentes et turbarum cupidi loquebantur: O virum *usuum. Frgm. III

. . . Rumigerantium sermones rettulit, qui cum summum vigorem constantiae Clodio adscribsissent, quod audacius Pompeio repugnaret, post eundem humili satisfactione depositum contemtui ducerent.

Maledicere autem, immo vero domo principem civem vi et metu continere. Frgm. IV

. . . IV. Sub eadem figura τ . . . verbum retraxit per quandam correctionem. Notissimum est autem P. Clodium ⟨insidiatum⟩ esse Pompeio. Id ipsum testificatur et in aliis quidem retro habitis orationibus et multo plenius ac manifestius pro Milone.

Ut quas haberet in vestibulo tabulas refigeret. Frgm. V

Post eiectum Ciceronem velut criminum eius elogia proscribserat Clodius et easdem tabulas in vestibulo domus suae fixerat. De quibus nunc loqui videtur easque contendit, quoniam falsae sint et calumniosae, pro nihilo esse ducendas nec ullam sibi ex iis invidiam pertimescendam, qui et in senatus consultis nihil mentitus sit et restitutionem meruerit.

---

4 Cic. in Clod. et Cur. fr. XXV: credo, postquam speculum tibi adlatum est, longe te a pulchris abesse sensisti.

---

3 exprobare *Cm, corr. o* verum etiam *mo* uere autem *C* 4 os *Zg* 7 *lac. 3 cm.* + *un. lin.* + *2 cm.* = *30 litt. aut un. lin.* + *2 cm.* = *22 litt.* 13 *lac.* $5^1/_4$ *cm.* + *un. lin.* + *2 cm.* = *32 litt. vel un. lin.* + *2 cm.* = *22 litt.* κατ' ἐπανόρθωσιν *suppl. Zg* ιν *Zg* in *Cmo lac.* $4^1/_2$ + $1^1/_2$ *cm.* = *13 litt.* τῆς ἐπανορθώσεως *suppl. Zg* 14 nouissimum *C* 15 ⟨insidiatum⟩ *mo* 20 etlogia *C* 21 perscribserat *m* ЄΔSδЄMU · TΔBUlΔS 24 ṘĖPЄRTIMЄS| CЄNδΔM 25 in *del. Mai* consultus *C, corr. Or* consultum *mo* consulto *Müller*

Frgm. VI Etenim tria, ut opinor, haec in Milonis personam questus es: de aere alieno, ⟨de⟩ vi, de ambitu; duo praeteristi: nihil de religionibus violatis, nihil de incestis stupris questus es.

Facto supra ... per eas species, quibus insectatus Milonem Clodius fuerat, subdit orator etiam duo haec posteriora, quae in ipsum procul dubio adversarium con ...

(Desunt IV paginae.)

Frgm. VII ... adversarii.

Nunc ad aliud transit: an aliquid Milo per vim facere conetur, et hoc similiter refutavit, ut omnis ista suspicio et invidia in Clodium retorqueatur. Ita enim ... excurrent, quibus et Milonem purget et adversarium praegravet.

Frgm. VIIIa Eiciundus est ex urbe civis, auctor salutis.

Copiosissima et vehemens exsecutio, ut supra dixi, reum de vi constituens P. Clodium, cuius res gestae omnes nihil umquam tranquillitatis habuisse videantur. Sed statim ... coeperit, exilii sui mentionem quam subtiliter et consulte, non specialiter nec nominatim, sed per hanc generalitatem intulit! Quoniam erat aliquid cum

Frgm. VIIIb sua laude dicturus, *eiciendus est,* inquit, *ex urbe civis, auctor et custos salutis, otii, dignitatis, fidei!* Haec quoniam ... erant ... quasi de alio loqueretur, induxit, ne pro insolenti et iactantissimo haberetur.

Frgm. IX Includendus intra parietes,

Videtur et Cn. Pompeio idem Clodius insidias paravisse; itaque oratorie laudem subiecit hoc inferendo:

---

26 Cic. pro Milone 7, 18.

---

2 quaestus *C* ⟨de⟩*mo* 4 incaestis *C* incestus *mo* quaestus *C* 5 *lac. 4 cm. = 8 litt.* μεριςμῷ *suppl. Zg* 7 con‖ *C* conveniebant *mo* 12 *lac. 4½ cm. = 10 litt.* ἐπιχειρήματα *vel* ἐνθυμήματα *suppl. Halm* 18 *lac. statui* coeperit ⟨ab adulescentia furere. Iam⟩ *mo* ⟨turbarum plenae, ubi primum rem p. capessere⟩ coeperit. *Leo virgula post* videantur *posita.* contexuit *pro* coeperit *Zg* ⟨cum de tribunatu eius loqui⟩? 23 *lac. 1½ + 2¾ cm. = 11 litt.* ἀλαζονικά *suppl. Halm lac. 2 + 2½ cm. = 11 litt.* καθ' ὑπόνοιαν *suppl. Zg* 24 insolentia *C* 26 Pompei *C* 27 oratoriae *C*

qui populi R. imperium non terrarum regionibus, sed caeli partibus terminavit. Frgm. X

Hoc enim ita ... superiectum est, ut et Pompeio blandiretur et Clodium quasi hostem publicum denotaret, qui virum tam necessarium rei p. ipsi eripere conatus sit.

Nec vero tum timendum fuit, cum cessimus. Frgm. XI

Bene elocutus est de exilio suo, quod maluit discessionem vocare quam poenam. Et ⟨in⟩ aliis orationibus similiter coloravit neque metu neque ulla conscientia criminum se maluisse discedere, sed praecavisse potius, ne ad arma per seditionem veniretur.

Eosdem ad caedem civium de Apennino deduxisti. Frgm. XII

Quasi haec omnia in Catilinae socium dicerentur, ita mentionem attulit Apennini, quem nuper ille cum exercitu obtinuerat.

Lapidibus duo consules ceciderunt. Frgm. XIII

Cn. Domitium Calvinum et M. Valerium Messallam. Nec alia fuit causa, cur senatus convocaretur, quam illa praecipua, quod P. Clodius inmissa seditiosorum manu comitia turbaverat, quae habebantur de consulibus creandis, cum esset etiam Milo candidatus.

Qui multis inspectantibus kaput feriebas, femina plangebas. Frgm. XIV

Gestum furiosi hominis ...

(Desunt II paginae.)

... *lium nomina.

Est enim, quocumque venit, et reorum crimen et iudicum. Frgm. XV

Quod pertinet ad reos, illud est: inutiliter loquens adfert illis periculum damnationis. Quod autem refertur ad iudices, hic intellegere debemus magnam illis invidiam

---

3 *lac.* $3^1/_2 + 2^3/_4$ *cm.* = *15 litt.* κατὰ τὴν αὔξηειν? 10 praeuacuisse *C* 14 Catilina *C in fine lineae*; *diiudicari nequit, an post hoc verbum aliquid scriptum fuerit; corr. Niebuhr mo* 17 caeciderunt *Cmo* 20 NI|MISSA 22 tum *C* tum ⟨cum⟩ *Or* 30 illut *C*

simul et infamiam comparari ab litigatoribus, ⟨cum⟩ corrupti pecunia existimarentur: quoniam hoc falso iactaverit Clodius pretium sententiarum iudicibus esse tribuendum, cum tamen eandem pecuniam ipse intercepturus acciperet.

Frgm. XVI Tuamque praeturam non tuo more differas.

Hoc in narratione Milonianae defensionis plenius ostendit Clodium petitorem fuisse praeturae, cumque animadverteret comitia non sic procedere, ut Kal. Ianuariis posset inire praeturam, maluisse desinere a petitione. Hoc ergo Tullius arripuit omnibus esse miraculo, quod non differat etiam praesenti anno petitionem, quod iam semel fecerit. Solebant autem impediri comitia per dissensionem magistratuum.

Frgm. XVII Nec suffragia dabis, quibus ostentas.

... Comminatur et se denuntiat actionibus eius adversarium futurum neque in legationem cum Pompeio discessurum. Laturus autem de suffragio libertinorum P. Clodius legem videbatur, ut et ipsi tum in censum aequaliter pervenirent.

Frgm. XVIII Nec vero illam nefariam libertatem.

... legis mentio fit in oratione quae habita est pro Milone: '*An tui ... de nostrorum omnium — non audeo totum dicere: videte, quid exitii lex habitura fuerit, cuius periculosa etiam reprehensio est.*' Opinio erat legem ... in praetura ... nium .. seru ... liarum.

---

6 Cic. pro Milone 9, 24.

20 *sqq. est fragmentum orationis pro Mil. re vera habitae.*

---

1 *pro* cum *suppl. mo* si 3 praetium *C* 4 intercep ... us *C, lac.* $1^1/_2$ *cm.* = *3 litt. latt.* 5 tuamque *mo* quamque *C* praeturam *mo, C laceratus* PR .... *habet cum lac. verbo suppleto congruenti* differas *mo C habet* .... ‖RΔS *cum lac. congruenti* 7 cumquae *C* 9 desistere *Or Müller* hoc *mo, C habet lac. 2 cm.* = *4 litt.* 10 differat *mo, C habet lac.* $3^1/_2$ *cm.* = *8 litt. latt.* 11 praesenti anno *mo* PRΔЄ ... *lac. 4 cm.* = *9 litt. latt.* 14 *lac.* $2^1/_2 + 4$ *cm.* = *15 litt. vel 4 cm.* = *10 litt.* μετὰ ἀπειλῆς? 17 cum *C, corr. St* 19 *lac. 5 cm.* = *11 litt. latt.* eiusdem *suppl. Zg* 20 .. ΝTUI .... *prior lac. un. litt. latt.; posterior* $4^1/_2 + 1^1/_4$ *cm.* = *14 litt. latt.* ⟨illi sectatores⟩? 22 *lac. 3 cm.* = *6 litt. latt.* 23 *lac.* $1^3/_4$ *cm.* = *3 litt. latt. lac. 1 cm.* = *2 litt. latt. lac. 2 lin.* = *36 litt. latt., in fine prioris lineae* Є *legitur* legem ⟨laturum⟩ in praetura ⟨Clo⟩dium ⟨de⟩ serv⟨is liberandis ..... fami⟩liarum *Leo*

Quis non meminerit pueritiam tuam? Frgm. XIX
... asperitatis invidiaeque plenissima cum describtione personae, qua mores eius inluminat, quem non magis timeri oporteat quam despici tot vitiorum foeditatibus inquinatum. Cetera hic explananda non sunt, quae satis in praecedentibus diximus.

Iterum a piratis redemtum: Quo enim nomine appellem eos, qui te pretio accepto liberaverunt? Frgm. XX
... Significat iudices eos, qui accepta pecunia reum de incesto absolverant Clodium, ut et ipsi piratae ...

(Desunt saltem XVI paginae.)

... naturae. *Nisi vero liniamentis hominis nomen et figuris positum, non naturis putas.* Frgm. XXI
... Definit hominis proprietatem non liniamentis corporum, sed animorum qualitatibus aestumandam.

Tum habuisti quasdam formidines, ⟨quae⟩ quasi cornua quaedam exciderunt impleta. Frgm. XXII
..., qua P. Clodium ad ferae alicuius et beluae similitudinem describsit. Etiam hoc ... in exitu ... posuit cornua illi, quae habuisse quondam videbatur, nunc esse delapsa, ut nimirum sensus ille sit, magis iam contemni Clodium quam timeri.

Non enim viderunt, quos ipsi exturbarant, eos in civitatem restitutos. Frgm. XXIII
C. Gracchi et L. Saturnini exempla intulerat, quorum alter in Aventino interfectus est, alter Capitolio deductus

---

24 *cf. ad p.* 64, 11; *adde* Liv. per. LXI.

---

2 *lac.* $4^1/_2$ *cm.* = *11 litt.* ἐρώτηcιc *suppl. Zg* παρεκβάcιc? inuidiaequae *C* 7 RЄδЄM| .... *lac.* $1^1/_2$ *cm.* = *3 litt. latt.;* redemptum *mo* 8 PRΔЄTIO$\overset{2}{\text{N}}$ (*vel* P?) ....IOΔC|CЄPTO *lac.* $1^1/_4$ *cm.* = *3 litt. latt. puto* pretio *iteravisse C* 9 *lac. 5 cm.* = *12 litt.* μεταφορικῶc *suppl. Zg* 10 incesto *mo* ... CЄ ... O *utraque lac. un. cm.* = *2 litt. latt.* pira‖ *C* 14 *lac. 5 cm.* + *un. lin.* + $3^3/_4$ *cm.* = *32 litt. vel un. lin.* + $3^3/_4$ *cm.* = *23 litt.* ἀπὸ τοῦ ἐναντίου ὁρικμός? definiti *C, corr. Niebuhr* 16 ⟨quae⟩ *mo* 18 *lac. 4 cm.* = *9 litt.* μεταφορά *suppl. Zg* fere *C* 19 adscribsi *C* adscribsit *mo, corr. Halm* *lac. 1* + $4^1/_2$ *cm.* = *11 litt.* μεταφορικῶc? *lac.* $5^1/_3$ *cm.* = *13 litt.* παρεκβάcεωc? 20 dilapsa *Cmo, corr. Müller* 25 Aduento *C*

cum Glaucia praetore iugulatus. Post quorum necem restitutos in civitatem significat P. Popilium, qui Graccho cesserat, et Q. Metellum Numidicum, qui, ut violentiam L. Apulei subterfugeret, exolaverat. Gloriatur ergo suo nomine, quod vivente inimico suo Clodio restitutus sit.

Frgm. XXIV Qui armis cessissem vel tuis urbanis, vel, ut opinio tum erat, alienis .

Acerbitas est querellae ... infirmior fides reconciliatae gratiae. Sed hic oratorie valde, ne quis existimaret quasi

Frgm. XXV bonum virum iudicasse Pompeium, cum quo exercere desierit simultates, invigilavit Tullius, ut eum virum cautissimum diceret, qui non magis de fide Clodii et innocentia, quae nulla sit, quam de sua providentia habeat securitatem vitae, cum eius insidiis decipi possit.

EXPLICIT ⟨DE AERE ALIENO MILONIS⟩
⟨PRO A. LICINIO ARCHIA⟩ INCIPIT FELICITER

... se studiis poeticiis dedidit et adprime, ut videbatur, excelluit in hoc genere litterarum. Amicitia igitur etiam viris inlustribus familiariter copulatus est, ut ipse M. Tullius in orationis huius narratione ... *retur, Heracleam venit, quae tunc erat civitas foederata, et adscriptus est in ordinem Heracliensium civis. Tunc Sila-

---

1 Glauciam praetorem *C* 3 CESSARAT 6 caessisem *C* T... ANIS *lac. 3 cm. = 6 litt. latt. legit et corr. Mai* 8 quaerellae *C* *lac. 3 cm. + 18 lin. + 3½ cm., in qua legi:* .... INUIDIA|.....DIU|..... MO.CE|.....IIO|.....E|....ARIA...|...MEMO|RIA ....T....| ....INFIRMI‖OR *lacc. sunt prima 3 + 4 cm. = 18 litt. latt., altera 6 cm. = 14 litt. latt., tertia 2 lin. + 5 cm. = 48 litt. latt., quarta un. litt. lat., quinta 6 cm. = 13 litt. latt., sexta 7 lin. + 6 cm., septima un. lin. + 4¾ cm. = 28 litt. latt., octava un. litt. + 4¼ cm. = 10 litt. latt., nona 3 cm. = 7 litt. latt., decima 2½ cm. + 4 cm. = 14 litt. latt.* 9 oratoriae *C* 10 bono uiro *C* iudicatum a Pompeio ⟨eum⟩ cum *mo* iudicasse Pompeium ⟨eum⟩ cum *Halm* 14 securitate *C* decipi ⟨non⟩ possit *St* 17 *lac. 3 lin. = 50 litt. latt., in cuius initio* O *erat* poeticiis *C* 20 *lac. 3 cm. + 6 lin., in qua omnes litterae obscuratae sunt.* ⟨confirmat Interim satis longo intervallo cum esset cum L. Lucullo in Siciliam profectus et cum ex ea provincia cum eodem L. Lucullo regrede⟩ retur *mo*

nus et Carbo cos. legem tulerunt, ut omnes, qui essent ex foederatis populis, civitatem Romanam consequerentur, si modo illo tempore, quo lex lata esset, domicilium in Italia haberent et intra diem sexagensimum professi aput praetorem fuissent. Quae cum Licinio Archiae ad optinendum ius civitatis Romanae argumenta deessent, quoniam neque tabulis Heracliensium probare poterat adscribtum se in ordinem civium, quippe tabularium civitatis illius exarserat bello sociali, neque bona sua in censum detulerat, reus factus lege Papia, quae lata fuerat ad eos coercendos, qui temere et inlicite civitatem Romanam usurpassent. Fit ergo quaestio coniecturalis, an adscribtus sit in ordinem Heracliensium et an fecerit omnia, quae is facere debuerit, qui esset e numero foederatorum. Et deficitur quidem multis probationibus, testimonio tamen Heracliensium et vel maxime, quibus tota occupatur oratio, poëticae facultatis et doctrinae iucundissimae gratia nititur. Est etiam omissa coniectura disceptatio per ipsam qualitatem personae, ⟨an⟩ civis Romanus debeat adoptari, etiamsi in praeteritum non sit adscitus.

EXPLANATIO.

Cum res agatur aput praetorem p. R., lectissimum virum. § 3.

Hanc enim causam lege Papia de civitate Romana aput Q. Ciceronem dixit Archias, huius M. Tulli fratrem. Quapropter nititur, ne minus civiliter loqui existimetur, recedens videlicet aliquantum a forensi genere dicendi. Quod ipsum ne pro inepto accipiatur, iam praeloquitur a modo praesentis causae non abhorrere et personae vel maxime, pro qua dicendum esset, convenire.

---

8 quippae *C* 10 factus ⟨est⟩ *mo* 12 quaestio *Zg* quasi *Cmo* adscribtum *C* 13 ordinem *mo* eodem *C* 18 disceptione *C, corr. mo* 19 ⟨an⟩ *St* ⟨ut⟩ *mo* 20 adsocius *C, corr. Leo* adsociatus *mo* 21 *legi* .. XPl .... 22 agatur *codd. Cic.* agitatur *Co* agitetur *m* lectissimum *codd. Cic.* rectissimum *Cmo* 25 quem *pro* Q. *C* cuius *C* 26 quiapropter *C* utitur *C* utitur ⟨deprecatione⟩ *mo* 29 adhorrere *C*

Hoc denique praetore exercente iudicium.

Non vacat, quod mentionem facit praetoris ipsius, id est fratris sui Q. Ciceronis, qui iudicio praeerat. Opportunissimum quippe ait de laudibus poëtae boni aput eum dicere, qui studiis huiusmodi delectetur. Fuit enim Q. Tullius non solum epici, verum etiam tragici carminis scribtor.

§ 5. Itaque hunc et Tarentini et Regini et Neapolitani civitate ceterisque praemiis donarunt.

Utiliter praeparavit ad causam iam pridem hunc Archiam poëticae facultatis gratia celebrem a plurimis Italiae nobilissimis populis in numerum civium cooptatum. Quod nimirum argumento esse debeat etiam Heracliensibus nuper adscribtum, robustiorem iam fama et ingenii dignitate maiore. Fuerunt autem urbes istae, de quibus loquitur, quibusdam Graecis tribubus conditae.

Quorum alter res ad scribendum maximas, alter cum res gestas, tum etiam studium atque auris adhibere posset.

C. Marium Iugurthinum, qui ad consulatum septimum provectus est, non ignoramus in doctrinae studiis alienum et sola rei militaris scientia floruisse, Quintum vero Catulum non mediocriter litteris liberalibus informatum. Sed eleganter utrique Archiam placere potuisse in hac parte narrationis ostendit, quia praebuit Marius eas res,

---

19 *sqq.* Sall. bell. Iug. 63, 2 *sq.* *(Marii)* militiae magna scientia, animus belli ingens . . . stipendiis faciundis, non Graeca facundia neque urbanis munditiis sese exercuit.

---

10 facilitatis *Cmo, corr. Or* 14 maiorem *mo* urbe *C* 15 ⟨a⟩ quibusdam *mo* Grecies *C* Graeciae *Zg* 16 altera *C* 17 alter cum *codd. Cic.* alterum *C* 20 a *pro* in *mo* 23 ΔRCHIΔMCЄRЄ, *corr. Niebuhr. Maxima pars eorum quae sequuntur usque ad 162, 6 hodie ita obscurata est, ut plerumque vestigia tantum perspici possint* 23 24 hanc partem *C Maio teste hodie locus sic se habet:* PO|. . . . Є . . . A . CPΔRTЄ *prima lac.* $2^1/_8$ *cm., altera* $2^1/_2$ *cm., tertia un. litt. latt. continet. Linea librata supra* Є *non perspicitur* 24 qui *C* PRΔЄ . . . *lac.* $1^1/_4$ *cm.* = *3 litt. latt.* praestiterat *mo* praebuit *St*

quae satis uberem materiam scribentibus darent, Catulus autem et rebus gerendis floruerat et habilis auditor erat.

Erat temporibus illis iucundus Q. Metello illi § 6.
Numidico.

Qui de Iugurtha triumfavit.

Et eius Pio filio.

Hic Metellum exolantem cum *Pompilio Nepote ... conferebat.*

Audiebatur a M. Aemilio.

M. Aemilium Scaurum hac in parte significat et ipsum multae eruditionis, ut et historia de illis habet.

Cum Catulo et patre et filio.

Ambo Cinnana dominatione proscripti sunt odiose.

A L. Crasso colebatur.

Ea aetate hic etiam cum maxime in studiis eloquentiae floruit.

Lucullos vero.

Significat ⟨Marcum⟩ et Lucium, quorum alter de Macedonia, alter de bello Mithridatico triumfarunt.

Et Drusum.

Hic nobilissimus tribunus pl. fuit et defensor senatus contra plebem. Qui postea intra secreta domus suae interfectus est.

---

5 *cf.* Vell. Pat. II 11, 2.
21 *sqq. cf. p.* 71, 18 *sqq.*

---

2 *non perspici potest, utrum* auditor *an* auditur *scripserit C* 2 3 erat *semel scr. C* 5 δϵ .... IUGURThΛ *lac.* ¾ *cm. = un. litt. lat., in qua* U *fuisse credo* 7 exolantem *Zg* exulantem *Mai suppl. hodie* ϵ ... lΛ ... M *perspicitur* POM| PIIIONϵPOTϵ ... CON|Fϵ ... BΛT *prior lac.* $1\frac{1}{2}$ *cm. = 3 litt. latt. continet, posterior 2 litt. latt.; St suppl. locus corruptus est: Leo sententiam coll. oratt. post red. in sen. 37 ad Quir. 6 sic restituit:* cum Caecilio Nepote ⟨et⟩ con⟨sularibus Metellis revocare nitebatur, unde Pii cognomen⟩ ferebat. 11 illo *m* habet et *C* 12 13 cum Q. Gatulo patre et filio ambo *C Maio teste; ego distinxi* CUMCΛT .....|..... P .... FI ... O ... BO *lacc. sunt 3 +* ¾ *cm.;* $2\frac{1}{2}$ *cm.;* ½ *cm.;* $1\frac{3}{4}$ *cm.; cum verbis in textu positis congruunt* 18 ⟨Marcum⟩ *mo*

Et Octavios.

〈Alter〉 eius Octavi filius, quem post bellum civile nuper collegam suum L. Cinna victor occidit, alter vero Cn. Octavius M. Octavio patre, qui consulatum cum Scribonio Curione gessit.

Et Catonem et totam Hortensiorum domum.

Patrem Catonis significat eius, qui se post civile bellum Uticae interfecit, Hortensios autem Q. Hortensium, qui temporibus M. Tulli, quamvis aetate provectior, *tamen famosior oratoris* nomen obtinuit. Densitas igitur haec exemplorum, quae ad personas *nobilitas fertur*, multum praesenti negotio patrocinatur, ut Archias tot amicis et tam inlustribus nixus perquam facile 〈ad〉 honorem civitatis Romanae potuerit pervenire.

§ 8. Hic tu tabulas desideras Heracliensium, quas interisse scimus omnes?

Id quod derivat in aliam causam, qua effectum sit, ne exhiberi litterae possent, id est, propter incendium, quod evenerat bello sociali.

§ 9. Gabinii, quamdiu incolumis fuit.

Aulus Gabinius damnatus fuerat de pecuniis repetundis, quod acceptis decem millibus talentum ab rege Ptolemaeo induxisse Romanum exercitum in Aegyptum diceretur.

§ 11. Census nostros requiris.

Etiam hoc argumento deficiebatur Archias; nec poterat is probare cum ceteris civibus Romanis aput praecedentium temporum censores bona sua professum. Et hoc coloratur absentiae adlegatione, quod eum constet illis censoribus Romae non fuisse ac propterea censum non detulisse.

---

20 *sqq. cf. p.* 149, 1.

---

1 Octauius *C* 2 〈alter〉 *mo* 7 hORTENSIO|AUTEM·Q· hORTENSIU| 〈L.〉Hortensio autem 〈filius fuit〉 Q. Hortensius *mo* 9 non *ante* tamen *suppl. mo* provectior, famosi *Leo* provectior tamen famosioris *Krause* 10 que *C* nobiles *mo* nobilita〈tis〉 *Krause* nobili〈ssime cogni〉tas? refertur *mo* transfertur *St* 12 〈ad〉 *mo* 14 desideras *codd. Cic.* desideres *Cmo* publicas quas *codd. Cic.* 17 litterae *Zg* LIUERAE 26 censore *C* 27 adlectione *Cmo, corr. Niebuhr* 28 et Romae *C* fuisset *C*

Cum L. Lucullo aput exercitum fuisse.

In Asia scilicet temporibus belli Mithridatici.

Et testamentum saepe fecit nostris legibus.

A partibus ad totum: rebus gestis quam plurimis Archiam signa edidisse civis R., quae non poterat habere peregrinus.

Quantum alveolo, quantum pilae. § 13

Sunt enim haec, ut vulgo comperimus, genera ludendi.

Quis animo tam agresti et duro fuit, ut Rosci § 17. morte non moveretur?

Quintum Roscium Gallum dicit illis temporibus inlustrem comici operis actorem, quem familiarissime Cicero dilexit, qui non ita pridem vita excesserat.

Ille Marius item eximie L. Plotium dilexit. § 20.

Hic primus Romae studia Latina docuisse ⟨fertur⟩.

Ergo illum, qui haec fecerat, Rudinum § 22. hominem.

Natione Rudinus fuit Q. Ennius, quem superior Africanus dilectum familiarissime etiam communicato sepulchri honore dicitur in maiorum suorum numerum redegisse. Sepulchrum fuisse traditur extra portam Capenam mille ferme passibus ab urbe seiunctum.

---

15 *sq.* Sueton. de rhetor. 2 L. Plotius Gallus. De hoc Cicero in epistola ad M. Titinium sic refert: Equidem memoria teneo pueris nobis primum Latine docere coepisse Plotium quendam.

21 *sq.* Liv. XXXVIII 56 Romae extra portam Capenam in Scipionum monumento tres statuae sunt, quarum duae P. et L. Scipionum dicuntur esse, tertia poetae Q. Ennii.

---

7 *lemma codd. Cic. sic exhibent* quiaeloquipila *C* quantum denique aleae, quantum pilae *mo* 9 quis nostrum *codd. Cic.* tam animo agresti ac *codd. Cic.* 10 nuper non *codd. Cic.* MOREЯETUR *C, corr. mo* commoveretur *codd. Cic.* 12 auctorem *C* 13 ita *mo* ... |Δ *lac. 1 cm. = 2 litt. latt.* vita *mo* ulto *C* 14 illa *C* item *codd. Cic.* idem *Cmo* eximiae *C* Plotium *codd. Cic.* Clodium *Cmo* 15 Roma *C* ⟨fertur⟩ *mo* 18 ratione *C* 19 familiarissimi *C* 21 pulchrum *C* TRΔδITU‾ *corr. Eberhard* traditum *mo* traditum ⟨est⟩ *Zg* millae *C*

§ 24. Quid? noster hic Magnus.

De Cn. Pompeio dici est manifestum. Et opportune, quoniam supra mentionem fecerat Macedonis Alexandri, cui hoc idem cognomentum fuit, de Pompeio dicturus adiecit *hic noster*.

§ 25. Epigramma in eum fecisset, tantum modo alternis versibus.

Ab exemplo iudicando, non sine differentia tamen personarum haec argumentatio impletur L. Syllam praeter ceteros Archiae daturum civitatem Romanam fuisse, poëtae nobilissimo, qui etiam malos plerosque existimaverit honorandos. Alternos igitur versus dicit elegiacos metris scilicet dissentientibus varios. Primus autem videtur elegiacum carmen scribsisse Callinos. Adicit Aristoteles praeterea hoc genus poetas Antimachum Colofonium, Archilochum Parium, Mimnermum Colofonium, quorum numero additur etiam Solon, Atheniensium legum scribtor nobilissimus.

Ex his rebus, quas vendebat, iussit ei tum pretium tribui, sed ea condicione, ne quid postea scriberet.

Non potuit expressius vitia poëtae declarare, quam dicendo datum illi non praemium laudis, sed mercedem silentii.

§ 26. Etiam Cordubae natis poëtis pingue quiddam sonantibus.

De versiculis nec egregio cultu nec amoena varietate nec eminentibus figuris carmen instructum.

§ 27. Decimus quidem Brutus.

Hic Brutus Gallaecus fuit cognomento ob res in Hispania non minus strenue quam feliciter gestas. Eius

---

14 Aristot. ed. Bekker. vol. V fr. 626 p. 1584 a.
29 *sqq.* Vell. II 5. Liv. per. LVI. Oros. V 5, 12 (*ex Livio?*).

---

2 opportunae *C* 4 cognomentuum *C* 8 adiudicando *Cmo* adducendo *Or* 12 dici *C* 14 alii nos *C* 18 iis *codd. Cic.* tum *ante* vendebat *ponunt codd. Cic.* iubere *codd. Cic.* 19 praetium *C* pretium *mo* praemium *codd. Cic.* 23 pinguem *C* 25 de *Cmo* id est *St* 26 structum *St* 28 cogmento *C* 29 GESTAbUCEIUS

etiam nomini ⟨dicatus Acci⟩, poetae tragici, exstat liber, cuius plurimos versus, quos Saturnios appellaverunt, vestibulo templi Martis superscribsit Brutus.

Hunc ad perficiendum adoravi. § 28.

Hoc verbum adoravi significat: cohortatus sum; adorare autem orare et petere significat.

Qui vos, qui vestros imperatores, qui p. R. res gestas semper ornavit. § 31.

Epilogus valde conveniens personae rei, quo devotionem Licinii Archiae commendat in rebus p. R. ... am omnesque ingenii vires ... occupatas.

PRO ⟨ARCHIA EXPL.⟩ FELICITER.

---

1 *lac. 1½ cm. = 3 litt. latt.* ⟨dicatus Accii⟩ *Niebuhr mo* cuius *mo* qui *C* 4 adornavi *vel* adhortatus sum *codd. Cic.* adhortavi *m* 5 hic *St* 5 6 adorauit *Cmo, corr. Or* autem *Cmo* item *St* 10 p. R. ... am TRAM p. R. gloriae administram *Leo* ornandis iam probatam *Krause* p. R. constanter operatam? omnibus viribus occupati *St lac. significavi* in ea *Leo* etiam tum in eis *Krause* ⟨ad eius gloriam ornandam⟩? occupatis *C*

INDEX VERBORUM.

a 2, 2. 7, 9. 8, 4. 9, 16. 10, 23. 11, 10. 16, 26. 19, 28. 20, 3. 24. 25, 1. 27, 5. 29, 14. 23. 32, 6. 18. 39, 22. 42, 8. 45, 2. 46, 10. 57, 12. 60, 14 (*erratum!*). 62, 5. 19. 64, 19. 66, 3. 68, 9. 74, 13. 78, 7. 28. 81, 22 82, 27. 87, 5. 90, 27. 91, 14. 94, 13. 23. 95, 3. 99, 15. 100, 2. 103, 24. 106, 18. 107, 13. 112, 2. 4. 13. 113, 3. [4.] 118, 18. 120, 9. 122, 2. 123, 8. 124, 23. 128, 27. 29. 130, 21. 131, 6. 10. ⟨135, 3.⟩ 137, 1. 3. 138, 16. 139, 26. 141, 29. 144, 7. 148, 10. 26. 149, 1. 156, 9. 159, 27. 29. 160, 10. 163, 4.

ab 3, 15. 5, 4. 7, 14. 9, 21. 10, 11. 12, 17. 14, 12. 15, 14. 30. 16, 4. 15. 19, 11. 20, 21. 21, 1. 7. 9. 22, 6. 28. 23, 13. 31. 27, 25. 31. 28, 7. 17. 30, 6. 29. 31, 1. 32, 9. 39, 23. 40, 11. 15. 16. 25. 27. 41, 22. 42, 18. 43, 2. 45, 9 bis 49, 17. 50, 20. 24. 51, 10. 52, 20. 54, 23. 56, 23. 57, 21. 58, 16. 59, 17. 61, 9. 63, 16. 68, 13. 69, 19. 70, 5. 77, 20. 78, 7. 82, 22. 83, 3. 30. 84, 17. 87, 11. 90, 12. 25. 94, 1. 17. 95, 15. 96, 8. 101, 23. 102, 13. 103, 26. 105, 11. 106, 19. 109, 2. 10. 13. 110, 4. 115, 16. 116, 14. 28. 118, 14. 19. 119, 13. 120, 11. 20. 121, 9. 122, 10. 12. 123, 26. ⟨124, 16.⟩ 125, 9. 126, 15. 127, 13. 128, 28. 133, 25. 134, 13. 135, 4. 24. 136, 23. 25. 138, 24 140, 19. 141, 7. 16. 26. 144, 28. 147, 1. 151, 11. 21. 27. 152, 27. 156, 1. 162, 21. 163, 22. 164, 8.

abductum 73, 9.

abhorret a fide 29, 14. -rere a 159, 29.

abicit 12, 26. -ciat 141, 16. -iecta 152, 26. -cto: accipere pro 51, 4. -cti hominis 125, 3.

abrogata est 29, 5.

absens 32, 11. 45, 23. 96, 6. 109, 8. 112, 4. -tem 51, 24.

absentiae 162, 27.

absolverunt 21, 11. -verant 157, 10. -vi 63, 10. -vendi sint 54, 26. -utus est 26, 24. 64, 1. -utus sit 21, 25. -utus 3, 12. 28, 9. 30. -uto 27, 19. -utus fuerat 22, 22. 27, 18.

absolutione 27, 21.

absolute purgare 17, 10.

abstinerent 10, 1. -uerit 79, 12.

abesse 1, 5.

absurdum facere 50, 23.

abundantissime dilatare 59, 23.

ac 4, 13. 10, 12. 29, 24. 30, 28. 41, 3. 53, 6. 61, 16. 71, 18. 80, 26. 83, 22. ⟨23.⟩ 95, 3. 117, 15. 125, 24. 138, 15. 139, 12. 141, 19. 29. 142, 9. 145, 9. 146, 12. 153, 17. 162, 28.

accedit huc 22, 6. 143, 20. -ere eo 45, 1. -ente 84, 29. -ebat huc 20, 12. -ebant 129, 19.

acceptissimus 121, 8.
accidere 70, 11. -disse 49, 19. 54, 5.
accipe 51, 8. -cipere 23, 27. -ciperet 94, 1. 97, 27. 156, 4. -ciperent 129, 8. -ceperit 144, 2. -ceperint 29, 19. 111, 15. -cepisse 22, 24. -ceperant 29, 23. -cipitur 59, 19. -cipiatur 43, 15. 159, 28. -cipi 80, 26. 130, 27. -ciperetur 38, 14. -cipiendum 51, 4. -cepta 134, 15. 157, 9. -ceptis 144, 12. 149, 2. 162, 21.
accommodasse consensum 96, 2.
accumulat 5, 27.
accusatio 38, 15. 40, 23. 106, 4. -nis 4, 18. 152, 4. -ni 131, 19. -nem instruere 39, 28. -nibus 4, 21.
accusator 45, 7. 53, 13. 68, 8. 122, 21. 126, 3. -is 17, 22. 39, 17. 126, 1. 136, 15. 138, 1. -i 35, 11. 38, 13. -em 35, 6. 73, 29. 107, 1. -e 45, 9. 21. 114, 23. 136, 19. 23. 25. 152, 7. -es 38, 11. 43, 21. 62, 24. 71, 5. -um 47, 11. -ibus 40, 5. 48, 25. 51, 10.
accusat 90, 6. -ant 45, 11. -are 82, 22. 120, 17. 136, 12. -ante 20, 15. 34, 19. 73, 27. 111, 4. 122, 19. -antium 45, 27. -antibus 27, 10. 120, 28. -abant 33, 24. 26. -arent 27, 9. -aturus 44, 22. 90, 6. -avit 22, 6. -averant 24, 3. -etur 17, 24. -ari 122, 6. 125, 11. 137, 5. 27. -ando 77, 19. -arentur 125, 28. -atus 63, 16.
acriter 22, 2. acerrimo spiritu 21, 18.
acerbitas 158, 8. -tem 1, 7. omittere 90, 9. temperare 115, 24. -te 56, 17. 86, 17. 136, 14. 149, 10. 153, 1.
acerba 61, 11. -ae 19, 21. -ius 12, 7. 141, 19. -issime 20, 2. 117, 10.
acta sua defendere 89, 28. -tae: vitae ante 131, 25. -torum liber 61, 25. -tis 89, 24. 131, 25.
actio 116, 14. -nis 100, 19. -nem optinere 82, 21. -ne 27, 9. -nes 83, 20. adiuvare 98, 15. impediuntur 103, 10. adiuvare 124, 7. -nibus 57, 19. 96, 18. 117, 22. 148, 24. 156, 14.
actor 100, 17. -is 100, 30. -em 101, 14. 163, 12.
actus 48, 20. rerum actus redibat 103, 17. instaurato rerum actu 103, 20.
aculeus 23, 12. 92, 28. -is 12, 24. 73, 15. 142, 16.
acuta responsio 7, 11. -te 105, 9. 120, 25. 148, 2. -issima visione 49, 15 -issimum (συλλογισμόν?) 7, 6. -issimam responsionem 144, 28. -issime 50, 31.
ad 1, 21. 2, 2. 3, 15. 23. 4, 3. 4. 19. 6, 19. 22. 7, 6. 8, 11. 9, 22. 10, 19. 11, 5. 10. 13, 7. 21. 15, 1. 6. 25. 30. 17, 3. 9. 18, 16. 18. 20. 19, 7. 10 16. 20, 29. 21, 5. 10. 15. 23, 20. 24, 8. 10. 21. 24. 25. 27. 28. 25, 12. 26, 16. 29. 27, 28. 28, 18. 20. 30, 15. 31, 26. 31. 32, 20. 21. 33, 25. 34, 2. 27. 35, 18. 37, 9. 22. 38, 13. 28. 39, 24. 40, 10. 16. 41, 4. 27 42, 13. 18. 44, 1. 11. 25. 27. 45, 2. 26. 46, 7. 12. 21. 22. 47, 5. 6. 48, 25. 49, 7. 15. 50, 21. 27. 51, 1. 9. 15. 53, 10. 15. 54, 2. 19. 57, 24. 59, 12. 18. 60, 10. 25. 61, 1. 20. 62, 15. 22. 64, 1. 5. 65, 10. 66, 1. 9. 20 67, 21. 69, 6. 70, 15. 71, 3. 22. 73, 21. 74, 2. 8. 14. 15. 17. 19. 26. 27. 75, 5. 77, 16. 17. 78, 23. 27 80, 11. 21. 82, 16 bis. 83, 4. 18. 84, 6. 8. 17. 28 85, 20.

86, 22. 87, 15. 20. 89, 21. 91, 1. 20. 92, 11. 16. 96, 1. 26 bis. 99, 10. 16. 100, 4. 28. 101, 8. 13. 14. 102, 18. 103, 11. 15. 104, 17. 25. 105, 19. 107, 7. 11. 108, 15. 109, 11 bis. 110, 5. 111, 10. 18. 112, 5. 7. 12. 14. 115, 1. 17. 18. 116, 13. 24. 118, 10. 12. 13. 119, 9. 10. 120, 5. 20. 121, 6. 29. 30. 123, 15. 126, 4. 127, 4. 128, 11. 26. 129, 15. 19. 26. 130, 16. 132, 9. 22. ⟨133, 15.⟩ 134, 1. 13. 16. 22. 135, 17. 136, 4. 11. 138, 27. 139, 3. 6. 141, 22. 25. 28. 142, 16. 19. 27. 28. 143, 1. 3. 12. 145, 22. 148, 1. 9 bis. 11. 149, 18. 22. 150, 14. 151, 13. 152, 13. 154, 10. 155, 11. 30. 32. 157, 18. 159, 5. 10. 160, 9. 19. 162, 10. ⟨12.⟩ 163, 4.

adclamationes 100, 13.

addiceret 118, 29. -xerint 19, 18. -xerat 110, 1. -ci 38, 23.

additamentum 75, 9. 93, 4.

addidit 1, 9. 55, 10. 62, 12. -ditur 164, 14.

adeo 66, 17. 95, 19.

adfectatio gratiosa 48, 4.

adfectata calliditate 35, 5.

adfectent 33, 6. -antibus 11, 3.

adfectus commovere 81, 17. colorare 128, 11. promere 150, 9. -um commovere 112, 18. -u 145, 11. -uum movendorum 145, 8. -ibus 55, 15.

adfecisset 111, 18. -cta 133, 3.

adfert periculum 155, 31. attulit mentionem 155, 15. -erint 43, 14. adlato 61, 7.

adfingendo 134, 30.

adfini 93, 5.

adfinitatis 57, 18. -tem 121, 16. -te 121, 1.

adflictos 31, 26.

adflueret opibus 13, 16.

adgnoscere 135, 21. -et 52, 3. *vid. etiam* agnosco.

adgredior 7, 12. -ditur 142, 27. -diar *c. Inf.* 151, 26. -diatur *c. Inf.* 38, 18. -diendae 80, 8. -gressus est *c. Inf.* 16, 17. 116, 11. -sus sit 78, 16. -si sunt *c. Inf.* 122, 27. -sus *c. Inf.* 63, 6.

adgregata 74, 1.

adhibet 63, 8. 149, 4. -bere 82, 19. 145, 9. -buit 59, 6. -buisse 10, 20. 92, 22. -buisset 79, 8. -betur 53, 13.

adhuc 20, 17. 21, 26. 46, 4. 64, 8. 68, 2. 114, 22. 138, 5.

adiacentes 129, 8.

adicit 4, 19. 51, 17. 90, 8. 127, 6. 164, 14. -iceret 62, 19. -iecit 32, 26. 33, 30. 65, 5. 80, 14. 18. 164, 5. -cerit 150, 11. -cisset 148, 1. -iecto 34, 28. -iecta 74, 23.

ademerit 69, 18.

adipiscendos 142, 17. -eptus 23, 29. 58, 4. 113, 4. 131, 15.

adiudicavit 142, 22. -cetur 82, 2.

adiumenti 142, 20. -o 143, 1. 145, 19.

adiutore 33, 7.

adiuvare 128, 25. -turus 56, 23. -verunt 98, 15. -visse 130, 12. -verat 124, 8. -vari 94, 17. -varetur 129, 26. -vando 73, 22. -tus est 20, 25. -tam 151, 22.

adlegationem 130, 7. -e 162, 27. *vid. etiam* allegatio.

administrationem provinciae 38, 2.

administrarent provincias 53, 18. -andi consulatus 87, 13.

admirabiliter 130, 11.

admiranda 8, 5.

admittere 95, 15. -serit 3, 4. -ssum sit 69, 19.

admoneret 2, 21. -nendum 131, 5.

admoverit 18, 19. -mota est navis 1, 22.
adnotemus 39, 2. 143, 6.
adnumerat 105, 29.
adoptione 101, 20.
adoptari 159, 19.
adorant 6, 3. -are 165, 5. -avi 165, 5.
adplicaretur (pecunia) 27, 17.
adprime 134, 2. 158, 17.
adprobare se gratum 143, 17.
adquirit 37, 9. 84, 7. -rere 28, 4. 132, 22. -ritur 1, 2. -retur 35, 28.
adrogantibus 48, 3.
adrogantia 134, 29.
adsciscere 7, 1. 90, 17. -scitus sit 159, 20.
adscribit 18, 21. 57, 7. -psit 77, 3. -bsissisent 153, 8. -btus est 158, 21 (*erratum!*). -btus sit 159, 12. -btum 159, 7. 160, 13.
adsecula 106, 19.
adserit 9, 15. 11, 23. 129, 19.
adseveranter 75, 9.
adseverationis 7, 21. 76, 3. -nem refutare 89, 20. -ne 100, 10.
adseverat 21, 26. 42, 9. 145, 11. -are 30, 27. -ans 68, 8. -aret 132, 8. -avit 65, 16.
adsidens 13, 14.
adsisteret 10, 21. 96, 11. -stitit 136, 6.
adstringeret periculo 24, 12.
adstruitur invidiae 22, 7.
adsit 42, 12. -esse 50, 32. -esset 132, 5 -fuit 20, 19. 133, 8. -fuerit 129, 25.
adsumeret 49, 8. -psit 67, 23.
advecta 30, 30.
adventantem 134, 21. -te 80, 9. -tasset 141, 21.
adventum 23, 21. 53, 22.
adversarius 10, 22. -i 7, 7. 80, 7. -o 53, 1. -um 16, 11. 47, 5. 77, 14. 140, 5. 154, 7. 13. 156, 14. -is 80, 16. -os 122, 25.
adversaria 69, 7.
adversari 96, 18. -aretur 151, 4. -ati esse 79, 4. -atus 97, 4.
adversum *Praep.* 58, 3.
adversus *Praep.* 20, 29. 27, 2. 31, 25. 50, 30. 61, 12. 69, 12. 73, 23. 89, 25. 96, 9. 102, 8. 105, 18. 113, 7. 124, 23. 128, 17. 133, 13. 140, 9. 15. 146, 26.
adversi 146, 12. -sae 69, 12.
adulescens 92, 5. -tem 132, 11.
adulescentia 73, 25. 147, 5.
adultera 64, 19.
adusque 121, 22. 131, 13.
aede Saturni 61, 17.
aedilis 133, 13. -em 140, 25. -es 140, 1.
aedilitatis 126, 18. 139, 4. -tem 129, 17. 26. 138, 16. 143, 1. -te 98, 27. 141, 12.
aegre ferre 33, 17. aegerrume pati 88, 17.
aemulus 111, 3.
aequalis dignitas 13, 22. -em numerum 136, 18. -iter 7, 3. 156, 17.
aequalitatem nominis 101, 14. eandem suffragantium 139, 27.
aequitas 7, 15. 133, 6. -tis 62, 25. 124, 20. -tem tueri 31, 9. 71, 9. -te 63, 11. 64, 9. 82, 26. 120, 26.
aequo plenius 56, 11. -is 70, 14. -as 126, 5. -issimo 120, 30.
aëre 129, 6.
aerarium 23, 20. -o 48, 18. 106, 13.
aerarii: tribuni 34, 4. -orum: tribunorum 39, 26. -is: ⟨tribunis⟩ 29, 6.
aeris gravis 27, 11. 93, 21. 97, 26. — alieni 151, 13 *et* 152, 20. -e alieno 24, 7 *et* 87, 2 *et* 151, 14 *et* 17 *et* 152, 2.

aestumandam 157, 15.
aestu sollicitudinis inquietari 34, 7.
aetatis 147, 8. -te 25, 8. 161, 15. 162, 8.
aetatulam 124, 29.
aeternum 59, 2.
ager 72, 5. 97, 23. -gri 127, 20.
aggeratur veritas 45, 27.
agitare contumeliis 12, 12. -arentur pendulis machinis 129, 5.
agnoscas 61, 27. *vid. etiam* adgnosco.
agis 134, 22. 24. -it satis 22, 10. 30, 12. gratias 150, 18. -ere mercaturam 6, 15. -ente 147, 16. -ebat in Graecia 28, 20. egit 1, 6. 73, 28. gratias 126, 17. 141, 20. gratias 144, 17. -erit satis 10, 23. 18, 4. 44, 7. 120, 27. -isse 53, 2. 89, 9. fabulam 100, 18. 141, 15. -erat 132, 18. -erant 84, 1. 89, 25. -isset gratias 58, 11. agi 62, 3. 103, 17. 117, 4. -ebatur 136, 6. -eretur 134, 4. -endo 83, 11. -endas gratias 58, 12. actus est 111, 4. actum est 78, 19. actum 146, 5.
agraria lege 116, 25. -am legem 57, 8. (legem) 139, 14. legem 149, 20.
ait 2, 26. 3, 13. 4, 6. 7, 1. 21, 5. 23, 30. 24, 10. 27, 19. 27. 28, 25. 32, 10. 40, 12. 29. 49, 18. 53, 21. 56, 10. 79, 13. 81, 4. 98, 16. 99, 10. 105, 11. 107, 6. 117, 21. 123, 25. 127, 19. 135, 21. 142, 6. 143, 18. 160, 4.
alba creta 147, 27.
alibi 117, 5.
alienentur 95, 3. -atus 78, 27. -i fuerant 28, 16.
aliena 49, 9. 89, 13. -um in studiis 160, 20. -is 49, 20. 75, 2.
aliquamdiu 58, 2.
aliquando 107, 1.
aliquantum 65, 2. 98, 23. 137, 26. 159, 27. -o 10, 1. 40, 29. 75, 14. 128, 2. 142, 2. 148, 13.
aliquatenus 146, 23.
aliqui 17, 23. 152, 14. -quis 70, 11. -quid 16, 20. 23. 17, 16. 18, 8. 28, 4. 48, 18. 67, 13. 69, 17. 117, 4. 132, 22. 134, 31. 139, 3. 11. 140, 15. 147, 25. 154, 10. 20. -quem 93, 15. -quo *9, 24. 52, 20.
aliqua 51, 5. 119, 9. 132, 18. 147, 22. -quod 16, 5. 35, 2. 49, 15. 75, 18. 80, 28. -cuius 48, 3. 54, 21. 157, 18. -quam 41, 14. -quo 15, 7. 103, 10.
aliter 24, 10. 26, 18. 44, 16. 49, 18. 95, 22. 107, 5. 12. 127, 10. 139, 28. 142, 16.
aliubi 114, 11.
alius 19, 4. 53, 24. 61, 25. 70, 9. 152, 15. -a 46, 14. 74, 18. 80, 16. 105, 5. 128, 16. 152, 4. 9. 155, 19. -ud 30, 12. 33, 6. 49, 25. 65, 15 (*erratum!*). 81, 1. 2. 23. 100, 29 bis. 154, 10. -i 53, 19. 75, 5. 84, 3. 91, 5. 104, 22. 110, 4. 128, 28. 29. -ae 36, 5. 137, 6. -o 66, 2. 130, 23. 135, 24. 154, 23. -um 2, 17. 70, 8. 121, 30. -am 162, 16. -orum 22, 23. -arum 56, 1. -is 11, 3. 49, 10. 90, 12. 138, 23. 153, 16. 155, 8. -os 10, 19. 12, 2. 140, 25.
allegatione 133, 14. *vid. etiam* adlegatio.
allegarent 80, 16.
alterum 71, 3. 149, 1. -am 96, 8.
alter — alter 150, 26. 157, 25. 161, 18. 19. 162, ⟨2.⟩ 3.
alteram — alteram 126, 17.
altero — altero 11, 18.

alternorum iudicum 120, 24. -os versus 164, 12.
alta 6, 25. -ius repetere 6, 21. considerare 14, 31. adicere cogitationem 74, 23. repetere 113, 9. -iore sapientia 141, 8.
alvei 1, 23.
...am 165, 10.
amaritudo 22, 14. -dinis 142, 15.
amarius lacessere 146, 25. -issimo dicto 134, 12.
amatorem 101, 7.
ambiret 105, 19. -isse 138, 21.
ambigitur 89, 8. -gendum sit 32, 23.
ambiguis nominibus 87, 3.
ambitio 48, 3.
ambitiosum 48, 1. -os 48, 2.
ambitus 9, 27. 18, 28. 136, 17. 151, 5. -um 105, 16. movere 144, 27. 146, 26. movere 151, 10. -u 10, 4. 16, 22. 105, 13. 106, 2. 123, 30. 136, 12. 146, 22.
ambo 54, 26bis. 92, 3. 161, 13.
ambustum 66, 21.
amicissimus 78, 22. 82, 10. -e 109, 13.
amicitia 149, 13. 158, 18. -ae 10, 18. 94, 15. 145, 12.
amici 142, 9. -um 40, 9. 94, 12. -orum 118, 20. -is 110, 4. 121, 28. 143, 15. 162, 12. -os 123, 9.
amitteret 79, 22. -erent 45, 1. -ssis 29, 22. -ssas 46, 17.
amoena 164, 25.
amore 36, 13.
amplectitur votum 35, 26. 48, 17. -ens 13, 4.
amplificationem prosequi 2, 16.
amplificat 57, 2. 149, 19.
amplius 142, 20. -issimorum hominum 104, 13.
an 12, 5. 17, 23bis. 18, 3. 17. 38, 17. utrum 122, 24. 134, 6. 152, 7. 154, 10. 159, 12. 13. ⟨19.⟩ ancillae 28, 21.
angorem animi 96, 26.
anguste facta responsio 69, 13. -tiores terminos 94, 23.
animae 90, 29. 91, 6. 129, 6. -as 1, 11.
animadvertis 7, 11. 75, 23. -tit 130, 21. -tamus 4, 2. 12, 23. -te 45, 19. 145, 1. -tens 77, 18. -teret 71, 9. 156, 7. -tenda est 2, 20. -tendum 36, 20.
animal 96, 31.
animatus 16, 19.
animus 14, 13. 34, 7. 56, 18. 105, 17. 139, 19. -i religio 6, 2. 11, 25. 12, 4. 15, 25. 17, 10. 18, 21. honesti professio 77, 4. 91, 3. 10. 92, 5. 96, 26. 108, 2. tumor 115, 1. 137, 29. religio 143, 10. motus 145, 10. 150, 9. -o 22, 28. 61, 28. 67, 20. 86, 15. 112, 7. 145, 22. -um: residere aput 51, 18. 73, 22. nudare 100, 5. laedere 141, 19. -orum 157, 15. -is 7, 16. -os laedere 19, 19. 33, 11. 112, 19. offendere 137, 28. 143, 14.
anniversarii 128, 26.
anni 25, 8. 103, 14. -o 21, 13. 93, 22. 109, 13. 111, 5. 113, 2. 117, 28. 126, 13. 151, 2. 156, 11. -um 73, 26. 120, 16. -os 9, 30. 72, 8. 111, 17.
ante *adverb.* 19, 6. 45, 17. 77, 14. 16. 84, 1. 120, 28. 123, 30. 131, 25. *praep.* 20, 23. 38, 5. 53, 22. 78, 21. 92, 29. 105, 15. 120, 16. 140, 25.
antea 93, 19.
anteponeret 148, 16. -posuit 147, 14.
antequam 47, 24. 63, 1.
antiquitatem per historias legere 140, 29.
antiquitus 26, 32. 63, 9.

antiquius 77, 15. -ssimus 91, 13. -is 36, 2.
anulis 44, 1.
anxie et moleste pati 144, 11.
aperietur intellectus 19, 4.
aperte apparet 122, 23.
ἀπό 16, 17. 43, 7. 49, 2 bis. 87, 27.
apparatu gladiatorum 105, 22. -ibus luxuriae 5, 22.
apparet 1, 22. 97, 8. 98, 6. 138, 5. -eat 30, 18. 42, 20. 53, 23. 56, 19. -eant 113, 9. -ebat 122, 24. -eret 4, 7. 23, 18.
appellat 105, 4. -amus 53, 27. -avit 106, 2. -averunt 165, 2. -atur 64, 6. 102, 2. -atus est 27, 2. -atum 122, 12. -atos 119, 5. -atum fuisse 94, 13.
aptissumis 86, 1.
apud 2, 18. 3, 3. 21. 4, 2. 6, 3.
aput 5, 3. 19, 27. 21, 14. 23, 17. 27, 2. 28, 1. 32, 23 (*erratum!*). 39, 8. 41, 6. 48, 11. 51, 18. 52, 8. 9. 53, 7. 58, 13. 60, 15. 63, 17. 71, 10. 75, 27. 80, 25. 81, 18. 84, 18. 87, 5. 88, 2. 104, 1 bis. 107, 19. 108, 5. 109, 5. 8. 12. 110, 3. 111, 6. 112, 2. 19. 114, 7. 120, 1. 125, 18. 128, 16. 131, 2. 132, 13. 134, 31. 136, 2. 137, 10. 27. 141, 13. 18. 143, 21. 147, 7. 151, 7. 159, 4. 25. 160, 4. 162, 25.
aqua 126, 9. -ae 115, 15. -arum 24, 21. -as 25, 8. 141, 25.
aquariam sortiri 115, 14.
aram 91, 20. -is 64, 2.
arbitrum 48, 11.
arbitria funeris 57, 23.
arbitrantur 143, 15. -eris 128, 18. -entur 48, 10. -aretur 126, 5. -atus sum 55, 26. -i sunt 83, 12. -atus 58, 12.
ardentis 67, 2. -dentibus votis 15, 5. -serunt 13, 25.
ardorem cupiditatis 23, 19.
argumentatio 65, 13. 164, 9. -nis 63, 2. 138, 25. -ni 51, 17. -nem revocare ad 17, 3. -ne 47, 15. 21.
argumentatur 2, 2. 48, 24. 71, 6.
argumentum 102, 12. deducere in 49, 3. -o tenui 15, 7. 22, 26. 111, 14. 136, 15. 160, 12. 162, 24. -a 159, 6.
arguit 124, 1. -ebatur 28, 25. -endum 77, 16.
arma Catilinae 96, 9. se conferre ad 120, 20. venire ad 155, 11. -is 82, 26. Syllanis cedere 131, 11. 14.
armatura: levi 105, 4.
armatus 65, 12. -orum 82, 18. 83, 2. -os 83, 6. 22. 92, 22. 124, 24. 151, 12.
arripit 77, 16. -uit 44, 22. 156, 10.
artis oratoriae 55, 15 *et* 77, 11 -te: praeceptum in 77, 13. oratoria 147, 6.
artificialiter 50, 16.
artificiis 42, 20.
artissime premi 69, 8.
arce 109, 1.
asperi iudices 19, 11. -am invectionem sibi deposcere 151, 10. -e lacerare 5, 20. 120, 11. -iorem 88, 15. -ius 98, 23. 115, 8. 148, 10. -rime 50, 9.
aspergit infamia 50, 13.
asperitatis aculeos 12, 24. 20, 1. aculeus 23, 12. violentia 25, 31. 134, 19. 157, 2. -tatem 19, 15. exercere stomachi 146, 18. -tate naturae 19, 13. 21, 25. stomachi 52, 25. 134, 21.
astute fallere 109, 1.
at 45, 24.
atque 16, 28. 20, 17. 25, 19. 26, 12. 45, 8. 52, 2. 70, 14. 22. 99. 14. 109, 3. 110, 6. 114, 12. 116, 9. 119, 4. 120, 4. 121, 29. 122, 28. 128, 29. 132, 5. 138, 17. 141, 1. 151, 10.

atratus 121, 21. -um 121, 31. -i 121, 22.
atrio 71, 23.
atrocitas 32, 24.
atrociorem 146, 26.
attentiores 33, 11.
avaritia 54, 2. -ae 115, 17. -am 50, 9.
avari 30, 10.
auctiones 134, 6. 7.
auctor 3, 9. 29, 4. 30, 16. 40, 7. 53, 9. 79, 27. 91, 22. 107, 17. 111, 9. -em 35, 28. 120, 9. 136, 8. -e 20, 25. 80, 28. 146, 21. -es 58, 21. 89, 21. 113, 1. 128, 27. -ibus 105, 12. 106, 11. 120, 5. 123, 29.
auctoritas 7, 13. 42, 4. 50, 31. 132, 5. -tatis 38, 12. -tatem 8, 16. 9, 5. suam liberare 11, 4. 33, 30. 35, 24. 38, 10. 40, 5. 43, 16. 44, 23. 24. 45, 12. 48, 28. 62, 11. 65, 10. 68, 2. 95, 3. 106, 18. 123, 10. 125, 14. -tate 39, 9. 87, 11.
audaciae 135, 7. 146, 29. -am 42, 2. 118, 4.
audacissimus 153, 9. -o 50, 4.
audet 89, 11. -dent 50, 21. -deat 116, 29. -deret 113, 23.
audiat 60, 14. -ientis 141, 19. -iente 58, 14. -ientium 30, 4. -ierant 16, 23. -issent 16, 21. -ita est 26, 22.
auditor 161, 2.
avehenda 1, 21. -cta sint 4, 8.
abstulit 36, 8. -isse 4, 5. 10. auferri spiritus solet 1, 10. -endo 3, 8.
aufugit 112, 4.
augere 72, 22. -i 47, 25.
augurum 118, 2.
auguratus 113, 3. -um 118, 4. 5.
aviditatis 47, 13.
avis 49, 14.
aulae 102, 13.
aures 60, 10.
aurum 13, 14.
auspicium capere 119, 6. -a 27, 3. captare 119, 3. 124, 2.
auspicetur 85, 2. -ante 119, 1. -ato 118, 22.
aut 48, 29. 84, 18.
aut — aut 11, 18. 21. 47, 1. 2. 50, 21. 52, 10. 11. 66, 21. 67, 1. 131, 17.
autem 4, 4. 11. 12, 15. 22, 7. 23, 30. 24, 8. 27, 16. 28, 25. 32, 10. 36, 9. 39, 24. 43, 1. 47, 23. 24. 28. 48, 11. 49, 14. 52, 7. 53, 4. 66, 6. 70, 10. 24. 75, 24. 81, 18. 84, 14. 85, 21. 91, 13. 94, 15. 95, 23. 97, 24. 98, 15. 102, 26. 104, 20. 106, 9. 111, 7. 114, 13. 116, 11. 24. 117, 3. 119, 11. 126, 2. 130, 25. 132, 12. 31. 134, 8. 11. 144, 17. 29. 146, 1. 148, 19. 150, 5. 151, 6. 22. 152, 3. 153, 14. 155, 31. 156, 12. 16. 160, 14. 161, 2. 162, 7. 164, 13. 165, 6.
avus 20, 18. -i 138, 23.
auxilium 10, 18. 28, 1. 34, 9. fugae petere 49, 4. 73, 29. -i 150, 10. -o 69, 7. 122, 13. 126, 15.

balnearum 121, 22.
barbariae 33, 29.
barbari 34, 2. 47, 13. -o 111, 7. -arum 33, 27.
beatos 146, 11.
bellum 5, 10. 31, 17. 25. 55, 3. 84, 16. 120, 16. 162, 2. 7. -i 13, 25. 40, 10. 96, 7. 101, 19. 163, 2. -o 20, 20. 38, 4. 47, 28. 58, 2. 66, 7. 85, 19. 91, 19. 99, 15. 107, 2. -orum 13, 6.
beluae 157, 18.
beneficium 144, 1. -i 58, 10. debitor 144, 11. -o 143, 11. -a 58, 20. 60, 13. 143, 4. -orum 54, 16. 130, 5. -is 126, 7. 140, 18. 144, 12.

benignitate insidiosa 16, 10. prolixa 126, 11.
benigni 128, 7.
bestiarios 105, 22. 26.
biduo 68, 17.
biennium 105, 15.
bis 27, 9.
blandimenta 42, 13. -is obrepere 70, 4.
blandientem 22, 28. -retur 155, 4.
blande petere 138, 26. -issimum 48, 2.
bona 3, 17. 53, 2. 112, 4. 159, 5. profiteri 162, 26. -is publicandis 95, 20.
boni 92, 19. -is: constanter operari pro 67, 15. -orum multitudo 74, 1.
bona 83, 5. -um 158, 10. -i 160, 4. -ae sectae 107, 11. -am 85, 1. bene rem gerere 5, 12. meritus 33, 13. cognitus 38, 21. 50, 28. meritus 55, 11 *et* 83, 7 *et* 101, 4. rem gerere 111, 6. meritus 130, 17 *et* 145, 1. 155, 7. optimo iure 64, 15. -me 137, 11.
breviter 4, 18. 47, 20. 51, 23. 57, 12. 110, 9. 112, 10. -issime 74, 7. 77, 9. 80, 1.
brevitas 1, 17. -te 1, 4. 78, 7.

cadaver 49, 15. -e 61, 7. -um 96, 32.
cadat suspicio 11, 13. cecidit ita res, ut 21, 3. -derit 11, 14.
caedes 61, 20. 64, 15. 71, 7. -is 63, 16. adgrediendae 80, 8. 120, 9. -em 32, 18. 61, 13. 68, 9. 75, 2. 104, 18. -i 80, 23. -e 61, 16. 63, 9. 70, 7. 79, 12. -ibus 63, 6. 69, 21.
caelo: servare de 103, 9 *et* 116, 18 *et* 117, 2 *et* 4 *et* 139, 16.
caerimoniarum 20, 10. -as 67, 24.
καί 3, 6. 5, 15. 6, 10. 49, 2. 85, 2.
calamitatem 146, 13. -es: referre inter 82, 1.
calliditate 19, 9. oratoria 35, 5.
callidissimum 49, 17.
calor indignationi subicitur 4, 22.
calumniae 33, 16.
calumniosa 40, 23. 45, 20. 152, 19. -um 104, 25. -ae 153, 25. -e 54, 2.
campo 110, 16.
candida creta 46, 4. -diorem habitum 121, 23. -am: venire in 142, 21 *et* 151, 3.
candidatus 105, 15. 155, 22. -i 147, 27. -o 130, 5. 23. 131, 7. 132, 29. 137, 1 -um 130, 25. -orum 23, 13. -os 125, 23.
canere in se 4, 13.
capere 77, 20. ceperat 119, 2. -isset auspicium 119, 6.
kapitalis inimicus 21, 12. capitalis inimicus 37, 25. kapitalibus odiis dissidere 32, 8.
captiones fraudulentas 70, 13.
captivitatis 73, 9.
captare 46, 14. -tata esse auspicia 119, 3.
capitis causam dicere 63, 17. 97, 8. 142, 2. -e punire 15, 32. 37, 2. kapite 45, 19. 96, 22. capita 26, 9. -um 36, 21.
carcerem: conicere in 104, 23 *et* 110, 19 *et* 120, 4. -e 33, 18. 35, 8. 64, 13.
careant fide 34, 2. -ere honoribus 10, 2. suspicione 84, 23.
karitatis 149, 28.
carmen 164, 14. 26. -minis 160, 6.
carnis 128, 25. 129, 8. -nem 129, 11.
carpebant humilitatem insectatione 12, 15.
castigatus fuerat 42, 1.

κατ... 107, 5. κατά 5, 5. 6, 10. 18, 2. 46, 2. 54, 15. 62, 4. 76, 9. 77, 2. 86, 6. 102, 24. 104, 5. 106, 24.
cavebat 34, 13. 106, 12. -visset 106, 12. -vebatur 43, 21. 122, 7.
cavillatione exercere 146, 18.
cauponulam 61, 1.
causa 2, 13. 31, 8. 25. 52, 10. 53, 14. 24. 54, 21. 60, 19. 69, 16. 70, 19. 83, 5. 123, 3. 125, 23. 126, 18. 128, 29. 137, 28. 155, 19 -ae 6, 25. 12, 18. 42, 24. 46, 19. 51, 26. cognitio 52, 15. 69, 26. 83, 25. satisfacere 130, 13. adesse 133, 8. patrocinari 134, 11. 159, 29. -am 6, 19. 15, 1. dicere 19, 5. 10. 20, 24. valere 41, 26. liberare 44, 15. 54, 5. dicere 55, 6. adiuvare 56, 23. 58, 10. gerere 61, 17. dicere 63, 17. 66, 11. defendere 72, 3. dicere 73, 27. defendere 83, 8. 13. 84, 29. defendere 89, 2. 28. 101, 27. committere 116, 25. dicere 123, 31. complecti 125, 6. dicere 126, 3 *et* 137, 15. subicere 139, 10. dicere 144, 26 *et* 159, 24. 160, 9. 162, 16. -as 50, 17. 63, 7. 74, 18. 77, 22. 78, 14. 147, 14. -is 46, 15.
causa *c. Gen.* 75, 24. 79, 20. 103, 19. 105, 27.
cautius 76, 15. corrigere 77, 1. -tissimum 158, 12.
cedat in testimonii vicem 7, 17. -dere 149, 6. -dens 131, 11. -sserat 60, 18. 158, 3. -sserant 117, 24. -ssisset 126, 9.
celebri 63, 15. -rem 160, 10. -errima 39, 1. -o 49, 13.
celebratissima sententia 99, 19.
celebrari 102, 27. -bantur 99, 14.
cellam 28, 24.
censeret 31, 7. -suit 64, 13. -suerat 96, 22. -seatur 86, 15. -sebatur 121, 17.
censori 93, 15. -em 52, 9. -es 162, 26. -ibus 162, 27.
censura meriti habetur 37, 16.
censum: pervenire in 156, 17. deferre bona in 159, 9. deferre 162, 28.
centum 108, 8.
CXX 27, 4. 11.
centuriae 27, 6.
cera 46, 4. -ae 46, 7.
...ceret 116, 20.
cerimoniosas 5, 25.
certatio 60, 25.
certus 10, 26. 123, 3. -a 103, 14. -o: scire pro 16, 26. apparere pro 23, 18. 25, 7. dicere pro 75, 9. -issimus 80, 17.
cervicem 147, 27. -um insulsitas 115, 3.
ceteri 55, 11. 132, 24. -ae 45, 24. -a: inter 5, 11 *et* 105, 15. 157, 5. -orum 122, 2. 13. 147, 12. -is 52, 2. 84, 9. 107, 19. 162, 25. -os: inter 35, 11. 64, 13. praeter 69, 26. 96, 22. inter 120, 8 *et* 126, 16. praeter 164, 10.
...cho 60, 24.
circa Clodiam fama pervolgabatur 28, 26. 36, 8. fides 36, 10. livor 127, 8. verecundia 127, 14.
circumpositi 61, 21.
circumstantes 81, 9.
circumventos 24, 18.
citatione tabularum 6, 16.
citharae 4, 12.
citharistae 4, 10.
cito 31, 14. 66, 1.
citra offensam 116, 1.
coronam civicam 144, 8 *et* 10.
civile bellum 84, 16 *et* 120, 16 *et* 162, 2 *et* 6. -is belli 101, 19.

-i bello 20, 20 *et* 58, 2. genere 100, 2. -em modum 82, 25. consuetudinem 103, 18. -ium rerum 25, 12. negotiorum 134, 4. iter 68, 15. 159, 26.
civis 101, 4. 158, 22. 159, 19. 163, 5. -em 82, 1. 83, 7. 143, 5. -e 128, 14. -es 33, 18. 69, 17. 103, 20. -ium 9, 23. 36, 12. 110, 17. 128, 13. 159, 8. 160, 11. -ibus 33, 13. 88, 12. 112, 4. 127, 5. 7. 162, 25.
civitas 13, 24. 158, 21. -tatis 11, 30. 36, 1. 10. 45, 11. 159, 6. 8. 162, 13. -tati 50, 32. 97, 16. -tatem 10, 11. 71, 21. 158, 2. 159, 2. 11. 164, 10. -tate 78, 8. 91, 15. 159, 24. -tates 44, 25. 45, 24. 88, 14. 111, 13. 129, 8. -tatibus 43, 8. 111, 10. 127, 9. 129, 10.
*clac 106, 13.
clades 34, 10. -ibus 111, 18.
clarioris 140, 28.
classis 44, 9. -em 108, 8. 111, 10. -e 27, 3.
clausula 42, 17. 43, 18. 97, 8. 109, 10.
clementer 98, 21. -ior 146, 23.
coepit 21, 13. 32, 21. 82, 23. -erit 25, 22. 31, 3. 75, 5. 154, 18. -isse profectionem 75, 4. -eram 149, 21. -erat 33, 16. 38, 5. 83, 4. 122, 6.
coërcendae 125, 26. -os 159, 11.
coetus 122, 3.
cogitatione adiecta 74, 23. -em 74, 27. -ibus 15, 6. 84, 25.
cogitans 31, 10. -anti 113, 25. -averit 40, 8. -asse 74, 22.
cognitionem 19, 7. 52, 15. venire in 137, 32.
cognomen 16, 2. 26, 32.
cognomentum 37, 23. 38, 4. 164, 4. -o 164, 28.
cognominatus est 5, 13. 111, 8. 132, 12. 147, 8.
cognosceret 53, 25. -nitus: honestissime 98, 3. -nitum: bene 38, 22. 56, 7. -nitae 36, 23. -nitis 132, 10.
cogentis 135, 6. -genti 45, 24. -egerit in latebras 118, 27. -gantur 19, 18. -geretur 20, 10. 82, 18. -gerentur 40, 27. -actus est 57, 1. -actus 50, 30. 96, 1.
cohortationem: excedere in 92, 19.
cohortatus sum 165, 5.
collega 5, 10. 12, 13. 34, 18. 38, 2. 61, 14. 84, 14. 22. 96, 10. 98, 4. 120, 27. 125, 21. -ae 118, 9. 125, 9. -am 162, 3. -as 72, 5.
collegium 106, 2. 122, 11. -io 82, 10. 97, 4. 98, 12.
colligit ab iudicato 78, 8. -gi 41, 16.
colere 6, 3.
coloniae 104, 7. -am 104, 6.
colonos deducere 110, 11.
colore 97, 6.
columna 87, 5. -am 87, 6.
comites 39, 27.
comici 99, 19. 163, 12.
comitium 101, 26. -ia 27, 6. 68, 14. 15. ⟨69, 2.⟩ 119, 9. 151, 4. 155, 21. 156, 8. 12.
commemini 102, 1.
commemoratio 26, 13. -nis 76, 13. -nem facere 55, 2. inferre 102, 7 *et* 108, 6. 112, 11. facere 138, 7. -ne: defendere sub 89, 1. facta 108, 3. 113, 1.
commemorans 36, 10. 58, 20. -averat 128, 22. 141, 13. 145, 19. -atis 10, 18.
commendabilem facere 72, 22. -ia facere 59, 26.
commendationem 84, 6. -ne 84, 29.
commendat 165, 10.

commentario 55, 22. 72, 3. 83, 25.
commentari 151, 26.
commeare 102, 25.
commilitonibus 144, 7.
comminiscuntur 62, 24.
comminatur 156, 14.
committenti 121, 11. -tteret 26, 6. 35, 17. -sisse 21, 26. -serat 116, 24. -ttendi 21, 8. -ssa est 73, 7. -um esse 69, 17. 122, 10. -am esse 61, 14. -um 68, 10. -am 32, 19.
commoda 136, 4.
commonefecit 73, 23.
commoveat adfectus 81, 17. -veret stomachum 148, 15. -turus adfectum 112, 19. -vetur peroratio 54, 15. -veretur dissensio 114, 5. -ta est invidia 61, 6. -tus 93, 5.
communicat fortunam Milonis per domum suam 81, 16. -are 7, 2. -arent 125, 25. -avit 19, 19. -ata est 29, 5. -ato 163, 19.
communionem 54, 25.
communis societas 104, 8. -e: consulere in 19, 22. 58, 9. -i 69, 22.
comparatione 9, 9. 28, 31.
compararet 33, 14. -etur 34, 10. -ari 156, 1. -aretur 91, 22. -andum 125, 27. -atam 105, 27.
comparuerant 129, 3.
compulsus sit *c. Inf.* 78, 4. -si sint 40, 25.
compellavit 134, 22. -avisset 134, 4.
comperimus 16, 4. 163, 8. -risse 8, 24. 17, 9. 17. -risset 79, 21. -rtum est 151, 23.
complectitur 16, 27. -ebatur 104, 20. -xus est 125, 6. -xa 54, 16.
compositas 54, 2.
comprehendere 112, 9.
comprobetur 42, 4. -ati sint 131, 28.
concatenavit 71, 13.
conceptionem sententiae ponere 60, 1.
concepte posita sententia 59, 16.
concertationibus 20, 23.
conciliat miserationem reo 76, 21. -aret 73, 23. -assent 125, 23.
concinnabatur infamia 12, 17.
conceperunt (plebiscitum) 62, 21. -cepta (oratio) 56, 18. -ceptam fuisse sententiam 70, 6.
concitaverant 69, 4.
concluderet 2, 11. -sit 132, 24. -sa 7, 7. -sis 136, 11.
concretum esset 91, 4.
condemnati fuerint 92, 25.
condicione 126, 23.
conditoris 3, 8.
condebantur leges in aerario 106, 14. -deretur 119, 2. -ditam 119, 5. -ditae fuerunt 160, 14.
conexio 70, 13.
conferunt 135, 24. -ferens 58, 20. 107, 13. -ferebat 161, 8. -tulit se 35, 19 *et* 112, 6. -tulisse 43, 9. -tulerat se 12, 23 *et* 120, 20. -fertur 123, 20. -ferantur 152, 25. -ferendo 60, 13. -ferendam 44, 9. -latorum beneficiorum in se 130, 5.
confessio 5, 17. 35, 29. -nem 65, 11. -nes 63, 7.
confesso: tenere in 71, 7.
confecit 55, 4. -cto bello 38, 4. -ctis rebus 38, 7.
confidentissime 147, 15.
confingit 89, 12. -gi 5, 5.
confirmationis 77, 20.
confirmat 21, 28. 41, 13. 43, 15. 66, 16. 68, 2. 78, 3. -aturus

66, 2. -andam 27, 28. -ato animo 61, 28,
confitetur 9, 15. 145, 22. -eri 35, 27. -ebatur 105, 23. -essi sunt 89, 22. -essus 13, 15. 66, 5. -essum 63, 10. -essis criminibus 122, 14.
conflictatione 38, 20.
confligeret 34, 24.
conflavit invidiam 97, 24. -flasset invidiam 105, 21. -flatur 35, 2. -flata gratulatione 104, 7.
confossus est 71, 24.
confugit 80, 21. -gere 132, 10. -gerent 108, 15. -gisse 28, 24.
confusissimam permixtionem 75, 16.
congessit 33, 23. -ta 25, 6. 118, 18. -tis 32, 17. 139, 2.
congeste 41, 26. 112, 11.
congredi 85, 22.
congregat 103, 8. -ante 82, 15. -ata 4, 20. 81, 16.
congressione facta 112, 1.
congruere in 77, 21. -ens honestati 32, 2. -entia cupiditati 14, 5. -entibus verbis 86, 1. -ebat suspicio in 28, 18.
coniectus in carcerem 104, 22 *et* 110, 19. -um in carcerem 120, 4.
conititur *c. inf.* 8, 24 *et* 69, 14. -atur *c. inf.* 31, 10. -entis, ut 137, 18. -sus est, ut 19, 6. -sus sit pro 145, 21.
coniunctissimo 130, 23.
coniunctus esset 120, 31.
coniuratio 8, 3. -nis 8, 6. 17. 10, 12. 15, 9. 18. 55, 7. 84, 23. -nem 13, 8. 15, 16. 33, 6. 34, 20. 120, 2. -ne 8, 23. 16, 23. 54, 18.
coniuratos 34, 28.
conlatione 111, 13.
conloquium 84, 16.
conaris 134, 25. -etur 154, 11. -ari nihil ad mentiendum 50, 21. -atus est 13, 20. -atus sit 118, 21. 155, 5.
conplectebatur 70, 20.
conpositiones 4, 2.
conpotores 54, 12.
conprehendit summam quaestionis 77, 9.
conputat hoc inter 92, 17.
conqueri 86, 6. 133, 16.
conquiesceret 10, 14.
conroborasse gradibus honorum 60, 12.
cons. 146, 21.
conscientia 9, 20. 34, 23. 51, 26. 155, 9. -ae vis 50, 3. -am: latere aput 141, 18.
conscius sibi fraudis 49, 4. -um: male sibi 102, 17 *et* 116, 27.
conscenderunt 122, 26.
conscribere 19, 31. -bens 143, 23. -bsit 62, 1. -bendis 101, 7. -btas esse 46, 17.
conscribti 26, 17. -ptos 58, 13. *vid.* patres.
consenescere 14, 13.
consensionem 13, 4. -e 138, 10.
consensum: redigere ad 15, 30. 66, 9. se dedere in 82, 12. accommodare 96, 2. 99, 24. -u 58, 16. 59, 3. 83, 8.
consentiant pro 45, 21. -ire in *acc.* 41, 15. *c. dat.* 96, 19. -iens actionibus 57, 19. -serit in *acc.* 95, 21. -sisse in *acc.* 90, 1. -serant in *acc.* 148, 25.
consequenter 58, 12. 140, 10.
consequi 22, 29. 118, 5. 120, 26. 129, 17. -ens erat 76, 13. -entia in argumentum deducere 49, 3. -erentur 159, 2. -etur 2, 12. -entur 55, 25. -cutus sit 150, 17. -cuta sit 83, 21. -cutus

94, 14. -cutum 60, 14. 98, 24. -cutis 37, 14.
conservationem 107, 11. 148, 18. -ne 145, 1.
conservatori 9, 2.
conservandos 55, 10. -atae 90, 17.
consederunt 61, 17.
consideres 1, 14. -emus 36, 21. 49, 27. 56, 4. 65, 2. 74, 15. 110, 10. 141, 17. -ato 76, 5. -anti 14, 31.
consiliarius 79, 27.
consilium 54, 20. -o: habere in 5, 6. 19, 9. 109, 4. -a 44, 18.
consolandum 139, 3.
consortem 16, 22.
conspiratio 87, 24. -nis 20, 25. -nem 139, 24. -ne 68, 13. 137, 19.
conspirati 122, 25. -ae 69, 3. 102, 7. -am 73, 28. 82, 14.
constanter 67, 15. -tissime 124, 13.
constantia 7, 9. -ae 73, 24. vigor 153, 8.
consterneretur pudor 30, 4.
consternaverit 23, 8. -atus 61, 24. -atas 67, 5.
constituit testem 8, 18. in medio 77, 8. domicilium 110, 1. in patre plurimum miserationis 150, 24. -at se debitorem 144, 11. -ere in medio 64, 20. -ens in misericordia firmamentum 150, 15. reum de vi Clodium 154, 16. -tus est 109, 5. -ta 10, 6. -tum 36, 5. -tis 64, 2.
constat 103, 1. 145, 6. 147, 5. -tet 32, 23. 58, 28. 80, 1. 162, 27. -tare 48, 26. -tabat 9, 17. 44, 9. 69, 20. 123, 23. 138, 24. 147, 26. -taret 93, 16. -titit fides mihi 7, 13.
consuerunt 75, 6. -rit 138, 28. -ssent 6, 3.
consuetudo 24, 21. 39, 1. 46, 5. -dinem 55, 14. 102, 13. civilem 103, 18. 128, 26. 151, 15. senatoriam 152, 13. -dine 46, 3. 10. 69, 1.
consul 8, 12. 18, 17. 26, 20. 27, 2. 61, 22. 85, 21. 96, 6. 106, 17. 118, 29. 134, 4. 136, 3. 139, 14. -is 118, 26. 124, 7. 134, 12. -em 11, 14. 56, 10. 13. 71, 8. 103, 24. 118, 19. -e 8, 6. 18, 8. 64, 12. 96, 18. 115, 17. 116, 18. -es 10, 5. 86, 14. 134, 15. 151, 6. -um 20, 11. 134, 14. -ibus 56, 23. 71, 19. 90, 1. 105, 12. 106, 11. 123, 19. 155, 21.
consularis: vir 130, 4 *et* 144, 13. -e fastigium 139, 6. -i 25, 28. honore 113, 18. -es 104, 18. -ia: comitia 68, 15. -ium 58, 6.
consulatus 13, 7. 19, 20. 33, 17. 85, 7. administrandi 87, 13. -um 11, 1. fungi 16, 2. 51, 15. adipisci 58, 4. gerere 61, 15. 77, 24. 78, 21. 113, 22. 114, 19. gerere 120, 15. adipisci 131, 15. petere ⟨151, 17⟩. provehi ad 160, 19. gerere 162, 4. -u 5, 10. 8, 24. 54, 17. 56, 2. 84, 13. 89, 24. 90, 2. 98, 4. 13. 120, 28. 125, 21. 144, 20. 148, 13.
consulens gloriae 58, 15. -ebantur 41, 18. -endum 19, 22.
consulte 9, 4. 137, 3. 154, 19. -ius 124, 30. -issima discretio 8, 4. -issimo temperamento 90, 5. -issime 115, 22.
consulti 136, 22. -tis 153, 25. *vid.* senatus consultum.
consummatam virtutem 125, 1.
consumpsit 36, 3. -sumtus est 120, 21. -sumto patrimonio 54, 1.
contagio 10, 12.
contaminaretur 122, 3.

contemni 157, 21. -mtam esse 105, 11. 106, 19.
contemplatione 26, 28. 51, 3. 54, 22. 57, 18.
contemtorem 106, 9.
contemtui ducere 153, 10. contemptui habere 91, 12.
contendit 44, 2. 67, 20. 100, 21. 138, 25. 153, 23. -unt 129, 2. -eret 151, 16. -erit 118, 28. -erat 21, 6. 78, 27. -i 140, 16.
contentus 8, 16. -i 1, 4.
contestatur 79, 14. 81, 23. -atus est 26, 31.
contexere fabulosa 100, 3.
contextum generis 15, 31 *et* 140, 23. συλλογισμοῦ? 136, 20. -u epilogi 54, 24.
continentia 99, 20. -ae 11, 2. 24, 24. *84, 11.
continentia 19. 27. -etur 56, 12. -ebantur 122, 27.
continuo subiungere 76, 12.
contionem: procedere in 58, 12. -ne 66, 19. 126, 17. -nibus 21, 14. 66, 16.
contionaretur 67, 3.
contra *adv.* 38, 14. 46, 9. 109, 6. 114, 20. 134, 20.
contra *praep.* 8, 19. 16, 6. 17, 5. 39, 7. 40, 6. 42, 24. 44, 24. 51, 3. 53, 13. 54, 10. 55, 3. 56, 3. 57, 8. 61, 13. 68, 10. 70, 5. 71, 15 17. 20. 72, 4. 81, 3. 84, 15. 85, 7. 12. 89, 27. 116, 27. 117, 29. 121, 10. 122, 10. 123, 31. 124, 2. 7. 125, 8. 135, 17. 137, 9. 148, 20. 151, 8. 9. 161, 22.
contradicente 136, 3. -ceret 70, 8. -xit 96, 9. 133, 9. 151, 19.
contrahit verisimilia argumenta 17, 14. -here aliquid offensae 134, 31. -xerat invidiam 19, 20.
contraria 14, 5. -um: vergere in 16, 16. -o: ⟨e⟩ 45, 20. -e 134, 9.
contubernales 38, 11. 12.
contumeliae sensum admittere 95, 14. -am 116, 24. -is agitare 12, 12.
contumeliosae audaciae 135, 7 *et* 146, 29. -am invectionem 151, 9.
convenit 129, 1. -iat 22, 3. -ire 24, 22. 159, 30. -iens 165, 9. -iebant 116, 13. -irent 103, 20. -isse: in manum 53, 8. -erat: in manum 53, 4. pactum 109, 6. -issent: in manum 53, 5.
convertit victoriam in dedecus 27, 14. in vituperationem 28, 5. 152, 24. -teret: ad laudem 115, 18. -tisse 87, 14. -terat 73, 21. -tuntur 100, 28. -sus 18, 25.
convincuntur 48, 12. -victus 137, 20. -tum 59, 13. -tos: voti 59, 11.
convivii 122, 2.
convocasset 24, 11. -aretur senatus 155, 19. -atus est senatus 151, 7. -ato senatu 61, 12.
cooptatum: in numerum civium 160, 11.
coorta est 27, 7.
copia 1, 17. -am habere 32, 11. -is 110, 15.
copulatus est 158, 19. -ta erat 126, 7. -tis personis 150, 23.
cornix 49, 14. -ci 49, 19.
cornua 157, 19.
coronam civicam 144, 8 *et* 10.
corporalis 77, 5.
corpulentas 115, 3.
corpus 129, 5. -oris 50, 11. 91, 3. -ori 91, 7. -ore 91, 5. 107, 8. -orum 157, 14.
corrumpere 36, 19. -upisset 29, 13. -mpi 42, 13. -ptos esse 29, 22. 42, 9. -ptus 107,

19. -pti 40, 25. 156, 1. -ptis 27, 18. -ptos 52, 20. -ptas 137, 1.
cos. 82, 12. 125, 19. 159, 1.
creberrimam 20, 27. -is 21, 14. -e 52, 1.
creditores 23, 8. -ibus 87, 5.
crederent 76, 7. -diderit 56, 10. -didisse 27, 29. 31. 51, 19. -di 9, 1. -deretur 17, 7. pecunia 49, 11. -dendum sit 38, 18. -dendum esse 39, 6. -dendum 48, 9. -ditam pecuniam 49, 8.
crearetur 69, 2. -andis 139, 14. 155, 21.
creta 46, 4. 6. 147, 27.
crimen 20, 29. 23, 24. 33, 5. conflatur 35, 2. 47, 25. (intendere) 28. retorquere 105, 10. intendere 152, 8. -inis 9, 21. 15, 17. poenam luere 25, 22. 46, 24. 83, 23. 137, 20. 143, 21. -ini 38, 24. dare 44, 15 *et* 82, 25. 143, 14. -ine damnari 9, 26. valere pro 17, 6. damnari 18, 28. reus fieri 26, 19. 29, 11. damnari 34, 20. accusari 122, 6. 126, 22. -ina subministrare 51, 10. 115, 10. -inum 37, 27. 83, 30. 153, 20. 155, 10. -inibus 3, 20. 67, 23. 122, 14.
criminationis vim edere 47, 23. -nem 44, 22. 47, 11. -nes 47, 14. -nibus 1, 2.
criminosum facinus 16, 5. -a 87, 27.
criminatur 94, 2. -emur 77, 14. -abatur 45, 4. -aretur 137, 1. 151, 12. -arentur 48, 26. -andum 46, 7. -atus est 23, 13.
crudelitatis 57, 18. -tem 57, 13.
cruentissimum 96, 32. -ae 78, 18.
cuiusmodi 131, 27.
cultor iustitiae 73, 17.
cultu egregio 164, 25.
cum *conj.* 1, 16. 2, 14. 26. 3, 13. 4, 6. 5, 20. 6, 11. 7, 23. 8, 10. 13, 4. 15, 2. 14. 31. 19, 4. 20, 21. 21, 13. 24, 12. 16. 17. 26. 27, 5. 16. 26. 28, 15. 29, 12. 30, 15. 31, 8. 34, 9. 35, 15. 37, 10. 15. 38, 23. 28. 40, 4. 45, 17. 23. 46, 14. 49, 19. 50, 3. 51, 1. 53, 8. 17. 23. 55, 5. 56, 22. 57, 22. 58, 11. 59, 2. 16. 17. 60, 10. 62, 1. 63, 16. 66, 8 67, 23. 68, 1. 9. 12. 70, 11. 71, 5. 6. 19. 72, 3. 73, 7. 75, 3. 76, 6. 77, 1. 13. 78, 9. 14. 15. 79, 12. ⟨80, 15.⟩ 81, 22. 83, 6. 84, 17. 24. 85, 20. 88, 16. 91, 19. 92, 5. 11. 94, 8. 95, 15. 22. 24. 96, 5. 11. 100, 12. 101, 20. 105, 5. 19. 21. 106, 2. 108, 10. 110, 14. 18. 111, 5. 8. 17. 112, 2. 6. 113, 10. 17. 114, 11. 115, 16. 116, 3. 117, 22. 24. 120, 10. 31. 121, 22. 27. 122, 18. 19. 123, 8. 124, 12. 23. 125, 7. 126, 8. 127, 4. 13. 128, 7. 130, 23. 24. 133, 1. 134, 2. 20. 135, 6. 136, 2. quippe 139, 27. 141, 20. 144, 29. 145, 20. 149, 17. 151, 4. 16. 153, 7. 155, 22. 156, ⟨1.⟩ 4. 7. 158, 14. 159, 5.
cum *praep.* 14, 3. 15, 8. 16, 1. 6. 18, 2. 6. 20, 6. 21, 25. 29. 23, 19. 26, 20. 29, 6. 31, 10. 34, 24. 35, 8. 36, 23. 42, 23. 47, 10. 48, 4. 50, 29. 52, 25. 56, 17. 58, 1. 4. 60, 13. 17. 18. ⟨66, 13.⟩ 67, 24. 69, 7. 75, 17. 85, 20. 86, 17. 91, 5. 93, 1. 99, 7. 107, 19. 108, 9. 109, 7. 110, 1. 5. 117, 4. 120, 16. 121, 16. 21. 126, 6. 131, 11. 133, 4. 134, 23. 135, 5bis. 141, 24. 27. 142, 9. 15. 145, 12. 147, 12. 22. 149, 7. 13. 24. 150, 10. 153, 1. 154, 20. 155, 15. 156, 15. 157, 2. 158, 1. 10. 161, 7. 162, 4. 25.
[cum] 3, 21. 20, 6. 111, 18.

cum — tum 114, 11.
cum maxime 38, 23. 131, 6. 161, 15.
cupiditas 12, 4. -tatis 11, 13. 23, 20. -tati 14, 5. 22, 27. -tatem 30, 11. 38, 28. -tate 30, 6. -tatibus 24, 26.
cupidum 148, 3.
cupiant 15, 5. -pientes 33, 4. -peret 52, 28.
cur 7, 14. 69, 19. 155, 19.
cura 61, 28. -ae: diligentia (mulierum) 26, 29. -am valetudinis 24, 25. sustinere 57, 25 *et* 115, 15.
curia 68, 10. -ae 67, 2. -am 61, 8. 67, 1.
curiosus homo 141, 3. -sius dicere 110, 8.
cursim praetervolare 75, 16.
cursum narrationis 74, 22. executionis 79, 26. actionis 100, 19. -u orationis 83, 24.
custodia 73, 8.
custodit ornamenta dignitatis 130, 13. -divit sequentiam 86, 2.

damnationis 16, 22. 54, 23. 114, 22. 155, 31. -nem pati 35, 18. 61, 23.
damnaturi 19, 13. -avit 27, 11. 44, 12. -arit 28, 5. 32. -averant 27, 30. -antur 48, 11. -ari 6, 7. 92, 23. -andos esse 11, 12. -andas esse 63, 7. -andum fuisse 29, 13. -atus est 18, 27. 21, 9. 112, 4. -atus sit 51, 16. -ata sit 45, 9. -atum esse 93, 16. -atus 9, 20. 26. 94, 1. 109, 7. 8. 131, 17. -atum 107, 18. -ati 9, 29. 35, 15. -ato 140, 9. -atam 118, 26. -atis 10, 4. 27, 16. -atos 10, 3. -atus fuerat 34, 21. 162, 20. -ati fuerant 94, 8. -ati fuissent 94, 7.
damno 133, 3. -orum 133, 7.
de 1, 20. 22. 3, 14. 20. 4, 7. 5, 3. 6, 1. 16. 19. 8, 23. 9, 26. 10, 4. 26. 13, 12. 14, 15. 15, 29. 16, 3. 18. 20. 22. 23. 25. 29. 30. 17, 7. 19, 5. 7. 12. 14. 20, 2. 14. 22. 21, 2. 29. 23, 6. 29. 30. 24, 2. 25, 18. 24. 26, 18. 28, 14. 25. 30, 13. 17. 18. 27. 31, 8. 9. 32, 5. 22. 35, 29. 37, 24. 38, 28. 39, 2. 28. 40, 28. 42, 8. 43, 1. 18. 19. 21. 44, 21. 47, 11. 48, 3. 51, 26. 52, 6. 53, 6. 14. 16. 21. 24. 54, 2. 24. 55, 11. 56, 2. 3. 10. 57, 22. 58, 27. 59, 1. 61, 15. 63, 9. 64, 9. 18. 65, 1. 66, 4. 16. 17. 67, 13. 20. 23. 68, 3. 70, 7. 11. 18 bis. ⟨19.⟩ 71, 8. 73, 27. 75, 26. 78, 19. ⟨21.⟩ 79, 9. 13. 21. 27. 80, ⟨9.⟩ 10. 17 bis. 81, 3. 82, 22. 83, 7. 14. 84, 2. 13. 22. 25. 85, 1. 7. 86, 7. 13. 87, 22. 88, 12. 89, ⟨7.⟩ 11. 15. 19. 24. 25. 90, 26. 91, 17. 92, 4. 10. 12. 94, 4. 95, 1. 5. 9. 13. 20. 96, 15. 16. 97, 25. 9², 12. 21 22 bis. 23. 27. 99, 2. 20. 25. 100, 3. 9. 25. 102, 3. 10. 103, 1. 3. 8. 9 21. 29. 104, 28. 105, 3. 13. 21. 28. 106, 2. 17. 23. 110, 8. 111, 2. 15. 113, 2. 114, 10. 115, 22. 116, 6. 18. 19. 25. 28. 117, 2. 4. 27. 119, ⟨8.⟩ 9. 17. 120, 2. 15. 18. 26. 29. 121, 20. 122, 6 bis. 18. 21. 123, 3. 30. 124, 16. 125, 20. 23. 126, 2. 22. 23. 127, 5. 10. 22. 128, 1. 2. 129, 11. 24. 130, 17. 26. 132, 21. 133, 1. 5. 16. 135, 15. 19. 25. 136, 12. 14. 17. 24. 137, 15. 28. 138, 23. 139, 14. 16. 140, 10. 28. 141, 20. 142, 23. 143, 10. 17. 144, 8. 16. 17. 20 bis. 145, 1. 18. 146, 6. 22. 147, 24. 148, 12. 18. 23. 152, 2. 153, 22. 154, 16. 23. 155, 7. 21. 156, 16. 157, 10. 158, 12. 13. 159,

24. 160, 4. 14. 161, 5. 11. 18. 19. 162, 20. 164, 2. 4. 25.
debet 7, 13. 140, 18. -emus 98, 14. 107, 7. 155, 32. -ent 4, 21. 75, 17. -eat 9, 1. 52, 21. 55, 7. 159, 19. 160, 12. -eamus 143, 16. -eant 38, 24. 92, 20. 112, 12. -ere 83, 6. 87, 8. 108, 6. 135, 3. 140, 17. 144, 30. -ebat 123, 4. -eret 105, 6. -erent 39, 27. 48, 26. 70, 16. -ebunt 87, 28. -uit 18, 5. gratiam 124, 18. -uerit 159, 14. -uerint 94, 20. -uisse 17, 6. 53, 14. 132. 30. 133, 12. 140, 25. -uisset 123, 27. -eatur 2, 19. -ita 61, 18. -um 90, 10. -am gratiam referre 143, 10.
debitionem pecuniae 143, 7.
debitorem beneficii 144, 11. -es 87, 5.
decedere 90, 18. -ens 141, 21. -ssit 110, 3. 112, 8. -sserat 103, 28. 141, 2.
decem 9, 30. 149, 2. 162, 21.
decemviri 113, 12.
decennii 111, 3.
decere 31, 31. -eret 99, 9.
decernere 20, 10. 68, 1. -ente 35, 25. 58, 1. -i 121, 26. -creverunt 26, 17. -verit 68, 9. -visse 146, 26. -visset 56, 22. -cernendi 133, 11. -creta est 45, 22 -cretum est 61, 13. 100, 15. -cretum esse 100, 11. 103, 9. 19. -creta 62, 14. -cretum 53, 23.
decerpat laudem 44, 6.
decertatio commissa est 73, 6. habita est 85, 7. -nem iurgiosam habere 19, 30.
decertante 69, 7.
decessorem 53, 21.
deceperit fides veritatem 18, 22. -cipi 158, 14. -ceptum esse 49, 18. 56, 6. -ceptus 92, 6. -ceptum 56, 9.
declarat 78, 22. -are 164, 21.
declinaverint 147, 14 -ari periculum 47, 25.
decore 2, 16. 14, 3. 116, 2.
decretum 69, 26. 103, 21. -to 62, 11. senatus 69, 14. 112, 1. -ta 41, 19. -tis senatus 59, 3.
decuma 80, 22.
decurrit in hunc locum 14, 10. -ere officia solent 48, 21.
decursum 48, 8.
dedecus: victoriam convertere in 27, 14. -coris erubescendi figura 26, 12. 107, 14. -cora proscribere 26, 2. 99, 3. 115, 10.
dedignatus sit 138, 15.
dedidit se studiis poeticiis 158, 17. -diderat se in consensum partis 82, 12. -deretur 112, 3. -ditus sit 24, 26.
deduxit in argumentum 49, 3. colonos 110, 12. -citur in planum 50, 32. -cerentur in planum 33, 26. -ctus est in periculum 69, 5. -ctus 109, 9. in offensam 110, 18. 157, 25. -ctos 64, 11.
defaeneratus aere alieno 151, 18 *et* 87, 2. -tum 22, 32.
defendit 8, 9. 20, 18. 89, 1. 28. 116, 9. -dat 8, 6. -dens 8, 12. -dente 20, 15. 63, 17. 137, 16. -deret 12, 1. -surus esset 72, 5. -disti 10, 22. -derunt 83, 9. -disses 12, 1. -deretur 10, 23. -sus est 126, 15. -sus sit 3, 22. 17, 23. -dendo 11, 11. -dendum 10, 25. 15, 6. 77, 17. -dendam 65, 10.
defensio 7, 16. 17, 24. 25, 6. perfertur 61, 23. opponetur 82, 27. 126, 24. 144, 25. -nis 7, 15. 8, 8. 10, 18. 54, 20. 62, 1. 88, 24. 156, 6. -ni 7, 12. implendae 147, 15. -nem complecti

16, 27. implere 18, 6. 74, 19. 87, 20. 113, 16. 133, 15. -ne 36, 20. 61, 3. 112, 13. 117, 1. 139, 29. -nes 8, 19. 18, 8.
defensor 10, 21. 161, 21. -rem 15, 18.
deferrent ad praetorem 44, 1. -tulerat in censum bona 159, 10. -tulisse censum 162, 28. -lata est res ad senatum 26, 17. -latum consulatum ⟨114, 20.⟩
deficis a constantia 7, 9. -cere a civili genere 100, 2. -ciens ab rep. 120, 20. -cerent 84, 18. -citur probationibus 159, 15. -ciebatur argumento 162, 24.
deflectatur intentio iudicum a persona 43, 2.
defloravit materiam favoris 73, 2. 98, 7. -atur persona 48, 28. -etur auctoritas 42, 4. -atum honorem 9, 25.
deformitatem voltus 153, 2.
defugit 112, 7.
defunctus est 110, 19. -tus morte 47, 12.
dein 32, 23. 37, 2. 91, 16. postea 119, 4 *et* 126, 16.
deinde: posthaec 1, 11. 16, 24. 30, 22. 76, 9. post 77, 17. posthaec 102, 10. 118, 27. tunc 141, 22.
delapsa esse 157, 20.
delationis princeps 82, 23.
delatore 26, 19.
delectantur 110, 9. -etur 160, 5. -abatur familiariter 4, 25.
delicatus 25, 2. -tam voluptatem 24, 24.
deligendus esset 122, 24. -lectam 10, 12.
delitiscat 89, 13. -lituit 58, 2.
dementiam 113, 25.
demeritis 14, 11.
demersae sunt 36, 6.
demigravit 109, 9.
deminuta 94, 1.
deminutionem: dicere per 124, 30.
demissis precibus orare 152, 26. -e blandissimum 48, 1. petere 130, 28. -ius dicere 128, 3. petere 138, 17.
demonstrat 107, 2. -atum 52, 2.
demorentur 25, 10. -andi 9, 27. -atus est 85, 24.
demortuis 57, 21.
denegaturos fuisse 12, 3.
denique: post 61, 8. 26. 64, 12. 110, 2. 113, 15. 141, 15.
denotat 35, 6. -et 30, 13. -are 24, 10. -ans 146, 28. -aret 155, 4. -asse 147, 21. -averat 133, 12. -etur 86, 19.
densitas exemplorum 162, 8.
densior fumus 1, 10.
denuntiationem: accusationis 152, 4. -e veniendi 40, 27.
denuntiat 85, 2. 156, 14. -bat 21, 17. -verat 23, 28.
denuo 90, 17.
depulisse: mala 59, 24. -sam esse vim 77, 2. -sum civitate 78, 8.
depereat 56, 1.
deplangentem 63, 13.
deplorat 18, 27. -aretur 100, 20. -atis 57, 22.
deposuisse praetextam 117, 12. -ni pecuniam apud sequestres 28, 1. -sita potestate 51, 15. -um humili satisfactione 153, 10. -is inimicitiis 103, 25.
depopulatus esse 3, 10.
deposcere 31, 11. -poposcit sibi contumeliosam invectionem 151, 10. -isse sibi licentiam 123, 12. -erat 83, 29.
deprecatores 10, 20.
deprecatur: eventus pares 150, 18. -andum 78, 27. -atus est 10, 24.

deprehenderit 55, 8. -datur 75, 19. -sus sit 2, 5. -sa sit 8, 6. -sus 75, 3. -sum 141, 6. -sis 54, 18. -sos 15, 31.
depressus statura 97, 6.
derivat meritum in 85, 13. in aliam causam 162, 16. -bitur regalis cupiditas in 12, 4. in suspicionem 75, 4.
derogat dignitatem 50, 16.
descendat aequitas a 7, 15. -disse principium a 20, 4.
describsit Clodium ad similitudinem ferae 157, 19. -bitur figura dedecoris 26, 12. -bto officio 123, 16.
describtione 157, 2. descriptione 83, 16.
desertus est 84, 16. -a 128, 23.
desideriis 133, 8.
desideraret 117, 14. -abatur 70, 17. -atum est 133, 3. -ata 114, 15.
designatio 139, 27. -ni 105, 17.
designaret 56, 10. -ari 138, 27. -arentur 151, 6. -andum 130, 16. -ando 130, 24. -andos 119, 10. -atus est 126, 19. -i sint 139, 25. -um esse 138, 11. -atus 96, 21. -ati erant 98, 18. -atus fuerat 124, 12.
desinit in exitum 62, 22. -nat 18, 28. -nere a petitione 156, 9. -iturus 82, 5. -ierit 158, 11. -nendo 76, 16.
desperatio 23, 7. -nem 117, 14. -ne 71, 23.
desperata salus patriae 91, 21.
despiciens 97, 5. -spexisse 91, 12. -spici 52, 21. 157, 4. -spiciendo 12, 25.
desponsa fuerat 63, 14.
destinati poenae 35, 2. -um locum 75, 5.
destitutus est (*erratum!*) 76, 23.
destrictius adversari 96, 19.
destruit personas 48, 8. -ere 13, 18. virtutem 33, 3. personam 38, 19. -ens personam 44, 26. 31. dignitatem 104, 13. -eret 33, 23. -xit 13, 18. -xisse auctoritatem 33, 30. -endum testimonium 42, 18.
desunt 48, 25. -sint 129, 11. -esse 84, 7. -esset 145, 22. -essent 159, 6. -fuit 79, 2. -fuerint 50, 4. -fuisse 130, 14.
detexit 26, 28. -gantur 26, 7. -geretur 42, 10. -cti 9, 21.
determinavit 88, 6.
deterreant 30, 6. -itum esse 67, 2.
detestatur 97, 15.
detexendis 115, 7.
detrahit laudem 120, 25. -here pericula 107, 6. -xit auctoritatem 62, 11. -hendum pondus 62, 15.
detrectante 38, 2.
devertere 24, 28.
devoravit 36, 9.
devorsorium 73, 4.
devotionis 55, 11. -nem 165, 9.
devotissimus animus 14, 13. -am fidem 36, 10.
deorum 5, 25. 28. -os 60, 15.
dextera 92, 11.
dialecticorum 7, 6.
dialogo 4, 26. 90, 27.
dicacitas 134, 18.
dicacissimi 134, 2.
dicionem: redigere in 110, 13.
dicatus ⟨165, 1.⟩
dicit 3, 20. 4, 10. 9, 16. 15, 18. 16, 10. 19, 21. 22, 2. 28. 24, 14. 29, 10. 40, 10. 27. 48, 1. 21. 49, 9. 50, 10. 51, 8. 52, 18. 54, 25. 57, 23. 59, 13. 66, 21. 70, 22. 87, 1. 90, 7. 92, 10. 95, 14. 96, 26. 101, 24. 103, 19. 104, 4. 105, 18. 25. 106, 17. 19. 108, 6. 113, 1. 7. 119, 8. 120, 15. 121, 6. 12. 123, 7.

131, 19. 133, 1. 134, 10. 140, 19. 145, 25. 149, 12. 163, 11. 164, 12. -cimus 16, 26. 59, 11. 75, 21. -cunt 41, 12. -cat 5, 21. 25, 22. 45, 3. 75, 3. 100, 11. 114, 11. 116, 3. testimonium 125, 9. 139, 11. -cere 10, 22. 23, 7. 24, 2. 30, 9. 39, 2. 45, 7. 81, 28. 84, 2. 104, 12. 125, 1. 133, 26. 135, 23. iusiurandum 139, 17. 149, 21. 160, 5. -cens 9, 23. 16, 27. 26, 10. 49, 24. 67, 14. 127, 11. 133, 16. 142, 16. 148, 17. -centis 4, 21. -centi: testimonium 7, 14. -centem 60, 14. -cente: testimonium 82, 24. 144, 25. causam 144, 26. -centibus: causam 55, 6 *et* 126, 3. -cebam 81, 2. -cebat 137, 3. -cebant 41, 4. 75, 23. 100, 27. -ceret causam 19, 5 *et* 20, 24. 23, 28. testimonium 47, 24. 77, 22. 121, 24. testimonium 124, 24. 151, 11. 158, 12. -cerent testimonium 21, 4. 22, 18. 76, 14. 91, 3. -cturus 81, 26. 164, 4. -cturus est 55, 26. 88, 22. -cturus erat 154, 20. -cturus esset causam 73, 27. -xi testimonium 7, 12 *et* 11, 20. 154, 15. -xisti testimonium 7, 8. -xit 5, 6. 16. 23, 21. pro testimonio 26, 22. 23. 30, 3. 33, 26. 36, 12. 38, 27. 62, 11. 75, 9. diem 79, 7. 88, 22. 92, 16. 97, 8. 98, 28. 115, 2. 119, 11. 125, 1. 20. 142, 3. 143, 7. 147, 28. 153, 4. causam 159, 25. -ximus 18, 16. 22, 26. 38, 4. 86, 10. 110, 8. 126, 24. 157, 6. -xerunt 124, 30. -xerit 6, 22. 17, 17. 21, 29. 50, 30. 57, 13. 75, 26. 125, 15. 132, 31. -xerint sententiam 27, 31. 50, 22. -xisse 1, 8. 11, 21. 29, 14. 50, 31. sententiam 70, 12. 127, 18. 135, 6. 144, 16. -xerat 10, 30. 24, 7. 47, 22. testimonium 58, 14. 86, 2. causam 123, 31. 128, 3. causam 137, 15. 145, 5. sententiam 152, 15 *et* 17. 20. -xerant testimonium 28, 15. -xet 88, 2. -xisset 4, 6. causam 63, 17. 88, 2. 133, 15. 134, 5. 30. -citur 39, 8. 49, 16. 57, 22. 92, 22. 99, 2. 100, 10. 127, 13. 135, 24. 163, 20. -cuntur 22, 24. -cantur 43, 9. -ci 6, 20. 48, 3. 95, 19. 114, 13. 117, 27. 144, 28. 147, 22. 148, 5. 164, 2. -cebatur 32, 12. 103, 16. 118, 13. 152, 11. -cebantur 88, 12. 100, 13. -ceretur sententia 70, 18. 94, 17. 162, 22. -cerentur 137, 7. 155, 14. -cendum esse 62, 4. -cendum testimonium 45, 2 *et* 51, 1. -cendi 50, 17. 147, 25. forensi genere 159, 27. -cendo testimonio 22, 10. 15. 42, 19. 59, 6. 85, 16. 117, 11. 130, 14. 137, 26. 144, 10. 146, 29. 147, 13. 164, 21. -cendis testimoniis 39, 9. -cendum esset 159, 30. -ctus est 4, 13. -cta est sententia 9, 10. dies 27, 4. -ctum est 48, 6. 89, 15. 95, 9. 103, 23. 116, 18. 121, 20. -cta sunt 6, 21. 148, 23. -cta sit sententia 51, 25. -ctum sit 20, 22. 135, 24. -cta sint 148, 5. -cta 114, 8. 141, 16. -ctum 119, 13. 135, 4.

dictum 105, 28. -o 134, 13. 147, 23. -is 135, 20.

diducens 77, 9. -xit 33, 27.

dies dicta est 27, 4. 78, 18. 151, 7. 159, 4. -em 43, 22. 44, 2. 64, 5. per 65, 12. dixit 79, 7. supremum vitae functus est 84, 19. 104, 5. supremum vitae habere 104, 23. 133, 10. 159, 4. -e 21, 5. 75, 6. 99, 12. -erum 69, 6. -ebus 28, 13. 129, 4.

differentia 164, 8. -am 93, 9. commemoratio facta per 108, 4. 127, 6.
differat 156, 10.
distulit 44, 13.
difficultatis 140, 15.
diffidentia 136, 15.
diffidat 139, 4. -eret 122, 12.
dignitas 13, 21. 86, 14. -tatis ornamenta 51, 2. 103, 19. 113, 1. ornamenta 130, 13. variae praesides 150, 5. restitutio 151, 21. -tati 22, 5. 99, 16. 112, 14. -tatem mutilatam 9, 25. 18, 1. 28, 30. derogare 50, 16. 58, 10. *60, 12. restituere 82, 13. 102, 8. destruere 104, 14. 114, 20. -tate eloquentiae praeditus 52, 19. 58, 17. saturatos 127, 2. familiae 129, 17. abiecta 152, 26. ingenii 160, 13.
dignus laude 87, 23. -a nomine viri 144, 21. -am odio 11, 30 *et* 68, 3. -iorem 141, 13. -issimum laude 132, 19.
dilacerat vitam 151, 24.
dilatavit sententiam 59, 23.
diligens eruendae vetustatis 141, 3. -tius 136, 19. -tissimus 47, 19.
diligentia 20, 11. 40, 4. -am: ad explorandam curae 26, 29. 33, 24.
diligis 144, 26. -ligit 48, 17. -ligebat summa familiaritate 151, 20. -lexit familiarissime 163, 13. -lexerit familiariter 132, 2. -ligi 145, 14. -lectum familiarissime 163, 19.
dilucide 8, 7. -dius 113, 9.
diluit 11, 25. -endum 8, 11. -endam quaestionem 18, 16.
dimicationis fortunam obire 90, 18. 149, 6. -nem 82, 16. edendam 85, 20. -ne 83, 3. -nes 78, 18.
dimicasset 16, 7.
dimissus est 92, 8. -um esse 26, 23.
direptionem 3, 23.
direptores 96, 29.
dirimerentur 103, 11.
diripuit 3, 13. -puisse 3, 8. 6, 13. -piendas 30, 15.
diruta est 112, 5. -tae 131, 14.
discedere 155, 10. -deret 93, 2. -ssurum 156, 15. -dendi 73, 9.
disceptatio 159, 18. -nem diducere 77, 10. -ne iudiciali 144, 19. -nibus publicis 30, 10.
discerni 140, 2.
discessionem 155, 7.
discessus 149, 23. -ui 90, 16. -um 90, 29. -u 114, 14.
disciplina 74, 14. -am artis 55, 15.
discipulorum 49, 24.
didicerit 4, 20. disceretur 49, 25.
discretio 8, 5.
discriminis 143, 4.
discutit praeiudicium 71, 3. -tere suspicionem 47, 20. 95, 19. -ssit criminationem 47, 10.
disiunctum 21, 7.
dispensando 111, 12.
dispergere 122, 27.
dispertirent 125, 24.
displiceant 24, 24. -ere 70, 16. -eret 123, 27. -uerit 69, 16. 124, 21. -uisse 113, 16. -uerant 95, 23.
dispositum est argumentum 102, 12.
disputationum Tusculanarum 90, 26.
disputat 90, 28.
dissensio 114, 4. -nem 156, 12.
dissentiunt 128, 27. -tire 41, 13. 122, 3. -tiens 87, 10. -tientibus metris 164, 13. -serit 46, 9. 58, 17. 125, 10. -serat 103, 23.
disseruit 74, 8. -itur 90, 27.

dissidere odiis 32, 9.
dissimilis 98, 8. -llimum maiorum 26, 31.
dissimilitudinem prosequi 9, 8.
dissolvi 23, 4. 47, 15. -uta harmonia 91, 2.
distenderint 47, 14.
distincte 122, 23.
distinguere 81, 1. -xit 96, 25.
distrahantur 134, 8.
distributis partibus 83, 10.
ditatus est 121, 8.
diu 20, 23. 58, 22. 67, 3. 95, 24.
diversa: a parte 130, 21. -sum 127, 13. -si 8, 3. -so: e 70, 8 *et* 122, 1. -sas 28, 16.
divites evenire 142, 10.
divideretur 72, 6. 97, 23. -detur 77, 11. -sum esse 31, 23.
divinitatis 91, 1.
divinitus iudicatum 58, 27.
divina 60, 14. -um 2, 2. -o 14, 29.
divisio sententiae 70, 10 *et* 17. -ne 32, 6.
divisor 140, 7.
divitias 121, 7.
dat 89, 28. det 65, 7. dare 24, 9. dante operam 66, 19. daret spem 17, 7. probro 50, 10. crimini 82, 25. darent 44, 23. 161, 1. daturum fuisse 164, 10. dedit 22, 5. probro 26, 30. 128, 2. 142, 23. 150, 4. dederit 75, 11. 123, 21. dedisse 29, 17. 121, 20. dederant poenas 35, 8. dedisset 113, 12. daretur effectus 82, 16. 93, 20. dabitur 74, 9. dando 144, 8. dati sunt 21, 1. datum sit crimini 44, 15. datum 114, 22. 164, 22. datam 45, 3. 137, 3.
doceat 64, 15. -ere 70, 5. -uit 81, 2. -uisse 163, 15. -uissent 28, 18. -eretur 128, 10.
docilitatem 74, 4.
doctrina 116, 12. -ae 159, 17. 160, 20.
documenta 112, 10.
δόγμα 87, 10.
dolentem 83, 14.
dolor 15, 24. 135, 6. -i 150, 11. -em mereri 57, 2. 145, 13. -e 59, 18. dicere cum 135, 5. 149, 24.
domicilium constituit 109, 14. 159, 3.
dominationem habere 5, 21. 12, 22. exercere 58, 5. -e 161, 13.
domini 61, 4. 76, 14. -o 28, 17. 76, 5. -um 76, 6.
domus 68, 11. 69, 5. 71, 23. 112, 5. 153, 22. 161, 22. -o: in pontificis 20, 4. extrahere 118, 28. -um 26, 5. 81, 16. -i Caesaris 26, 14. 46, 17. suae 72, 6 *et* 118, 29.
donatus sit 113, 18.
dotem 111, 15.
du ... 116, 20.
dubitare 43, 19. -averit 51, 19. -asse 17, 8.
dubio: procul (*omnes loci*) 30, 12. 78, 16. 154, 7. sine (*omnes loci*) 6, 20. 15, 5. 19, 31. 21, 28. 30, 5. 56, 1. 73, 22. 75, 15. 76, 3. 77, 15. 81, 11. 89, 21. 97, 3. 100, 3. 101, 14. 105, 26. 108, 5. 136, 6. 137, 10. 140, 9. 150, 24.
ducentos 105, 25. -as 108, 10.
ducit 102, 27. -cerent contemtui 153, 10. -ci 118, 10. -cebantur 48, 30. -ceretur 85, 12. -cendum sit pro gravissimo 62, 21. -cendas esse pro nihilo 153, 24.
dum *c. Ind. Praes.* 35, 2. 90, 8.
duo 18, 20. 36, 7. 70, 20. 98, 17. 104, 21. 108, 10. 154, 6. -orum

8, 20. 9, 8. 21, 19. 125, 6. -obus 139, 27. -abus 34, 14. 64, 2. -os 31, 23. 69, 16. 98, 14. -as 96, 6.
XII tabulae 65, 10 *et* 16. duodecim 119, 4.
duplex coniectura 74, 24. -icis coniecturae 80, 6. speciei 83, 1. -ici modo 34, 1. -icem coniecturam 74, 16.
duplicaverit votum 113, 4. -catis locis 77, 11.
dupli sponsionem facere 50, 6.
duritiae 19, 17. 133, 9.
dux 110, 16. -ce 111, 7. -ces 41, 21. -cibus 148, 16.

e 13, 11. 28, 23. ⟨45, 20.⟩ 70, 8. 73, 8. 10. 79, ⟨2.⟩ 3. 97, 3. 118, 2. 122, 1. 134, 9. 159, 14. ex 2, 7. 13, 18. 14, 30. 16, 2. 27, 1. 34, 13. 14. 35, 27. 37, 14. 23. 38, 4. 39, 25. 41, 14. 15. 48, 18. 24. 51, 3. 18. 54, 17. 56, 8. 68, 8. 69, 20. 73, 8. 78, 3. 79, 22. 80, 6. 89, 12. 90, 16. 91, 17. ⟨92, 22.⟩ 97, 8. 98, 17. 99, 19. 100, 21. 102, 1. 103, 1. 3. 104, 24. 108, 8. 12. 110, 11. 111, 12. 114, 18. 117, 14. 121, 6. 123, 23. 126, 1. 18. 128, 1. 12. 129, 1. 8. 19. 132, 30. 136, 17. 23. 137, 9. 138, 6. 21. 23. 139, 23. 140, 6. 23. 141, 22 bis. 23. 142, 6. 144, 6. 145, 25. 148, 2. 151, 23. 24. 153, 24. 159, 2.
ἐ . . . 89, 10.
ἤ 90, 28.
eapropter 9, 23. 29, 16. 66, 21. 75, 26. 89, 29. 121, 24. 129, 16. 146, 26. 149, 12.
eatenus 92, 29.
eblanditus animus 105, 17.
ebrietate 54, 12.
edictum 146, 2. -o 149, 12.
editicios iudices 125, 28 *et* 126, 23 *et* 136, 14. -is 138, 6.
editionem iudicum 136, 25.
edere tribus 137, 2. -deret munus populo 105, 16. tribus 137, 1. -didisse exempla virtutis 11, 1. obsignandas tabulas 44, 3. exempla constantiae 73, 24. ludos 141, 13. signa civis R. 163, 5. -diderat vim criminationis 47, 23. -di tribus 136, 23 *et* 137, 8. -derentur tribus 126, 1. -dendo tribus 126, 4. -dendam dimicationem 85, 20. -ditae sint tribus 137, 6. -ditum spectaculum 101, 23. -diti ex terra 91, 17.
efebum 50, 11.
effectus daretur 82, 16. argumentationis illo contendit 138, 25. -um: pervenire ad 59, 12.
extulit laudem 98, 7. efferri inimicus 21, 13.
efficaciae 5, 4.
efficaciter 62, 15. -cius 73, 22.
effecerit 49, 11. -fici 82, 20. -fectum est 106, 4. 122, 28. 148, 19. -fectum sit 162, 16.
effigies 6, 1.
effodias oculos 49, 19.
effunditur locus in excessum 18, 2.
effusus dolor 15, 25. -ius 57, 9.
egentes 41, 2.
egestatis 54, 4. -tem: revolvi in 29, 23. 44, 32.
ego 69, 25. mihi 7, 14. 14, 31. 30, 18. 80, 27. 92, 2. 139, 3. 142, 7. 144, 21. me 12, 4. 101, 28. 131, 10. 135, 24. mecum 11, 18.
egregia nobilitas 13, 19. -um specimen virtutis 149, 19. -o

consilio 109, 4. cultu 164, 25. -am nobilitatem 13, 5.
eiceretur urbe 89, 10. -cerentur urbe 88, 16. eiectum 153, 20. -tus fuisset 94, 9.
εἰc 57, 17.
ἐκ 5, 20. 6, 21. 57, 12. 74, 19.
elabso 20, 9.
ele* 6, 26.
elegans 2, 20. -ti 48, 16. proprietate 96, 25. -ter 47, 27. 49, 7. 85, 12. 141, 16. 150, 17. 160, 23. -tissime 27, 25. 81, 26.
elegiacum carmen 164, 13. -os versus 164, 12.
elevare 146, 19. -aret 141, 16. -asse 119, 13.
electis 19, 10.
elocutionem suspendere 23, 23.
elogia proscribere 153, 20.
eloquentia 114, 9. 14. -ae 52, 19. 26. 114, 12. 161, 15.
elocutus est 155, 7.
eluxit 101, 15.
emancipaverat se voluntati 124, 19.
emendatae vitae 77, 4.
eminentibus figuris 164, 26. -tioris gloriae 112, 11. -tissimas virtutes 132, 21.
eminebat nobilitas 13, 20. titulus maiorum 73, 1.
emisisset 73, 7. -ssus 131, 12.
emisse 6, 12. 14. -erat 25, 25. 29, 11. -ptae 125, 25.
emolumentum 47, 21. -o 74, 21.
emptio 6, 17.
ἐν 127, 13.
enarratio 113, 9.
enarrata 92, 2.
enim 1, 6. 4, 20. 7, 22. 8, 31. 9, 28. 11, 29. 12, 20. 14, 15. 15, 24. 18, 3. 19, 28. 20, 3. 21, 27. 24, 12. 25, 18. 32. 26, 4. 29, 11. 30, 2. 18. 32, 19. 33, 16. 34, 13. 35, 27. 36, 22. 37, 8. sed 37, 24. 38, 12. 39, 8. sed 40, 9. 26. 29. 41, 18. 21. 43, 21. 44, 7. 48, 3. 16. 30. 50, 3. 51, 8. 56, 22. 57, 6. 58, 9. 59, 11. sed 62, 1. 24. 69, 13. 70, 4. 75, 16. 76, 23. sed 82, 14. 20. 83, 13. 19. 90, 7. 92, 22. 96, 21. 25. 99, 9. sed 104, 22. 105, 14. 106, 19. 107, 7. 116, 26. 117, 2. 28. sed 120, 19. 123, 23. sed 126, 6. 128, 11. 131, 18. 134, 7. 139, 28. 142, 8. 144, 16. 147, 26. 152, 14. 154, 12. 155, 3. 159, 24. 160, 5. 163, 8.
enimvero 62, 5.
enisus sit, ut 87, 24.
enumeratio 37, 13. 55, 4. -nem facere 64, 14. prosequi 78, 12. facere 93, 14.
enumerat 79, 11.
eant 19, 17. ire ⟨149, 20⟩. irent 39, 28.
epici 160, 6.
epistula 78, 23. -am 148, 11.
epulantium 122, 3.
epulum 121, 20. -o 121, 21.
eques 149, 13. -item 73, 5. 135, 5. -ite 135, 4. -ites 34, 15. -itum 39, 25. 108, 11. -itibus 20, 22. ⟨29, 6.⟩ 88, 16.
equestri ordini 129, 19. ordine 149, 12.
equitatu 110, 15.
erectius 128, 1.
erga remp. demerita 14, 11. 131, 28. restitutionem promtissimo animo fuisse 145, 23. rem p. merita 151, 11.
ergo 8, 32. 12, 6. 18, 5. 25, 1. 26, 30. 27, 17. 28, 3. 29, 18. 33, 14. 37, 13. 39, 29. 44, 12. 24. 45, 23. 46, 8. 49, 17. 54, 4. 56, 3. 12. 57, 25. 59, 13. 70, 19. 83, 26. 84, 23. 88, 23. 89, 28. 96, 27. 100, 28. 102, 20. 103, 19. 113, 24. 116, 27.

erexerint fiduciam libertatis 134, 1.
eripere 40, 6. 155, 5. -eret 28, 9. -eretur 29, 17.
erogationem sumtus imputare 48, 32.
errore 56, 13.
erubesceret 9, 24. -cendum 29, 27. -cendi dedecoris 26, 12.
erudiretur 147, 7.
eruditionis 2, 22. 161, 11. -nem 49, 23. -ne 116, 12.
erumpit dolor ad impatientiam vocis 15, 26.
eruendae vetustatis diligens 141, 3.
et 1, 4. 14. 15. 20. 2, 3. 11. 3, 17. 4, 21. 25. 5, 7. 12. 25. 6, 6. 14. 21. 7, 5. 8. 15. 8, 4 bis. 10 bis. 9, 4. 8. 15. 21. 10, 4. 5. 17. 21. 30. 11, 2 bis. 21 bis. 30. 12, 12 bis. 20. 26. 13, 11. 14, 3. 14. 15. 30. 15, 1. 14. 18. 21. 32. 16, 5. 15. [18.] 19. 20. 17, 21. 18, 4. 5. 20 bis. 22. 19, 8. 9 bis. 11. 14. 18. 20 bis. 28. 31. 20, 1. 2. 7. 9. 19 bis. 21, 1. 9. 11. 13. 18. 24. 27. 22, 2. 21. 32. 24, 7. 14. 24 bis. 27. 25, 6. 18. 25. 32. 26, 2. 10. 13. 21. 24. 27, 5. 6. 28. 28, 1. 3. 6. 8. 16. 19. 29, 5. ⟨6.⟩ 15. 16. 30, 2. 30. 31, 2. 22 bis. 32, 7. 25. 33, 2. 28 ter. 34, 15. 35, 2. 5. 14. 15. 18. 36, 7. 9. 13. 14. 19. 23. 37, 5. 15. 25. 38, 3. 11. 18. 19. 22. 40, 17. 41, 2. 6. 13. 18. 21. 26. 42, 1. 4. 9. 10. 19. 20. 26. 43, 1. 8. 15. 16. 17. 18. 22. 44, 1. 6. 18. 21. 25. 45, 7. 20. 25. 46, 4. 15. 47, 13. 22. 27. 48, 1. 4. 17. 20. 25. 49, 9. 13. 15. 50, 10. 22. 28. 29. 51, 5. 16. 23. 52, 1. 6. 9. 18. 53, 9. 19. 54, 10. 12. 18. 24. 26. 55, 2. 4. 14. 56, 16. 57, 7. 9. 22. 25. 58, 1. 3. 4. 5. 13. 18. 60, 4. 9. 11. 12. 18. 25. 61, 5. 7. 9. 11. 17. 26 bis. 28 bis. 62, 2. 12. 21. 63, 14. 64, 1. 3. 8. 11. 65, 1. 2. 66, 1. 2. 16. 67, 3. 68, 12. 17. 69, 4. 5. 13. 19. 70, 6. 12. 19. 71, 14. 17 bis. 19. 21. 72, 5. 8. 22. 73, 6. 74, 2. 7. 23. 24. 75, 22. 25. 76, 5. 23. 24. 77, 4. 5. 8. 15. 21. 78, 3. 7. 21. 79, 3. 7. 13. 27. 80, 10. 15. 17. 27. 82, 12. 14. 17. 24. 83, 2. 5. 20 bis. 84, 15. 22. 24. 85, 6. 12. 86, 1. 7. 13. 87, 3. 10. 88, 1. 6. 13. 14. 89, 2. ⟨8.⟩ 8. 19 bis. 26 bis. 90, 1. 8. 9. 16. 91, 17. 92, 3. 4. 10. 12. 25. 28. 93, 9. 15. 21. 94, 15. 95, 9. 96, 6. 8. 10. 21. 22. 29. 32 bis. 97, 14. 15. 19. 26. 98, 5. 13. 14. 16. 17. 21. 27. 99, 2. 3. 4. 7. 8. 14. 100, 2 bis. 3. 12. 14. 20. 25. 27. 101, 4. 20. 21. 26. 102, 14. 15. 17. 103, 3. 4. 8 bis. 15. 18. 19. 104, 4. 18. 19. 105, 13. 23. 106, 3. 9. 11. 12. 19. 107, 6. 8. 12. 17. 108, 9. 10 bis. 11 bis. [12.] 15. 109, 9. 110, 1. 10. 13. 15. 111, 10. 11. 112, 4. 11. 14. 113, 22. 114, 2. 7. 9. 12. 19. 115, 1. 10. 15. 18. 116, 1. 9. 12. 20 bis. 27. 117, 1. 3 bis. 5. ⟨7.⟩ 27. 28. 118, 4. 5 bis. 13. 20. 22. 119, 2. 14. 120, 8. 11. 17. 18. 121, 5. 10. 20. 32. 122, 13. 20. ⟨21.⟩ 26. 123, 2. 3. 15. 19. 23 bis. 25. 29. 124, 7. 125, 2. 6. 126, 6. 9 bis. 11. 16. 22. 26. 127, 6. 9. 128, 1. 3. ⟨13.⟩ 16. 22 bis. 23. ⟨129, 2.⟩ 130, ⟨7.⟩ 11. 28. 131, 1. 4. 15. 27. 29. 132, 2. 24. 26. 133, 2. 5. 9. 13. 134, 2. 15. 18. 24 bis. 135, 15. 19. 136, 12. 137, 7. 32. 138, 1. 7. 23. 26. 139, 3. 29. 140, 16. 29. 141, 3. 16. 142, 15. 29. 144, 9. 11. 17. 26. 27. 145, 6. 7. 146, 5. 13. 21. 28. 29. 147, 1. 5. 7. 12. 26. 148, 23. 149, 4. 151, 2. 4 bis. 5. 152, 13. 15. 19. 20. 25. 153, 1 bis. 16 bis. 21. 23. 154, 11. 12. 15. 19. 24. 26. 155, 8. 18. 156, 1. 14. 17. 157, 10. 18. 24. 158, 3. 12. 17. 21. 159, 1. 4. 11. 13. 14. 16. 17. 29. 160, 13. 21. 161, 10. 11. 18. 21. 162, 12. 26. 164, 2. 165, 6.

et — et 10, 1. 2. 11, 4. 13, 5. 7. 22, 5. 23, 17. 18. 25, 31. 26, 27. 28. 30. 33, 23. 24. 36, 11. 45, 26. 27. 47, 5. 6. 48, 17. 50, 3. 4. 16. 17. 57, 2. 3. 58, 19. 20. 59, 3. 22. 61, 10. 11. 24. 68, 2. 69, 20. 21. 72, 7. 74, 26. 78, 14. 79, 21. 22. 85, 16. 17. 86, 9. 10. 88, 22. 89, 27. 28. 29. 90, 5. 6. 25. 27. 92, 20. 21. 99, 24. 25. 101, 27. 104, 5. 6. 114, 19. ⟨20.⟩ 21. 22. 117, 23. 118, 18. 19. 119, 5. 120, 10. 11. 124, 29. 128, 7 bis. 130, 12. 13. 131, 18. 19. 137, 8. 139, 15. 16. 25. 140, 17. 18. 142, 27. 28. 144, 30 *et* 145, 1. 147, 12. 13. 149, 18. 150, 17. 18. 23. 24. 153, 25. 26. 154, 13. 155, 3. 4. 161, 2.

et — et — et 56, 2. 3. 74, 16. 18. 143, 15.

et — et — et — et 104, 21. 22.

et — et — et — et — et 61, 19. 20. 21.

etenim 28, 17. 59, 16. 122, 22. 152, 6.

etiam 1, 9. non tantum — verum 2, 19. 3, 4. 5, 5. 11. 7, 14. 8, 17. 10, 6. 13, 13. 24. 14, 16. 16, 23. 17, 15. 24. 18, 27. 20, 12. 23, 21. 27, 30. 28, 15. 21. 30, 16. 31, 10. 33, 30. non tantum — verum 34, 20. 27. 35, 16. 26. 28. 37, 9. non tantum — verum 39, 19. 41, 22. 43, 12. 44, 13. 26. 45, 1. 9. 47, 15. 20. 48, 32. 51, 10. 52, 2. 55, 7. non tantum — verum 56, 15. 57, 21. 58, 12. 14. non modo — verum 26. 61, 7. 14. 62, 16. 66, 4. 69, 27. 73, 5. 82, 18. 84, 29. 87, 5. 88, 17. 89, 1. 90, 16. non tantum — verum 91, 11. 12. 94, 6. 12. 23. non tantum — verum 97, 6. 98, 4. 99, 16. 100, 22. non tantum — verum 101, 6. 11. 103, 29. 104, 7. non tantum — verum 105, 10. 27. 110, 9. 111, 8. 113, 3. 116, 2. non tantum — verum 118, 25. 121, 5. 11. 27. 122, 2. 14. 123, 31. 124, 18. 125, 19. 27. 126, 22. 127, 4. 8. 10. 128, 2. 6. non tantum — verum 11. 129, 11. 24. 130, 15. quin immo 132, 19. 133, 27. 135, 24. 25. 138, 23. 141, 14. nec non 143, 2 *et* 13. 21. 145, 18. 23. 25. 146, 19. 150, 4. 151, 1. non tantum — verum 9. 12. non tantum — verum 153, 3. 154, 6. 155, 22. 156, 10. 157, 19. 158, 19. 159, 18. non tantum — verum 160, 6. 12. 161, 15. 162, 24. 163, 19. 164, 11. 17. 165, 1.

etiamsi 17, 4. 30, 9. 83, 6. 159, 20.

etsi 52, 28. 54, 21. 80, 16. 143, 10.

evectus fuerat 137, 26.

evenit periculum 14, 30. -ire 59, 12. -iret 146, 13. -erint divites 142, 10. -erat vis 69, 16. 162, 18.

eventus humanitatis 150, 18.

evertit auctoritatem 125, 14. -teret auctoritatem 95, 4.

ex *vide* e.

exagitat 149, 28.

exardesceret 120, 17. -serat 159, 9. -sisset 68, 10.

excedit in cohortationem 92, 19. -ssit vita 72, 8 -sserat vita 118, 3 *et* 163, 13.

excelluit 158, 18.

exceptionem 67, 14.

excessum 18, 2.

excitaverat 44, 20.

excogitasse 147, 25.

excubare 65, 16.

excurrent 154, 12.

excusatione 87, 23.

excusatus sit 135, 6.

execranda fuerit vis 69, 22.

exemplum imitari 55, 12. 95, 1. dare 123, 21. -o 137, 16. -a virtutis edere 11, 2. sequi 44, 17. edere constantiae 73, 24. vigoris imitari 74, 3.

exequendam 83, 29.
exercere simultates 158, 10. -cebant negotiationem 75, 25. -cuit dominationem 58, 5. -cuerat asperitatem stomachi 146, 18. -ceantur 42, 26. -ceri 103, 18. auctiones 134, 9. -cendis vectigalibus 133, 2.
exercitationis 54, 11. -em fortunae 146, 13.
exercitata respondendi facultate 17, 21.
exercitus 92, 3. 110, 17. 111, 11. 149, 3. -ui 34, 21. 85, 11. -um 75, 28. 81, 19. 110, 14. 116, 19. 148, 26. 162, 22. -u 66, 4. 84, 17. 85, 20. 93, 1. 105, 5. 110, 5. 155, 15.
exerta manu impellere nervos 4, 11. -te conqueri 86, 6. accusare 90, 6. -tius 89, 11. dixisse 133, 13.
exhaustas opibus 43, 8.
exhiberi 162, 17. -rentur necessaria victus 110, 2.
exhibitionem funeris 57, 24.
exhortationem implere 107, 11.
exacto tempore 93, 11 *et* 103, 17.
exiguitate populi deserta 128, 23.
exiguum numerum 129, 10. -a moenia 36, 11.
exilium 41, 21. 59, 2. 7. 81, 21. 90, 19. 91, 11. 92, 16. 93, 1. 94, 9. 111, 4. 118, 29. 149, 20. -i 60, 19. 114, 3. 154, 18. -o 10, 6. 56, 3. 82, 22. 84, 18. 103, 26. 104, 28. 155, 7.
eximendam numero 55, 26.
existimamus 139, 13. -ant 128, 28. -ans 151, 27. -aret 158, 9. -avit 62, 4. 76, 15. 125, 26 -averunt 110, 4. 146, 11. -averit 42, 3. 132, 11. 164, 11. -assent 16, 23. -atur 8, 11. -etur 18, 29. 22, 10. 58, 15. 74, 21. 79, 20. 88, 24. 145, 10. 159, 26. -entur 107, 14. -ari 116, 16. -aretur 3, 9. -andos 146, 12.
existere 18, 8. 85, 3.
exitio 32, 25. 149, 7.
exitum mortis 30, 14. desinere in 62, 22. -u 19, 14. 101, 19. 157, 19.
exolare 78, 4. -anti 143, 5. -antem 161, 7. -avit 58, 1. -averat 158, 4. -andi 58, 21.
exoptasse 127, 3.
exordium sumere 74, 14. capere 77, 20. -o 58, 26.
exorto 58, 2.
exornat 37, 20.
expectaveris 83, 26. -asse 123, 11. *vid. etiam* exspecto.
expediret 77, 23. -iendae sepulturae 57, 24.
expedita βραχυλογία 2, 10. -e probare 51, 23.
expulsum 87, 21.
experiretur impetus 102, 19. -ti sint 24, 17.
expetisse 145, 24.
expiamentum 64, 4.
expiari 64, 2.
explanavit 108, 14. -andum 151, 26. -anda sunt 157, 5.
explicat 71, 15. 135, 15. -anda fuerant 83, 12.
exploratae innocentiae 37, 21. -to 74, 22. -andam diligentiam curae 26, 29.
expositus 109, 9.
exposcat 30, 3. -cere 10, 31.
expressius 164, 21.
exprimens 94, 19. -imere 23, 20. -essit vim conscientiae 50, 3. humilitatem 117, 10. mentionem 139, 18.
exprobrat 6, 5. -are 138, 14. 153, 3. -averit 57, 14. -ari 25, 7.
exsecutio 38, 17. 154, 15. -nis 79, 26. -nem implet 58, 19. -ne 11, 3. 15, 3.

exsequitur 31, 31. -quatur 145, 2. -quendo 50, 23. -cutus 139, 2.
exsolvere 110, 19. -eret 93, 21.
exspectandum sit 8, 32. *vid. etiam* expecto.
exsto *vid.* exto.
exterminandum 89, 21.
externis 134, 13.
extimescebant 126, 11.
extimarentur 156, 2.
extingui 91, 4. -ctis hostibus 15, 3.
extat 72, 10 (*erratum!*). -stat 37, 26. 61, 25. 145, 26. 165, 1. -tant 89, 27. -titerunt 20, 17. 108, 5. -titerit 40, 7. 98, 8. -stiterit 13, 6. -titisse 15, 32. 70, 8. -titisset 143, 22. -stitissent 100, 27.
extollit 128, 19. -at gradus honorum 37, 1. -eret acerbitatem 1, 7. -endum reum 47, 6.
extorsit 45, 23. -sisse 10, 21.
extra ordinem 61, 16 *et* 70, 7 *et* 21 *et* 23. causam 83, 12. 142, 1. 163, 21.
extrahere domo 118, 28.
extrema parte 72, 12. -o fine 142, 2. -um: ad 20, 29 *et* 31, 26 *et* 62, 22 *et* 69, 6 *et* 71, 22 *et* 96, 1 *et* 111, 18 *et* 141, 22 *et* 151, 13. -as calamitates 81, 29.
exul 85, 24. 131, 17.
exueretur periculo 69, 8.

fabricandam 111, 10.
fabula 102, 10. -am inferre 2, 21. agere 100, 18. -arum fictiones 65, 5. 100, 17.
fabulosa contexere 100, 3. -o 65, 2.
facetiarum 20, 1. -is 25, 31. 135, 19.
facetius 147, 22.
facie turpitudinis obiecta 32, 1. liberali 66, 8. strumosa 107, 8. festa 121, 32.
facile 17, 6. 65, 18. 71, 10. factu 78, 13. 162, 12. -ius 9, 11. 75, 1. 138, 26. -lime 25, 26. 28, 12. 141, 1.
facilitatem impetrandi 150, 15.
facinus 16, 6. perpetratum 61, 5. admissum 69, 19. cogitare 74, 21. -oris: mali 1, 7. 64, 9. -ore 71, 9.
facit invidiosum 2, 3. miserabilem 5, 27. periculum inpudentiae 7, 22. 9, 4. 11, 5. humillimum 12, 26. mentionem 20, 27 *et* 32, 7. transitum 44, 25. iacturam 45, 10. mentionem 49, 14. negotialem quaestiunculam 53, 1. 54, 4. commemorationem 55, 2. 57, 8. 58, 26. commendabilem 59, 26. ad aures vulgi 60, 10. 13. 64, 14. odio dignam 68, 3. 77, 18. 91, 10. mentionem 18 *et* 92, 29. 93, 14. mentionem 101, 18. 112, 18. 115, 22. repulsam summae aequitatis 124, 21. reum 126, 22. satis 130, 13. 131, 29. 144, 6. 150, 15. mentionem 160, 2. -ciunt potestatem 65, 12. faciam mentionem 14, 16. -ciat 11, 11. personam idoneam 74, 17. -ciant fidem 38, 25. -cere 21, 24. 25, 12. 72, 23. caedem 75, 2. 78, 15. dimicationem 83, 4. 29. 94, 19. quaesitorem sortito 122, 20. reum 136, 13. commendabilem 138, 8. 139, 3. 144, 10. mentionem 18. 145, 10. per vim 154, 10. 159, 14. -cientes versuram 24, 8. -ciebant 41, 19. -ceret 33, 12. dupli sponsionem 50, 6. 23. 84, 29. -cerent 122, 22. -cturus 35, 24. -cturus esset mentionem 37, 10. feci regaliter 11, 19. mentionem 119, 11. fecit fidem 32, 17. 75, 8. additamentum

93, 4. 104, 30. cumulum invidiae 118, 18. 24. mentionem 128, 25. se humilem 130, 11. -cerunt 99, 4. -cerit 45, 17. reum 140, 8. 156, 11. 159, 13. -cerint 76, 5. -cisse 16, 19. incestum 20, 6 *et* 25, 20. 39, 31. versuram 43, 9. 44, 16. 89, 2. 101, 28. adversus legem 105, 19. contra legem 124, 1. -cerat mentionem 31, 18. 44, 12. 82, 19. 95, 22. quaestiunculam 138, 21. mentionem 164, 3. -ceramus notissimum 117, 5. mentionem 117, 15. -cerant reum 3, 22. pro 84, 15. -cisset incestum 67, 25. κατὰ τὸ ἴσον 77, 2. 141, 9. factu: facile 78, 13. -ciendum esse 32, 1. -ciendam esse 108, 8. facienda 122, 25. -ciendi 69, 16. 74, 18. faciunda caede 79, 12. factus est reus 20, 15 *et* 26, 19. -cta est 31, 2. 69, 13. 81, 10. -ctum est 132, 28. 134, 28. -cta sunt 122, 18. -cta sit 131, 7. -ctum sit 46, 8. 85, 14. 92, 23. -ctum esse 44, 7. 100, 9. factus 108, 8. reus 159, 10. -cta 9, 9. mentione 12, 19. 16, 15 mentione 21. 28, 31. 46, 20. 60, 17. 79, 26. 87, 28. 100, 1. commemoratione 108, 3. 111, 12. congressione 112, 2. 135, 3. mentione 136, 22. 140, 26. -ctum 56, 13. palam 57, 22. 70, 22. 87, 1. -ctae propositioni 7, 10. -cto 80, 17. 154, 5. -ctam: caedem 32, 18. -ctos 36, 22.
factio 69, 7. -ni 125, 26. -nem 73, 7. 95, 6.
factum 27, 4. 69, 14.
facultatis poeticae 159, 7. 160, 10. -tem 9, 27. 21, 8. permittere 58, 22. adimere 69, 18. -te respondendi 17, 21. virium 36, 14.
facundia 126, 21.
fefellit 109, 2. -erat 24, 12. fallor 99, 21. -endis 145, 9.
falsum referre 18, 17. 41, 4. 46, 9. dicendi 50, 17. -i rumoris 40, 7. -ae adseverationis 76, 3. 153, 23. -o: accipere pro 43, 15. 90, 8. 135, 25. 156, 2. -am 45, 7. 18. -as 46, 22.
fama 160, 13.
familia 15, 29. 25, 18. 37, 23. 56, 8. 142, 21. -ae 13, 19. 26, 32. 73, 3. 126, 20. 129, 17. 140, 23. 28. -am 21, 16. 23, 28. 81, 16. 101, 20.
familiaris amicitia 149, 13. -e 113, 5. -em: rem 41, 5. -ia 71, 13. -iter delectari 4, 25. diligere 132, 2. copulari amicitia 158, 19. -issimum morem 74, 13. -issime diligere 163, 12 *et* 19.
familiaritas 126, 7. -tate praecipua diligere 151, 19.
famosi 134, 1. -ae inpudicitiae 149, 11. -is 48, 6. *-ior 162, 9.
fanum 3, 13.
fas ⟨117, 3.⟩
fastigium consulare 139, 6.
fateatur 8, 7. 51, 26. -eretur 99, 25. 148, 5. -erentur 29, 21.
faveo 69, 26. -eat 53, 17. -ere 40, 6. 121, 10. -ente 83, 8. -erint 127, 7. -isse 66, 17.
favoris adfectatio 48, 3. taciti 73, 2. sensus 127, 21. 132, 31. -rem: provocari in 81, 1. ratiocinari ad 143, 12. -re 58, 11. 129, 25. promtissimo adsistere 136, 5. tacito patrocinari 137, 4.
faucibus 72, 9.
faces 61, 9.
felicitas numeri 29, 1. inlibata 59, 17. -tatis sensus 59, 19. -tati publicae adiudicari 82, 1.

feliciter dimicare 16, 7. res gestae 99, 15. bellum gerere 132, 13. res gestae 164, 29.
feminae 26, 9. 28, 13. -am 99, 6.
femineos mores 26, 28.
ferae 157, 18.
feriae Latinae 128, 27. -arum Latinarum 129, 6.
ferme 19, 27. 21, 7. 25, 9. 26, 29. 96, 32. 149, 27. 163, 22.
fert prae se 114, 3. ferat: moleste 15, 20. -ant: moleste 39, 13. -ente rogationem 94, 15. repulsam 126, 19. -entibus: aegre 33, 17. opem 126, 10. ferebat rumor 104, 25. moleste 141, 26. ferebant hoc genus poenae 9, 30. iuris firmitatem 93, 11. ferret: prae se 27, 26. leges 96, 6. repulsam 139, 13 *et* 151, 7. laturus legem 156, 16. laturum fuisse rogationem 71, 7. tulit legem 37, 25 *et* 61, 15. auxilium 74, 1. legem 93, 22. (legem) 97, 18. suffragium 123, 25. legem 136, 4. tulerunt legem 159, 1. tulerit opem 57, 19. tulerint gravate 42, 27. tulisse prae se 29, 9. legem 116, 19. repulsam 124, 17. tulerat (legem) 88, 13. legem 93, 19. (leges) 96, 15. legem 106, 18. (legem) 122, 23 *et* 139, 14. tulisset suffragium 138, 10. fertur 4, 11. 20, 3. 49, 15. 102, 11. *162, 10. ⟨163, 15.⟩ feruntur in libris 20, 17. 91, 17. ferri leges 88, 12. legem 106, 13. ad populum 119, 9. gravius 135, 3. ferebatur 26, 10. (sententia) 70, 19. 118, 11. -ebantur ad populum 103, 11. ferenda est 74, 27. -endas: ire ad sententias 19, 16. lata est (lex) 105, 13 *et* 123, 30. latae sunt sententiae 21, 12. latae legis 93, 9. (leges) 96, 16. latis legibus 124, 2. lata esset lex 159, 3. lata fuerat (lex) 104, 29. (rogatio) 113, 7. (lex) 159, 10.
ferocientis barbariae 33, 29.
festinare 6, 20. 80, 26. 81, 2. -asse 23, 20.
festivitate 47, 10. non ingrata 135, 22.
festiva urbanitate 47, 15. -issime 26, 27. 44, 31.
festa facie 121, 32.
fictiones fabularum 65, 5.
fides adquiritur 1, 2. constitit 7, 13. 11, 21. non deceperit veritatem 18, 22. deprimitur 45, 26. historiae 139, 15. reconciliatae gratiae 158, 8. -ei religiosae 11, 12. instrumentum 18, 21. 42, 12. religiosae 50, 18. coactus necessitate 30. -em adserit 9, 16. facere 32, 17. devotissimam 36, 11. facere 38, 25. offerre 40, 24. interponere 52, 11. 54, 1. -e 7, 14. dicere cum 21, 29. abhorret a 29, 14. carere 34, 2. 36, 13. dissentire a 41, 13. dicere sub 49, 9.
fideret 112, 6.
fiducia 138, 14. -ae 77, 19. -am erigere 133, 28. habere 142, 1.
fida 25, 9.
figmentum habere 75, 18. -o verecundiae 140, 14. -a umbrarum 102, 20.
figit gradum 44, 26. -xit 63, 15. -xerat 153, 22.
figura erubescendi dedecoris 26, 12. -am inliberalem 26, 30.
figurandi suptilitate 147, 22.
filiae 91, 18. 104, 7. 111, 15. -am 121, 1. -arum 53, 5.
filius 12, 22. 27, 1. 35, 14. 66, 6. 102, 16. 110, 11. 111, 3. 129, 25. 162, 2. -ii 92, 3. 99, 20. -io

58, 1 113, 2. 131, 11. -ium 15, 32. 16, 4. 73, 8. 84, 28.
filosoforum 91, 2. -phos 146, 10.
fingit 23, 7. 102, 24. -untur 75, 15.
finisse vitam 110, 6. -ita 76, 20. -ito 75, 6.
finem ponere 82, 5. 123, 15. -e 15, 22. in extremo 142, 2. -es 131, 14.
fit 8, 4. 8. 18, 3. 42, 3. 50, 27. 80, 9. 129, 15. mentio 156, 19. 159, 12. -eri 24, 25. gradatim augmenta 32, 20. caedes 64, 15. 95, 2. 103, 16. 118, 22. 136, 25. 140, 25. 144, 9. -ebat 20, 8. 26, 15. 27, 17. 39, 24. -eret 2, 22. 19, 7. 21, 16. 66, 19. 70, 10. 17. 96, 7. reus 106, 2. 120, 25. reus 28. 133, 5. 12. -erent comitia 27, 6. -et gradus 24, 27. invectio 116, 6.
firmamentum 51, 16. 63, 8. salutis 150, 16.
firmitas adquiretur 35, 28. -tatem mutuari 65, 1. parere 3. 7. ferre iuris validi 93, 12.
firmare 67, 20. -arent 43, 13. decretum 103, 21. -atur qualitas absoluta 133, 25.
flagitium inferre religionibus 20, 12. -orum 99, 3.
flagitaverint 100, 13.
flagrantissimae indignationis 18, 6.
flagrantibus turbis 61, 12.
flammarum 67, 5.
flebiles: epilogos nimium 145, 6.
flecteret diligentiam iudicum ad utilitatem rei p. 33, 25.
floruit 146, 20. in studiis eloquentiae 161, 16. -isse scientia rei militaris 160, 21. -erat rebus gerendis 161, 2.
foculo adsidens 13, 14.
foederata civitate 158, 21. -orum 159, 14. -is populis 159, 2.
foeditatis indicia proscribere 26, 2. -ibus vitiorum inquinatum 157, 4.
fomenta salubria 24, 22.
forensi genere dicendi 159, 27.
foris 141, 18. 29.
forma concessiva 12, 2. inliberali 153, 4. -ae acerbitas 136, 14. -am concessivam 17, 3.
fortasse 85, 16.
forte 100, 15. 134, 5.
fortibus exemplis 71, 18. -iter 28, 8. -ius 25, 15.
fortitudini 81, 12.
fortuita gratia 37, 15.
fortuna deploretur 100, 20. -ae prosperitas 59, 18. incommoda 24. incursus 95, 15. suffragium 142, 24. participatu 145, 13. exercitatio 146, 14. -am communicare 19, 20 *et* 81, 15. obire 90, 18. sustinere 96, 27. nutare 114, 22. 137, 31. -is 50, 12.
forum 104, 19. 114, 13. -i 5, 17. 87, 4. 101, 26. -o 6, 6. 117, 24.
frater 28, 19. 63, 14. 81, 17. 94, 14. 97, 25. -tris 44, 6. 98, 7. 121, 1. 160, 3. -trem 44, 10. 50, 29. 96, 27. 98, 5. 102, 9. 104, 1. 159, 25.
fraterna religione 44, 14.
fraudulentum conloquium 84, 16. -as captiones 70, 13.
fraudis 18, 8. 49, 4. -em: per 73, 7. -e circumventos 24, 18. 26, 5. -ibus malitiosis 141, 6.
frequentissime 30, 28.
frequentari consuetudo 46, 5. -andis lectionibus 101, 6. -ata 14, 28. -atum colorem 149, 5.
freto 23, 30.

fructus gratulantium 59, 17. -ui esse 134, 7. -um avaritiae: convertere ad 115, 17.
fructuosa vita 61, 10.
frugalitatis cognomentum 37, 23.
frumentariam legem 93, 22. (legem) 97, 25.
frumento 93, 20.
frustra 142, 1.
frustrarentur spe 28, 2.
fugae auxilium petere 49, 4. -am 41, 7. maturare 109, 4.
fugiens 12, 22. 61, 2. -endum 25, 12.
fugitivos 55, 3. 103, 2.
fulgur nuntiatur 103, 10.
fumus 1, 11.
funditus evertere 125, 14.
fundum 25, 24.
funebrem honorem 101, 24.
fungebatur legatione 81, 19. quaestura 126, 14. -eretur potestate quaestoria 21, 14. interregno 68, 12. functus est consulatum 16, 1. supremum vitae diem 84, 19. potestate 132, 20. (legationem) 107, 19.
funeris arbitria 57, 23. exhibitio 24.
furiosum 22, 2. -i 155, 25. -am 113, 22.
furore iactari 22, 3.
furando 4, 16.
furta 6, 7.

geminata propositione 8, 3.
generum 56, 7.
generalitatem: inferre per 154, 20.
generalis locus 143, 10. -i responsione 44, 24. -iter 4, 6. 23, 7. 30, 9. 69, 15.
... genter 74, 26.
gentile: nomen 101, 21. -i levitate 38, 19.
genus 9, 29. 13, 20. 15, 23. 17, 10. trahere 25, 18. 26, 9. 42, 21. 46, 14. 49, 14. 54, 11. 97, 7. 125, 27. 143, 21. 164, 15. -eris 8, 3. contextus 15, 31. 17, 15. 26, 27. 35, 19. 99, 6. 126, 21. 129, 15. contextus 140, 23. 142, 19. lenocinia 22. -ere 27, 1. 52, 1. 91, 22. 99, 3. iudiciali 100, 2. 151, 5. 158, 18. -era 163, 8.
gerebat consulatum 61, 15. gessit bellum 5, 11. (magistratus) 37, 13. bellum 55, 3. rem 111, 6 *et* 12. consulatum 120, 16 *et* 162, 4. -erunt (res) 54, 26. (bellum) 58, 3. -erit 141, 18, 152, 8. -isse infideliter 48, 12. 115, 23. (quaesturam) 141, 27. -erat (tribunatum) 73, 26. 90, 2. 117, 29. 142, 1. gerebatur (bellum) 96, 8. -eretur 103, 15. -enda sunt 25, 15. -endum esse bellum 31, 17. -enda praetura 77, 23. -endi: bellum 31, 25. -endam causam 61, 17. -endis: rebus 161, 2. gestae sunt res 99, 15. -ta sunt 141, 29. -ae res 154, 16. -to bello 132, 13. -arum rerum 118, 15 *et* 126, 26. -is: rebus 5, 12 *et* 116, 28 *et* 121, 27 *et* 125, 9 *et* 148, 13 *et* 163, 4. -as: res 164, 29. -um esset 137, 10.
gestit 39, 16. -iebat 118, 22. -iebant 82, 14. 112, 9. -iret 22, 29.
gestus saltatorios 99, 11. -um furiosi hominis 155, 25.
gladiatorem confiteri 105, 23. -res adhibere 79, 8. 105, 23. -rum 105, 22. -ribus 51, 9.
gladiatorium spectaculum 101, 23. -am manum 82, 19 *et* 105, 27.
gladios 60, 25.

gloria 13, 4. -ae 22, 6. 33, 3. 54, 12. 55, 6. 58, 15. 107, 13. 112, 11. -am 60, 20. 90, 16. -as 92, 17.
gloriatur honestius 58, 17. 99, 23. 158, 4. -entur 7, 3. -atum 148, 18.
gloriosum facinus 16, 5. -am 91, 10. 114, 3. -is 148, 16. -e 14, 10. 35, 26. probatum 38, 22. 55, 4.
gradatim 1, 14. 32, 19. 88, 6.
gradus fiet 24, 27. honorum extollere 36, 22. -um figere 44, 26. -u adiecto 34, 28. desinere tertio 62, 22. -ibus honorum conroborare 60, 11.
gramine 144, 9.
grassator 76, 24. -is 65, 11. -ibus 77, 5.
gratia fortuita 37, 15. 45, 23. 60, 13. 66, 18. 134, 15. 142, 29. 159, 17. 160, 10. -ae referendae 130, 15. referre testimonium 144, 7. fides reconciliatae 158, 9. -am praemii comparare 33, 13. 39, 18. corporis 50, 11. iustissimam 67, 9. debere 124, 18. cumulare 129, 24. 130, 3. referre 143, 11. deesse ad 145, 22. recipi in 152, 27. -as agere 58, 11 *et* 126, 16 *et* 144, 17 *et* 150, 18.
gratia *c. gen.* 82, 20. 110, 9.
gratificationem molestam 142, 15.
gratificari 71, 21.
gratiosus officio 150, 27. -a adfectatio 48, 4. -um 132, 8. -am causam facere 84, 29. -e impetrare 113, 10. effici 122, 28.
gratuito 94, 1.
gratulantis de 99, 20. -antium 59, 17 -abatur interitum 61, 19. -aretur se quaestorem futurum esse 23, 32. -arentur 142, 7.
gratulationis plus esse 59, 24. -ne conflata 104, 7. susci pere cum 142. 10.
gratis 138, 11.
grati 100, 27. -os adprobare nos 143, 17. -issime 2, 10.
gravate ferre 42, 26. suscipere 114, 4.
gravis aeris 27, 11. sententia 60, 9. -e testimonium 21, 3. -i bello 91, 19. -iter 31, 26. adfligi 41, 26. offendi 102, 18. retorquere 124, 25. extimescere 126, 11. -ius ferri 135, 3. 4. -iorem poenam 10, 5 *et* 81, 23. -iores causas 147, 14. -issimum bellum 5, 11. -o: ducere pro 62, 20. habere pro iudicio 123, 25. damno 133, 3. -am dominationem 58, 5. invidiam 76, 22. -is cladibus 111, 18. -e volneratus 82, 17.
gravitatis 21, 24. -tatem praeferre 56, 16. testificari 131, 29.
gravaret 67, 22. -atur 62, 16. -atum 24, 7.
gregarius miles 144, 12. -um militem 144, 9.
gylae blandimenta 42, 13.

habet 2, 11. se 26, 13. in proposito 70, 5. 102, 3. se 139, 15. 161, 11. -bemus notissimum 119, 1. -bent 5, 4. 65, 5. 123, 15. -beat 28, 30. 145, 3. 150, 11. 158, 13. -bere 39, 27. 44, 4. 50, 28. 75, 18. 91, 12. 94, 24. 105, 23. 116, 29. 118, 29. 123, 9. 127, 21. 140, 9. 15. 151, 15. 163, 5. -bens in consilio 5, 6. -bentes 87, 15. -bebat 70, 12. 98, 5. 140, 24. -bebant 10, 3. 41, 5. 46, 7. -beret 17, 10. 68, 14. ⟨69, 2.⟩ 77, 23. 78, 15. 89, 12. 122, 13. 133, 11. 136, 14. 25.

138, 6. 143, 5. 151, 13. -berent 127, 5. 159, 4. -biturus esse praedae remp. 151, 18. -biturum 142, 20. -bituri 148, 25. -buit 9, 27. 16, 2. 57, 8. obviam 63, 13. 89, 24. supremum vitae diem 104, 24. 121, 15. 126, 18. 132, 21. -buerunt 37, 23. -buerit 9, 27. 32, 11. cognitum 56, 7. 59, 8. optatum 60, 15. 73, 3. 79, 12. 83, 6. 139, 27. odio Clodium 151, 22. -buerint onerose 42, 26. 44, 32. -buisse 5, 21. 21, 9. in animo 22, 28. 43, 7. 64, 8. 67, 22. 77, 22. 83, 2. 22. 121, 32. 124, 24. 127, 8. 131, 20. 134, 19. 137, 30. 142, 1. 145, 7. 147, 24. 154, 17. 157, 20. -buerat 121, 2. -buerant 19, 29. -bentur 52, 8. -beatur 25, 2. -beri 68, 16. 136, 18. -bebatur 53, 7. -bebantur 155, 21. -beretur censura meriti 37, 16. 132, 4. pro 154, 24. -berentur 53, 5. 119, 10. 126, 2. -bendum pro 16, 28 *et* 123, 25. -bitus est pro 127, 10. -bita est 41, 6. 56, 12. 85, 7. 156, 19. -bitae sunt 116, 26. -bita iudicia 103, 8. -bitis 20, 23. 153, 16.

habilis 161, 2. -ior 74, 14.

habitent 150, 6.

habitus 92, 7. liniamenta 94, 20. -um 56, 16. recuperare 57, 1. vestitus 96, 26. sumere 121, 23. -u 26, 4. 11. 86, 15. 102, 15. 121, 25. 122, 2. 128, 12.

hactenus 20, 22.

haereat invidia in exemplis 12, 27.

harmonia 91, 3.

haurientes 1, 11. -sisse 110, 6. -sto 112, 8.

helluonem 54, 10.

hemistichio 2, 7.

hereditas 53, 9. -tatis 53, 22. 79, 20. -tatem 30, 3. -tate 30, 28. 53, 15. -tates 53, 18.

hiatu 36, 4.

hic 6, 11. 7, 15. 9, 15. 12, 25. 14, 14. 24, 9. 28, 6. 29, 18. 34, 3. 35, 24. 36, 20. 44, 25. 58, 18. 59, 22. 69, 24. 70, 4. 79, 7. 83, 16. 85, 13. 92, 28. 105, 4. 106, 20. 113, 2. 118, 4. 9. 124, 30. 128, 6. 131, 5. 138, 23. 139, 28. 148, 26. 155, 32. 157, 5. 158, 9.

hic 20, 19. 27, 2. 29, 4. 35, 11. 14. 47, 11. 53, 9. 63, 16. 72, 2. 74, 1. 9. 76, 22. 85, 19. 91, 17. 93, 21. 94, 23. 97, 3. 101, 18. 104, 11. 115, 14. 120. 17. 124, 7. 137, 2. 139, 25. 161, 7. 15. 21. 163, 15. 164, 28. haec: post 1, 11. 21. 4, 21. post 6, 15. 8, 30. 10, 6. 18, 18. post 21, 9 *et* 26, 24. 31, 1. 24. 32, 5. post 26. 33, 23. 34, 27. 36, 2. post 37, 9. 13. 38, 17. 43, 4. 46, 5. 52, 10. 18. 53, 6. 57, 21. 60, 9. post 62, 16. 25. 71, 13. 72, 12. 74, 22. 75, 14. 81, 1. 84, 28. 86, 14. 89, 7. 90, 19. 25. 93, 15. 96, 25. 99, 19. 100, 5. 25. 101, 11. 26. 102, 1. post 10. 106, 8. 114, 7. 115, 6. 9. 116, 14. 122, 18. 123, 15. 23. 132, 13. 134, 18. 141, 1. 143, 23. 144, 24. 28. 145, 2. 9. 147, 1. 148, 9. 23. 152, 12. 154, 6. 22. 155, 14. 162, 10. 163, 8. 164, 9.

hoc 2, 22. 5, 5. 26. 6, 14. 8, 10. 24. 9, 11. 29. 10, 19. 21. 24. 30. 14, 3. 15, 5. 21. 32. 16, 4. 19. 30. 19, 8. 19. 21, 24. 27. 22, 16. ⟨21.⟩ 28. 23, 6. 24, 15. 17. 25, 12. 26, 9. 32. 27, 19. 29, 12. 14. 33, 7. 30. 35, 5. 28. 37, 24. 38, 12. 27. 39, 2. 8. 41, 14. 43, 15. 44, 3. 13. 45, 8. 46, 14. 47, 7. 49, 18. 50, 9. 51, 10. 53, 4. 14. 54, 9. 11. 60, 13. 61, 4. 62, 5. 63, 6. 10. 64, 18.

66, 2. 67, 1. 20. 68, 1. 13. 69, 13. 19. 70, 10. 17. 71, 14. 73, 15. 74, 7. 75, 9. 76, 15. 78, 16. 22. 79, 11. 14. 80, 1. 7. 10. 14. 25. 81, 28. 82, 24. 83, 1. 84, 24. 87, 1. 10. 13. 88, 16. 90, 16. 91, 21. 92, 20. 22. 94, 1. 4. 95, 1. 5. 9. 97, 14. 99, 2. 9. 100, 11. 101, 2. 23. 102, 16. 27. 103, 7. 9. 19. 104, 20. 105, 17. 27. 106, 23. 111, 14. 114, 8. 115, 2. 116, 9. 117, 5. 27. 119, 17. 121, 20. 21. 30. 123, 8. 16. 25. 124, 25. 125, 10. 11. 19. 127, 11. 13. 18. 128, 16. 129, 7. 130, 6. 131, 1. 10. 17. 132, 28. 134, 12. 22. 24. 135, 3. 15. 21. 136, 7. 137, 26. 29. 138, 20. 21. 142, 6. 20. 143, 2. 6. 16. 144, 10. 30. 145, 11. 21. 147, 23. 148, 1. 16. 149, 4. 152, 18. 154, 11. 27. 155, 3. 156, 2. 6. 9. 157, 19. 158, 18. 162, 24. 26. 164, 4. 15. 165, 5.

huius 4, 4. 10. 7, 15. 21. 9, 9. 16, 29. 17, 5. 20, 3. 25. 26, 13. 32, 6. 33, 3. 40, 7. 11. 48, 8. 49, 3. 53, 21. 54, 5. 23. 24. 55, 2. 11. 62, 2. 88, 8. 97, 8. 99, 6. 116, 1. 123, 20. 136, 20. 142, 2. 158, 20. 159, 25.

huic 2, 25. 3, 7. 7, 10. 10, 17. 51, 17. 55, 6. 65, 13. 70, 21. 114, 10. 20. 125, 26. 134, 9. 150, 18.

hunc 4, 16. 14, 10. 19, 13. 32, 21. 39, 29. 51, 17. 57, 3. 62, 22. 64, 5. 66, 20. 80, 11. 91, 16. 94, 12. 98, 5. 7. 104, 5. 107, 1. 111, 2. 113, 8. 116, 18. 120, 3. 8. 123, 10. 140, 25. 145, 23. 160, 9.

hanc 2, 18. 14, 31. 18, 6. 19, 31. 23, 29. 32, 18. 34, 20. 38, 17. 40, 6. 41, 12. 43, 13. 44, 10. 47, 19. 49, 23. 61, 27. 64, 14. 65, 17. 68, 9. 73, 1. 74, 24. 75, 15. 83, 8. 88, 6. 89, 20. 93, 9. 97, 18. 105, 18. 24. 26. 113, 23. 114, 3. 119, 17. 120, 23. 124, 20. 128, 18. 137, 32. 139, 16. 146, 10. 154, 20. 159, 24.

hac 1, 4. 6, 5. 21, 18. 22, 14. 32. 26, 5. 29, 12. 30, 27. 37, 23. 54, 21. 56, 6. 61, 3. 68, 1. 71, 17. 77, 15. 90, 6. 91, 2. 92, 29. 96, 31. 102, 14. 115, 24. 117, 20. 118, 24. 123, 29. 127, 22. 132, 19. 138, 7. 139, 5. 160, 23. 161, 10.

hi 117, 27. 128, 7.

hae 18, 8. 78, 18.

horum 36, 21. 55, 4. 117, 1.

harum 119, 10.

his 5, 22. 8, 31. 31, 3. 38, 23. 48, 9. [51, 8.] 59, 28. 79, 14. 111, 12.

hos 37, 19. 41, 2. 44, 2. 57, 25. 89, 27. 94, 6. 128, 29. 151, 7.

has 28, 3. 31, 32. 48, 20.

huiusce 143, 4.

hinc 24, 27. 127, 6. 146, 24.

historia 26, 13. 92, 4. 161, 11. -ae fides 139, 15. -am 30, 13. -is 85, 11. -as: legere antiquitatem per 140, 29.

historicus 141, 4.

homo 104, 16. 141, 3. -minis 47, 13. 48, 28. 125, 3. 155, 25. 157, 14. -mini 44, 23. -minem 49, 17. 60, 11. 77, 20. 119, 18. -mine 21, 2. -mines 11, 20. 27, 8. 30, 10. 100, 22. 151, 12. -minum 44, 31. 65, 16. 104, 14. 129, 10. -minibus 42, 12. 57, 21.

honestas 48, 10. -tatis 25, 10. 28, 4. -tati 32, 2. -tate 51, 5.

honesti 77, 4. -as 78, 14. -e requiescere 14, 12. -ius gloriari 58, 17. -ioris 37, 9. -issimas 20, 7. -issime cognitus 98, 3.

honorifice nominatur 120, 10.

honorandos 164, 12. -atos 127, 5.

honoris 98, 18. 113, 24. 139, 5. -ori 128, 2. -orem 9, 24. 90, 9. 94, 15. 98, 23. in 99, 14 *et* 101, 24. 114, 21. obtinere 117, 15 *et* 121, 27. 127, 4. 162, 13. -ore consulari 113, 18. salvo 116, 1. minuere de 116, 7. impetrato

117, 11. repellere ab 138, 24. communicato sepulchri 163, 20. -ores adipiscendos 142, 17. -orum gradus 36, 23 *et* 60, 12. -oribus 10, 2. 37, 14. 84, 9. 139, 4.
hora 75, 3. 80, 22. -am 75, 9.
horrori 32, 25.
hospitium 150, 3.
hostia 129, 7.
hostile ingenium 3, 4. -i incursione 133, 7.
hostis 16, 4. -em publicum denotare 155, 4. -e 16, 7. 34, 24. -es 13, 14. 15, 30. 86, 13. -ium 15, 19. -ibus 13, 16. 15, 3. 8. 16, 3. 35, 21. 85, 22.
huc accedebat 20, 12. 26, 15. accedit 143, 20.
huiusmodi 4, 24. 16, 27. 19, 8. 27, 15. 30, 6. 32, 9. 34, 9. 42, 2. 54, 3. 70, 13. 71, 8. 75, 25. 82, 27. 88, 3. 12. 105, 10. 127, 1. 135, 23. 140, 2. 147, 20. 152, 24. 160, 5.
humanitatis spectatae 137, 32. eventus 150, 18. -tate 19, 23. 21, 17.
humanitus iudicatum 58, 26.
humanarum rerum 91, 25. -nis probationibus 2, 4.
humili satisfactione 153, 9. -lem se facere 130, 11. -liter 18, 5. -llimum facere 12, 26.
humilitas personarum 42, 20. generis 129, 15. -tatis lenocinio 48, 4. obsequia plenissima 152, 24. -tatem natalium 12, 14. personae 117, 10. -tate personae 115, 10.
humilitare genus 13, 20.

iactantius dictum 141, 16. -issimo: haberi pro 154, 24.
iactantia 114, 12. superbiore 148, 15.
iactitasse 89, 12. -tabatur 116, 15.
iactaverit: falso 156, 2. -tetur ingenium furore 22, 3. -tentur 135, 26.
iactura fit 8, 8. -am facere 45, 11.
iam 7, 15. 9, 1. 10, 4. 25. 14, 11. 15, 3. 19, 18. 25, 22. 30, 30. 33, 16. 35, 14. 42, 27. 47, 22. 24. 48, 6. 49, 18. 52, 2. 54, 15. 57, 21. 61, 28. 62, 11. 66, 2. 72, 3. 82, 19. 84, 3. 86, 10. 88, 22. 89, 15. 91, 21. 92, 2. 94, 4. 14. 98, 17. 99, 4. 116, 18. 127, 1. 128, 23. 131, 10. 136, 14. 137, 15. 148, 23. 149, 5. 150, 9. 151, 23. 152, 14. 17. 156, 11. 157, 21. 159, 28. 160, 9. 13.
ibi 10, 13. 12, 23. 36, 4. 65, 14. 82, 5. 100, 14. 110, 19. 112, 8. 116, 26.
ibidem 16, 26. 38, 3. 40, 11. 73, 6. 76, 12. 80, 9. 100, 14. 104, 23. 120, 4.
idcirco 10, 22. 25. 23, 28. 27, 19. 52, 1. 121, 31. 131, 5. 132, 21. 135, 23. 136, 13. 149, 5.
idem 23, 32. 26, 23. 27, 8. 31, 23. 66, 18. 71, 20. 78, 4. 26. 79, 14. 81, 10. 84, 18. 101, 12. 108, 14. 109, 5. 7. 110, 11. 16. 120, 31. 123, 16. 132, 3. 136, 4. 143, 18. 151, 3. 154, 26. 164, 4. eadem 7, 14. 53, 24. ⟨55, 25.⟩ 56, 8. 58, 13. 61, 15. 83, 27. 91, 14. 116, 23. 120, 21. 125, 25. 133, 2. 153, 13. eiusdem 15, 16. 20, 5. 28, 19. 34, 15. 36, 2. 71, 22. 97, 14. 104, 29. 105, 28. 109, 4. 118, 19. 145, 21. 146, 1. eundem 5, 21. 27, 9. 50, 10. 12 56, 3. 57, 17. 66, 10. 67, 1. 73, 28. 78, 23. 86, 9. 105, 10. 110, 4. 113, 8. 140, 7. 26. 149, 4. 153, 9. eandem 28, 31. 32, 26. 38, 5. 58, 10. 60, 1. 83, 8. 98, 18. 139, 27.

145, 8. 150, 25. 156, 4. eodem 23, 13. 27, 8. 40, 16. 43, 17. 49, 18. 50, 29. 51, 19. 58, 5. 71, 9. 85, 19. 87, 28. 96, 8. 105, 12. 113, 2. 120, 11. 137, 15. 148, 2. 151, 21. eorundem 45, 10. 127, 10. iisdem 27, 10. 56, 23. 99, 21. 115, 6. 144, 8. isdem 69, 21. 99, 16. 134, 22. eosdem 11, 21. 123, 2. easdem 44, 4. 139, 25. 153, 21.
identidem 138, 14.
ideo 16, 30. 53, 9. 129, 4. 134, 10. 136, 16. 137, 7. 141, 1. 6.
ἰδίως 115, 2. 149, 10.
idoneo 65, 7. -am rem familiarem 41, 5. personam facere 74, 17. -os 18, 19. 28, 1.
igitur 9, 11. 11, 24. 21, 12. 22, 27. 24, 23. 26, 11. 31, 1. 39, 2. 26. 44, 10. 46, 5. 16. 47, 14. 50, 13. 54, 19. 55, 4. 56, 4. 57, 2. 58, 18. 64, 2. 14. 80, 27. 81, 4. 82, 12. 83, 8. 90, 19. 94, 1. 7. 98, 6. 102, 1. 103, 16. 105, 24. 107, 1. 108, 6. 113, 8. 115, 14. 120, 17. 121, 30. 123, 10. 124, 20. 126, 14. 133, 8. 136, 15. 138, 25. 139, 13. 140, 26. 144, 11. 145, 22. 148, 16. 151, 16. 158, 18. 162, 9. 164, 12.
ignaros 141, 26.
ignaviae 132, 22.
igni: interdictus aqua et 126, 9.
ignobilis 92, 4.
ignominia profligari 48, 30.
ignominiosum 59, 7.
ignorantiam litterarum 49, 25.
ignoramus 34, 21. 121, 15. 135, 19. 146, 21. 160, 20. -averint 141, 21. -asse 142, 6. -ari 141, 28.
ilico 20, 14.
ille 13, 11. 14, 15. 17, 17. 20, 20. 21, 6. 47, 29. 49, 9. 51, 15. 66, 11. 70, 9. 75, 1. 76, 23. 97, 23. 109, 3. 121, 10. 127, 9. 132, 2. 134, 22. 138, 21. 145, 25. 152, 17. 155, 15. 157, 21. illa 2, 12. 6, 12. 8, 23. 9, 10. 12, 11. 59, 26. 65, 13. 70, 7. 19. 83, 3. 84, 2. 105, 14. 141, 18. 152, 4. 155, 19. illud 8, 7. 9. 16, 25. 17, 9. 22. 18, 27. 19, 4. 21, 30. 22, 26. 23, 30. 28, 25. 33, 30. 38, 14. 45, 1. 46, 9. 53, 13. 59, 7. 62, 20. 66, 16. 69, 19. 24. 26. 70, 4. 74, 21. 81, 29. 83, 4. 100, 21. 104, 16. 25. 106, 12. 121, 24. 133, 1. 141, 2. 155, 30. illius 5, 16. 10, 12. 12, 27. 15, 9. 16, 22. 21, 17. 24, 18. 25, 20. 32, 11. 35, 27. 53, 21. 74, 3. 83, 19. 21. 116, 1. 146, 19. 147, 8. 149, 12. 23. 151, 23. 159, 9. illi 2, 18. 6, 2. 12, 17. 13, 21. 28, 14. 32. 31, 24. 46, 7. 48, 21. 49, 8. 50, 10. 54, 4. 62, 11. 15. 69, 3. 85, 2. 7. 95, 23. 101, 21. 110, 1. 2. 120, 31. 128, 7. 130, 24. 139, 5. 142, 23. 147, 14. 157, 19. 164, 22. illum 3, 13. 4, 16. 5, 21. 10, 30. 17, 7. 38, 5. 90, 29. 119, 5. 137, 29. 142, [28.] 29. 149, 18. 152, 18. illam 3, 23. 19, 10. 28, 1. 8. 33, 6. 67, 8. 97, 25. 113, 16. 141, 28. illo 8, 17. 15, 15. 19, 7. 18. 21, 13. 29. 30, 29. 40, 27. 47, 6. 68, 16. 69, 14. 77, 19. 87, 2. ⟨109, 2.⟩ 122, 2. 126, 12. 132, 21. 134, 8. 141, 16. 144, 29. 159, 3. illae 116, 26. 137, 6. illorum 19, 11. 29, 17. 39, 9. 87, 19. 128, 19. -arum 74, 7. illis 11, 22. 18, 20. 27, 17. 28, 13. 39, 18. 51, 18. 55, 5. 89, 11 100, 17. 116, 11. 121, 16. 129, 10. 142, 1. 155, 31. 161, 11. 162, 27. 163, 11. illos 5, 27. 27, 29. 30. 29, 19. 33, 23. 57, 23. 89, 28. 125, 24. 146, 10. illas 102, 25.
illo *adv.* 138, 25.

imitantur spiritum laudis 18, 10. -entur exemplum 55, 12. -ari 15, 19. exempla 74, 3. -andos 112, 12. -atus est 14, 14. -atus 35, 20.
immineat relegatio 81, 22. -ens testimonium 50, 20. -entem sibi invidiam 14, 29. -entibus Romanis 112, 8.
immo 21, 15. etiam 132, 19. 134, 10. 23.
immoderatam licentiam 135, 8. *vid. etiam* inmoderatus.
impedientibus 121, 28. -iri 103, 10. 156, 12.
impenetrabilius facere 11, 5.
impensissime deprecari 10, 24.
imperatoris 66, 5. -e 31, 27. 40, 16. -es 31, 26.
imperato 129, 1.
imperii 42, 27. -o 116, 19.
imperante 76, 5. -abat 44, 13. -aret 13, 16. -asse 44, 9. -averat 44, 8.
impetravit 10, 24. -averit 138, 16. -asset 113, 10. 144, 29. -andum 10, 19. -dam 143, 1. -ato 117, 11. *vid. etiam* inpetro.
impetus accusationis 4, 18 populares 32, 21. 36, 13. 83, 3. 102, 19. karitatis 149, 28. -tum barbariae 33, 29. 73, 23. -tu indignationis 18, 6. seditionis 20, 15. iniuriae 135, 6.
implet exsecutionem 58, 19. exhortationem 107, 11. -eat argumentationis 63, 2. -ere defensionem 18, 7. -eturus 39, 6. -evit 88, 1. ἐνθύμημα? 138, 20. -etur 14, 3. argumentatio 164, 9. -eantur iudices adfectibus 55, 16. -eri accusatio 106, 5. -ebitur compensatio 143, 2. -endae pollicitationis 71, 22. defensioni 147, 15. -eta responsione 145, 24. *vid. etiam* inpleo.
imploret 34, 8. -abat 102, 16.
improbae 70, 14. -e 35, 17. *vid. etiam* inprobus.
. . . iv 81, 26. 153, 13.
in *c. acc.* 3, 18. 7, 8. 16. 9, 10. 10, 2. 29. 11, 13. 14. 20. 21. 12, 3. 4. 5. 22. 13, 18. 14, 10. 15, 9. 16, 16. 18, 2. 4. 17. 19, 22 21, 3. 13. 22, 2. 23, 18. 28. 24, 28. 27, 14. 28, 4. 16 bis. 17. 21. 24. 29, 23. 30, 14. 33, 25. 27. 35, 15. 18. 24. 37, 25. 39, 28. 40, 8. 41, 14. 21. 42, 12. 44, 10. 49, 3. 16. 50, 9. 17. 32. 52, 6. 53, 3. 5. 8. 56, 12. 57, 17. 58, 3. 10. 12. 20. 28. 59, 3. 61, 1. 6. 8. 10. 23. 62, 22. 67, 15. 69, 4. 75, 4. 77, 10. 20. 78, 26. 79, 21. 80, 1. 81, 9. 11. 82, 12. 85, 13 86, 2. 9. 87, 14. 88, 14. 17. 90, 1. 92, 19. 28. 93, 1. 4. 10. 20. 94, 9. 95, 2. 21. 22. 24. 98, 6. 7. 99, 14. 101, 20. 21. 24. 104, 6. 23. 105, 10. 107, 12. 108, 12. 15. 109, 10. 110, 13. 14. 17. 19. 111, 4. 18. 112, 6. 7. 113, 11. 116, 6. 118, 3. 10. 26. 120, 4. 9. 121, 7. 123, 7. 19. 124, 26. 125, 22. 130, 5. 131, 13. 14. 132, 3. 133, 27. 135, 24. 136, 7. 16. 21. 137, 32. 139, 16. 140, 6. 26. 141, 14. 15. 25. 142, 21. 143, 17. 144, 19. 145, 5. 17. 146, 3. 19. 147, 25. 148, 24. 149, 3. 20. 151, 3. 152, 20. 24. 25. 27. 154, 7. 12. 155, 14. 156, 15. 17. 158, 2. 22. 159, 8. 9. 13. 20. 160, 11. 162, 16. 22. 163, 20.
in *c. abl.* 1, 4. 3, 9. 4, 13. 16 bis. 21. 26. 5, 6. 10. 11. 21. 22. 6, 5. 6. 17. 8, 17. 24. 9, 24. 11, 10. 18 bis. 19. 22. 23. 24. 12, 2. 18. 27. 13, 24. 14, 28. 15, 2. 22. 23. 16, 1. 17, 22. 18, 7. 9. 28 bis. 19, 14. 20. 30. 20, 4. 7. 17. 20. 27. 21, 4. 22, 8. 10.

14. 21. 26. 28. 32. 23, 12. 31. 24, 15. 22. 25, 6. 10. 20. 25. 27. 26, 1 bis. 10. 13. 22. 28. 27, 8. 28, 19. 29, 7. 20. 24. 30, 9. 10. 31, 2. 32, 6. 10. 25. 33, 18. 34, 9. 35, 7. 36, 19. 37, 1. 5. 16. 19. 38, 21. 39, 9. 40, 25. 28. 41, 6. 18. 22. 42, 17. 25. 43, 7. 18. 46, 13. 17. 23. 47, 6. 7. 22. 48, 11. 20. 49, 24 bis. 52, 2. 53, 7. 54, 19. 20. 24. 55, 2. 3. 25. 56, 1. 11. 57, 7. 58, 1. 26. 59, 28. 61, 2. 13. 17. 25. 28. 63, 2. 6. 64, 8. 13. 19. 20 bis. 65, 13. 66, 4. 18. 68, 1. 17. 69, 21. 70, 4 bis. 71, 6. 7. 17. 20. 23. 72, 2. 9. 11. 12. 73, 1. 4. 25. 74, 2. 7. 75, 2. 15. 18. 24. 25. 77, 8. 13. 15. 19. 23. 78, 23. 79, 13. 80, 2 bis. 7. 81, 3. 18. 82, 6. 10. 83, 9. 10. 21. 24. 25. 84, 2. 13. 18. 85, 11. 87, 1. 4. 27. 28. 89, 24. 26. 90, 2. 25. 26. 27. 91, 4. 14. 92, 29. 93, 15. 94, 14. 97, 8. 98, 4. 28. 99, 3. 23. 100, 10. 11. 25. 29. 30. 101, 9. 12. 19. 26. 27. 102, 11. 103, 14. 24. 104, 21. 105, 5. 106, 10. 13. 107, 17. 18. 109, 1. 110, 3. 16. 111, 14. 114, 2 bis. ⟨11.⟩ 14. 115, 8. 10. 22. 116, 10. 28. 117, 1. 20. 118, 14. 119, 17. 120, 11. 21. 24. 27. 121, 2. 24. 26. 122, 13. 23. 123, 17. 19. 124, 1. 8. 19. 125, 10. 11 bis. 15. 21. 126, 13. 17. 18. 19. 129, 5. 6. 10. 130, 11. 131, 11. 132, 18. 133, 2. 4. 14. 134, 3. 20. 135, 20. 136, 15. 138, 7. 139, 27. 28. 142, 1. 2. 143, 5. 144, 18. 145, 7 bis. 17. 20. 26. 146, 5 bis. 147, 5. 6. 13. 26. 148, 12 bis. 149, 4. 5. 150, 5. 15. 23. 151, 14. 152, 19. 153, 16. 21. 25. ⟨155, 8.⟩ 156, 6. 19. 23. 157, 5. 19. 25. 158, 18. 20. 159, 3. 160, 20. 23. 161, 10. 15. 163, 2. 164, 28. 165, 10.

inaccessum sacrificium 20, 8.

inani ingenio 52, 27.

inauspicatam sententiam 97, 15. -o 89, 25.

incendium 162, 17. -o 67, 2.

incensam 67, 1.

incertum 34, 8. 71, 24.

incesti 20, 18. 29. 21, 8. 22, 3. 25, 20. -o 20, 14. 68, 3. 157, 10. -um facere 20, 5. committere 21, 26. 22, 17. 23, 23. committere 26, 5. 28, 5. 11. 26. 32. facere 67, 24 -u 26, 18.

incideret periculum 118, 27. -derit 83, 27. in manus 109, 10.

incipiebant 103, 18.

incitamento 85, 14.

inciviliter 39, 30. 53, 2.

incolumitate 59, 1.

incommoda fortunae 59, 24. -orum sensus 59, 25.

inconsulte 77, 18.

incorrupta fides 11, 22. -ae religionis 137, 32.

inculcat iniquitatem 138, 5.

incumberet accusatio 38, 15.

incuriosis lectoribus 8, 4. -e 53, 23. 143, 6.

incurrat odium 7, 22.

incursione hostili 133, 7.

incursus periculorum 108, 3. -u latronum 46, 13. -ibus fortunae 95, 15.

incutiat iudicibus verecundiam 19, 15.

inde 21, 12. 109, 9. 112, 6. 131, 12. 14. 134, 1.

indemnatus 94, 9. -tos 33, 18.

indices verissimos 9, 16.

indicium 37, 9. criminis 46, 24. 104, 17. 25. -ii 16, 17. -io 16, 15. 104, 20. -ia 26, 2. litterarum 35, 8. coniurationis 55, 7. -iis 2, 4. 17, 23.

indicaturum 120, 1. -abatur 43, 17.

indicendae civitatibus pecuniae 111, 9.

indignationis flagrantissimae impetus 18, 7. privatae 39, 12. -ni 4, 22. -nem verberum 42, 1. -ne 18, 2.
indignitate 124, 17.
indignus *c. abl.* 84, 9. *c. inf.* 118, 5. -num *c. abl.* 145, 12. -nos 98, 25.
inditum nomen 36, 5.
indocte 152, 1.
indubitatam spem 147, 16.
induxit 154, 23. -xisse exercitum 162, 22. -xisset 108, 12. exercitum 110, 14. -citur quasi grassator 76, 24. -cuntur pro mortuis 102, 15. -ceretur 2, 23.
indulsisse facetiis 135, 20.
induerat sibi torquem 16, 4.
industriae 115, 18.
inire praeturam 156, 8. -eunte verno 24, 21. -isse coniurationem 120, 2. -ita conspiratione 68, 12. -itum (sacrificium) 129, 1. -iti sceleris 17, 5.
inepto 119, 14. 159, 28. -tissimam ⟨vaticinationem⟩? 113, 22.
ineruditos 5, 3.
infamia peregrinitatis 12, 18. caerimoniarum 20, 10. 28, 26. 50, 13. 72, 7. -am iudiciorum 6, 5. 22, 21. incesti 25, 20. generis 35, 19. 79, 27. 99, 2. 156, 1.
infamis 44, 28. de incesto 68, 4. in Clodium 86, 9. cum (sorore) 99, 7. -e 25, 28. 59, 8. -i morte 103, 29. vocabulo 104, 13. -em turpitudinem 153, 2.
infamatam nobilitatem 26, 27.
infantissimos 52, 18.
infeliciter 76, 23.
inferiore 102, 13. -fimae plebis 100, 22.
inferam verba 30, 17. -ens 65, 3. -tulit 1, 12. 4, 5. παρασκευήν? 15, 1. 24, 23. παραδείγματα? 53, 17. 54, 10. ἐπίλογον? 55, 14. 102, 10. commemorationem 108, 6. mentionem de 138, 24. sententiam 146, 10. mentionem exilii 154, 20. -isse merita in 145, 17. -erat commemorationem 102, 7. exempla 157, 24. -erit fabulam 2, 21. -fertur quaestio 6, 10. coniuratio 8, 3. -untur exempla 18, 18. -ri conpositiones 4, 3. -endo 154, 27. -lata propositione 16, 15. responsione 27, 15. -latum esset flagitium religionibus 20, 11.
infestissimi 126, 3.
infestaret Graeciam 111, 6.
infideliter gerere 48, 11.
infimae *vid.* inferior.
infirmitas puerilis 32, 9.
infirmior fides 158, 8.
inflammetur 4, 20. -atus ad seditionem 61, 21.
informatum litteris 160, 22.
infrigescat impetus accusationis 4, 18.
infulis 91, 20.
ingenium hostile 3, 4. 22, 3. virtutis 26, 1. 52, 21. 148, 1. -ii 114, 12. 160, 13. 165, 11. -io inani 52, 27. 65, 3. -ia 112, 12. 147, 13.
ingessit invidiam 94, 7. -erit 6, 23.
ingratus 143, 22. -a 135, 22. -um 101, 3. -orum 143, 14. -os 100, 26.
ingredi 25, 21. 31, 3. -ientes forum 104, 19.
iniecto 61, 8. 64, 3.
inimicitiis 51, 18. 103, 25.
inimicus 11, 3. kapitalis 21, 12. capitalis 37, 25. 69, 25. 151, 3.

-i 61, 18. 77, 24. 126, 8. 137, 19. -o 74, 17. 158, 5. -um 76, 14. 98, 6. -orum 29, 16. 58, 21. 135, 18. -is 23, 29. 63, 16. -os 15, 10. 57, 25.
inimicos iudices 137, 27.
iniquitatem 138, 6. -te 54, 5. temporis 101, 3. 137, 16.
iniquorum 137, 20. -is 137, 30. -e 51, 24.
iniuriae 59, 18. 62, 21. 83, 20. 95, 14. 131, 18. impetu 135, 6. -am temporis 8, 19. 52, 6. 59, 8. -is 133, 16.
inlibata felicitas 59, 16.
inliberalem figuram 26, 30. -i forma 153, 4.
inlicere 66, 10.
inlicite 159, 11.
inluxerit consulatus 13, 8.
inludit personae 49, 23.
inluminat mores 157, 3.
inlustris: vir 92, 12. -e cognomen 26, 32. -i nomine 20, 17. -em 163, 11. -es 41, 21. -ium 108, 4. -ibus 18, 9. 37, 21. 111, 2. 158, 19. 162, 12.
inlustrat 103, 8. 108, 2. -abat nobilitas 17, 15. -antur mores 36, 18. -ata persona 47, 7.
inmemorem 101, 4.
inmitiores 19, 11.
inmissa 155, 20. -o 82, 23. -i 122, 26.
inmoderatam insulsitatem 146, 29. -ius 99, 8. *vid. etiam* immoderatus.
inmodica 147, 1. -um 115, 3.
inmoratur exemplis 71, 18. -ari iisdem 115, 7. -ando parti 3, 6.
inmortales deos 60, 15.
inmunes 100, 26.
innocens 10, 31. 16, 31. 137, 19. 144, 30. 147, 16. -ti 137, 33. -tem 9, 12. 19, 13. 29, 15. -tes 11, 12. 12, 5. -tibus 12, 5. -tissimo 11, 11.
innocentia 3, 14. 10, 26. 43, 19. 158, 13. -ae 27, 18. 28, 30. 37, 21. 46, 22. -am purgare 17, 11. 74, 26.
innumerabiles 15, 4.
inopiam 117, 13.
inopinata 27, 15.
inpatientiam vocis 15, 25.
inpedimenti 132, 30. -o 77, 24.
inpelleret nervos citharae 4, 12.
inpenduntur sumtus 57, 24.
inpensis precibus 10, 17. -e 145, 13.
inperiti 49, 23. -orum vulgus 140, 27. -os 87, 13.
inpertiri laudem 128, 18 (*erratum!*).
inpetrata 139, 5. -andi 150, 15. *vid. etiam* impetro.
inpiam 132, 29.
inplet 80, 11. *vid. etiam* impleo.
inpolita 61, 26.
inponeret onus verecundiae 144, 13. -positus navigio 131, 13. -um officium 115, 17. -us erat (pons) Hellesponto 109, 3.
inportune 78, 16.
inpressa ⟨46, 8.⟩
inprobabilem legem 120, 23.
inprobitas 137, 18. -tatis 124, 26. -tate 31, 11.
inprobi 62, 21. *vid. etiam* improbus.
inprosperum 81, 27.
inpudens defensio 144, 24. -ter 31, 7. 121, 10. 125, 8.
inpudentia 50, 4. 123, 10. -ae 7, 22. 145, 3. temeritate 147, 1. -am removere 25, 1. exprobrare 153, 1.
inpudicitiae liniamentis 86, 18. famosae 149, 11. -am 50, 10.

inpudico habitu 26, 11. -os mores 22, 15.
inpugnaretur 29, 5. -atum 139, 12.
inpunitatem 143, 3.
inpunitum esse 83, 6.
inputavit erogationem sumtus 48, 32.
inquietetur animus 34, 8.
inquinatum 157, 4.
inquirente 152, 7.
inquisitione 71, 13.
inquit 4, 14. 7, 8. 11. 11, 19. 12, 2. 14, 17. 15, 24. 30, 5. 37, 3. 41, 7. 42, 11. 45, 22. 62, 19. 84, 10. 95, 5. 120, 20. 121, 8. 132, 23. 154, 21.
inridens 47, 10. stultitiam 105, 25. epilogos 145, 5. -sisse dictum 119, 14.
inrisione 135, 5.
inrogaretur necessitas 39, 19. -ata multa 27, 10. -atam poenam 88, 16.
insapiente 98, 22.
inscienter 148, 18.
inscriberent tabellae 97, 19. -bitur 2, 8. 55, 22. 65, 14. 81, 3. 100, 18. 101, 11. 146, 1. 152, 2.
inscriptionis titulus 151, 25.
insectationis acerbitatem 115, 24. -i 151, 19. -em 116, 23. -e maledica 12, 15. 140, 19.
insectatur 12, 26. 15, 14. mores 56, 15. 57, 3. 89, 28. -aretur 99, 25. -atus fuerat 154, 5.
insidiarum suspicio 75, 4. periculum 126, 15. -is 31, 24. 158, 14. -as 74, 17. 154, 26.
insidiatorem 66, 2.
insidiandi 77, 21. ⟨insidiatum⟩ esse 153, 15.
insidiosa benignitate 16, 10.
insignis 114, 9. -ia virtutis 85, 3. -ium 54, 22. -iter 31, 2. 88, 6. 147, 6.
insimulationem 43, 13. -es 135, 17.
insimulat 15, 18. 115, 15. -anda innocentia 43, 19.
insinuat se 7, 16. -aretur 39, 18.
insolens 130, 6. -ti 154, 24. -tius 148, 14. -tissimam propositionem 11, 30.
inspectis libris Sibyllinis 113, 13.
instar: ad mediocris voluminis 148, 11.
instauratum est sacrificium 26, 16. -to rerum actu 103, 20.
instigante 67, 1. 102, 8.
instinctu divino 14, 29. 119, 18.
instituerunt oscillare 129, 4. -erat actionem 82, 21. petere 98, 24. accusare 120, 18. -tae fuerint 128, 27.
institit parti 10, 17.
instrumentum fidei 18, 20. probationis 43, 14. laudationis 46, 5. -to 46, 15. -ta tabularum 43, 22. 46, 3.
instruat causas 74, 18. -erent accusationem 39, 29. -endos exercitus 111, 11. -cta est narratio 74, 12. -ctus ornamentis 51, 2. copiis 110, 16. -ctum carmen figuris 164, 26. -ctissimus de omnibus 16, 30.
insulae 147, 24. -am 2, 18. -as 84, 19. 110, 14.
insulsitatem cervicum 115, 2. inmoderatam audaciae 146, 29.
inesse 7, 13. moribus 14, 4. illi 85, 2.
insurrexit 153, 1.
integri iudicii 45, 20. -o: habere in 143, 5. -e 7, 11.
integritas 28, 32. -tatis probatae 37, 1 *et* 49, 7. -tatem animi 18, 21. -tate morum 126, 26.
intellectus (sensus) 19, 3.

intellegas 136, 20. -gat 40, 4. -gere 48, 2. 98, 14. 107, 7. 155, 32. -gatur 149, 27. -gi 31, 7. 33, 3. 51, 10. 58, 27. 102, 17. 105, 26. 117, 21. 127, 14. 132, 26. -gendus est 106, 20.
intemperantiae 47, 13.
intempestivum 144, 18.
intempesta nocte 66, 10.
intenderat (crimen) 47, 29. -ebatur crimen 152, 8.
intentio 43, 2.
inter cetera 5, 11. 31, 22. ceteros 35, 11. 60, 24. 69, 16. 17. ⟨73, 6.⟩ 79, 11. 81, 29. 83, 10. 84, 24. 92, 17. 103, 8. cetera 105, 14. 28. ceteros 120, 8. 122, 25. ceteros 126, 16. alia 128, 16. 29. 151, 24.
intercedentis iniuriae dolor 59, 18. -te 106, 3. -ssit vitium 27, 7. -sserunt tr. pl. 27, 8. -sserant collegae 118, 9. -ssisset pecunia 28, 12. -ssum 70, 22.
intercipit aliquid ex aerario 48, 18. -cepturus pecuniam 156, 4. -ceptus est morte 72, 6. -ceptam hiatu (terrae) 36, 4.
interdictus aqua et igni 126, 9.
interdictum patris 16, 6.
interdum 131, 4.
interemptione 66, 4. 68, 17.
interficeret 104, 19. -fecit 31, 24. 63, 14. se 92, 12 *et* 162, 7. -fici 58, 6. 64, 12. 66, 3. 77, 23. -ficiendi 32, 11. 65, 11. -endo 120, 2. -fectus est 40, 12. 157, 25. 161, 23. -fecto 16, 3.
interiacit 34, 6. -iecto 91, 5.
interim 6, 13.
interimere 78, 13. -emerunt 61, 5. -emisse 32, 12. -emendi 65, 17. -emptus est 67, 22. -tus 73, 11. 101, 19. -ta 63, 10. -tum 16, 6. 76, 7. -to 76, 22.
interitus 82. 1. -um 61, 19. sui 90, 29. -u 47, 22.
interponit 50, 17. -neret fidem 52, 11. -suisse mentionem 141, 2. -suisset 127, 18. -nendo 43, 15. -sita est 47, 12. -sitam 142, 16.
interregnum 68, 12.
interrex 68, 16. ⟨69, 2.⟩
interrogatio 152, 2. testium 9. 11. -nis 152, 3. -nes 141, 25.
interrogare 152, 18. -avit testem 152, 10. -asset legibus 55, 23 *et* 152, 6. -abantur legibus 152, 7. -andi 152, 12. -atus 21, 5. 162, 15.
interrupit 79, 26. -pta 61, 26.
interfuit 8, 13. -fuerit 121, 22. -fuerant 28, 14.
intervallo 44, 3.
interventu 28, 14.
interversa pecunia 121, 5. -sas pecunias 23, 12.
intolerabilius 1, 8.
intra moenia 15, 31. diem tertium 43, 22. caerimonias 67, 24. nudam propositionem 80, 14. urnam 122, 27. diem sexagensimum 159, 4. secreta domus 161, 22.
introduci ad senatum 134, 16. -cerentur centuriae 27, 6.
introierat 26, 16.
intuerentur 82, 7.
invadentis in legem 136, 16. -dere in oculos 49, 16. -sisse in (praedia) 52, 7.
invectio 116, 6. -nem 146, 3. 151, 8.
invenit 122, 9. -iret 148, 1. -ies 74, 23. -erit 43, 8. -iuntur 88, 2. -iretur 6, 17. 46, 24. -ta sunt 72, 9. -ta 55, 24. -tos 6, 2.

investigata 54, 18.
invictam virtutem 125, 2.
invidia 11, 4. tyrannidis 12, 27. 15, 14. 20, 9. 33, 5. 35, 2. 42, 23. 53, 20. 61, 6. criminis 83, 23. 90, 6. 118, 25. 154, 12. -ae 11, 18. 22, 7. aculei 73, 15. cumulus 118, 18. 157, 2. -am 5, 26. 10, 29. 14, 30. duritiae 19, 17. severitatis 19, 21. 39, 7. crudelitatis 57, 17. 58, 20. 72, 22. 76, 22. 81, 26. 93, 4. 94, 7. 97, 24. 105, 21. 123, 19. 138, 27. 142, 8. 153, 24. 155, 32.
invidiosus 18, 28. consulatus 33, 17. -um reum 2, 3. tempus 133, 12. -ae commemorationis 76, 13. -o crimine 126, 22. -is verbis 30, 2. contionibus 66, 16. -ius 135, 15. -issimo exemplo 3, 2.
invidi 128, 7. -o 127, 10. -os 33, 3.
invigilari 33, 14.
invisoribus 12, 17.
invitum 144, 10. -is 45, 23.
inundatione maris 36, 6.
invocatione 102, 14.
inusitata 47, 13.
inutiliter 155, 30.
invulgata 99, 4.
iocari 147, 28.
iocunde 134, 5. 147, 25.
iocos: inter Ciceronis 105, 29. 147, 21.
irascentis 56, 18.
iratus 141, 7. 9. -um 83, 14. -ae 102, 19.
ipse 3, 9. 8, 5. 12. 9, 5. 11, 2. 12, 13. 13, 7. 16. 15, 15. 19, 20. 21, 4. 22, 29. 24, 6. 30, 16. 34, 20. 38, 3. 44, 13. 50, 22. 54, 24. 61, 22. 24. 69, 25. 28. 78, 22. 81, 2. 82, 12. 13. 83, 20. 85, 20. 94, 9. 96, 10. 21. 99, 7. 101, 13. 102, 24. 104, 21. 106, 20. 112, 3. 5. 122, 21. 123, 20. 124, 1. 130, 28. 135, 18. 141, 23. 142, 18. 146, 28. 147, 15. 149, 21. 150, 17. 152, 9. 156, 4. 158, 19. -a 2, 11. 21, 5. 25, 6. 31, 2. 33, 28. 36, 3. 49, 19. 75, 8. 86, 7. 89, 22. 94, 20. 135, 17. 137, 9. -um 8, 18. 15, 17. 22, 18. 24, 3. 29, 12. 34, 27. 45, 8. 53, 14. 57, 7. 78, 15. 86, 2. 89, 11. 90, 12. 96, 15. 98, 5. 28. 100, 28. 107, 7. 112, 14. 116, 9. 120, 11. 131, 28. 136, 8. 140, 5. 149, 17. 151, 9. 153, 15. 154, 7. 159, 28. 161, 10.
ipsius 14, 16. 16, 17. 20, 13. 21, 19. 24, 27. 25, 25. 35, 29. 37, 26. 44, 26. 66, 5. 72, 7. 73, 7. 89, 27. 92, 21. 100, 30. 104, 7. 114, 14. 122, 22. 142, 29. 146, 3. 160, 2. -i 27, 31. 47, 1. 60, 11. 65, 2. 77, 19. 116, 15. 126, 16. 128, 13. 150, 4. 155, 5. 156, 17. 157, 10. -am 69, 15. 71, 4. 139, 18. 159, 18. -o 5, 26. 19, 19. 35, 19. 45, 9. 54, 17. 67, 1. 80, 28. 90, 25. 91, 5. 105, 3. 17. 114, 10. 115, 17. 116, 10. 121, 9. 122, 26. 124, 16. 146, 21. 148, 18. -ae 134, 8. -orum 22, 21. 72, 5. -is 25, 14. 56, 18. 63, 2. 120, 5. 123, 3. 129, 3. 138, 5. -os 60, 15. 77, 14. 81, 9. 87, 15. 119, 5. 128, 29. -as 65, 15. 137, 2.
is 16, 29. 69, 1. 124, 18. 132, 5. 144, 20. 152, 8. 153, 4. 159, 14. 162, 25. ea 2, 7. 8, 12. 14, 4. 30. 26, 18. 22. 27, 3. 28, 2. 39, 26. 40, 27. 42, 25. 26. 49, 24. 56, 11. 57, 8. 70, 15. 73, 2. 75, 15. 79, 22. 83, 11. 84, 1. 90, 2. 98, 28. 99, 13. 102, 11. 103, 11. 107, 13. 18. 111, 12. 116, 10. 125, 23. 127, 3. 136, 11. 143, 4. 144, 16. 146, 19. 148, 4. 161, 15.
id 1, 6. 3, 3. 4, 26. 17, 24. 18, 4.

25, 27. 26, 6. 27, 4. 29, 18. 32, 1. 44, 15. 46, 8. 47, 28. 48, 32. 53, 23. 62, 7. ⟨63, 14.⟩ 64, 4. 73, 28. 74, 15. 76, 12. 77, 12. 79, 7. 81, 27. 89, 9. 92, 25. 103, 17. 105, 25. 113, 11. 115, 14. 116, 6. 25. 120, 3. 27. 124, 16. 125, 11. 29. 131, 5. 132, 25. 133, 11. 15. 134, 3. 135, 20. 140, 1. 27. 143, 2. 144, 12. 147, 25. 148, 1. 151, 20. 153, 15. 160, 2. 162, 16. 17. eius 8, 6. 10, 26. 12, 14. 16, 20. 20, 6. 21, 10. 23, 6. 8. 24, 9. 17. 27, 6. 30, 14. 18. 35, 19. 36, 11. 18. 44, 8. 47, 22. 49, 3. 24. 55, 24. 56, 9. 15. 67, 23. 68, 3. 69, 5. 27. 72, 4. 9. 10. 73, 1. 81, 4. 82, 13. 84, 25 bis. 85, 14. 87, 22. 90, 20. 92, 7. 94, 14. 16. 97, 25. 98, 7. 101, 15. 105, 18. 107, 2. 110, 3. 111, 15. 114, 14. 22. 115, 1. 3. 22. 117, 13. 118, 4. 121, 1. 125, 14. 126, 15. 129, 25. 132, 3. 133, 13. 138, 23. 140, 7. 18. 145, 5. 151, 3. 19. 23. 152, 5. 153, 20. 156, 14. 157, 3. 158, 14. 162, 2. 6. 164, 29. ei 10, 21. 27, 4. 40, 23. 53, 9. 69, 28. 73, 9. 85, 1. 96, 10. 97, 24. 103, 29. 107, 6. 120, 25. 124, 18. 132, 22. 145, 22. 148, 19. eum 15, 7. 19. 21, 3. 14. 22, 3. 17. 26, 23. 27, 10. 55, 23. 58, 28. 67, 21. 22. 73, 24. 75, 3. 77, 22. 82, 1. 89, 25. 93, 16. 104, 25. 112, 9. 113, 11. 115, 15. 118, 21. 120, 5. 124, 17. 130, 16. 132, 8. 138, 10. 139, 11. 13. 140, 9. 141, 21. 145, 6. 147, 23. 28. 148, 3. 152, 5. 25. 158, 11. 160, 4. 162, 27. eam 19, 7. 45, 7. 50, 23. 52, 26. 55, 22. 63, 14. 102, 28. 105, 12. 125, 7. 140, 14. eo 3, 9. 22. 11, 19. 16, 28. 18, 28. 19, 9. 20, 6. 21, 12. 25, 11. 26, 18. 29, 14. 33, 23. 40, 25. 45, 1. 51, 5. 25. 52, 27. libentius 60, 14. 62, 4. 66, 19. 68, 8. 12. 73, 5. 75, 5. 77, 20. 78, 3. 85, 24. 94, 1. 17. 102, 1. 105, 11. 117, 4. 14. 120, 26. 121, 8. 122, 12. 124, 24. 127, 13. 144, 28. 151, 11. 152, 27. ii 129, 3. eorum 3, 18. 4, 7. 19, 19. 21, 11. 25, 7. 29, 11. 35, 7. 42, 9. 45, 21. 57, 23. 59, 12. 69, 20. 101, 6. 104, 24. 110, 8. 129, 5. 133, 8. 137, 28. 141, 26. 142, 29. 150, 15. iis 48, 24. 83, 30. 122, 7. 123, 26. 126, 17. 133, 4. 144, 6. 153, 24. eos 16, 19. 24, 11. 41, 4. 43, 18. 50, 30. 57, 24. 59, 11. 75, 21. 22. 24. 78, 18. 80, 27. 86, 13. 94, 8. 100, 27. 125, 22. 134, 8. 138, 25. 142, 9. 157, 9. 159, 10. eas 53, 27. 64, 3. 104, 4. 108, 15. 126, 4. 137, 1. 153, 22. 154, 5. 160, 24.
iste 46, 24. 84, 13. -a 16, 10. 61, 23. 102, 2. 151, 25. 154, 11. -ud 77, 18. 91, 3. 100, 25. -ius 36, 10. 39, 30. 74, 23. 134, 18. -o 27, 1. 99, 9. -ae 160, 14. -is 43, 8. 82, 15. 127, 6. -os 127, 2.
istic 90, 12.
ita 1, 16. 5, 6. 7, 10. 8, 8. 9, 26. 20, 17 (*erratum!*). 21, 3. 22, 15. 26, 1. 10. 13. 29, 7. 34, 9. 13. 20. 36, 22. 37, 10. 14. 41, 19. 42, 3. 46, 3. 51, 2. 53, 16. 65, 3. 68, 1. 69, 17. 70, 6. 14. 22. 74, 20. 23. 76, 4. 6. 85, 16. 88, 7. 91, 21. 100, 19. 102, 12. 109, 3. 110, 6. 113, 17. 116, 3. 118, 2. 13. 119, 4. 122, 28. 128, 19. 134, 28. 145, 12. 146, 1. 150, 17. 152, 16. 154, 12. 155, 3. 14. 163, 13.
itaque 10, 31. 27, 9. 41, 12. 45, 10. 53, 17. 57, 6. 63, 1. 70, 17. 74, 15. 83, 11. 112, 9. 129, 3. 18. 137, 5. 29. 147, 23. 151, 24. 154, 27.
item 91, 17. 130, 29.

itineris 102, 25. -re 46, 13. 17.
iterat propositionem 132, 29. -emus rursus 83, 27. -are 84, 3.
iterum: semel atque 52, 2.
iubenti 118, 9. -bente 32, 19. -bebant 106, 10. -beret 113, 11. -ssit 10, 2. 58, 6. 64, 12. 66, 10. -ssisset 33, 18. -berentur 88, 14. -ssus est 94, 24. -ssus 64, 2.
iucundissimae doctrinae 159, 17. -e 54, 9.
iudex 4, 20. 53, 16. 128, 10. -dicem 116, 29. -dices 5, 3. 18, 19. 19, 11. 20, 29. 27, 29. 28, 7. 29, 13. 19. 48, 9. 55, 16. 61, 16. 71, 10. 82, 6. editicios 125, 28. 126, 2. editicios 23 *et* 136, 14. 17. 137, 17. 27. 138, 1. 143, 3. 150, 14. 155, 32. 157, 9. -dicum 7, 16. 15, 5. 19, 6. 22, 21. 28, 5. 29, 20. 24. 33, 12. 25. 39, 24. 43, 3. 44, 1. 112, 19. 120, 25. 29. 137, 20. -dicibus 19, 10. 15. 21, 9. 27, 18. 21. 29, 17. 39, 16. 75, 17. 123, 3. 137, 30. 145, 9. 156, 3.
iudiciales res 103, 15.
iudiciaria lex 34, 13. -ae legis 29, 4. -am legem 39, 22.
iudicium 3, 14. 20, 23. 100, 4. 132, 9. -cii 27, 14. 27. integri 45, 20. publici 102, 3. 125, 27. 138, 6. integri? 141, 9. -cio 3, 12. 12, 18. 26, 22. populi 56, 13. pressiore 59, 18. 61, 21. 62, 25. 66, 5. liberiore 97, 20. populi 113, 4. 120, 30. 122, 9. gravissimo 123, 25. 131, 27. 160, 3. -cia publicae voluntatis 103, 7. -ciorum 6, 6. -ciis 5, 21. 29, 7. 114, 15. 145, 7.
iudicet 53, 16. -are 31, 8. 53, 15. 140, 27. -ante 39, 13. -aret 98, 25. -arent 19, 12. 28, 8. 34, 14. 116, 26. 137, 8. -aturus fuisset 53, 24. -averit 53, 23. -arit 30, 18. -asse 31, 14. 51, 24. 53, 22. 95, 6. 140, 5. 158, 10. -etur 10, 31. -aretur 21, 3. -andi 29, 5. 64, 9. -ando 86, 14. 164, 8. -ata 62, 14. -atum 58, 18. 27. 124, 16. -ati 48, 30.
iugulatus 58, 1.
iugum 64, 4.
iumenta 75, 22. -orum praebitionem 75, 27. -is 75, 25.
iurgiosa certatio 60, 24. -am decertationem 19, 30.
iurgio 151, 24.
iurare 41, 14. 96, 1. 139, 12. 149, 20. -aret 95, 23. -averit 113, 23.
ius civitatis 159, 6. -ris verba 30, 5. 53, 4. 68, 2. validi 93, 11. -re praediorum 52, 6. legitimo 8. 53, 8. 10. optimo 64, 15. 72, 4. 87, 16. 94, 7. 123, 7. privato 11.
iusiurandum 139, 17.
iussu 26, 23. 61, 4.
iusta 81, 12. -e 83, 2. 123, 27. -ius 12, 3. -ioribus 19, 10. -issimum 141, 15. -issimam gratiam 67, 9. -issime 124, 17. 152, 16.
iustitia 42, 4. -ae cultor 73, 17. 111, 7. -am 42, 2.
iustitio 134, 8.
iuventutis ingenia 112, 12.
iuxta 18, 1. 75, 1. 101, 26. 143, 14.

labefactasse utilitates rei p. 107, 2.
labe vitiorum 107, 15.
laborem 25, 12. -re 14, 12. 19, 6.
laborantis animi 15, 25. -aret de 59, 2. pro 88, 9. 145, 25. -arunt de 87, 22. -asse 29, 16. pro Milone 88, 9. ad resti-

tuendum 112, 15. -averat, ut 138, 7.
lacerat 149, 10. -avit 5, 20. 85, 17. 118, 25. -atus sit 120, 11.
lacerationibus cadaverum 96, 32.
lacessebat 21, 15. -ivit 120, 12. -endi 146, 25. 148, 4. -itum 124, 27.
laciniosus (orator) 75, 18. -um 115, 7.
lacrimosis adfectibus 55, 15. lemmatibus 150, 9. -ius 146, 27.
laederet animos 19, 19. animum 141, 19. -sit 138, 1. -datur persona privatim 116, 2. -deretur animus 139, 19.
laetatus sum 142, 6.
laetiorem habitum 57, 1.
largitus pecuniam 129, 16.
largitione pecuniae 41, 3 *et* 126, 26.
largum tempus 44, 4.
lascivire conpositiones 4, 3.
latebras 118, 26.
latenter 7, 16.
latere apud conscientiam 141, 18. -entes querellae 89, 7. -eret 10, 13. -uit 131, 12. -uisse 115, 10.
lationem rogationis 71, 4.
lator legis 125, 26.
*λατος 2, 23.
latronum 46, 13.
laudabilior 149, 24.
laudativa sententia 36, 15. γνώμη? 37, 20.
laudatio 37, 8. 45, 22. -nis veritas 45, 27. instrumentum 46, 6. -nem 45, 18. 19. -ne 72, 11.
laudat 149, 18. -averit 124, 27. 125, 8. -anda 35, 29. -atum sit 125, 11.
laus 37, 14. -dis sublimitas 14, 3. spiritus 18, 10. praemium 164, 22. -di 38, 24. -dem 7, 2. decerpere 44, 6. 90, 16. efferre 98, 7. 115, 18. detrahere 120, 25. 121, 29. 128, 18. praestruere 149, 22. 154, 27. -de 87, 23. 116, 10. praestanti 132, 19. 141, 27. 154, 21. -des 19, 28. -dibus 14, 10. 72, 10. 92, 21. 160, 4.
lectionibus 101, 6.
lector 52, 3. -em 131, 6. -ibus 8, 5. 151, 27.
legationis officium 123, 16. -nem 95, 21. 123, 7. 156, 15. -ne 81, 18. 107, 18. -nes 134, 11. 13.
legatus 3, 3. 85, 19. -ti 3, 21. -tum 3, 23. 34, 24. -tis 54, 19. -tos 44, 20. 123, 9.
legitimus tutor 53, 9. -a tutela 53, 7. -ae honestatis 25, 10. -o iure 52, 8 *et* 53, 10. opere 61, 27. -e 94, 8.
legatus fuerat 95, 9.
legimus 41, 21. -erint 141, 1.
lenocinio humilitatis 48, 4. -a generis 142, 22. 145, 9.
leonem 105, 25.
letaliter volneratus 82, 18.
leve 47, 19. -i 65, 2. armatura 105, 4. -ius 2, 22.
levitas 42, 10. -tatem 39, ⟨10.⟩ 16. 65, 4. -tate gentili 38, 20. scolastica 147, 20.
lex 10, 1. 34, 13. 97, 24. 120, 29. 146, 24. 159, 3. -gis 29, 4. praescripta 39, 30. promulgatae et latae 93, 9. 120, 26. lator 125, 26. auctor 136, 8. 139, 18. 156, 19. -gem 9, 28. ferre 37, 24. 39, 22. 25. 57, 8. ferre 61, 15. 62, 17. artis oratoriae 77, 11. ferre 93, 19 *et* 22. 104, 28. 105, 11. ferre 106, 13. 17. 107, 12. ferre 116, 19, perrogare 120, 23. ferre 136, 4.

16. 22. 139, 13. 146, 22. 149, 20. ferre 156, 16. 22. ferre 159, 1. -ge 9, 29. 19, 5. 29, 20. 39, 26. 43, 21. 70, 24. 94, 6. 107, 18. 116, 25. 122, 22. 123, 29. 125, 20. 126, 9. 133, 5. 136, 13. 137, 5. 159, 10. 24. -ges ferre 88, 12. 95, 22. 24. ferre 96, 5 *et* 106, 13. 119, 11. 121, 10. 122, 10. -gum 93, 14. 96, 14. 106, 8. praescripta 152, 8. scribtor 164, 17. -gibus 10, 6. 14, 15. 46, 21. 55, 23. 70, 7. 21. promulgandis 106, 10. 119, 8. 122, 7. 124, 1. 152, 6 bis.

... liarum 156, 23.

libellus 146, 1.

libentius 60, 14.

liber 61, 25. 165, 1. lib. (= libro) 143, 18. -ro 30, 16. 91, 23. 143, 23. -ris 20, 17. 113, 12.

libera ab incursibus (virtus) 95, 16. -um spiritum 64, 9. -ae civitatis 11, 30. civitati 97, 16. -am potestatem 73, 10. -e 6, 6. 28, 8. 133, 16. -ius 21, 2. 128, 1. 133, 13. 26. -iore iudicio 97, 20.

liberali facie 66, 8. -es 100, 27. -ibus litteris 160, 22.

liberalitate 141, 14.

liberos 12, 23.

liberat auctoritatem 11, 4. causam 44, 14. -avit 12, 6. -averunt 22, 17. -assent 29, 11. -aretur 53, 20. -andus sit 83, 23. -andum 66, 20. -atus sit 66, 5. -atus 27, 27. -atum 27, 20. -atos 24, 17.

libertatis 133, 28. -tate 135, 16. 26.

libertinorum suffragio 156, 15.

libertus 105, 28. -is 53, 6.

libidinis servitus 5, 23. -dinum cupiditates 24, 26.

licentiam 10, 3. 123, 11. audaciae 135, 8.

licere ⟨6, 15.⟩ -cebat 23, 27. -ceret 25, 21. 93, 15. 106, 13. 136, 24. 152, 17. -cuisse 89, 3. 133, 15. 26.

licet 69, 22.

ligneo 108, 13.

limitem 75, 1.

linguam 109, 13.

liniamenta turpitudinis 26, 6. voltus 56, 15. habitus 94, 20. -is inpudicitiae 86, 18. corporum 157, 14.

lites aestimantur 27, 15 *et* 19.

litigatoribus 156, 1.

litterae tradere 99, 7. 162, 17. -arum indicia 35, 9. ignorantiam 49, 25. 158, 18. -is 43, 16. secretioribus 110, 9. liberalibus 160, 22. -as 54, 2.

*lium 155, 27.

livoris vestigia 72, 9. 127, 8.

locandas insidias 74, 17.

locupletatum 121, 5.

locus 87, 4. -i nomen 118, 11. -o 16, 1. 22, 21. 24, 15. pigneris 52, 12. filiarum 53, 5. 63, 15. secundo 69, 2. novissimo 114, 21. primo 140, 25. 150, 4. suo 152, 14. -um 6, 1. 75, 6. 118, 3. -orum 87, 3. -is 23, 12. 104, 30. 114, 2. 131, 26. 135, 20.

locutioni 116, 2.

longas: naves 108, 10. -e 61, 22. 91, 14. minus 151, 13.

loquacitas 88, 24. -tis studio 6, 23.

loquacissimo 50, 3.

loquitur 20, 3. 42, 8. 52, 6. 61, 3. 74, 2. 78, 21. 84, 13. 22. 89, 24. 95, 13. *c. acc. c. i.* 98, 22. -atur 9, 26. -i 98, 12. 135, 16. 153, 22. 159, 26. -ens 155, 30. -ente 51, 5. -eretur 154, 23. -uturus 100, 4. 115, 22. -uturus est ad victoriam 11, 5. 56, 3. -endi proprie 80, 28. -utus sum 72, 3.

94, 4. *c. acc. c. i.* 136, 1. -utus est 40, 29. vetuste 59, 11. -uti sumus 97, 25. 119, 17. -utus 152, 16. -utos 90, 9.
*los 87, 8.
lucrum privatum 28, 6. -i 75, 24. -o 31, 9. 46, 16.
luctuoso habitu 128, 13.
ludendi 163, 8.
ludorum 98, 27. 100, 12. -is 99, 16. -os 99, 13. 141, 13.
lugere 57, 4. -entium maeror 149, 27.
lugubri habitu 102, 15. veste 122, 3. -em fortunam 96, 27.
luere poenam criminis 25, 22.
luxuria 54, 10. -ae apparatus 5, 22. -am 37, 2. 54, 1.

machinis pendulis 129, 4.
maculari 125, 3.
maculoso corpore 107, 8.
maeror 96, 26. lugentium 149, 28.
magis 1, 9 bis. 2, 3. quo 3, 7 *et* 5, 27. 8, 11. 30. quo 9, 4 *et* 30, 17. 32, 18. 33, 4. quo 12 *et* 25. 35, 27. 36, 20. 37, 26. quo 42, 9. 45, 25. 47, 25. 52, 21. quo 53, 22. 55, 10. 56, 9. 57, 19. 58, 14. 59, 7. 60, 9. 67, 22. 75, 4. 77, 15. 21. 80, 2. 23. 81, 17. 28. quo 84, 29. 86, 13. quo 22. 87, 8. 88, 8. 24. 90, 20. 98, 22. quo 100, 10. 101, 2. 105, 6. 115, 17. quo 132, 1. 137, 19. quo 139, 12. 29. 142, 6. 145, 19. 146, 13. 148, 3. quo 151, 5. 157, 3. 21. 158, 12.
maxime 4, 21. 28, 17. vel 30, 4 *et* 32, 1. cum 38, 23. 45, 10. 52, 28. vel 56, 9. 61, 4. 68, 1. 12. 82, 5. 83, 23. vel 90, 27 *et* 96, 10. 101, 8. cum 105, 19. 106, 3. cum 131, 6. vel 137, 8. 138, 7 *et* 26 *et* 139, 11. 143, 3. 146, 20. vel 151, 20 *et* 159, 16 *et* 30. cum 161, 15.
magistrum 147, 7.
magistratus 119, 10. 140, 2. 142, 19. 150, 4. -ui 6, 14. -um 105, 15. -u 27, 8. -uum 6, 6. petitio 9, 30. 37, 13. 38, 21. 156, 12. -ibus 37, 19. senatoriis 127, 5.
magnitudinem beneficiorum 54, 15. -e alvei 1, 23.
magna 1, 17. 13, 4. 20, 9. 42, 23. 134, 23. 141, 27. -um 37, 8. 118, 18. -ae 34, 7. -o 54, 17. 151, 17. -am 2, 11. 97, 24. 105, 21. 155, 32. -is 45, 24. 140, 18. 142, 15. maior 1, 2. 2, 18. 21, 10. 32, 25. 86, 9. -us 119, 6. -orem 60, 19. -ore 11, 10. 12, 26. 15, 14. 39, 9. 61, 28. 160, 14. -ores 108, 16. -ora 105, 5. -orum 12, 27. 26, 31. 73, 1. 163, 20. -oribus 142, 23. -ximi: pontificis 20, 5 *et* 26, 14. 61, 27. 143, 21. -ximae 14, 3. -ximo 81, 10. 110, 15. -ximam 124, 18. 149, 22. -ximorum 13, 6. -ximos 36, 12. 41, 21. -xime *vid.* magis.
maiestatis publicae 42, 21. -tem regiam 94, 19. consulis 118, 26. -te 73, 27.
maledica insectatione 12, 14. -is vocibus 99, 24.
maledictorum 37, 26.
malevolentiae 62, 11. 127, 15. -am 128, 19.
maligno 127, 9.
malitiosi 138, 1. -am criminationem 44, 22. -is fraudibus 141, 6.
maluit 62, 6. 20. 77, 19. 104, 29. 115, 6. 132, 9. 155, 7. -uerit 90, 18. 149, 19. -uisse 131, 19. 149, 6. 155, 10. 156, 9. -uisset 125, 1. 136, 13.
mala 59, 24. -i facinoris 1, 7. -ae 51, 26. -o 98, 22. -orum

67, 15. -os 164, 11. -e notus 49, 10. sibi conscius 102, 17 *et* 116, 27.
mancipe 52, 11.
mandatu 104, 24.
mandare 40, 28. -asse 120, 3. -atae 120, 9. -atam 104, 18.
manet felicitas inlibata 59, 16. surus 80, 7. -surum fuisse 80, 2.
manifesta 8, 25. 137, 18. -um 11, 21. 66, 15. 101, 7. 115, 24. 117, 27. 138, 11. 164, 2. -ius 4, 26. 89, 9. 95, 5. 153, 17.
manus 109, 10. -um 53, 4. 5. 8. gladiatoriam 82, 19 *et* 105, 26. -u exerta 4, 11. porrecta 41, 15. 101, 19. seditiosorum 155, 20. -ibus perditorum 118, 29.
maris inundatione 36, 6.
maritimae: orae 38, 5.
marito 53, 3.
mater 26, 21. 64, 19. -ris 102, 14. -rem 54, 2. -re 121, 17.
materiam periculi 33, 14. praedandi 43, 7. favoris 73, 2. 147, 24. uberem 161, 1.
maternum genus 13, 20. -o sanguine 56, 11.
matrimonium 121, 14. -o 121, 2.
matronam 99, 9. -as 20, 7.
maturavit fugam 109, 4. -ato sacerdotio 113, 5.
mature 59, 2.
medellam 59, 6.
medetur sibi 90, 8. -eri rei p. 107, 1 *et* 5. -eretur sibi 39, 7.
medicina 106, 24.
medietates verborum 27, 25.
mediocris obscuritas 87, 1. aculeus 92, 28. voluminis 148, 11. -i dolore 149, 24. -ibus beneficiis 126, 7. -iter 54, 21. 83, 17. 130, 3. 148, 14. 160, 22.
meditatione rapinarum 22, 29.
meditatus fuerat linguam 109, 13.
media 88, 1. -o 64, 20. 77, 8. -e 23, 23.
melius 1, 1. -oribus 19, 9.
memini 92, 2. -it 26, 10. 118, 12. 143, 22. 146, 23. -erat 141, 27. 151, 22.
memoriae servare 64, 5. tradere 120, 18. -am 35, 7. 72, 23. 87, 19. 99, 14.
men ... 126, 27.
mendax 152, 19.
mendacium: subornare ad 120, 5. -cii obsequium 38, 13 *et* 45, 26. -cio 54, 3. deprehendi in 75, 19.
mentis instinctu 14, 29. -es caerimoniosas 5, 25.
mensarios 48, 21.
mentio 72, 23. fit 156, 19. -nem facere 14, 16 *et* 20, 26 *et* 31, 17 *et* 32, 7 *et* 37, 10 *et* 49, 14 *et* 91, 18 *et* 92, 29. supprimere 96, 14. facere 101, 18 *et* 117, 1 *et* 119, 11 *et* 128, 25. inferre 138, 24. exprimere 139, 18. interponere 141, 1. facere 144, 18. inferre 154, 18. afferre 155, 15. facere 160, 2 *et* 164, 3. -ne facta 12, 19 *et* 16, 21 *et* 136, 22.
mentiatur gravitatem 56, 17. -iri 17, 8. 42, 25. -iendum 41, 27. 50, 21. -iendi obsequium 34, 3. 39, 18. -itus sit 153, 25. -iti sint 43, 18. -itus esse 22, 11. -itus sexum 26, 4.
mercaturam agere 6, 15.
merces pacis 112, 3. -cedem silentii 164, 22.
mercabantur 3, 17.
mereatur 9, 4. 114, 8. diligi 145, 14. -uit 37, 24. 38, 5. *84, 11. repulsam 124, 8. -uerit 57, 3. 59, 2. 78, 9. repulsam 123, 26. 153, 26. -uisse absolvi

63, 11. -uisset 67, 10. -itus: bene 130, 17 *et* 145, 1. -itum: bene 83, 7. -iti: bene 101, 4. -itis: bene 33, 13. -itos: bene 55, 11.
meritum 85, 13. 151, 20. -i 37, 16. -a 84, 24. 145, 17. -orum 54, 22. -is 151, 11.
μετ' ⟨6, 10⟩. 18, 1. μετά 3, 2. 6. 5, 15. 85, 2. 15.
metro poëtico 144, 20. -is dissentientibus 164, 12.
metuit 19, 15. -ens de reo 19, 14. -entes 19, 17. 23, 8. -enda 134, 25. -endo crimine 126, 23.
metum poenae 46, 21. -u 6, 6. 60, 25. 61, 24. 155, 9.
mea 14, 14. -ae 7, 12.
miles 66, 4. gregarius 144, 12. -item 81, 10. gregarium 144, 9. -ites 61, 21. 84, 17. -itum: tribunus 66, 6. -itibus 144, 6.
militare facinus 16, 5. -is: rei 160, 21. -em vim 149, 3.
militare 51, 20.
mille 108, 10. 163, 21. millia 22, 23. 108, 10. 11. millibus 21, 6. 27, 11. 29, 23. 149, 2. 162, 21.
mimica 147, 20.
minis 40, 25. -as praetendere 21, 15.
minacissimis vocibus 21, 17.
ministerio 28, 22.
ministratorem 51, 8.
minitatum proscribtionem 149, 11.
minando 66, 8.
minor *vid.* parvus.
minuit 36, 11. -atur 116, 7. -endus esset 15, 8.
mirabile 109, 12.
miraculo virtutis 92, 8. 156, 10.
mirandum esse 139, 26.
mira 8, 32. brevitate 78, 7. cum verecundia 147, 12. -um 130, 22. 135, 25. -am prudentiam 76, 5. -e 35, 24. 89, 1. 125, 6. 144, 9.
miscuit 128, 10. -scerentur 70, 14. -xta 25, 31.
miser 10, 13. -os 146, 12. -e 76, 23.
miserabilem facere 118, 24. -es 5, 27. -iter 130, 28. 149, 27.
miseratio congregata 81, 17. -nis adfectum 112, 19. 145, 6. 150, 24. -nem 76, 21. -ne varia 150, 10.
misericordia 150, 15. -am 128, 11.
misericordem 57, 13.
miserandus 18, 29.
mitificent 19, 24.
miserit 34, 24. 54, 3. -serat 148, 13. -ttantur 129, 12. -ssi sunt 28, 18. -ssi 28, 17. -ssae 134, 13.
moderationis exempla 11, 1. -ne 127, 22. 147, 12.
moderatus 74, 20. -te 9, 4. -tius 89, 13.
moderantur iumenta 75, 22. -ari praedicationi 114, 10.
modestiae 21, 24. temperamento 145, 2.
modios 93, 20. 97, 26.
modo: non — verum etiam 58, 26. si 159, 3.
modum 16, 17. 32, 22. 42, 13. 51, 9. 80, 11. civilem 82, 25. 119, 12. praescriptivum 136, 21. -o navis 1, 20. 29, 17. 33, 30. 34, 1. 48, 26. 62, 2. 65, 13. 98, 24. 159, 29.
moenia 15, 31. 36, 11.
molestiam 128, 13.
molestum 62, 19. -am gratificationem 142, 15. -e ferre 15, 19 *et* 39, 12. tolerari 43, 3. ferre 141, 26. pati 144, 12. -issimam 114, 13.
moliuntur 62, 25. -iri vim 151, 12. -iretur 134, 21.
monstri simile 18, 7.
monte 129, 9. -es 127, 20.

monumentum 73, 3.
mora 75, 17.
moriturus 90, 28.
morabatur 28, 21. -andi 10, 3.
mors 57, 22. 61, 11. -tis exitus 30, 14. -tem 55, 24. 67, 21. 91, 11. 92, 11. obire 111, 13. -te 38, 7. defungi 47, 12. 72, 6. 80, 17. 90, 26. 103, 29.
morsu stomachi 134, 10.
mortui 72, 11. -o 31, 21. -is 102, 15. -as 119, 13.
morem 41, 12. 46, 8. 74, 13. -e sollemni 129, 12. -es 20, 1. 22, 15. femineos 26, 28. 30, 13. 36, 18. 45, 8. 50, 9. prodigos 54, 3. 56, 15. 86, 17. 131, 27. 151, 24. 157, 3. -um 51, 2. integritate 126, 26. -ibus 14, 4. 16, 20. 25, 1. 7. 30, 18. 38, 28. 44, 28. 118, 19. 127, 11.
motum animi 145, 10. -tibus occultis 4, 12.
moventer 73, 15.
movere 136, 21. -eret 55, 10. -isti ambitum 144, 27. -erit 9, 25. -erant (iurgium) 151, 25. -emur 100, 10. -eri ambitum 151, 10. -eretur 128, 11. seditio 131, 21. 149, 7. -endorum affectuum 145, 8.
muliebri habitu 26, 4. ornatu 15.
mulieres 26, 29.
mulionem 75, 26. -es 75, 21. 23.
multa 27, 10.
multifariam 67, 8.
multiformi voluptate 36, 19.
multiplex 102, 2.
multitudo 4, 7. -nis 44, 23. 102, 8. 19. 117, 23. 118, 21. -ni 69, 3. -nem 1, 20. 73, 28. 82, 15. -ne 20, 24. 61, 9. 74, 1.
multavit pecunia 10, 2. -arentur exilio 10, 7. -atus est pecunia 110, 18. -atum pecunia 27, 20.
multa 2, 10. 4, 19. 35, 17. 39, 30. 55, 4. 75, 15. 83, 13. 24. 84, 25. 88, 22. 134, 20. 141, 28. 147, 22. 153, 1. -i 7, 3. 12, 11. 21, 3. -ae 19, 3. 161, 11. -o 12, 7. 32, 25. 57, 9. 74, 23. 76, 15. 77, 1. 87, 28. 88, 15. 105, 13. non ita multo post 113, 17. 114, 9. 12. 119, 12. 123, 30. 125, 27. 128, 1. 137, 31. 146, 27. 149, 24. 151, 4. 153, 17. -um 17, 8. diuque 20, 23. 83, 17. 130, 6. 135, 19. 145, 3. 162, 11. -orum 149, 7. -arum 45, 11. 70, 13. -is 10, 17. 24, 21. 70, 11. 71, 17. 104, 30. 114, 2. 131, 21. 149, 5. 151, 11. 152, 19. 159, 15. -os 10, 19. 24, 11. 17. 31, 26. 81, 17. 90, 7. 111, 17. 142, 6. plus 2, 16. 12, 26. 59, 23. 60, 14. 77, 19. 86, 14. 132, 30. -res 7, 2. 15, 9. 128, 7. -ra 38, 23. 88, 22. -ribus 27, 27. 69, 20. 70, 18. 135, 20. -rimum 22, 5. 39, 17. 40, 5. 41, 13. 54, 24. 75, 10. 87, 20. 127, 7. 128, 2. 130, 12. 143, 12. 150, 24. -rimi 37, 22. 53, 19. 83, 9. 104, 22. 116, 13. -rimae 55, 25. 99, 3. -rimorum 53, 17. 96, 1. 139, 2. -rimis 14, 11. 28. 15, 3. 160, 11. 163, 4. -rimos 58, 5. 104, 20. 165, 2.
municipi 25, 27. -es 127, 8. -ibus 127, 1.
municipii 113, 5. -o 12, 16. 13, 12.
munificos 100, 26.
munit 69, 20. -ierit (viam) 102, 28.
munus 105, 16. 123, 16.
muro 108, 14. -os 109, 5.
muris 97, 7.
mutationem vestis 56, 22.
mutilatam dignitatem 9, 25.
mutassent locum 6, 1. -ata actione 27, 10. -ato proposito 15, 15.

mutum forum 114, 13.
mutuatur exemplum 15, 29. -etur firmitatem 65, 1. -ante 24, 16. -atus est occasiunculam 146, 24.
mutua reiectio 122, 25. -as reiectiones 122, 21. -o 125, 24.

nam 1, 1. 2, 12. 25. 6, 11. 9, 28. 13, 19. 15, 2. 21. 20, 4. 16. 21, 11. 22, 6. 22. 23, 7. 12. 26, 31. 27, 26. 28, 12. 31, 7. 32, 7. 21. 33, 25. 41, 4. 48, 17. 56, 2. 61, 24. 62, 6. 68, 11. 70, 20. 73, 25. 75, 9. 77, 1. 83, 1. 84, 8. 85, 16. 87, 4. 89, 20. 91, 15. 20. 93, 10. 102, 2. 105, 11. 122, 19. 126, 8. 127, 20. 128, 26. 129, 1. 134, 13. 19. 135, 3. 141, 4. 142, 28. 144, 20. 146, 23. 148, 10. 19. 151, 14. 153, 4.
namque 62, 19. 141, 17. 142, 16. 152, 10.
narratum 131, 10.
nata est (quaestio) 18, 17. -tus 72, 9.
natalem diem 104, 6. -ium humilitatem 12, 14.
nationis mos 41, 12. -nem levitate praecipitem 38, 19. optimatium 104, 12. -ne 12, 16. 57, 6. 163, 18. -num barbararum 33, 27.
nativitatis religio 2, 19.
natura 150, 26. -ae asperitas 19, 12. religio 132, 31.
naturale 31, 8. 77, 15. nomen 101, 22. -iter 127, 8.
natu maior 86, 9. maiores 109, 1.
navalibus copiis 110, 15.
naufragio 86, 1.
navigio 131, 13.
navigasse 147, 6.
navis 1, 21. oneraria 22. -es 27, 4. longas 108, 10. -ium 108, 8. 15.
ne 2, 22. 3, 12. 4, 18. 7, ⟨1.⟩ 21. 9, 9. 10, 21. 15, 9. ⟨16, 16.⟩ 18, 4. 19, 19. 20, 24. 23, 6. ⟨24, 15.⟩ 25, 2. 12. 27, 8. 28, 2. 8. 30. 29, 20. 33, 13. 15. 36, 1. 42, 12. 43, 12. 47, 1. 48, 28. 49, 7. 50, 23. 62, 20. 72, 5. 75, 18. 77, 23. 80, 6. 14. 82, 6. 15. 83, 26. 84, 9. 90, 8. 93, 15. 96, 15. 102, 19. 103, 9. 105, 15. 17. 106, 12. 109, 10. 112, 3. 114, 4. 116, 6. 118, 27. 119, 12. 121, 25. 30. 31. 122, 3. 128, 18. 130, 6. 131, 17. 21. 137, 3. 139, 3. 18. 141, 19. 145, 9. 21. 149, 6. 154, 23. 155, 11. 158, 9. 159, 26. 28. 162, 17.
nec 7, 2. 12. 8, 8. 9, 25. 10, 20. 24. 11, 13. 12, 18. 17, 16. 28, 21. 32. 33, 29. 34, 21. 35, 16. 42, 21. 43, 19. 44, 32. 52, 20. 53, 8. 57, 4. 18. 58, 16. 61, 18. 64, 20. 73, 15. 74, 20. 77, 18. 81, 28. 83, 12. 90, 9. 91, 19. 93, 5. 111, 2. 112, 13. 113, 23. 118, 29. 121, 15. 124, 21. 125, 10. 126, 20. 127, 10. 130, 11. 132, 28. 134, 8. 137, 6. 143, 1. 13. 146, 20. 147, 25. 148, 5. 18. 153, 24. 154, 19. 155, 19. 162, 24. nec — nec 43, 8. 9. 96, 18. 19. 164 25. 25. 26. neque 44, 6. 122, 23. 156, 15. neque — neque 52, 8. 9. 127, 20. ⟨20.⟩ 140, 8. 155, 9. 159, 7. 9.
necessaria 18, 21. 25, 14. 75, 28. 83, 5. 110, 2. 136, 11. -um 44, 11. 58, 18. 82, 6. 155, 5. -am 117, 16. -o 6, 22. 9, 10. 64, 13. 77, 18. 82 18. 83, 22. 100, 1. 129, 18. 130, 3.
necessitas mentiendi 39, 19. -tate temporis 19, 23. obstinata 45, 25. fidei 50, 30. officii 61, 3. 118, 24.
necessitudinem 50, 29. -ne debita 61, 18.
necatum 120, 4. -os 41, 22.

negatione malevolentiae 127,15.
neglegentis 108, 3.
negat 29, 18. 137, 16. 140, 27. -are 137, 5. -arent 22, 18. -avit 141, 7. -averat 17, 9. -asset 16, 28. -ando 8, 23.
negotiationem exercere 75, 24.
negotium praesens 83, 18. 113, 12. 120, 3. -i praesentis 65, 15. -o 53, 16. remota in 84, 2. praesenti 162, 11. -orum sollemnia 103, 15. civilium 134, 4.
nemo 12, 1. 53, 15. -inem 121, 29.
nervos citharae inpellere 4, 12.
nescius 80, 25.
necem 80, 1. 158, 1.
nexu 24, 17.
nihil 6, 1. 8, 23. 16, 25. 30. 25, 7. 22. 27, 31. 30, 12. 33, 6. 38, 12. 40, 8. 44, 27. 45, 22. 49, 24. 50, 4. 17. 21. 51, 18. 24. 53, 23. 56, 1. 67, 21. 25. 69, 26. 70, 5. 71, 15. 76, 4. 79, 22. 81, 22. 87, 15. 90, 6. 100, 14. 103, 14. 122, 10. 130, 22. 24. 132, 18. 134, 3. 135, 25. 136, 1. 140, 5. 145, 3. 153, 25. 154, 17. nihilo 153, 24.
nihilominus 1, 15. 69, 21.
nimirum 6, 20. 19, 8. 157, 20. 160, 12.
nimis 19, 21. 78, 27. 115, 7. 150, 14.
nimia potentia 66, 18. libertas 135, 16. fiducia 138, 14. -um 25, 2. 61, 10. 69, 12. 114, 7. 115, 1. 145, 6. -ae 7, 21. 19, 17. 23, 20. 149, 28. -am 19, 22. 44, 32. 146, 28.
nisi 11, 30. 14, 13. 23, 3. 28, 2. 29, 13. 71, 9. 93, 16. 99, 20. 100, 14. 121, 30. 123, 27. 127, 18. 136, 13. 140, 2.
nitedulam 97, 7.
nititur ab testimonio 45, 10. gratia 159, 18. ne existimetur 159, 26. -ti testimonio 8, 11. -tente 126, 25. -tebatur probare 139, 23. -xus amicis 162, 12.
*nium 156, 23.
nobilis eloquentia 114, 9. -i familia 142, 21. -es 104, 18. -ibus 138, 24. -iorum 138, 27. -issimus actor 100, 17. 161, 21. legum scribtor 164, 17. -issimi 61, 7. -issimo 17, 8. 138, 22. 164, 11. -issimum rhetora 147, 7. -issimos 120, 2.
nobilitas egregia 13, 19. 17, 15. pleraque 96, 10. *162, 10. -tis 138, 15. -tem egregiam 13, 5. 26, 27. veterem 140, 24. -te 126, 21. 140, 28. 142, 19.
nocere 15, 4. 47, 2. 52, 28. -endi proposito 62, 25. -endum 87, 15.
nocte intempesta 66, 10. -tu 65, 12.
nolentes 40, 26. -llet 85, 22. -llent 40, 28. -luit 64, 19. 84, 2. -luerit 78, 15. -luisse 9, 24. 51, 26. 139, 11. 17. -luerat 137, 2.
nomen 18, 4. inditum 36, 5. 63, 16. gentile 101, 21. 105, 24. ferebatur 118, 11. 150, 4. obtinere 162, 9. -inis 93, 4. 101, 15. 27. sublimitas 131, 1. -ini 165, 1. -ine inlustri 20, 17. 26, 9. 28, 20. 24. publico 43, 3. 44, 9. 93, 21. sub hoc 102, 27. 121, 32. 133, 4. 144, 21. sub 146, 3. suo 158, 5. -ina 155, 27. -inibus ambiguis 87, 3. 139, 2.
nominatim 4, 5. 154, 19.
nominat 113, 24. -are 104, 29. -abant 123, 2. -avit 96, 31. 97, 7. -asse 120, 8. -atur 62, 5. 120, 10. -antur 19, 27. 104, 4. 150, 6.

-abatur 101, 27. -atum esse 9, 17. -atus 17, 23. 101, 12. -ati 104, 22.
non 1, 5. 15. 16. 2, 4. 18. 22. 3, 14. 4, 3. 4. 11. 5, 16. 6, 12. 17. 22. 7, 11. 14. 8, 4. 16. 18. 19. 21. 30. 9, 1. 5. 17. 10, 13. 22. 23. 11, 2. 11. 12. 14. 22. 12, 5. 6. 14. 13, 15. 18. 21. 14, 4. 16, 5. 19. 17, 6. 8. 16. 22. 24. 18, 5. 22. 19, 28. 20, 25. 21, 9. 22, 7. 10. 17. 18. 23, 3. 24. 27. 24, 10. 24. 25, 14. 21. 26. 32. 26, 18. 27, 17. 28, 7. 21. 29, 9. 14. 20. 30, 2. 5. 11. 27. 31, 9. 31. 32, 8. 11. 19. 23. 33, 13. 26. 34, 19. 20. 36, 18. 38, 22. 39, 6. 18. 40, 24. 41, 14. 42, 27. 44, 8. 10. 12. 13. 18. 45, 2. 46, 3. 13. 14. 16. 17. 19. 47, 2. 14. 49, 18. 50, 24. 51, 5. 19. 24. 52, 8. 28. 53, 9. 14. 16. 54, 5. 21. 56, 6. 12. 15. 16. 58, 22. 26. 59, 2. 8. 61, 2. 22. 23. 62, 14ter. 24. 63, 7. 9. 65, 17. 66, 9. 67, 8. 68, 15. 69, 1. 2. 14. 18. 28. 70, 18. 20. 23. 72, 6. 73, 3. ⟨74, 21.⟩ 75, 8. 16. 78, 16. 80, 2. 25. 82, 26. 83, 17. 84, 23. 86, 6. 87, 1. 22. 88, 1. 89, 8. 11. 20. 90, 29. 91, 11. 14. 92, 4. 15. 23. 28. 93, 4. 95, 1. 5. 22. 96, 1. 97, 5. 18. 101, 2. 6. 9. 12. 103, 25. 105, 4. 9. 106, 5. 24. 107, 12. 15. 110, 18. 113, 17. 114, 4. 13. 14. 115, 8. 116, 10. 24. 29. 117, 3. 11. 12. 15. 24. 118, 2. 24. 119, 8. 120, 23. 121, 7. 28. 122, 1. 11. 23. 123, 10. 24. 125, 2. 126, 7. 11. 25. 127, 3. 128, 10. 24. 129, 1. 5. 18. 130, 3. 14. 22. 29. 131, 12. 132, 1. 3. 133, 11. 134, 9. 18. 30. 135, 19. 22. 136, 17. 137, 33. 138, 1. 16. 139, 5. 18. 26. 28. 140, 2. 16. 141, 8. 20. 142, 16. 19. 22. 143, 1. 6. 13. 14. 144, 1. 13. 19. 29. 145, 11. 20. 24. 146, [12.] 13. 27. 147, 15. 23. 148, 9. 11. 14. 20. 149, 23. 25. 151, 8. 17. 27. [27.] 152, 1. 3. 153, 3. 154, 19. 156, 8. 10. 157, 3. 5. 14. 158, 12. 159, 20. 29. 160, 2. 6. 20. 22. 162, 28bis. 163, 5. 13. 164, 8. 21. 22. 29.
LXXXX 21, 7.
nondum 38, 6.
nonnisi 140, 28.
nonnulli 129, 2.
nonnumquam 64, 15. 70, 12. 134, 15.
nos 9, 25. 16, 26. 81, 2. 143, 16. -bis 62, 5. 86, 2. 91, 4.
nosmet 77, 13.
nostrae 143, 16. -is 1, 2.
notabile 38, 27. 124, 29. verbum 128, 16. -libus verbis 106, 23. -liter 88, 1. 92, 15. -liores 147, 28.
notitiam: pervenire in 93, 10.
notemus 27, 25. 32, 19. 47, 14. -ta 142, 15. -tare 115, 2. -tatam vim 69, 15.
notus: male 49, 10. -ta facere 99, 4. -tam facere ⟨101, 28.⟩ -tissimum 12, 15. 31, 21. 85, 11. facere 117, 5. habere 119, 1. 153, 14.
novitatem Ciceronis 12, 11. verbi 49, 27.
nova 70, 24. -ae 67, 25. -issimo 114, 21. -issime 141, 24.
nubeculam 124, 30.
nudaverit animum 100, 6.
nuda propositione 1, 3. -dum 50, 11. -dam propositionem 80, 14. -de transcurrere 36, 2. inpertiri 128, 18.
nulla 48, 10. 52, 19. 125, 10. 158, 13. -um 46, 23. 47, 21. -ius 52, 26. 95, 14. -i 44, 15. 113, 16. -am 37, 2. 43, 7. 80, 8. -o 14, 13. 37, 15. 41, 2. 98, 24. 123, 7. -is 51, 2. 126, 10. 144, 12. -as 46, 17. 132, 20.

numinis religio 2, 19. -num indicia 2, 4.
numerationem habere 102, 3.
numeres 1, 17. -ante 131, 26. -asset 27, 21.
numerus 15, 9. 21, 11. 29, 7. 123, 3. -i 28, 31. 29, 1. -o 19, 12. 21, 4. 28, 23. 29, 20. singulari 38, 27. 39, 27. 44, 27. 47, 11. 55, 26. 73, 10. 79, 2. 3. singulari 92, 15. 118, 2. 159, 14. 164, 16. -um 36, 12. pluralem 39, 1. 129, 10. 136, 18. 160, 11. 163, 20.
numquam 9, 11. 15, 6. 25, 28. 59, 1. 25. 71, 7. 146, 11.
nunc 7, 9. 12. 11, 10. 38, 24. 53, 27. 58, 14. 75, 21. 81, 10. 84, 1. 100, 11. 104, 4. 120, 10. 124, 27. 125, 8. 126, 21. 144, 17. 150, 5. 153, 22. 154, 10. 157, 20.
nundinari potestates regias 31, 32.
nuntiaverit 84, 25. -asse 148, 17. -atur 57, 23. -aretur 103, 10. -atum sit 80, 22. -atum 80, 10.
nuntio perlato 61, 6.
nuper 25, 25. 30, 30. 35, 15. 73, 8. 25. 103, 24. 124, 27. 155, 15. 160, 13. 162, 2.
nusquam 129, 3.
nutare fortunam damnationis 114, 22.

ἡ [54, 9.] τοῦ 74, 20.
ob 16, 5. 27, 4. 34, 20. 44, 32. 63, 14. 111, 9. 124, 19. 151, 20. 164, 28.
obire omnia 25, 15. dimicationis fortunam 90, 18. -iit mortem 111, 13.
obiecerat 53, 14. -iciebatur humilitas generis 129, 16. -iecta facie turpitudinis 31, 32.
obitum 63, 13. animae 91, 6. 129, 2.
oblectamentum 24, 28.
obligarent praedia rei p. 52, 12. ⟨obli⟩gatum 144, 1.
oblinire cervicem 147, 27.
oblitus 124, 26.
obnixae popularitatis 98, 13. -e negare 8, 23. persequi 35, 1. studere 61, 22. laborare 70, 24. adversari 97, 4. adiuvare 124, 8. contendere 151, 16.
obnoxius suspicionis 54, 22. -os crimini 143, 14.
oboriri 140, 6. -ta est certatio 60, 24.
obreperent blandimentis 70, 15.
obscurata sit persona 47, 6.
obscuritas 87, 1. -tis 19, 3. -te 70, 4.
obscure venire 102, 18. -ius loqui 40, 29. dicere 142, 3.
obsequium mentiendi 34, 3. mendacii 38, 13. servile 42, 10. mendacii 45, 26. -a 43, 4. humilitatis plenissima 152, 24.
obsequens 69, 3. -cutus est temporibus 95, 21. -cutus sit verecunde 130, 15.
observantissimas deorum mentes 5, 26.
observari 106, 11. 129, 7. -abatur 53, 4. 103, 14.
obsideret 73, 28. -sesso 73, 29.
obsidionem pati 69, 6.
obsignarentur anulis 44, 2. -atum instrumentum creta 46, 6. -andas 44, 3.
obsisterent 117, 22. -stitisse 103, 25.
obstinatione 32, 9.
obstinata necessitate 45, 25. -e 3, 6. 82, 12. 137, 18.
obstinante 20, 27.
obesse 40, 4. 137, 33. -fuit 69, 27. -fuerunt 148, 19. -fuisse 139, 11.

obtemperaverint ad obsequium mendacii 38, 13. -asse 124, 2.
obtineat 42, 21. -tinere testis auctoritatem 9, 4. 117, 15. 121, 28. pro 144, 30. -tineret 122, 30. -tinuit 162, 9. -tinuerat (Apenninum) 155, 16. *vid. etiam* optinere.
obtrectationem sanat correctio 88, 23. -ne virtus maculatur 125, 3.
obtrectatores 33, 3. -ibus 116, 14.
obtrectare 12, 14.
obvenerit 53, 20.
obviam habere sororem 63, 12.
obvium venientem 134, 5.
occasiones 78, 14.
occasiunculam mutuari 146, 25.
occidit 92, 7. 162, 3. -dere 93, 6. -derunt 76, 14. -di 131, 13. -dendi 47, 23. -sa est 64, 19. -sus 104, 25. -sum 103, 4. -sis 63, 12. -sos 69, 21.
occidisse 73, 4.
occultantem se 118, 27.
occultis motibus citharam inpellere 4, 12. -e 110, 3. -ius 89, 9.
occupat multum voluminis 83, 17. -avit diem 133, 10. -atur oratio 159, 16. -atas 165, 11.
occurrit 12, 2. 15, 1. 17, 22. e diverso 122, 1. -rere 148, 2. -rebat 121, 23. -rendum 31, 1.
oculis: secedere ab 9, 21. esse sub 9, 23. -os: invadere in 49, 16. cornici effodere 19.
odisse 22, 8.
odiosa 114, 11. -e proscripti sunt 161, 13.
odium 138, 28. incurrere 7, 21. -o dignus 11, 30. 42, 27. dignam facere personam 68, 3. habere 151, 22. -is kapitalibus dissidere 32, 8.
offendit ad cadaver 49, 16. -dat 90, 8. -deret 96, 15. animos 137, 28. -sum 102, 18.
offensae 20, 3. aliquid contrahere 134, 31. -am habere 89, 12. deducere in 110, 17. citra 116, 1.
offerens se 130, 15. 144, 10. -rre se 17, 16. obtulerint se 40, 24. optulerant 13, 14. offerendo 66, 9.
officiosa veneratione 48, 1.
officium potestatis 87, 14. inpositum 115, 16. 152, 13. -i necessitas 61, 3. -o 6, 1. legationis 123, 16. 150, 26. -a dicentis 4, 21. 48, 21. ante actae vitae 131, 25. -orum sedulitate 67, 9. -is amicitiae 10, 19. 30, 17. pietatis 85, 1. 143, 17.
olim 79, 21.
omittit 90, 9. -ttat 8, 9. -ssa 159, 18.
omnimodo 25, 13.
omnino 140, 5.
omnis 37, 13. 38, 17. 50, 31. 142, 19. 154, 11. -e 3, 15. 18, 19. 62, 24. 85, 13. 87, 13. 91, 3. 135, 23. -i 10, 11. 14, 1. 19, 6. 20, 11. 21, 27. 48, 25. 53, 20. 114, 11. 126, 15. 133, 27. 152, 26. -em 3, 23. 14, 31. 33, 24. 46, 20. 48, 8. 52, 12. 56, 16. 67, 14. 73, 1. 75, 15. 95, 3. 100, 19. 105, 26. 121, 29. 136, 20. 140, 16. [148, 9.] -es 32, 23. 33, 15. 34, 28. 37, 19. 87, 21. 100, 21. 28. 108, 3. 114. 21. 147, 27. 154, 17. 159, 1. 165, 10. -ia 6, 18. 8, 24. 21, 29. 25, 11. 15. 26, 6. 33, 23. 35, 20. 42, 25. 43, 22. 44, 1. 55, 26. 58, 28. 61, 26. 86, 3. 89, 7. 96, 27. 100, 5. 103, 18. 106, 8. 113, 9, 115, 10. 23. 117, 28. 118, 22. 122, 29. 125, 7. 132, 11. 13. 134, 8. 141, 15. 17. 145, 24. 148, 9. 150, 5.

152, 7. 155, 14. 159, 13. -ium 9, 21. 23, 3. 24, 26. 34, 6. 36, 21. 57, 3. 58, 11. 15. 83, 7. 91, 15. 104, 7. 106, 9. 112, 19. -ibus 2, 14. 11, 22. 16, 29. 19, 22. 20, 8. 32, 5. 34, 10. 37, 16. 50, 12. 55, 6. 63, 6. 86, 18. 88, 2. 95, 15. 111, 12. 112, 9. 114, 15. 123, 17. 27. 147, 13. 148, 15. 156, 10.
oneraria navis 1, 22. -arum (navium) 108, 11.
onerat personas invidia 33, 5. -ari 76, 18.
onerose habere 42, 26.
onus verecundiae 144, 13. -eris 1, 22.
operam dare 66, 19.
operato 55, 5. -tam vim 67, 15.
operto Bonae Deae 20, 7. 25, 20.
opimas provincias 22, 27.
opinio 14, 14. 156, 22. -ni 2, 25. -nem: inferre contra 54, 10. -nes 22, 23.
opinor 40, 10. 58, 15. 59, 28. 79, 14. -atos 90, 7.
opitulari criminibus 122, 14.
oportet 6, 20. -eat 25, 7. 38, 22. 157, 4. -ere 30, 11. 33, 15. 92, 23. 151, 17. -eret 6, 7. 52, 22. 62, 3. -uisse 122, 1.
oportunior 74, 9. *vid. etiam* opportunus.
oppidum 36, 4. -i statum 3, 10. -o 127, 2. -a 88, 17. 128, 22.
opponit ἔπαινον? 38, 21. -suit responsionem 144, 27. -nitur πίστις 6, 16. responsio 7, 10. -ni testimonia 8, 20. 130, 22. -netur defensio 82, 27. -sitis 49, 10.
opportunas 78, 14. -e 22, 2. 104, 5. 164, 2. -ior 80, 22. -issima apostrofe 84, 28. -issimum 160, 3. -issime 81, 15. 102, 24. *vid. etiam* oportunus.
opprimere 118, 21. -esserit 15, 16. -imatur 137, 19. -imi 29, 18. 38, 11. -imendam 13, 7. -essus [est] 20, 21. *sed vid. corrigenda.* -essa sit 33, 7. -essum 101, 3. 103, 2. 4.
oppugnarentur 91, 19. -andas 110, 5. -ata esset 68, 11.
opem ferre 57, 19. *et* 126, 10. -es 36, 11. -ibus adfluere 13, 16. exhaustus 43, 8. 45, 24.
opterantur periculis 33, 16.
optimatium natio 104, 12.
optimus *vid.* bonus.
optinet 38, 12. quaestionem 17. -ere pro reo 71, 10. -ens 8, 32. -eret actionem 82, 21. -uerit rogationem armis 82, 26. pro 144, 30. -enda 70, 15. -endum 44, 27. 105, 19. 135, 17. 159, 5. -endae valetudinis cura 24, 25. -endam 129, 26. *vid. etiam* obtinere.
optare sibi 113, 23. -averint 59, 13. -atum habere 60, 15.
opulentia ludorum 98, 27.
opulentissimas urbes 30, 15.
operis comici 163, 12. -e legitimo 61, 28. poëtico 100, 29. -a 144, 21.
orae maritimae 38, 5.
oraculum explanare 108, 14. -o 110, 11.
oratio 8, 30. 37, 26. 55, 24. 56, 17. 72, 10. 145, 3. 146, 20. -nis 19, 14. 72, 2. 83, 24. 26. 133, 10. 145, 11. 152, 1. 5. 158, 20. -nem conscribere 19, 31 *et* 61, 27. convertere 73, 21. -ne 21, 18. 41, 6. 56, 11. 57, 8. 65, 14. 77, 15. 79, 14. 81, 3. 98, 28. 116, 10. 119, 17. 120, 11. 144, 16. 156, 19. -nes 89, 27. 99, 3. habitae sunt 116, 26. -num 55, 21. 101, 28. -nibus 14, 28. 15, 23. 20, 27. 55, 3. 114, 2.

126, 17. 135, 21. 149, 5. 151, 23. 153, 16. 155, 8.
orator 4, 14. 9, 22. 14, 10. 19, 14. 27, 14. 31, 7. 35, 20. 37, 20. 38, 18. 40, 4. 47, 19. 50, 28. 54, 20. 65, 3. 66, 17. 73, 2. 75, 18. 80, 18. 82, 5. 117, 10. 133, 15. 154, 6. -ris *162, 9. -rem 136, 20. -re 5, 4. 27, 25. 42, 18. 50, 20. 126, 25. 131, 26. 145, 7. -res 52, 18.
oratoria suptilitate 9, 15. calliditate 35, 5. vis 90, 19. arte 147, 6. -ae artis 55, 15 *et* 77, 11. -o stomacho 47, 27. -am 101, 8. -e 6, 19 18, 27. 34, 6. 36, 10. 22. 45, 7. 48, 25. 100, 4. 115, 6. 135, 15. 154, 27. 158, 9.
ordinabant (legationes) 134, 16. -ari legationes 134, 14. -aretur ratio defensionis 62, 2.
ordo orationum ⟨55, 21⟩. -inis 34, 8. 15. dignitate 152, 26. -ini equestri 149, 12. -inem: quaerere extra 61, 16 *et* 77, 7 *et* 21 *et* 23. publicanorum 129, 18. adscribi in 158, 22 *et* 159, 8 *et* 13. -ine equestri 129, 19. -ines 87, 21. -inum consensus 58, 16. -inibus tribus 39, 25.
originem parentis utriusque 13, 21. civitatis 36, 1. divinitatis 91, 1. 101, 27.
oriundus 13, 13. ortus 142, 21. ortus fuerat 12, 20.
ornamenta locutioni quaerere 116, 3. dignitatis custodire 130, 13. -is morum instructus 152, 2.
ornatus fori 5, 17. -u muliebri 26, 15.
ornari 127, 3. -aretur 132, 1.
orare 165, 6. -averit demissis precibus 152, 27.
oscillare 129, 4.
ossa 110, 3.
ostendit 1, 21. 4, 26. 5, 26. 9, 11. 28, 31. 41, 26. 60, 19. 90, 7. 138, 2. 156, 6. 160, 24. -dimus 83, 26. -dat 54, 4. -dere 33, 5. 54, 11. 59, 23. 86, 21. 96, 30. -dens 4, 15. 14, 4. 16, 18. -deret 117, 13. 141, 12. 148, 4. -di 93, 9. -disset 3, 22. -ditur 40, 23. 136, 16. -deretur 91, 20. -dendae sunt 83, 18.
ostentant 33, 29.
ostentui proponere 118, 15. -u 103, 10.
ostracismo damnari 109, 7.
otiose 93, 4. 132, 1.
otio consenescere 14, 13.

p. R. (= populi Romani) 3, 3.
p. *vid.* publicus.
paciscente 28, 3.
pactum convenerat 109, 6.
paene 20, 28. 29, 9. 31, 7. 42, 10. 55, 25. 58, 13. 75, 6. 76, 24. 82, 17. 83, 15. 106, 8. 113, 22. 144, 27.
παιδείας 143, 23. *vid.* Κῦρος.
palam factum 57, 22.
paludem 36, 8. -ibus 131, 12.
par sui 101, 9. -es violentiae 117, 24. eventus humanitatis 150, 18.
parasitorum 42, 12.
parcente 52, 27. -ceret 85, 15. pepercit 85, 17. -cisse 21, 28. -cerat 12, 19. parcendum esse 140, 19. parcendum 21, 30.
parentis 13, 21. -tes 16, 10. -tibus 143, 15.
parilitate suffragiorum 139, 23.
pariat firmitatem 65, 3.
parans 74, 9. -avisse insidias 154, 26. -atum 103, 29. 140, 1.
parricidii atrocitas 32, 24. -o: de 63, 10.
pars 28, 5. 6. ⟨58, 16.⟩ 75, 14. 103, 14. -tis 4, 4. 48, 8. adversae 69, 12. 82, 13. -ti 3, 7. 10, 17.

-tem 140,14. -te 6,5. in — in 11, 24. 24. ex 13, 18. 22, 32. ex tertia 34, 13. 40, 26. 29. 68, 1. 72, 12. 88, 1. 92, 29. 102, 13. 117, 20. 125, 10. diversa 130, 21. 138, 7. 160, 24. 161, 10. -tes Mithridaticas 35, 18. senatus suscipere 71, 19. 102, 25. -tium esse 20, 21. -tibus: ex duabus 34, 4. 80, 6. distributis 83, 10. facere pro 84, 14.
particeps 11, 19. -cipem 16, 29. 17, 5.
participatu fortunae 145, 13.
partim — partim 12, 25. 26. 22, 22. 23. 28, 18. 20. 31, 24. 66, 8. 9. 89, 8. 9. 108, 16. 141, 6.
parum 1, 7. 25, 9. 62, 6. 112, 6. 143, 14.
parvum 36, 12. minor 29, 7. 59, 17. -us 5, 4. 7, 11. 25, 14. 35, 16. quo 48, 9. 61, 18. 65, 7. 116, 14. 126, 5. 127, 4. 134, 18. 144, 21. 146, 27. 151, 13. 152, 20. 159, 26. 164, 29. -ore 126, 12. 20. -ime 98, 16. 117, 16.
passionis significatio 101, 15. -nibus 83, 14.
passuum 21, 7. -ibus 163, 22.
pastum cadaverum laceratio-nibus 96, 32.
pater 20, 19. 40, 11. 84, 8. 133, 2. 13. 136, 5. 150, 26. -ris 16, 6. 92, 3. 99, 20. 132, 30. 138, 23. -rem 35, 20. 162, 6 -re 20, 16. 63, 17. 113, 3. 133, 1. 150, 24. 162, 4. -res conscribti 26, 17. conscriptos 58, 13. 116, 26.
paternum amicum 40, 9. -i reatus 85, 3. -o favore 129, 24.
patientia 21, 27. -am (exilii) 92, 16. exilii 114, 3. discessus 149, 23.
patitur 144, 12. -iatur 125, 10. 135, 17. -iantur 143, 3. -i 5, 22. aegerrume 88, 17. -eretur obsidionem 69, 6. -ssuri essent (poenam) 46, 21. -ssus damnationem 34, 18.
patria 83, 21. 89, 21. 143, 5. -ae 14, 13. 15, 3. 54, 25. 58, 18. 59, 1. 83, 7. 91, 21. 92, 20. 134, 25. 148, 17. -am 59, 3.
patricii generis 99, 6. -ae familiae 126, 20. -is 23, 27.
patrimonio 41, 3. 54, 1.
patrocinium denegare 12, 3.
patrocinaris 7, 10. -atur negotio 162, 10. -etur reis 15, 17. 48, 10. -ari 88, 8. -ante 8, 7. -aretur 136, 2. 148, 20. -arentur 137, 4. -abitur causae 143, 12. -ata sit 29, 2. 50, 4.
patronus 7, 23. 10, 21. 150, 11. -i 8, 30. -um 53, 7.
patruelem 132, 3.
pauci 128, 7. -os 24, 10. -issimos 127, 4.
paulo ante 45, 17. 113, 9. supra 136, 1.
pauperes 41, 2.
paupertate 111, 14. 121, 6.
pacis merces 112, 3. laus 121, 29.
peculiariter 8, 10.
pecunia 10, 2. 27, 20. 28, 12. 30, 29. 40, 25. 49, 10. 52, 20. 107, 19. 108, 8. 110, 18. 111, 12. 121, 5. 134, 15. 156, 2. 157, 9. -ae 23, 7. 27, 16. 30, 11. 31, 18. 38, 28. 41, 3. 111, 10. 126, 25. 133, 6. 143, 7. -am 24, 16. 28, 2. 8. 29, 10. 16. 19. 21. 125, 24. 129, 16. 137, 3. 4. 7. 156, 4. -arum 34, 19. -is repetundis 24, 3. 30, 10. repetundis 37, 24. *et* 39, 28 *et* 43, 21 *et* 106, 17 *et* 162, 20. -as 23, 13. 44, 8. 45, 3. 49, 8. 52, 13. 26.
pecuniosis hostibus 13, 16.
peditum 108, 11.
peditatu 110, 15.
pulsus 113, 10.

pendet ex se enumeratio 37, 14. causa ex petitione 126, 18. -ent (beneficia) ex consulatu 54, 16.
pendulis machinis agitari 129, 4.
penetrasse domum 26, 5
penitus cognitus 56, 7. iudicare 140, 27.
per 6, 13. 14. 9, 11. 30. 12, 11. 15, 31. 17, 14. 19, 4. 20, 7. 21, 29. 22, 26. 44, 14. 46, 20. 48, 8. 20. 51, 23. 52, 6. 54, 1. 25. 57, 24. 65, 12. 67, 14. 20. 68, 15. 69, 17. 70, 11. 16. 73, 7. 8. 28. 74, 22. 77, 12. 78, 8. 18. 81, 15. 16. 83, 1. 84, 16. 94, 1. 20. 96, 5. 27. 100, 19. 101, 14. 102, 26. 104, 16. 17. 106, 8. 108, 4. 111, 13. 17. 113, 25. 117, 23. 118, 20. 122, 28. 124, 30. 125, 7. 24. 132, 11. 26. 134, 7. 136, 1. 139, 15. 25. 140, 29. 141, 2. 143, 2. 145, 24. 149, 2. 150, 16. 151, 7. 12. 153, 14. 154, 5. 10. 19. 155, 11. 156, 12. 159, 18.
peragitatus metu 60, 25.
percenset 58, 14.
percrebruit 20, 9.
percussore 71, 24.
percussit verecundiam 11, 24.
perditum luxuria 54, 11. -ae ⟨audaciae⟩ homo 119, 18. -orum factio 95, 7. 118, 28. -issimae temeritatis 104, 16.
perditurus fuerit 52, 26. -iderint 46, 13. -didisse 47, 1. -didisset 6, 2. -ditum 148, 26.
perduellionis diem dicere 27, 5. accusare 9.
peregrinitatis infamia 12, 17.
peregrinus 163, 6. -orum regum 12, 19. -is exemplis 112, 9.
periit 20, 21. -erunt 27, 4.
perexigui numeri 29, 1.
perferre rogationem 79, 9. -tulit (legem) 125, 22. -ferri defensio 61, 23. -ferretur lex 120, 30. -lata (lex) 106, 12. -latae legis 136, 18. -lato nuntio 61, 6. -latam legem 39, 23.
perfecit 19, 9. -fectum est 69, 8.
perfidia 43, 17. 45, 9. -am 24, 10.
perfunctus periculis 14, 12.
perhibens testimonium 130, 5. -erent testimonium 137, 10.
περί 90, 27.
periclitentur 7, 2. 34, 9. -antium animus 34, 7. -arentur 47, 1.
periculosa seditio 131, 21. 134, 24. -ius genus iudicii 125, 27. evehi 137, 26.
periculum communicare 7, 1. facere inpudentiae 22. 14, 30. declinari 47, 25. deduci in 69, 5. salutis incidere 118, 27. damnationis adferre 155, 31. -i materia 33, 14. 34, 27. -o sponsionis adstringere 24, 12. damnationis protegere 54, 23. laborare de 59, 1. exuere 69, 8. defendere ab 126, 15.
perinde atque si 132, 4.
peritia scriptorum 65, 7.
peritiores vetustatis 140, 29.
permanerent 90, 2. -serit 93, 1.
permiserit senatui lugere 57, 4. -serint potestatem 65, 18. -serant facultatem 58, 22. -sisset potestatem 73, 10. -ssum esse reicere 137, 17.
permixtionem confusissimam 75, 16. permistione stomachi 141, 24.
permovendam misericordiam 128, 12. -os iudices 150, 14.
perniciem: cogitare in 40, 8. operari in 67, 15. convertere officium in 87, 14. consentire in 90, 1 *et* 148, 24. -e 95, 1.
peroravit 83, 11. -asse 84, 3. -atum 8, 8.
perpessus sit (iniurias) 83, 20. -os 39, 13.
perpetratum: facinus 61, 5.

perpetua consuetudine 46, 10. -um: in 10, 2.
perquam 4, 12. 17, 21. 58, 25. 162, 12.
perrogasse legem 120, 24.
persequi piratas 38, 6. -ebatur testimonio Sestium 104, 11. -eretur res Aegyptias 2, 26. -cuti sint coniuratos 35, 1.
perseveraret elevare 146, 20. -asse in tristiore habitu 121, 25. -asset iurare 95, 24.
perseveratione: consumi in 120, 21.
perseveranter defendere 72, 5.
persona: deflecti a 43, 2. inlustratur 47, 7. defloratur 48, 28. habere offensam ex 89, 12. 99, 20. laeditur 116, 2. 132, 30. 138, 23. 140, 6. -ae dignitas 18, 1. inludere 49, 23. commendatio 84, 6. 7. honor debitus 90, 10. humilitas 115, 10 *et* 117, 10. 157, 3. 159, 29. 165, 9. -am 10, 29. 23, 6. 24, 23. distruere 38, 19 *et* 44, 27. ⟨68, 3.⟩ 74, 16. 79, 26. despicere 97, 5. 131, 28. -arum humilitas 42, 20. 164, 8. -is inlustribus 18, 9. dignitatem derogare 50, 16. 150, 23. -as onerare invidia 33, 5. destruere 44, 31 *et* 48, 8. 20. 162, 10.
perspicias 1, 5. -exerint 152, 1.
perstringit mores 22, 14. infamiam 21 *et* 35, 19. invidia Caesarem 90, 5. -ere λεληθότως 76, 15. 115, 6. pudorem 134, 12. invidiam 142, 8. -cxerat 147, 24.
persuadeat 9, 12. 32, 2. 44, 7. -dere 8, 24. 39, 16. 141, 17. -sit 108, 9. -serit rogationem 82, 26.
persuasionem eripere 40, 6.
pertimescendam invidiam 153, 24.
pertinenter 66, 1.
pertinet 107, 7. 128, 26. 155, 30. -ent 99, 10. -eat 4, 4. 37, 22. 40, 16. 101, 13. -ens 15, 2. 46, 12. 152, 13. -entis 107, 12. -enti 53, 15. -entem 32, 21. 136, 5. -entium 74, 19. -ere 3, 24. 83, 18. 108, 15. 116, 24. 118, 11. 121, 30. -ebat 39, 23. -eret 103, 16. 127, 4.
pervectus 131, 13.
perveniant ad effectum 59, 12. -ire 75, 6. 162, 13. -iret 121, 7. -irent leges in notitiam populi 93, 11. in censum 156, 17. -turum esse 142, 17. -erit 51, 15. hereditas ad Flaccum 53, 10. 142, 18. -isse 142, 20.
pervestigandum 20, 11.
pervolgabatur infamia circa sororem 28, 27.
pedem referre 61, 24 *et* 140, 18. -um valetudo 34, 23 *et* 85, 21.
petitioni 151, 4. -em 131, 7. differre 156, 11. -e abstinere 9, 30. 124, 9. 126, 19. desinere a 156, 9.
petitorem 156, 7.
petant aquas 25, 8. 138, 26. -ere 98, 24. ⟨151, 17.⟩ 165, 6. -eret triumfum 121, 27. -erent 108, 16. -iturus esset 105, 16. -iverunt 21, 2. -ierit auxilium fugae 49, 4. -ierint 28, 1. -ierat 118, 4. -isset 126, 10. -itum carnem mittere 129, 11. -i 123, 8. -ebatur reatu 19, 8. -eretur 138, 7. -erentur in quaestionem 28, 15. -endae carnis 128, 29. -endo 130, 29. -itus est 125, 20.
piaculi 91, 22.
pietatis officia 85, 1.
pigneris loco 52, 12.
pilae Horatiae 63, 15.
pictis tabulis 4, 25.

piratae 157,10. -as 38,6. 40,16. 94,17.
pl.: tribunus 15,19 *et* 20,26 *et* 21,16. tribunatus 23,27. tr. 27,5 *et* 8. tribunus 35,15 *et* 39,23 *et* 66,18 *et* 21 *et* 82,11 *et* 85,6. tr. ⟨93,22⟩ *et* 96,5 *et* 11 *et* 21 *et* 117,22. tr. 124,7 *et* 13 *et* 148,24 *et* 149,20 *et* 151,21 *et* 161,21.
placet praeterire 111,2. -ere 160,23. -uit 37,21. -uisse 50,11. 132,9.
planum: deducere in 33,26 *et* 50,32. -e 67,3.
plebeiam familiam 21,16 *et* 23,28.
plebiscitum 62,20.
plebis infimae 100,22. -i Romanae 97,23. tribunus 126,8 *et* 146,2. -em 71,20. 161,22.
plena 37,27. -am 19,31. -os: epilogos miserationis 145,7. -ius: aequo 56,11. 64,14. 153,17. 156,6. -issima obsequia humilitatis 152,25. 157,2. -issime 90,25. 98,27. 116,9. 131,10.
plerique 68,12. 83,12. 91,2. 128,27. 135,23. -aeque 36,5. -aque 88,3. 96,10. -isque 23,12. 33,18. 114,2. -osque 24,2. 120,1. 164,11. -asque 4,2. 96,5. -umque 31,10. 41,18. 48,20. 77,4. 134,15. 135,7.
plostris 4,8.
pluralem numerum 39,1.
plurativo (numero) 92,15.
plurifariam 56,2.
plus *vid.* multus.
poena 27,20. -ae genus ferre 9,29. addicere 19,18. destinare 35,1. 46,21. 90,20. -am severiorem sancire 10,4. criminis luere 25,21. 81,23. asperiorem inrogare 88,15. 146,13. atrociorem decernere 26. 155,8. -as 15,19. — dare 35,8.
poetae 97,14. 160,4. 164,10. 21. 165,1. -am 101,13. -as 164,15.
poëticiis studiis se dedere 158,17.
poëticae rei amator 101,7. facultatis gratia 159,17 *et* 160,10. -o opere 100,29. metro 144,20.
πολιτείᾳ 59,28.
pollicebatur sibi spem 98,18. -retur sibi spem 147,17.
pollicitationis implendae 71,22.
poma 47,13
pondus detrahere 62,15.
ponit 84,24. 103,8. -namus verba 81,4. -nere 1,1. -suit 15,23. 60,1. finem 82,5. 157,19. -nitur 43,18. -sita 59,16. 101,26. -sitis 80,21.
pons 109,2. -te 54,19.
pontifex 28,13. -ficis maximi 20,4. 13. maximi 26,14. 67,24.
popularis (sententia) 60,9. viri 61,8. animus 105,17. -es impetus 98,16.
popularitatis obnixae 98,13.
populus 27,10. 60,14. 61,21. 93,19. 94,1. 97,27. 99,16. 100,5. 130,14. -i 3,23. 56,13. 58,16. 59,3. 60,13. 93,11. 99,24. 100,13. 113,4. 114,4. 117,15. 128,23. 138,10. 141,18. -o 26,15. 32,18. 50,29. 58,12. 14. 60,14. 62,19. 98,24. 102,18. 105,16. 112,3. 117 4. 138,15. 144,17. 147,28. -um 21,14. 31,25. 32. 41,6. 56,8. 64,1. 95,6. 101,3. 103,11. 119,9. 131,2. 140,27. -is 134,13. 159,2. 160,11.
porrecta manu 41,15.
porro 13,12. 144,29.
portam 163,21. -as 92,29.
portionem 28,32. -ne 53,21.

portiunculas carnis 129, 8.
portus 109, 5.
poscebat 65, 15. -eret 83. 15.
possessionis 75, 1. -es 24, 28.
possederit 53, 3.
potest 8, 18. 10, 25. 11, 23. 20, 2. 22, 7. 41, 16. 114, 13. 131, 4. 20. 143, 17. -sumus 15, 21. 67, 5. -sunt 5, 4. 52, 9. 75, 17. 127, 20. -sis 48, 2. 114, 7. -sit 17, 24. 31, 9. 48, 28. 85, 3. 95, 2. 117, 15. 125, 2. 136, 17. 158, 14. -sint 25, 15. 29, 21. 42, 13. 44, 18. 46, 16. 123, 9. 141, 1. -se 40, 5. 64, 15. 68, 15. 137, 5. 152, 16. -erat 9, 20. 38, 11. 50, 32. 51, 3. 53, 8. 64, 18. 72, 22. 80, 9. 95, 19. 96, 19. 100, 2. 115, 8. 120, 26. 132, 8. 148, 2. 159, 7. 162, 24. 163, 5. -erant 12, 14. 134, 9. -set 8, 31. 10, 22. 14, 12. 13. 22, 29. 23, 3. 52, 28. 71, 10. 79, 9. 80, 16. 87, 24. 106, 5. 110, 18. 118, 30. 120, 30. 126, 2. 129, 18. 130, 21. 137, 33. 140, 6. 152, 19. 156, 8. -sent 47, 2. 117, 24. 134, 16. 140, 2. 147, 22. 162, 17. -uit 13, 18. 61, 23. 82, 20. 121, 28. 144, 19. 164, 21. -uimus 135, 21. -uerit 1, 16. 17, 16. 28, 12. 35, 26. 28. 36, 18. 41, 27. 67, 25. 75, 2. 78, 13. 91, 11. 140, 9. 162, 13. -uerint 44, 4. 128, 24. -uisse 18, 8. 22, 18. 32, 8. 43, 19. 47, 25. 59, 25. 66, 3. 136, 1. 12. 140, 28. 141, 19. 144, 28. 148, 1. 5. 160, 23. -uerat 130, 6. -uisset 66, 9. 76, 18. 131, 12. 134, 32.
post (*praep.*) haec 1, 11 *et* 6, 15. 15, 22. 20, 14. haec 21, 9 *et* 26, 24. 31, 26. haec 32, 26. 35, 8. haec 37, 9. 41, 7. 44, 2. 55, 24. 61, 5. haec 62, 16. 68, 17. 73, 26. 84, 16. 87, 21. 91, 16. haec 102, 10. 103, 2. 3. 114, 21. 117, 11. 129, 2. 139, 4. 145, 12. 153, 20. 158, 1. 162, 2. 6.
post *adv.* 26, 20. 61, 8. deinde 77, 17. non ita multo 113, 17. 153, 9.
postea 10, 1. 4. 27, 7. 29, 20. 36, 4. 50, 12. 58, 2. 61, 27. 71, 21. 78, 9. 84, 18. 101, 18. 103, 24. 109, 14. 110, 17. 119, 4. 120, 15. 121, 16. 23. 126, 16. 136, 3. 152, 15. 161, 22.
posteritatem: exemplum procedit in 95, 2.
posterum: in 15, 9. -iora 154, 7.
postquam 4, 18. 20. 82, 21.
postremo: constituere in 64, 20.
postulabat 55, 21. 152, 16. -aret 70, 9. 122, 20. 133, 6. -arent 68, 12. -avit 6, 26. -asse 10, 19. 28, 7. -averat decerni 121, 26. -antur rei 19, 28. -atae sunt in tormenta 28, 22. -atus erat reus 114, 23.
poten . . . 51, 13.
potentes 89, 10. -issimus 130, 24. -issimo 21, 2. -issimum 43, 2. -issime 133, 25.
potentatu 115, 23.
potentia 29, 16. 66, 18. 67, 13. -ae vis 67, 14. sublimitas 131, 1. -am 39, 17. 67, 8. 126, 10.
potestas summa iudicandi 29, 5. -tatis regiae spiritus 10, 30. officium 87, 14. -tatem adipisci 23, 29. facere 65, 12. permittere 17 *et* 73, 9. -tate fungi 21, 13. 45, 23. deposita 51, 16. 66, 10. 110, 12. fungi 132, 20. -tates regias 31, 32.
potius 6, 7. 46, 24. 80, 10. 90, 29. 105, 22. 129, 26. 141, 25. 145, 9. 155, 10. -issimum 3, 22. 8, 10. 31, 10. 34, 8. 53, 17. 62, 2. 63, 7. 77, 22. 118, 21. 120, 5. 123, 26. 125, 23. 126, 5. 137, 6.

prae se ferre 27, 26 *et* 29, 9 *et* 114, 2.
praebuit 160, 24. -uerit (beneficia) 143, 5.
praebitionem iumentorum redimere 75, 27.
praecavet 19, 14. -visse 155, 10.
praecedit 119, 18. -dentis 8, 17. 16, 22. 55, 22. -dentium 37, 14. 38, 21. 44, 17. 101, 28. 162, 25. -dentibus 127, 19. 157, 6.
praeceps 30, 14. temeritas 41, 15. -ipitem 25, 9. personam levitate 38, 20.
praecepta 143, 13.
praecessor 44, 12.
praeceptum sit 77, 13.
praecipua 18, 20. 31, 25. familiaritate 151, 20. 155, 20. -um 13, 15. 125, 15. -i 107, 14. -as 77, 22. -e 4, 24. 49, 16. 78, 3. 82, 25. 87, 2. 16. 96, 6. 111, 3.
praeco 44, 20. -nis 134, 2. 18. -nem 135, 4. -ne 135, 4. -nibus 134, 7.
praedae 46, 14. habere rem p. 151, 18.
praedamnatio 9, 9.
praedamnatum 71, 5. -tam 68, 9. 69, 15.
praedicationi de semet 114, 10. -e 29, 12.
praedicaret 132, 21.
praedictum erat 108, 13. -o 134, 3.
praeditus 141, 8. -o 126, 21. -um 66, 8. -os 52, 19.
praedivinari 44, 17.
praedia 52, 7. 12. -orum 52, 6. -is 25, 10.
praedonibus 46, 16. 108, 9.
praedandi materiam habere 43, 7.
praeferat gravitatem 56, 17. risus licentiam audaciae 135, 8. -tulit 116, 10. 128, 6.
praefinitum lege 39, 26.
praegravet adversarium 154, 13. suspicionem 32, 20.
praeiactaverat 140, 24.
praeiudicium 20, 13. discutere 71, 3. 17.
praeiudicatum esse 3, 20. -atum 30, 28. 140, 10.
praelegisset 126, 4.
praelibet victoriam 63, 2.
praeloquitur 159, 28. -cuti sumus 136, 15.
praemittit insimulationem 43, 13. -sit 37, 1. 39, 7. 50, 28. adlegationem 130, 7. -serat propositionem 11, 29. 85, 19. -ssa est 42, 19. -ssa inquisitione 71, 14.
praemium laudis 164, 22. -i gratia 33, 13. -o offerendo 66, 9. -a 81, 12.
praemuniat semina quaestionum 74, 20. -itam διήγησιν 74, 16.
praeoptaverat 61, 4.
praepositurus sit semet 149, 17. -suerit lucrum religioni 28, 6. -situs orae 38, 6. regia potestate 110, 12. Pausaniae 111, 9. -um exercitui 85, 12. -os iudicibus 123, 2. -us esset senatori 138, 22.
praepotentis 134, 31. -es 104, 18.
praerogatum sibi exilium 81, 21.
praescribebatur 105, 14.
praescribtio orationis 152, 5.
praescripta legis 39, 30. legum 152, 8.
praesens defensio 7, 16. negotium 83, 18. 132, 3. -tis causae 6, 25 *et* 12, 18. negotii 65, 15. criminis 83, 23. discriminis 143, 4. causae 159, 29. -ti executione 15, 2. humanitate 19, 23. causae 143, 11. anno 156, 11. negotio 162, 11. -tem

82, 7. defensionem 87, 20. -tes 45, 1.
praesentia rerum: in 74, 2.
praeside 22, 19. provinciarum 123, 8. 150, 5. -um 142, 8.
praesertim 120, 31.
praesidens 61, 22.
praesidium 21, 1. 28, 7. navium 108, 15. -ii 82, 20. -o venire Italiae 96, 8. prohibito 118, 20. -a armatorum habere 83, 2. suffragationis sibi communicare 125, 25. -is eniti 83, 23.
praestanti laude dignus 132, 18. -tissimus: vir eruditione 116, 13. -tissimum virtute 133, 28.
praestantiam virtutis 142, 22. affectuum movendorum 145, 8. in dicendo 147, 13.
praestitit (arte oratoria) 101, 9. in (arte oratoria) 147, 7. -sset tantum sibi 145, 26.
praeesse 87, 8. -erat 160, 3. -fuerunt 37, 20. -fuisse 34, 21.
praesumsisse voluntatem 80, 8. -mserant (spem) 28, 3.
praetendens minas 21, 15. -eret religionem 23, 24.
praeter 10, 6. 19, 5. 30, 13 bis. 39, 16. 44, 13. 49, 25. 69, 25. 164, 9.
praeterea 2, 20. 50, 31. 54, 23. 61, 25. 87, 6. 109, 1. 122, 11. 127, 6. 152, 9. 164, 14.
praeterire in senatu recitando 93, 15. silentio 111, 2. -itum: in 58, 28 *et* 61, 10 *et* 101, 21 *et* 159, 20.
praetermitteret 147, 23. -ttemus 83, 24. -sisse 44, 11. -ssa tragoedia 1, 3.
praeterquam 8, 31.
praetervolat cursim 75, 16.
praetexuntur argumenta 28, 11.
praetextae togae 117, 13. -tam (togam) auguratus 113, 4. vendere 117, 12. 16.
praetextata: tragoedia 101, 11.
praetor 96, 11. 108, 7. 122, 19. 124, 12. -is 20, 5. 24, 14. 26, 14. 42, 2. 27. 54, 5. 160, 2. -em: deferre ad 44, 1. profiteri aput 159, 5. -e 102, 9. 126, 13. 158, 1. -es 89, 26. 98, 17. -um 79, 2.
praetoria 150, 6.
praetura 77, 23. 156, 23. -ae 124, 9. in candidam venire 151, 3. 156, 7. -am inire 156, 9.
praevalere suffragio 123, 27. -eret meritis 151, 11. -uit numerus ad victoriam 21, 10.
praeveniret adventum 23, 21. -itur testimonium 50, 20. -tus est morte 38, 7. -tus desperatione 71, 23.
preces 88, 7. 130, 14. -ibus inpensis 10, 17. humilem se facere in 130, 11. 144, 27. demissis orare 152, 27.
premebatur (periculo) 69, 9.
pressa sententia 60, 9. -ius ostendere 96, 30. -iore iudicio 59, 19.
pretium 117, 14. sententiarum 156, 3. -i nomine exsolvere 93, 21. -a 3, 18.
pridem: non ita 34, 21 *et* 118, 3. iam 127, 1 *et* 160, 9. non ita 163, 13.
primores senatus 133, 14.
primus *vid.* prior.
princeps publicanorum 133, 1. -ipe delationis 82, 23. -ipum 29, 15.
principalem causam 6, 19. -ibus 91, 14. -iter 126, 24.
principium offensae descendit 20, 3. -ia belli exarserunt 13, 24.

prior 119, 6. -oribus 136, 11. -us 119, 9. -mus 27, 1. 37, 24. 68, 16. ⟨69, 1.⟩ 91, 15. 163, 15. 164, 13. -a 38, 20. 147, 5. -i 32, 6. -o 64, 19. 90, 26. 143, 23. I. 143, 18. -um 63, 6. 113, 23. -is 37, 19. -o *adv.* 21, 1. 30, 29. 44, 26. 61, 16. 70, 6. 71, 18. 77, 1. 108, 7. 112, 5. 118, 26. 140, 25. 141, 22. -um *adv.* 108, 7. 119, 3. 146, 6.
priscae severitatis viri 24, 23. -is Latinis 128, 29.
pristinum 57, 1. -i 74, 3. -ae 124, 26.
privatim 8, 10. 116, 1.
privatus 11, 10. -um senatorem 11, 13. lucrum 28, 6. -ae indignationis 39, 12. -o iure 123, 11. -is 29, 27. pecuniis 30, 9.
privari 120, 31.
priusquam 19, 16. 38, 18. 50, 21. 119, 2. 151, 26.
pro 10, 20. 16, 25. 28. 17, 6. 19, 12. 18. 20, 28. 21, 11. 23, 18. 24, 11. 15. 26, 15. 22. 27, 21. 30. 31, 14. 35, 21. 38, 14. 43, 1. 15. 45, 21. 48, 10. 49, 13. 51, 4. 52, 11. 54, 25. 58, 28. 61, 3. 18. 25. 62, 3. 4. 20. 65, 14. 16. 66, 10. 67, 15. 69, 22. 70, 24. 71, 10. 75, 9. 78, 26. 81, 29. 82, 21. 83, 5. 84, 14. 88, 9. 92, 3. 20. 93, 19. 100, 6. 102, 15. 112, 14. ⟨113, 17.⟩ 115, 23. 116, 10. 118, 12. 119, 13. 122, 26. 123, 24. 25. 125, 19. 28. 127, 9. 128, 14. 130, ⟨5.⟩ 12. 22. 23. 28. 29. 131, 1. 7. 132, 31. 133, 6. 9. 26. 134, 14. 137, 9. 143, 11. 144, 26. 29 bis. 30. 145, 21. 146, 23. 27. 149, 10. 25. 150, 17. 153, 17. 23. 154, 24. 156, 19. 159, 28. 30.
probationis instrumentum 43, 14. -nem 46, 22. 48, 25. 140, 8. -ne 8, 12. 27, 17. -nibus humanis 2, 4. 46, 15. defici 159, 15.
probat 88, 15. 140, 5. -et 9, 1. 51, 25. -are 46, 16. 69, 14. 100, 21. 115, 8. 122, 10. 139, 24. 159, 7. 162, 25. -aret 32, 18. -aturus 78, 8. 140, 24. -avit 51, 23. 95, 19. 113, 16. -asse 122, 1. -ari 22, 17. 28, 12. 136, 17. -aretur 138, 22. -andi magnam virtutem habere 2, 12. -ata 63, 11. -atum gloriose 38, 22. -atae integritatis 37, 1 *et* 49, 7.
probro dare 26, 30 *et* 50, 9.
procedat 102, 13. -dere comitia 156, 8. -dentibus gradatim augmentis 88, 7. -ssurum exemplum in posteritatem 95, 2. -ssurum fuisse se ad defendendum 15, 6. -ssit in contionem 58, 13. -sserit ad testimonium dicendum 51, 1. -sserat ad tribunatum usque 84, 8. -ssum est ad dimicationem usque 82, 17. -ssum ad gladios usque 60, 25.
proclivior ad 66, 20 *et* 138, 28. -orem facere facilitatem 150, 14.
procreaverint 60, 10. -verat 12, 23.
procul ab 10, 11. dubio 30, 12 *et* 78, 15 *et* 154, 7.
prodire 51, 26. -ierat 44, 21.
prodigos mores 54, 3.
proditionis damnari 109, 8.
probabilis: actio minus 116, 14. -ius 152, 25.
proditum est 90, 13. -us esset interrex 68, 16.
profectioni 80, 23. -nem 59, 7. coepisse 75, 3.
proferat virtutem Milonis 125, 2. -rrent 46, 19. -tulissent 46, 22. 23. -rebatur 46, 6. -lata

exempla 5, 3. -lata erat 50, 24.
professio animi honesti 77, 4. -nem animi facere 91, 10.
proficit 89, 2. 92, 20. 141, 28. -cere 38, 24. -ciens 84, 6. -ciet 17, 9. 54, 19. -cient 142, 27.
proficiscentia 107, 14. -ci 40, 26. 75, 5. -ceretur 23, 19. -fectum esse 123, 7.
profiteri 30, 12. -ssum esse 120, 1. 151, 14. -fessum 152, 20. bona aput censores 162, 26. -ssus fuerat 151, 15. -ssi fuissent aput praetorem 159, 4.
profligatus sit pudor ignominia 48, 30.
profusius 99, 8.
progressus 79, 20.
prohibito praesidio 118, 19.
prolapsus est 66, 1.
prolatio 103, 16.
prolixa descriptione 83, 16. benignitate 126, 11.
prolixitate orationis 133, 10.
promissione 49, 9.
promisisset 71, 22.
promens adfectus 150, 10.
promovere ⟨pro⟩ candidato 130, 6. -erent 80, 7. -erit pro candidato 130, 24.
promtioribus ad cupiditatem moribus 38, 28. -tissimo animo 145, 22. -ptissimo favore 136, 5. -mtissime 130, 16. -ptissime 100, 22.
promulgandis legibus 106, 10. -atae legis 93, 9. -atis legibus 14, 15.
pronuntiatio 69, 24.
pronuntiare de causa 123, 4. -arent iudices 18, 19. suffragium 97, 18. -aturi erant de causa 137, 28. -averit 124, 18. -averint 22, 16. -asse 3, 14. -andum est 42, 17. -ando 82, 6. 134, 28.
prope 7, 6. 28, 31. 38, 12. sententiam 55, 15. 58, 11. 128, 23.
properare 80, 27. 81, 1. -averit 79, 21. -andi 80, 25.
propinquitate 93, 5.
propinquo 132, 9.
propiores 28, 22.
proposuerat ostentui 118, 15. -nebantur (leges) 93, 10. -nerentur 70, 16. -situm 138, 1. -sito voluntatis 15, 15 *et* 16, 20. eo 29, 15. nocendi 62, 25. habere in 70, 4.
proprietatem regalis animi 11, 25. hominis 157, 14. -te eleganti verba distinguere 96, 25.
propria 63, 1. -e dicere 75, 24. loqui 80, 28. significare 150, 3. dicere 152, 10. -or 131, 18.
propter 41, 27. 42, 2. 50, 11. 56, 7. 79, 26. 80, 27. 83, 25. 105, 16. 114, 4. 121, 14. 126, 23. 142, 29. 162, 17.
propterea 2, 17. 4, 13. 10, 12. 29, 24. 41, 3. 44, 16. 53, 7. 83, 23. 117, 15. 138, 15. 139, 12. 141, 29. 142, 9. 162, 28.
propulsaverit impetus 36, 13.
prorsus 100, 21.
πρός 55, 5. 74, 15.
proscindit 6, 5. mores 20, 1 *et* 86, 17. 106, 8. audaciam 118, 4. -dens adversarium 16, 10. -det ⟨levitatem⟩ 39, 9. -idit 12, 7. 52, 25.
proscribat dedecora 26, 2. -bserat elogia 153, 21. -bebantur debitores 87, 6. -pti sunt 161, 13. -ptus 92, 11. -ptorum 3, 17. -btos 58, 6.
proscribtionem minari 149, 11. -ptionem 104, 29. -btione 25, 24.
prosequitur dissimilitudinem 9, 9. enumerationem 78, 12.

-cutus est amplificationem 2, 16.
prospera 59, 26. -e: res gestae 118, 14 *et* 121, 27. -ius secundare 137, 31.
prosperitatem fortunae 59, 18.
prospexit 81, 29.
prodesse 55, 7. 143, 3. -desset 121, 31. -fuerunt 33, 15. -fuerint 55, 6. -fuisse 130, 4.
protectoribus salutis 143, 15.
protego 12, 4. -gendus sit ab 54, 23. -gendo 78, 28. -cti 144, 7.
protraheret causae cognitionem 52, 15. -i cum mora 75, 17.
provectior aetate 162, 8.
provexisse 60, 11. -ctus est ad consulatum 160, 20. -cti sint aetate 25, 8.
provenerint ad 139, 5.
proverbialiter 4, 13.
proverbio 49, 13.
providentia 158, 13.
providebat sibi invidiam 14, 30. -erent rei p. 33, 12. -endo 25, 22.
provincia 23, 31. 141, 22. 142, 7. 147, 26. -ae 38, 3. 10. 15. -am 23, 18. 33, 27. -arum 23, 3. 96, 29. 123, 8. -is 42, 25. 142, 9. -as 6, 14. 22, 27. 23, 17. 28, 16. 39, 28. 53, 18. 148, 25.
provocavit ad populum 64, 1. -entur 81, 11. -ari ad mentiendum 41, 27. ad imitandos 112, 12. -atus emolumento 74, 21. -atos ad testimonium 41, 4.
proximo triennio 103, 28. -umae orationis 72, 2 *et* 83, 26.
prudentia 111, 11. -am 76, 6.
prudentibus 146, 12. -ter 86, 6. 131, 17. -tissime 77, 2. 146, 12.
psallendo 4, 16.
ψυχῆς 90, 27.
publicanorum ordo 129, 18. societas 25. princeps 133, 1. 4. 8. 14. societas 27. 136, 4. -is 121, 6. 136, 2. -os 141, 14.
publicentur 6, 7. -arentur (bona?) 95, 10. -andis bonis 95, 20. -ata bona 112, 5. -atum fuerat regnum 94, 16.
publicus: ager 97, 23. -a auctoritas 50, 32. pecunia 108, 8. p.: pecunia 121, 5. -um testimonium 50, 27. hostem 155, 4. -i testimonii 51, 4. iudicii 102, 3. -ae maiestatis 42, 21. felicitati 82, 2. utilitatis 131, 20. salutis 149, 23. -o nomine 43, 3. redimere de 75, 26. dotem accipere de 111, 15. -orum: hostium 15, 20. -is religionibus 20, 12. disceptationibus 30, 10. -as: referre in tabulas 18, 5 *et* 17. -e 93, 20.
pudor consternaretur audientium 30, 4. ignominia profligatus sit 48, 29. -is rationem tueri 31, 31. -i: medellam adhibere 59, 6. -em perstringere 134, 12.
puerilis eruditionis 2, 22. infirmitas 32, 9. -i commendatione 85, 1.
pueritiae 32, 7. -am 86, 21.
pugna 27, 3.
pugnaci argumentatione 47, 15.
pugnantibus 38, 23.
pulla: toga 121, 21.
pulsati per vim 117, 23.
puncta 139, 28.
puniret capite 15, 32. -ri 141, 7. -endum 42, 3. -endo 122, 7. 146, 22. -endos 64, 13. kapite 96, 22. -endos fuisse 15, 30. -ti sint 35, 25.
purgat 80, 1. -et 154, 13. -emus 77, 14. -are 17, 25.

-aret 105, 9. -avit 25, 26. 116, 9. -averit innocentiam 17, 11. -atum esse 148, 17.
purpuratum 92, 7.
puto 36, 21. 151, 27. -as 12, 5. -ant 109, 11. -et 11, 12. -aret 117, 16. -avi 131, 6. -avit 47, 19. 132, 4. 141, 8. -averit 21, 30. -aretur ratio cum 133, 5.
puteal 87, 4.

quadringena 22, 24. -is 29, 22.
quadringenta 108, 12.
quaerenti 17, 16. -rentibus 17, 4. -sieris 23, 6. -sisse de Cassio 16, 18. -reretur de caede 26, 18 *et* 61, 16. extra ordinem 70, 7 *et* 21 *et* 23. de facinore 71, 9. ad mortem 92, 11. severissime in candidatos 125, 22. -rerentur in aëre 129, 6. -rendum de coniuratione 16, 24. -situs sit 46, 24. -sita sunt 116, 3.
quaesitor 122, 24. -em 73, 21. sortito facere 122, 20. -es 123, 2. -ibus 122, 21.
quaestionis nihil decernere 67, 25. -nem: petere in 28, 16.
quaestor 84, 24. -is 126, 12. 150, 3. -em 22, 27. 23, 32. 85, 3. *-e 115, 13. -es 3, 18. 23, 17.
quaestoria: fungi potestate 21, 14.
quaestura fungi 126, 13. 141, 20. 145, 26. -ae 37, 10. honor 114, 21. 141 27.
qualis 59, 26. 149, 27. 152, 4. -em 88, 13.
qualitate vehiculorum 4, 7. -ibus verborum 56, 18. animorum 157, 15.
quam 2, 17. 4, 16. 8, 12. 30. *c. superl.* 20, 2. tam 21, 19. alius 24, 11. 25, 14. alius 26, 18 *et* 30, 12. 33, 4. 6. 36, 14. 37, 27. 38, 24. 45, 19. 47, 25. 49, 19. 52, 21. *c. superl.* 53, 19? 56, 9. 59, 7. 24. 60, 9. 15. *c. superl.* 74, 7. 75, 2. 79, 20. 80, 10. 23. 81, 23. 28. ultra 83, 15. tam 84, 2. 86, 14. 15. 87, 8. 88, 24. 90, 18. 20. 95, 22. 98, 22. 99, 8. 101, 3. *c. superl.* 104, 22. 105, 14. ante 15. 23. contra 109, 6. 115, 6. 9. 18. 119, 9. 12. ante 120, 16 *et* 29. 122, 9. 123, 30. 125, 1. 126, 21. tam 130, 27. 131, 19. 132, 31. 134, 19. contra 20. 134, 24 bis. 135, 4. 5. 16. tam 136, 19. 137, 20. 139, 28. 141, 16. 142, ⟨7.⟩ 17. 145, 10. 146, 13. 149, 20. 151, 13. 154, 18. 155, 8. 19. 157, 4. 21. 158, 13. *c. superl.* 163, 4. 164, 21. 29.
quamdiu 126, 14.
quamvis 1, 6. 5, 28. 12, 13. 16, 7. 21, 25. 34, 22. 65, 2. 7. 75, 25. 76, 22. 83, 13. 87, 15. 91, 6. 94, 6. 101, 8. 114, 8. 116, 15. 124, 2. 149, 23. 162, 8.
quando 17, 6. 27, 31. 46, 15. 49, 15. 51, 24. 56, 1. 66, 3. 75, 5. 130, 4. 133, 13. 137, 6. 138, 27. 139, 4. 24. 143, 15. 147, 14. 152, 14.
quandoquidem 51, 19. 58, 28. 94, 13.
quantitas oneris 1, 22. -tate damnorum 133, 6.
quanta 90, 19. -um 14, 14. in 98, 6. 6. 101, 13 bis. 104, 24. 138, 5. 139, 15. in 143, 17. tantum — quantum 47, 7. 133, 6. 150, 11. -o 65, 3. 151, 22. tanto — quanto 1, 3. -is 12, 24.
quapropter 159, 26.
quare 41, 26. 135, 25.
quasi 2, 16. 5, 16. 6, 13. 8, 32. 9, 26. 13, 21. 15, 15. 18. 18, 7. 19, 21. 22, 16. 28. 24, 8. 23. 25, 21. 33, 5. 34, 6. 35, 27. 40, 7. 47, 28. 53, 7. 54, 25. 57, 3. 66, 19. 70, 20. 73, 2.

75, 9. 76, 23. 24. 79, 27. 85, 14. 97, 15. 19. 98, 22. 100, 3. 104, 7. 105, 3. 109, 2. 112, 11. 113, 24. 114, 7. 123, 20. 128, 13. 135, 15. 137, 4. 138, 23. 147, 20. 148, 10. 149, 11. 150, 25. 152, 19. 154, 23. 155, 4. 14. 158, 9.
quatenus: eatenus 93, 1.
quattuor 136, 23.
-que 1, 9. 4, 14. 5, 10. 9, 25. 10, 19. 12, 23. 16, 26. 19, 11. 21. 20, 5. 23. 30, 14. 33, 4. 35, 17. 36, 4. 50, 12. 58, 4. 64, 1. 3. 13. 68, 11. 70, 10. 72, 4. 9. 73, 9. 74, 20. 75, 3. 76, 12. 77, 13. 80, 9. 81, 16. 83, 19. 84, 11. 18. 91, 3. 92, 8. 103, 2. 5. 104, 12. 108, 2. 10. 110, 14. 15. 19. 111, 8. 112, 8. 113, 11. 119, 3. 120, 3. 131, 26. 133, 8. 134, 5. 143, 22. 151, 24. 153, 23. 156, 7. 157, 2. 165, 11.
quemadmodum 2, 20. 16, 18. 100, 26. 104, 30. 118, 11.
querellae 58, 20. 158, 8. que-⟨rellae⟩ 89, 7. -am sapit dubitatio 86, 7.
queri 89, 11. -reretur 66, 19.
querulis contionibus 66, 16.
qui 3, 22. 4, 24. 5, 27. 7, 9. 22. 8, 31. 11, 23. 12, 4. 5. 22. 13, 12. 15, 4. 16. 19. 32. 16, 1. 29. 19, 5. 8. 10. 11. 20, 13. 18. 19. 20. 21, 11. 22, 16. 24, 11. 15. 25, 7. 24. 25. 26, 20. 27, 29. 30. 28, 19. 20. 29, 11. 18. 31, 17. 25. 32, 5. 33, 21. 24. 26. 34, 24. ⟨28.⟩ 35, 7. 37, 19. 24. 39, 12. 28. 41, 2. 5. 42, 2. 12. 43, 18. 44, 23. 32. 45, 9. 21. 47, 22. 48, 11. 17 bis. 49, 3. 51, 5. 9. 52, 10. 11. 25. 27. 53, 16. 17. 54, 1. 55, 3. 56, 8. 9. 57, 2. 3. 13. 18. 24 bis. 59, 12. 60, 17. 61, 4. 14. 66, 7. 67, 22. 68, 3. 69, ⟨1⟩. 2. 25 bis. 70, 8. 71, 19. 72, 8. 75, 21. 24. 78, 21. 27. 79, 4. 80, 15. 81, 4. 10. 82, 11. 13. 83, 30. 85, 12. 87, 23. 89, 2. 91, 2. 14. 17. 92, 3. 5. 10. 12. 21. 93, 5. 94, 8. 14. 95, 9. 98, 3. 8. 12. 15. 99, 14. 100, 11. 12. 27. 102, 2. 15. 103, 21. 23. 28. 104, 11. 12. 25. 105, 4. 107, 8. 108, 4. 7. 109, 2. 110, 9. 10. 112, 8. 113, 2. 23. 116, 28. 117, 13. 118, 4. 21. 26. 119, 1. 2. 120, 5. 9. 15. 27. 121, 16. 28. 122, 13. 124, 8. 12. 18. 23. 125, 9. 14. 20. 23. 126, 10. 21. 127, 2. 129, 11. 19. 131, 11. 132, 12. 29. 133, 27. 136, 22. 137, 28. 138, 26. 139, 25. 140, 7. 29. 141, 2. 142, 8. 27. 29. 143, 10. 13. 22. 144, 6. 30. 145, 19. 25. 146, 1. 11. 147, 8. 148, 4. 24. 149, 22. 25. 151, 17. 19. 152, 17. 26. 153, 7. 25. 155, 5. 157, 9. 158, 2. 3. 12. 159, 1. 11. 14. 160, 3. 5. 19. 161, 5. 22. 162, 4. 6. 8. 163, 13. 164, 11. quae 2, 7. 4, 8. 8, 6. 9, 10. 11, 14. 14, 4. 17, 8. 18, 9. 16. 20. 19, 7. 24, 22. 24. 25, 9. 14. 15. 27, 17. 28, 3. 14. 22. 32. 29, 23. 30, 5. 32, 20. 33, 7. 38, 24 bis. 39, 24. 40, 28. 41, 6. 42, 25. 43, 8. 45, 11. 48, 25 bis. 50, 23. 32. 52, 6. 7. 53, 3. 5. 54, 16. 55, 22. 24. 56, 1. 12. 58, 13. 59, 12. 26. 62, 4. 65, 11. 14. 17. 69, 15. 70, 15. 19. 71, 10. 14. 74, 7. 14. 75, 17. 27. 76, 21. 77, 10. 80, 22. 81, 3. 83, 11. 25. 84, 1. 89, 24. 90, 2. 94, 20. 95, 23. 97, 24. 100, 18. 102, 11. 26. 103, 8. 11. 104, 4. 28. 105, 6. 12. 106, 4. 9. 25 bis. 107, 13. 15. 111, 12. 113, 7. 119, 8. 17. 122, 27. 123, 24. 29. 124, 21. 125, 2. 127, 21. 128, 16. 24. 131, 7. 134, 24. 136, 11. 137, 7. 33. 138, 16. 139, 10. 140, 15. 141, 15. 18. 28. 142, 1. 27. 143, 4. 144, 21. 145, 17. 147, 22. 148, 4. 154, 7. 155, 21. 156, 19. 157, 5. 19. 158, 13. 21. 159, 5. 10. 13. 161, 1. 162, 10. 163, 5. quod 1, 8. 3, 4. 11, 5. 10. 13, 14. 14, 30. 15, 22. 23. 16, 26. 17, 24. 18, 19. 20, 11. 14. 22, 29. 23, 3. 25, 10. 20.

22. 27. 31, 10. 32, 2. 36, 20. 39, 8. 42, 18. 43, 14. 44, 6. 12. 13. 16. 32. 46, 8. 9. 47, 28. 49, 14. 51, 3. 53, 13. 24. 57, 7. 58, 2. 59, 8. 61, 5. 62, 21. 24. 67, 3. 77, 14. 78, 15. 81, 27. 82, 19. 84, 7. 86, 2. 89, 12. 90, 12. 91, 4. 93, 20. 96, 8. 97, 7. 103, 15. 29. 109, 12. 119, 11. 13. 125, 11. 15. 131, 28. 135, 17. 20. 23. 138, 6. 140, 6. 142, 23. 144, 1. 11. 146, 2. 148, 2. 151, 24. 155, 7. 30. 31. 156, 11. 159, 28. 160, 12. 162, 16. 18. cuius ⟨12, 13.⟩ 13, 7. 19, 3. 20, 26. 22, 3. 28, 24. 26. 30, 17. 34, 8. 48, 29. 49, 13. 66, 16. 72, 12. 73, 22. 24. 74, 13. 82, 1. 91, 18. 92, 16. 28. 96, 18. 97, 5. 99, 2. 101, 18. 27. 106, 18. 118, 3. 12. 124, 1. 131, 29. 132, 5. 136, 14. 137, 16. 146, 22. 151, 25. 152, 18. 154, 16. 165, 2. cui 12, 1. 15, 8. 21, 29. 24, 24. 36, 5. 54, 11. 60, 18. 61, 10. 63, 8. 14. 15. 69, 6. 73, 29. 74, 9. 24. 77, 22. 82, 27. 105, 24. 111, 14. 121, 8. 21. 129, 25. 130, 16. 136, 5. 149, 13. 152, 8. 164, 4. quem 3, 21. 12, 3. 25. 16, 21. 32, 9. 11. 36, 18. 37, 26. 47, 13. 51, 9. 56, 6. 61, 2. 62, 2. 73, 26. 74, 2 bis. 82, 7. 85, 19. 93, 16. 98, 24. 102, 9. 103, 1. 105, 3. 109, 12. 116, 13. 121, 27. 132, 2. 134, 2. 135, 19. 143, 6. 149, 11. 151, 7. 155, 15. 157, 3. 162, 2. 163, 12. 18. quam 7, 12. 9, 5. 14, 31. 17, 15. 19, 23. 23, 18. 27, 21. 28, 2. 30. 29, 19. 30, 14. 35, 17. 36, 3. 45, 3. 46, 21. 48, 28. 54, 20. 57, 8. 67, 9. 69, 3. 76, 20. 82, 21. 83, 4. 29. 87, 5. 91, 12. 92, 19. 97, 15. 102, 14. 106, 17. 107, 18. 109, 13. 110, 1. 18. 113, 16. 114, 3. 116, 10. 120, 26. 121, 14. 122, 22. 123, 31. 125, 20. 139, 14. 140, 18. 141, 27. 144, 8. 148, 12. quo 1, 9. 18, 27. 29. 19, 20. 20, 6. 21, 7. 23, 6. 19. 31. 25, 11. 26. 26, 9. 28. 30, 13. 29. 34, 22. 35, 19. 25. 40, 11. 41, 15. 42, 8. 51, 25. 52, 1. 54, 17. 56, 16. 58, 17. 61, 18. 25. 62, 16. 64, 19. 69, 8. 71, 24. 73, 6. 75, 5. 78, 3. 79, 7. 81, 22. 84, 13. 85, 24. 87, 27. 89, 15. 90, 26. 91, 1. 17. 93, 11. 96, 16. 99, 9. 15. 23. 100, 21. 103, 17. 106, 3. 108, 13. 111, 4. 113, 3. 115, 23. 117, 4. 13. 22. 122, 7. 124, 19. 25. 128, 2 bis. 134, 3. 136, 17. 137, 3. 138, 8. 140, 9. 145, 2. 12. 146, 5. 147, 16. 151, 2. 158, 10. 159, 3. 165, 9. qua 6, 20. 11, 3. 12. 14, 29. 21, 6. 22, 14. 23, 31. 29, 4. 10. 38, 10. 46, 3. 54, 4. 64, 14. 69, 7. 71, 4. 72, 10. 73, 1. 4. 76, 18. 79, 21. 27. 85, 1. 89, 25. 90, 7. 95, 19. 97, 25. 98, 28. 99, 7. 13. 100, 25. 101, 8. 12. 102, 25. 103, 14. 116, 23. 120, 11. 126, 19. 129, 15. 131, 19. 140, 16. 23. 142, 6. 144, 16. 147, 6. 152, 5. 11. 157, 3. 18. 159, 30. 162, 16. quorum 19, 15. 21, 4. 22, 22. 33, 5. 43, 16. 52, 21. *95, 10. 117, 28. 123, 3. 26. 126, 23. 157, 24. 158, 1. 161, 18. 164, 16. quarum 28, 23. 36, 6. 93, 14. 126, 17. quis (= quibus) 83, 9. 104, 21. quibus 6, 5. 17. 8, 12. 31. 9, 16. 20, 1. 21, 17. 28, 11. 36, 12. 38, 21. 42, 1. 24. 45, 2. 46, 6. 23. 48, 10. 53, 19. 55, 25. 57, 22. 61, 11. 78, 13. 19. 80, 21. 27. 84, 3. ⟨89, 27.⟩ 98, 17. 100, 5. 108, 5. 126, 1. 130, 14. 26. 131, 26 bis. 133, 7. 136, 24. 137, 2. 140, 19. 141, 23. 146, 19. 150, 5. 151, 23. 153, 22. 154, 5. 13. 159, 16. 160, 14. quos 6, 3. 9, 16. 13, 18. 28, 17. 31, 23. 33, 2. 37, 13. 48, 21. 52, 20. 69, 20. 75, 21. 85, 7. 89, 8. 98, 16. 112, 12. 113, 1. 123, 9. 126, 3. 128, 18. 138, 24. 141, 26. 144, 18. 26. 145, 6. 149, 28. 150, 16. 165, 2. quas 24, 28.

43,8. 54,25. 67,5. 79,12. 83,10. 20. 21. 95, 24. 96, 14. 121, 26. 126,5. 132,21. 134,14. 137,1. 7.
quia 25, 8. 9. 11. 34, 2 bis. 58, 21. 22. 137, 10. 160, 24.
quicumque 33, 15. quem- 2, 17. quibus- 87, 24.
quidam 91, 4. 109, 11. 116, 12. 120, 18. 122, 25. 129, 1. quaedam 2, 18. 12, 17. 26, 12. 28, 24. 36, 14. 100, 2. 104, 8. 133, 13. 26. 135, 22. 25. 145, 18. 152, 15. quoddam 2, 3. 7, 21. 20, 13. 35, 26. 73, 4. 76, 13. 81, 21. 149, 18. cuiusdam 29, 1. 53, 2. 73, 2. 102, 7. cuidam 143, 14. quendam 18, 9. 23, 19. 33, 28. 54, 10. quandam 5, 22. 19, 30. 44, 23. 50, 28. 58, 25. 61, 1. 91, 10. 95, 6. 121, 15. 136, 21. 139, 24. 146, 25. 153, 14. quodam 10, 30. 14, 29. 34, 7. 46, 2. 86, 18. 91, 5. 104, 13. 123, 11. 140, 14. quadam 16, 10. 32, 1. 35, 5. 36, 23. 38, 20. 46, 4. 48, 1. 78, 23. 83, 16. 101, 2. 121, 7. 131, 25. 141, 24. 148, 15. quorundam 134, 29. 140, 15. quibusdam 15, 25. 70, 15. 160, 15. quosdam 80, 25. 90, 9. 104, 17. 133, 14. 134, 31. 135, 16. quasdam 47, 14. 95, 22.
quidem 5, 25. 12, 11. 14, 28. 19, 3. et primo 21, 1. 27, 20. 29, 9. 30, 9. ac primo 29. 37, 23. 38, 5. 49, 9. ac primo 61, 16. et primo 70, 6. 23. ac primo 71, 18. 74, 13. 76, 21. 83, 24. 87, 19. 93, 19. 100, 9. 29. 101, 12. 115, 1. 120, 23. 126, 24. 130, 28. 137, 29. 139, 10. 153, 16. 159, 15.
quietissima 25, 11.
quin immo 21, 15 *et* 132, 19.
quonam 62, 2.
quinquaginta 72, 8.
quinque 27, 29. 28, 17. 69, 6. 137, 17.
XXV 21, 9.
quippe 1, 21. 26, 32. 37, 1. 50, 10. 59, 25. 63, 11. 65, 14. 76, 4. 77, 18. 81, 1. 83, 30. 87, 21. 88, 22. 102, 11. 121, 16. 126, 12. 127, 13. 139, 26. 141, 8. 152, 1. 159, 8. 160, 4.
quis: ne 25, 12 *et* 82, 15 *et* 158, 9. quid: si 11, 19. 17, 10. 29, 11. 30, 17. ne 42, 12. 17. ne 43, 12. 46, 19. si 48, 26. ne 49, 7. 65, 5. ne 80, 6. 89, 19. 106, 24. 107, 5. ne 116, 6. 130, 21. 134, 6. 22. 24. 137, 10. si 146, 12. ne 149, 6. quo 128, 27.
quisquam 52, 20.
quaequae 6, 21. quidquid 50, 30. 136, 7. 141, 9. quoquo modo 29, 17 *et* 65, 13.
quivis 53, 24.
quo 25, 21.
quo magis 5, 27 *et* 9, 4. *c. compar.* 15, 29 *et* 17, 7. eo 29, 15. vel maxime 30, 4. magis 17 *et* 33, 12. eo 23. magis 25. 39, 7. magis 42, 9. minus 48, 9. magis 53, 22 *et* 84, 28 *et* 86, 22. *c. compar.* 95, 5. 100, 10. 128, 10. 11. magis 132, 1. 137, 18. magis 139, 12 *et* 151, 5.
quoad 52, 12.
quod coni. 2, 4. 13. 18. 3, 3. 22. 4, 4. 6, 6. 8, 8. 9, 24. 26. 10, 23. 26. 11, 20. 12, 27. 14, 11. 16, 2. 16. 20. 21. 30. 17, 9. 18, 18. 22, 6. 23, 30. 24, 2. 25, 13. 26, 16. 27, 27. 28, 25. 29, 9. 21. 22. 31, 2. 32, 7. 10. 33, 18. 37, 20. 22. 38, 27. 40, 9. 16. 23. 41, 14. 42, 25. 44, 15. 16. 27. 28. 45, 1. 47, 11. 53, 2. 55, 7. 56, 10. 58, 10. 62, 12. 66, 21. 67, 23. 68, 10. 11. 75, 8. 26. 76, 6. 79, 8. 13. 80, 7. 22. 82, 25. 83, 16. *84, 11. 24. 87, 2. 90, 17. 91, 11. 92, 29. 94, 16. 97, 5. 8. 98, 25. 102, 27. 105, 11.

107, 6. 18. 109, 8. 111, 15. 115, 7. 8. 117, 14. 21. 118, 10. 19 bis. 119, 5. 6. 120, 26. 124, 24. 26. 127, 3. 6. 19. 128, 25. 129, 3. 132, 28. 31. 134, 6. 7. 11. 136, 17. 138, 14. 22. 139, 11. 141, 7. 20. 142, 10. 21. 143, 7. 21. 147, 21. 148, 15. 149, 1. 12. 19. 151, 21. 153, 8. 155, 20. 156, 10. 158, 5. 160, 2. 162, 21. 27.

quodammodo 7, 8. 15, 17. 27, 20. 30, 14. 31, 14. 34, 28. 35, 1. 20. 60, 11. 94, 13. 100, 20.

quominus 6, 2. 67, 2. 103, 25. 133, 12. 144, 24.

quomodo 73, 17.

quondam 134, 1. 157, 20.

quoniam 3, 8. 17. 5, 4. 8, 9. 17. 9, 1. 20. 11, 20. 16, 29. 17, 23. 19, 29. 23, 27. 27, 17. 44, 20. 53, 15. 55, 25. 61, 19. 65, 15. 68, 16. 72, 22. 75, 1. 76, 13. 77, 3. 86, 1. 14. 89, 10. 95, 2. 13. 99, 10. 100, 1. 103, 9. 106, 13. 110, 8. 112, 13. 122, 12. 129, 5. 17. 131, 4. 12. 132, 2. 20. 134, 29. 135, 21. 136, 6. 138, 20. 140, 1. 7. 145, 24. 151, 11. 152, 20. 153, 23. 154, 20. 22. 156, 2. 159, 7. 164, 3.

quoque 19, 7. 27, 14. 28, 14. 51, 17. 63, 9. 65, 16. 79, 11. 90, 19. 91, 6. 98, 28. 120, 20. 143, 6.

quot 4, 5. 39, 27.

quousque 144, 25.

raedarios 75, 23.

rapax animal 96, 31. -citer versari 115, 16.

rapinarum copia 1, 20. confessio 5, 17. meditatio 22, 29.

rapuit argumentum 31, 14. ἐπιχείρημα? 105, 9. responsionem 148, 2.

rarum 15, 23. -iora (verba) 128, 17. -ioribus verbis 39, 2.

ratio praesentis causae postulat 6, 25. defensionis ordinatur 62, 1. defensionis 88, 24. veritatis patitur 125, 10. 131, 19. putatur 133, 4. -nis reddendae facultas 69, 19. -nem pudoris tueri 31, 31. 47, 23. -ne 116, 23.

ratiocinatio 71, 14. -ne facta per coniecturam 46, 20. -nibus validis inplet 80, 11.

ratiocinante ad favorem 143, 12.

ratae 121, 25. -as habere supplicationes 121, 32.

reatus tempus 21, 30. paterni ultor 85, 3. -u peti 19, 8. descendere a 20, 4.

recedit a defensione 112, 13. -ens a genere dicendi 159, 27. -ere urbe 131, 20.

*recenseant 43, 3. -ere temporum memoriam 87, 20. -entur officia 131, 25.

recepturum 29, 10. -ciperetur in gratiam 152, 27.

recitatione tabularum 43, 13.

recitare 144, 19. -ando praeterire in senatu 93, 16.

recognoscas 123, 17. -entes 5, 28.

reconciliationem amicitiae 145, 12.

reconciliatum 103, 25. -tae gratiae fides 158, 8.

recordor mihi textum 30, 19. -aretur 15, 32.

recte 83, 23. -ius 114, 10. -issime 44, 7.

recuperare 57, 2. -andae 23, 8.

recusavit 3, 4.

redarguit 116, 28. -ere 152, 18. -i 152, 19. -ebantur 152, 11.

reddituros 29, 19. -entur 56, 2. -endo 29, 21. -endae rationis 69, 18. ⟨redditam⟩ 114, 20.

redemtores vectigalium 52, 13.

redemtionem vectigalium 129, 20.

redhibitis 2, 14.
redire 88, 14. -ibat rerum actus 103, 17. -iit 58, 4. 82, 22.
redegit in dicionem 110, 13. -egisse in maiorum numerum 163, 20. -igeretur ad consensum 15, 30. -igendis: leges de civibus 88, 12.
redimeret vectigalia 52, 10. -emerat iumentorum praebitionem 75, 27. -emti sint ad obsequium 34, 2.
reditus 60, 17. -um 100, 13. 150, 17. -u 87, 22. 99, 25.
reduceretur 103, 26.
refellantur 50, 22.
refert 34, 27. pedem ab 140, 19. -rat talionem 12, 25. gratiam 143, 11. -rant testimonium gratiae 144, 8. -rens 92, 16. 115, 2. -rebant in aerarium 3, 18. -rret inter 82, 1. -ttulit pedem 61, 24. 153, 7. -ttulerit in tabulas publicas 18, 17. -rtur 83, 5. 96, 26. 155, 31. -retur in tabulas publicas 18, 5. 91, 1. -rendum est inter 128, 17. -rendum esse 40, 10. -rendae gratiae 130, 16.
reflectit 100, 5.
reformatum est (nomen) 101, 22.
refragante 98, 22. -atus sim 69, 28.
refutarunt 89, 20. -ari 152, 16. -andum 50, 27.
regalis animi 11, 25 *et* 12, 4. -iter 11, 19.
reginae 32, 25.
regionibus alienis 75, 2.
regia potestate 110, 12. -ae potestatis 10, 30. superbiae 11, 11. cupiditatis 13. cupiditati 14, 5. -am maiestatem 14, 12. -as potestates 31, 32.
regnabat 94, 14. -averant 91, 15.
regnum 11, 3. 31, 23. 94, 16. 113, 11. 149, 3. -i 94, 23. -o 113, 10.
regunt iumenta 75, 22.
regressus 63, 12.
reicientibus 136, 18. -icere 126, 2. 137, 18. -iectae sunt auctiones 134, 6. legationes 11. -iecti fuissent 19, 12.
reiectio 19, 7. 120, 25. 122, 25. -nem 39, 24. -ne 120, 29. 136, 17. -nes 122, 21.
relegatio 81, 22.
relegatos 41, 22. -tus fuisset 149, 12.
relicum 7, 5. 14, 2. 17, 29. 19, 2. 25, 30. 99, 2. *vid. etiam* reliquus.
religio nativitatis 2, 19. animi 6, 2. incorrupta 11, 22. -nis incorruptae 137, 32. multum habet oratio 145, 3. -ni 28, 6. satisfacere 140, 17. -nem praetendere 23, 24. testimonii 27, 28. testis 48, 29. -ne testium 41, 13. fraterna 44, 14. naturae 132, 31. -animi 143, 10. -num sanctimonia 20, 28. -nibus publicis 20, 12.
religiosa familiaritas 126, 6. -ae fidei 11, 12 *et* 50, 18. -as supplicationes 121, 23.
relinquit 15, 5. -iquit in tacito 115, 9. -iquisse 9, 22. -inquatur 50, 18. -inquerentur 109, 1. -icta 79, 21.
reliqua 5, 8. 6, 4. 123, 15. -is 126, 2. 136, 24. 139, 4. *vid. etiam* relicus.
remissionis 133, 5.
remoraretur 79, 22.
removit 25, 1. -visse 3, 15. -ta faciendi causa 69, 16. -ta essent in negotio 84, 2.
renunti . . . 113, 13.

repellere vim vi 89, 3. -pellendam 132, 23. -pulsos ab honore 138, 24.
repensarent pecuniam 52, 13.
repentina 47, 12. 72, 6.
repertum esset 129, 5.
repetenda est enarratio 113, 8. -tita altius 6, 22. -tita esse pecunia 30, 29.
repetundarum: crimine pecuniarum 34, 19. -undis: accusare de pecuniis 24, 3. legem ferre de pecuniis 37, 25. accusationem instruere de pecuniis 39, 29. accusatores de pecuniis 43, 22. legem ferre de pecuniis 106, 18. damnari de pecuniis 162, 20.
reposceret 143, 6.
reprehendentis 25, 1. -dere 114, 8. -dendum esse 25, 27. -sus sit 15, 14.
reprehensionis 136, 7.
repudiare 136, 24. -avit 13, 14. uxorem 20, 14. -arat uxorem 28, 13.
repugnante 82, 14. -antia 125, 15. -are 2, 25. -aret 153, 9. -averat 124, 13.
repulsam 117, 12. merere 123, 26 *et* 124, 8. ferre 17. 20. ferre 126, 19. 139, 4. ferre 12 *et* 151, 6.
requiescere ab labore 14, 12.
requirendas 63, 8.
res 2, 26. 21, 3. 26, 16. 61, 20. 70, 14. 83, 15. feliciter gestae sunt 99, 15. 103, 15. 127, 3. 136, 6. gestae 154, 16. 160, 24. feliciter gestas 164, 28. rei 27, 6. 74, 7. poeticae 101, 8. 111, 14. 143, 22. militaris 160, 21. rem 1, 16. 41, 14. 50, 23. gerere 111, 6 *et* 11. re 26, 18. vera 85, 21. 89, 25. vera 100, 9. vera ⟨102, 26⟩. 114, 11. 119, 9. vera 148, 19. esse ab 151, 27. rerum civilium 25, 12. 54, 25. 70, 13. in praesentia 74, 2. humanarum ⟨91, 23⟩. prolatio 103, 16. actus 17 *et* 20. gestarum 118, 14 *et* 126, 26. rebus gestis 5, 12. 34, 9. 38, 6. 56, 1. 9. 70, 12. 14. 78, 3. 85, 7. 100, 3. gestis 116, 28 *et* 121, 26 *et* 125, 9. 138, 5. gestis 148, 12. gerendis 161, 2. gestis 163, 4. 165, 10.
rem familiarem 41, 5.
reip. 9, 2. 15, 8. 25, 14. 33, 12. 15. 25. 52, 12. 54, 17. 69, 20. 81, 27. 83, 5. hostis 86, 13. 87, 8. 14. 90, 17. 100, 20. 107, 1. 5. 12. 134, 21. 155, 5. rem p. 14, 11. 17, 5. 22, 8. 61, 13. 64, 8. 68, 10. 151, 11. 18. re p. 15, 30. 22, 7. 55, 11. 88, 9. 92, 22. 112, 14. 120, 20. 130, 17. 134, 3.
rescindi 24, 14. -eretur 109, 3.
resculpit infamiam 25, 19. -eret memoriam 35, 7.
reservet 15, 10. -asse 44, 11.
resedisse 51, 18.
respectum habere utilitatis 131, 20.
respondet 146, 28. -entis 16, 25. -dit 21, 18. 35, 24. 68, 15. 134, 23. -derit 141, 24. -disse 134, 10. -disset 17, 4. -detur 139, 26. -dendi 17, 21. -dendo 71, 6. -sum erat 91, 21.
responsio acuta 7, 11. 25, 31. 53, 13. 69, 13. 80, 16. -nis 17, 10. -ni 63, 8. 83, 30. -nem 50, 22. 141, 28. acutissimam 144, 28. validam 148, 3. -ne 27, 15. 44, 24. 71, 14. 17.
responsum 16, 24. 27. -o 108, 12.
respueret interrogationes ab se 141, 26.
restituit 109, 6. -ere dignitatem 82, 13. -isset 149, 3. -i 83, 7. in regnum 113, 11. -endum dignitati 112, 14. -tus est

111, 5. 124, 25. -tus sit 59, 3. 158, 5. -ta sit 2, 14. -tus 58, 9. 16. 126, 16. 131, 15. -tos 94, 8. 158, 2.
restitutioni 79, 4. 97, 4. 100, 22. -nem merere 78, 9. 99, 16. 145, 23. 151, 21. merere 153, 26. -ne 58, 27. 78, 19. 83, 21. 102, 3. 103, 21. 145, 21. 146, 6.
retardari 85, 21. -atus 34, 23.
retinenda est pronuntiatio 69, 24.
retorqueret crimen 105, 11. -sit invidiam 57, 17. 124, 26. -queatur invidia 154, 12.
retraxit verbum 153, 13.
retro dicta sunt 6, 21. habitae orationes 153, 16.
*. . . retur 158, 20.
reversionis 104, 6.
revertantur 142, 9. -suri 88, 18. -tendi 23, 9. 58, 22.
revocat 133, 15. -ans argumentationem ad 17, 3. -aret ab 32, 10. -aturus ad 71, 4. -avit suspicionem ad 46, 20. -averat 94, 6. -atur ab dolore ad 59, 19. -andum 82, 16. -ando 100, 9. -atus 112, 1.
revolverentur in egestatem 29, 13.
reus 19, 5. fieri 20, 14 *et* 26, 19. 28, 9. 62, 16. 76, 18. 92, 21. fieri 106, 2. postulari 114, 22. fieri 120, 28. 30. 122, 18. peti 125, 20. 126, 2. 137, 19. 30. 139, 25. 147, 16. 150, 11. fieri 159, 10. -i postulantur 19, 28. 54, 26. 165, 9. -o 11, 11. 19, 14. 21, 28. 27, 30. 28, 2. 29, 23. 40, 4. 47, 2. 71, 10. 76, 21. 126, 5. 130, 12. 136, 19. 24. 137, 3. 9. 33. 143, 3. -um 2, 3. deprimere 3, 3. facere 22. 19, 17. incesti 20, 18. 27, 29. 40, 6. extollere 47, 6. ⟨facere?⟩ 124, 23. facere 126, 22 *et* 136, 13. 137, 9. facere 140, 8. 148, 9. constituere 154, 16. 157, 9. -is 15, 16. 27, 16. 126, 22. 146, 27. -os 155, 30.
rex 11, 2. 23. 91, 13. 110, 1. 14. regis 20, 22. 36, 13. 129, 2. regem 40, 18. 63, 17. 92, 6. 94, 12. 149, 2. rege 31, 1. 21. 109, 14. 128, 28. 162, 21. reges 40, 16. 95, 2. 119, 5. regum 12, 19.
rhetoris 49, 23. -a 147, 7.
rigorem vetustatis 4, 3.
risus 135, 7.
rite 118, 22.
robustior 36, 14. -em spem 17, 7. 160, 13. -ius augere 1, 16.
rogationis latio 71, 4. 95, 4. -nem ferre 71, 8. perferre 79, 8. persuadere 82, 26. ferre 94, 16. 95, 20. 113, 7. 131, 4. 6. -ne 40, 15.
rogasti 144, 27. -aretur testimonium 8, 32.
rostra 24, 10.
rubidus 97, 6.
rudia 61, 26.
rumigerantium 153, 7.
rumor fert 104, 24. -ris 40, 7.
ruit 30, 15.
rursus 83, 27.
rusticos 25, 32.

S. C. 100, 9.
sacerdotio 113, 5.
sacrificium fit 20, 8 *et* 26, 14. instauratur 16. -i 129, 1. -o interesse 28, 14. 129, 7.
sacri 128, 26. -ae 6, 1.
saepe 48, 6. 77, 5. 86, 10. 93, 9. 103, 23. 119, 10. -ius 132, 28. 148, 23.
saepenumero 24, 16.
sagacissime 130, 21.
sagittarium 105, 3.
sales urbanitatis 135, 22.
saltatorios gestus 99, 11.
saltem 137, 17.

saltandi 99, 8.
salubre 62, 6. -es aquas 25, 8. -ia fomenta 24, 22. -iter 10, 17. 15, 2.
salus patriae 91, 21. -tis 91, 20. periculum incidere 118, 27. 143, 16. 145, 1. publicae 149, 23. 150, 16. -te patriae 54, 26. 56, 17. patriae 83, 7. 92, 3. patriae 20.
salutaris 13, 8.
salutatum venire 21, 5.
salva religione 44, 14. -o honore 116, 1.
sanxerunt poenam 10, 5.
sanctimonia religionum 20, 28. -am 131, 29.
sane 84, 22.
sanguinem taurinum 110, 6. -ne materno 56, 11.
sanat correctio obtrectationem 88, 23. -entur 106, 25.
sana 106, 25.
sapientes 87, 8. 146, 11. -tium 143, 13.
sapientia 141, 8. -am 111, 9.
sapit dubitatio querellam 86, 7. -iat 69, 24.
. . . sas 39, 12.
satis agere 10, 23 *et* 22, 10. 36, 9. 44, 20. 71, 6. 122, 23. facere 130, 13. 157, 5. 161, 1.
satisdationes 24, 14.
satisfacit 140, 18. -factum est 84, 1.
satisfactione humili 153, 9.
saturam: per 70, 11.
saturatos 127, 2.
scaenicorum 102, 13. scenicis 100, 3.
sceleratus 10, 13. -o 28, 25. -am 74, 27. -os 11, 20. -issimum 77, 21.
scelestiora 87, 28.
sceleris 16, 29. 17, 5. 30, 6. -um devorsorium 73, 4.
schola 49, 24.
scientia rei militaris 160, 21.
scilicet 8, 12. 21, 8. 22, 15. 23, 9. 34, 15. 18. 36, 4. 14. 56, 7. 57, 1. 64, 19. 73, 5. 75, 21. 77, 12. 82, 20. 85, 24. 91, 1. 92, 16. 93, 5. 96, 7. 15. 29. 98, 19. 99, 13. 23. 101, 21. 103, 28. 105, 3. 17. 107, 6. 117, 7. 120, 26. 121, 9. 122, 13. 123, 3. 19. 136, 3. 18. 146, 5. 149, 1. 163, 2. 164, 13.
scio 131, 10. 148, 11. -mus 24, 3. 40, 15. 87, 6. 102, 9. 26. 134, 7. 142, 23. -amus 83, 13. -re 16, 25. 141, 1. -rent 137, 11. -erit 16, 30.
sciscitantibus 141, 23.
scolastica levitate 147, 20.
scribae 23, 18. -arum 21.
scribens 78, 23. -bentibus 161, 1. -bere 116, 11. -psit 144, 20. 146, 3. -bsisse 164, 14. -bendum 18, 18. -bendi 18, 22. -ptam 146, 22. 148, 12. 14.
scribtor 160, 6. legum 164, 17. -ptorum 65, 6.
se 3, 15. 4, 13. 5, 16. 6, 3. 20. 7, 1. insinuare 15. 8, 6. 18. 23. 10, 20. 12, 6. conferre 22. 15, 6. 16, 25. 17, 9. offerre 15. 17. 21, 5. 6. 16. 27. 23, 28. 31. 24, 11. 18. 25, 26. 27. 26, 1. habere 13. ferre prae 27, 26 *et* 29, 9. 10. 11. 15. 18. 21. 31, 14. 35, 27. 29. 37, 14. 39, 13. offerre 40, 23. 45, 2. 50, 29. 51, 24. 26. 53, 15. ⟨54, 24.⟩ 57, 2. 13. 58, 3. 18. 59, 13. 60, 19. 68, 15. 69, 19. 70, 16. 78, 8. 83, 10. 89, 21. 92, 3. 11. 103, 8. 105, 9. 22. 108, 13. ferre prae 114, 2. 4. 116, 28. 118, 14. 27. 131, 19. 135, 19. 140, 16. 141, 7. 12. 13. 25. 26. 27. 142, 19. ⟨144, 11.⟩ 145, 25. 147, 25. 148, 16. 17. 149, 6. 150, 17. 151, 15. 25. 155, 10. 156, 14. 159, 8. 162, 6. sui 90, 29. 101, 9. sibi ⟨7, 1.⟩

vindicare 8, 10 *et* 16. 24. vindicare 9, 5. 13, 14. 15. 14, 30. 15, 4. 10. 16, 3. 22, 17. 27, 29. 28, 8. vindicare 30, 3. 36, 22. 39, 7. vindicare 48, 29. conscius 49, 3. 7. 10. 53, 16. vindicare 18. 57, 18. 59, 12. 71, 13. 74, 8. 13. 77, 19. 79, 21. 81, 21. 23. videri 27. 83, 11. 29. 84, 25. 90, 8. 93, 20. 98, 18. male conscius 102, 17. 104, 17. 105, 21. 109, 14. 113, 23. 114, 19. 115, 16. male conscius 116, 27. 117, 16. 120, 3. 123, 11. 125, 15. conciliare 23. 24. 130, 23. vindicare 131, 1. 134, 5. adiudicare 142, 21. vindicare 145, 8. 26. 147, 17. 148, 4. 149, 5. 21. vindicare 150, 24. deposcere 151, 8. 152, 17. 153, 24.

secessisse ab oculis civium 9, 21.

secreta domus: intra 161, 22. -tioribus litteris 110, 9.

sectae Stoicae 95, 13. bonae 107, 11.

sectatores Pythagorae 116, 15.

sectores 3, 17.

secunda 79, 13. -o 69, 2. 91, 23.

secundasse prosperius 137, 31.

secundum 9, 28. 22, 23. 39, 1. 24. 40, 24. 46, 8. 62, 2. 74, 13. 77, 11. 102, 12. 103, 18. 114, 18. 122, 29. 128, 12. 129, 9. 135, 22. 136, 22. 143, 23. 145, 10. 146, 10. 150, 3. 151, 15. 152, 7.

securitatem vitae habere 158, 14. -te 62, 1.

securo iudicio 97, 19.

sed 2, 4. 11. ⟨3, 14.⟩ 4, 3. 6. 12. 5, 17. 6, 13. 7, 2. 8, 20. 10, 13. 24. 11, 2. 12. non tantum 12, 6. 13, 16. 20. 14, 5. 16, 5. 21. 17, 23. 18, 6. 19, 29. enim 20, 3. 22. 22, 18. 23, 24. *24, 3. 25. 27, 18. 20. 30. 28, 8. 29, 1. 14. 30, 4. 6. 12. 28. 33, 14. 27. 36, 1. enim 37, 24. 38, 6. enim 40, 9. 24. 41, 14. 42, 27. 44, 12. 46, 4. 14. 47, 15. 48, 21. 51, 25. 53, 20. 55, 24. 56, 8. 13. 17. 59, 2. 60, 10. 61, 4. 19. enim 62, 1. 25. 63, 7. 64, 20. 65, 5. 67, 9. 13. ⟨69, 2.⟩ 70, 8. 23. 73, 3. 76, 15. 77, 18. 79, 13. 80, 2. enim 82, 14. 26. 87, 20. 88, 2. 89, 10. 11. 90, 29. 93, 21. 95, 3. 6. 97, 19. 98, 13. 23. 100, 4. non tantum sed etiam 101, 6. 12. enim 104, 22. 106, 25. 107, 2. 6. 117, 12. enim 120, 19. 25. 121, 23. 122, 11. 123, 11. 124, 25. 30. enim 126, 6. 26. 127, 21. 128, 1. 132, 1. 134, 23. 137, 31. 142, 19. 22. 145, 23. 148, 2. 9. 26. 152, 3. 154, 18. 19. 155, 10. 157, 15. 158, 9. 160, 23. 164, 22. *vid. etiam* set.

seditio movetur 131, 21. -nis impetus 20, 25. 105, 27. -nem 61, 20. per 96, 6 *et* 139, 15 *et* 155, 11. -nibus flagrantibus 61, 12.

seditiosae actiones 83, 19. multitudinis 118, 20. dimicationis 149, 6. -orum impetus 73, 23. manus 155, 20. -os 132, 26. -e 35, 17. 82, 15. 134, 20. -issimum tempus 117, 22.

sedulitate officiorum 67, 10.

segnius 132, 20.

seiungi 22, 6. -nctum 163, 22.

semel 30, 27. atque iterum 52, 2. 156, 11.

semina quaestionum 74, 18.

semet ipsum 29, 12 *et* 34, 27. ipso 114, 10 *et* 148, 18. ipsum 149, 17.

semper 42, 26. 59, 12. 67, 9. 127, 7. 145, 7. 146, 11.

senatoris 61, 7. -i 138, 22. -em 11, 14. -e 126, 20. -es 6, 5. 18, 19. 34, 14. 104, 20. -um

29, 7. 39, 25. -ibus 25, 14. 29, 4. 141, 29.
senatoriam dignitatem *60, 12. consuetudinem 152, 13. -is magistratibus 127 5.
senatus 20, 10. 35, 25. 56, 22. decretis 59, 3. 64, 12. 66, 20. 67, 21. 25. decreto 69, 14. 71, 19. 100, 14. 113, 11. 123, 10. 133, 10. 14. consultum 136, 22. 137, 8. 151, 7. consultum 153, 25. 155, 19. 161, 21. -ui 32, 1. 57, 4. 14. 58, 11. 69, 17. 116, 25. 144, 16. -um 3, 15. 26, 17. 31, 7. 66, 17. 104, 17. 116, 29. 120, 1. 134, 14. 16. 136, 2. -u 19, 30. 20, 28. 21, 1. 22, 28. 27, 31. 28, 7. 58, 1. 61, 13. 68, 9. 70, 5. 89, 26. 93, 15. 94, 13. 123, 8. 126, 18. 133, 4.
senatusconsulto 62, 15.
senioris 135, 16. -i 133, 26.
senis 97, 26. -os 93, 21.
sensio vergit in contrarium 16, 16.
sensus 19, 3. felicitatis accipitur 59, 19. incommodorum 25. 70, 4. 157, 21. -um contumeliae admittere 95, 14. favoris habere 127, 21.
sententia dicta est in 9, 10. praetoris 24, 14. dicta est 51, 25. una dicere 70, 18. 19. redarguitur 152, 18. -ae latae sunt 21, 12. divisio 70, 10 *et* 17. 21. vigor 149, 25. -am dicere 27, 30. prope 55, 16. conceptam fuisse 70, 6. dicere 12 *et* 152, 14 *et* 17. -arum pretium 156, 3. -is liberare 22, 17. absolvi 22. liberari 27, 27. -as ferre 19, 16. 28, 3. emere 29, 10.
sentit 127, 11. -tiat 89, 19. -tire pro 19, 18 *et* 35, 21. 59, 25. -serit 145, 13. -sisse cum 15, 8. pro 59, 1. -sissent ⟨cum⟩ 66, 13.
separatim 83, 29.
separatur 23, 31. -ari 81, 22.
sepulta sunt 110, 4.
seposita sunt 30, 30.
septimum 58, 4. 131, 15. 160, 19.
septingenta 108, 11.
sepulchrum 163, 21. -i honore communicato 163, 19.
sepulturae curam sustinere 57, 25.
sequentiam custodire 86, 2.
sequestres 28, 1.
sequitur 67, 3. -quenti 37, 2. 40, 28. 45, 18. 78, 7. -quenda sint 44, 17. -cuti sint 46, 19. -cutus 55, 14. -cuti 61, 2.
sermoni adfingere societatem 134, 30. -ne Persico uti 109, 12. -nes referre 153, 7.
severant infamiam 79, 27.
seru .... 156, 23.
servile: obsequium 42, 10.
serviendum sit valetudini 25, 13.
servitio: esse in 64, 8.
servitutem libidinis 5, 23.
servat honorem 90, 10. -ante de caelo 116, 18 *et* 139, 16. -asse de caelo 117, 2. -aretur de caelo 103, 9 *et* 117, 4. -andum est 86, 3. -atum memoriae 64, 5. -atos esse 144, 25.
servi 28, 15. 17. 61, 4. 76, 4. -os 60, 24.
sestertium 151, 14.
set 44, 11. 46, 17. 56, 15. 63, 9. 67, 22. 69, 15. 87, 23. *vid. etiam* sed.
severitatis acerbae 19, 21. priscae 24, 23. -tem nimiam 19, 22.
severior lex 10, 1 *et* 105, 13 *et* 123, 30. -em legem 146, 22. -issime quaerere 125, 22.
sex 72, 8. 119, 3.
sexagensimum 159, 4.
sexagies 151, 14.
sexto 111, 5.
sexum mentiri 26, 4.

si 1, 14. 16. 17. 21. 7, 11. 13. 10, 24. 11, 19. 21. 15, 7. 16, 28. 19, 17. 20, 11. 22, 7. 24, 11. 32, 23. 35, 28. 38, 12. 14. 40, 5. 43, 2. 14. 46, 22. 23. 48, 26. 49, 19. 53, 24. 55, 23. 62, 19. 65, 12. 70, 15. 75, 18. 79, 22. 80, 1. 81, 27. 29. 83, 30. 87, 21. 89, 20. 92, 22. 25. 100, 14. 103, 10. 115, 9. 119, 12. 130, 22. 132, 5. 8. 134, 29. 135, 24. 25. 142, 7. 143, 22. 144, 29. 146, 12. 148, 1. 152, 1. 5. 159, 3.
sic 2, 21. 26. 8, 19. 14, 15. 19, 4. 30, 18. 45, 26. 58, 28. 74, 16. 76, 16. 81, 4. 82, 20. 88, 8. 90, 7. 9. 101, 26. 102, 19. 116, 6. 118, 11. 124, 29. 127, 9. 130, 12. 27. 134, 21. 136, 25. 140, 17. 143, 18. 144, 26. 148, 19. 152, 6. 156, 8.
sicubi 83, 27.
sicut 152, 9.
significatio 101, 15. -nibus 100, 30.
significat 15, 20. 16, 1. 22, 32. 23, 30. 24, 15. 40, 17. 41, 2. 47, 28. 85, 6. 95, 23. 100, 26. 104, 5. 105, 12. 117, 20. 129, 10. 132, 12. 136, 12. 139, 29. 149, 1. 157, 9. 158, 2. 161, 10. 18. 162, 6. 165, 5. 6. -et 5, 22. -are 4, 24. 25, 19. 28, 26. 39, 22. 49, 17. 52, 19. 90, 13. 130, 25. 131, 5. 139, 13. -ans 150, 3. -aret 23, 23. 29, 15. 152, 4. -aturus 62, 16. -atur 79, 7. 99, 9. -ari 66, 15. 131, 7. 148, 10. -arentur 100, 20.
signare instrumenta 46, 3. -averat testamentum 80, 15.
signa 4, 5. 46, 7. edere civis 163, 5. -orum 1, 20. -is 4, 25.
silentii merces 164, 22. -o praeterire 111, 2.
similis 36, 19. -e: monstri 18, 7. -es 9, 11. -ia 89, 2. -ibus 33, 15. -iter 41, 6. 43, 1. 53, 19. 154, 11. 155, 9. -limam 125, 7.
similitudinem 83, 25. describere ad beluae 157, 18. -ne 92, 7.
simplex 70, 20.
simul 4, 14. 11, 4. 26, 27. 36, 23. 58, 19. 74, 26. 116, 2. 135, 3. 149, 4. 151, 10. 156, 1.
simulacrum 3, 8. 4, 10. -a 5, 28.
simulatione 56, 6.
simulat 127, 14. -averat 105, 22.
simultates 158, 11.
sine 1, 1. 6, 6. dubio 20 *et* 15, 5 *et* 19, 31. 20, 25. dubio 21, 28. 25, 32. dubio 30, 5 *et* 56, 1. 61, 14. 72, 7. 73, 15. dubio 22 *et* 75, 14 *et* 76, 3 *et* 77, 15 *et* 81, 11 *et* 89, 21. 95, 1. dubio 97, 3 *et* 100, 3. 101, 2. dubio 14 *et* 105, 26. 107, 15. dubio 108, 5. 116, 10. 121, 7. 134, 9. dubio 136, 6 *et* 137, 10 *et* 140, 9. 16. 141, 20. dubio 150, 24. 164, 8.
singulari numero 38, 27 *et* 92, 15. -iter 70, 16.
singuli 34, 9. -orum 20, 2. 48, 9. -is 35, 2. 70, 18. -os 93, 20. 97, 26. -as 44, 25.
sinebant 119, 8.
sinus 36, 9.
sive 15, 21. 66, 7. 18. 109, 11. 117, 20. 138, 28. sive — sive 29, 21. 22. 39, 17. 22. 23. 58, 21. 70, 8. 9. 115, 7. 8. 153, 2.
sobriae virtutis ingenium 26, 1.
socer 101, 19. 106, 20.
socialis belli 13, 25. -i bello 159, 9 *et* 162, 18.
societas votorum 104, 8. publicanorum 129, 25. 133, 2. -tatis iure 72, 4. honos 94, 15. -tatem suam sermoni adfingere 134, 30. -tate: in 48, 12. alienari a 95, 3. publicanorum 133, 27.

socii 35, 25. 88, 14. -o: damnari pro 48, 11. -um 155, 14. -is 71, 21. 103, 3. -os 3, 3. 141, 15.
sodaliciis: crimen de 122, 6. reus peti de 125, 20. reum facere de 126, 22. causam dicere de 137, 15.
soleo 135, 22. -et 1, 10. -ent 26, 30. 102, 15. 20. -eat 49, 20. 123, 8. -eant 24, 26. 41, 14. 46, 14. 88, 17. 136, 18. -ere 80, 26. 138, 27. -ebat 24, 28. 52, 10. 70, 10. 129, 7. -ebant 23, 17. 24, 8. 46, 3. 103, 9. 134, 14. 147, 27. 156, 11. -eret 102, 25. 122, 14. -erent 121, 22. -itus 4, 13. -itum 83, 15. 102, 18. -itam 144, 9. -itus esset 104, 12.
sollemne sacrificium 26, 15. -i: de more 129, 11. -ia negotiorum 103, 15.
sollertissimus: orator 80, 18. -e 43, 12. 74, 20. 144, 6.
sollicitudinis aestus 34, 7. vis 150, 25. -nem suscipere 128, 13. debere 140, 17.
solus 44, 28. 51, 1. 92, 5. 121, 21. -a 47, 20. 69, 7. 87, 27. 160, 21. -um 8, 5. non — verum etiam 160, 6. -o 42, 13. -am 59, 8.
solutionis 24, 9.
sordes 39, 2.
sordidatus 102, 14.
sordida multitudo 61, 9. -is artificiis 42, 20. -e versari 115, 15.
soror 26, 23. 86, 10. -is 66, 6. -em 28, 26. 63, 13. 99, 6. -e 63, 10. 121, 17.
sororium tigillum 64, 5.
sorte captivitatis 73, 9. deligi 122, 24. discerni 140, 2. -tes dispergere 122, 27.
sortiri provincias 23, 17. -irentur 140, 1. -ito quaesitorem facere 122, 20. -itus erat aquariam 115, 14.
spatium habere decernendi 133, 11. -o temporis 91, 6.
specialiter 154, 19.
species: diducere in 33, 27. 152, 3. 12. 154, 5. -ei duplicis 83, 2. -em 44, 11. 66, 1. 136, 21. -e 62, 7. honoris 139, 5.
specimen egregium virtutis 149, 19.
spectaculum gladiatorium 101, 23. -a 102, 18.
spectatae humanitatis 137 31. -tissimum adulescentem 132, 11.
spectant ad 148, 10. -es 1, 17. -a 136, 19. -antem iocos 147, 20. -atum venire 99, 13. -andum 17, 22.
speculi contemplatione 26, 28.
spes salutis ostenditur 91, 19. -em robustiorem dare 17, 7. ad 24, 8. bonam auspicari 85, 1. honoris sibi polliceri 98, 18. 113, 24. habere in uno 122, 13. dare de maioribus 142, 23. sibi polliceri 147, 17. -e frustrari 28, 2.
spiritus aufertur 1, 9. -um laudis imitari 18, 9. liberum habere 64, 9. -u regiae potestatis 10, 30. acerrimo respondere 21, 18.
spoliatione 23, 3.
spoliat 48, 17. -asset 2, 13. -atum fortunis 50, 12. -atis 121, 5. 142, 8.
spolium 16, 3. -a 1, 21. 63, 15.
spondeant 24, 16. -erent 24, 11.
sponsionis 24, 12. -nem dupli facere 50, 6. votorum facere 58, 25.
sponsores 24, 9. 17.
sponte 45, 17. sua 52, 3 *et* 61, 2.
squalor 96, 25.

statim 11, 1. 12, 1. 16, 26. 37, 5. 38, 20. 43, 17. 62, 12. 76, 5. 77, 3. 80, 9. 87, 21. 91, 5. 117, 11. 131, 28. 141, 7. 154, 18.
statuerit 100, 14. -isse 71, 15. -ta 62, 14. -tum 70, 6.
statura depressus 97, 6.
statum oppidi 3, 10.
stemma 110, 10.
stare 41, 4. steterunt 91, 20.
stomachi amaritudo 22, 14. asperitas 52, 25. acerbitate 56, 17 *et* 86, 17. morsus 134, 10. permistio 141, 24. asperitas 146, 19 *et* 149, 10. -o oratorio 47, 27. -um commovere 148, 14.
strangulari 33, 19.
strenue rem gerere 164, 29. -iores 108, 5. -issimus 13, 6. 92, 5.
strumosa facie 107, 8.
studet 112, 14. -ens in 61, 22. -entes 62, 21. -ebant *c. a. c. i.* 121, 29. -eret 130, 24.
studiosum 85, 16. -am 99, 8.
studium 1, 5. 80, 28. -o loquacitatis 6, 22. 33, 23. -a Latina docere 163, 15. -orum eruditio 116, 13. -is poeticiis 158, 17. 160, 5. doctrinae 20. eloquentiae 161, 15.
stultitiam 105, 24.
stulta defensio 17, 24. -e 24, 15. -ius 29, 12.
stupri consensum 66, 9. -o 28, 25. -a 86, 22.
suadeat 107, 15. -enti 45, 25.
suasionibus coactus 96, 1.
sub 9, 23. 23, 31. 26, 5. 43, 17. 49, 9. 51, 19. 64, 4. 89, 1. 13. 102, 11. 16. 27. 126, 13. 146, 2. 153, 13.
sub .... 74, 24.
subamare 84, 22.
subdit 38, 11. 154, 6. -didit 13, 4. 32, 23. 85, 15. -dita 71, 14.
subicit 16, 24. 30, 23. 37, 5. 112, 10. -iceremus 55, 22. -iecit 1, 8. 5, 12. 37, 10. 44, 31. 67, 13. 101, 2. 139, 10. 154, 27. -icitur 76, 20. -iciatur calor indignationi 4, 22. -iectae sunt 61, 9. -iecta 131, 25.
subiunxit 76, 12. 142, 18. -iuncta iumenta vehiculis 75, 22.
sublimitate laudis 14, 3. nominis 131, 1.
subministrari crimina 51, 10.
submoveret impetus 83, 4.
subnectit exempla 135, 18. -ens 80, 11.
subnixus honestate 51, 5. -um levi armatura 105, 4. -os iure 87, 16.
subornaverant ad indicium 104, 26. -assent ad mendacium 120, 6.
subrepere 102, 20.
subscribentibus 26, 20. ⟨subscri⟩bentibus 33, 2. -bserat 35, 11.
subscriptor 35, 14.
subsignari 52, 8. -andi 52, 9.
substitui 118, 6.
subest 28, 7. -esse aequitatem 71, 10.
subterfugeret 158, 4.
subtiliter 154, 18. *vid. etiam* suptilis.
subtilitatis 4, 11. *vid. etiam* suptilitas.
subtrahit 38, 10. -xerit 18, 4. -cta est 76, 18. -cta 88, 1.
subveniendum 12, 5.
successerunt 117, 28.
successor 44, 8. 16. -um 44, 17.
succumberet animus designationi 105, 18. -ubuerint ad obsequium 45, 25.
sufficienter 138, 20.
sufficientes 147, 15. -fecit 33, 29. -fecerat 144, 16.

suffragationis 125, 25. gratia 129, 24.
suffragatorem 130, 26.
suffragium pronuntiare 97, 18. ferre 123, 24 *et* 138, 10. fortunae 142, 23. -o 123, 27. 156, 16. -a 128, 6. 139, 29. -orum 139, 23. -is 117, 15. 128, 24.
suffragantium 139, 28. -aretur 130, 17. -atus est dignitati ad restitutionem 99, 17. -ata sit laus honoribus 37, 15. -atos 100, 23. 127, 1.
suggerit tela 51, 9. -eret 148, 4.
sum 80, 25. 134, 11. es 134, 6. est 1, 1. 8. 14. 17. 8, 30. 11, 18. 21. 12, 15. 13, 24. 14, 14. 15, 23. 19, 3. 22, 14. 23, 12. 25, 6. 9. 10. 27, 19. 29, 9. 30, 16. 31, 21. 32, 8. 10. 33, 14. 34, 3. 36, 14. 20. 43, 1. 45, 25. 48, 3. 16. 32. 49, 14. 53, 15. 57, 21. 58, 9. 59, 17. 27. 62, 7. 63, 1. 10. 16. 65, 13. 66, 15. 70, 4. 17. 74, 15. 75, 14. 76, 12. 77, 4. 5. 12. 14. 80, 28. 85, 11. 16. 87, 1. 10. 90, 19. 91, 22. 92, 5. 21. 25. 28. 97, 14. 99, 19. 101, 7. 103, 7. 17. 105, 26. 106, 9. 23. 107, 17. 111, 14. 115, 14. 24. 116, 6. 25. 117, 27. 119, 12. 13. 121, 21. 125, 15. 28. 126, 25. 131, 4. 5. 18. 133, 1. 134, 3. 24. 135, 25. 139, 25. 140, 27. 143, 2. [147, 8.] 149, 28. 152, 5. 12. 18. 153, 14. 155, 30. 158, 8. 159, 18. 160, 3. 162, 17. 164, 2. sunt 18, 8. 21. 24, 22. 32, 5. 38, 24. 45, 2. 46, 16. 59, 26. 72, 12. 89, ⟨7.⟩ 10. 100, 25. 102, 1. 106, 25. 127, 21. 128, 16. 132, 13. 136, 11. 163, 8. sit 2, 16. 7, 23. 9, 9. 10, 26. 11, 11. 13, 21. 18, 7. 25, 15. 31, 8. 32, 2. 34, 8. 37, 22. 39, 1. 42, 18. 24. 52, 26. 53, 16. 59, 8. 73, 17. 75, 18. 78, 16. 95, 5. 15. 106, 24. 107, 5. 114, 11. 137, 18. 138, 11. 144, 18. 145, 1. 149, 24. 150, 26. 157, 21. 158, 13. sint 14, 5. 25, 11. 107, 13. 153, 23. esse 1, 4. 4, 21. 9, 23. 13, 15. 16, 29. 17, 5. 18, 28. 29, 20. 33, 17. 35, 28. 46, 9. 13. 16. 49, 14. 51, 3. ⟨52, 11.⟩ 59, 24. 73, 17. 78, 13. 80, 16. 81, 1. 11. 23. 83, 6. 90, 29. 94, 20. 97, 7. 108, 6. 117, 24. 121, 23. 132, 30. 133, 12. 134, 7. 138, 28. 140, 6. 141, 26. 142, 24. 146, 11. 14. 156, 10. 160, 12. erat 1, 7. 24, 21. 56, 8. 61, 11. 20. 68, 17. 70, 20. 76, 14. 82, 10. 87, 4. 99, 7. 104, 11. 109, 8. 117, 3. 121, 8. 132, 3. 152, 3. 9. 156, 22. 158, 21. 161, 2. erant 81, 10. 154, 23. esset 5, 16. 11, 3. 16, 19. 31. 19, 4. 20, 21. 29, 7. 12. 35, 15. 45, 23. 52, 27. 60, 24. 66, 20. ⟨69, 1.⟩ 75, 27. 80, 14. 23. 81, 27. 84, 25. 87, 2. 28. 97, 5. 101, 22. 122, 18. 124, 13. 130, 6. 132, 5. 133, 1. 134, 21. 136, 7. 141, 7. 155, 22. 159, 14. essent 30, 10. 84, 2. 105, 5. 147, 28. 159, 1. erit 2, 23. 83, 2. futurum esse 23, 32. fore 126, 5. futurum 80, 2. 81, 29. 91, 6. 141, 9. 151, 27. 156, 15. -ae 24, 9. -arum 74, 18. futura erat 19, 8. futurum esset 109, 2. fui 69, 25. fuit 5, 10. 11, 22. 26, 20. 31. 28, 23. 29, 4. 31, 24. 35, 14. 36, 6. 37, 25. 53, 6. 57, 6. 66, 6. 69, 7. 78, 22. 83, 9. 84, 13. 85, 19. 91, 13. 15. 93, 14. 97, 3. 98, 4. 101, 19. 104, 21. 105, 24. 109, 12. 110, 10. 111, 3. 7. 114, 10. 116, 11. 121, 17. 126, 14. 155, 19. 160, 5. 161, 21. 163, 18. 164, 4. 28. fuerunt 13, 11. 78, 18. 82, 11. 91, 2. 98, 12. fuerit 2, 13. 12, 13. 16, 30. 25, 28. 32, 25. 37, 15. 49, 10. 53, 9. 54, 12. 68, 3. 70, 9. 90, 20. 100,

29. 104, 8. 118, 5. -rint 143, 1. fuisse 4, 11. 8, 25. 9, 11. 10, 11. 12, 16. 16, 22. 21, 6. 22, 26. 28, 32. 32, 10. 35, 27. 36, 1. 37, 2. 45, 20. 47, 22. 23. 49, 24. 51, 25. 54, 18. 59, 8. 64, 8. 67, 8. 84, 9. 89, 21. 90, 8. 99, 8. 24. 101, 4. 8. 9. 102, 10. 104, 6. 107, 8. 113, 1. 114, 14. 115, 3. 121, 15. 31. 125, 7. 131, 18. 132, 8. 139, 24. 140, 7. 141, 12. 15. 143, 21. 145, 12. 20. 23. 146, 24. 147, 26. 153, 4. 156, 7. 162, 28. 163, 21. -erat 25, 25. 28, 19. 60, 19. 61, 11. 86, 10. 105, 14. 120, 27. 123, 30. 149, 14. -erant 28, 22. 58, 21. -isset 3, 9. 62, 19. 80, 1. 101, 21. 111, 9.

summa pecuniae 133, 6. -am quaestionis 77, 9.

summaverit narrationem 76, 6.

summa 1, 17. 21, 25. 29, 5. 40, 4. 47, 10. 54, 10. 86, 17. 111, 11. 14. 118, 25. 123, 10. 126, 6. 141, 14. -um 153, 7. -ae *84, 11. 107, 13. 111, 7. 124, 20. -am 65, 5. -as 121, 6.

sumit exordium 74, 14. -mere habitum 121, 23. -mserunt vim sententiae 127, 22. -mpserit 113, 3. -mpsisse 45, 3. 137, 7. -mpserant 137, 4. -muntur 32, 5. -mtis 91, 20.

sumtus erogationem 48, 32. 57, 23.

super 64, 3. 72, 10.

superbia 114, 11. 134, 30. 138, 27. -ae 11, 11. 57, 7. -am 115, 1. 138, 14.

superbus 25, 2. -um 130, 7. -e 114, 8. -ius 131, 1. -iorem 87, 2. -iore iactantia 148, 15.

superfluo: laborare ex 145, 25.

supergressus modum 82, 25. -um praescripta 39, 30.

superiectum est 155, 3.

superius 8, 7. 9. -iore 8, 23. 40, 26. 58, 9. -ioribus 9, 28.

superare 54, 12. -atus est 31, 27. 34, 22. -atus 112, 2. -ati 16, 4. -ato 111, 6. -atos 40, 17.

superposuit 1, 10.

superscribsit 165, 3.

superstitionem: secundum veterem 129, 9.

superesse 15, 4. -essent 19, 10.

supervixerit 91, 7.

supplex 48, 4. -iciter petere 138, 26.

supplicationes 121, 25. 31.

supplicii 35, 27.

supplicare 138, 15.

suppressit 96, 14.

supra 24, 7. 38, 4. 59, 22. 74, 7. 92, 2. 97, 25. 116, 23. 121, 20. 126, 24. 136, 1. 154, 5. 15. 164, 3.

supremum vitae diem fungi 84, 19. diem vitae habere 104, 23.

suptiliter 84, 7. *vid. etiam* subtilis.

suptilitate oratoria 9, 15. figurandi 147, 23. *vid. etiam* subtilitas.

suscipiant 142, 10. -cipere (virtutem) 92, 20. -cepit 38, 3. 61, 19. -ceperunt 19, 23. -ceperit 113, 17. 147, 16. 149, 24. -ceperint molestiam 128, 14. -cepisse 114, 4. -cepisset partes 71, 20. -ceptus est 109, 14. -cepta vis 69, 22. -cepta fuerat 106, 4.

suspendit medie elocutionem 23, 23. responsionem 50, 22. 131, 17. -i medietates verborum 27, 26.

suspicio cadit in 11, 13. convenit in 22, 3. congruit in 28, 18. retorquetur in 154, 11. -nis obnoxius 54, 21. 140, 6. -nem praegravare 32, 20. 46,

20. discutere 47, 19. 75, 4. 130, 27. 132, 22. -ne 84, 23.
suspicari 15, 21. 52, 20. 67, 5. -aretur 15, 8. -atus 66, 11.
sustentatus est 126, 12.
sustinent sepulturae curam 57, 25. -neret aquae curam 115, 15. -nuisse fortunam lugubrem 96, 27. -nerentur patrimonio 41, 3.
sutores 42, 19.
suus 96, 10. 122, 21. -a 29, 1. 31, 8. 33, 13. sponte 52, 3. 12. 53, 14. 58, 17. 27. sponte 61, 2. 81, 3. 88, 16. 17. 89, 12. 28. 92, 11. 94, 6. 101, 19. 102, 3. 103, 21. 118, 28. 141, 20. 154, 21. 158, 13. 159, 9. 162, 26. -um 11, 1. 34, 24. 44, 10. 50, 29. 56, 7. 57, 1. 66, 8. 73, 29. 80, 14. 96, 27. 99, 25. 100, 6. 113, 11. 127, 4. 139, 17. 149, 4. 162, 3. sui 9, 21. 13, 5. 15, 31. 19, 20. 21, 29. 25, 22. 27, 28. 34, 27. 44, 6. 60, 17. 61, 3. 18. 66, 4. 73, 26. 75, 24. 76, 14. 77, 24. 85, 7. 89, 1. 91, 10. 99, 20. 125, 9. 126, 8. 142, 9. 145, 10. 146, 19. 149, 10. 150, 10. 152, 26. 154, 18. 160, 3. -ae 9, 24. 19, 13. 21, 24. 22, 5. 27. 26, 29. 55, 6. 58, 15. 67, 15. 71, 23. 72, 6. 7. 73, 3. 24. 75, 1. 87, 14. 91, 1. 100, 22. 102, 14. 103, 19. 104, 6. 112, 15. 113, 1. 118, 29. 129, 17. 130, 13. 133, 9. 10. 28. 136, 6. 144, 13. 145, 1. 11. 13. 149, 25. 151, 21. 153, 22. 161, 22. suo 6, 1. 8, 25. 25, 27. 26, 22. 31, 9. 38, 2. 53, 3. 16. 54, 5. 56, 3. 59, 1. 6. 71, 20. 84, 17. 22. 90, 16. 93, 6. 22. 120, 24. 123, 24. 124, 27. 125, 22. 128, 2. 14. 132, 9. 18. 134, 20. 144, 20. 145, 7. 20. 150, 11. 152, 14. 155, 7. 158, 4. 5. suam 11, 4. 20, 14. 45, 19. 52, 11. 54, 3. 55, 14. 58, 10. 71, 3. 79, 26. 81, 16. 82, 13. 26. 102, 8. 105, 11. 114, 19. 116, 25. 122, 29. 126, 4. 130, 3. 134, 30. 145, 23. 147, 13. suorum 26, 31. 58, 25. 163, 20. suis 14, 4. 10. 22, 17. 23, 29. 25, 1. 10. 46, 21. 83, 14. 112, 4. 127, 1. 5. 7. 128, 24. 133, 16. 144, 7. 17. 148, 12. suos 54, 12. 123, 9. 127, 8. 137, 10. suas 88, 14. 92, 17. 130, 14.
syllabis implere 88, 2.

τ . . . . 153, 13.
tabellae inscribere 97, 19.
tabulae 46, 6. 15. -am 118, 10. 12. 13. 14. -arum citatio 6, 16. recitatio 43, 12. instrumenta 22. XII 65, 10. -is pictis 4, 25. 159, 7. -as 18, 5. referre in publicas 17. 44, 3. 4. 46, 13. 17. 19. XII 65, 16. 153, 21.
tabularium 159, 8.
tacere 144, 20.
taciturnitate 89, 22.
taciti favoris 73, 2. -to: relinquere in 115, 8. favore 137, 4. -tis cogitationibus 15, 5. -te 139, 10.
talentum 149, 2. 162, 21.
talionem referre 12, 24.
talis 144, 21. -e 17, 10. -ia 11, 1. 85, 2. 89, 11. 114, 7.
tam—quam 21, 19. 37, 21. 52, 25. 27. quam 84, 1. 114, 9. 125, 1. 129, 10. 130, 17. quam 26 *et* 136, 19. 149, 25. 155, 5. 162, 12.
tamen 1, 4. 6. 5, 22. 26. 6, 1. 10, 3. 20. 12, 24. 15, 4. 16. 17, 16. 19, 19. 20, 9. 29. 21, 10. 26. 26, 24. 29, 14. 30, 10. 31, 23. 26. 35, 17. 36, 12. 45, 18. 49, 9. 10. 50, 22. 52, 28. 54, 22. 63, 11. 16. 64, 2. 8. 65, 1. 69, 3. 18. 70, 23. 78, 15. 79, 12. 82, 22. 83, 15. 86, 7. 87, 15. 88, 7. 90, 6. 91, 2. 4. 96, 11. 19. 98, 21. 101, 14. 20. 108, 3.

109, 7. 111, 5. 112, 13. 114, 9. 115, 2. 8. 120, 3. 9. 123, 24. 124, 1. 2. 29. 130, 12. 136, 25. 139, 5. 17. 142, 2. 143, 11. 144, 19. 146, 28. 147, 25. 148, 5. 149, 18. 156, 4. 159, 15. *162, 9. 164, 8.
tantopere 128, 24. 145, 21.
tantummodo 122, 11. 126, 1.
tantum 1, ⟨6.⟩ 15. non — verum etiam 2, 19. non — sed 12, 6. non — verum etiam 34, 19 *et* 39, 18. 41, 15. 46, 15. non — sed etiam 56, 15. non — sed 87, 22. non — verum etiam 91, 11 *et* 97, 6. non — sed etiam 101, 6. non — verum etiam 105, 9 *et* 118, 24 *et* 128, 10. 141, 7. non — verum etiam 151, 8 *et* 153, 3.
tanta 48, 30. -tum — quantum 47, 6. 57, 2. in quantum -in 98, 7. 99, 23. 133, 5. 145, 25. quantum 150, 10. -tae 4, 11. -to — quanto 1, 2. 18, 7. 39, 8. -tam 30, 11. 123, 11. -tis 14, 11.
tarditatem 23, 9.
taurinum sanguinem haurire 110, 6.
taxatio pecuniae 27, 16.
tela 51, 9.
. . . tem 51, 15.
temerarium 25, 19.
temere 144, 1. 159, 11.
temeritas praeceps 41, 15. -tatis perditissimae 104, 16. 123, 20. -tate inpudentiae 147, 2.
temtat 40, 6. -averat 45, 7. *vid. etiam* tempto.
temperamentum interponere verbis 127, 19. -to consultissimo 90, 5. modestiae 145, 2.
temperat acerbitatem 115, 24. -avit 93, 6. 130, 3.
tempestas 27, 6. -tatis 2, 12.
templum 2, 13. -i 1, 21. 165, 3. -o 100, 11. 146, 5.
temptat 90, 17. -avit 137, 5. -averat 30, 27. *vid. etiam* temto.
tempus 8, 5. 9. 18, 27. 19, 4. 21, 30. 22, 26. 40, 10. 44, 4. 11. 79, 7. 104, 17. 106, 10. 117, 21. 121, 22. 133, 11. 141, 2. -oris 8, 19. 19, 20. 23. 26, 13. 83, 16. 19. 89, 1. 91, 6. 101, 3. 138, 8. -ore 8, 17. 20, 6. 25, 8. 11. 30, 29. 51, 25. 68, 16. 73, 6. 75, 5. 78, 3. 85, 24. 93, 11. 96, 7. in 99, 23. 100, 12. 103, 17. 117, 4. 119, 17. 122, 2. 124, 25. 134, 3. 159, 3. -ora 12, 11. 100, 19. -orum 87, 19. 162, 26. -oribus ⟨9, 29.⟩ 20, 16. 36, 3. 95, 21. 100, 17. 116, 11. 131, 26. 162, 8. 163, 2. 11.
teneatur conclusa propositio 7, 7. -eretur caedes in confesso 71, 7.
teneriorem pueritiam 86, 21.
tenui argumento 15, 7. -em probationem 140, 8. -iter facta responsio 69, 13.
terminos 94, 24.
terra 36, 3. 91, 17. -is 129, 5.
territos 40, 26.
terroris 61, 27. -i 81, 10.
tertius 20, 19. 98, 18. -a 34, 14. 152, 12. -o 30, 17. 62, 22. -um 44, 1. 61, 15. -o *adv.* 91, 16.
testamentum signare 80, 15. -o 80, 17.
testificatione 36, 23.
testificatur 153, 15. -ando 21, 27. 142, 18. -atus est 132, 1.
testimonium divinum 2, 3. dicere 7, 8 *et* 12 *et* 14. rogari 8, 31. 11, 20. dicere 21, 4 *et* 28, 15. 37, 8. 21. provocari ad 41, 4. 42, 18. dicere 45, 2 *et* 47, 22 *et* 24. 49, 7. 50, 20. refutare 27. dicere 51, 1. adicere 80, 15. dicere 82, 24. 114, 8. dicere 124, 24 *et* 125, 9. perhibere 130, 4 *et* 137, 8. 143, 16. gratiae

referre 144, 7. -i 7, 15. veritas 21, 29. religio 27, 28. 51, 4. auctoritas 125, 14. 132, 4. -o niti 8, 11. 11, 23. dicendo 22, 10. dicere pro 26, 22. 38, 23. niti ab 45, 10. dicto 47, 24. persequi 104, 11. lacessere 124, 27. niti 159, 15. -a 8, 20. 45, 21. 140, 16. -is 11, 22. dicendis 39, 9.
testis 7, 23. auctoritas 8, 16. 30. auctoritas 9, 5. 26, 22. auctoritas 48, 29. -i 42, 4. -em constituere 8, 18. 152, 10. -e 50, 24. 125, 15. -es 40, 24. 42, 9. 152, 11. -ium religio 41, 13. 48, 9. 50, 16. 140, 19. 152, 9. -ibus 38, 18. 39, 6. 43, 3.
testatur 36, 1. 73, 17. 140, 17. -etur 15, 3. -atus est 130, 12. 137, 30.
textum 30, 18.
theatro 41, 18.
tigillum sororium 64, 5. -o 64, 3.
timere 105, 6. -erent 24, 15. 82, 7. -eri 157, 4. 21. -endus 105, 4.
timiditatis verecundae 130, 7.
timide 18, 6.
*tirent 36, 1.
titulus maiorum eminebat 73, 1. -o: ferri sub 102, 11. -um 151, 26. 152, 1.
toga pulla 121, 21. -ae 117, 14. -am virilem sumere 113, 3.
tolerabilius 119, 12.
tolerantibus moleste 43, 4.
tormenta: postulari in 28, 21. -is 15, 25.
torquet acutissimum (συλλογισμόν?) 7, 6.
torquem 16, 3.
tot 157, 4. 162, 11.
totus 18, 2. -a 159, 16. -um 1, 14. in 13, 18 *et* 44, 10 *et* 50, 17. 60, 13. 74, 22. 133, 10. 135, 15. 138, 20. in 144, 19. -ius 3, 10. 38, 15. 44, 25. 138, 10. -am 81, 15. -o 54, 24.
tr. pl. 27, 5. 7. ⟨93, 22.⟩ 96, 5. 11. 124, 7. *vid. etiam* tribunus.
tractatione 56, 2.
tractatu 101, 28.
tractare 16, 17. -aturus sit 6, 11. -antur 90, 25.
tradunt 99, 7. -diderunt memoriae 120, 19. -tur 107, 8. 115, 3. 143, 22. 144, 8. 153, 4. 163, 21. -duntur 79, 4. -dantur 91, 13.
traductus est sub iugum 64, 4.
tragici versus 100, 28. carminis 160, 6. poëtae 165, 1. -arum fabularum 100, 17.
tragoedia praetermissa 1, 3. 2, 7. 100, 25. 101, 11.
trahit 9, 22. 65, 11. -ebat genus 25, 18.
tranquillitas 2, 14. -tatis 154, 17.
trans 28, 20.
transcendit ad 134, 1.
transit 136, 12. 154, 10. -iturum ad familiam plebeiam 21, 16. in familiam plebeiam 23, 29. -isset 30, 16.
transgreditur 77, 17.
transitus 36, 21. fit 129, 15. -um facit 44, 25. parans 74, 8.
τραπεζίτας 48, 21.
trascucurrisse nude 36, 2.
trecena 22, 23. -is 29, 22.
tres 20, 16. 98, 15. 116, 26. tribus 39, 25. 63, 12.
tribuli 123, 24. -es 137, 10. -ibus 125, 24.
tribunal 122, 26.
tribunatus 73, 26. -um pl. 23, 27. 84, 8. 105, 19. 124, 19. -u 71, 20. 103, 24. 115, 22. 116, 28. 120, 24. 122, 23. 124, 2. 132, 18. 134, 20. 145, 20.
tribunicius 20, 20. -a potestas 51, 16. -am rogationem 113, 7.

tribunus pl. 21, 16 *et* 35, 15. militum 66, 6. pl. 18 *et* 96, 21 *et* 124, 13 *et* 161, 21. -i aerarii 34, 14. 66, 4. pl. 117, 22. plebi 126, 8 *et* 146, 2. pl. 148, 24 *et* 149, 20. -o pl. 20, 26. 39, 23. 51, 20. 89, 29. pl. 151, 21. -um pl. 15, 19 *et* 66, 21. -orum aerariorum 39, 26. 79, 3. pl. 82, 10. 97, 4. 98, 12. 106, 3. 122, 11. -is aerariis ⟨29, 6.⟩ -os pl. 85, 6. *vid. etiam* tr. pl.
tribuens 14, 11. -endum esse 156, 3.
tribus 126, 1. 5. 136, 23. 24. 137, 6. 139, 25. -bubus 160, 15.
tributum conferre 43, 9.
tricensimum 44, 2.
triennio 103, 28.
trientes 93, 21. -tibus 97, 26.
XXX 21, 11.
trifariam dividere 31, 21.
trina 63, 15.
trinundinum tempus 106, 10. -o 93, 10.
triplex 109, 5.
tristis 134, 6. 11. -tem 59, 6. -tiore habitu 121, 24.
triumfavit 13, 13. 161, 5. -farunt 161, 19. -fasse 103, 5. -faverat 92, 12.
triumfum petere 121, 27.
triumvir 121, 17. -um 72, 4.
tu 11, 30. 134, 23. te 10, 23. 11, 21. 12, 5. 116, 6.
tueri aequitatem 31, 9. -erentur (partes) 83, 11. 108, 14. -endae 58, 18. -endam rationem pudoris 31, 31.
tum: cum 114, 12. 156, 17.
tumorem animi 115, 1.
tunc 28, 19. 61, 11. 14. 77, 14. 81, 18. 94, 8. 103, 16. 117, 2. 129, 19. deinde 141, 22. 158, 21. 22.
turbis flagrantibus 61, 11.
urbatior 75, 14.
turbida: tempestas 27, 7.
turbaret comitia 151, 5. -averat comitia 155, 21.
turbulenta multitudo 20, 24 *et* 61, 9. res 20. -tae actiones 83, 19. -tissimi temporis 83, 16. -tissimos 132, 26. -tissime 73, 26.
turpitudinis liniamenta 26, 7. facie 32, 1. -em infamem 153, 2.
tutela: haberi in legitima 53, 7. -am salutis publicae 149, 22.
tutor 53, 9.
tutum 118, 30.
tua 7, 9. -is 144, 27.
tyrannicam sententiam 97, 15.
tyrannidis invidia 12, 28.
tyrannus 76, 24. -um 57, 3.

vacat 160, 2.
vacua 128, 23.
vagatus est extra causam 83, 13.
valde 7, 21. 11, 29. 32, 17. 46, 2. 47, 10. 132, 29. 142, 18. 144, 24. 150, 23. 158, 9. 165, 9.
valet plurimum 87, 21. -eat 44, 27. -ere pro crimine 17, 6. mediocriter 54, 21. -ebit 142, 28. -uerit 130, 28. -uisse plurimum 39, 17. 41, 26. nihil 130, 22.
valetudo 25, 9. -dinis cura 24, 25. -dini servire 25, 13. -dine pedum 34, 23 *et* 85, 21.
validum 51, 3. -i iuris firmitas 93, 12. -am responsionem 148, 3. -is ratiocinationibus 80, 11. -ior 132, 5. -ius 15, 29. -issima exempla 18, 18. argumentatio 47, 21. -issimo: accipi pro 38, 14. -issime 74, 18.
varietate 164, 25.
varia 141, 23. 146, 18. 150, 10. -ae 150, 5. 152, 3. -o 99, 3. 151, 5. -os versus 164, 13. -e 123, 16.
vaticinationem 113, 24.

uberem materiam 161, 1.
ubi 1, 10. 6, 7. 13, 13. 82, 5. 87, 4. 90, 28. 118, 13.
ubicunque 6, 2.
vectigalia redimere 52, 10. deminuta 94, 2. -ium 52, 11. redemtores 13. redemtio 129, 19. -ibus exercendis 133, 2.
vehemens virtus 15, 1. (invidia) 61, 6. exsecutio 154, 15. -ti παραπροσδοκίᾳ 5, 15. 18, 3. spiritu 21, 17. -tes locos 4, 19. -tibus verbis 30, 2. -ter congeminare 33, 11. 42, 8. 47, 5. 50, 3. 98, 15. 120, 10. 124, 16. -tius 22, 5. 112, 18.
vehiculorum 4, 7. -is 75, 22.
vel 8, 18. 15, 7. 19, 13. 23, 19. 29, 22. maxime 30, 4 *et* 32, 1. 41, 22. 42, 13. 56, 8. 87, 27. 89, 22. maxime 90, 27. 95, 14. maxime 96, 10. 103, 10. 134, 29. maxime 137, 7 *et* 138, 26 *et* 139, 10. 140, 8. 144, 30. maxime 151, 20 *et* 159, 16 *et* 29. vel — vel 19, 29. 25, 2. 8. 9. 11. 13. 34, 2. 23. 40, 25. 44, 27. 28. 45, 23. 46, 21. 22. 51, 2. 83, 14. 90, 12. 104, 1. 117, 13. 14. 137, 9. 144, 16. 17.
velabant 26, 9.
velocitas 2, 11. -tatem scribendi 18, 22.
velociter 114, 19.
velut 8, 10. 10, 30. 14, 29. 16, 3. 24, 22. 82, 23. 91, 3. 110, 12. 118, 26. 120, 9. 127, 1. 129, 6. 153, 20.
veluti 1, 3. 46, 2. 90, 17. 116, 14. 144, 7.
venales ad 42, 14.
venatores 105, 26.
vendibilior ad stupra 86, 22.
vendidisse 117, 12. venisse 149, 1.
veneficii suspicionem 47, 20. -io: infami morte de 103, 29.
veneni criminationem 47, 10. -no 112, 8.
venerationi esse 94, 20. -ne officiosa 48, 1.
venerarentur 5, 28.
venit 101, 20. 109, 11. 158, 21. -iat 65, 12. in candidam 142, 21. -ire 10, 25. 102, 18. 141, 23. -ienti 142, 7. -ientem 110, 5. obviam 134, 5. -ientia 147, 2. -iebat 102, 20. -irem 142, 7. -iret 96, 9. -irent 127, 3. 137, 33. -erit 65, 13. -isse 21, 5. 24, 10. 141, 25. -erat 99, 13. in candidam 151, 3. -iretur ad arma 155, 11. -iendi denuntiatione 40, 27.
ventre corrumpi 42, 13.
verberum indignatio 42, 1.
verbum 80, 25. 100, 25. 128, 16. 131, 4. 143, 6. 153, 13. 165, 5. -i novitas 49, 27. 88, 1. -o 35, 6. 48, 16. 62, 14. 97, 8. 99, 9. 117, 13. 131, 4. 153, 13. 165, 5. -a 1, 17. 30, 6. 17. 50, 4. 72, 12. 81, 1. 4. 87, 27. 96, 25. 100, 25. 143, 23. -orum 14, 16. medietates 27, 25. qualitates 56, 18. -is 8, 31. 30, 2. 31, 3. 39, 2. 59, 28. 79, 14. 86, 1. 99, 21. 106, 23. 127, 19. 134, 22.
verecundia 147, 12. -ae argumentum 9, 22. figmentum 140, 14. 144, 13. -am percutere 11, 24. incutere 19, 16. 127, 14.
verecundae timiditatis 130, 7. -de 130, 14. -dius 128, 3. 138, 16.
vereretur 112, 3. -itus est 81, 28.
vergeret in contrarium 16, 16.
verisimile 29, 9. 42, 24. 46, 12. 78, 16.
verisimilitudini 75, 10.
veritas 45, 27. 135, 17. -tatis fides 40, 24. 46, 9. ratio 125, 10. -tatem adserere 11, 23.

decipere 18, 23. 21, 28. 137, 9. criminis 20. -tate 32, 22.
verno 24, 21.
vero 7, 13. 8, 7. 30. 12, 21. 20, 28. 22, 23. 28, 6. 31, 24. 40, 8. 44, 9. 46, 6. 51, 15. 56, 10. 57, 23. 58, 2. 59, 17. 65, 12. 66, 21. 71, 20. 83, 4. 89, 9. 91, 5. 100, 14. 30. 106, 11. 20. 107, 14. 110, 4. 13. 112, 5. 114, 20. 118, 10. 119, 6. 121, 23. 122, 24. 126, 18. 127, 2. 128, 7. 25. 29. 130, 6. 26. 137, 2. 142, 23. 147, 15. 160, 21. 162, 3.
versatum esse 115, 16.
versa vice 15, 17.
versiculis 164, 25.
versuram facere 24, 8 *et* 43, 9.
versus 100, 28. alternos 164, 12. 165, 2. -sum 102, 10. -sibus 101, 7. 9. 144, 17.
verum: non tantum — etiam 2, 19. 6, 15. 14, 31. 21, 3. 25. 24, 9. non tantum — etiam 34, 20. 36, 20. 37, 22. non tantum — etiam 39, 19. 40, 28. 53, 6. non modo — etiam 58, 26. 59, 28. 75, 15. 84, 15. non tantum — etiam 91, 11. 92, 22. non tantum — etiam 97, 6. 102, 16. non tantum — etiam 105, 9. 106, 23. 110, 17. 113, 2. 117, 21. non tantum — etiam 118, 25 *et* 128, 10. 129, 9. 136, 3. 19. 149, 21. non tantum — etiam 151, 9 *et* 153, 3. non solum — etiam 160, 6.
vera: re 85, 22 *et* 100, 9. ⟨re⟩ 102, 26. re 148, 19. -um 90, 7. -as 46, 23. -e 21, 26. 48, 26. 68, 8. 132, 10. 145, 10. -ius 152, 25. -ioribus exemplis 65, 1. -issimos 9, 16. -issime 147, 5.
vesci 49, 19.
vestra 143, 29.
vestibulo 153, 21. 165, 2.
vestigia 72, 9.
vestis mutatio 56, 22. -e 122, 3.
vestitus habitus 96, 26.
veteris 10, 18. 13, 19. 68, 2. -rem 2, 21. 129, 9. 140, 24. 151, 15. -re 69, 1. -res 41, 5. 75, 23. 88, 3. 99, 7. 124, 29. 128, 17. -ribus 10, 6. 70, 7. 21.
vetustatis rigor 4, 3. dignitas 13, 22. peritiores 140, 29. eruendae 141, 3. -tate: exempla prolata de 5, 3.
vetusta 70, 23. -e loqui 59, 11.
vexata 106, 25. -ati fuerant 133, 7.
via Appia 61, 13. 80, 2. -ae Appiae 72, 23. -am Appiam 102, ⟨26.⟩ 26.
vicem testimonii conferre in 132, 4. cedere in testimonii 7, 17. -ce versa 15, 17.
vicinia 87, 4. 101, 26.
vicinitate 67, 5.
victor 13, 7. 58, 4. 63, 11. 162, 3. -ribus 92, 10.
victoriae meritum 85, 13. studiosus 17. laus 121, 29. spes 147, 17. -am 11, 5. 21, 10. 27, 14. 26. 63, 2.
victus necessaria 110, 2.
videlicet 4, 15. 15, 20. 19, 13. 27, 29. 32, 6. 35, 7. 44, 3. 55, 14. 56, 23. 58, 17. 68, 8. 102, 8. 104, 24. 113, 24. 121, 14. 124, 19. 126, 25. 132, 28. 159, 27.
videmus 6, 26. -debat 58, 10. -debimus 70, 9. -disse 5, 16. 119, 4.
videtur 2, 25. 4, 24. 13, 13. 21, 24. 23, 6. 24, 2. 26, 4. 28, 26. 30, 9. 39, 22. 46, 5. 48, 20. 54, 17. 55, 24. 60, 10. 72, 11, 73, 10. 74, 15. 83, 18. 87, 19. 89, 2. 90, 12. 96, 2. 97, 7. 98, 12. 100, 18. 101, 12. 130, 25. 134, 19. 138, 8. 139, 2. 16. 141, 2. 144, 18. 146, 6. 152,

13. 153, 22. 154, 26. 164, 13. -demur 1, 3. -dentur 8, 20. 117, 2. 144, 21. -deatur 3, 7. 7, 1. 22, 8. 25, 13. 35, 21. 40, 6. 44, 16. 50, 31. 54, 22. 83, 22. 89, 3. 29. 101, 9. 114, 14. 118, 11. 121, 10. 124, 3. 127, 18. 130, 23. 139, 11. 140, 7. 15. -deamur 36, 2. -deantur 35, 1. 60, 12. 115, 9. 127, 9. 154, 17. -deri 5, 4. 7, 23. 9, 20. 10, 25. 11, 23. 17, 24. 21, 8. 39, 29. 45, 18. 20. 53, 8. 56, 13. 64, 18. 67, 1. 68, 10. 71, 5. 75, 17. 80, 9. 26. 81, 21. 87, 28. 100, 1. 112, 14. 114, 3. 12. 132, 8. -debatur 4, 5. 25, 21. 30, 30. 39, 27. 52, 7. 70, 11. 25. 73, 5. 25. 78, 28. 81, 27. 82, 6. 84, 8. 89, 25. 104, 2. 115, 7. 119, 14. 120, 8. 23. 132, 19. 145, 20. 146, 23. 147, 21. 148, 13. 152, 15. 156, 17. 157, 20. 158, 17. -debantur 28, 4. 84, 3. 96, 16. 113, 12. 145, 24. -deretur 3, 12. 27, 27. 47, 11. 84, 9. 85, 21. 86, 22. 94, 15. 105, 5. 107, 18. 122, 1. 124, 24. 129, 16. 131, 18. 133, 3. 140, 10. 144, 24. 145, 18. 146, 25. 151, 18. derentur 47, 1. 121, 25. 152, 16. -deberis 11, 19. -debitur 51, 5. 87, 23. -sus est 1, 15. 20, 4. 84, 23. -sum est 19, 30. 62, 6. 80, 27.

vigilanter 3, 12. 18, 20. 37, 19. 38, 10. 59, 6. 67, 13. 131, 28. 137, 29. -tissime 16, 16. 74, 12. 104, 28. 122, 10. 127, 18.

XX viris ⟨139, 14⟩. 27, 28.

vigoris pristini exempla 74, 3. -em animi 108, 2. constantiae 153, 8. -e animi 92, 5. duritiae 133, 9. sententiae 149, 25.

vilicum 28, 20.

vincenter 16, 24. 80, 21.

vincla: duci in 118, 10. *vid. etiam* vincula.

vicit 108, 9. 110, 17. -nceretur 87, 25. -ctos esse 40, 15. -ctus 94, 23. -ctis 103, 3. 5.

vinculis: necari in 41, 22. *vid. etiam* vincla.

vindicet sibi 8, 11 *et* 9, 5 *et* 30, 3. -are sibi 8, 16. 33, 7. sibi 48, 29. -aturi sint 53, 19. -avit sibi 145, 8 *et* 150, 25. -averint sibi 53, 18. -aretur de 23, 30. -ando sibi 131, 2. -atus 76, 23.

violentia asperitatis 25, 32. -ae 2, 12. 117, 24. -am 118, 20. 158, 3.

violasse 2, 17.

vir 26, 15. 92, 12. 98, 3. 116, 12. consularis 130, 4. 16. 23. 141, 8. consularis 144, 13. -i 24, 24. 34, 15. 61, 8. 89, 10. 92, 19. 116, 1. 137, 31. 144, 21. -o 17, 8. 95, 13. 98, 22. -um 22, 18. 133, 28. 155, 5. 158, 10. 11. -orum 108, 4. 131, 27. -is 20, 8. 25, 21. 37, 21. 53, 5. 111, 2. ⟨XX⟩ 139, 14. 158, 19. -os 24, 15. 55, 11. 120, 2.

virgines Vestales 20, 7. 91, 12. 18.

virili 28, 15. -em: togam 113, 3. -iter 91, 12.

viritim 43, 9.

virtus 15, 2. 33, 13. 77, 3. 107, 13. -tutis 11, 2. ingenium sobriae 26, 1. 84, 11. insignia 85, 3. 87, 15. 90, 20. 92, 8. 19. 108, 2. praestantia 142, 22. specimen 149, 19. -tutem 2, 11. 4, 4. 33, 4. 77, 3. 95, 14. 125, 2. -tute 16, 2. 38, 4. 81, 3. 107, 14. 111, 11. 133, 28. 142, 19. -tutes 132, 20. -tutibus 12, 13. 132, 10.

vis 69, 21. 77, 4. oratoria 90, 19. 131, 18. vim 7, 6. criminationis edere 47, 22. conscientiae 50, 3. 52, 6. 58, 20. 67, 14. 69, 15. 17. 77, 2. 3. 78, 8. 89, 3. 117, 23.

sententiae 127, 21. 148, 20. militarem 149, 3. sollicitudinis 150, 25. 151, 12. per 154, 10. vi: causam dicere de 19, 5. 29, 15. 31, 24. 77, 2. accusare de 82, 22. 89, 3. accusare de 120, 18. reus esse de 122, 18. reum constituere de 154, 16. vires ingenii 165, 11. virium facultate 36, 14.
visione acutissima 49, 15.
vita 61, 10. excedere 72, 8 *et* 118, 3 *et* 163, 13. -ae 9, 24. honestioris 37, 9 *et* 48, 10. emendatae 77, 4. supremum diem fungi 84, 9. supremum diem habere 104, 23. ante actae officia 131, 25. 158, 14. -am finire 110, 6. 151, 24.
vitium intercessit 27, 7. 57, 7. 125, 15. -o 54, 5. -a 164, 21. -orum labes 107, 15. foeditates 157, 4. -is 20, 2.
vituperationem: convertere in 28, 4. -es 19, 28.
vivacitas 63, 1.
vivaciter 45, 19. 71, 6. 132, 24.
vivente 158, 5. -veret 81, 28. -xisse 119, 11.
ulcisci 39, 12. -endum 67, 21.
ulla 8, 8. 58, 16. 91, 19, 155, 9. -um 33, 4. 42, 21. 127, 21. -o 74, 21. -am 140, 8. 153, 24.
ultionem 35, 15.
ultor 85, 3.
ultra quam 83, 15.
ultro 40, 24. 130, 15. 148, 4.
umbra 102, 12. -arum figmenta 102, 20.
umquam 44, 15. 131, 18. 154, 17.
unde 5, 12. 12, 17. 13, 5. 24. 20, 9. 48, 2. 110, 2. 111, 7.
undecima hora 75, 3. -am horam 75, 8.
undiqueversum 103, 7.
universum 66, 17. -ae 33, 12. -o 20, 28. -am 3, 7.
unus 44, 21. 47, 11. 79, 2. 97, 3. 118, 2. -a 21, 11. 70, 18. 152, 3. -um 16, 25. 54, 11. 80, 26. 105, 23. 25. -ius 42, 27. 43, 2. 45, 11. 122, 3. -i 8, 16. 44, 23. -am 47, 23. 70, 12. 96, 6. 126, 1. 136, 24. -o 16, 3. 51, 5. 122, 13.
unusquisque 31, 9. -icuique 133, 16.
vocabulum 150, 4. -o 104, 13. 147, 24. -a 33, 28.
vocitata est 36, 3.
vocant 48, 22. 76, 21. -are 155, 8. -ari 66, 10. -abatur 87, 4. -atas ⟨102, 26⟩.
volgaribus artificiis 42, 20. rebus 100, 4. *vid. etiam* vulgaris.
volgi 60, 10. *vid. etiam* vulgus.
volnerentur 106, 25. -atus 82, 18.
vis 144, 25. vult 31, 7. 33, 3. 39, 29. 46, 9. 16. 51, 9. 54, 20. 56, 12. 74, 2. 76, 4. 81, 21. 86, 6. 102, 17. 116, 23. 117, 22. 130, 27. 141, 17. 148, 16. velim 1, 4. velit 7, 23. 45, 20. 58, 27. 67, 1. 127, 14. 144, 1. velimus 143, 17. velint 123, 9. velle 17, 25. volens 23, 20. 24, 9. 25, 19. 49, 16. 52, 19. 54, 11. 59, 23. 71, 21. 86, 21. 96, 30. 105, 26. 132, 22. 26. 153, 2. volentes 81, 11. volebat 21, 8. 96, 19. 114, 3. vellet 68, 1. 83, 7. 92, 6. 122, 20. vellent 29, 18. 71, 5. 116, 16. voluisti 137, 27. voluit 84, 1. 94, 19. 95, 19. 115, 2. 134, 11. 142, 8. voluerunt 12, 12. voluerit 136, 23. voluerint 28, 2. 88, 8. voluisse 31, 8. 35, 6. 42, 25. 107, 1. 137, 1. voluisset 137, 8.
volturios 96, 31.
voltus liniamenta 56, 16. deformitas 153, 2. *vid. etiam* vultus
voluminis 83, 17. 148, 11.

voluntas 39, 18. -tatis propositum 15, 15 *et* 16, 20. 67, 21. -tati 124, 20. -tatem 77, 21. 80, 8. 122, 29. 126, 4. -tate 125, 28. 134, 14. -tates 44, 18.
voluptas 107, 15. -tatem delicatam 24, 25. -tate 36, 19.
votum 13, 15. amplecti 35, 26. fateri 99, 25. duplicare 113, 4. -i convictus 59, 11. -o 61, 18. -orum sponsionem facere 58, 25. societas 104, 8. -is ardentibus cupere 15, 4.
voverunt se 92, 4.
vocis: ad inpatientiam erumpere 15, 26. -ce suffragium ferre 97, 18. -cibus minacissimis 21, 17. maledicis 99, 24.
urbanitatis 134, 18. sales 135, 23. -tate festiva 47, 15. 20.
urbanos 25, 32. -ne 146, 28. -nioribus dictis 135, 19.
urbis auctor 3, 9. -em 9, 22. 79, 21. 142, 1. -e 21, 7. 88, 16. 89, 9. 90, 18. 103, 14. 126, 9. 131, 20. 149, 6. 163, 22. -es 30, 15. 160, 14.
urget fumus animas 1, 11.
urguentibus 68, 14.
urnam 122, 27.
usquam 112, 13.
usque: ad 51, 15 *et* 60, 25 *et* 64, 5 *et* 82, 17 *et* 84, 8. usque ad 123, 15.
usurpasset 159, 12.
usui 54, 17. -su: ex 69, 20.
ut *c. ind.* 7, 10. 12, 12. 18, 16. *24, 3. 36, 7. 8. 38, 4. 40, 12. 41, 23. 48, 6. 58, 14. 59, 28. 61, 2. 72, 2. 75, 23. 79, 14. 81, 2. 27. 83, 12. 86, 10. 89, 25. 97, 7. 102, 15. 20. 109, 11. 120, 18, 148, 13. 149, 21. 152, 12. 154, 15. 158, 19. 161, 11. 163, 8.
ut *c. conj.* 1, 6. 2, 10. 12. 21. 3, 8. 4, 7. 11. 20. 22. 5, 28. 6, 20. 7, 2. 3. 7. 16. 8, 5. 9, 1. 11. 30. 10, 5. 13. 21. 23. 31. 11, 2. 10. 12, 2. 13, 15. 16. 14, 16. 17, 10. 15. 18, 22, 28. 19, 6. 9. 15. 17. 22. 20, 10. 21, ⟨2.⟩ 3. 16. 29. 22, 2. 10. 17. 18. 23, 7. 18. 21. 23. 24bis. 29. 25, 7. 15. 26, 1. 5. 6. ⟨17.⟩ 28, 5. 7. 29, 7. 17. 30, 3bis. 12. 31, 1. 8. 17. 32. 32, 11. 17. 22. 24. 33, 11. 27. 34, 1. 8. 10. 13. 28. 35, 7. 20. 36, 22. 37, 14. 20. 39, 18. ⟨28.⟩ 40, 27. 42, 4. 19. 43, 3. 14. 21. 44, 3. 27. 45, 8. 25. 46, 3. 13. 19. 24. 47, 1. 6. 49, 9. ⟨10.⟩ 24. 50, 9. 17. 20. 29. 52, ⟨10.⟩ 15. 26. 27. 53, 4. 16. 20. 54, 3. 21. 55, 5. ⟨10.⟩ 11. 15. 22. 56, 10. 18. 57, 13. 58, 15. 26. 59, 1. 8. 60, 10. 14. 25. 61, 15. ne 62, 20. 63, 1. 64, 20. 65, 6. 66, 17. 19. 67, 22. 68, 14. 69, 1. 5. 8. 16. 18. 21. 24. 28. 70, 7. 10. 14. 17. 18. 20. 22. 71, 8. 73, 22. 28. 74, 16. 20. 24. 76, 4. 14. 77, 13. 20. 78, 16. 79, 8. 20. 80, 16. 81, 10. 16. 82, 17. 20. 24. 83, 3. 22. 27. 84, 10. 85, 3. 14. 86, 18. 87, 24. 88, 7. 8. 14. 16. 23. 89, 3. 9. 12. 29. 90, 2. 19. 91, 21. 93, 10. 19. 22. 95, 2. 3. 21. 96, 6. 8. 97, 18. 23. 26. 99, 24. 100, 19. 29. 101, 22. 102, 12. 103, 20. 104, 18. 105, 9. 10. 106, 4. 24. 25. 107, 13. 108, 13. 15. 109, 2. 113, 9. 10. 114, 14. 115, 9. 15. 116, 1. 19. 25. 118, 28. 120, 24. 27. 30. 121, 6. 10. 24. 122, 20. 29. 123, 8. 16. 26. 124, 17. 125, 1. 7. 22. 24. 27. 28. 128, 19. 129, 4. 6. 7. 11. 16. 25. 130, 28. 132, 4. 10. 133, 4. 10. 134, 16. 136, 13. 20. 24. 137, 1. 8. 19. 26. 30. 31. 138, 6. 21. 140, 1. 28. 141, 12. 25. 143, 2. 5. ⟨16.⟩ 144, 10. 145, 3. 13. 25. 146, 19. 25. 27. 147, 1. 6. 28. 148, 1. 3. 14. 19. 149, 24. 150, 10. 151, 10. 152, 4. 16. 17. 24. 27. 154, 11. 155, 3.

156, 8. 17. 157, 10. 20. 158, 3. 11. 17. 159, 1. 162, 11.
utcumque 6, 25.
uterinum fratrem 98, 5.
uterque 84, 14. 150, 25. utrumque 42, 3. 47, 5. 50, 12. 98, 23. utriusque 8, 19. 13, 21. 20, 1. utrique 160, 23. utramque 77, 10. 114, 18.
utile 134, 21. -iter 45, 10. 160, 9.
utilitatis publicae respectum habere 131, 20. res suae 136, 6. -tatem: flectere ad rei p. 33, 25. revocare ad 71, 3. -tate communi 69, 22. -tates 83, 21. labefactare 107, 2.
utique 42, 24. 101, 15. 126, 3. 130, 29. 137, 3.
utitur 30, 2. 52, 1. 73, 15. 87, 3. utatur 102, 14. uti 8, 31. 26, 30. 35, 5. utebatur 68, 8. utebantur 46, 7. uteretur 137, 30. uterentur 46, 4. usurus fuit 152, 5. usus est 2, 7. 10. 48, 16. 49, 13. 57, 12. 62, 15. 86, 21. 109, 12. usus 72, 11.
utpote 61, 28. 126, 3.
utrimque 7, 7. 60, 24. 64, 20. 150, 23.
utrum — an 122, 24.
vulgari caede 63, 9. *vid. etiam* volgaris.
vulgus inperitorum 140, 27. -go 75, 21. 118, 15. 163, 8. *vid. etiam* volgus.
vultui 56, 9.
vultures 119, 3.
uxoris 28, 23. 72, 7. -em 20, 14. 28, 13. 104, 1. habere 121, 15. -e 20, 6. 67, 25.

zonarios 42, 19.

INDEX RHETORICUS.

absoluta qualitas 133, 25. -tam qualitatem 44, 14
addubitationem 34, 6. -ne 75, 8.
ἀφορμή 2, 20.
ἀγανακτήςεως: μετ' 18, 1.
ἀλληγορικά 86, 3.
ἀναδίπλωςις 81, 9.
ἀντεγκλήματος 62, 6.
ἀντιδίκου: τοῦ 49, 2. *vid.* πίστις.
ἀντίςταςιν: πρὸς τὴν 55, 5. κατὰ 62, 4.
ἐκ τῶν ἀντιθέτων 5, 20.
ἀποστροφὴ in 81, 9 apostrofe ad 84, 28.
ἀπόντων: cυλλογιςμὸς ἀπὸ τῶν 48, 24.
argumentum verecundiae 9, 23. 31, 14. conscientiae 122, 9. -i 102, 2. -a verisimilia 17, 14. 28, 11.
*ἀτειδείας: μετὰ 85, 2.
ἄτεχνος 6, 15. *vid.* πίστις.
augere 1, 16. -endum 4, 19.
augmenta 32, 20. -is 88, 7.
αὔξηςις 81, 15. -cιν 88, 6. -εως: τῆς 1, 5.
αὐξητικόν 1, 14.

βαρέως 57, 6.
βιαίως 65, 10. 88, 6.
βραχυλογίᾳ 2, 10.

.... καιρῶν 78, 12.
χαριέντιςμα 54, 9.
χαριέντως 4, 14.
χλευαςμῷ 86, 18.
κεφάλαιον τοῦ κρινομένου 77, 8.
κλέμμα 76, 12.

coacervatur ἐνάργεια 76, 3.
κολακίας: μετὰ 85, 15.
color 46, 24. -em 149, 5.
coloraret mores 54, 3. -vit affectus 128, 11. 155, 9. -tur 162, 26.
compensatio 143, 2.
compensativa qualitas 62, 5. defensio 144, 24. -ae defensionis 54, 20. -um statum 142, 28.
concedit 6, 13. -dam 12, 2. -dat 6, 14. -dens 45, 17. -ssit 44, 10. 45, 8. 67, 13.
concessiva forma 12, 2. -am formam 17, 3.
congeminavit 33, 11. -atum (cτοχαcμόν?) 114, 18.
coniectura incidens 18, 3. duplex 74, 24. 159, 18. -ae duplicis 80, 6. statum 142, 27. -am: ratiocinatio per 46, 20. 67, 20. duplicem 74, 15..
coniecturalis defensio 126, 24. quaestio 159, 12. -em quaestiunculam 46, 12. disceptationem 77, 10. -ibus locis 32, 5. -iter tractare 6, 12.
conparationem: per 77, 12. -ne 60, 17.
conpensationem 83, 4.
conscientiae argumentum 122, 9.
consequentibus: argumentari a signis 2, 2.
contrario: syllogismus a 57, 13. a sequenti colligere 78, 8. (cτοχαcμόν?) congeminatum ex 114, 18.

copia 1, 17.
copiosa defensio 25, 6. ἐπιχειρήματα (?) 102, 1. -e dilatare sententiam 59, 22. immorari 115, 6. -ius exsequi 50, 23. 57, 9. exaggerare 115, 9. ratiocinari 143, 12. -issime disserere 90, 28. 149, 18. -issimam αὔξηςιν 123, 15. -issima exsecutio 154, 15.
correctio intercurrens 88, 23. -nem: retrahere per 153, 14.
correxit ἐπανορθώςει 77, 1.
κρινομένου: τοῦ 77, 8. *v.* κεφάλαιον.
cumulaturus invidiam 10, 29. -avit gratiam 129, 24.
cumulum: magnum invidiae facere 118, 18.

declinat 140, 14. -avit invidiam 81, 26.
definit 25, 32. 157, 14. -iens 67, 8. 107, 5.
definitionem: probare per 51, 23.
δεινῶς 3, 2. δεινότερον facere 94, 19.
deminuturus auctoritatem 45, 11.
demonstrativae qualitatis exsecutio 58, 19.
deprimit reum 3, 3. -imat malevolentiam 128, 19. -imitur fides 45, 26. -imendum adversarium 47, 5. -essit ingenia 147, 13.
διαπόρηςιν: κατὰ 86, 6.
διήγηςις 84, 6. -ςιν 74, 16.
dubitatio 86, 7.
dubitativum 85, 16.
dubitando 85, 17.
dubium verbum 48, 17.

egressio 76, 20.
εἰπόντα 57, 17. *v.* εἰρημένον.
εἰρημένον εἰς εἰπόντα 57, 17.
εἰρωνείας: ⟨μετ'⟩ 6, 10.
εἰρωνικῶς 42, 23.
ἐναντίου: ἐκ τοῦ 57, 12.
ἐλάττονος: ἐνθύμημα ἀπ' 87, 27.
ἐνάργεια 76, 3.
ἐνκωμιαστικῶς 103, 1.
ἐνπαθῶς 112, 18.
ἐνθύμημα ἀπὸ τοῦ ὁμοίου κατὰ ὁριςμόν 106, 23. ἀπ' ἐλάττονος 87, 27.
ἐπανορθώςει 77, 1.
ἐπιχείρημα ἀπὸ τοῦ ὁμοίου 59, 22. epichiremate 149, 4.
ἐπιδιήγηςις 6, 25.
ἐπιδιορθώςει 101, 2.
epilogus 165, 9. -i 54, 24. τὸν ἐπίλογον 112, 18. -os 145, 5.
ἐπιμονῆς: μετὰ 3, 6.
ἔργων: ἀπὸ τῶν ἔργων καὶ ἀπὸ τῆς πίστεως τοῦ ἀντιδίκου 49, 2.
ἤθει: ἐν 127, 13.
εὐκαιρίαν: κατὰ τὴν 104, 5.
εὐςήμως 102, 24.
exaggerare 83, 15. -sse 1, 15. -sset 115, 9. -tae sunt 42, 23.
exemplum 15, 22. mutuari 15, 29. μυθῶδες 64, 18. adsumere 67, 23. 131, 10. transcendere ad 134, 1. subnectere 135, 18. -i auctor 91, 22. -o invidiosissimo 3, 2. se purgare 25, 26. dare firmitatem 65, 7. confirmare 66, 2. uti 73, 15. 102, 16. iudicando ab 164, 8. -a de vetustate prolata 5, 3. validissima 18, 18. 92, 2. inferre 157, 24. -orum enumeratio πρὸς τὴν ἀντίςταςιν operatur 55, 5. densitas 162, 10. -is verioribus 65, 1. munire 69, 20. immorari 71, 18. peregrinis 112, 10. qualitas absoluta firmatur ab 133, 25.
extenuaturus 145, 17. -avit 144, 9.

facultatis 32, 10. locis voluntatis (et) 77, 12. -tate: (locus) a 32, 7. -tates opportuniores 79, 11.
faleris localibus 1, 1.
figura 141, 20. 153, 13. -ae 52, 1. -is eminentibus 164, 26.
forma concessiva 12, 2. -am concessivam 17, 3.
furtum invidiosae commemorationis 76, 12.

γένεσιν: κατὰ 18, 2 *et* 76, 9.
genere: ad speciem a 66, 1. iudiciali 100, 2. dicendi forensi 159, 27.

inartificialis probatio 6, 16.
incidens coniectura 18, 3. (quaestio) 18, 16. στοχασμὸς? 80, 9.
indifferenter 80, 26.
inductionem 144, 6.
inproprie 48, 2.
intercurrens correctio 88, 23.
invigilat 19, 15. partibus coniecturae duplicis 80, 6. -avit 43, 12. 158, 11.
ἴσον: κατὰ τὸ 77, 2.
iudiciali genere 100, 2. disceptatione 144, 19.
iudicato exemplo 66, 2. ab publico 78, 7.

λελησμένως 76, 15.
lemmatibus lacrimosis 150, 9.
localibus faleris 1, 1. -liter 14, 31. 39, 6.
locus 18, 2. 74, 9. 143, 10. -o 102, 1. -um 14, 10. voluntatis 77, 16. -is coniecturalibus 32, 5. duplicatis 77, 16. -os 4, 19.

μεταβολῆς: μετὰ 5, 15.
μετάθεσιν 54, 4.
μεταφορά 57, 21.
μεταφορικῶς 51, 8.
minus: a maiore ad 11, 10.
μυθῶδες 64, 18.

narratio 74, 12. -nis 74, 22. 75, 14. 160, 24. -nem 74, 8. 76, 6. -ne 76, 20. 156, 6. 158, 20.
narratiuncula 84, 7.
narrari 74, 23.
negotialem quaestiunculam 53, 1.

οἰκτιρμός 55, 10.
ὁμοίου: ἐπιχείρημα ἀπὸ τοῦ 59, 22. ἐνθύμημα ἀπὸ τοῦ 106, 24. ... ον (ἀμφίβολον?) 75, 8.
opportuniores facultates 79, 11. -orum temporum 78, 12.
ὁρισμόν: ἐνθύμημα ἀπὸ τοῦ ὁμοίου κατὰ 106, 24.
*.... ως 42, 17. 150, 14.

pari: a 16, 26.
παραδείγματος: μετὰ 3, 2.
παραδειγματικῶς 3, 20.
παραπροσδοκία 54, 9. -ίᾳ 5, 15.
παρασκευῆς: ἐκ τῆς 6, 21.
παρέκβασιν 76, 20.
partibus: a ad totum 163, 4.
peroratio conmovetur 54, 15.
perorat lacrimosis lemmatibus 150, 9. -aret lacrimosius 146, 27.
persona: sumere exordium a 74, 13. cumulum invidiae facere a 118, 19. -ae: argumenta contrahere per qualitatem 17, 15. disceptatio per qualitatem 159, 19. -am: diducere coniecturalem disceptationem in utramque 77, 10. στοχασμὸς(?) congeminatus secundum utramque 114, 19.
πιθανῶς 46, 2.
πίστις ἄτεχνος 6, 15. -εως: ἀπὸ τῆς τοῦ ἀντιδίκου 49, 2.

praeparationibus 32, 17. instructa est narratio 74, 12.
praeparavit 160, 9. -andum 6, 22.
praescriptivum: in modum 136, 21.
praestructio 74, 27.
praestruere 76, 4. -xit sibi laudem 149, 22.
probatio inartificialis 6, 16.
proponente 53, 1. -neret 1, 6. -suit 4, 19. -suisse 1, 15. -sita 148, 10.
propositio adversarii 7, 7. -ni 7, 10. accusatoris 17, 21. -nem 11, 29. partis adversae 69, 12. intra nudam 80, 14. inpiam iterare 132, 29. -ne nuda 1, 3. geminata 8, 3. 16, 15. (γυμνῶς?) inlata 25, 6. 31, 2. -nibus 63, 3.
proposito 148, 2.
προσοχήν: κατὰ 54, 15.
προθεράπευσις 100, 1.
publicae voluntatis iudicium 100, 4 *et* 103, 7. -o: ab iudicato 78, 7.

quaestio στοχαστικοῦ ζητήματος 6, 11. coniecturalis 159, 12. -nis summa 77, 8. -nem diluendam (incidentem) 18, 16. optinet exsecutio 38, 17. -num refutatio 74, 8. praemunire semina futurarum 19.
quaestiunculam coniecturalem 46, 12. negotialem 53, 1. 129, 15. 138, 21.
qualitas compensativa 62, 5. absoluta 133, 25. -tis demonstrativae exsecutio 58, 19. -tem: concedere per 6, 13. personae 17, 14. absolutam 44, 14. confugere ad temporis 80, 21. speciei duplicis (relativae et conpensativae) 83, 1. personae 159, 19.
refutatione quaestionum 74, 8.
refutare 63, 6. -avit 154, 11. -entur 31, 1.
rela . . . 62, 7.
relationem 74, 24.
relativum 83, 1.
remotioni 35, 28. -nem 35, 24.
removetur 136, 7.

sententia 22, 14. laudativa 36, 15. 20. concepte posita 59, 16. Vergiliana 27. popularis 60, 9. celebratissima Terenti 99, 19. -ae conceptio 60, 1. vis 127, 22. -am ponere 15, 22. dilatare 59, 23. 97, 15. inferre 146, 10.
signis: a consequentibus argumentari 2, 2.
simulat 6, 19.
speciem: a genere ad 66, 1.
status divisio 32, 6. -um: agere secundum 62, 3. coniecturae 142, 28.
στοχαστικοῦ ζητήματος quaestio 6, 11.
συγχώρησιν: κατὰ 6, 10. 45, 17.
συλλογισμὸς ἀπὸ τῶν ἀπόντων 48, 24. syllogismo 57, 12.
συλλογιστικῶς 3, 6.
σχῆμα (ἀμφιδιορθώσεως?) 88, 22.

temporis qualitas 80, 21. -orum opportuniorum enumeratio 78, 12.
τόπος 46, 2.
totum: a partibus ad 163, 4.
τρόπου: ἀπὸ τοῦ 16, 17.

verisimilia argumenta contrahere 17, 14.
voluntatis 32, 8. 77, 12. locus 16. iudicium publicae 100, 5 *et* 103, 7. -tate: a 32, 6.

ὑπέκβασις 50, 27.

ζητήματος 6, 11.

INDEX NOMINUM.

(L.) Accius poeta (nat. 584/170): commemoratur
Brutus D. Bruto Gallaeco dicatus *gen.* 165, 1. *acc.* 101, 13.
Eurysaces *gen.* 100, 18.

Achilles *nom.* 2, 8 *v.* Ennius.

Acmonenses contra Valerium Flaccum testimonium dixerunt (695/59) *nom.* 44, 20. *gen.* 45, 17. *abl.* 44, 21.

Aegyptius *acc. pl. f.* 2, 26.

Aegyptus *gen.* 30, 28. *acc.* 162, 22. *abl.* 94, 14.

Aelia lex (et Fufia) non sinebant de aliqua re ad populum ferri priusquam comitia ad designandos magistratus haberentur *abl.* 119, 8 (saec. VI exeunte vel VII ineunte; incertum quibus auctoribus).

L. Aelius Lamia, eques R., cum pro Cicerone deprecatus esset, edicto Gabinii relegatus est (696/58) *nom.* 149, 13. *gen.* 88, 7.

Aemilianus *v.* Cornelius Scipio.

M. Aemilius Lepidus (III vir) interrex proditus primus biduo post P. Clodii mortem (702/52), cum comitia consularia habere nollet, a Clodianis oppugnatus et per quinque dies obsessus est: tandem a Milonianis liberatus est *nom.* 68, 12. *gen.* 68, 11.

L. Aemilius Paulus L. Sergium Catilinam et C. Cornelium Cethegum de vi accusavit (691/63) *nom.* 120, 17. consulatum cum C. Marcello gessit (errat scholiasta de M. Marcello dicens) (704/50) *abl.* 120, 15.

M. Aemilius Scaurus (nat. 591/592 163/162. mort. circ. 665/89) multae eruditionis vir *acc.* 161, 10.

M. Aemilius Scaurus aedilis curulis (696/58) ludos magnificentissimos fecit *gen.* 98, 27. a Cicerone defensus est (700/54). defensio commemoratur *acc.* 98, 28.

Aeneas: mortuo eo et Latino sacrificium feriarum Latinarum initum *gen.* 129, 3.

(L.) Afranius poeta (nat. circ. 605/149): commemorantur togatae:
Consobrini *nom.* 26, 10.
Simulans *gen.* 99, 23.

Africa *acc.* 112, 1. 131, 13. *abl.* 20, 20. 58, 1. 103, 2.

Africanus *v.* Cornelius Scipio.

Albani *gen.* 63, 12.

Albanum, praedium Cn. Pompei *acc.* 78, 26.

Albanum, praedium P. Clodii *abl.* 80, 2.

Albanus mons: sacrificium feriarum Latinarum in eo fiebat *abl.* 129, 9.
P. Albinovanus, princeps delationis contra P. Sestium erat (698/56) *abl.* 82, 24.
Alcibiades in exilium relegatus ab Atheniensibus (a Chr. n. 415) *acc.* 41, 23.
Alexander (Magnus) *gen.* 164, 3.
Alexas *v.* Ptolemaeus.
C. Alfius tr. pl. popularis (695/59) *nom.* 98, 21. Caesaris actiones adiuvit *acc.* 98, 14. *praeterea nomen occurrit abl.* 98, 21.
Allobroges: eorum indicium de coniuratione Catilinaria (691/63) *gen.* 9, 15. 16, 15. legati in ponte Mulvio deprehensi (691/63) *gen.* 54, 19.
Alpes *acc.* 28, 21.
T. Ampius (Balbus), cum consulatum peteret, a Cn. Pompeio adiutus est, nec tamen obtinuit (699/55) *acc.* 130, 25. *abl.* 130, 29.
Q. Ancharius tr. pl. minime popularis erat (695/59) *nom.* 98, 17. de caelo servavit *nom.* 117, 3. postea praetor designatus est (697/57) *acc.* 117, 7.
Andro Sestullius, maritus Valeriae, libertae Flacci *dat.* 53, 3.
(T. Annius) Milo, amicus Ciceronis *dat.* 69, 25. *acc.* 151, 20, cum restitutioni Ciceronis cum P. Sestio collega tr. pl. (697/57) studeret, adversus gladiatores P. Clodii etiam ipse coactus est manum gladiatoriam adhibere *nom.* 82, 19. *gen.* 125, 9. sequenti anno (698/56) ob eam rem de vi a Clodio reus factus est *dat.* 79, 7. cum P. Sestius item a Clodio accusatus est, Vatinius ad populum productus testatus est Milonem armatos adhibuisse *acc.* 124, 23. postea vero idem ille Milonem laudavit, Sestium impugnavit *acc.* 124, 27. 125, 8. duobis annis post (701/53) consulatum petivit *nom.* 155, 22 cum P. Plautio Hypsaeo et Q. Metello Scipione, dum Clodius praeturam petit; itaque ille petitioni Milonis adversatus est *gen.* 151, 4. et comitia consularia turbavit *nom.* 151, 6. quamobrem cum senatus convocatus esset, Clodius in Milonem invectus est dicens eum multo plus aeris alieni contraxisse quam confessus esset *nom.* 151, 15. *acc.* 152, 21. praeterea de ambitu et de vi questus est *acc.* 151, 8. huic invectioni Cicero respondit interrogatione de aere alieno Milonis *gen.* 152, 2. haud multo post (702/52) servi Milonis P. Clodium ad Bovillas vulneratum iussu domini occiderunt *gen.* 61, 5. hanc ob rem Miloni invidia apud populum commota est *acc.* 61, 6. 12. senatus M. Aemilium Lepidum primum interregem creavit: hunc Milonis competitores, cum comitia habere nollet, obsederunt *gen.* 68, 14 neque prius destiterunt, quam Milonis manus eum liberavit *gen.* 69, 7. itaque, ut in urbe ordo restitueretur, senatus Pompeium consulem sine collega creavit, inimicum Milonis *gen.* 61, 23. deinde decretum factum est caedem in

via Appia et incendium curiae et oppugnationem aedium Lepidi contra remp. factam videri *gen.* 69, 14. huic decreto cum Hortensius amicus Milonis *abl.* 70, 24 addere vellet, ut de ea re extra ordinem apud quaesitorem quaereretur, divisa sententia est postulante Fufio Caleno et illud decretum senatus solum permansit. (hanc narrationem Asconio debemus; ea, quae scholiasta de ea re refert *gen.* 70, 19. *acc.* 70, 5, falsa sunt.) ex hoc S. C. Pompeius duas rogationes pertulit, unam de vi *acc.* 71, 5. 15, alteram de ambitu. quare cum Miloni dies dicta esset, Cicero eum defendit et orationem plenam terroris habuit, quae postea etiam extitit *abl.* 61, 25. ex ea verba laudantur *abl.* 156, 20. eam vero, quam tenemus, postea conscripsit: commemoratur *abl.* 153, 17. *praeterea nomen occurrit nom.* 75, 2. 79, 12. 154, 10. *gen.* 65, 11. 72, 22. 74, 19. 26. 81, 11. 15. 22. 125, 1. 6. *dat.* 66, 17. 69, 18. 73, 22. 77, 3. 78, 13. 80, 1. *acc.* 66, 20. 77, 17. 23. 154, 6. 13. *abl.* 62, 3. 66, 3. 80, 10. 81, 29. 125, 11.

Antimachus Colofonius elegiaca carmina (circa 400 a. Chr. n.) scripsit *acc.* 164, 15.

Antiochus, rex Syriae: ad eum Hannibal confugit (559/195) *acc.* 112, 6. *gen.* 112, 7.

Antirrhion promunturium Aetoliae maris inundatione abruptum *nom.* 36, 7.

Antisa, urbs insulae Lesbi, Ponto ablata (‘circa Maeotim’ scholiasta errans dicit) *acc.* 36, 8.

Antonia, Vatinii uxor, filia M. Antonii Cretici *gen.* 121, 14.

M. Antonius (Creticus) contra piratas bellum gessit (inde ab 680/74), sed a Cretensibus victus est (682/83 76/75) *nom.* 38, 6. eius filiam Vatinius in matrimonium duxit *gen.* 121, 1.

C. Antonius (Hybrida), frater M. Antonii, in novitatem Ciceronis invectus est *nom.* 12, 13. cum Cicerone collega poenam de ambitu graviorem lege sanxit (691/63) *nom.* 10, 5. *abl.* 105, 13. 123, 29. 146, 21. Petreium legatum contra Catilinam misit (692/62) *nom.* 34, 22. *gen.* 85, 19. Sestio auctore decertavit *nom.* 85, 14. tribus annis post (695/59) reus factus est accusantibus Q. Fabio Maximo et M. Caelio Rufo (et Caninio Gallo), antequam lex Vatinia de alternis consiliis reiciendis perferretur *nom.* 120, 27. 30. non tantum pecuniarum repetundarum, sed etiam ob coniurationem Catilinariam damnatus est *nom.* 34, 18. *abl.* 84, 22. (verisimile est eum reum de vi factum provincia male administrata.)

M. Antonius (III vir), filius Iuliae L. Caesaris sororis (et M. Antonii Cretici) *nom.* 121, 16.

Apenninus *gen.* 155, 15.

Apollo *gen.* 2, 13. 108, 13. 110, 11. *acc.* 2, 17.

Apollonius Molo, magister Ciceronis, qui Rhodi versabatur *acc.* 147, 8.

Appia via *gen.* 72, 23. ⟨*acc.* 102, 25.⟩ *abl.* 61, 13.
Appius *v.* Claudius.
(L.) Apuleius Decianus tr. pl. (655/99) multa in ultionem Saturnini egit; quamobrem damnatus ad partes Mithridatis profectus est *gen.* 35, 14.
(L.) Apuleius Decianus, filius praecedentis, fuit *nom. om.* 35, 14 subscriptor contra L. Valerium Flaccum cum L. Balbo *abl.* 33, 2. *praeterea nomen occurrit gen.* 50, 9. *dat.* 50, 11.
L. Apuleius Saturninus tr. pl. (654/100) legem agrariam tulit, in quam Q. Metellus Numidicus iurare noluit *gen.* 149, 21. ob eam rem Q. Metellus in exilium eiectus est *nom.* 60, 18. *gen.* 35, 16. 158, 4. postea a C. Mario interfectus est *gen.* 157, 24. *acc.* 64, 11. *v.* Apuleius Decianus.
(Cn. Apuleius) Saturninus (Atinas) cum Cn. Plancio propinquo sub Q. Metello stipendia in Creta fecit (686/87 68/67) *dat.* 132, 9.
L. Apuleius (Saturninus Atinas) pro praetore Macedoniam provinciam habuit; quaestor eius Cn. Plancius fuit (696/58) *abl.* 126, 13.
M'. Aquilius bellum contra fugitivos gessit (653/54 101/100) *gen.* 55, 2.
Archias *v.* Licinius.
Archilochus (circa 510 a. Chr. n.) ab Aristotele inter elegiacos poetas commemoratur *acc.* 164, 15.
Aristides: [*nom.* 111, 8] in exilium eiectus ab Atheniensibus (a. Chr. n. 483/2) *acc.* 41, 23. ostracismo eiectus ex Attica (a. Chr. n. 483/2), sexto anno restitutus (errat Nepos: 480 a. Chr. n.) in pugna Plataeensi (479) exercitui praefuit et Mardonium vicit, censum civitatum ad societatem Deliam pertinentium fecit (477), mortuus est (circa 468/67) *nom. om.* 111, 4 *sqq.*
Aristoteles enumerat poetas elegiacos *nom.* 164, 14.
Armenia *gen.* 40, 17. *abl.* 73, 8.
Arpinas (incola Arpini municipii) *gen.* 25, 26. Arpinatis municipii (= Arpini) *gen.* 13, 5.
Arpinum municipium in Latio situm *abl.* 12, 16.
Q. Arrius (praetorius 691/63) epulum in honorem patris dedit (695/59) *acc.* 121, 20.
Arruntius *acc.* 66, 7. *v.* Trebonius.
Artaxerxes, rex Persarum (regnum accepit a. Chr. n. 464) *acc.* 109, 11. *v.* Themistocles.
Asclepiades, testis Acmonensium, qui contra L. Valerium Flaccum testimonium dixit *nom.* 44, 21. 45, 3. *gen.* 44, 26.
Asculum, urbs in Piceno sita *nom.* 13, 24.
Asia *nom.* 36, 18. *gen.* 44, 25. *dat.* 44, 8. *acc.* 33, 26. 148, 12. *abl.* 37, 1. 163, 2.
Aspendus, urbs in Sicilia sita *abl.* 4, 5.
Athenae *nom.* 91, 19. *acc.* 110, 5.
Athenagoras, testis Cymaeus, qui contra L. Valerium Flaccum testimonium dixit (695/59) *nom.* 41, 27.
Atheniensis *nom. sg. m.* 110, 10. 111, 3. *nom. pl. m.* 108, 13. *gen. pl. m.* 91, 13. 109, 6. 10. 110, 13. 164, 17. *acc. pl. m.* 108, 5. 109, 8. *abl. pl. m.* 41, 22.

Atherbal, filius Micipsae, mortuo patre (636/118) cum Hiempsale et Iugurtha regnum Numidiae accepit *acc.* 31, 22.
(Sex.) Atilius Serranus tr. pl. (697/57) restitutioni Ciceronis adversatus est *nom.* 79, 3.
Atinas *abl. sg. n.* oppido (= Atina, praefectura Volscorum) 127, 2. *nom. pl. m.* 127, 7. *gen. pl. m.* 128, 6. *dat. pl. m.* 128, 18.
Attica *abl.* 110, 3.
Aventinus mons, unus ex septem collibus Romae *acc.* 119, 2. *abl.* 157, 25.
Aurelia, mater C. Iuli Caesaris dictatoris, testimonium contra P. Clodium dixit (693/61) *nom.* 26, 21.
Aurelia: lex lata a L. Aurelio Cotta (praetore 684/70) *gen.* 29, 4. iubebat, ut ex parte tertia senatores iudicarent, ex partibus duabus tribuni aerarii et equites Romani *nom.* 34, 13. *acc.* 39, 25. iudices corrupti vel egentes ea lege ex numero iudicum eiciebantur *abl.* 29, 20.
P. Autronius (Paetus) cum P. Cornelio Sulla, cum iam designati consules essent (688/66), de ambitu lege Calpurnia reus factus est *abl.* 10, 4. quamquam ex Cicerone petivit, ut se defenderet, ille non solum non ei adstitit *acc.* 10, 19. 22, sed etiam ipse testimonium in eum dixit *acc.* 7, 8. damnatus est cum P. Sulla *gen.* 9, 8. 16, 21.

Balbus *v.* Ampius, Cornelius.
Bestia *v.* Calpurnius.
Bibulus *v.* Calpurnius.
Bithynia, regio Asiae *acc.* 112, 7.
Bona dea *gen.* 20, 8. 25, 20. 67, 24.
Bospori (scil. Thracius et Cimmerius) *nom.* 36, 7.
Bovillae, oppidum Latii ad viam Appiam situm, XI milia passuum ab Urbe disiunctum *acc.* 61, 1. 128, 23.
Brindisina: colonia (= Brundisium), in Calabria sita *acc.* 104, 6.
Brutus *v.* Iunius.
Brutus, tragoedia Accii *nom.* 101, 11. *v.* Accius.
Bura, urbs Achaiae sinu Corinthio devorata (a. a. Chr. n. 373) *acc.* 36, 9.

Caecilia: lex Didia a consulibus Q. Caecilio Metello Nepote et T. Didio lata (656/98) iubebat in promulgandis legibus trinundinum tempus observari *nom.* 106, 9.
Q. (Caecilius) Metellus Celer, maritus Clodiae, ab illa vel eius fratre P. Clodio interfectus esse (695/59) dicebatur *dat.* 103, 28. in eius locum P. Vatinius auguratum petivit *nom.* 118, 2. *dat.* 118, 5.
Q. (Caecilius) Metellus Creticus consul cum Q. Hortensio (685/69) detrectante collega provinciam Cretam suscepit et bello ibi feliciter confecto cognomen habuit *nom.* 38, 2. in eius exercitu Cn. Plancius in Creta fuit *gen.* 132, 10. *acc.* 132, 12.
Q. (Caecilius) Metellus Nepos tr. pl. factus est (691/63). sequenti anno (692/62) Cicero contra eum decertationem habuit de rebus suis in con-

sulatu gestis *acc.* 85, 6 dixitque in defensione Sullae eum iam tum de interitu Catilinariorum queri *acc.* 15, 21 (*cf.* Calpurnius Bestia). eodem anno Caesare, qui tum praetor erat, adiuvante *dat.* 96, 11 duas leges tulit, unam, ut Pompeius absens consul fieret, alteram, ut praesidio Italiae veniret contra Catilinarios *nom.* 96, 5. 15. postea (697/57) consul cum P. Lentulo Spinthere factus *abl.* 82, 11 in gratiam cum Cicerone rediit *acc.* 103, 23.

Q. (Caecilius) Metellus Numidicus in exilium actus est (654/100), cum in legem agrariam Apulei Saturnini iurare nollet *dat.* 149, 17. 25. *abl.* 60, 18. anno post restitutus est (655/99) *acc.* 158, 3. 161, 7.

Q. (Caecilius) Metellus (Pius) Scipio, P. Cornelii Scipionis Nasicae filius, cui P. Cornelio Scipioni (Nasicae) nomen erat, adoptatus a Q. Caecilio Metello Pio, filio Numidici, in familiam Metellorum venit nomenque mutavit *nom.* 101, 23. *dat.* 101, 22. socer Pompei fuit *nom.* 101, 18. ludos gladiatorios in honorem funebrem Q. Metelli Pii edidit (697/57) *nom. om.* 101, 24. cum consulatum peteret (702/52) cum Plautio Hypsaeo et Milone, a P. Clodio adiutus est *nom.* 151, 6. post mortem eius domum interregis Lepidi oppugnavit postulans, ut ille comitia consularia haberet *nom.* 69, 4.

(Caecilii) Metelli *gen.* 101, 20.

M. Caelius Rufus M. Antonium Hybridam (quem *v.*) accusavit (695/59) *abl.* 34, 18. 120, 29.

Caesar *v.* Iulius.

Calenus *v.* Fufius.

Callinos primus elegiacum carmen scripsit (circ. ann. 700 a. Chr. n.) *nom.* 164, 14.

Calpurnia: lex a C. Calpurnio Pisone consule (687/67) lata de ambitu et pecunia multavit et in perpetuum honoribus carere iussit damnatos; tamen habebant licentiam Romae demorandi *nom.* 10, 1. *acc.* 9, 28. suppleta est postea lege Tullia (quam *v.*) *nom.* 105, 14. 123, 30. 146, 24.

L. Calpurnius Bestia coniurationis Catilinariae particeps fuit et tr. pl. (690/64) de eius interitu questus est *acc.* 15, 20. contra eum Cicero decertationem de rebus in consulatu gestis habuit (692/62) *acc.* 85, 6 (*cf.* Q. Metellus Nepos).

M. (Calpurnius) Bibulus, collega Caesaris (695/59), consul de caelo servavit, dum lex Vatinia de imperio Caesaris fertur *abl.* 116, 18 et dum lex Iulia agraria fertur *abl.* 139, 16. Vatinius eum in vincula duci iussit, sed collegae intercesserunt *acc.* 118, 9. *praeterea nomen occurrit gen.* 98, 13. *dat.* 117, 28. *acc.* 118, 24. 124, 8.

L. (Calpurnius) Piso Frugi dictus ob probitatem; legem de repetundis (tr. pl. 605/149) tulit; C. Graccho inimicissimus fuit *nom.* 37, 24.

C. (Calpurnius) Piso (Frugi), gener Ciceronis *acc.* 56, 8. a Vettio accusatus est, quod Pompeium et Caesarem interficere voluisset (695/59) *nom.* 104, 21.

L. (Calpurnius) Piso (Caesoninus) Campanus dicitur errore scholiastae *nom.* 57, 6.: duumviratum Capuae gessit; mater sanguine Transalpino erat *acc.* 56, 12. generum C. Iulium Caesarem habuit *nom.* 106, 20. consulatum cum A. Gabinio anno post Caesarem et Bibulum (696/58) gessit *abl.* 117, 27. quo in consulatu cum collega omnia contra Ciceronem pro Clodio egit *dat.* 90, 1, quamquam affinis M. Tulli erat propter generum eius *gen.* 93, 5. post consulatum (697/57) Macedoniam provinciam accepit ⟨*nom.* 148, 25.⟩ *acc.* 96, 30. qua in provincia exercitum eum perdidisse Cicero arguit *abl.* 148, 26. Cicero postea in eum in senatu orationem habuit, quae commemoratur *acc.* 56, 12. *praeterea nomen occurrit nom.* 92, 25. *gen.* 56, 6. *acc.* 57, 17. 90, 12. *abl.* 86, 13. 106, 19 123, 19.

Calvinus *v.* Domitius.

Calvus *v.* Licinius.

Campania *acc.* 102, 27. 141, 25. *abl.* 24, 22. 25, 25.

Campanus *nom. sg. m.* 57, 6.

Capena: porta *acc.* 163, 21.

Capitolium *abl.* 64, 11. 100, 10. 157, 25.

Sinnius Capito, grammaticus Augusti aetatis *dat.* 152, 12.

Cappadocia, regio Asiae *gen.* 40, 18.

Capuensis *dat. pl. m.* 57, 7.

Carbo *v.* Papirius.

Caria, regio Asiae *abl.* 48, 20.

Carthaginiensis *gen. pl.* 112, 1.

Carthago, urbs Africae *gen.* 131, 14.

L. Cassius Longinus Catilinarius cum Allobrogibus collocutus de P. Sulla (691/63) *nom.* 17, 4. 9. *gen.* 16, 24. 28. *dat.* 17, 16. *abl.* 16, 18.

(L.) Cassius (Longinus) Cn. Plancium cum Laterense accusavit (700/54) *nom.* 140, 24 *acc.* 140, 26.

L. Cassius (Longinus Ravilla) legem tabellariam tulit tr. pl. (617/137), ut suffragia tabellis inscriberentur *nom.* 97, 18.

Catilina *v.* Sergius.

Cato *v.* Porcius.

Catulus *v.* Lutatius.

Cecrops, primus rex Atheniensium *nom.* 91, 15.

Censorius *v.* Porcius.

Cethegus *v* Cornelius.

Charidemus Chius rapinarum a Samiis accusatus liberatus est, postquam ostendit omnia illa facinora ad Verrem pertinere *abl.* 3, 21.

Cherronnesus (Thracia) *acc.* 110, 11.

Chii, incolae insulae maris Aegaei *acc.* 3, 21.

Cicero *v.* Tullius.

Cilicia, regio Asiae *abl.* 5, 11.

Cimbricus *abl. sg. n.* 66, 7. 99, 15.

Cimo, pater Miltiadis *gen.* 110, 11.

Cinna *v.* Cornelius.

Cinnanus *abl. sg. f.* 161, 13. *abl. pl. n.* 131, 14.

M. Cispius primo Ciceronis inimicus, deinde cum illo reconciliatus est *acc.* 145, 11. post reditum Ciceronis de ambitu accusatus a Cicerone defensus est (post 697/57) *abl.* 144, 26. tamen damnatus est *abl.* 144, 29.

Claudia: rogatio de bonis Ptolemaei publicandis *acc.* 95, 20. *v.* P. Clodius.
Claudia: lex de exilio Ciceronis *acc.* 104, 28. *v.* P. Clodius.
Claudius *gen. sg. f.* 26, 32.
Appius Claudius Caecus (censor 442/312) viam Appiam munivit *nom.* 102, 27. filius eius *gen.* 27, 1. *v.* P. Claudius Pulcher. de eius familia P. Clodius Pulcher (quem *v.*) genus trahebat *gen.* 25, 18.
C. (Claudius) Marcellus cum L. Aemilio Paulo consulatum gessit anno ante bellum civile (704/50) (non M., ut scholiasta scripsit) *abl.* 120, 16.
C. (Claudius) Marcellus cum L. Cornelio Lentulo consul fuit (705/49) *abl.* 26, 20.
(C. Claudius) Nero, cum praeturam gessisset, Asiam provinciam administravit (674/80): quaerimonias contra Verrem latas Romam deferri iussit *gen.* 3, 12.
P. Claudius Pulcher, Appi Caeci filius, primus cognomen Pulchri accepit. cum consul (505/249) apud Drepanam multas naves amisisset, dies ei dicta est perduellionis a Pullio et Fundanio tr. pl., sed vitio intercedente et actione mutata pecunia multatus est *nom.* 27, 1.
Appius Claudius (Pulcher) consul cum P. Servilio Isaurico fuit (675/69) *dat.* 5, 10.
Appius Claudius (Pulcher), filius praecedentis, in P. Clodium Pulchrum infamis fuit *nom.* 86, 9. eodem anno, quo frater incesti accusatus est, in Graecia versatus est (693/61): ad eum servi missi sunt, qui testimonium contra P. Clodium dixissent *acc.* 28, 18. praetor (697/57) restitutioni Ciceronis adversatus est *nom.* 79, 2. *abl.* 102, 9. quare populum graviter offendit *acc.* 102, 17. itaque furtim eum ad spectacula venisse Cicero significat *nom.* 102, 25. eodem consule (700/54) oratio pro Plancio a M. Cicerone dicta est *abl.* 125, 19.
Clodia, generis patricii Claudii femina *acc.* 99, 6. cum fratre P. Clodio incestum commisit *nom.* 86, 10. *acc.* 28, 27. studiosa saltandi a Sallustio traditur *acc.* 99, 6. maritum Q. Metellum Celerem ipsa vel P. Clodius interfecisse dicebantur (695/59) *acc.* 104, 1.
Clodiana: rogatio de bonis Ptolemaei publicandis *gen.* 95, 4 (*v.* P. Clodius).
Clodianus: *acc. sg. f.* 126, 10. 148, 20. *gen. pl. f.* 93, 14. *dat. pl. f.* 57, 19. *acc. pl. m.* 83, 3 (*v.* P. Clodius).
P. Clodius Pulcher (filius Ap. Claudi Pulchri), frater Ap. Claudi Pulchri *gen.* 28, 19 (*erratum!*). 102, 9 et Clodiae, quibuscum infamis fuit *acc.* 86, 10. *nom. om.* 28, 26. cum Caesar praetor esset (692/62), intra caerimonias Bonae Deae muliebri vestitu indutus in eius domum penetravit *nom.* 26, 4 incestumque cum Pompeia, Caesaris uxore, commisit. cum rumor ferretur virum sacrificio intervenisse, in cellam Habrae servae confugit ibique deprehensus est *nom.* 28, 24.

quamobrem cum magna invidia commota esset contra eum *dat.* 20, 9, SC facto reus de incesto factus est accusante L. Cornelio Lentulo defendente C. Curione patre (693/61) *nom.* 20, 15. 26, 19. *dat.* 20, 19. ac primo quidem impeditus est a suis, quominus causam diceret *nom.* 20, 24 — iam tum vir potentissimus fuit *abl.* 21, 2 —; postea, cum iudicium haberetur, iudices corrupit absolutusque est ita, ut XXXI sententiae pro eo ferrentur, XXV contra *nom.* 21, 25. 27, 18. 26. 28, 30. 156, 3. *gen.* 28, 11. *dat.* 27, 31. *acc.* 29, 10. 14. 157, 10. hoc tempore iam defaeneratus erat *acc.* 24, 7. *abl.* 24, 16 et candidatorum pecunias intervertisse a Cicerone arguitur *abl.* 23, 13. in iudicio M. Tullius testimonium contra eum dixit *acc.* 21, 6, quare Clodius inimicissimus ei factus est. in senatu Cicero orationem contra eum habuit, quae inscribitur 'in Clodium et Curionem' *nom.* 19, 29. *acc.* 120, 12. paulo post Clodius quaestor in Sicilia fuit (693/61) *nom. om.* 23, 31, sed se ad plebem transiturum denuntiavit *nom.* 23, 28. id factum est duobus annis post (695/59). eodem anno sororis maritum Q. Metellum Celerem interfecisse arguitur *acc.* 104, 1. tribunus pl. consulibus Gabinio et Pisone (696/58) factus leges populares tulit quattuor, ex quibus commemorantur frumentaria, ut gratuito populus frumentum acciperet ⟨*nom.* 93, 22⟩, et ea, ne liceret censori praeterire aliquem in senatu nisi quem damnatum esse constaret (*v.* Clodianus 93, 14). deinde Caesare adiuvante *dat.* 89, 29 consulibus auxiliantibus *nom.* 117, 29. *gen.* 148, 24 legem tulit, ut aqua et igni interdiceretur ei, qui civem R. indemnatum occidisset. Ciceroni, ad quem lex pertinebat, cum Urbe cessisset, aqua et igni interdictum est *gen.* 126, 8. criminum elogia scripsit Clodius et tabulas in vestibulo domus suae fixit *nom.* 153, 21. ipse vero Clodius etiam Pompeium eo lacessivit, quod Tigranem, filium regis Armeniae a Pompeio captum, liberavit et decertatione inter suos et Pompeianos facta M. Papirium interfecit *nom.* 73, 3. eiecto Cicerone *gen.* 83, 19 Clodius leges tulit de bonis Ptolemaei, regis Cypri, publicandis (*v.* Claudius 95, 20. Clodianus 95, 4) *abl.* 94, 16 et de exulibus Byzantium reducendis *nom.* 94, 6, quarum priore Cato coactus est Urbem relinquere. deinde Vatinio accusato Clodius intercessit et vi iudicium turbavit *acc.* 106, 3. 122, 12. 28. postea etiam ipsi Pompeio insidiatus est *nom.* 154, 26. *dat.* 153, 8. *acc.* 153, 15. 155, 4. anno post (697/57) constantissime restitutioni Ciceronis adversatus est *abl.* 82, 14. quamobrem ille eum dicit pōpulo invisum fuisse ⟨*acc.* 99, 24⟩ — atque etiam gladiatores adhibuit contra eos, qui Ciceroni revocando

operam dabant. itaque Sestium vulneravit eundemque anno post (698/56) iam restituto Cicerone de vi accusavit *nom.* 82, 23. *abl.* 124, 23. et P. Vatinium testem produxit, qui dixit etiam Milonem armatos habuisse. deinde Miloni diem dixit ipsumque Pompeium pro eo dicentem aggressus est *nom.* 79, 8. tamen postea cum hoc in gratiam rediit *acc.* 152, 24. eodem anno Cicero in invectionem Clodii 'Edictum L. Racilii tr. pl.' scripsisse videtur *gen.* 146, 3. in praeturae candidam Clodius eodem anno venit, quo T. Annius Milo et P. Plautius Hypsaeus consulatum petiverunt (701/53) *nom.* 151, 2. comitia consularia, ne inimicus Milo consul fieret, turbavit *nom.* 155, 20. Cicero eum dicit, quia comitia trahebantur et pauci tantum menses anni supererant, a praeturae petitione desistere maluisse *acc.* 156, 7. cum senatus convocatus esset, vehementissime in Milonem et Ciceronem Clodius invectus est *nom.* 151, 8. 154, 6. criminationibus eius Cicero respondit interrogatione de aere alieno Milonis, quod Clodius contenderat adeo defaeneratum esse Milonem, ut consulatum nancisci non posset *nom.* 151, 16. paulo post (702/52) Clodius in Albanum praedium profectus est ibique noctem mansurus erat *nom.* 80, 8. casu factum est, ut Milo Lanuvium profectus Clodio obviam fieret, qui mutato consilio ob nuntium de morte Cyri cuiusdam allatum Romam revertebatur. decertatione oborta Clodius (iam vulneratus, non 'metu peragitatus', quod scholiasta opinatur) ad Bovillas in via Appia sitas *nom.* 73, 3 in cauponulam confugit *nom.* 61, 1. a servis Milonis iussu domini interfectus est; corpus Romam perlatum ibique incensum est *gen.* 61, 10. ipse Cicero consilium necandi Clodii dedisse arguebatur *gen.* 80, 1. opinio erat eum in praetura legem laturum fuisse, ut libertini in censum venirent *nom.* 156, 16. ipse forma inliberali fuisse traditur *acc.* 153, 4. *praeterea nomen occurrit nom.* 81, 28. *gen.* 20, 4. 22, 7. 15. 24, 23. 61, 10. 67, 21. 68, 17. 72, 23. 74, 17. 27. 87, 24. 89, 20. 158, 12. *dat.* 21, 28. 28, 4. 69, 25. 76, 22. 77, 3. 123, 21. *acc.* 22, 2. 5. 26. 56, 3. 66, 3. 77, 16. 78, 14. 89, 11. 151, 22. 154, 12. 16. 157, 18. 21. *abl.* 26, 1. 99, 2. 158, 5.

Clupeani fugitivi ei, qui Sullam fugientes se in Africa imperatore Cn. Domitio Ahenobarbo (quem *v.*) Clupeae coniunxerunt: victi sunt a Cn. Pompeio Magno (673/81) *acc.* 103, 2.

Colofonius, incola Colofonis, urbis Lydiae *acc. sg.* 164, 15. 16.

Consobrini *abl.* 26, 10. *v.* Afranius.

Corcyra, insula maris Ionici *acc.* 109, 9 (*erratum!*).

Corcyraeus *acc. pl.* 108, 9.

Corcyraeus *abl. sg. n.* 108, .

Cordus *v.* Mucius.

Corinthius, incola urbis Corinthi in Isthmo sitae *nom. pl.* 12, 21.
Corinthius sinus *nom.* 36, 9.
C. Cornelius accusatus et a Cicerone defensus (689/65) *abl.* 113, 17.
L. (Cornelius) Balbus subscriptor D. Laelii, accusatoris L. Valerii Flacci (695/59) *abl.* 33, 2.
C. (Cornelius) Cethegus a L. Aemilio Paulo (quem *v.*) lege Plautia de vi accusatus (691/63) *acc.* 120, 19 capite punitus est *nom.* 120, 20. *acc.* 96, 22.
L. (Cornelius) Cinna et Cn. Octavius bellum inter se civile gesserunt (667/87) *nom.* 58, 3. victor cum C. Mario dominationem gravissimam exercuit *abl.* 58, 5. collegam Cn. Octavium interfecit *nom.* 162, 3. P. Licinium Crassum proscripsit *abl.* 92, 10.
L. (Cornelius) Lentulus (Crus) P. Clodium de incestu accusavit (693/61) *abl.* 20, 15. post consul cum C. Claudio Marcello fuit (705/49) *abl.* 26, 20.
Cn. (Cornelius) Lentulus Marcellinus subscripsit L. Cornelio Lentulo Cruri P. Clodium de incestu accusanti (693/61) *abl. pl.* 26, 21. post consul cum L. Marcio Philippo fuit (698/56) *dat.* 98, 4.
L. (Cornelius) Lentulus (Niger) subscripsit L. Cornelio Lentulo Cruri P. Clodium de incestu accusanti (693/61) *abl. pl.* 26, 21.
P. (Cornelius) Lentulus Spinther iam ante consulatum M. Ciceronis amicus erat *abl.* 78, 21. cum Q. Metello Nepote consul fuit (697/57) *abl.* 82, 11. eo anno omnia pro Cicerone egit atque etiam in Albanum contendit ad Pompeium deprecandum *nom.* 78, 26. ad eum scripta epistula Ciceronis (698/56) laudatur *acc.* 78, 23. eodem anno (698/56) cum ei a senatu mandatum esset, ut Ptolemaeum in regnum restitueret *dat.* 113, 12, rogatio (a M. Catone) lata est, ut ei imperium Ciliciae abrogaretur *acc.* 113, 8. filius eius *gen.* 113, 2.
P. (Cornelius) Lentulus (Spinther) anno, quo pater consul fuit (697/57), togam virilem et auguratus praetextam sumpsit.
(P. Cornelius) Lentulus (Sura) M. Catone adsentiente cum Catilinariis consule M. Cicerone (691/63) interfectus est *acc.* 64, 13. 96, 21. *abl.* 35, 8.
P. (Cornelius) Scipio Aemilianus (Africanus minor) sex et quinquaginta annos natus, cum causam Latinorum contra C. Gracchum defenderet, mortuus est (625/129). rumor ferebatur eum vel a C. Graccho vel ab uxore Sempronia vel culpa eorum interfectum esse *nom.* 72, 2. oratio funebris composita a C. Laelio Sapiente a Q. Fabio Maximo dicta est *gen.* 72, 12.
P. (Cornelius) Scipio Africanus (maior; scholia:) superior (mortuus 571/183) Q. Ennium ita dilexit, ut eum honore sepulchri communis in maiorum suorum numerum redigeret; sepulchrum ante portam

Capenam fuit (ibi vero inscriptio Africani maioris non exstitit; itaque dubium est, num scholiasta verum tradat) *nom.* 163, 18. Hannibalem apud Zamam devicit (552/202) *abl.* 112, 2.

L. (Cornelius) Scipio (Asiagenus) cum C. Norbano a Marianis contra Sullam consul factus (671/83) *nom.* 84, 13 ab exercitu desertus est. Postea in exilio Massiliae vel apud Stoechadas mortuus est (paulo post 672/82) *nom.* 84, 17.

L. (Cornelius) Scipio (Asiaticus) (cos. 564/190) Antiochum Magnum vicit et imperium eius diminuit *abl.* 94, 23.

(P.) Cornelius Scipio (Nasica) *dat.* 101, 22. *v.* Q. Caecilius Metellus Pius Scipio.

P. (Cornelius) Scipio Nasica (Serapio) (consul 643/111): eius conloquia cum Granio praecone habita *nom.* 134, 4. *gen.* 134, 12. *dat.* 134, 12.

P. Cornelius Sulla de ambitu accusatus cum P. Autronio Paeto condemnatus est (688/66) *abl.* 10, 4. post damnationem Neapoli versatus est *dat.* 10, 13. Allobroges, quomodo animatus sit, de Cassio quaesiverunt (691/63) *nom.* 16, 19. negavit ille se de Sulla quicquam comperisse *nom.* 17, 10. *acc.* 16, 28. itaque postea eum non inter eos nominaverunt, qui coniurationis participes fuerant *acc.* 9, 16. *praeterea nomen occurrit nom.* 9, 20. 10, 31. 16, 31. *gen.* 9, 8. 11, 5. 15, 1. 18, 4. *dat.* 7, 9. *acc.* 9, 12. 10, 25. 12, 1. 15, 6. 17, 5. 19, 5. *abl.* 9, 26. 16, 25. 19, 12.

L. (Cornelius) Sulla (Felix) L. Scipionis Asiageni exercitum ad se illexit ita, ut milites imperatorem desererent (671/83) *acc.* 84, 15. 17. poëtas etiam malos praemiis donabat *acc.* 164, 9.

Ti. Coruncanius Tusculi natus est (consul 474/280) *nom.* 13, 11.

Crassus *v.* Licinius.

Creta insula *gen.* 38, 3. 147, 24. *acc.* 132, 13. *abl.* 147, 26.

Creticus *nom.* 132, 12. *gen.* 38, 5. *v.* Q. Metellus Creticus.

Cures, urbs Sabinorum *abl.* 12, 20.

Curia Hostilia apud comitium sita periit incenso corpore Clodii (702/52) *acc.* 61, 8.

Curiatius: Attius ab Horatio occisus *gen. sg.* 63, 13. Curiatiorum spolia in pila Horatia fixa *gen. pl.* 63, 15. tres Curiatios occidit Horatius *abl. pl.* 63, 12.

Curiatius *v.* Ianus.

Curio *v.* Scribonius.

Curiones *nom.* 20, 16. *abl.* 20, 22.

M'. Curius (Dentatus), quem falso Sabinis ortum scholiasta narrat, de Samnitibus triumphavit (consul 464/290); postea legatorum aurum aspernatus est *nom.* 13, 12.

Cyclades insulae maris Aegaei *acc.* 110, 13.

Cyprus insula maris Mediterranei *gen.* 94, 12. *acc.* 95, 9.

Cypselus, tyrannus Corinthi (ca. 655 a. Chr. n.) *gen.* 12, 22.

Cyrenae, urbs Libyae *abl.* 141, 14.

Κύρου παιδεία *gen.* 143, 23. *v.* Xenophon.

Cyrus, amicus Clodii, testamentum fecit, quod Cicero signavit (702/52) *gen.* 80, 15. paucis horis post Clodius certior de eius morte factus est *gen.* 80, 17. *abl.* 80, 10.

Darius exercitum in Graeciam misit (490 a. Chr. n.) *nom.* 110, 14.
Decianus *v.* Apuleius.
P. Decius (Mus) pater cum T. Manlio Torquato consul fuit (414/340) *abl.* 16, 1. pro exercitu se vovit *gen. pl.* 92, 2.
(P.) Decius (Mus) filius se pro exercitu vovit (459/295) *gen. pl.* 92, 2.
Delius: Apollo *acc.* 2, 17.
Delus, insula maris Aegaei *acc.* 113, 13.
Demaratus Corinthius fugiens dominationem Cypseli Tarquinios venisse ibique Tarquinium Priscum procreavisse dicitur *gen.* 12, 21.
Demosthenes: laudatur oratio κατὰ Ἀριστογείτονος *nom.* 5, 5.
Didia: lex *v.* lex Caecilia.
Diogenes, vilicus Ap. Claudii, fratris P. Clodii *acc.* 28, 20.
(Cn.) Domitius (Ahenobarbus) cum eis, qui Sullam fugerunt et Clupeae se coniunxerunt, a Cn. Pompeio victus et oppressus est (673/81); triumphavit Pompeius de eo (674/80) *acc.* 103, 2.
L. Domitius (Ahenobarbus) C. Minucio, accusatori C. Manilii, opem tulit (689/65) *nom.* 74, 1. praetor cum C. Memmio contra Caesarem de legibus Iuliis in senatu egit (696/58) *nom.* 89, 26. itaque contra eos Caesar tres orationes habuit *acc.* 116, 27. quaesitor in causa Miloniana constitutus est (702/52) *acc.* 73, 21.
Cn. Domitius Calvinus tr. pl. minime popularis Caesari adversatus est (695/59) *nom.* 98, 16. de caelo servavit *nom.* 117, 2. tamen postea praetor designatus est (697/57) *nom.* 124, 12. *acc.* 117, 7.
Drepana, urbs Siciliae *acc.* 27, 2.
Drusus *v.* Livius.

Ennianus *abl. sg. n.* 2, 7.
Q. Ennius Rudinus P. Cornelio Scipioni Africano minori tam carus fuit, ut ab eo in communi sepulchro reciperetur *nom.* 163, 18:
tragoedia 'Achilles' laudatur 2, 7.
Ephesus urbs Asiae *abl.* 109, 10.
Epicurus (342 a. Chr. n. nat.) *gen.* 87, 11.
Erechtheus, rex antiquissimus Atheniensium *nom.* 91, 14. 18.
Etruscus *gen. pl.* 92, 6.
Euphrates, fluvius Mesopotamiae *acc.* 30, 16.
Erichthonius, quartus rex Atheniensium *nom.* 91, 16.
Eurysaces *nom.* 100, 19. *v.* Accius.

Q. Fabius Maximus C. Antonium Ciceronis collegam accusavit (695/59) *abl.* 120, 28.
Q. Fabius Maximus (Allobrogicus) laudationem P. Cornelii Scipionis Africani minoris habuit usus oratione a C. Laelio Sapiente composita, cuius verba laudantur (625/129) *nom.* 72, 11.
Φαίδων ἢ περὶ ψυχῆς *nom.* 90, 28. *v.* Plato.

Falcidius, testis in causa L. Valerii Flacci (695/59) *dat.* 54, 1.
C. Fannius tr. pl. minime popularis erat (695/59) *nom.* 98, 17. servavit de caelo *nom.* 117, 3. spem praeturae sibi pollicitus est (698/56) *nom.* 98, 19. consularem auctoritatem nactus est *acc.* 117, 20.
Faunus deus, ex cuius imperato feriae Latinae institutae esse dicebantur *gen.* 129, 2.
Filippicae *v.* Philippicae.
Filippus *v.* Marcius.
Flaccus *v.* Fulvius, Valerius.
Fonteius *abl.* 43, 1. *v.* M. Tullius Cicero.
Frugi *v.* Calpurnius.
Fryx *v.* Phryx.
Fufia: lex *v.* lex Aelia *et* Q. Fufius Calenus.
Q. Fufius Calenus tr. pl. adiuvit P. Clodium, ne causam de incestu diceret (693/61) *abl.* 20, 26. legem iudiciariam praetor tulit (695/59), quae pertinebat ad iudicum reiectionem et numerum comitum eorum praefiniebat, qui in provincias ibant, ut accusationem de pecuniis repetundis instruerent *abl.* 39, 23. (errare scholiastam ex Dione Cassio XXXVIII, 8 evincitur; prior pars legis ad Vatinium spectat.) in senatu postulavit, ut sententia de Milonis causa pronuntiata divideretur (702/52) *acc.* 70, 9.
Ser. Fulvius (Flaccus) (cos. 619/135) a C. Scribonio Curione de incestu defensus est *acc.* 20, 18.
Fundanius et Pullius tr. pl. diem P. Claudio Pulchro apud Drepanam victo dixerunt (505/249) *abl.* 27, 5.

Gabinia rogatio *abl.* 40, 15. *v.* A. Gabinius.
A. Gabinius rogationem tulit, qua Cn. Pompeio bellum contra piratas gerendum delatum est (687/67) *nom. om.* 40, 15. consul cum L. Calpurnio Pisone fuit (696/58) *abl.* 86, 13. 123, 19 anno post Caesaris et Bibuli consulatum *abl.* 117, 27. eis Caesar in perniciem Ciceronis consensit *dat.* 90, 1. consules actionibus Clodii faverunt *abl.* 148, 23. ipse Gabinius Syriam provinciam accepit *nom.* 148, 26, quam diripuit (697/57) *acc.* 96, 30. regem Aegypti Ptolemaeum accepta pecunia in regnum exercitu restituit *abl.* 149, 1. ob id factum causam de pecuniis repetundis (et de maiestate et de ambitu) dixit et damnatus est (699/55) *nom.* 162, 20. *praeterea nomen occurrit nom.* 92, 25. *gen.* 86, 18. *acc.* 87, 2. 90, 13. 149, 10.
Gallaecus *v.* Brutus.
Gallia *abl. sg.* 81, 18. 118, 14. 121, 26. *abl. pl.* 116, 20.
Gallus *dat. pl.* 17, 4. 7. *acc. pl.* 16, 18. *abl. pl.* 16, 3. 43, 1.
Gallus *v.* Q. Roscius.
L. Gellius (L. Marcii Philippi [cos. 663/91] privignus) L. Marcii Philippi (cos. 698/56) frater uterinus, Ciceronis inimicus *acc.* 98, 5.
Glaucia *v.* Servilius.
Globulus *v.* Servilius.
Gracchus *v.* Sempronius.
Graecia *acc.* 108, 12. 110, 15. 111, 5. *abl.* 28, 19.

Graeci *nom.* 41, 12. 18. 43, 12. 76, 21. *gen.* 5, 25. 38, 19. 39, 16. 43, 17. 44, 22. 45, 8. *dat.* 39, 6. *acc.* 19, 27. 39, 8. 42, 24.
Graecus *dat. pl. f.* 160, 15.
Granius praeco, cuius facete dicta in P. Cornelium Scipionem Nasicam consulem (643/111) *gen.* 134, 2. *acc.* 134, 10. *voc.* 134, 5, in M. Livium Drusum tr. pl. (663/91) laudantur *acc.* 134, 21. *voc.* 134, 22.

Habra, serva Pompeiae, in cuius cellam P. Clodius confugit, cum domi Caesaris deprehenderetur (692/62) *nom.* 28, 23.
Hannibal apud Zamam victus (552/202) fugit in Syriam (559/195); deinde in Bithyniam se contulit (565/189) ibique mortuus est (circa 571/183) *nom.* 111, 17.
Helice, urbs Achaiae sinu Corinthio devorata *acc.* 36, 8.
Hellespontus inter Europam et Asiam situs *nom.* 36, 7. *dat.* 109, 3.
Heraclea urbs Lucaniae et civitas foederata *acc.* 158, 21.
Heraclides Temno missus, qui contra L. Valerium Flaccum testimonium dixit (695/59) *nom.* 49, 8. *abl.* 49, 18.
Heraclienses, incolae Heracleae (quam *v.*) *gen. pl.* 158, 22. 159, 7. 13. 16. *dat.* 160, 12.
Hermippus Temnites ab Heraclida, pro quo spopondit, deceptus *acc.* 49, 17.
Herodotus laudatur *nom.* 2, 25.
Hiempsal patre Micipsa mortuo (636/118) cum Atherbale et Iugurtha regnum Numidiae accepit *acc.* 31, 22.
Hirtuleiani: qui Hirtuleium secuti sunt a partibus Q. Sertorii stantem. ab iis interfectus est D. Laelius, legatus Pompei (678/76) *abl.* 40, 11.
Hispania *abl.* 92, 12. 103, 3. 164, 29.
Honoris et Virtutis templum a M. Marcello votum (532/222), dedicatum a M. Marcello filio (549/205) extra portam Capenam situm: revera duo templa erant inter se coniuncta. in eo actum est de Ciceronis reditu (scil. SC factum, quo Cicero exteris nationibus commendatus est: ab hoc SC illud distinguendum est, quod in templo Iovis Optimi Maximi factum est, in quo Pompeius testimonium pro Cicerone dixit) *gen.* (*om. verbo* Honoris) 100, 11. *gen.* 146, 5. ludi *gen.* (*om.* Virtutis *verbo*) 99, 13. *gen.* 100, 12.
Horatia: pila, in qua spolia Curiatiorum Horatius (quem *v.*) victor suspendit *gen.* 63, 15.
Horatius tribus Curiatiis occisis Romam regressus sororem deplangentem sortem unius ex illis interfecit, ad populum provocavit, absolutus est *nom.* 63, 11. *acc.* 63, 9. expiavit scelus sub iugum 'sororium' traductus *nom.* 64, 4.
Hortensius dialogus Ciceronis, *abl.* 4, 26. *v.* M. Tullius.
Q. Hortensius (Hortalus), aetate provectior quam Cicero, orator celeber *acc.* 162, 7. C. Verrem defendit (684/70); quapropter Cicero in eum invectus est *acc.* 5, 20. signis tabulisque pictis delectabatur *acc.* 4, 24. cum Q. Caecilio Metello, qui postea Creticus

appellatus est, consul fuit (685/69), provinciam detrectavit *abl.* 38, 2. postea cum Cicerone coniunctus P. Cornelium Sullam (692/62) *nom.* 8, 9. *acc.* 8, 18. *abl.* 8, 7, P. Sestium (698/56) defendit *nom.* 83, 9. pro T. Annio Milone laboravit *nom.* 70, 25. dictum eius a Cicerone inrisum *abl.* 119, 13. — *acc. pl.* 162, 7.
Hypsaeus *v.* Plautius.

Ianuarius *abl. pl. f.* 156, 8.
Ianus Curiatius, cui ara ab Horatio constituta est *dat.* 64, 2.
Ilione *nom.* 102, 11. *v.* Pacuvianus.
Illyricum, provincia ad mare Adriaticum sita *acc.* 116, 20.
Interamna, urbs Volscorum LXXXX milia passuum ab Urbe sita *gen.* 21, 6.
Isauricus *v.* Servilius.
Isocrates laudatur *nom.* 60, 4.
Italia *gen.* 160, 11. *dat.* 96, 9. *acc.* 12, 22. 58, 3. 111, 17. 131, 14. *abl.* 23, 31. 159, 4.
Iuba, rex Numidiae, C. Scribonium Curionem interfecit (705/49) *gen.* 20, 22.
Iugurtha cum Atherbale et Hiempsale patre Micipsa mortuo (636/118) Numidiae regnum accepit. fratres Hiempsalem (637/117), Atherbalem (642/112) interfecit *nom.* 31, 23. *acc.* 31, 22. Romani legationem (X legatorum) miserunt, ut regnum divideretur; quos Iugurtha pecunia corrupit *acc.* 107, 19. Q. Caecilius Metellus consul (645/109) contra Iugurtham profectus de eo triumphavit *abl.* 161, 5.
Iugurthinus *v.* Marius.
Iugurthinus *abl. sg. n.* 107, 17.
Iulia, soror C. Iulii Caesaris, de incestu P. Clodii testimonium dixit (692/62) *nom.* 26, 23.
Iulia, L. Iulii Caesaris soror, uxor M. Antonii Cretici, mater M. Antonii III viri *abl.* 121, 17.
Iulia: lex agraria de XX viris creandis *gen.* 139, 18. *acc.* 139, 13. lex de pecuniis repetundis *acc.* 106, 17. Iuliae leges *acc.* 95, 24. 121, 11. *v.* C. Iulius Caesar.
C. Iulius Caesar matrem habuit Aureliam *gen.* 26, 21, sororem Iuliam *gen.* 26, 23, uxorem Pompeiam *gen.* 28, 23. adfinitate coniunctus erat cum P. Vatinio (quem *v.*) *dat.* 121, 15. praetor Q. Metello tr. pl. adstitit (691/63) *nom.* 96, 11. P. Clodius cum eius uxore incestum intra caerimonias Bonae Deae commisisse arguebatur, quamobrem Caesar eam repudiavit (692/62) *nom.* 28, 13. 26, 5. 14. duobus annis post (694/60) causae publicanorum in senatu adfuit *nom.* 133, 8. *acc.* 136, 2. cum M. Bibulo consul factus est (695/59) *gen.* 98, 13. *dat.* 117, 28. eodem anno cum Cn. Pompeio Magno et M. Licinio Crasso se coniunxit et cum iis omnia contra Ciceronem egit *abl.* 89, 8. 19. ab eius partibus contra M. Bibulum steterunt P. Vatinius et C. Alfius tr. pl. *gen.* 98, 15. 115, 23. 124, 7. 20. Cn. Domitius Calvinus, Q. Ancharius, C. Fannius tr. pl. eius actionibus

adversati sunt *gen.* 98, 13. *dat.* 124, 13. Caesar legem agrariam tulit de XX viris creandis *nom.* 139, 14 M. Bibulo servante de caelo. in contione tr. pl. qui Caesaris actionibus restiterunt, foro pulsi sunt *gen.* 117, 23. legem ad publicanorum commoda pertinentem pertulit *nom.* 136, 4. *acc.* 136, 8. praeterea legem de pecuniis repetundis tulit *nom.* 106. 17. *acc.* 121, 7. *abl.* 121, 9. has leges omnes inauspicatas eum tulisse ex eo evincitur, quod consul M. Bibulus et tres tr. pl. de caelo servaverunt *nom.* 89, 24. de eius imperio Vatinius rogationem tulit, qua effectum est, ut Illyricum et Gallias duas provincias haberet *gen.* 116, 19 M. Cato, cum Caesaris actionibus adsentire non posset, senatu abstinuit *abl.* 96, 18. atque etiam in leges Iulias iurare noluit *gen.* 95, 24. amici Caesaris triumphum, quem C. Pomptinus de Gallia petivit, impediverunt *gen.* 121, 28. ab ipso Caesare instigatus videtur L. Vettius, qui ad senatum detulit sibi caedem Caesaris, Pompei aliorum mandatam esse, sed postea in carcere interfectus est *acc.* 104, 19. Ciceroni iratus Caesar *abl.* 86, 7. P. Clodio adstitit et Pisoni Gabinioque, qui consules facti sunt (696/58), neque prius in provinciam cum exercitu abiit quam Cicero expulsus est *gen.* 89, 29. *acc.* 89, 15. 90, 5. 92, 28. iisdem diebus C. Memmius et L. Domitius in senatu de eius actis inauspicatis rettulerunt; ipse eis respondit *gen.* 89, 27. tamen senatui legem agrariam commisit *nom.* 116, 25. anno post (697/57) Vatinius aedilitatem petivit, sed repulsam tulit; quod iure factum esse Caesar concessit *dat.* 124, 21. item Aquileiae dixit (698/56) Vatinium in tribunatu nihil gratis fecisse *abl.* 124, 16. Ciceronis frater Q. Tullius in Gallia in exercitu eius legatus fuit (700/02 54/52) *gen.* 81, 19. bellum civile inter Caesarem et Pompeium exortum (705 49) *gen.* 120, 17, in quo C. Curio tribunicius a partibus Caesaris stetit *gen.* 20, 21. *praeterea nomen occurrit gen.* 105, 5. 116, 6. 24. *dat.* 124, 21. *acc.* 121, 30.

L. (Iulius) Caesar (collega C. Marcii Figuli cos. 690/64) sororem Iuliam habuit *gen.* 121, 17.

S. (Iulius) Caesar cum L. Marcio Philippo consul fuit (663 81) *abl.* 71, 19.

Iunia: lex *v.* lex Licinia.

M. (Iunius) Brutus pro Milone κατὰ τὴν ἀντίστασιν dicendum esse existimavit (702/52) *nom.* 62, 3.

(D. Iunius) Brutus Gallaecus (cos. 616/138) Gallaecos in Hispania vicit ob eamque victoriam cognomen accepit *nom.* 164, 28. Acci tragoedia 'Brutus' ei dicata erat; ex qua versus templo Martis Brutus superscripsit *nom.* 165, 3.

D. Iunius Silanus cum L. Licinio Murena legem Liciniam

Iuniam tulit (quam *v.*) (692/62) *abl.* 106, 12.
Iuno Samia: fanum eius a C. Verre direptum *gen.* 3, 13.
Iuno Sororia, cui Horatius altare constituit *dat.* 64, 3.
Iuventius: *gen. sg. f.* 140, 23.
M. Iuventius Laterensis, accusator Cn. Plancii (700/54), patricia familia ortus erat senator *nom.* 140, 23. 142, 17. 20; quaestor apud Praeneste ludos edidit; Cyrenis pro quaestore fuit *nom.* 141, 12. deinde in Creta provincia versatus est *acc.* 147, 26. eodem anno quo Caesar consul fuit (695/59), tribunatum pl. petivit, verum cum in leges Iulias iurare nollet, destitit *nom.* 139, 16. *dat.* 139, 10. quattuor annis post (699/55) cum Cn. Plancio aedilitatem petivit neque vero adeptus est *acc.* 139, 3. *abl.* 126, 20. sequenti anno, (700/54) Plancium, antequam magistratum iniit, non de ambitu, sed de sodaliciis lege Licinia (quam *v.*) accusavit *nom.* 137, 2. 138, 6. *acc.* 136, 12. *praeterea nomen eius occurrit nom.* 133, 11. 139, 24. 145, 5. 19. 146, 18. 147, 21. *gen.* 132, 29. 137, 17. 146, 28. *acc.* 128, 24. 141, 29. *voc.* 137, 27. *abl.* 144, 25. 148, 10.

Kal. Ianuariis *abl.* 156, 8.

Lacedaemonius *dat. sg.* 111, 8. *abl. pl.* 109, 7.
(D.) Laelius, legatus Pompei in Hispania, (678/76) ab Hirtuleianis occisus est *nom.* 40, 11.
D. Laelius, filius praecedentis, L. Valerium Flaccum de pecuniis repetundis accusavit (695/59) *gen.* 39, 17. 40, 23. *dat.* 35, 11. *acc.* 35, 6. propter patrem paternus amicus Pompei dicitur *acc.* 40, 9. *praeterea nomen occurrit nom.* 40, 7. *acc.* 39, 29.
C. Laelius Sapiens orationem funebrem Scipionis Aemilani conscripsit (625/129) *gen.* 72, 10.
Lamia *v.* Aelius.
Lampsacus, urbs Mysiae *abl.* 110, 1.
Laterensis *v.* Iuventius.
Latinus, rex Latii *gen.* 129, 2. *v.* Aeneas.
Latinus *acc. pl. n.* 163, 15.
Latini *nom.* 88, 14. 17. *gen.* 72, 3. *dat.* 71, 21. *abl.* 128, 29.
Latinae: feriae *nom.* 128, 26. *gen.* 129, 7.
Lavicanum oppidum *i. e.* Lavicum, oppidum ad montem Albanum situm iam Ciceronis temporibus desertum *acc.* 128, 22.
Lemnus, insula maris Aegaei *acc.* 110, 12.
Lentulus *v.* Cornelius.
Leo, gladiator P. Vatinii *dat.* 105, 24. dictum Ciceronis de eo *abl.* 105, 28.
Lepidus *v.* Aemilius.
Leucadia, insula maris Ionici, maris inundatione abrupta *nom.* 36, 6.
Licinia: lex de sodaliciis a M. Licinio Crasso Divite III viro in secundo consulatu (699/55) lata est. ea genus iudicum 'editiciorum' constitutum est: edidit enim accusator quattuor tribus, ex quibus unam reus reicere potuit *acc.* 136, 23. *abl.* 125, 20. *praeterea nomen*

occurrit acc. 136, 16. *abl.* 136, 13. 137, 5.

Licinia Iunia: lex a L. Licinio Murena et D. Iunio Silano coss. (692/62) perlata cavit, ne '*clac' aerario lex inferretur *nom.* 106, 11.

A. (Licinius) Archias poeta celeber *acc.* 160, 10. in ordinem civium urbis Heracleae, quae foederata erat, receptus, quia aerarium illius incendio deletum est, lege Plautia Papiria lata (quam *v.*) non probare potuit se civem esse *dat.* 159, 5 neque apud censores bona professus est *nom.* 162, 24. reus factus causam de civitate apud praetorem Q. Ciceronem dixit defendente M. Cicerone *nom.* 159, 25. *praeterea nomen occurrit nom.* 162, 11. *gen.* 165, 10. *dat.* 164, 10. *acc.* 160, 23. 163, 5.

C. Licinius (Macer) Calvus testimonio P. Sestium defendit (scholiasta errat dicens eum orationem pro eo habuisse) *nom.* 83, 10 (*erratum!*); postea P. Vatinium lege Licinia de sodaliciis accusavit (700/54); errat tamen scholiasta cum dicat Vatinium iam eo tempore accusatum esse, quo Cicero eum testem interrogavit (*scil.* 698/56) *abl.* 114, 23 (*erratum!*). 122, 19.

L. Licinius Crassus cum Q. Mucio Scaevola legem de civibus redigendis tulit (consul 659/95) *nom.* 88, 13.

P. (Licinius) Crassus (Dives), pater triumviri, a C. Mario et Cinna proscriptus ipse sibi mortem conscivit (668/86) *abl.* 92, 10.

M. (Licinius) Crassus (Dives) III vir P. Sestium cum M. Cicerone defendit (697/57) *nom.* 83, 9; sequenti anno (698/56) sententiae Crassi de rege Ptolemaeo in regnum reducendo Cicero adversatus est *nom.* 30, 27. moresque eius denotavit *gen.* 30, 13. iterum consul (699/55) legem Liciniam de sodaliciis tulit (quam *v.*) *nom.* 125, 21. 26. *Praeterea nomen occurrit abl.* 89, ⟨8.⟩ 19.

L. (Licinius) Lucullus de Mithridate triumphavit (691/63) *acc.* 161, 18.

M. (Licinius) Lucullus de Macedonia triumphavit (681/73) *acc.* 161, 18.

L. Licinius Murena causam de ambitu dixit lege Ciceronis et Antonii (691/63) *nom.* 123, 31. defendit eum Cicero, cuius oratio pro Murena habita commemoratur *gen.* 36, 19. 139, 29. *abl.* 49, 13. 146, 23. anno post (692/62) Murena consul cum collega D. Iunio Silano legem Liciniam Iuniam tulit (quam *v.*) *abl.* 106, 12.

Lilybaeum, urbs Siciliae *abl.* 141, 21.

Lilybitanus *abl. sg. f.* 141, 23.

M. Livius Drusus Sex. Iulio Caesare L. Marcio Philippo coss. (663/91) tr. pl. cum a partibus senatus staret, sociis et Latinis civitatem promisit. cum legem ad eos pertinentem nondum pertulisset, interfectus est *abl.* 71, 8. colloquium Livii cum Q. Granio habitum *nom.* 134, 19. *voc.* 134, 23.

Longinus *v.* Cassius.

Lucceius, L. Flacci accusator (695/59) *acc.* 52, 25.
C. Lucilius poeta (574/651 180/93): eius versus laudatur *nom.* 127, 10.
Lucullus *v.* Licinius.
Lusitanus, incola regionis Hispaniae *abl. pl.* 103, 4.
C. Lusius tr. pl. sororis filius C. Marii a milite interfectus *nom.* 66, 6.
Q. (Lutatius) Catulus (cos. 652/102) litteris liberalibus instructus rebus gerendis (*scil.* victis Cimbris) floruit *acc.* 160, 21. *nom.* 161, 1. Cinnana dominatione proscriptus est (se ipsum interfecit) (667/87) *nom. om.* 161, 13.
(Q. Lutatius Catulus) filius Cinnana dominatione proscriptus (mortuus 693/61) *nom. om.* 161, 13.
Lydus, incola regionis Asiae *acc. pl.* 33, 28.
Lysanias Temnites contra L. Flaccum testis missus (695/59) *acc.* 50, 10.
Lysimachus, pater Aristidis *gen.* 111, 3.

Macedo *gen.* 164, 3.
Macedonia *gen.* 96, 29. *acc.* 126, 9. 148, 25. *abl.* 126, 13. 161, 19.
Macedonicus *abl. sg. f.* 145, 26.
Maeandrius Trallianus testis contra L. Flaccum missus (695/59) *nom.* 51, 1.
Maenia: columna (in honorem C. Maeni cos. 416/338 constructa) prope carcerem in vicinia fori et putealis stabat. apud eam debitores a creditoribus proscribebantur *nom.* 87, 5.
Maeotis palus, pars Ponti Euxini ad septentriones sita *acc.* 36, 8.
Magnesia: urbs ad Maeandrum in Asia sita Themistocli ab rege Artaxerxe donata et ab eo habitata *gen.* 109, 14. *acc.* 110, 3.
Mamilia: lex a C. Mamilio Limetano tr. pl. lata (644/110), qua constitutum est, ut in eos quaereretur, qui a Iugurtha pecuniam accepissent *abl.* 107, 18.
C. Manilius post annum tribunatus (688/66) de maiestate a Cn. Minucio accusatus accusatorem obsedit *nom.* 73, 25.
Manlius *gen. sg. f.* 13, 19.
T. Manlius Torquatus cum P. Decio consul (III) factus est (414/340); cognomen ex virtute interfecto Gallo habuit; filium interfecit, quia contra interdictum cum hoste dimicasset *gen.* 16, 2. *acc.* 16, 1.
(A. Manlius) Torquatus pro praetore Africam administravit (676/78). Cn. Plancius in eius exercitu stipendia fecit. ipse iudicio Planciano non adfuit *nom.* 132, 2. *gen.* 131, 29.
L. (Manlius) Torquatus P. Cornelium Sullam de ambitu accusavit (688/66). quattuor annis post (692/62) iterum eum reum fecit, quia coniurationis Catilinariae particeps fuisset. *nomen occurrit nom.* 10, 29. 12, 19. 19, 6. *gen.* 11, 24. 29. 15, 29. *dat.* 12, 25. *acc.* 12, 6. 15, 14. 17.
Maratho: campus Atticae *abl.* 110, 16.
Marcellinus *v.* Cornelius Lentulus.

Marcellus *v.* Claudius.
(L. Marcius) Philippus cum S. Caesare consul fuit (663/91) *abl.* 71, 19.
L. Marcius Philippus cum Cn. Lentulo Marcellino consul fuit (698/56); fratrem uterinum L. Gellium habuit *nom.* 98, 3. *gen.* 98, 7.
Mardonius dux Persarum ab Aristide apud Plataeas victus (a. Chr. n. 479) *abl.* 111, 6.
C. Marius Iugurthinus Arpinas *nom.* 13, 6. *gen.* 25, 25. *dat.* 25, 27. *abl.* 128, 1. Iugurtham vicit (647/8 107/6) *abl.* 31, 27, item Teutonos Cimbrosque (652/3 102/1, 652/102 consul cum Q. Catulo fuit *nom.* 160, 24), propter has victorias ludi Virtutis et Honoris in eius memoriam celebrabantur *gen.* 99, 15. in his bellis iustissimum eum fuisse traditur: quare etiam C. Lusium sororis filium impune interfici passus est *gen.* 66, 4. 7. Sullae cedens in paludibus Minturnensium latuit, deinde in Africam vectus est (666/88) *gen.* 131, 11. anno post (667/87) cum Cinna Romam reversus P. Crassum aliosque proscripsit *abl.* 92, 10 et consulatum septimum adeptus est (668/86) *acc.* 160, 19. fundum eius de Sullana proscriptione C. Curio emit *gen.* 25, 25.
C. Marius filius eius cum C. Carbone contra Sullam dimicavit (cos. 672/82); ab eius partibus Norbanus et Scipio (coss. 671/83) steterunt *gen.* 84, 15.
Mars *gen.* 165, 3.
Marsi, gens Italiae ad tribum Sergiam pertinens *abl.* 123, 23.
Massiliensis *abl. sg. n.* 84, 18.
C. Memmius (Gemellus) tr. pl. fuit 688/66: itaque errat scholiasta dicens eum 695/59 tr. pl. fuisse *acc.* 117, 20. praetor (696/58) cum L. Domitio collega de rebus C. Caesaris in consulatu gestis ad senatum rettulit *nom.* 89, 26. quamobrem Caesar tres orationes contra eos habuit *acc.* 116, 27. cum quaesitorem facere vellet contra P. Vatinium (696/58), pulsus est iudicio *nom.* 122, 19.
Messala *v.* Valerius.
Metellus *v.* Caecilius.
Micipsa, rex Numidiae, mortuus est 636/118 regnum inter Atherbalem, Hiempsalem, Iugurtham divisum est *abl.* 31, 21.
Milo *v.* Annius.
Miloniana *gen.* 156, 6. *v.* M. Tullius.
Miltiades Atheniensis, Cimonis filius, colonos Chersonnesum deduxit, Lemnum et Cycladas in potestatem Atheniensium redegit *gen.* 110, 10. in campo Marathonio (490 a. Chr. n.) victus *nom.* 110, 16. in vinculis mortuus est (489) *acc.* 41, 23. *nom. om.* 110, 19.
Mimnermus Colophonius Aristotele teste carmina elegiaca scripsit *acc.* 164, 16.
Minturnenses, incolae oppidi ad Lirim in finibus Latii siti *gen.* 131, 11.
Cn. Minucius C. Manilium post tribunatum (688/66) de maiestate accusavit *abl.* 73, 27. sed ab adversario obsessus est, a Cn. Domitio liberatus *acc.* 73, 29.

Mithridates, rex Ponti, falso a scholiasta rex Cappadociae nominatur *acc.* 40, 17. Magnesiam ad Sipylum sitam oppugnavit *gen.* 36, 13. a Pompeio victus est (688/66) *abl.* 103, 3.
Mithridates Pergamenus L. Flacco adversatus est (695/59) *nom.* 47, 29. *abl.* 42, 8.
Mithridaticus *gen. sg. n.* 96, 7. 163, 2. *abl. sg. n.* 47, 28. 161, 19. *acc. pl. f.* 35, 18.
Molo *v.* Apollonius.
C. Mucius Cordus adulescens, cum Porsennam regem Etruscorum interficere vellet, purpuratum eius occidit *abl.* 92, 4.
Q. Mucius Scaevola pro praetore Asiam provinciam administravit (655/99) et severe in publicanos consuluit, quamobrem eis invisus erat *acc.* 133, 27. cum L. Licinio Crasso consul (659/95) legem de civibus redigendis tulit *nom.* 88, 13.
Mulvius pons Tiberi ad Romam impositus *abl.* 54, 19.
T. Munatius Plancus (Bursa) contiones contra T. Annium Milonem tr. pl. (702/52) habuit *acc.* 66, 15.
Murena *v.* Licinius.
Mysi, incolae regionis Asiae *acc.* 33, 28.
Myus, urbs Cariae, ab Artaxerxe Themistocli data *abl.* 110, 2.

Nasica *v.* Cornelius Scipio.
Neapolitana civitas = Neapolis *acc. sg. f.* 10, 11.
Nepos *v.* Metellus, Pompilius.
Nero *v.* Claudius.
(P.) Nigidius (Figulus) (praetor 695/59, mortuus 710/44) vir eruditione praestantissimus Pythagoraeus *nom.* 116, 12.
Nonae Augustae *nom.* 104, 4.
C. Norbanus (Bulbus) cum L. Cornelio Scipione consul a Marianis contra Sullam factus est (671/83) *dat.* 84, 14.
Numa *v.* Pompilius.
Q. Numerius Rufus tr. pl. (697/57) restitutioni Ciceronis adversatus est *nom.* 79, 3. 97, 3.
Numidia regio Africae *gen.* 31, 21.
Numidicus *v.* Caecilius Metellus.

Cn. Octavius et Cinna collega bellum civile inter se gesserunt (667/87) *nom.* 58, 3. eodem anno a Cinna interfectus est *gen.* 162, 2.
Cn. Octavius M. filius consul cum C. Scribonio Curione fuit (678/76) *nom.* 162, 3.
(L.) Octavius Cn. (consulis 667/77) filius (consul 679/75) *nom. om.* 162, 2.
M. Octavius Cn. (consulis 667/77) frater *abl.* 162, 4.
Officia *abl.* 30, 17. 143, 18. *v.* M. Tullius.
Olympus, oppidum in Lycia situm a Servilio Isaurico subactum (676/78) *acc.* 5, 12.
L. Opimius a Iugurtha corruptus lege Mamilia damnatus est (644/90) *acc.* 107, 17.
Orator *abl.* 145, 7. *v.* M. Tullius.
Orchia lex *acc.* 107, 12. *v.* Porcius Cato.
Orestes *abl.* 64, 18.

Pacuvianus: fabula Pacuvii poetae (mortui circa 622/132) Ilione commemoratur *nom. sg. f.* 102, 10.

Paeligni, populus Sabinus ad tribum Sergium pertinens *abl.* 123, 23.

Palatium, unus ex VIII montibus Romae *acc.* 119, 1.

Pandion, quintus rex Atheniensium *nom.* 91, 17.

Papia lex de civitate Romana a C. Papio tr. pl. (689/65) lata est ad coërcendos eos, qui inlicite civitatem Romanam usurpassent *abl.* 159, 10. 24.

(C. Papirius) Carbo et M. Plautius Silanus tr. pl. (665/89) (errat scholiasta dicens eos consules fuisse) legem Plautiam Papiriam tulerunt, qua ei, qui essent ex civitatibus foederatis, civitatem Romanam consequerentur, si intra diem sexagesimum apud praetorem professi essent *nom.* 159, 1.

Cn. (Papirius) Carbo Marianus cum Cinna consul fuit (668/86) *gen.* 84, 15.

M. Papirius (Maso?) Pompeianus a P. Clodio in via Appia occisus est (696/58) *nom.* 73, 11. *acc.* 73, 4.

Parius *acc. sg. m.* 164, 16.

Parthia *gen.* 30, 15.

Paulus *v.* Aemilius.

Pausanias, dux Lacedaemoniorum, cui Aristides praepositus est (476 a. Chr. n.) *dat.* 111, 9.

Pergamenus, incola urbis Pergami in Asia sitae *nom. sg. m.* 47, 29. *abl. sg. m.* 42, 8.

M. Perperna Sertorio interfecto a Pompeio victus et occisus est (682/72). ille triumphum de Hispania (anno 683/71) habuit *acc.* 103, 4.

Persae *gen.* 3, 4. *acc.* 143, 21.

Persicus *abl. sg. m.* 109, 12. 110, 5. *acc. pl. m.* 110, 16.

M. Petreius, legatus M. Antonii Hybridae, Catilinam devicit (692/62) *acc.* 34, 23.

Phaselis, oppidum in Lycia situm, a Servilio Isaurico subactum (676/78) *acc.* 5, 11.

Philippicae orationes *abl.* 20, 27. 75, 25. 79, 13. *v.* M. Tullius.

Phryges, incolae partis Asiae *acc.* 33, 28.

Picenum, regio Italiae *abl.* 13, 24.

Piraeus, portus Athenarum *acc.* 109, 5.

Piso *v.* Calpurnius, Pupius.

Cn. Plancius pater princeps publicanorum erat et pro ea societate audacter in senatu locutus est (693/61 et 694/60) *nom. om.* 133, 2. *gen.* 135, 25. *dat.* 133, 26. Caesari legem ad publicanorum commoda pertinentem ferenti (695/59) adstitit *gen.* 135, 16.

Cn. Plancius, filius eius, Atinas stipendia in Africa fecit A. Torquato propraetore, qui eum familiariter dilexit (676/78) *nom.* 132, 1. deinde Q. Metellum Creticum proconsulem in Cretam secutus est (666/68), qui in iudicio postea eum laudavit *gen.* 132, 10. postea, cum quaestor in Macedonia L. Apuleio propraetore erat (696/58), Ciceronem exulem benevolentissime excepit *nom.* 126, 13. duobus

annis post (698/56) tr. pl. factus non multa laude digna egit *nom.* 132, 18, tamen pro Cicerone laboravit *nom.* 145, 20. *gen.* 145, 17. *acc.* 145, 23. anno post (699/55) aedilitatem petivit adiutus cum ab amicis tum a Cicerone, quocum magna familiaritate coniunctus erat *dat.* 126, 6. 130, 4. 140, 17. *acc.* 127, 3. *abl.* 130, 22. 28, atque etiam aedilis designatus est (700/54) *nom.* 126, 19. sed antequam magistratum iniit, reus factus est a Laterense competitore ex lege Licinia de sodaliciis, defensus a M. Tullio Cicerone *abl.* 125, 19. *praeterea nomen occurrit gen.* 131, 27. 150, 16. *dat.* 129, 16. 133, 12. 137, 17. 142, 29. 150, 26. *acc.* 126, 25. 128, 12. 137, 5. 27. *abl.* 138, 16. 140, 10. 141, 12.

Plancus *v.* Munatius.

Plataeae, urbs in Boeotia sita: victoria Plataeensis (479 a. Chr. n.) *acc.* 111, 6.

Plato (a. Chr. n. 427—348/7). laudatur
πολιτεία *nom.* 59, 28.
commemoratur
περὶ ψυχῆς ἢ Φαίδων *abl.* 90, 27.

Platonicus *gen. pl.* 87, 10.

Plautia: lex de vi a M. Plautio Silano tr. pl. (665/89) lata *nom.* 19, 5.

P. Plautius Hypsaeus, quaestor Pompei (688/66), litteras ad eum scripsit accepitque ab eo, quibus perfidia Graecorum notata est *gen.* 43, 16. *abl.* 43, 18. postea (702/53) consulatum petivit Clodio adiuvante *nom.* 151, 2. 5. Clodio interfecto (702/52) cum competitore Q. Metello Scipione domum M. Aemilii Lepidi oppugnavit *nom.* 69, 4.

(M. Plautius) Silanus *v.* Papirius Carbo.

(A.) Plotius cum Cn. Plancio et Iuventio Laterense aedilitatem petivit (annis 698/697 55/54) et cum Cn. Plancio aedilis factus est *nom.* 139, 25.

Poenus *nom. sg.* 111, 17. *abl. pl.* 27, 3.

Polydorus: eius umbra in tragoedia Pacuvii, quae Ilione inscripta erat, in scenam processit *gen.* 102, 12.

Pompeia (filia Q. Pompei Rufi) uxor C. Iuli Caesaris (687/67) incestum cum P. Clodio Pulchro commisisse arguebatur intra caerimonias Bonae Deae (693/61) *gen.* 28, 22. *abl.* 20, 6. quamobrem Caesar eam dimisit *nom. om.* 20, 14.

Pompeia: lex, qua decretum est caedem in via Appia contra remp. factam videri, a Pompeio Magno (702/52) consule lata *acc.* 62, 17. *abl.* 70, 24. (de eis, quae ibi disputat scholiasta, *v.* T. Annius Milo).

Cn. Pompeius Magnus, cum bellum in Hispania gessit (678/76), legatum Laelium habuit *gen.* 40, 9. triumphavit de Hispania (anno 683/71) *abl.* 103, 1. Gabinia rogatione imperator factus piratas vicit (687/67) et sequenti anno (688/66) reges Mithridatem et Tigranem profligavit *abl.* 40, 15. 96, 8. hoc eodem bello scriptae sunt litterae Pompei et Hypsaei quaestoris de per-

fidia Graecorum *gen.* 43, 16. *abl.* 43, 18. M. Tullius Pompeio in Asiam (exeunte anno 691/63 vel ineunte 692/62) epistulam scripsit de rebus suis in consulatu gestis, quibus illius ira excitata est *dat.* 148, 12. 17. Q. Metellus Nepos tr. pl. legem tulit (692/62), ut Pompeius absens consul fieret et praesidio Italiae contra Catilinarios veniret. quae lex perlata non est *nom.* 96, 7. *abl.* 96, 15. anno sequenti (693/61) de Asia, Ponto, piratis, Mithridate, Tigrane triumphavit *abl.* 103, 1. duobus annis post (695/59) Vettius quidam apud senatum dixit, sibi mandatum, ut Pompeium interficeret *acc.* 104, 19. 120, 9. *abl.* 120, 2. M. Tullium Ciceronem Pompeius contra Clodii impetus non adiuvit (696/58) *nom.* 148, 20. ⟨*abl.* 89, 8.⟩ tamen haud multo post Clodius ei insidiatus est *dat.* 153, 15. 154, 26 atque etiam Tigranis filium ab eo captum liberavit *acc.* 73, 8. sequenti anno (697/57) Lentulus, ut Pompeium pro Cicerone deprecaretur, in Albanum contendit *acc.* 78, 27. revocato Cicerone Clodius audacius Pompeio repugnavit; tamen postea ei reconciliatus est (698/56) *dat.* 153, 9. *acc.* 152, 26. 158, 10. ipse Pompeius pro T. Ampio consulatum petente nullo eventu apud populum precatus est (699/55) *nom.* 130, 29. *acc.* 130, 26. eodem anno consul cum Crasso factus est, qui legem Liciniam de sodaliciis tulit *gen.* 125, 21. tertium consul (702/52) legem tulit caedem in via Appia contra rempublicam factam esse *nom.* 61, 14. *acc.* 71, 8. 15. paulo post ipse iudicio Milonis adfuit *nom.* 61, 22. *acc.* 82, 6. eodem anno Corneliam, filiam Q. Metelli Scipionis, in matrimonium duxit *gen.* 101, 18. tribus annis post (705/49) bellum civile contra Caesarem gessit *gen.* 120, 17. *praeterea nomen occurrit: nom.* 40, 8. *gen.* 40, 5. *dat.* 155, 3. *abl.* 130, 27. 156, 15. 164, 2. 4.

Pompeianus *gen. sg. f.* 71, 4. *abl. sg. n.* 20, 20.

Pompeiani *gen.* 73, 10. *acc.* 73, 6.

Numa Pompilius rex peregrinus Romanorum *gen.* 12, 20. Curibus Sabinis natus est *nom.* 12, 20.

*Pompilius *abl.* 161, 7.

C. Pomptinus pro praetore Galliam Narbonensem (inde ab 692/62) administravit. anno 695/59 ei supplicationes decretae sunt. Romam reversus (fortasse 697/57) triumphum petivit, sed impedientibus amicis Caesaris anno demum 700/54 impetravit *nom.* 121, 26. *gen.* 121, 32.

Pontus (Euxinus) *nom.* 36, 8.

Pontus, regnum Mithridatis *acc.* 35, 18. *abl.* 103, 3.

P. Popilius (Laenas) cos. cum P. Rupilio (622/132), cum in Ti. Gracchi amicos quaesisset, a C. Graccho tr. pl. (631/123) in exilium actus est *abl.* 60, 17. tamen duobus annis post (633/121) restitutus est *acc.* 158, 2.

(M. Porcius) Cato, nepos Censorii, pater eius, qui Uticae se interfecit *nom. om.* 162, 6.
M. (Porcius) Cato Censorius (nat. 520/234, censor 570/184, mort. 605/149) in municipio Tusculano natus est *nom.* 13, 11. malignus et invidiosus existimabatur *nom.* 127, 9. laudantur eius
oratio de virtute sua contra Thermum *nom.* 81, 2. *abl.* 80, 28.
oratio in legem Orchiam *nom.* 107, 12.
M. (Porcius) Cato (Uticensis) tr. pl. designatus censuit socios Catilinae capite puniendos (691/63) *nom.* 96, 21. tr. pl. (692/62) rogationi collegae Q. Metelli Nepotis, ut Pompeius praesidio Italiae veniret cum exercitu contra Catilinarios, contradixit *nom.* 96, 10. Caesari in senatu contradixit; cum Caesar publicanis auxiliaretur, diem totum loquendo absumpsit (694/60) *nom.* 133, 9. *abl.* 136, 3. actionibus Caesaris consulis (695/59) cum neque consentire neque adversari vellet, senatu caruit *nom.* 96, 18. in leges Iulias iuravit diu cunctatus atque etiam rogationem Clodii de bonis Ptolemaei publicandis (696/58) temporibus obsecutus probavit *nom.* 95, 21.
Porsinna, Etruscorum rex *acc.* 92, 6.
Praeneste, urbs Latii *acc.* 141, 13.
Priscus *v.* Tarquinius.
Prusias, rex Bithyniae, ad quem Hannibal confugit (565/189) *acc.* 112, 7.
Alexas (*vel* Alexander Ptolemaeus, cuius testamento Romani heredes Aegypti facti esse dicebantur) quis fuerit, ob eam rem ambigitur, quia testamentum illud spurium fuisse patet. aut conicitur illum Ptolemaeum Alexandrum I fuisse (mort. 666/88) aut Ptolemaeum Alexandrum II (interfectum 673/81) aut tertium, qui Tyri exul mortuus est (689/65?): ad hunc spectant, quae dicit scholiasta: pecuniam Tyri posuit, quae postea Romam vecta est *abl.* 31, 1.
Ptolemaeus (Alexander II, filius Alexandri I a Sulla 673/81 rex Aegypti factus) uxorem duxit sororem (Berenicen, filiam Ptolemaei Lathuri fratris Alexandri I) et interfecit (ipse a populo Alexandrino interfectus est) *abl.* 32, 19.
Ptolemaeus (Auletes, filius Ptolemaei Lathuri) cum Alexander II interfectus est, in Syria versabatur (673/81) *acc.* 32, 8. postea regno potitus a populo Romano socius atque amicus appellatus est *nom. om.* 94, 14, sed postea (697/57) a suis pulsus Romam venit. unde cum reverti vellet, SC factum est, ut is, qui Ciliciam provinciam sortiturus esset, eum in Aegyptum reduceret. sed decemviri libris Sibyllinis ob prodigium inspectis invenerunt fas non esse regem Aegyptium armis restitui *nom.* 113, 10. (anno sequenti (698/56) senatus decrevit, ut rex non restitueretur.) tamen sequenti anno (699/55) A. Ga-

binius, qui pro consule Syriam obtinebat, regem accepta pecunia armis in regnum restituit *acc.* 149, 2. *abl.* 162, 21.

Ptolemaeus, frater Ptolemaei Auletis, rex Cypri, etiam ipse a populo Romano amicus appellatus est *acc.* 94, 12. tamen postea (696/58) P. Clodius tr. pl. rogationem de bonis eius publicandis pertulit negotiumque M. Catoni imposuit *gen.* 95, 20. *abl.* 95, 1.

Pulcher *v.* Claudius, Clodius.

Pullius tr. pl. (505/249) P. Claudium Pulchrum perduellionis accusavit *abl.* 27, 5.

(M. Pupius) Piso (Frugi Calpurnianus) pro praetore in Hispania fuit (684/70): quaestor eius M. Valerius Flaccus erat *acc.* 37, 22.

Puteal in vicinia fori et columnae Maeniae locus erat *nom.* 87, 4.

Puteolanus *acc. pl. f.* 24, 27.

Puteoli, oppidum apud Neapolim situm *acc.* 141, 21. *abl.* 115, 16.

Pyrrha, urbs insulae Lesbi, mari ablata 'circa Maeotim'(!) *acc.* 36, 7.

Pythagoras (circa 530 a. Chr. n.) *gen.* 116, 15.

(P.) Quintius a Cicerone defensus (673/81) *abl.* 118, 13.

R. = Romanus *nom.* eques 149, 13. *gen.* p. 3, 3. 23. 141, 18. civis 163, 5. p. 165, 10. *dat.* populo 112, 3. *acc.* populum 31, 25. 32. equitem 73, 5. (*erratum!*) populum 101, 3. *nom. pl.* equites 34, 15. *acc. pl.* cives 33, 18.

L. Racilius tr. pl. (698/56) amicus Ciceronis, inimicus Clodii. sub eius nomine Cicero 'edictum L. Racilii tr. pl.' edidit. *gen.* 146, 2. *acc.* 145, 24. *abl.* 145, 18.

Remus, frater Romuli, cum de nomine Urbis certamen esset, Aventinum cepit *abl.* 119, 2 et prior sex vultures vidit *acc.* 119, 4.

Rhodus, insula apud Asiam sita *acc.* 147, 5.

Roma *nom.* 119, 2. *gen.* 5, 27. 9, 27. 10, 3. 21, 8. 25, 11. 141, 28. 162, 28. 163, 15. *acc.* 9, 22. 30, 30. 40, 26. 61, 6. 63, 12. 103, 20. 119, 5.

Romanus *nom. sg. m.* 159, 19. *gen. sg. m.* 92, 3. 149, 3. *gen. sg. f.* 108, 2. 159, 6. 162, 13. *gen. sg. n.* 42, 27. *dat. sg. m.* 6, 14. *dat. sg. f.* 97, 23. *acc. sg. m.* 95, 6. 135, 5. 162, 22. *acc. sg. f.* 71, 21. 159, 2. 11. 164, 10. *abl. sg. m.* 135, 4. *abl. sg. f.* 159, 24. *gen. pl. m.* 39, 26. *dat. pl. m.* 88, 15. *abl. pl. m.* 29, 6. 162, 25.

Romani *gen.* 27, 3. 112, 10. 128, 28. *acc.* 36, 11. 108, 6. *abl.* 112, 8.

Romulus, cum de nomine Urbis certamen esset, Palatinum cepit *abl.* 119, 1 et duodecim vultures vidit post fratrem, qui sex viderat *acc.* 119, 4. itaque Roma ab eius nomine dicta est *acc.* 119, 6.

Q. Roscius Gallus (Comoedus), actor fabularum excellentissimus et amicus Ciceronis, haud multo ante orationem eius pro Archia habitam (692/62) mortuus est *acc.* 163, 11.

Rudinus (Rudiis, in oppido Calabrii, natus) *nom. sg. m.* 163, 18.
Rufus *v.* Caelius, Numerius.

Sabini, populus Italiae *abl.* 13, 13. cum Marsis et Paelignis ad tribum Sergiam spectans *abl.* 123, 23.
Salamina (= Salamis), insula in sinu Saronico sita *acc.* 108, 16.
(C.) Sallustius (Crispus, natus 668/86, mort. 720/34) historicus. laudantur
Historiae *nom.* 40, 12.
commemoratur
bellum Iugurthinum *nom.* 107, 17.
Samii, incolae Sami, insulae maris Aegaei *nom.* 3, 21.
Samius *gen. sg. f.* 3, 13.
Samnites, populus Italiae *abl.* 13, 12.
Saturninus *v.* Apuleius.
Saturni versus *acc.* 165, 2.
Saturnus *gen.* 61, 17.
Scaevola *v.* Mucius.
Scaurus *v.* Aemilius.
Scipio *v.* Caecilius, Cornelius.
C. Scribonius Curio avus (praetor 633/121) Serv. Fulvium incesti defendit *nom.* 20, 18.
C. Scribonius Curio pater fundum C. Marii de proscriptione Sullae emit (672/3 82/81) *acc.* 25, 24. cum Cn. Octavio (678/76) consul fuit *abl.* 162, 4. P. Clodium incesti reum defendit (693/61) *abl.* 20, 16 et ei in senatu contra Ciceronis orationem adfuit, quae etiam in ipsum Curionem dicta erat *nom.* 20, 19. *gen.* 21, 19. a L. Vettio cum filio inter eos nominatus est, qui sibi caedem Pompei et Caesaris mandassent (695/59) *nom. pl.* 104, 22. a Cicerone in oratione in Vatinium habita honorifice nominatur (698/56) *nom.* 120, 10.
(C.) Scribonius Curio filius cum patre a L. Vettio inter eos nominatus est, qui sibi caedem Pompei et Caesaris mandassent (695/59) *nom. pl.* 104, 22. tr. pl. (704/50) ad Caesaris partes transcendit. in bello civili in Africa ab equitibus Iubae regis interfectus est (705/49) *nom.* 20, 20.
Sempronia, soror Gracchorum, uxor P. Scipionis Aemiliani, maritum interfecisse arguebatur *gen.* 72, 7.
Sempronia lex a C. Sempronio Gracco de provincia Asia lata *abl.* 133, 5.
C. (Sempronius) Gracchus P. Scipionem Aemilianum interfecisse arguebatur (625/129) *gen.* 72, 7. tr. pl. (631/123) legem frumentariam tulit, ut populus in singulos modios frumenti senos aeris et trientes exsolveret *nom.* 93, 19. P. Popilium Laenatem lege in exilium egit *dat.* 60, 18. 158, 2. inimicissimus fuit L. Calpurnio Pisoni *dat.* 37, 25, in quem orationem habuit *gen.* 37, 26. postero anno (632/122) triumvir agris dandis assignandis factus est *acc.* 72, 4. sequenti anno (633/121) in Aventinum confugit, sed interfectus est *gen.* 157, 24. laudatur
oratio de legibus promulgatis *acc.* 14, 15.
(Ti. Sempronius Gracchus), tr. pl. (621/133) legem agrariam tulit, ut ager publicus plebi

Romanae divideretur *nom. om.* 97, 23.
Sertorianus *gen. sg. n.* 40, 10.
L. (Sergius) Catilina a L. Aemilio Paulo (lege Plautia) accusatus est (691/63) *acc.* 120, 18, sed arma cepit *nom.* 120, 19. per legatos Allobrogum investigata est coniuratio Catilinaria a L. Flacco praetore *gen.* 54, 18. oppressa est a M. Tullio *gen.* 13, 7. 15, 16 adiutore L. Flacco *gen.* 33, 6. Q. Metellus Nepos tr. pl. (692/62) rogationem tulit, ut Pompeius contra Catilinarios mitteretur *gen.* 96, 9. ipse Catilina a Petreio legato Antonii superatus est *nom.* 34, 22. *acc.* 85, 12. socii decreto senatus puniti sunt *gen.* 35, 25. *praeterea nomen occurrit gen.* 41, 7. 155, 14.
Serranus *v.* Atilius.
Q. Sertorius a Pompeio victus interfectus est (682/72) *acc.* 103, 4.
C. Servilius Glaucia cum Apuleio Saturnino Capitolio deductus et interfectus est (654/100) *acc.* 64, 11. *abl.* 158, 1. in eius ultionem L. Apuleius Decianus multa commisit *gen.* 35, 16.
P. (Servilius) Globulus (tr. pl. 687/77) decessor Flacci fuit in provincia Asia (usque ad 692/62) *acc.* 53, 21.
P. Servilius (Vatia Isauricus cos. 675/79) in Cilicia bellum gessit (674/9 78/75); in eius exercitu L. Flaccus fuit *gen.* 37, 8.
Sestia: 'ad tabulam Sestiam' locus nominabatur (in foro), cuius Cicero meminit *acc.* 118, 12.
Sestianus *abl. sg. f.* 117, 1. *v.* M. Tullius.
(L. Sestius) filius P. praetextatus tempore causae Sestianae (698/56) fuit (postea ab Octaviano consul factus est 731/23) *nom. om.* 113, 2.
P. Sestius, amicus Ciceronis, quaestor L. Antonii fuit, collegae M. Tullii in consulatu (691/63) *gen.* 84, 24. *acc.* 85, 13. sex annis post (697/57) tr. pl. fuit *nom.* 82, 10. a Clodianis graviter vulneratus armatos adhibere coactus est *nom.* 82, 17. 83, 22. *acc.* 83, 3. postero anno 698/56) a P. Clodio de vi accusatus est *dat.* 92, 21. *acc.* 82, 23. P. Vatinius testimonium contra eum dixit *acc.* 104, 11. 125, 8. *praeterea nomen occurrit nom.* 87, 23. *gen.* 84, 8. 28. 87, 21. 89, 2. 112, 13. 125, 6.
(L. Vibius Sestius) pater P. ad tribunatum processit *nom. om.* 84, 8.
Sestullius *v.* Andro.
Sibyllini: libri *abl.* 113, 13.
Sicilia *nom.* 23, 31. *gen.* 6, 19. *abl.* 55, 3. 141, 22.
Silanus *v.* Iunius, Plautius.
Sinnius *v.* Capito.
Sipylus, urbs Maeoniae, antea Tantalis vocata *dat.* 36, 5.
Socrates persona dialogi Platonici Phaedonis *nom.* 90, 28.
Solon (639/559 a. Chr. n.) carmina elegiaca scripsit *nom.* 164, 17.
Sororia *v.* Iuno.
Spinther *v.* Cornelius.
Stoechades insulae ad Massiliam sitae *acc.* 84, 19.

Stoicus *gen. sg. f.* 95, 13.
Stoici *gen.* 87, 10.
Sulla *v.* Cornelius.
Sullanus *abl. sg. f.* 25, 24. *dat. pl. n.* 131, 11.
Servius Sulpicius Murenam de ambitu accusavit (691/63) *nom.* 138, 8.
Silanus *v.* Plautius.
Syria *gen.* 96, 29. *acc.* 112, 6. 148, 26. *abl.* 32, 10.

Tantalis *v.* Sipylus.
Tarquinii, urbs Etruriae *acc.* 12, 23.
L. Tarquinius Priscus Demarati filius *nom.* 12, 21 peregrinus rex Romanorum *gen.* 12, 20 Latinas ferias instituisse dicitur *abl.* 128, 28.
Tenedus, insula prope Troadam sita *acc.* 3, 7.
(P.) Terentius (Afer) comicus (mort. 595/159): laudatur sententia (ex Adelphis petita) *gen.* 99, 19.
(M. Terentius) Varro (Reatinus natus 638/116) grammaticus: commemoratur
liber II historiarum *nom.* 91, 22.
Themistocles aemulus Aristidis *gen.* 111, 4 praetor bello Corcyraeo factus *gen.* 108, 7 oraculum Apollinis ante pugnam Salaminiam (a. Chr. n. 480) explanavit *nom.* 108, 14. portum Athenarum constituit (ab anno 493/2), item muros constituit (479); postea vero ostracismo eiectus (474/72) et proditionis damnatus (471) Corcyram profectus est *nom. om.* 109, 9. *acc.* 41, 23. inde Ephesum venit (469); ad Artaxerxem (464) profectus tres urbes ab illo accepit et Magnesiam habitavit; mortuus, est ca. 459 *nom. om.* 109, 9 *sqq. nomen occurrit abl.* 110, 8.
Thermus *v.* M. Porcius Cato.
Thessalonica, urbs Macedoniae *gen.* 85, 24. 126, 14.
Tigranes, rex Armeniae, a Pompeio victus est (688/66) *acc.* 40, 17. filius eius *gen.* 73, 8.
(Tigranes II) a Pompeio Romam abductus a P. Clodio liberatus est (696/58) *nom. om.* 73, 8.
Tiro *v.* Tullius.
Torquatus *v.* Manlius.
Tralliani, incolae Trallium, urbis Cariae *gen.* 50, 28.
Transalpinus *abl. sg. m.* 56, 11.
P. Trebonius 'sive Arruntius' C. Lusium tr. militum interfecit iure, quamobrem a C. Mario liberatus est poena *acc.* 66, 7.
Troezen, urbs Peloponnesi *acc.* 108, 16.
Tullia lex de ambitu *v.* M. Tullius.
Tullianus *gen. pl. f.* 55, 21. *abl. pl. f.* 15, 23.
Servius Tullius rex Romanorum in tragoedia Acci, quae Brutus inscribitur, commemoratus *nom.* 101, 12.
M. Tullius Cicero Vulscus Arpini natus *nom.* 25, 26. *acc.* 12, 16 in adulescentia arte oratoria Rhodi apud Apollonium Molonem institutus est (675/79) *acc.* 147, 6. cum consulatum peteret, a competitoribus C. Antonio et L. Catilina propter novitatem contumeliis agitabatur (690/64) *gen.* 12, 11. consul factus est

cum C. Antonio (691/63) *gen.* 34, 18. 120, 27. cum illo legem de ambitu pertulit, qua decretum est, ut damnati exilio multarentur *abl.* 105, 13. 123, 29. 146, 21. coniurationem Catilinariam L. Valerio Flacco adiuvante detexit *gen.* 54, 17. perfecitque, ut socii Catilinae deprehensi interficerentur *gen.* 33, 17. *abl.* 64, 12. eodem anno P. Vatinius quaestor aquariam provinciam accepit ab ipso Tullio consule *abl.* 115, 17. postero anno adversarium habuit Q. Metellum Nepotem tr. pl. (692/62) *abl.* 103, 24. ipse pro Archia orationem habuit apud fratrem Q. Tullium praetorem *gen.* 159, 25. sequenti anno testimonium contra P. Clodium dixit (693/61), qui de incestu accusatus contenderat se illo die Interamnae fuisse, cum Ciceronem Romae salutasset *nom.* 21, 4. quare Clodii iram maximam concitavit *acc.* 21, 13. quin immo in senatu cum Clodio et Curione iurgium habuit, ex quo orationem conscripsit *nom.* 21, 18. *dat.* 19, 30. *abl.* 120, 10. Caesare consule (695/59) a L. Vettio inter eos nominatus est, qui ei caedem Caesaris et Pompei mandassent *nom.* 104, 21. sequenti anno (696/58) non solum triumviros Pompeium Caesarem Crassum inimicos habuit *nom.* 89, 10. *acc.* 89, 22. *abl.* 78, 28, verum etiam tr. pl. Clodium et consules Gabinium Pisonemque *nom.* 83, 20. *gen.* 90, 1. 148, 24. *acc.* 117, 29. Clodius rogationem tulit, ut urbe eiceretur, qui cives R. indemnatos capite damnasset *gen.* 104, 28. qua lege cum Cicero significaretur, senatus vestis mutatione eum adiuvabat, verum a consulibus impeditus est *gen.* 56, 23. itaque, cum etiam Caesar ante portas maneret cum exercitu *nom.* 105, 6, Cicero Urbe cessit et in exilium rogatione Claudia perlata actus est *nom.* 94, 9. 149, 22. Clodius elogia criminum Ciceronis scripsit et tabulas in vestibulo domus fixit *acc.* 153, 20. Gabinius L. Aelium Lamiam amicum Ciceronis *abl.* 149, 13, qui iam eius consulatu pro eo laboraverat et tum deprecatus erat, relegavit *dat.* 88, 8. Thessalonicae apud Cn. Plancium quaestorem, quocum vetus familiaritas ei erat, versabatur *nom.* 126, 15. *dat.* 143, 4. *acc.* 145, 18. *abl.* 126, 7. iam sequenti anno (697/57) paene universos magistratus amicos habuit: non solum consul Lentulus Spinther amicus eius iam antea amicissimus fuerat *dat.* 78, 22 et tum in Albanum, ut Pompeium deprecaretur, profectus est *abl.* 78, 26, verum etiam tr. pl. Sestius et Milo pro eo studuerunt *gen.* 82, 10. *dat.* 82, 13. *acc.* 112, 15. *abl.* 82, 21. a partibus Clodii pauci stabant, inter quos Atilius Serranus et Q. Numerius Rufus *gen.* 79, 4. 97, 3. sed, cum Clodius acerrime restitutioni Ciceronis adversaretur, cruentissimae dimicationes inter

eum et Milonem factae sunt *gen.* 78, 19. *acc.* 82, 16, cum Milo etiam gladiatores adhiberet *abl.* 79, 9. senatus in templo Honoris et Virtutis decrevit Ciceronem exteris nationibus commendandum, cum eius salus ad remp. pertineret *gen.* 100, 11. 13. 146, 6. ludis Honoris et Virtutis populus ipse suffragatus est restitutioni eius *gen.* 99, 16. 25. postea Pompeio assentiente in Capitolio in templo Iovis Optimi Maximi SC factum est pro Cicerone *abl.* 100, 9 itaque ille Romam rediit *nom.* 82, 22. 124, 25 atque postero anno (698/56) sub nomine amici L. Racilii tr. pl. edictum contra Clodium scripsit *nom.* 146, 3. *dat.* 145, 19. duobus annis post (700/54) P. Vatinium de sodaliciis reum defendit *abl.* 137, 16. P. Clodio, qui in senatu orationem contra Milonem et ipsum Ciceronem habuit, oratione de aere alieno Milonis respondit (701/53) *nom.* 151, 19. *acc.* 151, 9 atque anno post (702/52) iam interfecto Clodio Milonem ita defendit, ut contra Clodium insidiarum accusaret *nom.* 61, 19. *dat.* 62, 6. tamen illum non absolvit, quia pedem rettulit metuens Pompeium militesque, qui in foro stabant *nom.* 61, 24. — Ciceronem amatorem poeticae rei fuisse scholiasta adnotat *acc.* 101, 8. amicus eius nominatur Q. Roscius Gallus *nom.* 163, 12, inimicus L. Gellius *gen.* 98, 6, frater Q. Cicero *gen.* 81, 18. Cicero Puteolis possessiones habuit *gen.* 24, 27. *praeterea nomen occurrit nom.* 9, 26. 12, 25. 18, 4. 27, 28. 29, 19. 35, 7. 45, 8. 52, 18. 54, 24. 58, 9. 61, 3. 68, 2. 70, 5. 22. 71, 6. 77, 16. 78, 4. 83, 11. 91, 18. 101, 13. 102, 24. 105, 24. 119, 14. 122, 1. 123, 25. 129, 18. 130, 22. 27. 135, 18. 138, 8. 139, 17. 140, 26. 141, 17. 142, 18. 152, 10. 156, 9. 158, 11. 20. *gen.* 1, 5. 10, 29. 22, 6. 66, 18. 67, 9. ⟨89, 7.⟩ 92, 21. 99, 4. 100, 20. 142, 29. 162, 8. *dat.* 14, 28. 63, 1. *acc.* 4, 2. 83, 14. 87, 22. 100, 28. 114, 7. 145, 5. 146, 19. 147, 21. 148, 9. *abl.* 8, 4. 19, 29. 22, 8. 82, 27. 100, 6. 131, 6. 139, 26. 143, 13.

commemorantur
- oratio pro Quinctio habita (673/81) *nom. om.* 118, 13.
- oratio pro M. Tullio habita (682/683 72/71) *nom. om.* 65, 14.
- orationes Verrinae (684/70) *nom. om.* 55, 2. 135, 20.
- oratio pro M. Fonteio habita (685/69) *nom. om.* 43, 1.
- oratio pro L. Murena habita (691/63) *nom. om.* 36, 19. 146, 23.
- epistula ad Cn. Pompeium de rebus in consulatu gestis missa (691/692 63/62) *nom.* 148, 13.
- oratio in Clodium et Curionem habita (693/61) *abl.* 120, 10.
- orationes ad populum et in senatu post reditum habitae (697/57) *nom. om.* 126, 17.
- oratio pro P Sestio habita (698/56) *nom. om* 117, 1.
- interrogatio in P. Vatinium testem habita (698/56) *nom.* 152, 10.
- edictum L. Racilii tr. pl. (698/56) *gen.* 146, 1.

oratio in L. Pisonem habita (699/55) *nom. om.* 56, 12.
oratio pro P. Vatinio habita (699/55) *nom. om.* 116, 10.
oratio pro T. Annio Milone revera habita (702/52) *nom. om.* 61, 25.
oratio pro T. Annio Milone conscripta (702/52) *nom. om.* 153, 17. 156, 6.
Orator (708/46) *nom. om.* 145, 7.
Tusculanarum disputationum lib. I (709/45) *abl.* 90, 26.
Philippicae orationes (710/11 44/43) *nom.* 20, 27. laudantur
oratio apud populum habita post fugam Catilinae (691/63) *nom. om.* 41, 6.
oratio pro L. Murena habita (691/63) *nom. om.* 49, 13. 139, 29.
epistula ad P. Lentulum missa (698/56) *nom.* 78, 23.
oratio pro Milone revera habita (702/52) *nom. om.* 156, 20.
Hortensius dialogus (709/45) *nom. om.* 4, 26.
de officiis (710/44) liber I *nom. om.* 143, 17. III *nom.* 30, 16.
Philippicae orationes (710/11 44/43) *nom. om* 75, 25. liber II *nom. om.* 79, 13.
ioci Ciceronis a Tullio Tirone editi *gen.* 105, 29.

Q. Tullius, frater Ciceronis (652/711 102/43), carmen epicum et tragoediam conscripsit *nom.* 160, 5. M. Cicero pro Archia apud fratrem praetorem (692/62) orationem habuit *acc.* 159, 25. tempore causae Milonianae (702/52) legatus in Gallia C. Caesare imperatore (700/702 54/52) erat *nom.* 81, 18.

M. Tullius Tiro, libertus M. Tulli Ciceronis, iocos Ciceronis in 'III libris de iocis Tullianis' collegit *nom.* 105, 28.

Tullus Hostilius, rex Romanonorum, apud quem Horatius causam capitis dixit *acc.* 63, 17.

Tusculanum municipium (= Tusculum), oppidum Latii *abl.* 13, 12.

Tusculanae disputationes *gen.* 90, 26. *v.* M. Tullius.

Tusculani *nom.* 127, 7. *dat.* 128, 6. *acc.* 127, 14. 128, 17.

Tyrii, incolae Tyri, urbis Phoenices *abl.* 30, 30.

Valeria, liberta M. Flacci *nom.* 53, 6. *gen.* 53, 3.

Valeria: 'ad tabulam Valeriam' loci nomen ferebatur. tabula a M'. Valerio Messala Romae (in foro) constituta est, qua victoriam de Hierone et Poenis relatam (491/263) depinxit (quod scholiasta dicit, falsum est) *acc.* 118, 10. 13.

L. Valerius Flaccus iam puer in Asia fuit (668/86) *gen.* 37, 2. deinde ad exercitum patrui C. Flacci se contulit (in Galliam) (671/83). tribunus militaris cum P. Servilio Isaurico profectus est (676/78) *dat.* 37, 8. quaestor M. Pisonis fuit (684/70) *dat.* 37, 19. (praetor) coniurationem Catilinariam per legatos Allobrogum detexit (691/63) *gen.* 54, 16. postquam Asiam pro praetore *gen.* 42, 2 administravit (692/62), accusatus est a D. Laelio subscribentibus L. Balbo Apuleio Deciano Caetra *gen.* 33, 2. Cicero eum

defendit (695/59). *praeterea nomen occurrit nom.* 38, 11. 44, 6. 52, 26. 53, 20. 24. *gen.* 40, 8. 42, 4. 43, 19. 44, 15. 46, 23. 47, 12. 51, 18. 53, 6. 22. 54, 2. *dat.* 45, 3. 47, 21. 55, 7. *acc.* 33, 24. 38, 22. 42, 24. 43, 7. 44, 9. 51, 3. 24. 53, 2. 10. 14. *abl.* 39, 13. 40, 28.

(M'.) Valerius Maximus Messala *nom.* 118, 14. *v.* Valeria tabula.

M. Valerius Messala consul (701/53) lapidibus caesus *acc.* 155, 18.

Varro *v.* Terentius.

Vatinia: lex de reiectione iudicum *nom.* 120, 29. *v.* P. Vatinius.

P. Vatinius strumosa facie et maculoso corpore erat *acc.* 107, 7. M. Antonii Cretici filiam in matrimonium duxit *nom.* 120, 31. 121, 14. quaestor Ciceronе consule (691/63) ultimo loco creatus *gen.* 114, 19. *dat.* 114, 21 aquariam provinciam sortitus est. Puteolis rapuisse arguitur *nom.* 115, 14. tribunus plebis Caesare consule (695/59) factus totum se Caesari dedidit *nom.* 124, 19. *acc.* 98, 14. 115, 23. quin immo collegas, qui restiterunt, foro expulit *gen.* 117, 23. M. Bibulum primum in latebras coëgit et, nisi collegae intercessissent, in vincula coniecisset *dat.* 118, 9. deinde domo extrahere conatus est *acc.* 118, 25. legem ipse tulit de alternorum iudicum reiectione (quae scholiasta de eo *gen* 122, 22 dicit, apertum est falsa esse) *nom.* 120, 24. *abl.* 39, 22. deinde legem de imperio C. Caesaris tulit, ut Illyricum et Gallias haberet *acc.* 116, 19, et cum ad eum laus subactae Galliae respicere vellet, epulo Q. Arrii atratus accubuit, ne supplicationes Pomptini ratae viderentur *nom.* 121, 21. 24. *dat.* 121, 30. a Cicerone arguitur L. Vettium ad iudicium instigasse *gen.* 120, 1. ipse pecunias intervertit et coëgit contra legem Iuliam de pecuniis repetundis *acc.* 121, 6. *abl.* 106, 18. auguratum petivit Q. Metello mortuo neque vero impetravit *nom.* 118, 3. iam post annum tribunatus sui sine auctoritate senatus in legationem cum Caesare profectus est (696/58) *acc.* 123, 7, sed accusatus lege Licinia Iunia Romam rediit (falsum est, quod scholiasta *nom.* 122, 6 de accusatione de sodaliciis et *nom.* 106, 2 de ambitu dicit, item *nom.* 122, 18 de vi: omnia illa ad accusationem ex lege Licinia Iunia spectant; de sodaliciis Vatinius 700/54 accusatus est *v.* infra), sed iudicium praetore C. Memmio appellato Clodio turbavit *nom.* 122, 20. 29. *abl.* 122, 26. anno post (697/57) aedilitatem petivit: a tribu sua Sergia desertus non impetravit *nom.* 98, 21. *acc.* 117, 11. *abl.* 98, 23. 123, 24. itaque sequenti anno (698/56) praeturam petivit, qua in petitione contra legem Tulliam de ambitu fecit *acc.* 124, 1. (item de praetura, non tribunatu agitur *acc.* 105, 10. 18.) etiam gladiatores edidit *nom.* 105, 21. his diebus Clodius Vatinium, cum reum P. Sestium faceret, ad populum produxit, ut testimonium contra P. Sestium diceret. ille tum dixit etiam Milonem armatos habuisse, postea Milonem lau-

davit, Sestium accusavit *nom.* 124, 23. 125, 7. *acc.* 124, 26 atque Sestium in causa ipsa testimonio persecutus est *nom.* 104, 11. *dat.* 82, 24. itaque Cicero interrogavit eum oratione, quam tenemus *acc.* 152, 10. sed postea (700/54) de sodaliciis accusatum oratione defendit *nom.* 137, 15. *abl.* 116, 11. *praeterea nomen occurrit nom.* 106, 20. *gen.* 113, 22. 116, 23. 123, 20. 124, 17. *dat.* 121, 10. *acc.* 106, 8. 116, 28. *abl.* 98, 23. 105, 3.

(P.) Ventidius (Bassus, praetor 711/43) de publico iumentorum praebitionem redemit eo tempore, quo Cicero orationes Philippicas habuit (710/11 44/43) *acc.* 75, 26.

Vergilianus *nom. sg. f.* 59, 27.

C. Vergilius (praetor 692/62) pro praetore Siciliam administravit *abl.* 23, 32.

C. Verres (pro quaestore Asiam et Pamphyliam [674/80 *sqq.*] diripuit, praetor [680/74] fuit, pro praetore Siciliam [681/683 73/71] administravit) a Sicilianis de repetundis accusatus est (684/70) *acc.* 24, 4. *nomen eius occurrit nom.* 2, 13. 3, 9. 12. *gen.* 3, 14. 5, 26. *acc.* 2, 21. 4, 10. 6, 12.

Verrinae orationes *abl.* 55, 2. 135, 20. *v.* M. Tullius.

Vestales virgines *acc.* 20, 7.

L. Vettius Caesare Bibulo coss. (695/59) ad senatum iudicium detulit sibi caedem Pompei et Caesaris a quibusdam senatoribus mandatam. inter hos nominavit M. Tullium Ciceronem C. Pisonem Curiones alios *nom.* 104, 16. 120, 8. sed paulo post in carcerem coniectus ab eisdem iugulatus est, qui eum ad indicium illexerant (inter quos Vatinius nominatur) *nom.* 104, 23. *acc.* 120, 4.

Virtus: templum et ludi Virtutis et Honoris *gen.* 99, 14. 100, 11. 12. 146, 5. *v.* Honor.

Utica, urbs in Africa ad mare internum sita *gen.* 162, 7.

Vulscus (populus Vulscorum ad utramque Liris ripam sedebat) *acc.* 12, 16.

Xenophon: laudatur
Κύρου παιδεία *nom.* 143, 22.

Xerxes rex Persarum (regnavit 485/464 a. Chr. n.) magnum exercitum in Graeciam induxit (480) *nom.* 108, 12. 111, 5. a Themistocle post pugnam Salaminiam deceptus est *acc.* 109, 1. postea Themistocles ad eum venit *acc.* 109, 11.

Zama, urbs Africae haud procul a Carthagine sita *acc.* 112, 2.

INDEX GRAMMATICUS ET ORTHOGRAPHICUS

NONNISI AD SCHOLIA BOBIENSIA SPECTANS.

(Numeri *litteris cursivis* scripti ad lemmata spectant.)

a *in accusativo III decl. verborum graecorum exstat*: rhetora 147, 7.

ac *nonnisi ante consonantes litteras adhibetur.*

ae *pro* e *scriptum:* depraehensa 8, 6. praecibus 10, 17. depraecatores 10, 20. depraecatus 10, 24. caeciderit 11, 14. aegregia 13, 19. depraehensos 15, 31. quae 16, 26. absolutae 17, 10. oratoriae 18, 27. quae 19, 21. aequitibus 20, 22. caecidit 21, 3. opportunae 22, 2. repraehendendum 25, 27. incaestum 26, 5. incaestu 26, 18. incaestum 28, 5. 11. 32. paenae 31, 7. aegrae 33, 17. oratoriae 34, 6. aequites 34, 15. obnixae 35, 1. Apulaei 35, 14. 16. improbae 35, 17. seditiosae 35, 17. mirae 35, 24. oratoriae 36, 10. luxuriaes *36, 16.* oratoriae 36, 22. laeuitas 42, 10. onerosae 42, 26. gravatae 42, 26. oratoriae 45, 7. paenitus 56, 7. quaerellae 58, 20. maturae 59, 2. conceptae 59, 16. obnixae 61, 22. malaeuolentiae 62, 11. quaerulis 66, 16. quaereretur 66, 19. incaestum 67, 24. -o 68, 3. Laepidi 68, 11. Laepidius 68, 12. obnixae *(a C_1 correctum?)* 70, 24. illae *(a C_1 correctum?) 72, 19.* quae 74, 20. ferae *75, 7.* quae *79, 17.* maturae *81, 6.* obstinatae 82, 12. laetaliter 82, 18. quaerellam 86, 7. putaeali *86, 23.* graegibus *86, 23.* praecipuae 87, 16. depraecari *88, 5.* praeces 88, 7. aequitibus 88, 16. aegerrumae 88, 17. raepetita *88, 20.* quae 89, 7. quaerii 89, 11. quae *90, 22.* Recthaeus 91, 14. praetio 93, 21. praecipuae 96, 6. uepraeculis *97, 1.* obnixae 97, 4. uaementer *98, 10.* oratoriae 100, 4. quae 103, 2. quae *(pro* q. = Quintus *falso scriptum)* 103, 28. oportunae 104, 5. quaeri *105, 1.* saeuerior 105, 13. adsaecula 106, 16. 19. Lacaedaemoniis 109, 7. deniquae 110, 2. occultae 110, 3 praecipuae 111, 3. congestae 112, 11. quae *113, 19.* oratoriae 115, 6. copiosae 115, 6. quae *116, 4.* Pythogoraeum *116, 8.* praetium 117, 14. Caethegum 120, 19. aepulo *121, 18.* aepulum 121, 20. apertae 122, 23. distinctae 122, 23. interpraetes *123, 14.* uariae 123, 16. obnixae 124, 8. mirae 125, 6. quae *127, 17.* unicae

129, 22. timidae *130, 1.* praecibus 130, 11. demissae 130, 28. caedens 131, 11. adprimae 134, 2. aeditio *137, 25.* paenitus 140, 27. depraehensum 141, 6. laenocinia 142, 22. mirae 144, 9. praecibus 144, 27. laenocinia 145, 9. inpensae 145, 13. urbanae 146, 28. depraecatur 150, 18. obnixae 151, 16. praecibus 152, 27. quaestus *154, 2.* incaestis *154, 4.* quaestus *154, 4.* oratoriae 154, 27. caeciderunt *155, 17.* praetium 156, 3. quae 156, 7. 157, 2. praetio *157, 8.* caessissem *158, 6.* quaerellae 158, 8. oratoriae 158, 9. quippae 159, 8. eximiae *163, 14.* millae 163, 21. opportunae 164, 2. praetium *164, 19.*

am *in accus. nomin. propr. graec:* Salaminam 108, 16. Troezenam 108, 16.

apud *in lemmatibus invenitur: 21, 22.*

aput *in lemmatibus invenitur: 14, 17. 24, 20. 52, 4 bis. 108, 1. 137, 12. 159, 22. 163, 1.*

as *in accus. nomin. propr. graec:* Cycladas 110, 13. Frygas 33, 28. Stoechadas 84, 19.

aspiratio falso adiecta invenitur in verbis: Bosphori 36, 7. Athenachoras *41, 24.* obhorta 60, 24. hisdem 69, 21. *aspiratio vel falso vel contra usum communem omittitur in verbis:* Temistoclem 41, 23. ercle *49, 12.* oratio (*pro* Horatiae) 63, 15. Erectae (*pro* Erechthei) *91, 8.* Recthaeus (*pro* Erechtheus) 91, 14. Anfictyon 91, 16. Ericthonius 91, 16. triumpis *102, 30.* exortationem 107, 11. Jugurtino 107, 17. mercule *130, 9.* ueaemens *132, 17.* aut *142, 4.* scolastica 147, 20. epiciremate 149, 4. Regini *160, 7.*

Assimilatio: acc- *semper, sed:* adclamatio 100, 13.

adf- *semper.*

adg-: adgnoscere 52, 3. 135, 21. adgredi 7, 12. 16, 17. 38, 18. 63, 6. *75, 20.* 78, 16. 80, 8. 116, 11. 122, 27. 142, 27. 151, 26. adgregatus 74, 1. agnoscere *31, 13.* 61, 27.

adl-: adlatus *26, 25.* 61, 7. adlegatio 130, 7. allegare 80, 16. allegatio 133, 14.

adm- *et* adn- *semper.*

adp-: adplicare 27, 17. adprime 134, 2. 158, 17. adprobare 143, 17. apparatus *98, 26.* apparatus 105, 22. apparere 23, 18. *25, 16.* 30, 18. 42, 20. 53, 23. 56, 19. 97, 8. 98, 6. 113, 9. 122, 24. 138, 5. appellare 27, 2. *34, 4.* 53, 27. 64, 6. 94, 13. 102, 2. 105, 4. 106, 2. 119, 5. 122, 12. 165, 2.

adqu- *semper, nunquam* acqu-.

adr-: adrodere *97, 2. 9.* adrogans 48, 3. adrogantia *134, 26. 28.* 134, 29. adrogare *141, 11.* arripere 44, 22. 77, 16. 156, 10.

ads- *semper, sed:* ascendere *142, 14.* aspergere 50, 13.

adt-: adtentus *30, 8.* adtullium (*pro* adtulimus) *130, 2.* attentus 33, 11. attulisse 43, 14. 155, 15.

conl-: conlatio 111, 13. conlatus 130, 5. conlocare *73, 14.* conloquium 84, 16. collega 12, 13. 34, 18. 38, 2. 61, 14. 72, 5. *78, 17.* 84, 14. 22. *84, 20.* 96, 10. 98, 4. *118, 7.* 118, 9. 120, 27. 125, 9. 21. 162, 3. collegium 82, 10. 97, 4. *98, 9.* 98, 12. 106, 2. 122, 11. colligere 41, 16. 78, 8. *85, 26.*

conm-: *non scribitur nisi in*

verbo conmovetur 54, 15. *quo loco in C scriptum est* non mouetur.
conr-: conroborare 60, 12. conruere *41, 7.* corrumpere 27, 18. 29, 13. 22. *33, 21.* 36, 19. 40, 25. 42, 9. 13. 52, 20. 107, 19. 137, 1. 156, 1.
inl- *semper.*
inm-: inmemor 101, 4. inmitis 19, 11. inmittere 82, 23. 122, 26. 155, 20. inmoderatus 99, 8. 146, 29. inmodicus 115, 3. 147, 1. inmorari 71, 18. 115, 7. inmortalis *35, 30.* 60, 15. *72, 13. 81, 24.* inmunis 100, 26. imminere 14, 29. 50, 20. 81, 22. 112, 8. immoderatus 135, 8. immortalis *17, 28.* immunis *100, 24.*
inr- *semper.*
obf-: off- *semper.*
obm-: ommutuit *50, 2.*
obp-: opp- *semper.*
subf-: suff- *semper.*
subm- *semper.*
subp-: supp- *semper.*
subr- *semper.*

b *et* p *ante* s *posita:* adscribsi (*pro* describsit) 157, 19. adscribsissent 153, 8. conscribsit 62, 1. elabso 20, 9. proscribserat 153, 21. scribsisse 164, 14. subscribserat 35, 11. adscripsit 77, 3. inscripsit 146, 3. dilapsa 157, 20. prolapsus 66, 1. scripsit 144, 20. 146, 3. scripserat *80, 20.*
b *et* p *ante* t *posita*: adscribtus 158, 21. 159, 12. adscribtum 159, 7. 160, 13. conscribtas 46, 17. conscribti 26, 17. describto 123, 16. describtione 157, 2. obtegatur *115, 5.* obtemperaverint 38, 13. obtemperasse 124, 2. obtestor *82, 3.* obtestatur *150, 21.* (?) obtester *34, 4.* obtestatur *150, 21.* (?) obtineat 42, 21. obtinere 9, 4. 117, 15. 121, 28. 144, 30. obtineret 122, 30. obtinuit 162, 9. obtinuerat 155, 16. obtigisset *115, 12.* obtrectatione 88, 23. 125, 3. obtrectatores 33, 3. obtrectatoribus 116, 14. obtrectare 12, 14. obtulerint 40, 24. praescribtio 152, 5. proscribtionis *149, 9.* proscribtionem 149, 11. proscribtione 25, 24. proscribtos 58, 6. scribtor 160, 6. 164, 17. subterfugeret 158, 4. subtiliter 154, 18. subtrahit 38, 10. subtraxerit 18, 4. subtracta 76, 18. 88, 1. — conscriptos 58, 13. descriptione 83, 16. inscriptam 148, 12. inscriptionis 151, 25. optulerant 13, 14. operantur (*pro* opterantur) 33, 16. optinent 38, 12. 17. optinere 71, 10. optinens 8, 32. optineret 82, 21. optinuerit 82, 26. 144, 30. optinenda 70, 15. optinendum 44, 27. 105, 19. 135, 17. 159, 5. optinendae 24, 25. optinendam 129, 26. praescripta 39, 30. 152, 8. proscriptus 92, 11. proscripti 161, 13. proscriptionis *104, 27.* proscriptionem 104, 29. scriptam 146, 22. 148, 12. 14. scriptorum 65, 6. subscriptor 35, 14. subscriptoris *52, 16.* suptiliter 84, 7. suptilitate 9, 15. -i 147, 23.
b *pro* v *positum:* adseuerabit (*a C_1 correctum*) 65, 16. coacerbatur 76, 3. beneficio 103, 29. habebantur (*pro* cavebatur) 43, 21.

c *inter* n *et* t *nusquam excidit.*
c *pro* g *positum:* acre *pro* aegre

72, 16. Caius 34, 18. Conco *140, 22.* Conci 141, 2. Fryce *47, 3. etiam cum aspiratione ponitur:* Athenachoras *41, 24*

c *in verbo* relicum *semper scribitur; reliquae formae eius verbi littera* qu *scribuntur.* cotidie *116, 30 exstat.*

c *et* t *nusquam inter se confunduntur: e. g. semper scribitur:* aedilicius, condicio, iudicium, tribunicius; *contra:* contio, contionari, oratio, otium.

conecti, conexio, coniti *semper per unum* n *scribuntur.*

cucurri *in composito* trascucurrisse 36, 2. *tantum exstat.*

cx *pro* x *positum:* adiuncxit *40, 19.* destrucxisse 33, 30. (*contra:* dextruxit 13, 18.) perstrincxerat 147, 24.

d *pro* t *falso positum:* ad *18, 12.* 45, 24. *53, 11. 71, 11.* adque *103, 12. 117, 17.* 119, 4. 122, 28. 132, 5. 138, 17. aliquando 40, 29. adrati 121, 22. conquiescendi *72, 1.* digillum 64, 5 (*corr. C1*). dolorebilius 119, 12. ed 7, *5.* 15, 1 (sed *C*). 30, 30. 61, 21 (sed *C*). 83, 20. 117, 1 (sed *C*) 130, 2. (sed *C*) exarsit-sed 68, 10. essed 80, 23. idem *163, 14.* inquid 7, 11 *13, 1.* odiose 93, 4. quod 39, 27. sedendi *92, 26.*

e *pro* ae *positum:* hereat 12, 27. maxime 14, 3. flagrantissime 18, 6. pene 20, 28. Interamne 21, 6. Meotin 36, 8. Murene 36, 19. q. 45, 11. probate 49, 7. Meandro 50, 25. Meandrius 51, 1. que 52, 6. auaritie 52, 23. q. 54, 16. pene 55, 25. q. 59, 12. 65, 11 (*corr. C2*). 69, 15. 74, 14. pene 75, 6. redarium 75, 20. redarios 75, 23. pretura 77, 23. cruentissimetiones 78, 18. publice 82, 2. adheresceret *86, 25.* defeneratus 87, 3. Menia 87, 5. Lame 88, 8. Athene 91, 19. q. 103, 11. sane *106, 21.* Corcyreo *(erratum!)* 108, 7. Corcyreos *(erratum!)* 108, 9. indicemde 111, 9. q. *113, 20.* ille 116, 26. mandate 120, 9. recedentibus 127, 19. ipse 134, 8. preconis 134, 18. spectate 137, 31. q. 140, 15. seditiose 149, 6. publice 149, 23. uarie 152, 3. fere 157, 18. Grecies 160, 15. que 162, 10.

e *et* i: intellego, liniamentum, Porsinna, valetudo *semper sic scribuntur.*

e *falso pro* i *positum:* accusare 137, 5. duodecem 119, 4. gaudeo *99, 21.* omne *74, 10.* possent *52, 5.* probare 136, 17. propositione 7, 10. se *85, 18* (*corr. C1*). Teb. 13, 11. uicinea 87, 4.

ε *pro* αι *positum:* κεφάλεον 77, 8.

ει *pro* ε *positum:* κλειμμα 76, 12.

ει *pro* ι *positum:* πολειτία 59, 28. τραπεζείτας 48, 21.

ei *pro* i *positum:* einlustribus 37, 21. eipsam 71, 4.

em *in acc. I decl.:* Helicem 36, 8.

f *et* ph: Anficthyon 91, 16. Colofonius 164, 15. 16. efebus 50, 11. Epheso 109, 10. Eufrates 30, 16. Filippus 71, 19. 98, 3. 7. Filipicae 20, 27. 75, 25. 79, 13. Fryx *33, 20.* 33, 28. *47, 3. 8.* filosofus 91, 2. filosophos 146, 10. postrofe 84, 28. triumfare 13, 13. 92, 12.

103, 5. 161, 5. 19. triumphus *149, 16.* triumpus *102, 30.* 121, 27. Xenofon 143, 22.

g *pro* c *positum:* G. *97, 21.* Gensorius 127, 9. uatiginari *113, 20.* uatiginatio 113, 24.

i *pro* e *positum:* aspiritate 21, 25. damnationi *140, 3.* dilapsa 157, 20. familiarissimi 163, 19. obliniri 147, 27. qui 83, 19. ratiocinanti 143, 12. si 24, 18. societati 95, 3. suptilitati 147, 23.

ι *pro* ε *positum:* βαρίως 57, 6.

i *pro* ei *positum:* epicirema 149, 4.

i *in genetivo nom. propr. graec.* Aristidi *111, 1.* Themistocli 108, 7. 109, 4. 111, 4. Miltiadi 110, 10.

i *pro* ii *positum:* ali 53, 15. 104, 22. Curiatis 63, 12 di *81, 24.* facetis 25, 31. Grai *100, 24.* idem 81, 10. *103, 12.* is 144, 20. mensaris *48, 19* patri *90, 14.* quid *140, 21.* qui [illegible], 14. sororis *86, 8. composita* [illegible] iacere *semper per* -icere *scribuntur; composita verbi* ire *in formis* isti, isse etc. *semper per unum* i *scribuntur.*

ii *semper in genet. II decl. nom. appellativ. scribitur. Quin etiam* praemi *115, 4. in* praemii *a* C_1 *correctum est. Itaque* mendaci 38, 13. *et* decenni 111, 4. *meri errores librarii esse videntur.*

i *et* ii *in genet. II decl. nom. propr. terminantium in* -ius: Accii 100, 18. Afranii 99, 23. Antoni 85, 19. Antonii 121, 1. Appi 25, 18. 27, 1. Apulei 35, 14. 16. 149, 21. Aquilii 55, 2. Arrii *121, 18.* Atti 63, 13. Autronii *9, 6.* 9, 8. 16, 21. Cassi 16, 24. 28. Clodi 20, 4. 22, 15. 61, 10. 68, 17. 72, 23. 74, 17. 89, 20. 146, 3. 148, 24. Clodii 22, 7. 24, 23. 28, 11. *73, 13.* 74, 27. 80, 1. 83, 19. 87, 24. 102, 9. 126, 8. 158, 12. Corinthi 12, 21. Curiati 63, 13. Fulvii *49, 5.* Gabinii 86, 18. *162, 19.* Granii 134, 2. Laeli 39, 17. *40, 13.* 40, 23. 72, 10. Lucii 88, 7. 146, 2. Mari 66, 4. 7. Marii 25, 25. 84, 15. 99, 15. *146, 4.* Octavi 162, 2. Petrei (perei *C*) *85, 18.* Planci 131, 27. 132, 10. 135, 25. Plancii 135, 16. *140, 13.* 145, 17 150, 16. Pompei 40, 5. 9. 101, 18. 120, 17. Pompeii 43, 16. Popili *60, 16.* Racili *145, 16.* Racilii 146, 2. Rosci *163, 9.* Servilii 35, 16. 37, 8. Sesti 84, 8. 28. 87, 21. 89, 2. 112, 13. (Senti *C*) 125, 6. Sestii 84, 24. Tarquinii 12, 20. Terenti 99, 19. Tiberi *14, 19.* Tulli 120, 27. 159, 25. 162, 8. Tullii 10, 29. Valerii 33, 2. Vatini 117, 23. 120, 1. Vatinii 113, 22. 114, 19. 116, 23. 122, 22. 123, 20. 124, 17.

-in *in III decl.:* Meotin 36, 8.

i *vel* in *ante* sc, sp, st *appositum:* inscripsit 146, 3. inscriptam 148, 12. inspectante *79, 16.* istare *41, 7.* instare *41, 1. (forsitan etiam 155, 23* spectantibus *legendum est; in C* inspectantibus *scriptum est. 24, 13 in C* indicuntur *legitur propter* induci *quod sequitur.)*

-is *in nom. pl. III decl.:* adclamationis 100, 13. legationis 134, 11.

-is *in acc. pl. III decl.:* Alpis 28, 21. argumentationis 63, 2. auris *8, 22. 160, 18.* civis *41, 20. 69, 11.* omnis *47, 30. 139, 1.*

142, 19. praepotentis 134, 31. redeuntis *103, 12.* sedentis *117, 6.*

k *littera in his verbis in C invenitur:* kapitalis 21, 12. 32, 8. (capitalis 37, 25.) kaput 45, 19. 96, 22. *155, 23.* (caput 15, 32. 26, 9. 36, 21. 37, 2. 63, 17. 97, 8. 142, 2.) karitas 149, 28. Karthago 131, 14. Karthaginiensis 112, 1.

l *et* ll: cauponulla 61, 1 (*reliquis locis* -ula *scriptum est.*) medella 59, 6. millia *semper.* tallio 12, 24. — nolet *51, 21.* subselia *122, 16.* tutela 53, 7. 149, 22.

m *pro* n *ante* f *positum:* cumfessi (*pro* confessis) 122, 14. comflavit 97, 24. comflasset 105, 21.

m *et* n *ante* p *posita:* comparatio 9, 9. 28, 31. comparare 33, 14. 34, 10. 91, 22. 105, 27. 129, 3. *140, 4.* 156, 1. compellare 134, 4. 22. compellere 40, 25. 78, 4. compensatio 143, 2. compensativus 54, 20. 62, 5. 142, 28. 144, 24. comperire *8, 21.* 8, 24. 16, 4. 17, 9. 17. (?) 79, 21. 151, 23. 163, 8. complecti 16, 27. 54, 16. 104, 20. 125, 6. complures *75, 12.* componere 54, 2. comprehendere 112, 9. comprendere 92, 7. comprobare 42, 4. 131, 28. impedire 103, 10. 121, 28. 156, 12. impensus 10, 24. imperator 31, 26. 27. 40, 16. 66, 5. *92, 26.* imperatum 129, 1. imperare *10, 28.* 13, 16. 44, 8. 9. 13. *76, 11.* imperium *31, 28.* 42, 27. 116, 19. impetrabilis 11, 5. impetrare 10, 19. 24. *14, 23.* 113, 10. 117, 11. *130, 20.* 138, 16. 143, 1. 144, 29. impetus 4, 18. 18, 6. 20, 25. 32, 21. 33, 29. 36, 13. 73, 23. *75, 13. 79, 6.* 83, 3. 102, 19. 135, 6. 149, 28. impius *131, 9.* implere 14, 3. 18, 7. 39, 6. 55, 16. 58, 19. 63, 2. 71, 22. 88, 1. 106, 5. 107, 11. 138, 20. 143, 2. 145, 24. 147, 15. *157, 17.* 164, 9. implorare *33, 9.* 34, 8. 102, 16. improbus 35, 17. 70, 14. — conparatio 60, 17. 77, 12. (?) conpensatio 83, 4. conpellere *86, 24.* conplecti 70, 20. conpotor 54, 12. conprehendere *73, 12.* 77, 9. conputare 92, 17. inpatientia 15, 25. inpedimentum 77, 24. 132, 30. inpendere 57, 24. inpensus 10, 17. 145, 13. inperitus 49, 23. 87, 13. 140, 27. inpertire 128, 18. (*erratum!*) inpetrare 139, 5. 150, 15. inpius 132, 29. inplere 80, 11. inplorare *33, 10. 34, 5.* inpolitus 61, 26. inponere 109, 3. 115, 17. 131, 13. 144, 13. inportunus 78, 16. inprobabilis 120, 23. inprobitas 31, 11. 124, 26. 137, 18. inprobus 62, 21. *62, 18. 20. 120, 7.* inproprius 48, 2. inprosper 81, 27. inprudens *137, 23.* inpudens 31, 7. *113, 20.* 121, 10. 125, 8. 144, 24. inpudentia 7, 22. 25, 1. 50, 4. 123, 10. 145, 3. 147, 1. 153, 1. inpudicitia 50, 10. 86, 18. 149, 11. inpudicus 22, 15. 26, 11. inpugnare 69, 5. 139, 12. inpune *72, 20.* inpunitas 143, 3. inpunitus 83, 6. inputare 48, 32.

m *ante* q *semper scribitur:* nonnumquam, umquam, quicumque.

n *ante* s *excidit:* compresus 92, 7. trascucurrisse 36, 2.
n *ante* s *mansit:* tricensimus 44, 2. viciens *52, 24. falso additur:* occansio *78, 11.* 78 14.
nec *etiam ante vocales ponitur.*

o *et* u *in his verbis C utitur:* volgaris 42, 20. 100, 4. vulgaris 63, 9. volgus 60, 10. vulgus 75, 21. 118, 15. 140, 27. 163, 8. voltus 56, 16. 153, 2. vultus 56, 9. volturius 96, 31. vulturius *96, 28. contra per* o *scribuntur:* exolare, pervolgare, volnerare. *per* u *scribuntur:* adulescens, adulescentia, adulescentulus (*131, 22*), invulgatus, Vulscus, vultur.

p *et* pp: Cleppiani 103, 2. oportunus 74, 9. 104, 5. (*erratum!*) opportunus 22, 2. 78, 14. 80, 22. 81, 15. 84, 28. 102, 24. 160, 3. 164, 2. oprimere 29, 18. opprimere 13, 7. 15, 16. 20, 21. 33, 7. 38, 11. 101, 3. 103, 2. 4. 118, 21. 137, 19. reperire 129, 6. repperire *128, 21.*
p *additur inter* m *et* s: adsumpsit 67, 23. consumpsit 36, 3. contempsisse *91, 9.* sumpserit 113, 3. sumpsisse 45, 3. 137, 7. sumpserant 137, 4. — *contra non additur:* contemsit *106, 6.* contemseris *116, 17.* praesumsisse 80, 8. praesumserant 28, 3. sumserunt 127, 22.
p *additur inter* m *et* t: contemptui 91, 12. emptae 125, 25. interemptione 66, 4. 68, 17. interemptus 67, 22. -o 76, 22. -um 16, 6. 76, 7. promptissimo (proptissimo *C*) 136, 5. promptissime 100, 22. — *contra non additur:* consumtus 120, 21. consumto 54, 1. contemtam 105, 11. 106, 19. contemtorem 106, 9. contemtui 153, 10. promtioribus 38, 28. promtissimo 145, 22. promtissime 130, 16. redemtionem 129, 20. redemtores 52, 13. redemti 34, 2. redemtum *157, 7.* sumtis 91, 20. sumtus 48, 32. 57, 23. sumtum *48, 31.*
prendere *52, 17.* comprendere 92, 7. — *reliquis locis forma* prehendere *scholiasta utitur.*
Ptolemaeus 32, 19. *94, 10.* 94, 12. 95, 20 *(in repetitione).* 149, 2. 162, 21. Ptolomaeus 32, 8. 95, 1. 20. 113, 10.

quis (= quibus) 83, 9. 104, 21.

s *post* x *excidit:* execranda 69, 22. exequendam 83, 29. exilium *semper.* existere 18, 8. 85, 3. exolare *semper.* expectare 83, 26. *114, 17.* 123, 11. extare 15, 32. 20, 17. 40, 7. 70, 8. 72, 10. (*erratum!*) 89, 27. 98, 8. 108, 5. 143, 22. extinguere 15, 3. 91, 4. — *contra non excidit:* exsecant *107, 3.* exsecutio 1[illegible], 3. 15, 3. 38, 17. 58, 19. 79, 26. 154, 15. exsequi 31, 31. 50, 23. 139, 2. 145, 2. exsistere 61, 25. exsolvere 93, 21. 110, 19. exspectare 8, 32. 17, 22. *50, 19.* exstare 13, 6. 37, 26. 61, 25. (existat *C*) 100, 27. 145, 26. 165, 1. exul *semper.*
s *pro* x *positum:* despesisse 91, 12. iusta 18, 1. permistio 141, 24. praetestatos *117, 6.* sanserunt 10, 5.
sed *in lemmatibus invenitur: 8, 21. 9, 3. 13, 23. 17, 18. 19.*

18, *13*. *23*, *25*. *24*, *6*. *30*, *26*. *36*, *16*. *38*, *8*. *41*, *8*. *10*. *42*, *7*. *11*. *48*, *14*. *51*, *22*. *56*, *20*. *59*, *20*. *72*, *20*. *76*, *10*. *78*, *25*. *89*, *16*. *90*, *4*. *96*, *23*. *101*, *1*. *107*, *9*. *115*, *20*. *117*, *26*. *127*, *24*. *128*, *5*. *132*, *15*. *135*, *10*. *142*, *4*. *145*, *15*. *146*, *9*. *30*. *152*, *28*. *155*, *2*. *164*, *19*.

set *in lemmatibus invenitur*: *33*, *22*.

Sestius *82*, *9*. 82, 17. 83, 3, 22. 84, 8. 24. 28. 85, 13. 87, 21. 23. 89, 2. 92, 21. *104*, *10*. 104, 11. 112, 13. *125*, *5*. 125, 6. 8.

Sextius *78*, *17*. 82, 10. 23.

Sestullius 53, 3.

Sextilis *104*, *3*.

t *pro* d *positum*: aliquanto *114*, *24*.. aliut 30, 12. 49, 25. 65, 15. *77*, *6*. 81, 1. 2. *5 bis*. 23. 100, 29. aluit *136*, *9*. at *137*, *23*. ut (*pro* ad) 137, 24. athibet 63, 8. aut (*pro* haud) *142*, *4*. illut 23, 30. 62, 20. 66, 16. 69, 24. 70, 4. 74, 21. *80*, *3*. 81, 29. 155, 30. quit 11, 19. temptare 30, 27. 90, 17. 137, 5. temtare 40, 6. 45, 7.

u *pro* b *positum*: iuuauit *59*, *28*. iuuebant 106, 10.

uaemens *98*, *10*. ueaemens *132*, *17*. *reliquis locis forma* uehemens *scholiasta utitur*.

x *pro* s *positum*: dextruxit 13, 18.

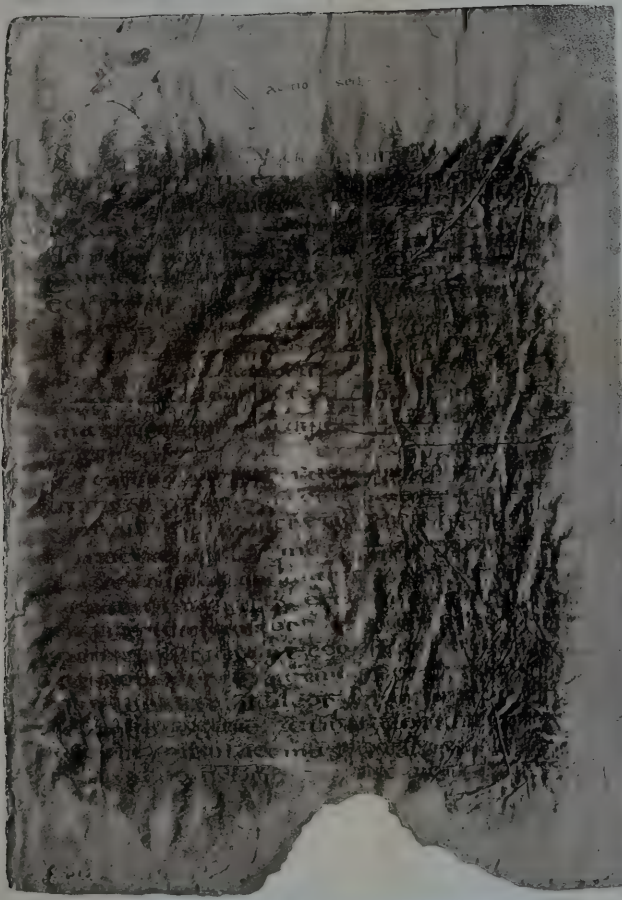

Codicis Ambrosiani pag. 117 = ed. 164,19—165,12 lectu difficilis.

1. In Verrem II. 1
7. Pro Sulla
19. In Clodium et Curionem
29 De Rege Alexandrino
33 Pro Flacco
55 Cum Sen. Gratias Egit
58 Cum Pop. Gratias Egit
60 Pro Milone
82 Pro Sestio
113 In Vatinium
125 Pro Plancio
151 De Aere Alieno Milonis
158 Pro A. Licinio Archia

Cicero, Marcus Tullius. Orationes 211245 LL
Author Hildebrandt, Paul (ed.) C5684ny
.Yh
Title Scholia in Ciceronis Orationes Bobiensia.

University of Toronto
Library

DO NOT
REMOVE
THE
CARD
FROM
THIS
POCKET

Acme Library Card Pocket
Under Pat. "Ref. Index File"
Made by LIBRARY BUREAU

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 16 29 05 10 006 4